

TWOR Zarma N°1

Titre : Mate no boro te ga ciya adil irikoy jine

Iri hangankoy kulu iri go ga salam aran gaa koy hanna ma gaa kan ga ba iri kulu ma faham nda faaba fonda kan a feeri kan ga nan iri ma nga bay ga goro lakkalkanay ra nda nga ga du ga ciya adilyan nga jine. Binekaanay beeri no iri se iri ma iri "adiltaray fonda" wo toonandi aran do hunkuna. Iri ga annaniya sambu aran se kan iri ga annabey tirey caw ga fintal aran se ga du ga ciya adilyan irikoy jine. Fondo fo bon no aran go? Adiltaray fonda wala adiltarayjanay fonda? Matta 5: 6 ga ne "Farhanteyan no borey kan ga adiltaray sambu sanda nwa nda han cine, zama i ga ciya kunganteyan" A ga hin ga te kan aran ra boroyan ga ne: "a gay kan iri wo ga fondo hanna bay, iri ma sinda sintinay annabey sanno. Wo kan iri bay wasa. Da yadin no aran miila, wa hangan hari kan annabi Sulayman ci "boro bumbo miila ra boro ga di kan fondo hanna ra no boro go amma wisa buyan fondo no" yasey tira 14:12. Dawda kanti Sulayman baaba salan gumo zabura ra sannu kan gonda nafa beeri iri se, iri ma adiltaray fonda bay kan fun irikoy do. Dawda ne: "adilante kulu si no, ba afo, borey kulu daray, i na Irikoy fonda tan, afo kulu si no kan go ga goy hanno te" romey 3:10-12. Dawda na addua wo hantum zabura 25:4 "Irikoy nan ay ma ni fondoy bay ay cawandi nda ni fondoy" Da Irikoy mana iri cawandi, iri si hin ga adiltaray fonda bay. Iri ga ciya sanda zanka kan daray kwaara beeri ra wala feeji kan daray ganjo ra. amma a sanno ga ne" Irikoy si ba boro kulu ma daray... amma a ga ba no boro kulu ma du faaba ga du ga cimo bay" Irikoy bayano no gonda nafa ga bisa hari kulu. Iri sijirey ra iri ga annabey sanney gana afo afo za sintina kala bananta. Irikoy sanno gonda bon a gonda ce. Annabey sanney ra iri ga faham nda hari boobo nafanteyan Irikoy nda annabey bon. Ba kan annabi boobo no salan iri ga di kan i sanney kulu mana fun kala Irikoy do. deede boobo no go i sanney ra amma i kulu fuuma gati Irikoy, labaari hanna kan ga ci iri se mate kan iri ga hin ga ciya adilyan irikoy jine. A se no iri ga ba aran ma hangan iri "adiltaray fonda" sijiro se alwaati kulu. Walfey yasay fo ra no i ga ne "boro kan gay day bon se no i ga logayzo no" yadin no irikoy bumbo ga ne Isaya 19:13 ra "Aran go ga ay ceeci, aran ga di ay zama nda bine fo no aran go ga ay ceeci nda" Iri sijiro ra iri ga Irikoy nda nga sanno bay ga tonton. Aran ga bay mate no

Irikoy gonda wala man no Saytan fu?Wala ifo se i ga Ibrahim ce Irikoy cora?Aran ga hin ga annabey sanney deede aran izey wala aran corey se?Jiiri zambar yan kan bisa, annabi Ayuba na nga bon ha:"Mate no boro ga hin ga ciya adil Irikoy jine?" Ayuba 9:2.Aran ga tuyano bay kan Irikoy te Ayuba se? Iri ga aran burne aran ma hanga tuyano se nda afoyan koyna.Irikoy sanno ga guusu,a ga bejandi,a gonda nafa nda hina. irikoy sanno si hari kulu tugu.A ga iri fahamandi mate kan boro go nda cimi cimi.Ibraniyey 4:13"Takahari kulu no si Irikoy se tugante, hari kulu taray kwaaray no a go Irikoy jine,nga kan se iri ga haw ga iri tegoyey bangandi"A gonda iri se nafa beeri iri ma faham kan "Irikoy salan."irikoy beero no salan boro se.D aran du wasiika kan fun bonkooni beeri fo do, aran g a caw? Aran ga yadda nda hari kan go tira ra?To, Irikoy beero binde da a salan aran se? To, mate no Irikoy salan nda boro se?Ibraniyey 1:1"Za don, sooro boobo nda fondo boobo ra, Irikoy salan iri baabey se annabey me ra"A na boroyan suuban i ma nga sanno hantum, g a fe borey se.Borey din ga ti annabey kan yan gati a hantumkoy.A sambay se no Bitros2 1:20-21 "Aran ma bay kan boro kulu sinda fondo a ma annabey sanney barmay nga fundi-ibayo ra, zama i mana fun boro do amma Irikoy do no i fun kan biya n i tutay i ma hantum"Ikulu ngey sanno ra no i hantum kan yan kulu Irikoy do no i fun. Irikoy sanno ra iri ga di iri miiley, iri aduey nda iri kankamey.irikoy ga cabe iri se mate no nga ga goy nda adamize nda mate kan a ga hin ga maanu nga."Irikoy salan", a ga ba mo a ma salan aran se, wa cimi sanno wo gayi.Sanni kulu kan Irikoy ci annabey se no ga iri nafa ba hunkuna.Boroyan ga ne kan"ifo no ay ga ceeci ga bay don annabey bon, a sinda ay se nafa kulu, i na ngey goyo te a bisa, ay si ay guna ay ma ceeci ga bay hari kan i te. " Yadin no ni miila? Amma manti yadin no Irikoy ne. Matta 5:18-19"Cimo no ay go ga ci aran se, laabu gurize follon si fatta ay lordo ra,kala day haro kan ay ci ma te jina,boro kulu mo kan na ay sannize ba ikayna no taamu wala kan na boro dan a na a te, boro ga ciya ikayna ay koytara ra"Bitros 1, 1:24-24"Fundikooni kulu go day sanda subu,a darza kulu sandasubu boosi. Subo ga koogu, booso ga kan, Irikoy sanno si tun". Bitros 2, 3:16 "Hantum kulu Irikoy do no a fun, nga no ga boro no bayray, ga boro dan fondo, nga no ga boro biri adiltaray fondo ra"Hari kulu kan annabey hantum no gonda nafa beeri. Aran ga bay hari kan annabey hantum?Irikoy ga ba iri ma nga cimo bay ga nga cimandi.Bitros 2, 1:19 "Iri ga tabbantandi kan annabey sanney ya

cimi no, sanni kan gaa aran hima ga aran lakkaley sinji sanda fitilla kan go ga kaari kubay ra". boroyan ga irikoy sanno yankar, i ga ne"a sinda naanay,a ga taari nda hari boobo no i barmay a ra"Boro kulu kan ga gaaba nda irikoy sanno, Irikoy bumbo no a go ga gaaba nda.Zama guri si hima ga nga bon kar tondi gaa.Irikoy sanno gati tondo, boro gati guro.Boro kulu no si hin ga irikoy sanno barmay. Irikoy gonda hina nda gaabi. Matta 24:3("Beena nda laabo kulu ga daray, amma a sanno si daray ba ce fo"Irikoy sanno go day sanda nwaari kaano, ay ga hima ga anwa ga du a nafa, nafa kan ga bine nafa.Matta 4:4"Mat i nwaari hinne no boro ga bafunay nda bo, amma nda Irikoy sanno", sura 5:6"Borey kan gonda adiltaray haray nda jaw ga kungu". Irikoy sanno haray go aran gaa?To aran soobay ga iri gana iri "adiltaray fonda" sijiro bon alwaati kulu ga du ga faham nda hari kan Irikoy ci za don annabey me ra ga du ga ciya adilyan irikoy jine.Irikoy salan, a ga ba mo a ma salan aran se, a ga ba aran, a ga ba aran ma hagoy nda a sanno. Iri g aran fahamandi hari fo hala iri ga fay. Aran ga bay hari kan Irioy ci annabey tirey ra?Aran go borey ra kan gonda Irikoy sanno jaw nda haray adiltaray fondo ra?Irikoy na nga beera nda ngaadiltara nda nga bakasina bangandi iri se.Romey 15:9"Hari kulu kan i jin ga hantum, i na a te no kan ga nan iri ma du fahamay nda suuru nda kunahannay kan ga iri no suba gomno"Kan Irikoy salan a ga ba no iri ma hangan ga du bafunay. Albeerey, zankey, alborey, wayborey, arzakantey, talakey, Irikoy ne aran kulu ma"Hanga jeeri ga ka ay do. Wa hangan ay se aran fundo ma du fulanzamay"Isaya 55:3

Iri g aran fonda goy nda hanganyano.Iri sijiro kan ga ka ra iri ga di "mate no Irikoygo nda?". Kala day iri ma ne Irikoy ma aran albarkandi. Aran ma si dirgan Isaya 55:3"Za aran hangay jeeri ga ka ay do, wa hangan ay se, aran fundo ma du fulanzamay"

Zarma TWOR 2

Titre : Mate Irikoy go nda?

Iri hangankoy kulu iri go ga salam aran gaa koy hanna ma gaa kan ga ba iri kulu ma faham nda faaba fonda kan a feeri kan ga nan iri ma nga bay ga goro lakkalkanay ra nda nga ga du ga ciya adilyan nga jine. Binekaanay beeri no iri se iri ma iri "adiltaray fonda" wo toonandi aran do hunkuna.

Sijirey ra iri ga irikoy annabey bon deeday deede aran se afo afo. Iri ga di ey annabey tirey ra " adiltaray fonda" ra kan Irikoy feeri boro kulu se a ma du ga ciya adil Irikoy jine.

Iri banda sijiro ra iri di kan annabi boobo no hantum amma ikulu fuume follon kan ti Irikoy. Sijiro kan bisa ra iri n aran nan nda lasaabu fo kan gonda nafa beeri kanti" irikoy salan". Irikoy salan adamize se annabey me ra, sanni kan a ga ba boro kulu ma hangam ga faham. Irikoy ga ba nga ma salan iri se annabey me ra, irikoy si barmay yadin no a sanno. Irikoy ga nga sanna batu alwaati kulu. Yahaya 10:35 "Irikoy sanno si tun", yadin no tira n ahakikandi nda sanda yacine: Yahaya 1, 2: "Ndunna no ga tun...amma Irikoy sanno ya ga duumi no". Hunkuna sintinay tira kan irikoy ci Musa se ma te cine a ga hantum nda, ga mo n a te yadin cine. Soho a gonda jiiri 3500. Irikoy tira sitina gusamo se no i ga Tawreeta kan gonda sura 50. A se no i ga ne sintinay tira. Nga no ga salan za irikoy sintiny sijira bon kan ga haw ga ka bon. A ga salan ndunna sinjiyano bon. A ga boori gumo boro m a bay zama a ga boro fahamandi nda annabey kanyan ga haw ga ka. Iri ga cimi sannize boobo bay ga tonton, iri ga faham nda hari boobo irikoy bon nda mate kan a go nda. Iri ga di hari kan i ne maleekey nda Saytan bon, beena nda ganda, almaney nda adamize bon. Iri ga di mate kan zunubi te ga ka ndunna ra , zunubi kan kande taabi nda guzugay. Iri ga di mo faaba fonda kan irikoy feeri kan ga nan zunubikooney ma ye ga ka Irikoy ga ga du markasinay hanno nda Irikoy. Deede sintiney ra iri ga di boro sintiney nda zunubi sintina nda boro-wi sintina. iri ga di sanney kan i te taari annabey bon nda annabi sintiney nda laabu sintiney. Iri ga Adamu nda Haawa nda Kaynu

nda Habila deedeey caw, Nuhu nda tunfana nda annabi Ibrahim nda a sargay beero, Ismael nda Isaka nda ismael, Nufu nda a beere bine biyey.

Kala day iri ma ne aran m aran hangey feeri ga hangan, zama iri ga caw Irikoy tira ra kan ti Tawreeta soho.

Sintinay tira 1:1"Sintina gaa Irikoy na beena nda ganda taka.

Ne no iri ga iri cawo sintin zama Irikoy bumbo na nga tira sintin" sintina gaa irikoy na beena nda gandataka". Ifo no go no hala Irikoy ga beena nda ganda taka?Irikoy sanno ga ne kan irikoy hinne no go no.Wodi se no tira ga ne:"sintina gaa, Irikoy". Iri ma bay kan hari kulu kan boro ga di ga a ham kulu no gonda sintinay. Zagayyan beene si no, ganda si no, teeku si no turina si no, wayna si no hando si no, handarey si no, boro si no ,maleeka si no.Hari kulu si no kala Irikoy hinne."sintina gaa irikoy na beena nda ganda taka"I mana ne " sintina gaa Irikoy nda maleekey",i mana ne"sintina gaa Irikoy nda boro"Irikoy sanno ga ne " sintina gaa Irikoy.Za sintinabafunay kuluno si no kala irikoy.

Irikoy sinda sintinay, boro kulu mana a taka, nga no gati Koyo kan ga duumi.Hari kulu i na a taka no amma Irikoy sinda sintinay."sintina gaa Irikoy". Nga no go no za sintinay, a sinda sintinay, nga mo no ga duumi.Irikoy beeri nda harey kulu kan a taka.Iri kan ga Irikoy bay hima no ga "Allahu akbar" alwaati kulu, " Irikoy beeri". nga bumbo hina ra no a go, manti boro fo wala hari fo.Irikoy si farga, a si jirbi, a te hari kulu muradu, a sinda na a sinda baaba, si te nwaari wala hari muradu.A sinda adamize gaham cine. To, da a sinda gaham, mate no a go nda? Irikoy sanno ga iri fahamandi taray kwaaray. Yahaya 4:24"Irikoy ya biya no, bore kan ga a beerandi ga a biya nda cimi ra"Mate no irikoy gonda?Irikoy ya biya no.Adamize no a taka nda gaham nda biya, nga wo biya hinne no.Boroyan ga ne"Ay si ga di Irikoy, yadin ga a si no", iri ga borey din ha"aran bay ga di fundi camse? wala hawo kan aran go ga fulazam?" Boro kulu si di haw, amma aran ga bay kan a go no zama aran go ga di goyo kan a go ga te.Aran si hin ga haw tibi amma aran go ga ma kan a go ga aran faaru.

Irikoy mo sanda yadi cine no, iri si hin ga di Irikoy zama biya no, boro kan gonda gaham si hin ga di biya.Iri ga bay kan Irikoy go no zama iri di harey kan a taka.A ga ba iri ma nga bay amma kala day da iri na iri

lakkaley dan ga a sanno hagan.Irikoy biya go nangu kulu.A go hari kulu ra, a di hari kulu, cin nda zaari.A hari kulu bay kan go iri biney ra.Irikoy ya ibeeri no.To, mate no irikoy go nda?To, harey kan iri di ga cabe iri se kan" Irikoy manti faala."Irikoy ya Irikoy day no,a sinda cine.Iri "adiltaray fonda" sjiro kan ga ka ra, iri ga ceeci ga faham may no gati irikoy.

Ro;ey 11:33, 36 "Ya ni arzaka guuso koyo, fahamanta kan ga Irikoy bay...a kulu mana fun kala a do, nga no na a te, a wane mo no"Timotius 6:15-16 "Irikoy kan ti Koy beeri follonka, bonkooney kulu Bonkoono,rabbey kulu Rabbo,ni hinne kan si bu, ni kan go annura ra kan boro kulu si hin ga to a gaa, kan boro kulu si maan, kan boro kulu si hin ga di,Koyo kan ga duumi,kan too nda beeray. Amin"Annabi Musa ga Irikoy sifa nda baytu kan ga kaanu, Bangandiyan tira 15:3-4 "ni teegoyey ga beeri,i ga beejandi, ya ni Koy beero. ni fondey ga saba, i ga kay,laabey kulu Bonkoono.May no si hamburu ni, may no si ni beerandi? Zamani hinne gati hanante". Irikoy ya ibeeri no"sintina gaa,Irikoy". Irikoy hinne no go no sintina. nga hinne no ga ci iri se hari kan te za sintina.Nga no ga hin ga cimo ci iri se nga bumbo bon.

Boroyan ga ne kan boro kulu no si hin ga irikoy bay wala hari kan ga te allahara.Irikoy sanno ga ci iri se may no gati Irikoy nda nangu kan iri ga kokor. Korintey1, 2:9-10 ga ne"Ay na wone hantum kan ga nan aran ma du fundi halabada"

"Hari kulu kan mo mana di, kan hanga mana ma, kan furo adamize bine ra, a kulu Irikoy na a soola no borey kan ga bar a se, zama biya no ga hari kulu neesi kan ga nan boro ma Irikoy bay ga boori"

To, aran na Irikoy bay nda cimi? Wala aran di day Takako no kan boro si hin ga bay?Irikoy annabey ga ci iri se mate kan boro ga te ga du margasinay goray nda Irikoy, amma kala day iri ma iri hangey, iri biney nda iri lakkaley feeri a sanno se.Iri ma hangan Isaya 45:22 se "Wa ye ga ka ay do aran ma dufaaba,aran ndunna borey kulu,zama ay no gati Irikoy, afo kulu si no"

Iri g aran fonda goy, da Irikoy yadda hino iri ga di "man no Saytan nda maleekey fun?"

Irikoy m aran albarkandi. aran ma si dirgan Yahaya 4:24 "Irikoy ya biya no, borey kan ga a beerandi, ga a beerandi biya nda cimi ra"

Titre : Saytan nda maleekey

Iri hangankoy kulu iri go ga salam aran gaa koy hanna ma gaa kan ga ba iri kulu ma faham nda faaba fonda kan a feeri kan ga nan iri ma nga bay ga goro lakkalkanay ra nda nga ga du ga ciya adilyan nga jine. Farha beeri no iri se kan Irikoy ye ga kan iri hunkuna iri "adiltaray fonda" sijiro bon

Iri cawo kan bisa ra iri di sintinay tira aya 1 ga ne "sintina gaa Irikoy na beena nda ganda taka". Iri di kan hari kulu no gonda sintinay kala Irikoy hinne, nga hinne no go no. A go nga darza beero ra za sintina. Nga no gati Koyo kan ga duumi, a ga beeri, a sinda cine. A si te hari kulu laami, a sinda sintinay, a sinda banante, a ga hari kulu bay. Biya no kan ga hin ga bara nankulu alwaati follonka ra. A beeri nda hari kulu, a go hari kulu ra, a ga hari kulu bay, nga hinne no A se no Timotus 1, 6:16 ga ne "Nga hinne no si bu, annura darzante ra no a go kan boro kulu si hin ga to, kan boro kulu mana di, kan boro kulu si hin ga di: nga no gati darza Koyo, gaabi Koyo kan ga duumi" Hunkuna iri ga di hari kan annabey tirey ga ci iri se maleekey nda Saytan bon.

Iri si hin ga di sannizey kulu hunkuna amma iri ga di afoyan. Irikoy sanno ga ne iri kan za sintina irikoy na biya boobo taka kanti maleekey.

Ibraniyey 1:14 "Irikoy na maleeka taka nda haw, a na i ciya sanda danji beela" Maleekey go day sanda haw nda danji beela "Boro si di haw, boro si hin ga danji mo ham, yadin no maleekey go nda. Irikoy mana i no boro gaham cine, a se no boro si hin ga di ey. Maleeka marje no Irikoy taka? Irikoy sanno ga ne iboobo no kan iri si hin ga kabu.

Bangandiyen tira 5:11 ga ne "Irikoy do beene zambarey nda zambarey no, i sinda mee". Irikoy beera sinda mee nga kan na maleeka kan sinda mee taka, a n i taka nga bon se ihannoyan, lakkalkanoyan kan ga gaabu amma i gaabo si too irikoy gaabo. Manti hari kulu no i ga bay, i si ga bara mo nankulu alwaati follonka ra. Sintinay maleeka laalo si no. Saytan mana te saytan jina. Ganji futo si no. Irikoy mana maleeka yaamo taka.

Irikoy si daray mo zama kubante no. Zunubi mo si fun a do zama hanante

no.Hari kan a miila nda hari kan a te kulu ihanno no.Yakuba 1:13 ga ne "Iri si hari laalo maanadi Irikoy gaa, nga mo si boro dan a ma taali te". To, man no taali fun yadin gaa?

Hari fo go no kan iri hima ga bay mleekey bon.Ifo se Irikoy n i taka? Irikoy n i taka no i ma goro nga do ga nga beerandi, ga goy nga se margasinay ra.I ma goro wayna, hando nda handarey se beene.Aran ga bay kan irikoy gonda nan kan A go ga goro?Cimi iri banda cawey ra iri di kan a go nangu kulu amma nangu hanante fo go no kan ra a go kan se annabey ga ne"Irikoy do" wala alzanna nan kan Irikoy nda maleekey go.Maleekey mo dumu-dumiyan no, i boori nda care, i te lasaabu nda care. Jarey no ga borey hagoy, jarey mo sanda Jibril nda Munkayla kan Irikoy ga donton ndunna bon.Maleekey gonda jine fune yan.Aran bay ga ma Lusifer maa?Don, Lusifer no ga ti maleekey kulu jine funa. D aran ga Lusifer bay yadin gaa aran ga bay nan kan Saytan fun.Kan Irikoy na maleekey taka, Lusifer boori nda ikulu, a te lasaabu nda gaabi nd ey. irikoy na a no lasaabu beeri, a hima no ga bakasinay nda mayan cabe Irikoy se. Amma Lusifer na konnamay nda bonbeeray cabe Irikoy se. Isaya 14:13-14 ga ne" Ay ga karu ga koy beene ga ciya Irikoy beero". A si du ga te nda yadin.Lusifer ni kan hari kulu Irikoy no na no ni se, ni no ga ba ni ma Irikoy kom? Lusifer murte irikoy gaa, yadin no maleeka boobo mo te. Amma Irikpy ya Irikoy day no, a ga bay hari kan Lusifer nda maleeka jarey go ga soola.

Sanda mate kan iri di a iri cawo kan bisa ra, hari kulu no boro si hin ga te tuguyan Irikoy se.Ba haro mana te jina, irikoy wo ga bay a gaa.Irikoy di zunubo kan go i biney ra. To, ifo no te?Ifo no Irikoy te?Irikoy ga yadda Lusifer ma nga nango sambu? A ga mo daabuzunubi bon no?A ga yadda nda zunubi nda bonbeeray?A si te.A si yadda nda zunubi, a si nga koytara no boro fo se mo.Boro kulu no si hin ga irikoy nango sambu.Irikoy sanno ga ne kan Irikoy na Lusifer nda maleekey din garay ga ka nga do.Irikoy ya hanante no, adil no, a ga boro ciiti nda nga zunubo.

Kan Lusifer na zunubo te, Irikoy na a maa bare ga ciya Saytan wala iri ma ne Ibilisi .Saytan maana gati gaabakoyo. Ba soho Saytan nda maleeka laaley go ga gaaba nda irikoy, i go ga wongu nda Irikoy sanna amma Irikoy gaabu nd ey.Boro kulu no si hin ga Irikoy zeeri.Bangandiyan 20:10 ga ne "i ga i catu danjo ra, i ga he cin nda zaari kan sinda banyan"Amma Saytan si danjo ra jina, a go ndunna ra , a go ga gaaba nda irikoy sanno. Saytan ya zambante no. A go ga ceeci nga ma

adamizey halci ga kond ey danji bango ra. Irikoy sanno ga ne kan boro boobo no go Saytan cire amma i si bay, zama a n i darandi. Korintey 1, 11:14 ga ne "Saytan ga nga bon bare ga ciya sanda cimi maleeka". A go ga ceeci ga boro boobo darandi kan si Irikoy sanno bay. Bitros 1, 5:8 "Wa aran bon hagoy. Aran konnamayko kan ti Sayta go g aran windi sandamuusu beeri kan go ga ceeci g aran gon". Aran ma hagoy zama muusu beero ga ba no nga m aran gon, amma Irikoy ma fonda goy nga kan na iri no nga sanno kan ga iri wa nda Saytan. Aran ga cimo bay kan g aran wa saytan? Iri ma si dirgan kan saytan caram nda iri, amma irikoy caram nda. Aran ga cimi sanno bay? Boro boobo go no kan si ba ngey ma maa Irikoy sanno. Cimi no zama cimi ya sanda tonka no. Amma d aran ga Irikoy cimi sanno bay, d aran yadda nda, saytan si hin aran. Irikoy cimi sanno no ga iri ka kambe ga tan. Yadin gaa aran hima ga Irikoy sanno bay ga yadda nda. Wa hagan Yahaya 1, 4:1 "Wa hagoy nda taari annabey sanney. W i guna ga taaro nda cimo bay, wa mooru hari laalo teeyan". Aran ga bay cimi cimi hari kan Irikoy annabey hantum? Aran ga cimi sanno bay? Aran yadda nda a?

To, iri hagankoy, iri ga gayi ne, iri g aran fonda goy. Irikoy ma iri cabe hino koyne nan kan iri ga di mate kan Irikoy na ndunna taka nda.

Irikoy m aran albarkandi. Aran ma si dirgan Yahaya 8:32 kan ga ne "Cimo kan aran bay, cimo din no g aran fansa"

Zarma TWOR 4

Titre : Mate no Irikoy na ndunna taka nda?

Iri hangankoy kulu iri go ga salam aran gaa koy hanna ma gaa kan ga ba iri kulu ma faham nda faaba fonda kan a feeri kan ga nan iri ma nga bay ga goro lakkalkanay ra nda nga ga du ga ciya adilyan nga jine. Binekaanay beeri no iri se iri ma iri "adiltaray fonda" wo toonandi aran do hunkuna. Iri cawo kan bisa ra iri di maleekey nda saytan bon deedekey. iri di kan maleeka boobo no irikoy taka za sintina. Afo go i r kan te bayray nda ikulu, a boori nd ey mo, a se no i ga ne Lusifer. Lusifer too nda bonbeeray, a konna Irikoy, zama a ceeci nga ma ciya irikoy, yadin no maleeka boobo na Lusifer gana nga zunubo teyanno ra. Irikoy kan si yadda nda murteyan n i garay ga morandi nga. Irikoy na Lusifer maa barmay ga a ciya saytan kan maana gati"boro kan ga gaaba nda Irikoy". Garayyano banda Irikoy na jahannama danjo soola i se, danji kan si bu abada.

zaari ga ka kan Saytan nda a ganakoy kulu no Irikoy ga dan danji bango din ra. Saytan si danjo ra bo jina. A go ndunna bon ga ceeci boroyan kan nga ga halci nga banda. hunkuna no gati iri caw taacanta. sintinay tira 1: 2 ga ne "sintina gaa irikoy na beena nda ganda taka. Ndunna si hima hari kulu, a go koonu, kala kubay". sintina kan Irikoy na beena nda ganda taka, hari kulu si laabo bon kala day kubay. irikoy soola nga ma admize taka a ma ba nga ga nga beerandi alzaati kulu. Amma hal irikoy ga boro taka, a taka a se ndunna kan bon a ga bafunay ga boori. Hunkuna iri ga di mate kan Irikoy nandunna soola boro se nda. Ifo no tirey ne wodin fondo ra? Fatayan tira 20:11 ga ne "Jirbi iddu nda care game ra no Irikoy na ndunna nda hari kulu kan go a ra taka." Iri ga di hariyan kan Irikoy taka jirbi iddo din nda care game ra.

1. sintinay tira 1:2-5 ga ne "Irikoy biya go ga windi windi harey se beene. Irikoy ne annura ma te. annura mo te. Irikoy di kan annura ga boori, Irikoy na annura nda kuba fay. irikoy ne annura se zaari; kuba mo cin. Wicirkambu te, susubay te, jirbi sintina no ya. zaari sintina Irikoy na fondo no annura se a ma bangay guba ra. Irikoy na fondo no laabo se kan

ga hima sanda bal; a ma zuru ga windi guru 24 zaari kulu, wodin no kande kan zaari gonda guuru 12, cin mo 12. Irikoyne laabo ma zuru ga windi kan ga nan annura nda kuba ma fay.

2. Sura 1: 6-8 ga ne "Irikoy ne batama ma bangay harey nda care game ra. Irikoy na ganda harey nda beene harey fay. Irikoy ne beene batam se beena. irikoy na beena taka kan go ga laabo koli ga bare. Haw no go no kan go ka iri wa nda wayna dungay laala; hawo din mo no iri go ga fulanzam nda. Da beena si no don bafunay si no.

3. Jirbi hinzanta Irikoy na teekey nda laabu bio nda turey nda subey taka.

Sintinay tira 1 11-13 ga ne "Irikoy ne ganda harey ma margu nangu follon hala laabu kooga mo ma bangay. Yadin no te. irikoy ne batama kooga se laabu, hari batamey mo teeku. Irikoy ne laabo ma hay subu nda turi kulu dumi; yadin no te... Wiciri te, susubay te, zaari hinzanta no ya"

jirbi hinzanta no Irikoy na harey taka kan nwaari ka boro nafa. Hari kulu kan Irikoy taka kulu ihanno no a na a taka. Boroyan ga ha ga ne: Da Irikoy ya ihanno no ifo se ndunna too nda taali? ifo se ay izo ga malati? ifo se Irikoy go ga nan borey go ga taali te? Cimi hayan no kan gonda maana gumo amma; iri cawey kan ga ka ra irikoy sanno ga tu iri se a bon. Iri ma gayi day kan Irikoy ya ihanno no, hari kan a te mo kulu ihanno no. Sanda mate kan iri di a, taali si fun Irikoy do. Iri di kan jirbi 3 ta no irikoy na turey taka. aran ga bay ifo se a na turey kan ga hay taka? nga no ga barey? zama a m i nwa se? Han. Irikoy si maa haray, a sinda hari kulu muradu. Boro maa gaa no a n i taka. aran faham gumo kan irikoy ga boori wala? da aran go ga turize kaano nwa wala turi boosi haw kan ga kaanu ta, aran ga a bay Irikoy se? Da turi si no bafunay hanno si no, iri si du bi kan ga wayna dunga kosaray iri se, iri si du turi kopto kan iri ga safar nda. Hariyan no kan Irikoy na iri no, a ga ba iri ma nga saabu. Annabi Dawda ne zabura 34:8 ra " Wa Irikoy booriyano taba ga di mate kan cine a go nda". Iri ma goy nda cawo jine.

4. Jirbi taacanta, sintinay tira 1:14 ga ne "Irikoy ne wayna nda hando nda handarey ma bangay ga cino nda zaaro fay, kan ga nan jirbey, handey nda jiirey iri ma i bay" Sanni hinne no Irikoy te kan wayna nda hando nda handarey kulu bangay. To, nda ifo no Irikoy na ndunna taka nda? ifo no

irikoy tira ga ne? Ibraniyey11:3 "Sanni no Irikoy na ndunna taka nda wodin se iri si hin ga ga bora kan do harey kan iri go ga di fun"Zaari sintina, ihinkanta, ihinzanta, Irikoy salan hinne no harey kulu te, yadin gaa ifo no Irikoy na ndunna taka nda da manti sanni.Hari kulu nda sanni no a na a taka nda.A ga salan hinne no haro mo ma te.A sanno se no wayna, hando nda handarey go ngey nango ra waati kulu. Wayna ga fun zaari kulu alwaati follonka ra.

Da i ne kan suba wayna si fun mate no iri ga ciya? amma Irikoy hina ra a ga fatta alwaati kulu.Korintey1, 1:9 "Irikoy si salan sanni hinka".

A sanno si barmay. Bitros1, 1:25"Irikoy sanno ga duumi"

5. jirbi guwantairikoy na hamisey nda curey taka zambar nda zambar. Sura 1: 20-23" Irikoy ne:harey ma too nda bafuna, curey ma deesi beena nda ganda game ra. Irikoy taka bafuna kayney nda ibeerey harey ra. A ne i ma baa ga tonton. Wicirkambute susubay te, wodin gati jirbi guwanta.

6. Jirbi iddanta almaney nda boro no a taka. amma iri si hin ga di wo hunkuna kala day iri cawey kan ga ka ra iri ga di mate kan Irikoy na boro taka nda.Iri hari boobo iri hunkuna cawo ra. Annabi Dawda ne"Wa Irikoy booriyanno taba ga di mate kan a go nda". Aran ga abooriyano bay nda cimi?Nga no na hari kulu kan ga iri bafuna booriandi kulu no iri se.Matta 4: 4" manti nwaari hinne no boro ga bafunay nda bo,amma nda sanni kulu kan ga fatta Irikoy meyo ra". Irikoy sanno ga kaanu, iri hima ga bara nda a haray. ifo no bisa irikoy sanno?D aran gonda a sanno haray, aran ga di cimo ga du ga goro nda lakkalkanay nda Irikoy za ne ndunna bon kala allahara.Iri ga bay mo kan cimi no zama Matta 5:6 ga a ci. Iri ga gayi ne kala day iri ma ne Irikoy m aran albarkandi. aran ma si dirgan zabura 34:8 "Wa Irikoy booriyano taba ga di mate kan a go nda".

Zarma twor 5

Mate no Irikoy na ndunna taka nda?

Iri hangankoy kulu iri go ga salam aran gaa koy hanna ma gaa kan ga ba iri kulu ma faham nda faaba fonda kan a feeri kan ga nan iri ma nga bay ga goro lakkalkanay ra nda nga ga du ga ciya adilyan nga jine. Binekaanay beeri no iri se iri ma iri "adiltaray fonda" wo toonandi aran do hunkuna. Iri cawo kan bisa ra iri di maleekey nda saytan bon deedekey. iri di kan maleeka boobo no irikoy taka za sintina. Afo go i r kan te bayray nda ikulu, a boori nd ey mo, a se no i ga ne Lusifer. Lusifer too nda bonbeeray, a konna Irikoy, zama a ceeci nga ma ciya irikoy, yadin no maleeka boobo na Lusifer gana nga zunubo teyanno ra. Irikoy kan si yadda nda murteyan n i garay ga morandi nga. Irikoy na Lusifer maa barmay ga a ciya saytan kan maana gati"boro kan ga gaaba nda Irikoy". Garayyano banda Irikoy na jahannama danjo soola i se, danji kan si bu abada.

zaari ga ka kan Saytan nda a ganakoy kulu no Irikoy ga dan danji bango din ra. Saytan si danjo ra bo jina. A go ndunna bon ga ceeci boroyan kan nga ga halci nga banda. hunkuna no gati iri caw taacanta. sintinay tira 1: 2 ga ne "sintina gaa irikoy na beena nda ganda taka. Ndunna si hima hari kulu, a go koonu, kala kubay". sintina kan Irikoy na beena nda ganda taka, hari kulu si laabo bon kala day kubay. irikoy soola nga ma admize taka a ma ba nga ga nga beerandi alzaati kulu. Amma hal irikoy ga boro taka, a taka a se ndunna kan bon a ga bafunay ga boori. Hunkuna iri ga di mate kan Irikoy nandunna soola boro se nda. Ifo no tirey ne wodin fondo ra? Fatayan tira 20:11 ga ne "Jirbi iddu nda care game ra no Irikoy na ndunna nda hari kulu kan go a ra taka." Iri ga di hariyan kan Irikoy taka jirbi iddo din nda care game ra.

1. sintinay tira 1:2-5 ga ne "Irikoy biya go ga windi windi harey se beene. Irikoy ne annura ma te. annura mo te. Irikoy di kan annura ga boori, Irikoy na annura nda kuba fay. irikoy ne annura se zaari; kuba mo cin. Wicirkambu te, susubay te, jirbi sintina no ya. zaari sintina Irikoy na fondo no annura se a ma bangay guba ra. Irikoy na fondo no laabo se kan

ga hima sanda bal; a ma zuru ga windi guru 24 zaari kulu, wodin no kande kan zaari gonda guuru 12, cin mo 12. Irikoyne laabo ma zuru ga windi kan ga nan annura nda kuba ma fay.

2. Sura 1: 6-8 ga ne "Irikoy ne batama ma bangay harey nda care game ra. Irikoy na ganda harey nda beene harey fay. Irikoy ne beene batam se beena. irikoy na beena taka kan go ga laabo koli ga bare. Haw no go no kan go ka iri wa nda wayna dungay laala; hawo din mo no iri go ga fulanzam nda. Da beena si no don bafunay si no.

3. Jirbi hinzanta Irikoy na teekey nda laabu bio nda turey nda subey taka.

Sintinay tira 1 11-13 ga ne "Irikoy ne ganda harey ma margu nangu follon hala laabu kooga mo ma bangay. Yadin no te. irikoy ne batama kooga se laabu, hari batamey mo teeku. Irikoy ne laabo ma hay subu nda turi kulu dumi; yadin no te... Wiciri te, susubay te, zaari hinzanta no ya"

jirbi hinzanta no Irikoy na harey taka kan nwaari ka boro nafa. Hari kulu kan Irikoy taka kulu ihanno no a na a taka. Boroyan ga ha ga ne: Da Irikoy ya ihanno no ifo se ndunna too nda taali? ifo se ay izo ga malati? ifo se Irikoy go ga nan borey go ga taali te? Cimi hayan no kan gonda maana gumo amma; iri cawey kan ga ka ra irikoy sanno ga tu iri se a bon. Iri ma gayi day kan Irikoy ya ihanno no, hari kan a te mo kulu ihanno no. Sanda mate kan iri di a, taali si fun Irikoy do. Iri di kan jirbi 3 ta no irikoy na turey taka. aran ga bay ifo se a na turey kan ga hay taka? nga no ga barey? zama a m i nwa se? Han. Irikoy si maa haray, a sinda hari kulu muradu. Boro maa gaa no a n i taka. aran faham gumo kan irikoy ga boori wala? da aran go ga turize kaano nwa wala turi boosi haw kan ga kaanu ta, aran ga a bay Irikoy se? Da turi si no bafunay hanno si no, iri si du bi kan ga wayna dunga kosaray iri se, iri si du turi kopto kan iri ga safar nda. Hariyan no kan Irikoy na iri no, a ga ba iri ma nga saabu. Annabi Dawda ne zabura 34:8 ra " Wa Irikoy booriyano taba ga di mate kan cine a go nda". Iri ma goy nda cawo jine.

4. Jirbi taacanta, sintinay tira 1:14 ga ne "Irikoy ne wayna nda hando nda handarey ma bangay ga cino nda zaaro fay, kan ga nan jirbey, handey nda jiirey iri ma i bay" Sanni hinne no Irikoy te kan wayna nda hando nda handarey kulu bangay. To, nda ifo no Irikoy na ndunna taka nda? ifo no

irikoy tira ga ne? Ibraniyey11:3 "Sanni no Irikoy na ndunna taka nda wodin se iri si hin ga ga bora kan do harey kan iri go ga di fun"Zaari sintina, ihinkanta, ihinzanta, Irikoy salan hinne no harey kulu te, yadin gaa ifo no Irikoy na ndunna taka nda da manti sanni.Hari kulu nda sanni no a na a taka nda.A ga salan hinne no haro mo ma te.A sanno se no wayna, hando nda handarey go ngey nango ra waati kulu. Wayna ga fun zaari kulu alwaati follonka ra.

Da i ne kan suba wayna si fun mate no iri ga ciya? amma Irikoy hina ra a ga fatta alwaati kulu.Korintey1, 1:9 "Irikoy si salan sanni hinka".

A sanno si barmay. Bitros1, 1:25"Irikoy sanno ga duumi"

5. jirbi guwantairikoy na hamisey nda curey taka zambar nda zambar. Sura 1: 20-23" Irikoy ne:harey ma too nda bafuna, curey ma deesi beena nda ganda game ra. Irikoy taka bafuna kayney nda ibeerey harey ra. A ne i ma baa ga tonton. Wicirkambute susubay te, wodin gati jirbi guwanta.

6. Jirbi iddanta almaney nda boro no a taka. amma iri si hin ga di wo hunkuna kala day iri cawey kan ga ka ra iri ga di mate kan Irikoy na boro taka nda.Iri hari boobo iri hunkuna cawo ra. Annabi Dawda ne"Wa Irikoy booriyanno taba ga di mate kan a go nda". Aran ga abooriyano bay nda cimi?Nga no na hari kulu kan ga iri bafuna booriandi kulu no iri se.Matta 4: 4" manti nwaari hinne no boro ga bafunay nda bo,amma nda sanni kulu kan ga fatta Irikoy meyo ra". Irikoy sanno ga kaanu, iri hima ga bara nda a haray. ifo no bisa irikoy sanno?D aran gonda a sanno haray, aran ga di cimo ga du ga goro nda lakkalkanay nda Irikoy za ne ndunna bon kala allahara.Iri ga bay mo kan cimi no zama Matta 5:6 ga a ci. Iri ga gayi ne kala day iri ma ne Irikoy m aran albarkandi. aran ma si dirgan zabura 34:8 "Wa Irikoy booriyano taba ga di mate kan a go nda".

Zarma TWOR 6

Mate no Irikoy na ndunna taka nda?

Iri hangankoy kulu iri go ga salam aran gaa koy hanna ma gaa kan ga ba iri kulu ma faham nda faaba fonda kan a feeri kan ga nan iri ma nga bay ga goro lakkalkanay ra nda nga ga du ga ciya adilyan nga jine. Binekaanay beeri no iri se iri ma iri "adiltaray fonda" wo toonandi aran do hunkuna. Iri cawo kan bisa ra iri di maleekey nda saytan bon deedekey. iri di kan maleeka boobo no irikoy taka za sintina. Afo go i r kan te bayray nda ikulu, a boori nd ey mo, a se no i ga ne Lusifer. Lusifer too nda bonbeeray, a konna Irikoy, zama a ceeci nga ma ciya irikoy, yadin no maleeka boobo na Lusifer gana nga zunubo teyanno ra. Irikoy kan si yadda nda murteyan n i garay ga morandi nga. Irikoy na Lusifer maa barmay ga a ciya saytan kan maana gati"boro kan ga gaaba nda Irikoy". Garayyano banda Irikoy na jahannama danjo soola i se, danji kan si bu abada.

zaari ga ka kan Saytan nda a ganakoy kulu no Irikoy ga dan danji bango din ra. Saytan si danjo ra bo jina. A go ndunna bon ga ceeci boroyan kan nga ga halci nga banda. hunkuna no gati iri caw taacanta. sintinay tira 1: 2 ga ne "sintina gaa irikoy na beena nda ganda taka. Ndunna si hima hari kulu, a go koonu, kala kubay". sintina kan Irikoy na beena nda ganda taka, hari kulu si laabo bon kala day kubay. irikoy soola nga ma admize taka a ma ba nga ga nga beerandi alzaati kulu. Amma hal irikoy ga boro taka, a taka a se ndunna kan bon a ga bafunay ga boori. Hunkuna iri ga di mate kan Irikoy nandunna soola boro se nda. Ifo no tirey ne wodin fondo ra? Fatayan tira 20:11 ga ne "Jirbi iddu nda care game ra no Irikoy na ndunna nda hari kulu kan go a ra taka." Iri ga di hariyan kan Irikoy taka jirbi iddo din nda care game ra.

1. sintinay tira 1:2-5 ga ne "Irikoy biya go ga windi windi harey se beene. Irikoy ne annura ma te. annura mo te. Irikoy di kan annura ga boori, Irikoy na annura nda kuba fay. irikoy ne annura se zaari; kuba mo cin. Wicirkambu te, susubay te, jirbi sintina no ya. zaari sintina Irikoy na fondo no annura se a ma bangay guba ra. Irikoy na fondo no laabo se kan

ga hima sanda bal; a ma zuru ga windi guru 24 zaari kulu, wodin no kande kan zaari gonda guuru 12, cin mo 12. Irikoyne laabo ma zuru ga windi kan ga nan annura nda kuba ma fay.

2. Sura 1: 6-8 ga ne "Irikoy ne batama ma bangay harey nda care game ra. Irikoy na ganda harey nda beene harey fay. Irikoy ne beene batam se beena. irikoy na beena taka kan go ga laabo koli ga bare. Haw no go no kan go ka iri wa nda wayna dungay laala; hawo din mo no iri go ga fulanzam nda. Da beena si no don bafunay si no.

3. Jirbi hinzanta Irikoy na teekey nda laabu bio nda turey nda subey taka.

Sintinay tira 1 11-13 ga ne "Irikoy ne ganda harey ma margu nangu follon hala laabu kooga mo ma bangay. Yadin no te. irikoy ne batama kooga se laabu, hari batamey mo teeku. Irikoy ne laabo ma hay subu nda turi kulu dumi; yadin no te... Wiciri te, susubay te, zaari hinzanta no ya"

jirbi hinzanta no Irikoy na harey taka kan nwaari ka boro nafa. Hari kulu kan Irikoy taka kulu ihanno no a na a taka. Boroyan ga ha ga ne: Da Irikoy ya ihanno no ifo se ndunna too nda taali? ifo se ay izo ga malati? ifo se Irikoy go ga nan borey go ga taali te? Cimi hayan no kan gonda maana gumo amma; iri cawey kan ga ka ra irikoy sanno ga tu iri se a bon. Iri ma gayi day kan Irikoy ya ihanno no, hari kan a te mo kulu ihanno no. Sanda mate kan iri di a, taali si fun Irikoy do. Iri di kan jirbi 3 ta no irikoy na turey taka. aran ga bay ifo se a na turey kan ga hay taka? nga no ga barey? zama a m i nwa se? Han. Irikoy si maa haray, a sinda hari kulu muradu. Boro maa gaa no a n i taka. aran faham gumo kan irikoy ga boori wala? da aran go ga turize kaano nwa wala turi boosi haw kan ga kaanu ta, aran ga a bay Irikoy se? Da turi si no bafunay hanno si no, iri si du bi kan ga wayna dunga kosaray iri se, iri si du turi kopto kan iri ga safar nda. Hariyan no kan Irikoy na iri no, a ga ba iri ma nga saabu. Annabi Dawda ne zabura 34:8 ra " Wa Irikoy booriyano taba ga di mate kan cine a go nda". Iri ma goy nda cawo jine.

4. Jirbi taacanta, sintinay tira 1:14 ga ne "Irikoy ne wayna nda hando nda handarey ma bangay ga cino nda zaaro fay, kan ga nan jirbey, handey nda jiirey iri ma i bay" Sanni hinne no Irikoy te kan wayna nda hando nda handarey kulu bangay. To, nda ifo no Irikoy na ndunna taka nda? ifo no

irikoy tira ga ne? Ibraniyey11:3 "Sanni no Irikoy na ndunna taka nda wodin se iri si hin ga ga bora kan do harey kan iri go ga di fun"Zaari sintina, ihinkanta, ihinzanta, Irikoy salan hinne no harey kulu te, yadin gaa ifo no Irikoy na ndunna taka nda da manti sanni.Hari kulu nda sanni no a na a taka nda.A ga salan hinne no haro mo ma te.A sanno se no wayna, hando nda handarey go ngey nango ra waati kulu. Wayna ga fun zaari kulu alwaati follonka ra.

Da i ne kan suba wayna si fun mate no iri ga ciya? amma Irikoy hina ra a ga fatta alwaati kulu.Korintey1, 1:9 "Irikoy si salan sanni hinka".

A sanno si barmay. Bitros1, 1:25"Irikoy sanno ga duumi"

5. jirbi guwantairikoy na hamisey nda curey taka zambar nda zambar. Sura 1: 20-23" Irikoy ne:harey ma too nda bafuna, curey ma deesi beena nda ganda game ra. Irikoy taka bafuna kayney nda ibeerey harey ra. A ne i ma baa ga tonton. Wicirkambute susubay te, wodin gati jirbi guwanta.

6. Jirbi iddanta almaney nda boro no a taka. amma iri si hin ga di wo hunkuna kala day iri cawey kan ga ka ra iri ga di mate kan Irikoy na boro taka nda.Iri hari boobo iri hunkuna cawo ra. Annabi Dawda ne"Wa Irikoy booriyanno taba ga di mate kan a go nda". Aran ga abooriyano bay nda cimi?Nga no na hari kulu kan ga iri bafuna booriandi kulu no iri se.Matta 4: 4" manti nwaari hinne no boro ga bafunay nda bo,amma nda sanni kulu kan ga fatta Irikoy meyo ra". Irikoy sanno ga kaanu, iri hima ga bara nda a haray. ifo no bisa irikoy sanno?D aran gonda a sanno haray, aran ga di cimo ga du ga goro nda lakkalkanay nda Irikoy za ne ndunna bon kala allahara.Iri ga bay mo kan cimi no zama Matta 5:6 ga a ci. Iri ga gayi ne kala day iri ma ne Irikoy m aran albarkandi. aran ma si dirgan zabura 34:8 "Wa Irikoy booriyano taba ga di mate kan a go nda".

Mate no zunubi te ga furo ndunna ra?

Iri hangankoy kulu iri go ga salam aran gaa koy hanna ma gaa kan ga ba iri kulu ma faham nda faaba fonda kan a feeri kan ga nan iri ma nga bay ga goro lakkalkanay ra nda nga ga du ga ciya adilyan nga jine. Farha beeri no iri se kan Irikoy ye ga kan iri hunkuna iri "adiltaray fonda" sijiro bon.

Iri caw hinka kan bisa ra iri di mate kan Irikoy na boro hinka sintiney taka nda.

Sintinay tira 1:27 ga ne "Irikoy na boro taka nga himando bon, a n i taka alboro nda wayboro". irikoy n i no lakkal i ma irikoy bay, bina i ma ba Irikoy. Suubanyan fondo i ma ba Irikoy wala i ma wanj a. Irikoy n i Eden kalo ra kan ti ndunna bon alzanna. irikoy n i no hari kulu kan ga i bafuna booriyandi zama irikoy ga boori sabbay se. A ga ba i ma nga bay ga ba nga ga may nga se. Irikoy n i gosi kayna. Sintinay tira 2;16 "Aran ga hin ga kalo turey nwa amma ihanno nda ilaalo turo aran ma si a nwa zama aran ga bu" To, ifo se Irikoy na Admu gosi? Manti Irikoy ga ba a ma zunubi te no bo, amma a ga ba no nga ma Admu bina neesi, ga a albarkandi. Ba kan se Adamu mana te zunubi jina, a si cabe kan Adamu bina ga boori bo. Da goso din mana Adamu di don a ga bakasinay cabe irikoy se. Da Adamu mana te zunubi don goso ga a gaabandi no ga tonton, zama Romey 5:4 ga ne "Gosiyar zaamayan no ga kande beeje" Hunkuna sintinay tira sura hinkanta no iri ga caw kan ga ci iri se mate kan no zunubi furo nda ndunna ra. Iri ga di ifo se no adamize bine ga ziibi, ifo se ndunna too nda taabi nda gurzugay. Iri di kan Adamu nda Haawa go alzanna ra , i gonda hari kulu. Irikoy mo ga ka ga fakaaray nd ey kalo ra, beeje beeri no i se, zama irikoy ga margasinay hanno nd ey. irikoy sanno ga ne kan boro fo mo go kalao din ra. Aran ga bay may no? Irikoy konnamayka no, Saytan. Kan Irikoy go ga harey taka, Saytan go ga di, kan Irikoy go ga salan ihanno nda ilaalo bon a go gq hangan. A go ga soola nga ma Irikoy takaharey sara. Saytan go gq soola nga ma boro kan Irikoy taka din dan a ma zunubi te nga nda Irikoy ma fay, boro ma halci. Kan Adamu nda Haawa go ga kay turo jare

gaa,saytan bare ga te gondi ga sintin ga salan i se.Sura3:1 "gondi no caram nda almaney kulu kan Irikoy taka;A ne waybora se:cimi no kan irikoy ne aran ma si turey nwa?"Ifo se Saytan bare ga te gondi?zama "gondi caram nda almaney kulu kan Irikoy te"Saytan ya siko no, a ka i do sanda boro hanno.A mana ka sanda takahari bambata ga ne i se"wa salamaleekum,adamu nda Haawa, ay ka no g aran ka Irikoy fonda ra".Manti yadin no a te.Mate no a bangay nda i se?Takahari hanno kan gonda lasaabu, a suuban ga nga bon ciya gondi zama zunubi mana furo ndunna ra jina, alwaati din gondi caram nda almaney kulu. yadin no Saytan mo.A ga caram no gumo.Hari kulu kan a ga no, a ga a ciya boro se ihanno .Korintey sintina 11:14 "Saytan ga nga bon ciya annura maleeka"Matta 7:15 mo ga ne"Wa hagoy nda taari annabey, i ga ka sanda feejizeyan amma zonoyan no".Saytan na nga bon ciya gondi Adamu nda Haaza se zama borey darandiko no.A se no Haawa no a suuban nga ma si zama a siyano ga faala. Saytan ga bay kan Adamu se no Irikoy salan turo bon ba hala a ga Haawa taka.Saytan ga caram no, a ga bay hari kan a ga ba nga ma te.A ga bay kan da nga hin Haawa, Haawa mo ga hin kurno.Sura 3:& "Gondo ne waybora se: cimi no kan Irikoy ne aran ma si turey nwa?" aran maa hari kan Saytan ne? "Cimi no kan irikoy ne aran ma si turey nwa?"A ceeci no na Haawa lakkalo butugu irikoy sanno bon.wodin se no a ne"cimi no kan irikoy ne...?"Yadin no Saytan ga nga goyey te nda.A ga gaaba no nda Irikoy sanno zama a ga bay kan Irikoy sanno ga nga ka koonu, ga nga taarey bangandi.Saytan ga bay kan annura no ga kubay garay, cimo mo ga taari garay.Sura 3: 2-5 " wayboro negondo se:iri ga kalo turey kulu nwa amma bindo turo irikoy ne:aran ma si a nwa zama aran ga bu. Gondo ne a se:aran si bu, irikoy ga bay no kan d aran na nwa aran moy ga feeri ga ciya nga cine ga ihanno nda ilaalo bay"Tooh.Ifo no Irikoy ne ga Adamu nda Haawa da i na nwa,Irkoy ne"aran ga bu".ifo no Saytan ne? A ne "Aran si bu".Manti Irikoy sanno hinne no Saytan wangu bo, a gaaba nda Irikoy no.ifo no aran di?Irkoy no ga cim wala Saytan? Irikoy bumbo no ga ti cimi, a si taari mo.Saytan binde taari si a bonhaw, a si cimi ci.yahaya 8:44 "Cimi si a do , a taarey si fun kala nga bumbo do, taari no gati a wane zama taarikomno, taari baaba"Manti taari hinne ga ti a wone bo, carmay no go a se kan ka borey darandi.Taari nda cimi no ga margu care ra.A ne"D aran na turo nwa aran moy ga feeri aran ga ciya sanda Irikoy cine ga ihanno nda ilaalo

bay"Saytan ne"aran ga ciya sanda irikoy cine". taari no;zama zunubikooni si hin ga hima Irikoy, a ga hima day Saytan.amma kan Saytan ne"Aran ga ihanno nda ilaalo bay", cimo no a ci zama kan Haawa nda Adamu na turi nwa, i na ilaalo bay.Amma Saytan mana salan i se hasarawo kan a ga kande i gaa.Irikoy ne"D aran n a nwa aran ga bu", amma saytan wo ne:"d aran na a nwa aran si bu".Saytan ya taarikom no, wodin se no kan Irikoy ne" aran ga bu", Saytan na Irikoy kakaw ga ne"aran si bu"

Adamu nda Haawa ga hin ga suuban irikoy sanno wala Saytan wono."taaro wala cimo no" iri hima ga suuban? Irikoy sanno no iri ga ka wala Saytan wono?iri ga tu sanno wo se iri hino cawo ra. 3:6"Waybora di kan turo ga kaanu, a na nwa , a na kurno no nga mo nwa"

ifo no boro kan irikoy taka a ma nga bay ga ba nga ga may nga se te? a na bakasinay cabe Irikoy se? han.a murte irikoy gaa ga yadda nda Saytan se kan ga konna Irikoy.Bine saray zaari.Adamu nda Haawa fun Irikoy fonda ra. Walfey yaasay fo ra no i ga ne"Doori kan ga diksa si kay boro sintina hinne gaa"Romey 5:12" Boro follon sabbay se no zunubi furo ndunna ra kan kande buyan kan go adamize kulu jase bon".Iri nda Adamu yan kulu afollon, may no ga hin ga ne kan nga mana zunubi te? A si no.May do no iri du taali teeyan?Adamu do."doori kan ga diksa si kay boro sintina hinne gaa"Adamu zunubo na iri diksa, iri kulu ciya zunubikooni yan.Amma iri biney ma si sara zama romey 5:18 ga ne"za day kan taali follon maa gaa no zunubi furo ndunna ra, yadin mo no adiltaray follon maa gaa no borey kulu ga du fansa ga du fundi"Jine cawey ra iri ga di faaba fonda kan Irikoy feeri kan ra zunubikooney ga ciya adilyan irikoy jine.Iri cawo kan ga ka ra iri ga di kan Adamu nda Haawa na adiltaray janay te banda hari kan te.

iri g aran fonda goy; irikoy m aran albarkandi. aran ma si dirgan Romey aya kan ga ne"boro follon maa gaa no zunubi furo ndunna ra kan kande buyan adamize kulu bon kanti zunubi".

Zarma TWOR 8

Titre : Hari kan Adamu zunubo hay.

Iri hangankoy kulu iri go ga salam aran gaa koy hanna ma gaa kan ga ba iri kulu ma faham nda faaba fonda kan a feeri kan ga nan iri ma nga bay ga goro lakkalkanay ra nda nga ga du ga ciya adilyan nga jine. Farha beeri no iri se kan Irikoy ye ga kan iri hunkuna iri "adiltaray fonda" sjiro bon.

Iri cawey kan bisa ra iri di Tawreeta sintinay tira kan irikoy na boro taka no nga himando bon a ma ba nga nda nga fundo kulu nda nga hina kulu ga goro markasinay hanno ra nda nga. alboro no irikoy jin ga taka kan se a na lordi no kan go sura é:16-17 ra "Ni ga hin ga turey kulu nwa amma ihanno nda ilaalo turo ma si a nwa ni ga bu" irikoy n a ci taray kwaaray Adamu se. Irikoy ba no margasinay ma duumi ngey game ra. Amma iri di kan Adamu nda Haawa suuban ga may Saytan se. I na turo nwa kan Irikoy ganji i se. Iri mi di hari kan te Adamu nda Haawa se. Aya 2 ga ne "Iboro hinka kulu moy feeri. i di kan gakoону no ngey go, i na turi kopto pati ga ngey bon daabu" ifo no Adamu nda Haawa te sintina gaa? I ceeci no ga ngey haawo daabu. Hala i ga turo nwa "Adamu nda Haawa go gakoону ,i si ga maa haawi" Amma soho haawi n i di zama i di kan ngey te taali. Sintinay tira 3:8 "Kala i maa Irikoy jinda ,i zuru ga tugu". Aran di barmayan kan te kan i te zunubi banda. i go ga farha kan i mana te zunubi da i maa irikoy jinda. Soho i sintin ga hamburu ga jijiri.

ifo se i hamburu ga ceeci ga tugu? to da boro fo na hari fo zay boro fo fari ra ,da maa bora jinda, a ga ceeci ga tugu no. yadin no Adamu nda Haawa te zama i te hari kan Irikoy ganji i se. Kan Adamu na irikoy lordo taamu, a hima ga hamburu? sikka si. Ifo se? zama Irikoy mana tugu a se "d aran na a nwa aran ga bu". irikoy ga te hari kan a ci? Adamu ga bu? irikoy ga borey wo gooji kan a taka? iri ga arn ha no ga du ga faham ga boori. ifo no irikoy te Lusifer se kan a na Irikoy kakaw? irikoy mana ne hari kulu nga nda maleekey se? A n i garay ga moorandi nga. A mana kay nodin hinne, a jahannama soola i se kan ra i ga duumi. Hari kan saytan te no Adamu mo te. Irikoy ga hin ga ne a se "taali si no, koy Adamu ay si ni ciiti"? a si te. Irikoy

ga hanan, waati kulu no a ga zunubi ciiti. A si mo daabu zunubi bon. Habakuk 1:13 "Irikoy moy ga hanan, hari laalo kulu no a ga di, a si yadda nda kankami" Irikoy hananyano se no a ga boro ciiti zunubi se. A se Irikoy ne albora se "man no ni go?". Adamu nda Haawa mo a ga i ciiti i zunubo se. Ifo no irikoy te ka Adamu nda Haawa te zunubi? Irikoy no ka ga a ceeci ga ne "man no ni go?". Adamu no na Irikoy ceeci? Ha. A ceeci ga tugu no. Ifo se Irikoy na Adamu ceeci? A si bay nan kan a go no? Irikoy kan ga miilla bay ga bay nan kan a go. Irikoy ga ba no Adamu ma nga taalo bay. Kan irikoy na Adamu ha "man no ni go?", ifo no Adamu ne? Sura 3: 10-13" Ay maa ni jinda no ay hamburu zama ay go gagoonu. Irikoy ne: may no ne kan ga koonu no ni go? A ma si te turo kan ay ganji ni se no ni nwa? Adamu ne waybora no nan ay na a nwalrikoy ne waybora se ifo se ni yadda ga a te? Waybora ne kan gondo no na nga darandi, ma si ay tuuma." Irikoy ga bay kan ikulu taali no zama a ga i miiley bay. irikoy mana i tilassandi, yadin no Saytan mo. Saytan ga boro darandi amma a si hin ga boro gaabandi ni ma zunubi te. Saytan na Haawa darandi amma Haawa day no suuban nga bon se. Adamu wo boro kulu mana a darandi. nga bumbo no suuban ga saytan fonda gana. Adamu ga lordo bay amma a mooru adiltaray fonda ga adiltarayjanay fonda gana. A mana hangan Irikoy se, a ye ga nga zunubo tonton zama a na boro yan tuuma. hunkuna bumbo boroyan go no kan ga ngey taaley dake boro foyan bon, amma Irikoy ga cimo bay. Irikoy ga borey ha nga tira ra "man no ni go?" Ifo se ni mana yadda nda ay sanno? ifo se ni ga booriyandiya dan lasaabu, ifo se ni ga boro fo tuuma? rome 14:11-12" Ay Irikoy ,ay gonda fundi, kange kulu no ga gurfa ay se, deene kulu no ga ay beera ci" iri kulu no ga ci irikoy se hari kan iri te. iri ga di ciito kan Irikoy te Adamu nda Haawa nda gondo se. Sura 3:14-19" Irikoy ne gondo se: ay na ni laali almaney ra , ni gunda bon no ni ga dira, ni ga kusa han ni bafuna kulu, ay ga konnamay dan ni banda nda wayboro banda game ra, a banda ga ni bono tutubu ni banda mo ga abanda ce konda tutubu. A ne wayboro se kan ni ga maa hayan doori , ni kurne no ga ni may, albora mo a ne a se a si du laabo albarka , kala da a sungay no a ga du nga me nwaaro, laabo gaa no ni fun ,a gaa no ni ga ye". Wa guna hari kan zunubi hay i se, taabi nda gurzugayn karji nda ngarfu, doori nda buyan. "zunubi banandi ga ti buyan" Ifo no Irikoy ne da i na turo nwa? "D aran na a nwa aran ga bu" I na i fiji no kan i na turo nwa? Ha. I bu? Cimi i bu zama i sinda

margasinay koyne nda Irikoy. adama nda Haawa bumbo no na ngey bon fay ga ka Irikoy gaa. I yadda ka hangan Irikoy konnamayka se, i sinda ba koyne Irikoy do. D aran gonda boro kan si ba aran amma aran cora go ga maan a, nga bumbo ga ciya aran se konnamaykowala?" boro kan ga konna ay cora ya ay konnamamayko no". Boro kulu kan ga maa Saytan se kulu Irikoy no a ga konna.zunubi ga boro fay nda Irikoy.Afasey 2:1"Iri kulu bukoyan no iri taley nda iri zunubey se".Afasey 4:18 "Iri ya yawyan no Irikoy bafuna se".Iri kulu kan ti Adamu bandey kulu ciya zunubikooniyan "can si ize hay kan si waani guusu fansiyan" Adamu zunubo na irikoy margasina daabu iri se."doori kan ga diksa si kay boro sintina gaa".Romey 5:12"Zunubi furo ndunna ra, zunubi nda buyan na borey kulu daabu zama ikulu no te zunubi".Adamu no gati turi nano iri no gati turi kambey, to ifo no ga du turi kambey kan go ga dabu turi nano gaa?i ga funa? Ha. Iri ga bu zama kambe beero ga no iri fun.Adamu zunubo go iri kulu gaa.Zabura 51:7"Taali ra no ay hay, zunubi r no ay na n ay hay".zunubi go day "sida" kan sinda safari a ga boro wi da ni mana du safaro, amma iri ga Irikoy saabu zama a kande iri se hari kan ga zunubi boza da iri na a gana, da iri yadda nda faaba fonda , iri ga fatta zunubi ciito ra.

Iri g aran fond goy, hino iri ga di alkawalo kan Irikoy sambu Adamu nda Haawa nda borey kulu se kan ga i ka Saytan kambe ga i wa zunubi ga i wa nda jahannaba danjo.

irikoy m aran albarkandi, aran ma si dirgan Zabura 51:7 "taali ra no i n ay hay, zunubi ra no ay na n ay hay"

Zarma TWOR 9

Titre : Alkawali beero.

Iri hangankoy kulu iri go ga salam aran gaa koy hanna ma gaa kan ga ba iri kulu ma faham nda faaba fonda kan a feeri kan ga nan iri ma nga bay ga goro lakkalkanay ra nda nga ga du ga ciya adilyan nga jine. Farha beeri no iri se kan Irikoy ye ga kan iri hunkuna iri "adiltaray fonda" sjiro bon.

Iri cawa kan bisa ra iri kan Adamu nda Haawa kamba ga fun Irikoy fonda bon zama i na turo nwa kan Irikoy ganji ise. Bora kan Irikoy taka nga himando bon no suuban ga may Saytan se. Kan i mana te zunubi i ga maa kaani da i maa irikoy jinda kalo ra. Amma zunubo banda i maa haawi, i ceeci ga tugu Irikoy se. irikoy n i ceeci ga ci i se hari kan zunubi ga kande: taabi, gurzugaybuyan, doori nda karji nda hari kan si boori. I banda mo hay zunubi ra a ga kaanu wala a ga dooru cimi no Adamu nda Haawa da day no iri gaa. "doori kan ga diksa si kay boro sintina hinne gaa", mate kan zunubi na Adamu fay nda Irikoy, ydin no iri mo iri zunubey ga iri fay nda Irikoy. Romey 5:12 "Boro follon sabbay se no zunubi furo ndunna ra, buyn go boro kulu jase bon zama ikulu no te zunubi". sura 3:23 "borey kulu no na zunubi te, i mooru mo Irikoy gomno". Isaya 59:2 "Aran taley no n aran fay nda Irikoy, aran zunubey na irikoy tugu aran se". Sanno si kaanu amma yadin no; 3tonka si kaanu mo ra". Adamu zunubo no na ndunna kulu daabu, ga borey fay nda Irikoy. Za Adamu zunubo no a bandey kulu fatta Irikoy annura ra ga bafunay kuba ra. I zunubo na i ciya Saytan bannaya. de kulu si i se kala buyan hamburkomay, gurjugay nda jahannama kan go ga i batu. Da ne me no irikoy sanno ga kay don iri ga tira daabu ga baray sanda boro kan kan teeku ra kan sinda faabako. da irikoy mana faaba fondo feeri iri se don iri halci. Amma irikoy maa ma beeri, annabey tirey si kay Adamu deeda hinne ga bo. Irikoy ga bakar, a na faaba fondo feeri borey se. Luka 2:10 "Wa farha zama ay go ga labaari hanna toonandi aran do, farha hari ndunna borey kulu se". Romey 5:20 "nan kan zunubi baa, irikoy ga nga suujo bambari no din"

Titos 2:11 "Irikoy suujo bangay borey kulu se". Irikoy ga hanan, a ga zunubikooney ciiti. Irikoy ya adil no, a si dirgan zunubi gaa. Zunubi ciito gati buyan. Irikoy si barmay yadin no a ciito. Iri ga di faaba fonda kan irikoy soola zunubikooney se kan ga i wa nda ngey zunubey. Irikoy ya ihanno no, a ga yaafa mo. Irikoy kan ti iri Koy beero ga ba nga ma ciya iri se Faabako. Za hana kan Adamu te zunubi no Irikoy go ga soola Faaba ko zunubikooney se ga i wa nda i taaley. iri ma caw ga di. Tawreeta 3:15 "Ay ga konnamay dan ni banda nda way bora banda game ra, a ga ni bono tutubu ni mo ga acekonda tutubu". Maana beeriyan go alkawalo din ra kan iri ga haw ga di ey. Za ne no Irikoy sintin ga bangandi kan Faabako go no kan nga go ga soola.

1. irikoy ne kan Faabaka si fun kala wayboro kan si alboro bay gaa. Iri kulu no gonda na nda baaba ndunna wone. Faabaka si hin ga fun Adamu banda gaa kan ziibi. ndunna Faabaka wo irikoy do no a ga fun. Wayboro kan si alboro bay gaa no a ga fu manti alboro.

2. Irikoy na hari fo ci Adamu nda Haawa se kan i te zunubi. kan Irikoy go ga salan Faabaka bon a ne kan "saytan ga a cey tutubu". sanda Saytan nda borey kan go a banda no ga Faabaka taabandi ga a wi.

Annabey ga ci iri cawey kan ga ka ra kan Faabaka ga taabi Saytan kambe ra. A ga bu sanda zunubi sargay fansa, nga kanti adilo no ga bu borey kan manti adilyan nango ra, nga bayi ra no a ga nga fundo no borey zunubey fansayan se.

3. Irikoy na hari fo ci koyne saytan se Faabaka bon. Irikoy ne Saytan se kan Faabaka ga bono tutubu. Labaari yaamo no Saytan se amma ihanno no borey kan yan Fabaka ga ka Saytan kambe se. Irikoy ne kan Faabaka ga Saytan goyey halci, a ga borey ka Saytan tamtaray ra ga tan.

4. irikoy ne kan fondo hinka ga bangay ndunna ra, Saytan borey nda Irikoy borey. Saytan borey no ga hangan a se, Irikoy borey ga ti borey kan naanay irikoy sanno gaa ga yadda nda Faabaka. Yahaya 1:9-13

Moso moso iri ga di sanney kan annabey ci faabaka bon. d aran mana faham ga boori, ne ga koy jine iri ga faham ga tonton. Yaasay fo ra no i ga "moso moso no ga foono di"; "boro kan gay day bon se no i ga logo no";

aran go ga batu irikoy sanno dayo bon? " da boro go ga irikoy ceeci sanda nooru, boro ga di "Tawreeta sura bananta :21-24 "Irikoy te Adamu nda Haawa se kuuru bankaray. irikoy ne kan soho kan boro na ihanno nda ilaalo bay ay ga aganji a ma to bafunay turo gaa, a si a nwa ga du ga funa alwaati kulu"

hariyan go kan iri hima ga faham nd ey."irikoy na Adamu nda Haawa bankaray nda alman kuuru. aran ga fongu hari kan i te?turi kopto no i te ngey bon se bankaray. Irikoy ydda nda a?Ha. Ifo se ? Irikoy ga ba Adamu m faham kan irikoy ga hanan a si yadda nda boro kambegoy yaamey.Isaya 64:5 "iri ciya sanda jinay jiibo, iri adiltaray goye mo sanda bankaray jiibo"

aluan no irikoy wi ga Adamu jallo daabu.irikoy ga ba Adamu ma faham sanda Romey 6:23 "Zunubi banandi ga ti kuri"

Ibraniyey 9:22 "Da kuri mana mu, zunubi sinda yaafa"

ne ga koy kayna iri ga faham amma iri ma fongu kan Irikoy na alman kuri dooru no ga Adamu zunubo daabu.wodin banda a na i garay ga ka kalo ra.i si ye ga nafa nda eden kalo koyne.mate kan a na Lusifer garay yadin no a te i se; jiibi kulu no si maanu a gaa koyne.

to, iri ma hari hinka wo gayi

1.Irikoy ya adil no A si yadda nda zunubi.A se no a na Adamu nda Haawa ciiti ga i garay kalo ra.

2.Irikoy ya yaafako no. adamau nda Haawa mana hima ga du yaafa amma a ni yaafa zama irikoy si ba borey ma halci.a na alkawali sambu kan nga ga Faabako samba borey se. iri hangankoy a ma si te aran se bon haway, irikoy yaafa nda a adiltara si care kakaw, care banda no i go.Iri salan alkawalo kan Irikoy sambu Adamu nda Haawa se kan i fatta irikoy foda bon.

iri g aran fonda goy, Irikoy m aran albarkandi aran ma si dirgan Romey 5:20 "Nan kan zunubi baa Irikoy ga nga suujo gusam nodin".

Kaynu nda Habila.

Iri hangankoy kulu iri go ga salam aran gaa koy hanna ma gaa kan ga ba iri kulu ma faham nda faaba fonda kan a feeri kan ga nan iri ma nga bay ga goro lakkalkanay ra nda nga ga du ga ciya adilyan nga jine. Farha beeri no iri se kan Irikoy ye ga kan iri hunkuna iri "adiltaray fonda" sijiro bon.

Iri cawo kan bisa ra iri di kan adamu nda Haawa na zunnubi te banda irikoy sintin ga cabe kan nga ga boro samba ndunna bon kan ga zunubikooney ka saytan kambe. Iri di koyne kan irikoy mana yadda nda turi bankarey kan Adamu nda Haawa te ngey bon se zama irikoy ga i fahamandi no kan zunubikooni si hin ga nga bon zunubey tuusu. Irikoy hinne no ga hin ga a te. irikoy bumbo no na alman wi sargay wane ga te Adamu nda Haawa se bankaray. Irikoy no jin ga kuri sargay te. Irikoy ne kan ondo hinka ga bangay ndunna bon: borey kan ga wanji a sanno nda borey kan ga a ta. Hunkuna iri ga di Adamu nda Haawa ize hinka deeda: kaynu kan wanjiga naanay Irikoy gaa nda Habila kan yadda nda Irikoy sanno; Irikoy na Adamu nda Haawa garay kalo ra zunubi sabbay se. irikoy ga ba borey , a ga hagoy nd ey ba kan se i si bay a gaa. Sintinay tira 4:1-2 "alhora margu nda nga wande, a te gunde a na kaynu hay. waybora ne: irikoy gakasina ra ay du ize alboro. A ye ga hay Habila. Habila te kurko, Kaynu mo te alfari." Adamu izey mo zunubikooniyan no sanda i hayrey cine.

sintinay tira 5:3 "Adamu hay ize yan kan ga hima a;" baaba no ga ize hay". Kaunu nda habila mo du zunubi daa. I beeri, i caram, Kaynu nda habila kulu ga hari boobo bay Irikoy bon. I ga bay kan Irikoy go no, a ga hanan, a si ba zunubi; i ga bay kan da boro ga ba boro ma maanu Irikoy gaa kala day boro ma te wo kan a ci. iboro hinka kulu goy ga sargay te Irikoy se, ga a beerandi. Sura 4:3-5 " Kaynu na turize sargay te Irikoy se, habila mo alman naaso sargay no a te. Irikoy yadda nda Habila sarga amma a wanji Kaynu wono, Kaynu bina sara, a futu". Ikulu no te sargay amma "irikoy yadda nda Habila sarga amma a wanji Kaynu wono" ifo se no irikoy yadda nda afo, a wanji afa? ifo no ga sargey fay? Cimi Kaynu nda Habila sarga ga

fay, Kaynu sarga gati turi kaano, Habila wono gati feeji kan mana leebu sargay. Ifo se no irikoy na Habila zunubey tuus amma a mana Kaynu woney tuusu? Turey si kaanu Irikoy se no? Ha. ifo se irikoy na Habila sambu sanda adil, ga fanda Kaynu? Sargay kan Irikoy ha no Habila te, u mana te wo kan Irikoy ci. Ifo no irikoy ha kan ga zunubi tuusu? Alman kan mana leebu kuri. Habila te haro kan irikoy ci amma Kaynu mana te yadin. Habila yadda nda irikoy amma Kaynu mana yadda nda a. ifo gati boro ma yadda nda irikoy? sanda boro ma naanay Irikoy ga may a sanno se. "ay yadda nda irikoy amma ni mana yadda nda a sanno yadin gaa ni mana yadda nda Irikoy". irikoy nda a sanno mana fay. da boro yadda nda Irikoy boro ga hima ga yadda nda a sanna ga may a se. boro kan wanji irikoy sanno, wanji Irikoy. Kan Habila yadda nda irikoy sanno se no feeji kuri kan irikoy ha no a te, Kaynu mana te yadin zama a mana yadda nda irikoy sanno. Boroyan ga ngey bon ha ifo se Irikoy ga kuri sargay ha? Ifo sr irikoy ne "Da kuri mana mun zunubi sinda yaafa"? Zama "zunubi banandi gati kuri" Borey kulu no te zunubi, boro ga abana mo irikoy se. zunubikooni hima ga bu no ga furo jahannama. zunubi garawo ga tin guma. iri goy hanney si a tuusu. Goy hanno si hin ga zunubi tuusu. Da boro fo ga ay gana nooru boobo kulu ay ne kan ay ga ka ga fuwo haabu kala garawo ma ban, ifo no boro din ga ne ay se? a ga hin ga futu wala a ma ay hahara. Zama ay habuyano si hin ga a garawo bana. a se no irikoy si hin ga Kaynu nda Habila zunubey tuusu i goyey maa gaa. Manti nooru manti goy hanno amma buyan hinne no ga zunubi bana. Kuri sargay no irikoy ne ga zunubi tuusu. boro kan mana taali te no ga bu taliteerey nango ra i ma du ngey zunubey yaafa. Sijiro noya kan Irikoy te. Zamaaney kan bisa ra Irikoy ne kan alman kan mana leebu kuri no ga zunubi tuusu. almano no ga bu zunubikoono nango ra. Irikoy na admizey suuru alwaati yan amma si hin ga boro zunubey tuusu zamma boro bisa alman darza. Ibraniyey 10:23-25 "Ihanna kan ga ka bio no zamma haw wala feeji kuri si hin ga zunubi tuusu" Alman sarga wo Faabaka kan ga ka silman no. Irikoy sijiro ra Faabaka hima ga bu no . Bitros sintina 3: 18 "sorro follon zunubi se no, nga kan ti adilanta ga bu borey kan manti adilyan se ga du ga kond aran Irikoy do" a go hantumante Diyey teery 10:43 "Annabey kulu ci kan boro kulu kan hakikandi nda Faabaka ga du nga zunubey yaafa" Amma alman kuri no irikoy ha alwaatey kan bisa ra. Kaynu mana faham nda sijiro, nga bon addiini no a kande. Nga no na taari addiini sintin. irikoy yadda nda

sarga di dumo, Ha.A mana a ta.Habila na feejo wi kuro dooru a fondo ra no Habila du lakkalkanay timmante nda Irikoy. Feeji kan sinda leebu no bu a nango ra. Habila cabe kan nga gonda cimi beeri Faabaka do haray.ifo se Irikoy mana Kaynu sarga ta? Kaynu zunubo beeri nda Habila wono no? Manti yadin no.Ikulu no sarga irikoy se. Kaynu na nga bon te no addiinance. Gunayan gaa a sarga ga boori nda Habila sarga amma Habila wo te no hari kan irikoy ha."da kuri mana mun zunubi sinda yaafa". Kaynu mana "adiltaray fonda" kan Irikoy sinji gana no.Boro kulu si koy Irikoy do d a mana "Adiltaray foda" kan Irikoy siji gana;irikoy fonda ga hanan a ga kay.Sanda kabuyan no.da ni lokkolize ha hala marje no 2 nda 2 gati? Da a ne icaaci nda jare wala ihinza wala igu nda jare a mana du a zama 2 nda 2 wo 4 day no.yadin no"adiltaray fonda" go nda.Irikoy follon, Faabako follon. sargay hanno follon no.Aran ga bay hari kan Irikoy ci sargay hanna follonka bon kan ga borey zunubey tuusu? Aran ga bay kan Irikoy na Faabaka din samba kan ga iri ciya hananteyan irikoy jine?Iri cawey kan ga ka ra iri ga du fahamay ga tonton Faabaka din bon.Diyey Teerey 4;12 "Faaba si boro kulu do zama beena cire sinda boro kan do iri ga du faaba"

To, iri g aran fonda goy; irikoy ma aran albarkandi; aran ma si dirgan Ibraniyey 9:22"Da kuri mana mun zunubi sinda yaafa."

Kaynu wonji ga nga taalo bay.

Iri hangankoy kulu iri go ga salam aran gaa koy hanna ma gaa kan ga ba iri kulu ma faham nda faaba fonda kan a feeri kan ga nan iri ma nga bay ga goro lakkalkanay ra nda nga ga du ga ciya adilyan nga jine. Farha beeri no iri se kan Irikoy ye ga kan iri hunkuna iri "adiltaray fonda" sjiro bon.

Iri cawo kan bisa ra iri di Adamu nda Haawa ize hinka Kaynu nda habila deeda, ikulu ga Irikoy beerandi. Kaybu te farmi albarka sargay. Habila te feeji kan sinda leebu sargay. ifo se no irikoy yadda nda Hbila aman yadda nda Kaynu? Zama Irikoy adiltaray fonda ga ba i ma te kuri sargay kan ga zunubi tuusu. Irikoy di Habila adiltara zama a yadda nda Irikoy sannoa te hari kan Irikoy ci. Kaynu wo nga goy hanney no a lasaabu nda Irikoy mo mana yadda nda. Ara ga bay hari kan te kan Irikoy mana yadda nda Kaynu? Sintinay tira 4:5 " Kaynu futu bina tun. ifo se Kaynu futu? d ay da goy yaamo te day boro fo ma kan a mana te ay ma da barmay ifo no ay ga hima ga te? Ay ga yadda no kan sinda bine tunay ay ma goy yaama din nan wala mo ay ma futu bora se. Irikoy deeni Kaynu gaa no a ma du ga nga taalo bay ka tuubi sanda habila cine. irikoy ga ba no nga ma Kaynu dan fondo. Kaynu wanji ga nga taalo bay bon beeray se. Sintinay tira 4;6-7 " irikoy ne Kaynu se ifo se ni futu? ifo se ni ma ni manduma dan care ra? Da ihanno no ni don ni ga ni bon sambu beene, amma kan ni mana te ihanno, zunubi ga gusam ni bon" ifo se Irikoy ye ga ka Kaynu sanno bon? Zama Irikoy si ba Kaynu ma halci. Irikoy ga ba kaynu ma nga taalo bay no ga du ga ye fondo hanna ra. Irikoy ci Kaynu se kan zunubi no go ga ceeci ga a halci. ifo gati zunubi? Ndunnaa taabey day gati zunubi. A ga konna iri no. zunubi go day gondi kan naajo ga boro wi. Sanda nune mee kan ga hin ga saji summare gobara. Zunubi gati yulba kan saytan ga ndunna ton nda. Yahaya sintina 4:3 " zunubi gati boro ma wanji ga Irikoy lordo gana". Sura 4:8 " boro kan go ga zunubi te kulu Saytan wobe no" zunubi gati haro kan go iri gahamo ra kan ga gaaba nda ihanno. zunubi gati boro ma wanji Irikolfo no go ga borey batu kan wanji ga Irikoy sanno gana? y sanna ga wanji ga a gana. Tasalonikey 1:9 " Irikoy ga i gurzugay kan sinda banyan, a ga i maarandi Irikoy darza". Boro kan yadda

nda faaba fonda kan irikoy kande ga bafunay, bafunay kan sinda irikoy futa ga gusam borey kan wanji a sanno.mee.Bitro2, "irikoy si ba boro kulu ma halci,amma a ga ba no borey kulu ma tuubi".A ga ba no Kaynu ma nga taalo bay ga adiltaray fonda gana.iri di kan Irikoy na soola fo te kan ga zunubikooney ciya adilyan irikoy jine.Habila faham, a yadda nda irikoy soola. Romey 6:23 "zunubi banando gati buyan""da kuri mana mun zunubi sinda yaafa". habila ga bay kan nga ya zunubikooni no, a feejo kan mana te taali no bu a nango ra. Habila feejo sargay manti kala Faabaka alaama no nga kan ga nga kuro mun zunubikooney se.Kaynu di kan nga yadda nda Irikoy amma agoyo mana a cabe. Mee no a go ga Irikoy beerandi nda manti bine, zama a mana te hari kan Irikoy ha.Tira sintina 4;8"Kan Kaynu nda Habila go farey ra, Kaynu kan a bon g a wi".ifo no Kaynu te?A tuubi? A yadda ga feeji wi? Ha.Kaynu tonton no nga zunubo gaa zama a na Habila wi.Hasaraw. Kaynu kan wanji ga feeji kuri mun no na Habila adilanta wi koyne.Ifo no aran di?May se no Kaynu hangan? Saytan se.Yahaya1, 3:1 "Kaynu na Habila wi zama Kaynu ya Saytan boro no".Irikoy ne kan fodo hinka ga bangay: saytan borey nda Irikoy borey.Habila ya Irikoy boro no zama a yadda nda Irikoy sanno, Kaynu moSaytan wono no .iri ma hangan hari kan Irikoy ne Kaynu se kan a na Habila wi.Sura 4: 9-12 "Man ni kayne Habila?A ne: ay si bay, ay wo a gaddine no?irikoy ne ifo no nite?ni kayne kuro go ga he,amma ay ga ni laali ga ni moorandi laabo kan na mee fiti ga ni kayne kuro ta, ni si du cekayan do"Irikoy na Kaynu gurzugay; "Da ni na laabo far ni si du a albarka".Irikoy ga ba no kaynu ma nga miila laaley furu ga du faaba." haw ga nga ize zi manti hala a si bara no bo"Ifo no Kaynu te? Sura 4; 16 "Kaynu dira ga koy Nod laabu".A na banda bare Irikoy gaa ga a sanno furu.irikoy mana mooru a ama Kaynu no mooru Irikoy.Adamu bandey kulu Kaynu cine yan no.I na ngey biney daabu irrikoy sanno se.I ga miila kan Irikoy ga mooru no. I ga ne kan Irikoy ya ibeeru no, amma i biney ra Irikoy si maanu, boro si hin ga a bay.Irikoy maanu iri ga bisa ba iri bina.ifo se borey bayano kulu si Irikoy bay?Yahaya 3:19-20 "Ciiti ne ya, annura ka ndunna ra amma borey sofa kuba ga bisa annura zama i goyey si booriGoy laalo teko si ba annura zama a ga haburu i ma nga goyey neesi"Bore go day sanda Kaynu cine;i na bada bare irikoy sanno se.Annabi Dawda ne Zabura 119;105 "Ni sanno ya fitila no ay cey se, annura no ay fodo bon"Boro kan ga goro zunubi ra si di Irikoy abada.Irikoy ga ba aran ma bay

kan nga si mooru.a go aran jine a go aran banda a ga aran jare gaa.Aran ga ba margasinay nda a?Aran ma si hima Kaynu kan bina sandi,kan wanji Irikoy adiltara.irikoy ga ba aran ma ye ga ka a sanno bon.aran magasinay nda irikoy?ifo no gati tuubi?Miila barmayan.boro ma ne Irikoy se kan boro miiley ya taari no, tuubi gati boro ma bay kan boro sinda hina kan ga kaanu Irikoy se.boro ma banda bare zunubi gaa nda tooru ganayan gaa ga nga bon yeeti Irikoy gaa kan ga ci boro se mate kan boro ga te ga du faaba.Boro kan tuubi ga hima sanda boro kan tun Niamey ga koy zinder cine, a di kan tilaberi no maata go ga koy, a ga hima ga zumbu no ga fondo hanna sambu.Hari hinka no go tuubi ra boro ma nga bon candi ga ka zunubi gaa,nda tooru ganayan gaa nda boro bon hina gaa ga du irikoy suujo.a banda boro ma nga bon naagu Irikoy sanno gaa, kan ga ci boro se mate kan gaa boro ga du faaba.wodin no gati tuubi cimi cimo;Kaynu mana bay ga tuubi.Nga bumbo fonda no a suuban.A wanji Irikoy faaba fonda.A se no Jud 11:13 ga ne "hasaraw te i se zama i na Kaynu fonda gana, kubay no Irikoy soola i se".Iri ma si ciya sanda Kaynu cine.iri hangan Irikoy se;Luka 13:3 "D aran mana tuubi, aran kulu no ga halci"Boro kulu kan mana du zunubi yaafa ga kan irikoy ciito ra.aran ma daray.Aran goy hanney si aran ciya adil yan irikoy jine.Boro boobo no ga hima Kaynu kan ga miila kan goy hanno no ga boro faaba. Wala addiini lordi ganayan.Romey 3:20"Boro kulu si ciya adil a jine a goy hanney maa ra"Isaya 64;6 "Iri ciya sanda jinay jiibo, iri goyey mo sanda bankaray fumbo yan,iri kulu koogu sanda turi kopto, iri taaley na iri catu sanda haw"Afasey 2:8-9 "Suuji ra no aran du faaba, cimi beeri ra, a mana fun aran bumbey do. boro kulu ma si nga gande kar nda nga goyey sabbay se".

iri g aran fonda goy, irikoy m aran albarkandi. Aran ma si dirgan kan hino iri ga di Ada banda gaa boro fo kan ti annabi Idrisa deeda. wa ayey gayi.Bitros2, 3:9"Irikoy gondo aran se suuru,a si ba boro kulu ma halci, amma a ga ba no aran kulu ma tuubi"

Luka 13:3" Amma d aran wanji ga tuubi aran kulu no ga halci, pat".

Annabi Idrisa.

Iri hangankoy kulu iri go ga salam aran gaa koy hanna ma gaa kan ga ba iri kulu ma faham nda faaba fonda kan a feeri kan ga nan iri ma nga bay ga goro lakkalkanay ra nda nga ga du ga ciya adilyan nga jine. Farha beeri no iri se kan Irikoy ye ga kan iri hunkuna iri "adiltaray fonda" sjiro bon.

Iri cawo kan bisa ra iri di Adamu nda haawa ize hinka deeda kan ti Kaynu nda Habila. kaynu ceeci ga kaanu Irikoy se nga goyey ra, habila mo feeji kuri sargay no a te Tawreeta 4:5 ga ne kan adamu nda Haawa du ize haruyannda wayboroyan amma hunkuna Kaynu nda Sita bon no iri ga salan. Ma te kan "can si hay ize kan si waani guusu fansiyan yadi no Kaynu bandey na afonda gana. I goda bayray amma i mana Irikoy fonda gana. ndunna no i sambu. n I na kwaara sinji, i te goy jiney boobo : seseyan nda dondonyan; Afo go no kan se i ga ne Tubal-Kaynu, zam no. Amma kambegoy si boro te boro hanno. Lemek mo Adamu banda no. A ga too jiiri 300 kan go nga nda Adamu game ra. Lemek na Kaynu fonda sambu, a te hari kan jase Kaynu. a hiji wande hinka a ciya mo boro-wi. Boro hinka no a wi a go ga maa kaani. a ga ba ndunna nda arzaka ga bisa Irikoy. Saytan hin a amma a si bay. Lemek wanji Irikoy fonda. Iri ga ye ga ka Lemek gaa aran ma si dirgan a maa gaa. Irikoy sanno si kay Kaynu nda a banda hinne gaa bo. Irikoy na Adamu nda Haawa no "ize fo Habila kan kaynu wi nango ra" Sintinay tira 4:25. A uaa gati sita kan maana gati "subannanta" Sita ga hin ga goro Habila nango ra? Irikoy ne kan nga boro fo samba kan ga te zaama Saytan bon ga adamu banda ka a kambe. habila kan na irikoy dahirandi gaa no a ga fun. Amma Saytan te hari kan nan Kaynu na Habila wi. Saytan go ga ceeci ga Irikoy soola din ganji; irikoy beeri nda Saytan. Boro kulu si hin ga aganji, saytan ga kayna. Irikoy ya adil no, a na Adamu nda Haawa no Sita a ma goro Habila nango ra. Faabaka soola go day ga koy nda jina. sita na Irikoy gana sanda Habila cine. Sita mo hay zunibi ra sanda Adamu tzey kulu cine. Amma a yadda nda Irikoy soola hala ana feeji sargay

te sand Habila. sita na nga izey biri Irikoy fonda ra.sintinay tira 4:26"Borey sintin ga irikoy maa beerandi".Fondo hinka ga fun Adamu banda gaa:Kaynu fonda nda Sita wono;Irikoy si boro kuru guna, a si guna kan ni ya dumi filana no wala dumi filana,wayboro wala alboro, irikoy sinda fayanka.A ga borey kanandi kanandi hinka; wo foyan no?Borey kan yadda nda Irikoy nda borey kan mana yadda nda a, borey kan go ga dira annura ra nda borey kan go kuba ra, borey kan du ngey zunubey yaafa nda borey kan mana du a, borey kan naanay irikoy nda borey kan mana naanay a.boro kan na adiltaray fonda gana ga du faaba sanda Sita nda a almayaalo.jiiri 930 no Adamu te ndunna bon;alwaato din borey jiirey ga baa.adamu nda Haawa bu sanda mate kan Irikoy na a ci nda.Irikoy mana baa boro ma bu kan nga na a taka.iri ga salan sita banda boro fo bon kanti idrisa kan ga ba irikoy gumo.Adamu gati Sita baaba, sita mo hay Enosh nga mo hay Kenan kan na Malalil hay kan hay yered kanti Idrisa baaba.idrisa wo Adamu haama iyyanta no.idrisa mo zunubikooni no.a gonda jiri 65 kan a tuubi ga nga goy laaley nan ga irikoy gana.a yafda nda Fabaka .idrisa na kuri sargay te irikoy se.Irikoy na ayaafa a na a no bine hanno.Sintinay tira 5:22" Jiiri 300 no Idrisa na Irikoy gana".ba kan day a ga gaabu alwaatey din ra., borey kulu ndunna banda no i go.amma idrisa wo ne Irikoy.Idrisa ba sinda borey goy laaleyMate kan Irikoy ga ba diltaray nda sasabandiyar yadin no Idrisa go.Borey konna a i na a wow amma a basi.Irikoy na Idrisa ciya annabi.Sanda annabey kulu cine, Idrisa mo salan Faabaka bon.a na kan borey kan wanji Faabaka a ga ka ga i ciiti;Jud 1: 14-15 "Rabbi ka nda nga maleeka boobo ga borey ciiti, zunubikooney, zinateerey, sanni yaamey kan i ga te nga bon".idrisa wo annabino kan mana bu.Sintinay tira (: 24 "Idrisa may Irikoy se ,Irikoy na asambu ga konda a nga do beene".Irikoy nan kan a mana buyan taba.ifo se Irikoy na Idrisa sambu yadi cine?Irikoy ga ba ama cabe kan bine hanno no nga ga baa.Ibraniyey 11:56"Cimi beeri sabbay se no Irikoy na annabi Idrisa sambu ga konda beene "a ma si buyan taba.Irikoy ci kan hari no a te kan kaanu nga se.zama "da cimi beeri si no boro si kaanu Irikoy se.Boro ma bay kan irikoy go no nga mo ga boro bana"Jiiri 300 kan Idrisa go ga hari te go ga kaanu Irikoy se, a ba Irikoy a may a se.Irikoy na annabi Idrisa ce nga do beenea ra.Da iri sinda idrisa cimi beero cine iri si hin ga kaanu Irikoy se.D aran na Irikoy sanno dahirandi aran ga di kan irikoy zaama buyan bon.zama d aran bu aran ga di aran bon alzanna ra

sanda annabi Idrisa.amma aran hima ga yadda nda Irikoy Faaba fonda no. iri ga di Lemek nda idrisa dunguryandiyan ra.Ikulu Adamu haamayan no.Lemek go Kaynu banda, idrisa mo sita banda.Ikulu alwaati folloka boro yan no amma i daa ga fay mate kan cin nda zaari ga fay.Lemek mana Irikoy sanno dahirandi, amma idrisa dira nda hananyan irikoy jine/Lemek goy Saytan se, Idrisa goy Irikoy se.Lemek wanji faaba fonda, Idrisa yadda nda a.To, i ra may no aran ga hima?Lemek wala Idrisa? wala aran bon goray ra no aran go sanda Lemek ine?korintey 2, 11:6 "Da cimi beeri si no boro si hin ga kaanu Irikoy se"То iri ga gayi ne da Irikoy yadda iri ga di anna Nuhu bon deeda Irkoy m aran albakandi Aran ma si dirgan kan "da cimi beeri si no boro si hin ga kaanu Irikoy se.

Zarma TWOR 13

Annabi Nuhu.

Iri hangankoy kulu iri go ga salam aran gaa koy hanna ma gaa kan ga ba iri kulu ma faham nda faaba fonda kan a feeri kan ga nan iri ma nga bay ga goro lakkalkanay ra nda nga ga du ga ciya adilyan nga jine. Farha beeri no iri se kan Irikoy ye ga kan iri hunkuna iri "adiltaray fonda" sjiro bon.

Banda cawey ra iri di kan harey kulu kan irikoy taka kulu ihannoyan no, amma kan adamu te zunubi, taali furo ndunna ra kan na borey kulu daabu.

Cimi, "doori kan ga diksa si kay boro sintina hinne ga". iri cawo kan bisa ra iri di Adamu banda hinka fondey: kaynu bandey kan si ba irikoy nda Sita bandey kan ga ba Irikoy bakasinay kan sabbay se a n i yaafa. Sita banda ra boro fo goro kanti idrisa kan may irikoy se gumo alwaati kan borey kulu si irikoy sanni ra. Hunkuna iri ga boro fo mo kan ba Irikoy alwaati kan borey na Irikoy furu, a se no i ga ne annabi Nuhu kanti Anna Idrisa hagasiham? Don borey jiirey ga ba ndunna bon. Matuzalem no gay ndunna bon ga bisa borey kulu. Jiiri 969 no a te. Nga ga ti Annabi Nuhu kayi. Jiiri 500 no go annabi Nuhu se kan a na Sem, Cham nda Zafaytu hay. Annabi Nuhu zamaano nda hunkuna zamaano kulu afo. Borey na ndunna toonandi nda zunubi. Sintinay tira 6:5 "boro laaley ba gumo ndunna bon. i biney too nda miila yaamo"; Waykuray, waytaray care wiyar, wina nda furkutaray dumi dumi. I ga ba ndunna gumo. sur 6:3-5-7 "Irikoy ne: ay biya si goro boro ra koyne, i jiirey si bisa 120. Irikoy di kan i na ndunna toonandi nda goy yaamo. Wodin dooru irikoy gaa. A za borey za almaney kulu nga g i tuusu", amma Irikoy n i no jiiri 120 ga tonton ga du ga tuubi i ma si halci. Alwaato din banda boro kulu kan mana Irikoy sanno gana ga halci. Irikoy gonda suuru, amma a suuro gonda mee. A ga ceeci no borey ma tuubi, wadin se no a na i no jiiri 120 ga tonton. irikoy ga boori, a goda adiltaray a gonda suuru a ga futu mo nda cimi. a suuru si a futa ganji. Boroyan ga miila kan Irikoy ga boro tilassandi no, a ga waasu mao ga futu. Irikoy si yadin. Boro foyan mo ga miila kan a si futu a ga borey yaafa day no nda ngey zunubey. To, manti yadin no. a sanno ga ne kan a gonda suuru amma a ga hin mo ga futu. Nga no ga ciiti nga no

ga faaba. Annabey salan a suuro nda a futa bon. Bitros 2, 2:3-8-10" wa si dirgan kan Irikoy do kan jirbi fo kulu sanda jiiri 1000 no, jiiri 1000 go day jirbi fo". irikoy alkawalo si gaze. "A goda suuru, a si ba boro kulu ma halci, a ga ba no borey kulu ma tuubi. rabbi kayano go day sanda zay kayan." Ibraniyey 10:30-31 "Irikoy ga borey ciiti. Hasaraw no boro ma kan a ciito ra"

sura 12:25-29" wa hagoy, wa si wanji bora kan go ga salan aran se, zama irikoy ciito ga hamburandi" Zabura 7:12-13" Irikoy ya Ciitiko adilante noa ga cabe kan nga si maa kaani da boro follon wanji nga fonda" Romey 1: 18" Irikoy ga nga futa gusam borey kan sinda adiltaray bon, kan yan na cimo daabu. Ni ga miila kan ni ga hin ga koma Irikoy ciito se no? Wala ni go ga donda Irikoy bakasina nda a suuro no kan ra a ga ba ni ma tuubi? amma ni go ga bone candi ni bon se ni bon sandandiyano ra irikoy ciito se" Irikoy futa nda boro futa ga fay. Boro futa ga hin ga zumbu amma manti yadin no Irikoy futa go nda bo. Irikoy ya Ciitiko adil no, a futa ti zumbu a si digan mo. sanda mate kan iri na caw " ni go ga bone candi ni bon se ni bon sandandiyano ra Irikoy ciiti se" yadin no annabi Nuhu alwaato borey te ga Irikoy futandi, alwaati kan ra Nuhu hinne no ba Irikoy nda nga bina kulu kan yadda nda a sanno. Sintinay tira 6:8-9 "Nuhu du Irikoy do beeray, Nuhu ciya boro adil kan go ga dira Irikoy sanno ra".

ifo se Nuhu du beeray irikoy do? Nuhu too a ma du irikoy suujo no? Ha. Suuji kan boro goyo ga ni no manti suuji. To, ifo se yadin gaa Irikoy na Nuhu no suuji kana mana boro kulu no? ifo no Irikoy sanno ga ne wone bon? A ga ne kan se Nuhu yadda nda Irikoy, boro jarey wang a. Nuhu yadda nda Faabaka kan Irikoy ga samba. Nuhu ya adil no, a na kuri sargay te irikoy se " Nuhu ya adil no , boro hanno no a alwaato borey ra." han fo Irikoy ne Nuhu se Sintinay tira 6:13-19-23 "ay soola no ay ma bafuney kulu tuusu ndunna bon zama i na a toonandi nda zunubi, ay ga ikulu halci, amma ni wo ma hi cina nda bundu ga a fay fu-fu, ù a tuusu nda goudron a ra nda taray. kuyano metar 150, tafayano metar 50, beene kuyano metar 15 Ma te a se dakecare hinza. Ay ga kande tunfana haro ga ndunna tuusu. Ay ga alkawali sambu ni se, ni nda ni wande nda niizey nda i wandey ma furo a ra.. Almaney kulu ma dan ihinka- hinka way nda aru. Ma dan nwaari kan aran ga nwa." Yadin no Irikoy ne Nuhu se; kan nga ga borey kan wanji ga tuubi kulu halci. Nuhu mo te mate kan Irikoy ci a se. Kuyano metar 150,

tafayano metar 50, beene kuyano metar 15 nda mee fo kan gaa i ga hin ga fatta sanda boro kan tuubi kan fondo follon gaa no a hin ga fatta.boro kan furo nda meyo din ga du faaba, boro kan wanji ga halci.Nuhu nda izey nda wayborey kulu soobay ga bundu yan beeri ga hio cina.Manti nodin hinne no Nuhu kay bo. Asoobay ga borey waazu i ma tuubi."wa hagan, Irikoy ne ay ma ci aran se kan aran ma tuubi zama a ga kande tunfana haro ga borey kan mana tuubi halci, amma a ne ay ma hi cina kan ra boro kulu kan tuubi ga furo ga hallasi".a salan i se sorro boobu Irikoy sanno bon. To, i hangan? da irikoy yadda iri ga tu hayano se iri cawo kan ga ka ra, iri ga di mate kan Irikoy na borey kan yadda nda a sanno hallasi nda.

Kala day iri ma ne kan iri g aran fonda goy nda hanganyano, irikoy m aran albarkandi. aran ma si dirgan mo Bitros 2, 3:9"Irikoy alkawalo si gaze. a gonda aran se suuru, a si ba boro kulu ma halci, a ga ba no boro kulu ma tuubi"

Annabi Nuhu nda tunfana haro.

Iri hangankoy kulu iri go ga salam aran gaa koy hanna ma gaa kan ga ba iri kulu ma faham nda faaba fonda kan a feeri kan ga nan iri ma nga bay ga goro lakkalkanay ra nda nga ga du ga ciya adilyan nga jine. Farha beeri no iri se kan Irikoy ye ga kan iri hunkuna iri "adiltaray fonda" sijiro bon.

Iri cawo kan bisa ra iri sintin ga hangan Nuhu deeda se. Nuhu wo Adamuhaama haama no. Nuhu ba Irikoy alwaati kan borey na ndunna toonandi nda goy yaamo. Wodin no na Irikoy bina tunandi. sintinay tira 6:6 "borey zunubey baa gumo ndunna ra, miila yaamo koonu no ga i biney ra waati kulu". wodin no na Irikoy futandi kan a ci kan nga ga zunubikooney tuusu. amma Nuhu wo du Irikoy suujo zama a ga ba Irikoy sanno. Irikoy ha a gaa a ma hi fo cina. Jiiri 100 no Nuhu nda nga almayaalo te kan i go ga hio cina. Nuhu mana kay wodin hinne gaa bo, a soobay ga borey waazu i ma tuubi: "wa tuubi ga ye Irikoy gaa kan ti adilanta, zama a ga ndunna ciiti". To, borey tuubi? Iyadda nda sanno kan Irikoy annabo ci i se? aran ga bay Adamu ba, da boro zambar nda zambarey ra boro marje no furo hio ra? Bitros 1,3:20 "Nuhu na hio cina kan ra boro hakku hinne no du faaba". Boro maje no yadda nda Irikoy sanno? Boro hakku hinne: Nuhu nda wando nda izey nda tzey wandey, borey kulu kan cindi wanji Irikoy sanno, i na Nuhu hahara ga hala nagu kan hari si no boro ga hi cina. He, Ibranancey wa ka ga di boro kan go ga hi cina bambata cina guray gaa. Nuhu mana jan ga follo, irikoy si ndunna tuusu". Nuhu mana hangan i se, Irikoy sanno no a yadda nda. A ga hio cina, a ga borey waazu i ma tuubi i si halci "wa da barmay, wa yadda nda Irikoy sanno, aran ga ba aran ma halci no?" Nuhu na hio cina ga ban. sura 6:22 "Nuhu te hari kan Irikoy ne a ma te". Soho hio ban, hari follon no cindi: borey kan ga tunfana haro ga ka. wa furo hio meyo go feerante, boro kan furo ga du faaba, d aran wanji mate no aran ga jan ga halci? kulu nda yadin i manahangan a se. sura 7:1-15 "Irikoy ne Nuhu se: ni nda ni almayaalo ma furo hio ra ay di ni adiltara. Ma sambu almaney kulu ra afo afo aru nda way, zama ne nda jirbi iyaye ay ga kande beene-hari kan ga te zaari 40 nda cin 40 kan ga bafuney kulu wi; Nuhu

te mate kan Irikoy ci".Ifo se Nuhu nda a almayaalo furo hio ra? Zama i di kan beena hiiri no? wala zama i di kan haro go ga ka no?Ha.Kan i furo hio ra beena ga hanan tas; ifo se yadin gaa i furo?Hari follon se no.zama se i yadda nda Irikoy sanno.Hambara boro yan go taray ga ne:"Ay yadda nda Irikoy amma ay si furo hio ra zama ay mana yadda nda hari kan Nuhu ci". ifo no aran di borey din gaa?i l mana yadda nda irikoy zama i mana yadda nda Irikoy annabo sanno. i wanji ga tuubi, i wanji soola kan irikoy te Nuhu do.Ngey deeney bon no i ga ba irikoy, a si i biney ra. tira sintia 7:7-9 "Nuhu ndaa wando nda a izey nda izey wandey nda almaney furo hio ra ga wa nda tunfana haro... Irikoy na hio meyo daabu". Ifo no Irikoy te kan Nuhu yan furo? "irikoy na hio daabu".Irikoy futa zaaro ka.irikoy na borey suuru alwaati kuuku, amma soho a suuro too nga mee. a futa hinne no cindi.irikoy na hio mryo daabu, da irikoy na a daabu mo boro kulu no si hin ga a feeri.Irikoy kande tunfana haro sanda mate kan a n a ci nda.Beena hiiri, kusa tun,beena sintin ga fawre, laabo sintin ga jijiri.Borey sintin ga hamburu.da lakkalkanay alwaati no don i ga soobay ga Irikoy jance, amma kan i di cimo i dangay..i di kan irikoy ciito kan ngey bon.l sinda de kulu koyne.hari ga fun beene a ga fun ganda,teekey nda isey kulu too kala i ga mun, borey go ga zuru ga tondi kuukey ceeci, soho i bay kan Nuhu sanno te cimi, amma bayyan yaamo zama tuubo hane bisa.Hambara boroyan go Nuhu ce a ma feeri ngey se"Nuhu, feeri, feeri, soho iri yadda" amma Irikoy ban ga hio daabu.Addua nda baray nda porto karyan nda cimo bayyano si hari kulu hanse koyne.Irikoy na faaba meyo daabu boro kulu si hin ga a feeri koyne.Jirbi 40 kan hari go ga kan, a na tondey kulu gon, amma hio go ga doy beene.sintinay tira 7:21-23 "fundikooney kulu bu,curey,almaney nda borey...Irikoy n i kulu tuusu, kala Nuhu nda wo kan yan go a do hio ra hinne no cindi".haro kan Irikoy ci a na a toonandi wala? Ana a te.a na zunubikooney ciiti ? cimi, borey kulu kan mana furo hio ra kulu halci.iri di kan Irikoy na Nuhu alwaato borey cabe suuru, mma kokorbanda a na faaba meyo daabu.borey kulu kan wanji ga furo hio ra kulu halci.Ciiti zaaro kan ga haw ga ka cine ra, Irikoy sanno ga ne Tasalonikey 1, 5:2-3 " Rabbi kayan zaaro ga hima zay kan ga ka cin.alwaati kan borey ga ne:baani nda lakkalkanay, alwaato din no bona ga gusam i bon sanda waykuno hayyan doori cine, i si du ga yana".zaaro din boro kan furo nda faaba meyo hinne no ga yana.aran ga Irikoy faaba fonda bay? Nuhu waate, may yan no yana

tunfana haro se? borey k an furo nda hio meyo hinne; afillonka no ga te ciito kan ga ka hane. Tirey ga ne kan faaba fondo follon no Irikoyte borey se. aran ga fonda din bay? to, wa hangan ga ma hari kan faabaka ci Yahaya 10:9 "ay no gati meyo, da boro furo nda ay do a ga du faaba". yahaya 5:24 "Cimi, borokan hangan ay se kan yadda nda boro kan n ay donton gaa, boro ga du fundi, i si a ciiti"

iri ga gayi ne hunkuna. Da irikoy yadda iri cawey kan ga ka ra iri ga ceeci ga faham nda hari boobo Faabaka bon kan na "Ay no gati porto boro kan furo nda ay do, ga du faaba". Wa fondagoy, da Irikoy yadda iri ga Nuhu deeda banandi. aran ma si dirgan aya wo "mante iri ga te ga yana da iri na faaba beero wo yayabe?". ibraniyey 2:3

Zarma TWOR 15

Nuhu nda irikoy adiltara.

Iri hangankoy kulu iri go ga salam aran gaa koy hanna ma gaa kan ga ba iri kulu ma faham nda faaba fonda kan a feeri kan ga nan iri ma nga bay ga goro lakkalkanay ra nda nga ga du ga ciya adilyan nga jine. Farha beeri no iri se kan Irikoy ye ga kan iri hunkuna iri "adiltaray fonda" sijiro bon.

hunkuna no iri ga annabi Nuhu deeda ban. iri ga kay kana ga salan iri caw hinka kan bisa ra; sintinay tira 6 ga ne kan Nuhu alwato ra borey na ndunna toonandi nda zunubi wodin se no Irikoy kanda tunfana haro ga borey tuusu .alwaato din ra, boro follon no ga ba Irikoy, annabi Nuhu. Nuhu na hi bambata cina kan ciya nga nda almayaaloo nda almaney se faaba hari. nuhu na borey waazu i ma tuubi amma iwanji ga hangan, ba tunfana haro hane, irikoy na bakaraw cabe borey se, a n i suuru alwaati kuuku, amma irikoy suuro too nga mee. Irikoy ne Nuhu nda almayaaloo nda almaney ma furo hio ra. A te mate kan Irikoy ci a se " Irikoy na porto daabu". irikoy kan na porto feeri borey se no naa daabu. yaafa bisa, futa zaaro no soho; beena kaati, laabo jijiri, borey go ga ceeci ga zuru ga ngey bon ceeci tondi kuukey bon, amma i mana yana. I na Irikoy sanno dahirandi, amma bari yana. Jirbi 4à kan haro mana kay, a na tondi kuukey kulugon, hio hinne no go ga doy. sintinay tira 7:21-23 "Bafuney kulu bu, curey, almaney nda borey. irikoy na fundikooney kulu tuusu. Nuhu nda wa kan yan go a do hio ra hinne no cindi"; yadin gaa, iri di kan sankan kan Irikoy sambu, a na a toonandi. To, ifo no te borey kan go hio ra se? irikoy dirgan Nuhu nda nga almayaaloo gaano? irikoy kan ga beene curey nwarandi, ba afo si kan mo kala abayyo ra, mana dirgan Nuhu yan gaa. Irikoy ya adilante no. sintinay tira 8:1-"Irikoy fongu Nuhu nda almaney kulu kan go hio ra. Irikoy na haw fo samba kan na harei kookandi. beene haro kay. jirbi 50 banda, harey kulu ye ngey nangey ra. handu iyyanta, jirbi 10, hio ka ga fandi jabo gaa. Irikoy nan kan hio ka ga naagu tondi kuuku fo gaa kan se i ga ne Ararat. Jiiri fo nda jirbi 7 no i te hio ra. irikoy ne Nuhu se "fatta hio ra, ni nda ni wande, ni izey nda ni anzurey". sintinay tira 8:16 "i fatta ngey nda almaney. Nuhu na sargay nangu cina, a

na alman yan wi ga sarga Irikoy se" Aran di za sintina, hari kan Nuhu te kan i fatta hio ra?alman sargay?.irikoy go nga lordo bon kan ga ne" da kuri mana dooru, zunubi yaafa si no". iri faham kan Irikoy na tunfana haro samba ga zunubikooney tuusu, amma zunubi gaajo kan go adamira go no.A se no Habila nda Nuhu game ra borey kulu gaa no Irikoy na alman sargay ha kan ti faaba fonda. Romey 6:23 "zunubi banandi gati buyan".Ibraniyey 9:22"da kuri mana mun, zunubi sinda yaafa". sintinay tira 8:21"Irikoy na Nuhu nda a almayaalo albarkandi: wa hay ga ndunna toonandi"

sintinay tira 9:11-15 "ay na alkawali sambu aran se kan tunfana haro si he ga boro kulu nwa koynaAlkawalo gati kan sajera no ay ga bangandi ga fongu aran gaa, harey si ye ga boro kulu nwa koyne"..ayey ra gonda sonize fo kan Irikoy go ga yaara kanti "alkawali" .Irikoy ga alkawali toonandi.A ga nga adiltara cabe iri se.Wadin se no alkawalo kan a te Nuhu se a ga ne"Boro kulu no tunfana haro si nwa koyne".a na sajeraa bangandi mo.Aran ga bay kan Irikoy alkawalo no sajera din? sanda mate kan a ne kan " harey si ye ga borey nwa koyne". irikoy ya adil no.Tawreeta sura 9 ra iri ga hin ga di Nuhu bafuna kan ga ka banda.ifo no na Nuhu nda nga alwaato ra borey fay,ifo no nuhu te kan kaanu irikoy se?Nuhu yadda no nda Irikoy,wadin se no Irikoy mana a halci sanda a alwaato borey cine.Wa maa hari kan Irikoy ne Nuhu bon: Ibraniyey 11:7 "Cimi beeri no na Nuhu fahamandi nda hari ga ka kan a man di, Irikoy hamburkomay se no a na hio cina ga nga almayaalo faaba."

sura 11:6"Da cimandiyen si no boro si kaanu Irikoy se".Hala iri ga fay, hari hinka go no kan iri hima ga faham nd eyiri di kan Nuhu na hari te kan kaanu Irikoy se. Ifo no?cimandiyen. nuhu yadda nda Irikoy. Nuhu na nga naana no Irikoy se ba kan boro jarey wanj irikoy.Nuhu cimandiyano se no irikoy n afaaba.aran yadda nda Irikoy,irikoy ga ba no iri yadda nda a sanno ga a gana.Hari fo go no koyne Nuhu deda ra.Aran ga a bay,irikoy adiltara no.Irikoy adiltara ga beeri nda Nuhu cimandiyano, zama da irikoy mana nga alkawalo toonandi don Nuhu Cimandiyano ga ciya yaamo.

irikoy wo adil no.Timotius2, 2:13 " ba da iri man ti adil yan, nga ya adil no ama a si nga bon kakaw." Bitros1, 1:24-25"Fundu kulu subu no, subu ga

koogu amma irikoy no ga duumi" Bitros 1, 2:6 "Boro kan yadda nda irikoy sanno si daray" Korintey 1, 1:9 "Irikoy ya adil no" hari kan a ci kulu a ga a te.Iri di kan Nuhu deda ra harey kulu kan Irikoy ci no a te.Borey nda almaney kulu kan go hio ra a n i faaba, a na taray woney kulu halci.iri di mo kan Irikoy na Nuhu yaafa zama a na kuri sargay te. a na sajera bangandi kan ga nan Nuhu nda borey kulu ma si dirgan kan Irikoy ya adil no.A si nga bon kakaw."irikoy ya adil no" "boro kan yadda a gaa si daray". iri ma yadda a gaa nda a sanno.Nuhu nda tunfana ma te iri di ga dondon, iri ma Nuhu dondon cimandiyar ra.iri ga gayi ne, kala day iri ma ne irikoy m aran albarkandi. aran ma si dirgan kan "irikoy ya adil no", "Boro kan yadda a gaa si daray"

Babila cinara.

Iri hangankoy kulu iri go ga salam aran gaa koy hanna ma gaa kan ga ba iri kulu ma faham nda faaba fonda kan a feeri kan ga nan iri ma nga bay ga goro lakkalkanay ra nda nga ga du ga ciya adilyan nga jine. Farha beeri no iri se kan Irikoy ye ga kan iri hunkuna iri "adiltaray fonda" sijiro bon.

Banda iri salan Nuhu bon nan kan iri di kan irikoy na zunubikooney halci, amma a n i suuru jiiri 100 i ma tuubi. i mana hangan. Nuhu nda a almayaalo kulu irikoy n i faaba. Borey kulu kan mana furo nda porto kan Irikoy feeri kulu no halci. Iri di kan ize hinza no go Nuhu se: Sem, Cham nda Zafetu. Sem gaa no Yahudacey nda Laarabey fun, Afrik nda Shin borey fun Cham gaa, Erop borey mo fun Zafetu gaa. Aran ma caw Sura 10:11 ga du ga faham. Sem bon no iri ga iri hunkuna cawo te. A banda gaa no Irikoy na Faabaka ka. Iri kulu mana fun kala Nuhu ize 3 gaa. Ni ya Senegal, wala gambi wala ndunna kambu fo boro no, iri kulu nuhu gaa no iri fun. nuhu no nan kan iri go no hunkuna zama nga no na hio cina kan na a almayaalo faaba. Sintinay tira 9:1 "wa hay ga ndunna toonandi". borey baa hala i sintin ga ndunna tiinandi nda zunubi. Nuhu banda kulu zunubikooniyan no. A ciyan si kaanu, amma ne ga koy kayna Nuhu banda ga fatta Irikoy sanni ra. I si te Sita nda Idrisa cine, i ga fun Irikoy sanno ra. i ga dirgan kan ngey fulanzama, ngey beene-haro, ngey nwaaro kulu Irikoy do no i go ga fun. Sajera no Iriky te nga alkawalo. Romey 1:21-22-25 "Irikoy si a nan i se zama i na Irikoy bay, amma i mana a beerandi, i daray ga ngey bon dan kubay ra... I na Irikoy cimo daabu nda ngey taarey, i fun Irikoy sanni ra ga ndunna gana "Nuhu bande bayyano kulu na cimo furu ga sambu taaro sanda Kaynu bandey cine. I na taari addiniyan ka taray kan manti irikoy wono. I hangan saytan se. Nuhu ize hinkanta kanti Cham gonda ize fo kan se i ga ne Namrud, gaw no. tunfana banda, jiiri 500 no a te ndunna bon. a maa maana gati "turanta"; a gonda lakkal amma a si Irikoy bay. saytan no a gana sanda kaynu. a na kwaara beeri fo cina kan borey kulu margu nangu follon. Sintinay tira 11:1-4 "borey kulu sanno follon no i ga salan. kan i ka ga fun wayno-funay, gooru fo ra no i goroi na farejeyan kar; i ne: iri ma cina

kwaara beeri nda fu kan ga tuku beena gaa ga te maa ga goro nangu follon;".ifo se i ga ba ngey ma fu cina kan ga too beena gaa?I bonbeera nda i tureyano se no.Namrud nda a caley ga ba ngey ma te maa no.Borey kulu ma margu ngey ma te gaabi.amma a mana kaanu Irikoy se.Irikoy mana ne kala Nuhu izey ma say ndunna kulu ra, zama irikoy no ga bay hari kan ga boori nga takaharo se.Amma i miila kan ngey ga caram nda Irikoy no.Luka 16:15"Adamize bon-beeray ya taali no Irikoy do". Matta 23:12"Boro kan na nga bon sambu ga ye ganda, boro kan na nga bon yeeti ganda ga beeri".Maa ceeci nda beeray ceeci ya zunubi no Irikoy do, zama irikoy hinne no i hima ga beerandi.korinteyé,10:18"Irikoy maa beerandiyan ra no boro ga beeri, zama manti boro no ga nga bon hanan, amma irikoy".Namru zamaano ra, borey si Irikoy beerandi, ngey bon no i go ga di.Ba soho boro ga di a borey bine ra.zankaey wala dottijey:" ay jina bisa ni wono,ay addina bisa ni wono,ay dumo bisa ni wono,, ay nooro, ay! ay!Boro kulu nga ganda no a ga kar.wodin yan no go ga kande yanjey nda wongey borey nda care game ra.irikoy si bara.Isaya 42:8"Ay gati Koy Beero, ay si ay beera no boro kulu se".Fuwo din cinakoy basinda irikoy, ngey bon sanni ra no i go.Kayfi! tunfana mana ba too jiiri500,amma wa guna ga di alhali kan ra borey go!Follay nda bon-beeray, i si ba irikoy, a sanno si kaanu i se.Ifo no Irikoy te?a ga yadda?A ga yadda adamize ma te maa?Ha!Sintinay tira 11:5-9 "Irikoy di kwaara nda fu beero kan i go ga cina, Irikoy ne: dumi fo, sanni fo, wo kan i go ga miila i gaa te.amma ay ga i sanno te sanni waayni-waani;Irikoy na i kar ga say ndunna ra. i cinaro kan se i ga ne Babila kay.irikoy na i sanno fay-fay, ga i kar ga say ndunna ra".Aran di mate kan Irikoy na Namrud goyo gayi nda?irikoy na i sanno fay-fay kan ga nan i si hin ga faham care se.Irikoy na i kar ga say ndunna kulu ra.wodin no kande laabu boobo nda sanni boobo ndunna ra;Ba senegal hinne sanney ga baa gumo!irikoy ya ibeeri no, boro kulu si hin g a ganji hari kan a baa; "Guuri si gaaba nda tondi"i ceeci ga irikoy wongu amma i si hin.Aran ga fongu kwaara maa kan Namru ba nga ma cina? Babila no kan maana gati "darayan". bafunay kan ra irikoy bayyan si ya darayyan no;Babila kwaara cinayano deeda no ya;iri nda Babila borey ga hima care?Iri ga bay kan wo kan i te din zunubi no? To, Irikoy no aran go ga beerandi wala aran bon? boro fo wala addiini fo? wala day Irikoy hinne no aran go ga beerandi?may se no aran ga baytu te? boro wala irikoy?boro fo beerandiyan ya bisante

no, amma Irikoy wono no ga duumi. Bitros 1, 1:24 "fundi kulu subu no. Subu ga koogu, booso mo ga dooru, amma Irikoy sanno ya ga duumi no". Irimiya 9:23-24 "Lakkalkooni ma si gande kar nda ni nga lakkalo, gaabikooni ma sigande kar nda nga gaabo, bayraykooni ma si gande kar nda nga bayra, amma boro ma gande kar zama boro ga Irikoy bay nga kan ga goy, goy hanno nda adiltaray, wo no ga ay farhandi". Da Irikoy yadda cawey kan iri di no iri ga yaara hino.

irikoy m aran albarkandi, amma aran ma si dirgan korintey 2, 10:8 "Manti boro wono no Irikoy ga goy nda bo, amma wo kan nga bumbo ha".

Yaara.

Iri hangankoy kulu iri go ga salam aran gaa koy hanna ma gaa kan ga ba iri kulu ma faham nda faaba fonda kan a feeri kan ga nan iri ma nga bay ga goro lakkalkanay ra nda nga ga du ga ciya adilyan nga jine. Farha beeri no iri se kan Irikoy ye ga kan iri hunkuna iri "adiltaray fonda" sjiro bon.

tawreeta gati sintinay tira, tira no kan gonda maa zama nga no ga cabe iri se iri ma du ga bay harey kan te za don , nga mo no ga cabe iri hala sanney kan iri go ga maa hala Irikoy do no i fun wala manti a do no i fun. Kanadi gu no go a ra. Sintinay wono se no i ga sintinay tira kan ra sura 50 no go no. iri caw a ra mo kala sura 11. Aran ga fongu za sintinay sanno, nga no ga ne "Sintina ga Irikoy na beena nda ganda taka". sintina gaa irikoy hinne no go no. Irikoy mo biya no kan sinda sintinay: "sintina gaa Irikoy". Irikoy na hari boobo taka hala a ga ndunna taka, biya boobo nda maleekey, i ra Lusifer go no kan boori nda ikulu, kanti i jine-funa; a na bon jare no irikoy se, yadin no maleeka boobo mo na a gana ga te yadin. irikoy si ba adiltaray janay, a na i gaaray ga moorandi nga do. A na lusifer maa bare ga a ciya saytan. irikoy na Jahannama soola i se kan ra irikoy ga i catu. Iri kan jirbi 6 no Irikoy dan ga ndunna nda hari kulu kan go ara taka. a na hari kulu te adamize se kan ga a bafuna booriyandi. irikoy ga ba mo margasinay hanno nda. A na a no lakkal kan ga nan a ma irikoy bay, ga bara, ga may a se. a na a no mo fondo suubanyan wone, a ma may nga se wala a ma si may nga se. Sura hinkanta ra iri kan irikoy ga boori se a na Adamu dan Eden kalo ra ama bafunay ga wadata. a ne a se: Ni ga hin ga kalo turey kulu nwa, amma ihanno nda ilaalo turo ma si a nwa zama ni ga bu da ni na anwa". saytan na Irikoy kakaw; ifo no Irikoy ne? " aran ga bu "Irikoy se no Adamu hangan wala Saytan se? Saytan no a gana, a mana hangan Irikoy se. saytan na Haawa darandi, amma Adamu wo cacar day no ga te. Romey 5:12 "Boro follon maa gaa no zunubi furo ndunna ra, kan kande buyan, kan kande kan borey kulu ciya zunubikoonoyan". irikoy na

Adamu nda Haawa garay kalo ra, amma hala a ga i garay a na faabako soola zunubikooney se. a fondo ra no Irikoy na alman wi ga kuro te i se bankaray. irikoy cabe no kan "zunubi banado gati buyan" Romey 6:23. nda koyne "Da kuri mana mun, zunubi sinda yaafa" Ibraniyey 9:22. Sura 4 ra iri di kan Adamu ize hinka deeda. Habila kan na kuri sargay te nda Kaynu kan na nga bon fondo sambu. Sintinay tira 4:45 "Irikoy yadda nda Habila amma a wanji Kaynu sarga". irikoy na Kaynu ha a ma tuubi amma a wanji, a na Habila wi. Adamu nda Haawa du ize fo, Sita kan na kuri sargay te sanda Habila; Kaynu banda mana may Irikoy se, amma Sita bnda ra boroyan may irikoy sanda annabi idrisa. Nuhu mo Sita gaa no a fun, a na hi cina kan na i wa nda tunfana haro. Nuhu hinne no yadda nda Irikoy, Irikoy mo na nga nda a almayaalo yafa; borey kulu kan wanji irikoy, a n i kulu halci, i kulu bu tunfana haro ra. nuhu du ize 3, Sem, Cham nda Zafetu. boro hinza din gaa no ndunna borey kulu fun. amma i bandey bayano kulu mana irkoy gana. namrud ceeci ga borey margu kwaara follon ra, ga fu cina kan go tuku beena gaa. irikoy na i sanno fay-fay, ga i kar ga say ndunna kulu ra. woneyan no iri di sura & ga koy sura 11 ra. To, mate no aran ga hin ga i sakon nda? ifo no Irikoy ga ba iri ma faham za sintina? Hari boobo no , amma hunkuna ihinkaa no iri ga di: adamize manti adil, irikoy no gati adil. adamu go alzanna ra, a na turo nwa kan irikoy ganji a se. Kaynu wanji ga Irikoy gana, yadin no nuhu bandey kan yan na babila cina. adamize sinda adiltaray. Romey ":9-12 "Borey kulu daray, i na ngey bon darandi, boro fo kulu si no kan na ihanno te". adamize manti adil, irikoy no gati adil. Yahaya 1, 1:5 "Irikoy gati annura, kubay si a do". Irikoy na Lusifer nda Adamu garay; A na nga adiltara cabe, a na sanku sambu kan nga ga Faabako samba. ibraniyey 9:22 "Da kuri mana mun, zunubi sinda yaafa". irikoy na nga adiltara cabe Habila se nda Kaynu kan wanji a sanno. irikoy na tunfa haro samba ga boro yaamey halci. a na Babila cinakoy sanno fay-fay. Kan irikoy ciya adil, adiltaray no a ga goy nda. Zunubikooni si hin ga too Irikoy do nda nga goy hanney. Hari kulu kan zunubi no, Irikoy ga a ciiti. Ibraniyey 10:30-31 "Irikoy ga borey ciiti, amma hasaraw no boro ma kan a ciito ra". "a ciito ga laala" sura 12:29. Iri di tawreeta sura sintina ra kan cimi no Irikoy ga ciiti nda. to, iri ga hin ga ne kan adamize manti adil a ban a ga day no ya? Hala ga cindi a se. irikoy suujo ra a na fondo fo feeri a se. Wo fo gati fonda

din? da aran si a bay, iri ga dia hina Ibrahim kan se i ga ne "Irikoy cora"
deeda ra mate kan boro ga hin ga ciya adilante irikoy jine.

To, kala iri ma ne Irikoy m aran albarkandi; aran ma si dirgan Romey 15:4"
Harey kulu kan i hantum za sintina ga iri cawandi suuru iri ma yadda harey
kan Irikoy ga haw ga te iri se yan din gaa".

Zarma TWOR 18

Ifo se Irikoy na Ibrahim suuban?

Iri hangankoy kulu iri go ga salam aran gaa koy hanna ma gaa kan ga ba iri kulu ma faham nda faaba fonda kan a feeri kan ga nan iri ma nga bay ga goro lakkalkanay ra nda nga ga du ga ciya adilyan nga jine. Farha beeri no iri se kan Irikoy ye ga kan iri hunkuna iri "adiltaray fonda" sijiro bon.

Iri caw Irikoy nda a adiltara bon. iri salan Adamu nda Haawa nda Kaynu nda Habila nda Sita nda Idrisa nda Nuhu nda Namrud bon. boroyan na irikoy gana , afoyan mo Saytan no i gana. iri hunkuna cawo ga konda iri boro fo bon kan borey ga bay gumo Irikoy sanno ra; Boro no kan gonda nangu faaba kan Irikoy ga te Adamu banda se ra. A se no i ga ne "Irikoy cora", "irikoy ganakoy kulu baaba". Aran ga bay may no? Annabi Ibrahim no. A ga too sorro 300 kan boro ga di a maa hantumante Irikoy tira ra. iri ga ceeci ga "irikoy cora" wo bay. iri ga di mate cine no Irikoy na a ce a ma nga gana nda, koyne ifo se no Irikoy na ce. Sintina a maa gati Ibrahim, amma Irikoy na a maa bare ga a ciya Ibrahim. sura 11 ra iri di kan Ibrahim mana fun kala Sem banda gaa. aran ga fongu Sem nda Cham nda Zafetu gaa? Nuhu ize hinza no; jirey ga baa kan go Sem nda Ibrahim game ra. Ibrahim baaba gati Terah; sintinay tira 11:27 "Terah hay Ibrahim nda Nahor nda Habakuran, Haraan mo na Lutu hay" Ibrahim kayne ize no gati Lutu. Ibrahim wando gati Saratu. Sintinay tira 11:30 "saratu wo wayguna no, a sinda ize". Ibrahim nda Saratu kulu baaba fo, i manti na fo. kwaara kan se i ga ne Ur boro no, kwaara din si kala Irak laabu a si mooru nda nango kan Namrud ceeci ga Babila cinaro te. Borey kulu tooruganako yan no. Ibrahim nda nga baaba kulu si Irikoy bay. Kuba ra no ikulu go ga dira. Han fo Irikoy salan Ibrahim se me-nda-me. Sintinay tira 12:1 "Irikoy ne Ibrahim se: fatta ni baaba laabo ra ga koy laabu fo ra kan ay ga cabe ni se". Aran maa hari kan Irikoy ci Ibrahim se? A ne a ma fatta nga baaba laabo ra, nga almayaalo laabo ra ga koy laabu fo kan Irikoy ga cabe a se ra. Hari no kan teeyan ga gaabu. Ibrahim mana kakaw. Sintinay tira 12:1-3 "Irikoy ne Ibrahim se: fatta ni baaba laabo

ra ga koy laabo kan ay ga cabe ni se ra.ay ga ni ciya kunda beeri se baaba. ay ga ni maa beerandi, ay ga ni ciya albarkante.ay ni banda ciya albarkante ni maa gaa". ifo se Irikoy ne Ibrahim ma koy laabu fo ra?zama Irikoy ga ba no nga ma faabaka ka a banda gaa. " ay ga ni ciya kunda beeri, ni ga ciya albarka hari dumi oobo se... ay ga dumi boobo albarkandi ni maa gaa"Aran faham?Faabaka si fun kala Ibrahim gaa, kan boro kulu kan yadda nda ga du faaba, a ga Saytan tutubu.Ibrahim manti Faabaka bo, a banda gaa no a ga fun.Aran diyano gaa Ibrahim ga yadda wala a si?Sura 12: 4-5 "Ibrahim gonda jiiri 75 kan a fatta nga laabo ra, nga nda wando saratu nda kayno izo Lutu nda ngey arzakey kan go i se.Ibrahim si bay nan kan nga go ga koy amma na Irikoy sanno gana. "Koy! ay ga ni albarkandi. ibrahim na nga naana no Irikoy se.Irikoy konda a Kanaan kan se i ga ne Palestin soho. Sura 12:6-7 "kan Ibrahim ka laabo ra a na laabo borey gar laabo ra.irikoy ne a se: ay na laabo ni ni nda ni banda se". Irikoy na alkawalo toonandi. "ay na laabo no ni nda ni banda se".boroyan go laabo ra, hari no kan fahama ga gaabu adamize se. Mate no ibrahim nda nga banda ga te ga du a? Ibrahim gonda jiiri 75, wando jiiri 65 ,i sinda mo ize.Dottijo zeeno hinka ga hin ga hay ga laabu toonandi? Ma no a ga te nda? Sanda day dottijo fo nda nga wande ma ka Senegal cine ga ne kan laabo ga te ngey banda wone., hari no kan ga harandi; ni zeenu, ni wande zeenu, aran sinda ize, kulu aran ma ne senegal ga ciya aran wone?aran follo no? to sanda yadin cine no alkawalo kan Irikoy sambu Ibrahim se ga hima, ize si, wande kan ga hay si.Sura 13:15-17"Laabo kulu kan ni go ga di, ay na a no ni nda ni banda se; koy ga a windi ga di zama laabu no kan ay no ni se" Haro kan Irikoy ci a na a te? a na Ibrahim ciya laabu beeri se baaba? A na Palestin no ibrahim banda se? Oho! a na a te;Cawey kan ga ka ra iri ga di kan Ibrahim no ciya Israel kanti ibraniyey laabu se baabasura 12:7-8 "ibrahim na sargay nangu cina nan kan Irikoy bangay a se.A tun nodin ga koy Betel ga nga hukkumo sinji.a na sargay nangu cina ga Irikoy maa ce".Ifo gti hari sintina kan Ibrahim te kan a too laabo kan irikoy no a se ra?alman no a sarga sanda Habila, Sita, Idrisa nda Nuhu cine.Ifo se Ibrahim na wone te? Zama Irikoy mana nga lordo tuusu kan ga ne"Da kuri mana mun , zunubi sinda yaafa"lbrniyey 9:22. ibrahim mo gonda zunubi sanda Adamu banda kulu.irikoy ga hin ga azunubey tuusu zama a na kuri sargay te, amma wone kulu Faabaka soola ra no a go.Iri hunkuna cawo mee neya.Amma iri ga

tonton a gaa koyne. Aran faham ifo se Irikoy ne ibrahim ma fatta nga laabo ra? Irikoy ga ba no nga ma kunda beeri fo ka a banda gaa. a na a za Eden kalo ra. kan Adamu nda Haawa te zunubi. Aran ga fongu kan irikoy ne nga ga boro fo samba a ma ka ga borey ka Saytan kambe? jiiri 2000 banda, Ibrahim mana dirgan a gaa. iri di kan irikoy na Ibrahim ce a ma ciya laabu beeri baaba, a banda gaa no Faabaka ga fun. irikoy na sanku sambu ibrahim se. "ay ga ni ciya kunda beeri, ga ni albarkandi, ga ni maa ciya maa beeri. ni ga ciya albarka hari borey se, borey kan ga ni beerandi, ay ga i beerandi, boro kan ga ni kaynandi, ay ga a kaynandi". Aran faham hunkuna cawo se? to, iri ga aran ha. ifo se Irikoy ne Ibrahim ma fatta ngey laabo ra? Zama Irikoy ga ba nga ma Ibrahim kunda beeri. ifo se Irikoy ga ba nga ma Ibrahim ciya kunda beeri? zama a banda gaa no a ga faabaka ka. kan irikoy na Ibrahim ce, a sintin ga faabaka kayan soola no ya. iri ga gayi ne hunkuna. da Irikoy yadda, iri ga Ibrahim nda Lutu deda caw.

Irikoy m aran albarkandi. wa aya wo gayi: sura 12:2-3 "Ay ga ni ciya kunda beeri. ni ga ciya albarka hari...ni maa gaa, ay ga almayaaley albarkandi".

Ibrahim , Irikoy cora.

Iri hangankoy kulu iri go ga salam aran gaa koy hanna ma gaa kan ga ba iri kulu ma faham nda faaba fonda kan a feeri kan ga nan iri ma nga bay ga goro lakkalkanay ra nda nga ga du ga ciya adilyan nga jine. Farha beeri no iri se kan Irikoy ye ga kan iri hunkuna iri "adiltaray fonda" sjiro bon.

Banda cawo ra, iri di kayna annabi Ibrahim bon sanney. Sintina a maa Abam. Iri di kan Shade no a hay. Nodin borey tooru ganakoyan no. amma Irikoy sanno ne iri se kan han fo Irokoy bangay a se, a ne a ma fatta ngey laabo ra nga nda nga almayaalo ga koy laabo fo ra kan Irikoy ga cabe a se. aran ga fongu ifo se a ne a ma koy laabu fo ra? zama a ga ba nga ciya kunda beeri kan gaa Faabaka ga fun, wodin se no Irikoy ne ibrahim: "ni ga ciya albarka hari ... alamayaley kulu ga te albarka ni maa ra" ibrahim ma Irikoy se. a goda jiiri 75 kan a fatta nga laabo ra. Nga nda wando Saratu nda Lutu. I goy Kanaan kan se i ga ne Palesti soho. Nodin, Irikoy ne a se: "ay ga laabo wo no ni banda se". irikoy na sankaa toonandi. Hari kan ga dambarandi gati i sinda baa ize fo. Mate no i ga te ga du banda kan ga laabo too? iri ga di irikoy tuyano/Iri ga koy nda jine ibrahim deeda ra. Iri ga di hari kan te Ibrahim nda Lutu gama ra. sura 13 :2-13 " ibrahim gonda arzaka boobo. a koy Betel ga hukku cina nan kan a na sargay nangu cina Betel nda Ayi game ra, nodin no a ga Irikoy maa sifa. Lutu ma gonda alual boobo nda hukku myan. I arzaka bayyano se, batama ga kayna i se. Yanje furo Ibrahim kurkoy nda Lutu woney game ra... ibrahim ne Lutu se: ma si ta yanje ma furo iri kurkoy game ra, zama iri kulu afo. Iri ma batama fay. NI ma kambe nwaari, ay ma sambu kambe wow. Lutu di kan jurdan laabo gonda subu gumo. sodom nda Gomarata go no alwaato din, laabo ga beeri, a ga koy kala Sor, Misira laabu. Jurdan no Lutu suuban, Ibrahim mo koy Kanaan. Lutu na nga hukku mey sinji Sodom haray. Gomorata borey mo zunubiteeriyar no"; Iri di kan laabu hnnaa no Lutu sambu, a fanda Ibrahim se laabu kooga. Amma Lutu kwaara kan ti Sodom too nda zunubi. lutu goy nda nga fundiibayyo, Ibrahim mo irikoy no a suuban. Iri cawey kan ga ka ra, iri ga di kan se Lutu mana goy nd Irikoy sanno, hari kan te a se. a arzaka,

wando,almayaalo kulu daray.ibrahim kan hangan Irikoy se, irikoy na aalbarkandi gumo.ifo no aran di Lutu nda Ibrahim deeda ra?I ra, may no aran ga hima? Lutu wala Ibrahim? ndunna no aran sambu wala Irikoy sanda boro hinka wo? iri mo ga hin ga suuban iri bine bayyo wala Irikoy sanno.Mark 8:36 "ifo no a ga hanse boro se , boro m du ndunna kulu, a ga jan nga fundo". yahaya1, 2:15-17 " wa mooru ndunna nda hari kan go a ra,ndunna ya bisante no. Amma boro kan ga te wo kan Irikoy ga ba, boro ga du fundi halabada".to, wofo no aran ga ba harey yan bisanteyan no wala wo kan yan ga duumi? Ibrahim deeda ra,sintinay tira 13:14-18 "wo din banda, irikoy salan Ibrahim se ga ne: ma si karha,Ibrahim!ay ga ti ni kora, ay ga ni bana, banadi beeri. ibrahim mo ne: Irikoy, ifo no ni ga ay no? ay sinda ize, ay tubuka gati Eliezer; a ne koyne: ni mana ay no ize. amma Irikoy ne a se:manti nga no ga ni tubu,amma ize kan ga fun ni teelo ra no ga ni tubu.irikoy ne a ma beena handarey kabu ga di wala a ga hin.Yadin cine no ni banda ga ciya.Ibrahim yadda, Irikoy mo na a gayi a se adiltaray goy." Tbrahim nda wando kulu zeenu.mate no i ga te ga du ize nda banda boobo?Irikoy ya irikoy no! hari kulu si mongo a se, hari kan a ci, a ga a te.ifi no ibrahim te, a yadda kan iriky ga a te? tira ga ne:"Ibrahim yadda, irikoy mo na a gayi a se adiltaray goy"irikoy gonda hina.Ifo no Ibrahim te?a yadda nda irkoy alwaato.ifo no Irikoy te?A na agayi a se adiltaray goy.Wone ga kaanu boro kan ga ba nga ma ciya adil Iriokoy jine se.Ifo se Irikoy na Ibrahim sambu adil? zama adil no? Ha!iri ga di jine kan Ibrahim bumbo gonda zunubi.To, ifo se yadin gaa, Irikoy n a sambu adil?Zama se a naanay Irikoy sanno gaa.ifo gati boro ma yadda nda Irikoy?sanno kan ra i na annabey tirey hantum,ra, yadda gati AMAN, sanda AMIN. AMIN gati, Oho,Cimi no! Kan irikoy na alkawalo sambu Ibrahim se, ibrahim tuyanno gati AMIN.wodin hinne se no Irikoy na Ibrahim sambu adil.Aran fa?Aran ga ba irikoy m aran sambu adil? Yadin gaa aran ga yadda baa nda a si faala. Aran hima ga yadda nda Irikoy sanno baa nda aranalmayaalo wal a aran corey mana yadda nda.irikoy ga ba aran ma ciya adil yan nga do,amma kal da aran yadda nda a sanno.Ibraniyey11:6 "da cimandiyan si no, boro si kaanu Irikoy se" afasey 2:8-9" irikoy suujo ra no aran du faaaba cimandiya ra. amma a mana fun aran do, irikoy do no a fun. manti aran goy hanney se no,sanku boro ma nga gande kar nda a"ifo no iri ga hin ga ne kayyo Ibrahim bon? ifo no a du?Da a goyey no na a nonda,don Ibrahim nga

ganda kar nda a.irikoy wo do, mati yadin no a go nda. Romey 4:1-3"
ibrahim yadda nda irikoy, irikoy mo na alasaabu a se adiltaray" wodin hinne
se no irkoy n a sambu adil; sanno si kay ibrahim hinne gaa bo! iri mo irikoy
ga iri ciya adilyan da iri yadda nda labaari hanna, faabaka kan ga fu Ibrahim
banda gaa. aran yadda nda Irikoy nda cimi? iri si ga ha kan aran yadda kan
Irikoy go no wala a sinda cine bo. Yakuba 2:19" ni yadda kan Irikoy go no,a
boori, to baa gajey ga bay kan a go no,a ga jijiri mo".saytan ga bay kan
Irikoy go no. manti zama aran ga bay kan a go no se no aran ga aran yaafa
ga aran ciya adilyan bo; irikoy ga ba no aran ma yadda nda a sanno ga
goy nda a.a ga ba no aran ma yadda nda a yaafa fonda.aran yadda a
gomno?irikoy sanno no aran go hagan wala borey wono,aran maa hari kan
irikoy tira ci faaba fonda bon?aran yadda nda a? ibrahim wo yadda nda nda
Irikoy sanno,wodin se no a fatta ngey laabo ra ga nga baaba addino furu.a
se no i ga ne a se"irikoy cora". Yakuba 2:23 "Ibrahim yadda nda Irikoy,
irikoy mo na alasaabu a se adiltaray,a ciya irikoy cora"aran ya Irikoy
coroyano? iri ga gayi ne hukuna, iri g aran fonda goy; iri ga di Ibrahim nda
Ismael deeda hino.

irikoy m aran albarkandi. Aran ma si dirgan Yakuba 2:23" ibrahim yadda
nda Irikoy, irikoy mo na a lasaabu a se adiltaray,a ciya Irikoy coro".

Ibrahim nda Ismael.

Iri hangankoy kulu iri go ga salam aran gaa koy hanna ma gaa kan ga ba iri kulu ma faham nda faaba fonda kan a feeri kan ga nan iri ma nga bay ga goro lakkalkanay ra nda nga ga du ga ciya adilyan nga jine. Farha beeri no iri se kan Irikoy ye ga kan iri hunkuna iri "adiltaray fonda" sijiro bon.

iri cawo kan bisa ra, iri sintin ga di hari kan irikoy sanno ne annabi Ibrahim bon. iri di kan Irikoy na a maa ibram barmay ga ciya Ibrahim. hunkun iri ga di ifo se no Irikoy naa maa barmay. iri ga di hari kan Ibrahim te kan mana kaanu Irikoy se. boroyan ga miila kan annabey mana bay ga te zunubi, amma irikoy sanno ga neromey 3:22-23 "Borey kulu na zunubi te, i man du Irikoy beera" Yahaya 1, 1:1à" da iri ne kan iri mana zunubi te, yadin gaa iri ci no kan Irikoy ga taari, iri mana nda a sanno". iri di kan adamu zunubo go borey kulu bon, zankey, dottijey, alborey, wayborey nda annabey, boro follon no mana te zunubi kanti Faabaka. A si hin ga te zunubi zama irikoy kan ga hanan do no a fun beene. irikoy na alkawali sambu kan nga ga Ibrahim albarkandi, gaa ciya kunda beeri kan gaa Faabaka ga fun. hukuna, iri ga di kan jiiri 10 alkawalo sambuyano banda, Ibrahim caha nga ma di alkawalo din. Cahakomay kan kande a gaa taabi boobo. tawreeta ra, iri ga di hari kan Ibrahim nda Saratu ceeci ga te ngey ma du ize ngey gaabo ra. sura 16:1-6" saratu mana du ize. a gonda nga misira konno fo kan se i ga neHajatu. Saratu ne Ibrahim se: ya kan Irikoy mana iri no ize, ma sambu ay konno, hambara ni ga du a gaa ize. a na Haratu hiiji. Jiiri 10 banda kan i goro Kanaan laabu. Hajaratu te gunde, wodin nan kan Hajaratu go ga Saratu hahara. saratu ne Ibrahim se: ay bona kan ay bon, ay kan na ay konno no ni se. soho a te gunde, a go ga ay hahara. Irikoy ma ciiti ay nda ni game ra! Ibrahim ne Saratu se: ni konno go no kmbe ra, te a se hari kan ni ga ba. Saratu na a gurzugay, Hajaratu zuru ga dira"; iri di kan Ibrahim zunubo kande lakkaltunay a almayaalo ra. Saratu go ga gaaba nda hajaratu zama a te gunde se. Hajaratu mo futu a se zama a na a kambekunfuta; hajaratu zuru ga dira; Sura 16:7-12" Irikoy maleeka na agar hari fo mee gaa, tanera ra ga ne a se: Hajaratu, man no ni fu, man no ni go

ga koy? a tu ga ne:Saratu se no ay zuru.Maleeka ne a se: ye ga ni bon yeeti ase ganda.Maleeka ne a se: ni bandaga baa gumo kala ni si hin ga a kabu.ize alboro no ni ga hay, a mayo gati Ismael: zama Irikoy di ni mayyano. Ni banda ga ciya sanda ganji farkay, a ga yanje nda borey kulu,borey kulu mo konna. a ga goro nda naizey"; hajaratu ye saratu do "Hajaratu hay ize alboro.ibrahim na maa dan Ismael, ibrahim jiiri 85 ra" ismael no gati laarabey kaayo. iri ga di kan irikoy hagi nda Ismael gumo, amma manti Ismael gati izo kan sanku irikoy te ibrahim se. jiiri13 kan irikoy mana salan Ibrahim se. "Kan ibrahim gonda jiiri 99, Irikoy ne a se kan nga no gati"Koy Beero"; m ay gana nda fondo.Ay ga alkawali sinji iri game ra, ay ga ni kunda ciya ibeeri.ibrahim fun ga kan. ni ga ciya kunda boobo se baaba.i si ye ga ni ce ibrahim, amma Ibrahim.Kunda boobo ga fatta ni gaa, yadin no bonkooni boobo mo ga fatta ni gaa; ay ga Kanaan laabo no ni se.Ay ga ciya ni koyo.Ni m ay alkawalo gayi, ni nda ni banda. ni ma ni ize alborey kulu dan bangu" "ni wando Sara , ni m a ci Saratu.Nga mo ay ga a no ize. a ga ciya kunda boobo se na.bonkooni boobo ga fatta a gaa. Ibrahim haru. A ne:dottijo jiiri100 no ga hay? Irikoy ma funandi ay se Ismael; irikoy ne kan Saratu ga hay; ni ma ce Isaka. Ay alkawalo ga goro iri gama ra, ay ismael mo albarkandi, a ga hay bonkoonize 12, a ga ciya kunda boobo.amma ay alkawalo wo nda isaka no ay ga a te, kan saratu ga hay jiiri kan ga ka. Sura 17:15-21; aran di kan ibrahim Saratu se no a hangan.a na hajaratu sambu,a te gunde. wodin mana kaanu Irikoy se. Wodin banda, Ismael manti boro kan banda Irikoy ga Faabaka ka;amma adamize adiltaray jana si Irikoy adiltara ganji.Jiiri 99 no go Ibrahim se kan Irikoy ne a se:"Ay no gati Koy Beero. ni ga ciya kunda boobo se baaba.i si ni ce Ibrahim koyne, amma Ibrahim, ay ga ni ciya kunda boobo se baaba". Irikoy soola ra, a na Ibrahim barmay ga te Ibrahim,sanda day"jama boobo no ya". A na wondo maa barmay ga te Saratu kan maana gati "Bonkoonize". Dambara hari, kurne nda wonde zeenoyan kan sinda ize, irikoy n i no maa tajiyan kan ga ci iri se hari kan ga ka. Ibrahim "jama baaba"! saratu "bonkoonize" ama irikoy n i no ize kan banda gaa Faabaka ga fun. Banda din ga no bonkooni boobo , nda annabi boobo ga fatta, wala nda Faabaka.Irikoy ga boori, aran ma si dirgan alkawalo kan Irikoy sambu a see za gayyan.ifo no Ibrahim te kan a zeena ra , irikoy ne nga ga a no ize?ibrahim haaru; Manti jan ga yada yan a bo, amma kaani maayan se.

Romey 4:18-21 " a yadda nda irtkoy wodin se no irikoy na a ciya kunda beeri se baaba; yadin no ni banda mo ga ciya. a go ga nga cimandiyan gayi, a di mo kan nga wo buko day no, Saratu mo fofey kan,a too buyan, amma go day ga nga cimadyano gayi, ga Irikoy beerandi, a hakikandi kan Irikoy ga nga alkawlo toonandi, a gonda hin kan ga a te".Ibrahim ga ba nga ma bay hari kan Ismael ga ciya. Irikoy tu a se ga ne" ismael do haray, ay maa ni se; ay ga a albarkandi, ay ga a te banda boobo"sintinay tira17:20. sura 17:19"ni wondo Saratu ga hay ize alboro. Ma a maa dan Isaka. A banda gaa no ay ga ay alkawalo toonandi.irikoy ci kan annabey nda faabaka kulu isaka banda gaa no i ga fun; da irikoy yadda, hino iri ga di mate no trikoy ga nga alkawalo toonandi nda Ibrahim nda Saratu se. Cimi, irikoy ya adil no, hari kan a ci, a gaa te; hari kulu si mongo a se. rome11:33-36"irikoy, ni kan wone no arzaka,lasaabu nda bayray. ni ciito ga beeri,ni fondey kala ni! may no ga irikoy miila bay? boro kulu si Irikoy no, nga no ga no,may no g a no? hari kulu a won no.irkoy maa ma beeri".

iri ga gayi ne, iri ga Irikoy nwaaray a m aran albarkandi. aran ma si dargan,imotius2, 2:13 "Iri man ti adilyan, amma nga ya adil no zama a si nga bon kakaw".

Sodom nda Gomorata halciyano.

Iri hangankoy kulu iri go ga salam aran gaa koy hanna ma gaa kan ga ba iri kulu ma faham nda faaba fonda kan a feeri kan ga nan iri ma nga bay ga goro lakkalkanay ra nda nga ga du ga ciya adilyan nga jine. Binekaanay beeri no iri se iri ma iri "adiltaray fonda" wo toonandi aran do hunkuna.

Iri di kan Irikoy na alkawaali sambu Ibrahim se kan nga g a ciya kunda beeri se baaba kan gaa Faabaka ga fun. Amma hala ga ka soho, Saratu mana du ize, a zeenu, Ibrahim zeenu. Deeda wo sintina ra, iri ga di kan boro hinza no ka Ibrahim do: ihinka maleekayan no, afo Irikoy bumbo no. Boro boobo ga miila kan Irikoy si hin ga bangay sanda boro. To, aran dirgan no kan hari kulu si no kan ga mongo Irikoy se no? A ga hin ga hari kulu te. Tawreeta sura taaca ayey no iri ga caw. Sininay tira 18:1-5 "Irikoy bangay Ibrahim se Mamre tondey bon zaari caran-caran alwaati kan Ibrahim go ga goro nga hukkumo mee gaa. A na nga bono sambu kala a di boro hinza kan go ga kay nga jine, a zuru g i kubay ga i nwaara i ma zumbu nga kwaara, i yadda". Aya 6-15 " Ibrahim kande i se wa nda haw ham, i nwa care banda. I ne a se: man Saratu? a ne i se kan a go no. Kala i ra afo ne kan nga ga ye ga ka yeesi Saratu ga hay ize alboro. Saratu go hukkumo banda ga hangan. Nga nda kurno kulu zeenu ga too nan kan i si hin ga hay. Kala Saratu haaru, a ne: soho ay zeena ra no ay ga hay? Ay kurne mo zeenu. Rabbi ne Ibrahim se: Ifo se no Saratu haaru? hari go no kan kan ga mongo Irikoy se no? saratu taari, a ne ay mana haaru, zama a hamburu. A ne a se: cimi, a haaru". " Irikoy ne: Sodom nda Gomorata zunubo baa gumo. Boro hinza koy Sodom, Ibrahim nga nda Irikoy mo goro care do. Ibrahim ne Irikoy se: Adiley nda boro yaamey no ni ga halci care banda? Hambara boro adil 50 go kwaarey din ra. ni ga hin ga halci care banda? Irikoy ne kan da boro adil 50 go no, i sabbay se nga s i halci. Ibrahim ne a se koyne: da boro 5 si boro 50 ra binde? Irikoy ne kan boro adil 45 se nga si borey halci. Ibrahim ne boro 40 fa? Irikoy ne kan boro adil 40 sabbay se nga si kwaarey din alandaaba. Ibrahim hamburu nga ga si ne boro 30 binde. irikoy ne kan i sabbay se nga si borey halci. Ibrahim ne: boro 20 fa? irikoy ne kan nga si i halci. Ibrahim ne; boro 10 binde? irikoy ne: boro 10 sabbay se ay si i halci. Kan Irikoy salan Ibrahim se ga ban, Ibrahim ye fu." Sura 18:20-33 "Maleeka hinka ka Sodam wicirikanmbo ra alwaati kan Lutu ga kwaara furante, a di ey, a zuru ga koy g i kubay ga gurfa i jine ga i tilassandi i ma zumbu nga kwaara, a n i kubayani nda nwaari. I mana sintin ga kani jina kan

kwaara alborey na fuwo windi. I go ga ne Lutu se: man borey din kan zumbu ni kwaara? I ka taray iri ma kani nd ey, zunubi kan irikoy si baa. kwaara din alborey no ga care ceeci. Lutu na fuwo daabu ga koy ga i nwaara i ma si te yadin. I ne a se: ni yaw no ga ciiti iri se? Hari kan iri ga te ni se ga jaase i wono. I na Litu tutay ga fuwo feeri. Maleekey na ikulu danandi, i si hin ga di fuwo meyo; i na Lutu candi ga a dan fuwo ra." sura 19:1-11 "Maleekey ne Lutu se: ma hari kulu kan go ni se kwaara ra zama irikoy na iri donton no iri ma kwaara kulu halci. Lutu koy za susubay ga ci nga anzurey se amma i na a sambu sanda fooray. Maleekey na Lutu yan ka kwaara ra. I ne ise i ma zuru ga tondi kuukey ceeci, i ma si banda guna." Irikoy na danji samba ga fun beena ra ga a gusam ga Sodom nda Gomarata kulu tuusu. Lutu wondo kan na banda guna bare ga ciya ciiri-tondi. Ibrahim goy susuba ra nango kan Irikoy bangay a se, a na bon sambu kala a di dullu hinne no cindi Sodom nda Gomorata ra. Irikoy fongu Ibrahim gaa, a na Lutu wa nda kwaara ra halco." Iri di mate kan Irikoy na Sodom nda Gomorata halci nda; Aran di kan zunubi teeyan si boori wala! Irikoy si foray nda zunubi. iri alwaato kan ga cindi ra, iri ga di mate kan cine Irikoy ga nga alkawaalo toonandi nda Ibrahim se. Sura 21: 1-7 "Irikoy na nga sanno toonandi, Saratu te gunde, a hay alboo, i na a maa dan Isaka, jirbi hakkanta, Ibrahim na a dan bangu. Jiiri 100 no Ibrahim se kan Isaka hay. Saratu ne: Irikoy n ay no haaray se. A ye ga ne: may no ga miila kan Ibrahim ga hay? a si ganji a du ize a zeena ra". yadin no Irikoy alkawalo go nda." borey kan si hin ga hay, hay ize kan maa Isaka, sanda kan ga "haaru". Amma manti borey kulu no maa a hayano kaani bo. Sura 21:8-14 "Isaka beeri, hana kan i ga a ka wa, Ibrahim na borey burne. Saratu di kan Hajatu izo go ga haaru, a ne Ibrahim ma Ismael nga nga na gaaray zama Ismael si Ibrahim tubu. Wodin mana kaanu Ibrahim se. Irikoy ne Ibrahim ma goy nda Saratu sanno, zama Isaka no ga Ibrahim tubu. Ni konna izo mo ay ga a ciya kunda beeri zama nga mo ni banda no. za susubay, Ibrahim na nwaari soola i se ga i gaaray." Ismael dirawo dooru Ibrahim gaa, amma yadin zama irikoy ci kan Isaka banda gaa no nga Faabaka ka. Ifo no du Ismael? Ismael goy Misira laabu, nodin no a hiiji. Ismael no ga ti larabey dumo baaba kan yan ga konna Isaka kunda sanda mate kan Irikoy n a ci nda Ibrahim se. Gaaba din no ga Yahudancey nda Larabey game ra baa hunkuna.

To, iri ga gayi ne, iri ga miila kan aran faham kan Irikoy si fun nga sanno bon. a se no a na Ibrahim nda Saratu no ize. A se mo no Ibrahim na Ismael gaaray. A se no a na Sodom nda Gomorata halci.

Iri g aran fonda goy.Iri ma si dirgan mo kan irikoy sanno ya nwaari no kan ga iri fundo kungandi, yadin gaa iri ga hima no ga hagan a se ga du suuji bambata kan go a ra , suuji kan sinda cine kulu, kan boro si du nan kulu kala irikoy sanno ra kan hanganyano ra iri ga du naafa kan sinda cine, kan si du cine kulu mo. Irikoy m aran albarkandi. Iri cawo kan ga ka ra ,iri ga di Ibrahim izo sarga. Aran ma si dirgan Romey 11:33 "Ya ni Koy arzakanta,lasaabanta, bayraykoyo! ni ciitey ga guusu, i si ni fondey bay ga ban."

Ibrahim sarga

Iri hangankoy kulu iri go ga salam aran gaa koy hanna ma gaa kan ga ba iri kulu ma faham nda faaba fonda kan a feeri kan ga nan iri ma nga bay ga goro lakkalkanay ra nda nga ga du ga ciya adilyan nga jine. Binekaanay beeri no iri se iri ma iri "adiltaray fonda" wo toonandi aran do hunkuna.

Hunkuna iri ga salan Ibrahim sarga kan a te Irikoy se bon. Iri di kan Ibrahim nda Saratu zeena ra no Irikoy ni no ize kan ti Isaka kan maa ra Irikoy ga ndunna borey kulu albarkandi. Iri di mo kan Ismael nda nga na dira ga koy bafunay Misira laabu. Han fo irikoy na Ibrahim ha a ma sargay te nga se, sargay kan ga dambarandi. Sura 22:1-2 "Irikoy ne Ibrahim se: Ibrahim! nga mo tu ga ne: ay ne ya! Irikoy ne: Ni ize follonka, Isaka kan ni ga baa gumo wi ga sarga ay se". Mate ! Ifo no Irikoy ha Ibrahim gaa? A ma nga izo wi ga sarga nga se. wone ga te? Jiiri 25 kan Ibrahim go ga ize batu, soho Irikoy ye ga ne a ma izo wi ga sarga nga se. Ifo no Ibrahim ne Irikoy se? Sura 22:3-4 "Ibrahim tun za susubay nda nga farkay nda nga bannayan nda a izo Isaka. I na turi fara ga fonda sambu". Jirbi 3 kan i go ga dira. Kan i maanu nango do, Ibrahim bina sara! Aran ga bay kan hari no kan teeyan ga gaabu ! Sura 22:4-14 "Jirbi hinzanta, Ibrahim guna kala a na nango fonnyay, a ne nga banney se i ma goro ga nga nda nga izo batu hala ngey ye ga ka. Ibrahim na turo dake Isaka bon, a sambu danji nda zaama. I go ga dira care banda. Isaka ne Ibrahim se: ay baaba, danji go ni se, zaama go ni se, to, man feejo kan ni ga sarga? Ibrahim ne: Irikoy ga kande. I go day ga dira care banda. Kan i too nango do, Ibrahim na sargay feema cina, a na turo dake a bon, a na Isaka haw ga dake feema bon. Ibrahim na zaama sambu ga ne nga ga Isaka wi, kan maleeka ne a se: Ibrahim! Ibrahim! ma si lamba kotia gaa, zama Irikoy ne kan nga bay kan ni ga ba nga, ni yadda ga ni izo wi nga se. Ibrahim na nga bono sambu kala a di feeji gaaru kan hilley go ga haw dudubey gaa. Ibrahim na a di ga wi ga sarga Irikoy se. Ibrahim ne nango se Adonay Yireeh." Hari hinza no go deeda wo ra kan iri ga aran fahamandi nda:

Afo, deeda bon no, afa mo deedandi no, ihinzanta mo annabitaray no.

Ifo no te? Ifo gati sarga maana? Ifo no sarga din ga ne hari kan ga haw ga bon? Afo day, Irikoy na Ibrahim gosi, a na izo wa nda buyan. A na feeji sargay te. Iri mo zunubikooniyan no, irikoy ga hima ga iri ciiti. amma Irikoy ga ba iri, a na fondo fo feeri kan ra iri ga du faaba. fondo fo no? Ibrahim sarga no ga cabe iri se kan Irikoy na

sargay fondo soola. Iri di kan Irikoy na feeji no Ibrahim izo nango ra,feeji kan mana leebu. Da feeji leebante don a si furo Ibrahim izo nango ra. Tawreeta ra nangu boobo no go no kan ra i ga salan faaba fonda bon. Aran ga fonga? Kan Adamu nda Haawa te zunubi, Irikoy ne kan "zunubi banando ga ti buyan", " da kuri mana mun, zunubi sinda yaafa." Alman kan mana leebu no boro kulu kan na zunubi te hima ga wi ga sarga. Almano no ga bu bora nango ra,Irikoy mo ma bora yaafa. Fonda din hinne ra no Irikoy ga boro yaafa, a ma ciya hanante. Iri hima ga faham koyne kan Ibraniyey 10:1-4 ga ne:" Ihanna ka ga haw ka biya no,manti nga bumbo no,zama haw nda feeji kuri si hin ga zunubi tuusu". Alman nda boro si saba. Yadin gaa iri faham kan Ibrahim sarga din, sargay cimo kan ga haw ka alaama no. Da boro ga ba Irikoy yaafa kala day boro ma yadda nda Faabaka ga goy nda a sanney. Aran ga fongu hari kan Ibrahim ne izo se? A ne: "Irikoy ga kande sargay feejo". Sarga bon, ifo no Ibrahim ne? A na nango maa dan "Adonay-Yireeh", sanda " Irikoy ga kande". Wone kulu, ifo se? Ifo se annabi Ibrahim ne:"Irikoy ga kande"? Tuyano ra no Labaara Hanna go kan iri kulu hima ga faham nda a. Ibrahim go ga cabe no kan tondey din bon hari fo ga te. Ibrahim ne;" ay ga Irikoy saabu kan na feeji wi ay izo nango ra, ay go ga toonandi aran do kan tondey bon Irikoy ga kande sargay kan beeri nda feeji sargay, sargay no kan ga borey faaba ga i wa danji bango.Irikoy ga Faabaka samba a ma bu zunubikooney nango ra, ga i hanandi, i ma si halci". Kan Ibrahim ne:"Irikoy ga kande sarga feejo", Labaari Hanna no a ci ya. Jiiri 2000 banda no Irikoy na Faabaka alkawalo toonandi.Borey kan ga Faabaka deeda bay, ga bay kan wondiyo no na a hay, Isaka banda gaa mo no a fun, sanda mate kan Irikoy ci. nga no ga bu zunubikooney nango ra. A sinda ndunna baaba, a sinda zunubi, wodin se no a too a ma bu zunubikooney nango ra. Yesu/ Isa no gati Faabaka din kan maana ga ti"Irikoy ga faaba".Da iri caw linjila ra ,iri ga di kan annabi Yahaya no Irikoy samba a ma borey soola hala Faabaka ga ka. Yahaya 1:29 ga ne han fo kan Yahaya di Yesu , a ne:" Irikoy feejizo ne ya kan ga borey zunubey tuusu". Ifo se Yahaya ne Yesu se Irikoy feejizo kan ga borey zunubey tuusu"?Zama Yesu ka ndunna bon no a ma nga kuro dooru ga borey zunubey tuusu, sanda Ibrahim feejo, Yesu no gati Faabaka kan Irikoy samba, wodin se no adiltaray ra, hala a ga bu a ne:"Akulu kubay hunkuna" yahaya 19:30. Irikoy yadda nda a sarga zama jirbi hinzanta a ye ga tun. Yesu no na Ibrahim sarga kubandi. Aran ga bay Jeruzalem nango kan ra Ibrahim na nga sarga te nodin no Yesu bu? Bitros 1, 2:24 " yesu kanti Faabaka konda iri zunubey nga kanjiyan bundo bon kan ga nan iri kan bu nda zunubi, ma bafunay adil yan; nga kan marayano na iri no baani."

Iri hunkuna cawo ra iri di kan Ibrahim izo yadda nda sarga kan Irikoy dan a nango ra. To, aran binde, aran yadda nda Irikoy Sargay Hanno?

Soho, kala day iri ma ne aran ma fonda goy nda hanganyano. Irikoy m aran albarkandi. Aran ma fongu ayey gaa: Sintinay tira 22:8 "Irikoy ga kande sargay feejo" nda aya 14 "Tondi kuuko bon no, Irikoy ga kande".

Yakuba nda Isuwa deeda

Iri hangankoy kulu iri go ga salam aran gaa koy hanna ma gaa kan ga ba iri kulu ma faham nda faaba fonda kan a feeri kan ga nan iri ma nga bay ga goro lakkalkanay ra nda nga ga du ga ciya adilyan nga jine. Binekaanay beeri no iri se iri ma iri "adiltaray fonda" wo toonandi aran do hunkuna.

Cawo kan bisa ra, iri Ibrahim sarga. Irikoy na a gosi a ma Isaka sarga nga se. Irikoy na alkawalisambu kan nga ga a ciya kunda beeri kan gaa Faabaka ga fun. Ibrahim may Irikoy se. Iri di kan Isaka mana bu amma feeji no bua nango ra. Wodin se no Ibrahim ga ne tondi kuukey din se "Adonayi-Yireeh", sanda "Irikoy ga kande". Deede boobo no go Ibrahim bon amma iri si hin ga di ikulu. Irikoy ci a se hari kan ga du a banda. Sintinay tira 15:13-14 "Ma bay kan ni kunda ga koy laabu waani, i ga ciya bannayan, i ga taabi jiiri 400, wodin banda no i ga fatta nda arzaka." Iri ga di mate kan a ga te nda. Sura 25:5-7-10 "Hari kulu kan go Ibrahim se a na Isaka se...jiiri 175 banda, Ibrahim bu. Makpeta tondo ra no Isaka nda Ismael n t fiji kayo sara jare gaa. saratu mo nodin no i n a fiji." Ibrahim ye Irikoy do. iri ga Ibrahim deeda gayi bon ra amma nda hayan: ifo se Irikoy na Ibrahim gayi adil? Zama se Ibrahim yadda nda Irikoy kan se hari kulu si mongo. Ibrahim cimandiyano no na faaba, manti a goy hanney. Yakuba 2:23 "Ibrahim yadda nda Irikoy, nga mona a gayi a se adiltaray goy." Sura 25:19-27 ga salan iri se Isaka ize tawey bon sanda yacine : " Isaka banda neya: jiiri 40 no go Isaka kan na Rebeka hiiji. Isaka na Irikoy nwaaray, wondo kan si hay, hay. Rabeka na Irikoy ha hari kan go ga te nga gunda ra? Irikoy ne kan kunda hinka no go gunda ra. Da i fatta mo, ikayna no ga ciya ibeero se beere. Rabeka na i hay tawayyan: afa kan ga ciray kan gahamo kulu hamni no , i na maa dan Isuwa, qfq mo Yakuba. Kan i go gunde ra, Yakuba kamba go ga koli Isuwa ci konda gaa. Kan i beeri, Yakuba ciya foko, Isuwa mo ciya fu goroko." Hala ba i ga hay, Irikoy ci Rebeka sura 25:23 ra kan " Ikayna no ga ibeero may". Yakuba gaa no kunda beero ga fun. Iri ga di mate kan nan Yakuba ciya beere. Sura 25:29-34 " Han fo Yakuna na ham hina, Isuwa kan ga fun saaji, a farga, a ne Yakuba ma nga no nwaari nga ma no beeretara. Yakuba yadda, a ciya beere." Aran faham nda hari kan Isuwa te? Nga beeretara no a neera. To, ifo no aran ne bora wo bon kan na nga beeretara neera ga ta nwaari? Beeretara kan Irikoy no Isuwa se no a wanji. Irikoy arzaka beeri nda ndunna wono. Matta 16:26 "Ifo no a

ga hanse boro se, ni ma du ndunna kulu day i ma ne boro ma jan nga fundo, wala ifo no boro ga no nga fundo nango ra?". Ibraniyey 12:15-16 "Wa hagoy Irikoy gomno ma si aran yana...aran ma ciya Isuwa cine kan na nga beeretara neera nwaari se". Isuwa wanji Irikoy suujo, aran ma si dira Isuwa fonda bon. Aran ga ba Irikoy m aran albarkandi? Irikoy ga ba aran gumo, wa dira a fonda ra. Iri ga hima ga ba Irikoy ga bisa nwaari nda ndunna arzaka. Korintey1, 2:9 "Hari kan mo mana di, kan hanga mana maa, hari kan boro mana miila, ikulu borey kan ga ba Irikoy se no a n i soola". Irikoy ga ba nga ma iri yaafa,ga iri biney num, i ma too nda bakasinay nda farha nda lakkalkanay nda naanay.Wodin gati tuubo kan Irikoy ga ba iri se.Aran ga bar ey?Wala mo ndunna banda no aran go? To, "boro kan ga ba yu, doole a ma kubay nda yuize".Da aran ga ba Irikoy albarkadiyano, wa sanno gana nda cimi, wa yadda nda a alkawalo. Aran ga bara nda cimi? Boro hinka dumi no go no: borey kan ga ba Irikoy nda borey kan si bara. Aran wo wo fo no i ra?

Zabura 1:1-6 " Farhante boro kan si hangan boro laaley se, a si zunubi fondo ra, a si alasiray,Irikoy fodey hinne no ga a farhandi cin nda zaari. A ga hima day sanda hari mee gaa turi kan ga hay alwaati kulu, a koptey si lakaw, a muradey kulu ga feeri, a si hima nda boro laaley kan yan go sanda subu kan haw ga sambu.Boro laalo si hin ga kay ciito zaaro hane,zaunubikooney nda adiley ga fay, Irikoy ga adiley bay, zunubikooney fonda ya halci fondo no". To, aran afa, fondo fo bon no aran go? Borey kan ga ba Irikoy wala Isuwa fonda kan na nga beeretara neera ga ta nwaari? Matta 1:26" ifo no a ga hanse boro se , boro ma du ndunna arzaka kulu, a ma jan nga fundo?". Yahaya 6:27 "Wa goy, man ti nwaaro kan ga fumbu se bo, amma nwaaro kan ga boro no fundi halabada, wo kan Faabaka ga no, zamma nga no Irikoy suuban". Ibraniyey 12:15-16 "Wa si yadda boro kulu m aran ganji Irikoy suujo...wa si ciya sanda Isuwa kan na nga beeretara neera nwaari se". To, ne no iri ga kay hunkuna. Da Irikoy yadda, iri ga goy jine nda annabi Yakuba deeda. Iri ma si dirgan mo kan irikoy sanno ya nwaari no kan ga iri fundo kungandi, yadin gaa iri ga hima no ga hagan a se ga du suuji bambata kan go a ra , suuji kan sinda cine kulu, kan boro si du nan kulu kala irikoy sanno ra kan hanganyano ra iri ga du naafa kan sinda cine, kan si du cine kulu mo.

Kala day iri ma ne Irikoy m aran albarkandi. Aran ma si dirgan Ibraniyey 12:15-16"Wa yadda boro kulu m aran ganji Irikoy suujo...wa si ciya sanda Isuwa cine kan na nga beeretara neera nwaari se".

Irikoy na Yakuba maa barmay ga te Israel.

Iri hangankoy kulu iri go ga salam aran gaa koy hanna ma gaa kan ga ba iri kulu ma faham nda faaba fonda kan a feeri kan ga nan iri ma nga bay ga goro lakkalkanay ra nda nga ga du ga ciya adilyan nga jine. Binekaanay beeri no iri se iri ma iri "adiltaray fonda" wo toonandi aran do hunkuna.

Iri cawo kan bisa ra, Isuwa nda Yakuba deeda se no iri hangan. Isuwa na nga beeretara neera ga ta nwaari. yakuba mo goy nda Irikoy sanno. Amma manti wodin no ga cabe kan Yakuba sinda taali mo; Yakuba maana gati" darandika". hunkuna iri ga di mate cine irikoy na Yakuba maa barmay nda. cimi-cimi Yakuba ya darandiko no. sintinay tira ga ne kan sorro hinka no a ceeci ga Isuwa beeretara kom a gaa. Wo din se Isuwa ceeci nga ma a wi. Rebeka mo ci a se tuguray ra a ma zuru ga koy tugu hasayo Laban do , Haran laabu. sintinay tira 28:10-19 ga ne "Yakuba dira Beer-Sheba ga koy Haran. A to nangu fo ga kani. A na tondi fo sambu ga te furukanga. A handiri kan nga go Eshel bon kan ga tun za ganda kala beena gaa, Irikoy go a se beene. Irikoy ne a se: ay no gati koy Beero, ni baaba Ibrahim koyo, Isaka koyo. Laabo kan bon ni go ga kani ga ciya ni banda wone. Ni banda ga baa sanda laabu. Ni maa ra ay ga borey kulu albarkandi. Nan kulu kan ni go, ay go ni banda, ga ni hagoy kala ay m ay alkawalo toonandi." Yakuba tun jirbi, a bay kan Irikoy no go gamaa ra, a hamburu. Nangu no kan ga hamburandi zama irikoy fuwo mee no. Kan Yakuba tun a na ji dooru nga bono bon. A ne kan nango maa gati Betel, sanda Irikoy fuwo. Handiri ra no Irikoy bangay Yakuba se ga a fahamandi nda alkawalo kan nga sambu Ibrahim nda Isaka se. yadin gaa Irikoy bumbo no na beeretara no Yakuba se. A banda gaa no Faabaka ga fun. Iri kulu ga bay kan Irikoy ya suuji koy no. A ga boro no hari kan ni si miila. Ifo no Yakuba di handiro ra? Eshel kan ga tun za ganda kala beena ra, maleekey ga karu i ga zumbu. Irikoy ga ba nga ma Yakuba fahamandi kan margasinay beeri no nga ga nga ma sinji nga nda Yakuba game ra. Boro boobo ga miila kan ngey goy hanney no ga konda ngey Irikoy do. Iri zunubey no ga iri ganji iri ma too Irikoy do. Amma Irikoy kan ga yaafa na faaba fondo fo feeri Adamu banda se. Faabaka kan Irikoy sambu gati eshelo din kan Yakuba di handiro ra. Timotius 1, 2:5-6 "Irikoy follon no nda Faabako follon kan go borey nda Irikoy game ra, kanti Yesu almasifu kan na nga bon sarga iri sabbay se... " "kan ga nan boro kulu kan yadda a gaa ma du bafunay hala-abada", Yakuba 3:16.

Irikoy sanno mana hari kulu tugu fonda din ra. Boro kulu no si hin ga too Irikoy do kala day a ma gana Faabaka do jina. To, iri di hari kan te kan Yakuba ka hasayo kwaara.

Galatey 6:7 " Hari kan boro duma no ni ga wi". Iri ga di kan Yakuba mo hasayo ga a amana nwa sanda mate kan nga mo na Isuwa amaana nwa. Sintinay tira 29:14-30 "yakuba te handu fo Laban kwaara. Laban ne a se: manti zama se ni ya ay waymeize se no ay ga ni goyandi yaamo bo. Ci ay se hari kan ni ga ba.Laban gonda ize-way hinka: Lea nda Rashel. Yakuba ne kan nga ga goy a se jiiri 7 a ma Rashe hiijandi nga se. Laban ne: ay soofa ay ma a no ni se ga bisa ay ma a no boro fo se. Yakuba goy a se jiiri 7.Laban na borey margu, a na Lea hijandi Yakuba se. Kan susuba too, Yakuba di kan Lea no, a ne Laban se: manti Rashel maa gaa no ay goy ni se? Ifo se ni na ay zamba?Laban ne a se: iri wo si jin ga kayne hiijandi beere se, ma te jiiri 7 koyne ay a fa no ni se. Yakuba na jiiri 7 te. Laban na Rashel hijandi a se. wodin banda a ye ga te jiiri 7 koyne."

Aran di ma te kan Yakuba hasayo na amaana nwa nda? Amma Irikoy gonda hari kan se a na wone te Yakuba se.Yakuba du ize 12. Jiiri 20 no Yakuba te Laban kwaara. Irikoy na a cabe bakasinay kan ra a soobay ga a cawandi. Irikoy bangay Yakuba se ga ne: " Ye aran kwaara; ay ga bara ni banda" sintinay tira 31:3 . Yakuba yan ka Kanaan laabu, laabo kan Irikoy no Ibrahim izo Isaka se. Fonda ra,Irikoy ye ga bangay Yakuba se. Sintinay tira 32:25-31 " Yakuba nda boro fo gurjay kala susubay, bora na a kar ga ne a se: nan ay ma koy susuba too.Yakuba ne a se kala day a ma nga albarkandi jina. Bora ne a se: ma te ni maa?. a ne: Yakuba.Bora ne: Yakuba manti ni maa koyne, soho ni maa gati Israel zama ni nda Irikoy no gurjay. Yakuba ne a se: Ci ay se ni maa. A ne a se ifo se ni ga ay maa ha?A na Yakuba albarkandi;" Yakuba na nango maa dan Peniel zama nodin no Irikoy na ay faaba, nodin mo no ay di a mo-nda-mo".

Deeda wo, deede no kan ga dambarandi. iri di kan Irikoy bangay Yakuba se sanda boro. Ifo se Irikoy gurjay nda Yakuba? a ga ba no ma cabe yakuba se kan gaabi nda lakkal kulu nga Irikoy nga wone no.Boro kan ga miila kan nga hina no ga nga no Irikoy albarka hanna , si du a.I gurja din cabe Yakuba se kan a sinda hina kulu. Irikoy na Yakuba no maa taji kan maana ga ti " bora kan go Irikoy banda", nga gati Adamu banda kundaa kan ga Irikoy ne nga na sanku sambu kan gaa kunda beero ga fun.Israel mana fun kala Yakuba ize 12 gaa, i gaa mo no Fabaka ga fun manti kunda fo gaa. Korintey1, 1:27-29 "Irikoy na hariyan sijiri kan bayraykooney si bay, kan ga

gaabikooney yeeti ganda kan ga nan boro ma si nga gande kar Irikoy jine". Yakuba goyey si hin ga nan a ma kaanu Irikoy se. Yakuba ba irikoy no nda nga bina kulu.A ba Irikoy ga bisa hari kulu.A se no Irikoy na nga bon bangandi a se. A na a maa barmay ga a ciya Israel "Irikoy bora".To, aran binde, aran ga ba Irikoy sanda Yakuba cine? Matta 5:5-6 "Farhanteyan no borey kan ga ba Irikoy zama i ga ciya a koytara ra boroyan". Irikoy tira ga ne kan "Irikoy si ba foomante, amma borey kan ga ngey bon yeeti ganda no a ga suuji. Wa aran bon yeeti ganda Irikoy se, nga mo ga aran sambu beene"То, iri ga gayi ne hunkuna. hino, Isufu bon deeda no iri ga di. Irikoy ma albarka dan aran gaa. aran ma si dirgan Isaya 30:12 "Wone se no Irikoy go g aran batu, ga aran suuji, a ga bakar aran se, zama Irikoy ya bakarawko no,adil no, borey kan yadda a gaa ga farha."

Annabi Isufu nda a haawandiyano.

Iri hangankoy kulu iri go ga salam aran gaa koy hanna ma gaa kan ga ba iri kulu ma faham nda faaba fonda kan a feeri kan ga nan iri ma nga bay ga goro lakkalkanay ra nda nga ga du ga ciya adilyan nga jine. Binekaanay beeri no iri se iri ma iri "adiltaray fonda" wo toonandi aran do hunkuna.

Hala ga ka soho day, tawreeta tira ra no iri go. Iri cawo kan bisa ra, annabi Yakuba deeda no iri di. Iri di kan Irikoy na a maa barmay ga te Israel kan maana ga ti " boro kan ga goro nda Irikoy". A banda gaa mo no Irikoy ga Faabaka ka, a ize 12 gaa no Irikoy ga Faabaka ka, Israel ra. Aran ga Yakuba ize 12 mayey bay? Ngey ga ti: Ruben, Simon, Lawi, Yahudiya, Zabulon, Isakar, Dan, Gad, Aser, Neftali, Isufu nda Benjamin. hunkuna Yakuba ize way cindi foanta kan ti Isufu deeda no iri ga di. Sintinay tira 37:2-35 "Yakuba izo, Isufu gonda jiiri 17, alman no a ga kur...hari kulu kan i te no Isufu ga aci nga baaba se. Nga mo no Israel baa ga bisa a izey kulu zama a zeena ra no a du a. A te a se bankaray hanno yan. beerey di kan ngey baaba bara ga bisa ngey, i na gaaba dan ngey game ra. Isufu na handiri fo te kan a ci beerey se. A handiri no kan ngey go ga farey ra ga subu ku kala nga subu bono tun ga kay beerey subey se beene, beerey subu boney go ga a wono beerandi. I ne a se: yadin gaa ni ga ba ni ma ne kan ni ga iri may no ya wala? I sobay ga konna a. A na handiri fo te koyne kan ra wayna nda handarayze 11 no go ga nga beerandi. A na a ci beerey se. Baabo deeni a gaa ga ne handiri fo dumi no wone? yadin gaa ay nda ni na nda ni beerey kulu no ga gande yeeti ni se ganda? Han fo baabo na a donton beerey do a ma koy ga di hari kan du almaney, Dotan ganjo ra. Kan beerey na a fonnay i ne ngey ma margu ga a wi , ga a catu dayo ra, ngey ma ne kan ganji alman fo no na a nwa. kan Ruben maa, a mana yadda , a ne kan nga ga ci nga baaba se. Kan Isufu too i do, i na a kwayo ka ga a catu dayo ra kan sinda hari, i di Ismaelance foyan kan go ga koy Misira, i na Isufu neera i se. Ruben ka dayo do, Isufu si no. i gonda a Misira. Ruben ne: kotia si no ,mate no ay ga te? I na Isufu bankarey sambu ga dan alman fo kan i wi kuro ra. Kan i na a cabe baabo se, a ne kan nga izo day no. I ne a se kan saji alman fo no na nwa." Sura 39:1-23 " Ismaelancey na a neera Potifar se kan ti Firauna sojey jine- funa se. Irikoy mo dan a bina ra a ma baa isufu zama Isufu ga ba Irikoy. A na Isufu ciya nga fuize. A na goy boobo talfi a gaa. Isufu maa gaa Irikoy mo na aalbarkandi. Nwaaro hinne no

sojey jine-funa ga hagoy nda. A windo ra goyey kulu a n i dan Isufu kambe ra. Isufu mo alboro hanno no kan ga boori gumo. Han fo, sojey jine-funa wondo ne a ma margu nda nga, Isufu wanji. A ne kan nga si hin ga goy yaamo te. A ne a se: ni si bay kan zunubi no? Han fo koyne waybora na Isufu di kwayo ga kala a ma kani nda nga, Isufu zuru ga fatta ga fonda a se nga kwayo a kamba ra. A kuuwa ga borey ce ga ne kan ibrananca kan nga kurne kande no ga ba ga nga kom. A ne kurno se waati kan nga kuuwa no a zuru ga fanda nga bankara. kurno mo futu, a na Isufu dan kasu. Amma Irikoy mana mooru Isufu." Dunguryandiyan ra, iri ga di Isufu deeda. Isufu wo boro no kan ga ba adiltaray, a manti boro yaamo. A soofa nga ma bu kasu nda nga ma zunubi te. A se no a ne waybora: " ifo se ay ga zunubo wo te irikoy se"? A ga bay kan boro si hin ga ne ni ga ba Irikoy da ni go ga bafunay zunubi ra. Isufu yadda nda faabaka kan Irikoy ga samba.Irikoy di Isufu sanda adil zama a yadda nda Irikoy sanno.Irikoy mo na a yaafa nda a taaley. Isufu go ga dira Irikoy fonda ra, a ga ba Irikoy nda nga bina kulu." yahaya1, 1: 5-6 " Boro si hin ga may koy hinka se: haw a ma baa afo ga wanji afa"; Matta 6:24 " ifo no ga adiltaray nda adiltaray janay margu?" Borey kan ba Irikoy ba ga goy no nda a sanno. Borey kan si bara zunubi ra no i go ga bafunay. I bine ibayey sanney nda i teegoyey kulu yaamo no. I si yadda nda faabaa kan fun Irikoy do.Soho aran di kan Irikoy na aran biney barmay? Aran yadda nda Labaari Hanna kan boro hima ga gana ga du nga zunubey yaafa? Yakuba 4:8-10 "To, zunubikooney, wa aran biney num. Wa aran kambey ka zunubi fondo ra, wa aran bon yeeti ganda Irikoy se, nga mo ga aran sambu beene." Iri hangankoy kulu, iri ga aran foda goy.

Da Irikoy yadda iri ga konda Isufu deeda nda jine. Iri ga di mate kan cine no a fatta nda kaso ra ga ye ga ciya Misira jine-boro.Iri ma si dirgan mo kan irikoy sanno ya nwaari no kan ga iri fundo kungandi, yadin gaa iri ga hima no ga hagan a se ga du suuji bambata kan go a ra , suuji kan sinda cine kulu, kan boro si du nan kulu kala irikoy sanno ra kan hanganyano ra iri ga du naafa kan sinda cine, kan si du cine kulu mo. Irikoy m aran albarkandi, aran ma fongu aya wo: Yahaya tira1, 1:5-6 "Irikoy ya annura no, kubay si naagu a gaa? Da iri ne kan iri yadda nda a amma iri go ga zunubi goy te, yadin gaa iri go ga taari no, iri sinda cimi."

Isufu beerandiyano.

Iri hangankoy kulu iri go ga salam aran gaa koy hanna ma gaa kan ga ba iri kulu ma faham nda faaba fonda kan a feeri kan ga nan iri ma nga bay ga goro lakkalkanay ra nda nga ga du ga ciya adilyan nga jine. Binekaanay beeri no iri se iri ma iri "adiltaray fonda" wo toonandi aran do hunkuna.

Iri cawo kan bisa ra iri di kan Isufu na handiri te kan ra a di kan nga beerey ka ga gurfa nga se. iri di mo kan i na a neera boro foyan se kan go ga koy Misira kan yan koy ga a neera Potifar se kan ti Misira sojey jine-funa. Isufu mo alboro no kan ga boori gumo, a ga sogo mo. isufu ga baa mo Irikoy gumo. Iri di kan a booro se Potifar wondo ba a ma kani nda nga amma Isufu mana yadda, zama Isufu wo boro no kan Irikoy gaa no a yadda. A ga bay kan Irikoy si ba ziibi, yadin gaa, wodin no isufu faham nda, Irikoy kan a ga ba mo mana Isufu furu. Potifar wonda taaro kan a te Isufu bon no kande kan i na Isufu dan kasu jiiri hinka amma Irikoy mana fun a banda. Irikoy na Isufu no bayray nda lasaabu kan ba handiri isufu ga hin ga a feeri ga maana ci mante kan handiri ga te nda cimi-cimi. Wodin kulu mo, Irikoy kamba no. Kan Isufu go kasu, boroyan kan kaso din ra ga handiyan te kan Isufu no ga i feeri i se, a ga te mo sanda mate kan isufu na handiro feeri nda.

Sintinay tira 41:1-17 "Jiiri hinka din ra Firauna handiri ga di haw naaso 7 kan go ga koy isa, haw kombo 7 go i banda. Haw kombey no na haw naasey nwa. A ye ga handiri fo te koyne kan ra a di jeeni kasso 7 kan jeeni koogo 7 go ga i kasey nwa. Kan Firauna tun jirbi, lakkaley tun gumo. A ceeci boro kan ga handiro din feeri nga se, amma boro kulu mana hin. Firauna ziimey nda a laabo borey kulu i ga miila gonda bayray kulu no Firauna ceeci i ma nga handirey din maana ci nga se, amma ikulu no gaze. A futu gumo. Kala boro foyan kan goro kasu nda Isufu ne a se a ma koy di Isufu zama nga no ga ngey handirey feeri ngey se alwaato kan ngey go care banda kaso ra, da a ngey handirey feeri mo ngey ga di yadin day no. Firauna na boro yan donton i ma koy ga Isufu ce. Kan a ka Firauna do, firauna na a ha a ma nga handirey feeri nga se. A ne Firauna ne: manti ay no ga bay mo, amma Irikoy no ga bay".

A ne " handirey kulu afo. Haw 7 jiiri 7 no, ikombey mo jiiri 7 no, jeeni kaso 7, jiiri 7, jeeni koogey, jiiri 7. Jiiri 7 no nwaari ga te laabo ra, jiiri 7 haray ma te. jiiri 7 nwaari

no Firauna ga hima ga gisi ga jiiri 7 hara batu kan ga Misira laabo wa nda haray. Firauna ne Isufu se za day kan ni no nan ay ba a gaa, ni no ga hagoy nda goyo din. Ni no ay dan borey kulu jine, ni no i ga gana. Hari kan ni ci no borey ga goy nda. A ga Isufu ce Safnat-Panati... Isufu gonda jiiri 30 kan a koy ga Misira laabo kulu windi ga di. Jiiri 7 nwaaro ra no a ne borey ma ka, a sobay ga a lambandi barma yan ra mate kan Firauna ci. Laabey kulu ra no haray go kala day Misira laabo hinne. Nodin no borey kulu ga ka ga nwaari day". Aran di kan nda boro ga goy nda hari kan irikoy ci, taabi kulu kan ra boro go, Irikoy si fun boro banda wala. Iri lasaabu mate kan te isufu se za a go zanka kayna, taabi nda gurzugay, konnamay; koobu; day ra catuyan , bannataray, hawandiyano kan waybora te a se nda kasu, amma kulu mana ganji Irikoy mana a furu, Isufu yadda no nda Irikoy sanno nda a alkawalo, Isufu na suuru cabe. Irikoy gonda suuru, a se no a ga ba iri mo mo baranda suuru. Iri ma hangan Irikoy sanno se, ga du a suujo nda a gomno kan iri se no a nai sinji.

"Yakuba maa kan Misira ra gonda nwaari , a na Isufu beerey donton i ma koy nodin ga day nwaari. Isufu mo no go nwaaro neera jine. Kan i ka , i gurfa Isufu jine. A n i bay amma a amna nga bon ka i se taray. A ne i se: man no aran fun? I ne kan a se Kanaan laabu. Kala Isufu fongu nga handirey." Ifo no Irikoy ga ba iri ma faham Isufu nda a beerey deeda wo bon? A ga ba no iri ma faham nda Faabaka alaama. Isufu no gati Faabaka biya. Faabaka alaama 100 no boro ga di Isufu gaa . Iri ga di i ra ihinza:

1. Afo day iri di Isufu beerey na a furu, i konna a, i na a wow, i na a neera. Yadin no i te Faabaka mo se, borey na a kambebanda, i wanji a sanno, i na a kambekunafuta, i na a neera , ga a kanji.

2. Ihinkanta ga ti kan sintina gaa i na Isufu kambekunafuta, i na a dan kasu amma bonkoono ye ga a beerandi, da aran si ba haray ma aran wi "wa koy ga di Isufu". Afollonka no Irikoy ci Faabaka bon "wa koy Faabaka do, aran ga du bafunay, wa may a se, aran biney si sara".

3. Ihinzanta ga ti kan Isufu te boro-beeri, borey kan na a furu, kan konna a ye ga gande ye a se ganda. yadin no Irikoy sanno ga ne kan " borey na Faabaka furu, i konna a, hala soho borey. Amma nga no ga ye ga ka ga ciiti borey se adiltaray ra, borey kulu mo no ga gurfa a se."

To, iri hangankoy, aran yadda nda Faabaka? wala mo ciito zaaro no aran go ga batu? Aran ma lasaabu ga di zama Irikoy si ba iri ma goro kubay ra.

Iri cawo kan ga ka ra, iri ga Isufu deeda banandi. Iri ma si dirgan mo kan irikoy sanno ya nwaari no kan ga iri fundo kungandi, yadin gaa iri ga hima no ga hagan a se ga du suuji bambata kan go a ra , suuji kan sinda cine kulu, kan boro si du nan kulu kala irikoy sanno ra kan hanganyano ra iri ga du naafa kan sinda cine, kan si du cine kulu mo. kala day iri ma ne aran ma fonda goy nda hanganyano; Irikoy ma aran albarkandi. Aran ma si dirgan Bitros 2, 1:19 "Iri yadda kan annabey sanney ga cim, sanda fitilla kan go ga kaari kubay ra"

Isufu nda nga beerey kubay nda care.

Iri hangankoy kulu iri go ga salam aran gaa koy hanna ma gaa kan ga ba iri kulu ma faham nda faaba fonda kan a feeri kan ga nan iri ma nga bay ga goro lakkalkanay ra nda nga ga du ga ciya adilyan nga jine. Binekaanay beeri no iri se iri ma iri "adiltaray fonda" wo toonandi aran do hunkuna.

Iri cawo kan bisa ra iri di yakuba ize, Isufu deda. iri di mo kan yakuba kanti Ibrahim haama mana du kala ize 12, Isufu mo no gati iway cindi foanta. Laabo kan Irikoy no Ibrahim nda Isaka nda Yakuba bandey se no i goro, laabo kan se i ga ne Kanaan. isufu na handiriyar te kan yan ra a di nga beerey ka ga gurfa nga se. wodin mana kaanu i se, i na a neera a koy Misira ga ciya banna. amma Irikoy nan kan Isufu te boro-beeri nodin. Firauna handirey kan Isufu feeri a se jiiri 7 hara bon te. Borey kulu Misira no i ga ka ga nwari day. kan yakuba na nga izey donton, i koda mana koy i banda. iri di kan Isufu beerey kulu gurfa a jine. Sanda mate kan a di a nga handiro ra. Beerey mana a bay zama i too jiiri 20 kan na i fay care. hunkuna iri ga di mate kan Isufu nga bon ka i se taray nda. Sintina gaa, Isufu mana nga bon ka i se taray, zama a ba no nga ma di hala i barmay. Sintinay tira 42:7 " Isufu di nga beerey. A na i bay, amma a mana nga bon ka taray. A futu i gaa. A ne: man no aran fun? I ne: Kanaan, ga ka ga day nwaari. Isufu na i ha hayar boobo, a na i dan kasu kan ga nan i ma Irikoy bay. Jirbi 3 banda, a na i tan, a na afo gayi kaso ra. A ne da i go ga ye ga ka hino, i koda kabay. Handu boobo banda, i ye ga ka, i kande koda. Isufu kond ey nga kwaara, i hamburu. Isufu na i burne, i nwa, i han care banda. Koda ba ga too sanda caley woney cine gu bayan. A ga ba nga ma bay hala cansa kan i cabe nga se din ga cindi i do koyne. Amma, i mana a cabe. Isufu ne nga goytze fo ma nwaari neesi i se sakey ra, a ne a ma mollo ga nga gullayzo dan koda sako ra. Kan i fatta, a goyizo na i hamnay ga ne: ifose aran ga gomni bana nda bone? Ay jine-bora gullayzo no aran ga sambu? Sintinay tira 44:7-17 "Ifo se Rabbi salan ya cine? Ni ganakoy si jan ga goyo wo te... Ni ganako kan se i di hari fo ma bu, a ma ciya ni banna. To, bora kan se i di a, ga ciya banna. ay ga jarey tan. ikulu nangey sakey feeri. I guna kala i di a koda sako ra. i ye ga ngey farkey jeeje ga ye Isufu do. I gurfa a jine. A ne i se : ifo no aran te? aran si bay kan ay ga bay hari kan ga te suba no? Yahudiya ne: ifo no iri ga hin ga ne, iri sinda sanni koyne? Irikoy no na iri di. iri teni se bannayan. Isufu ne bora kan sako ra i di

gullayzo no ga ciya banna, aran wo ma yefu aran baaba do". Yahudiya ne Isufu se kan koda kayano mana kaanu ngey baaba se, a ma nan nga ga goro koda nango ra. Isufu di kan i taaley na i taabandi, abakar i se. A di kan i tuubi. sura 45:1-15 " Isifu si hinga dangay. a ne i se: ay no Isufu, aran kayno. a sintin ga he. A na i ha. ay baaba gonda fundi? I mana hin ga tu a se. wa si di kan aran na ay neera bo, taali si no. irikoy no yadda ay ma ciya aran se jine- boro. Man ti aran no kande ay ne, irikoy no. A na ay te Firauna laabo se jine-boro. Aran kulu di nda aran moy, wa koy waasi ga kande ay baaba. A na koda di ga a ganday, ga he. Koda mo he. Nga beerey maa care se." i ye fu nda nwaari nda torkoyan kan Firauna ne a ma i no. suru 45: 25-28 " I koy Kanaan ngey baaba Yakuba do. i ci a se kan ngey di Isufu. A te bonkooni Misira laabu. Kala kan i na torkey cabe Yakuba se no a yadda. ay izo Isufu ga funa? Ay ga koy ga di a ". Kan yakuba nda a amayaalo go ga koy, a na sargay te fonda ra. Sura 46:3-4 " Ay no Irikoy, no baba Koyo. Ma si hamburu, ma koy Misira, zama nodin noay ga ni kunda ciya ibeeru. Ay no ga konda ni Misira, ay hagoy nda nin. Isufu no ga ni moy mooru". Yakuba nda a almayalo ka Misira. a di nga izo Isufu. A maa kaani. aA na i gorandi Goshen kura ra. jiri 147 no Yakuba te. I hay ga baa gumo. Kan Yakuba bu, izey na a fiji Kanaan laabu, kayyo Ibrahim sara jare gaa. Sura 50: 15 -26" Kan izey di kan ngey baaba bu, i miila kan Isufu ga bana ngey gaa... amma Isufu ne: wa si hamburu, manti ay no gati Irikoy. Aran taalo no Irikoy bare ga ciya aran se faaba. Ay ga hagoy nda aran, nda aran zankey. Isufu te jiri 110. Kan a ga ba ga bu, a ne: ay go ga bu, amma Irikoy ga hagoy nda aran, a ga konda aran laabo kan a no ibrahim nda Isaka nda Yakuba se. i na a fiji Misira". Tira kan ci iri se mante kan irikoy na fundi dan , tira din no ban nda buyan deede. romey 6:23 " zunubi banandi ga ti buyan". Boro kulu buko no. Irikoy ne kan nga ga Faabako samba iri se kan ga iri wa nda iri zunubey. wo kan zunubi ga hay gati buyan nda danji. amma Faabaka no ga borey kan a kambe. Aran yadda nda Faabaka? luka 1: 68-70 "Irikoy maa ma beeri, nga kan ka ga borey faaba. a na iri no faabako gaabikooni...Mate kan a na a ci annabey meye ra";

da irikoy yadda , iri cawo kan ga ka ra ,iri ga caw fattayan tira ra. Irikoy m aran albarkandi. Aran ma si dirgan Romey 5:20" irikoy ga nga suujo gusam nan kan zunubi baa."

Yaara

Iri hangankoy kulu iri go ga salam aran gaa koy hanna ma gaa kan ga ba iri kulu ma faham nda faaba fonda kan a feeri kan ga nan iri ma nga bay ga goro lakkalkanay ra nda nga ga du ga ciya adilyan nga jine. Binekaanay beeri no iri se iri ma iri "adiltaray fonda" wo toonandi aran do hunkuna.

Tawreeta kan ti Annabey sintina sinda kala tira gu. sintina no gati sintinay tira kan iri caw ga ban. ihinkanta no iri ga sintin hunkuna ga di mate kan no Irikoy na Israel borey ka Misira tamtara ra. ifo no sintinay tira sura sintina ga ne? " sintina gaa, Irikoy na beena nda ganda taka". " sintina, Irikoy" . hari kulu si no kala Irikoy hinne. irikoy na hari boobo taka, maleeka yan kan ra afo go no ,Lusifer kan boori nda ikulu. a murte irikoy ga. Yadin no iboobo mo. Irikoy na a gaaray, a na a maa barmay ga te Saytan, " irikoy wangaa". danji gati a baa, kan ra Irikoy ga i catu han fo. irikoy na boro taka nga himando ngey ma du margasinay hanno. a na ano lakkal, bine nda suubanyan fondo a te wo kan a ga ba. Irikoy na i dan kali ra ga ne i se "ma nwa turey kulu gaa, amma ihanno nda ilaalo bayan turo ma si a nwa. da ni na a nwa, ni ga bu" sura 2:16. adamu zunubo na iri kulu ciya zunubikooniyan kan si hin ga koma Irikoy ciito s. irikoy na i gaaray, amma hala a ga i gaaray, a na Faabaka kayano bangandi i se: boro no kan ga nga kuro mun adamizey se, i ma du ngey zunubey yaafa. hari kan Irikoy ci, a ga a toonandi! irikoy na alman wi ga kuuro te i se bankaray. "zunubi banandi gati buyan" Romey 6:23. Ibraniyey 9:22 "Da kuri mana mun zunubi sinda yaafa". iri di kan Habila na kuri sargay te, Irikoy yadda. Wodin kulu Faabaka seeda no. sintinay 4: 4 " Irikoy yadda nda Habila, amma a wonji Kaynu sarga". ifo se Irikoy yadda nda Habila? Zama irikoy mana ne kan "Zunubi banandi ga ti boro goy hanney", a ne "zunubi banandi ga ti buyan", a ne kan " da kuri mana mun, zunubi sinda yaafa". Irikoy ceeci kaynu ma tuubi, a wanji, a na Habila wi. Adamu banda bayano kulu na Kaynu fonda gana. Nuhu alwaato ra, sintinay tira 6:5 " Borey zunubey baa gumo, i biney si boori, i too nda goy yaamo"; Irikoy n i tuusu kala Nuhu hinne nda nga almayaalo. Irikoy n i suuru i ma yadda nda Nuhu amma i wanji. iri di mate kan Irikoy na Ibrahim ce nda, Nuhu ize 3 mayey gati Sem Cham nda Zafetu. Ibrahim koy Kanaan nan kan Irikoy ga a kunda ciya ibeeri, kan gaa Faabaka ga fun. Sintiny tira 12:23 "Ni ga ciya albarka hari... n ni maa gaa borey kulu ga du

albarka".ibrahim zeena ra no a na isaka hay kan hay Yakuba kan du ize 12.I gaa no Ismael kunda fatta. Iri di Isufudeeda kan beerey konna a.Isufu na i yaafa.iri i kan isufu almayaalo fun Kanaan ga ka Misira kan ga nan Irikoy alkawalo ma kubay. sintinay tira 15:13-14 "Ma bay kan ni banda ga koy laabu waani, ga ciya banna kan i ga taabandi jiiri 400. Amma ay ga i ka laabo din ra ga laabo ciiti". irikoy go day ga hagoy nd ey. Ifo se Irikoy yadda Ibrahim bandey goro Misira? zama nga hina no Irikoy ga ba nga ma cabe, kan ga nan borey ma bay kan nga no gati hina Beeri Koyo! amma hala iri ga ban, aya yan no iri ga caw care banda.fattayan tira &:6-22 "isufu nda beerey kulubu.I bandey hay ga care hay; i ba gumo, i ciya kunda beeri. i na laabo toonandi. Laabo du bonkooni fo kan si Isufu bay. A ne nga borey se: borey wo ba gumo, iri ma hagoy i ma si iri wongu ga iri laabo ta iri gaa. iri ma i taabandi. I na i dan i ma kwaarayan cina: amma a mana ganji i go day ga tonton. Misira borey go day ga i taabandi. Misira bonkoono ne Ibranance way-hayankoy hinka kan ti Shifra nda Puwa se da i ga ibranance wayboro hayyandi,i ma izo wi da alboro no. amma boro yan no kan ga b a Irikoy. I si ga zankey wi. Bonkoono ha ifo se i gago ga wone te? I ne kan boroyan no kan ga waasi hayyan gaa, hala ngey ga ka kulu i ga hay.Irikoy na wayboro hayandikoy albarkandi. Firauna ne alborayze kulu kan hay, i ma catu teeko ra". iri ga gayi ne hunkuna. Iri ga di hino boro fo kan Irikoy suuban a ma Israel borey faaba. Aran ga bay may no? Musa no, annabi Musa.Iri ma si dirgan mo kan irikoy sanno ya nwaari no kan ga iri fundo kungandi, yadin gaa iri ga hima no ga hagan a se ga du suuji bambata kan go a ra , suuji kan sinda cine kulu, kan boro si du nan kulu kala irikoy sanno ra kan hanganyano ra iri ga du naafa kan sinda cine, kan si du cine kulu mo. Irikoy ma aran albarkandi. aran ma si dirgan Romey 5:4 " Harey kulu kan i hantum ya cawandiyar no kan ga iri no suuru kan ga iri no ba Irikoy sanno ra."

Annabi Musa

Iri hangankoy kulu iri go ga salam aran gaa koy hanna ma gaa kan ga ba iri kulu ma faham nda faaba fonda kan a feeri kan ga nan iri ma nga bay ga goro lakkalkanay ra nda nga ga du ga ciya adilyan nga jine. Binekaanay beeri no iri se iri ma iri "adiltaray fonda" wo toonandi aran do hunkuna.

Hunkuna iri ga di annabi Musa bon deeda. Irikoy ma iri fahamandi. Iri di kan Ibrahim banda kanti Isaka nda Yakuba goro Misira ra, nangu kan ga mooru Kanaan laabu kan Irikoy na alkawali te a se kan nga ga a no ize. Fattayan tira 1: 1-14 "Israel izey mayey ne: Ruben, Simeon, Lawi, Yahudiya, Isakar, zabulon, Koda, Dan, Neftali, Gad nda Aser. Yakuba banda si kala igey boro 70. Isufu nda beerey kulu bu. Amma i bandey ba gumo. I na laabo toonandi. Bonkooni tajo na i dan tamtaray ra nda taabi dumi-dumi. I na kwaarayan cina sanda Pitom nda Ramses. I go day ga ba ga tonton". sanni ni no kan go hantumante za jiiri 300 isufu buyano banda. Firauna na i taabandi, taabandiyar laalo. hambara i dirgan ba alwaato harey kan Irikoy te Ibrahim se. Amma Irikoy mana dirgan. A ga nga alkawaalo toonandi. Irikoy ya adil no. A na sanko sambu no kan nga ga kunda beeri ka annabey gaa, nga ga Faabako samba. Hari kulu si a ganji. Ibrahim nda Saratu waate no a ne kan nga ga kunda beeri sinji. Jiiri 100 no go Ibrahim se kan a na Isaka hay kan na Yakuba hay kan hay ize 12. Kan i ka ga goro Misira, ngey boro 70 no. amma jiiriyar banda, i si kabu ga ban. Irikoy alkawalo too wala a mana too? irikoy na Ibrahim ciya kunda beeri wala? irikoy ya adil no. a sanno ga too. Firauna na Ibranancey taabandi, amma i baa ga tonton. A ceci nga ma i tuusu. Irikoy mana yadda. Firauna ne i ma alboroizey catu teeko ra. aran ga bay may se no a go ga may? Saytan no. ifo se Saytan go ba wone ma te? Zama a si ba Irikoy alkawalo ma timme. amma Irikoy beeri nda Saytan. A ga boro fo suuban a ma i ka kambe. Aran ga bay may no? Annabi Musa no! fattayan tira 2:1-10 " Lawi windo ra boro fo na Lawi ize-way hiiji. A na ize alboro fo hay kan ga boori gumo. A na a dan cilla fo ra ga atan isa bon. kotia beere wayboro fo go ga di. Firauna ize fo ka ga nunay haro mee. A di kan kotia go ga he isa bon. A na cilla feeri. Kotia na a bakarandi, kala waymo ne a ma nan nga ma ceci a se boro kan ga a gayi a se. Na gunda no a kande. firauna izo ne nga waybora bana naanadiyano se. Kan kotia beeri, a kanda a Firauna kwarara, i na a ma dan Musa, kan maana gati " hari ra no ay du a".

Musa deda wo, wa a guna ga di . ifo no aran ga hin ga ne?I go ga zanka alborey wi amma Musa wo nano bumbo no na a naanandi, firauna mo hagoy nda a.Irikoy beera ga guusu gumo. Man no Musa beeri? Firauna windo ra. Musa mo no Irikoy ga sambu kan ga Israel borey ka Firauna kambe. Diyey teerey 7:22 " Misira ra no Musa du bayray nda hina nda sanni." fattayan tira 2:11-15 " Musa beeri, a fatta kala a di ngey boro fo kan Misira boro fo go ga kar, a na Misira bora kar ga wi, a na fiji. han fo koyne, a di lbranance hinka go ga yanje. A ne:ifo se aran ga yanje? A fo ne a se. Ay wo manti Misiranca kan ni wi fa! musa hamburu. firauna bay. Musa zuru ga koy tugu Madiyan laabu". Musa ba no nga ma lbranancey faaba bga gaabo ra, amma manti yadin no Irikoy ga ba. Manti Musa no ga i faaba, amma irikoy. kala day da Irikoy na ano fondo. Jiiri 40 no Musa te Madiyan laabu.irikoy na acawandi hari boobo.Luka 6:10 " boro kan na adiltaray cabe hari kayna ra, ga a cabe ibeeri ra, boro kan na adiltaray janay cabe ikayna ra , ga a cabe ibeeri ra". Hala ba Irioy ga Musa sambu a ma nga borey ka Firauna kambe,kala kan a konda a Madiyan laabo ra a go ga kur jiiri 40, a du izeyan. jiiri 40 kan Musa na adiltray cabe... Irikoy na a soola no jina.fattayan tira 2:23-25 "Bonkoono buyano banda, lbranancey go day ga taabi. Irikoy maa i heeno. A ka nga alkawalo kan a sambu Ibrahim nda Isaka nda Yakuba se."

Jiiri 400 kan lbrannacey go taabi ra. Irikoy digan ey no?Hah! ngey bumbo zunubikooniyan no sanda Misira borey. To, ifo se Irikoy go ga i guna yadin cine?Zama Irikoy ya adil no. Fattayan tira 2:24-25 " Irikoy maa i se. A fongu nga alkawalo kan a sambu Ibrahim nda Isaka nda Yakuba se. Irikoy fongu i gaa." Sintinay tira 15:13-14 " Ay ga ni ciya kunda beeri, ay ga ni albarkandi... Almayaaaley kulu ga du albarka ni maa gaa". Hino, iri ga di mate kan no Irikoy ga Musa ce a ma lbranancey ka kambe, sanda mate kan a na alkawalo sambu nda Ibrahim se. Irikoy m aran albarkandi. aran ma si dirgan zabura 105 :1-8-9 "Wa Irikoy sifa, wa a maa beerandi! wa a goy hanney toonandi borey do. alkawali kulu gaa no a si dirgan. a ga nga alkawalo toonandi kan a sambu Ibrahim nda Isaka nda Yakuba se"

Musa di Irikoy

Iri hangankoy kulu iri go ga salam aran gaa koy hanna ma gaa kan ga ba iri kulu ma faham nda faaba fonda kan a feeri kan ga nan iri ma nga bay ga goro lakkalkanay ra nda nga ga du ga ciya adilyan nga jine. Binekaanay beeri no iri se iri ma iri "adiltaray fonda" wo toonandi aran do hunkuna.

Iri cawo kan bisa ra, iri di ma te kan Misira bonkoono na Ibrahim banda taabandi nda. Firauna ceeci i ma zabu, Irikoy na i tonton. Firauna ceeci ga ize alborey kulu wi isa ra. Amma kan Irikoy ga gaabu nda Saytan se, Firauna soola yaaley kulu Irikoy na i bare ga ciya ihanno. Firuna ize wayo bakar Musa se. Musa no Irikoy ga ciya bora kan ga ngey dumo faaba. A zuru ga koy goro sajo ra alzaati kan a gonda jiiri 40, alman yan banda. Soho, iri ga di mate kan no likoy bangay nda Musa se, ga a ce a ma lbranancey faaba. Fattayan tira 3: 1-15 " Musa go anzura kan se i ga ne Jetron almaney banda, Horeb tondo banda kala Irikoy bangay a se danji beela ra, dudube fo ra? Musa di kan danjo go ga di amma duduba si ga di. A na duuduba windi. Irikoy ne a se: Musa, Musa! A tuŕ irikoy ne: ma si maanu ne wo, ni taamey ka zama nangu hanante ra no ni go; ay no Irikoy, Ibrahim nda Isaka nda Yakuba Koyo. Musa na nga moyduma daabu. irikoy ne: ay di ay borey taabo. ay ga kond ey laabo ra kan wa nda yu go, Kanaan laabu. Koy ga ne Firauna ma i tan. Musa ne: ay ga ti may kan ga ne Firauna ma i tan? Irikoy ne: ay ga goro ni banda, da ni na i ka taray Misira ra, aran ay beerandi tondi kuuko wo bon. Musa ne nga ga koy amma da i na nga ha likoy maa, ifo no nga ga ne? Ma ne: ay no gati ay! ay no na ni donton. ma ne i se Ibrahim nda isaka nda Yakuba Koyo no", yadin no ay ga ba i ma ay ce alwaati kulu. Haro kan Irikoy ci Musa se Sinayi tondo bon, iri ga di hari 4 kan gonda maana beeri. Afo day, Irikoy ga hanan zama a ne Musa ma si maanu, a ma nga taamey ka, zama nangu hanante ra no a go. irikoy ga ba boro kulu ma nga hananyano bay. Bangandiyan tira 4:8 " waati kulu maleekey ga ne, hananta no, hanante no iri koyo, gaabikoyo kan go no za sintina, kan nga no alwaati kulu". Maleekey ga Irikoy hananyano bay. Aran mo ga bay a gaa? Irikoy hananyano se no a na Adamu nda Haawa garay kalo ra, a wanji Kaynu sarga. A se no a na Nuhu alwaato borey halci. a na Babila borey sanno dan care ra. a na Sodom halci Ibrahim waate. soho mo, borey si ga Irikoy hananyano bay. I si Irikoy bay. I addiney go day i se sanda kwayi kan go ga i daabu. Boro boobo no go

ga foray nda Irikoy maa yamo yamo:" ay ze nda Irikoy!" I go ga ngey bon ciya sanda adilyan, i wanji Irikoy suujo. Boro yan ga miila kan mehaw nda alwaala nda jingar boobo no ga boro ciya adil irikoy jine. Irikoy ne" Ni tamey ka zama nangu hanante ra no ni go".

da iri guna haro kan Irikoy ne Musa se, iri ga di kan lanti hananyan hinne no ga ti irikoy wone, adiltaray lo a wone no. fattayan tira 3:6 " Ay ga ti ni baaba koyo, Ibrahim nda Isaka nda yakuba koyo". sanni no kan ga hima ga boro kulu farhandi kan ga ba Irikoy.Irikoy na alkawali sambu Ibrahim nda Isaka nda Yakuba se, a na ate mo.To, aran goda margasinay nda Koyo kan salan Ibrahim nda Isaka nda Yakuba nda Musa se? Iri si ga ha hala aran gonda addiini bo, zama addiini ganayan si boro ciya adil Irikoy jine. Wo kan iri go ga ha gati hala aran nda Irikoy gama ga boori? Aran yadda nda faaba fonda kan a sinji? aran ga bay kan addiini nda margasinay man ti afo wala? Hunkuna, addiini zambar nda zambar no go no. Brezil hinne sinda kala addiini 4000. Yadin gaa Irikoy 4000 go no?Wala fondo 4000 no ga koy Irikoy do? Manti yadin no. Timotios1, 2: 5 " Irikoy follon no go no, faabako follon borey nda Irikoy game ra." to, ifo se addiini boobey wo ? Zama borey si Irikoy alkawalo kan a sambu Ibrahim nda Isaka nda Yakuba se no, kan ti Faabaka kan Irikoy ne nga ga samba a ma borey faaba ngey zunubey gaa.I si bay kan Irikoy sanno si barmay. Irikoy ya adil no. Iri ga di koyne kan Irikoy ga ba iri ma faham kan a bangay Musa se. Irikoy ya yaafako no. Ibranancey cine ra, a ne Musa se: "Ay di ay borey kan go Misira ra taabo, ay maa i heeney, ay ga i ka Misirancey kambe ga kond ey laabu kan ra wa nda yu go" Ifo se Irikoy ga ba nga ma i ka Misira ga kond ey laabu fo ra?i bisa borey kulu no wala i goy hanney se no? Han! to, ifose no yadin gaa? Zama Irikoy ya adil no, bakaraw nda yaafako no. Fattayan tira 2:24-25 "Irikoy maa i heeney.A fongu alkawalo kan nga sambu Ibrahim nda Isaka nda Yakuba se." Irikoy ga bakar. iri di kan Musa na Irikoy ha a mayo. To, Koyo kan na hari kulu taka, kan ga hari kulu bay, kan ga di hari kulu, kan ga hanan, kan gonda adiltaray,kan ga beeri, kan ga hin ga hari kulu te, boro ga hin ga a ce nda maa follon? Boro yan ga miila kan a maa day ga ti Irikoy wala Allah. boro kulu ma follon no a se. Amma mate no Irikoy maa? Irikoy ne Musa se: Fattayan tira 3:14-15 "ay no gati bora kan go no." Ma ne i se "Ay kan go no,no na ni doton...bora kan ga duumi, ay maa no ya."

Aran ga Irikoy maa bay? bora kan ga duumi. nga no go no, nga no ga duumi. A sinda sintinay, a sinda banante. A ga hanan, adil no, a ga bakar, bora kan ga duumi ga ti a

maa.Aran ga a bay? aran ga a hananyano bay? A adiltara? Aran yadda nda a bakarawo?Aran yadda nda a sanno? aran gonda margasinay nda ibrahim nda isaka nda Yakuba koyo,koyo kan salan Musa se? Aran ga a bay?

Iri ga gayi ne, da Irikoy yadda, hino iri ga di kan Irikoy na Musa donton firauna gaa. Iri ma si dirgan mo kan irikoy sanno ya nwaari no kan ga iri fundo kungandi, yadin gaa iri ga hima no ga hagan a se ga du suuji bambata kan go a ra , suuji kan sinda cine kulu, kan boro si du nan kulu kala irikoy sanno ra kan hanganyano ra iri ga du naafa kan sinda cine, kan si du cine kulu mo.

Irikoy m aran albarkandi, aran ma si dirgan fattayan tira 3:14-15 " Ay no gati bora kan go no. Ay maa no ya" nda sura 6:2 "Ay no gati bora kan ga duumi."

Firauna: may no ga duumi?

Iri hangankoy kulu iri go ga salam aran gaa koy hanna ma gaa kan ga ba iri kulu ma faham nda faaba fonda kan a feeri kan ga nan iri ma nga bay ga goro lakkalkanay ra nda nga ga du ga ciya adilyan nga jine. Binekaanay beeri no iri se iri ma iri "adiltaray fonda" wo toonandi aran do hunkuna.

Annabi Musa nda Ibranancey kan go Misira deeda no iri konda nda jina. Iri di kan Firauna na i taabandi gumo. Irikoy sijiri kan nga ga boro suuban Ibranancey ra kan ga i ka Firauna kambe. Boro din , Musa no. Kan Musa gonda jiiri 40, a ceeci ga i faaba nga bon gaabo ra. Wodin no nan kala a zuru ga koy anzura do ga te jiiri 40 alman yan banda. Han fo Irikoy bangay a se Sinay tondo bon, a maa Irikoy jinda kan ne: "Ay no ni baaba Irikoyo, Ibrahim nda Isaka nda Yakuba Irikoyo. Musa hamburu. Irikoy ne a se: "Ni taamey ka zama nangu hanante ra no ni go." " Ay di ay borey taabo, ay maa i heeno, ay ga i ka kambe." " soho ay na ni donton, koy

Firauna do". irikoy na a donton amma a hamburu koyano. Fattayan tira 4:15 "Musa tu ga ne: I si yadda ay gaa. I ga ne kan Irikoy mana bangay ay se. Irikoy ne: ifo no go ni kamba ra? Musa ne goobu no. Irikoy ne a ma catu; kala goobo bare ga te gondi. Musa zuru. Irikoy ne a ma nga kamba salle ga a ta. Irikoy ne a ma nga kamba salle ga a ta. Gondo ye ga bare ga te goobu. Irikoy ne kan wodin ga nan i ma yadda kan Ibrahim nda Isaka nda Yakyba irikoyogaa". Musa ne Irikoy se: " ay wo sanni si faala ay se zama ay deena no ga tin. Irikoy ne a se: may no ga boro no sanni, may no ga te beebe, may no ga boro moyze wala may no ga boro te danaw? Manti ay no? Koy, ay no ga ciya ni meyo, ay no ga ci ni se hari kan ni ga ne. Musa ne a ma nga donton. Irikoy ne se hala Haruna si no , no? A go ga ka, nga ya sanni ga faala a se. Ni ma ne a se kan ay no ga ciya aran se mee, ay no ga ci aran se hari kan aran ga ne... sambu ni goobo, nga no gati ni seeda" Sura 4: 18-23 " Musa ne anzura se kan nga ye fu Misira. Musa nda wondo nda izey nda nga goobo Misira. irikoy ne Musa se: ni harey din cabe firauna se...ma ne Israel wo ay wone no, ay no ci, a ma i tan." Sura 5: 1-2 "Musa nda Haruna koy Firauna do ga ne a ma borey tan. Firauna ne: may gati Irikoy kan maa gaa ay ga i tan? ay si Irikoy bay, a banda mo ay si." Ifo no Firauna ne kan Musa

nda Haruna salan a se? A ne i se hala may no gati Irikoy? A wanji. Firauna nda nga borey kulu no gonda addiini amma i si Irikoy bay. I mana naanay Irikoy gaa, ngey tooruyan no i go ga gana. Sura 6:1-8 " Irikoy ne Musa se: ni ga di hari kan ay ga te Firauna se. Doole no a ga i tan. A ne Musa se: ay no bangay Ibrahim nda Isaka nda Yakyba se. Ay maa i heeno, ay na Kanaan no i se." sura 7:4-7 "Firauna si hangan aran se. Ay ga ay borey kulu ka Misira ra, Misira borey ma bay kan ay no gati irikoy. Musa nda haruna te haro kan Irikoy ne. Kan i salan Firauna se, Musa goda jiiri 80, Haruna gonda 83". Iri di kan Irikoy ne kan nga Firauna nda a laabo borey ciiti. Irikoy adiltara sabbay se, a ga Ibranancey jiri 400 taabo bana Misira borey gaa. Harey kan Musa te Misira ra ga cabe i se kan Irikoy gonda gaabi nda hina. Nga no gzti Ibrahim nda Isaka nda Yakuba Koyo! Irikoy ga bakar, a si ba boro kulu ma halci. Borey ma baykan nga hinne no. Misira borey, tooru boobo koyyan no. A ga ba i ma bay kan Ibrahim nda Isaka nda Yakuba gaa no nga ga Faabaka ka. Boro kulu ma wone bay. Amma Firauna basinda wodin. Kan Musa nda Haruna salan a se, Firauna ne: "Man no gati Irikoy hala ay ma yadda ga i tan?" Firauna ga cim zama a si irikoy bay kala nga addiino, a sinda margasinay kulu nda Irikoy. Firauna bina daabu, wodin se no a mana hangan Musa nda haruna se. Ba soho, boro boobo go ga Firauna fonda gana. i ga salan Irikoy bon amma i sa a bay. I ga hari boobo bay Irikoy bon, amma i si a bay. i sinda margasinay nda Irikoy, addiini no i go ga gana. To, aran fa? aran ga Irikoy bay? aran yadda nda hari kan Irikoy annabey ci? aran ga ba Irikoy nda aran bina kulu? Aran go ga may a se? Wala Firauna fonda bon no aran go? irikoy ma si ma si yadda aran ma Firauna fonda gana zama Ibraniyey 3:12 ga ne: "Wa haggoy aran ma si aran biney bibandi kan ga aran ka Irikoy fonda bon." Sura 3:15 ga ne: "Da aran maa a jinda, wa si aran biney sandandi", sanda mate Firauna ne " may gati Irikoy hala ay ma may a se?" Iri ga gayi ne hunkuna. Iri g aran fonda goy. Hino, da Irikoy yadda, iri ga di taabi 10 kan irikoyn samba Firauna nda Misira borey bon. Iri ma si dirgan mo kan irikoy sanno ya nwaari no kan ga iri fundo kungandi, yadin gaa iri ga hima no ga hagan a se ga du suuji bambata kan go a ra , suuji kan sinda cine kulu, kan boro si du nan kulu kala irikoy sanno ra kan hanganyano ra iri ga du naafa kan sinda cine, kan si du cine kulu mo.

Irikoy m aran beerandi, wa si dirgan aya wo: "da aran maa a jinda, wa si aran biney kankam."

Misira gurzugay waya

Iri hangankoy kulu iri go ga salam aran gaa koy hanna ma gaa kan ga ba iri kulu ma faham nda faaba fonda kan a feeri kan ga nan iri ma nga bay ga goro lakkalkanay ra nda nga ga du ga ciya adilyan nga jine. Binekaanay beeri no iri se iri ma iri "adiltaray fonda" wo toonandi aran do hunkuna.

" Guuri si nga bon kaafa tondi gaa". Yaasa wo ga saba nda haro kan iri ga di hunkuna. Iri ga di hari kan te "guuro" se kan na nga bon kaafa "tondo" gaa. Iri ga di hari kan te Firauna se kan na nga bon kaafa Irikoy hina beerikoyo gaa. Iri banda cawo ra iri di kan Irikoy na Musa nda Haruna donton Firauna gaa. I ne a se: "Ma ay borey tan, i m ay beerandi Tanera ra", amma Firauna ne: "May gati irikoy hala ay ma may a se ga Ibranancey tan? Ay si Irikoy bay, ay si i tan." Irikoy ga ba nga ma Ibranancey ka kambe. Firauna wanji. Fattayan tira 7:10-12 ga ne " haro kan Irikoy ne Musa nda haruna ma te, i na a te Firauna jine. Haruna na goobo catu, a bare ga te gondi. Firauna ziimey mo te yadin cine; amma Haruna gondo na i gondey kulu gon." aran di yanja kan sintin firauna nda Irikoy game ra? Firauna ziimey go ne haray, Musa nda Haruna mo kambu fa gaa. Hari kan Haruna te, Firauna ziimey mo ma a te, amma haruna " goobo na i gobey gon". Wo kan Haruna nda Musa te, Irikoy do no a fun. To, Firauna borey wono binde, may do no a fun? saytan do no a fun. Irikoy sanno ga ne kan Saytan ga gaabu amma Irikoy na a yana gaabi. Fattayan tira 7:14-17 " Irikoy ne Musa se: Firauna bina ga sandi, a si yadda, koy a do isa mee. Ma konda ni goobo, ni ma ne Firauna se: mi tan i ma ay beerandi tanera ra, Irikoy sanno no, wodin ga no i ga bay kan ay no ga ti Irikoy, ni ma isa kar nda goobo, haro ga bare ga te kuri." Sura 7:20-28 " Musa nda Haruna na isa kar nda goobo, haro kulu bare ga te kuri. Fundikooney kulu bu haro ra. Firauna ziimey mo te yadin cine. Firauna bina sandi ga tonton. Firauna ye nga kwaara. Jirbi 7 no i te kan kala da i fansi ga du hari. Irikoy ye ga ne Musa se: Koy Firauna do ga ci a se koyne, da a wanji, ay ga korbotoyan tan a gaa kan ga furo kala i fu lottey ra." Firauna mana hangan. Irikoy ne Musa ma goobo salle isa gaa, kala korbotoyan fatta, Firauna ziimey mo na ate yadin cine. Firauna ne Musa nda Haruna ma Irikoy nwaray nga ga borey tan." Fattayan tira 8: 8-15 " Musa na Irikoy nwaray, Irikoy yadda Musa se. Fuwey nda harey nda farey ra, korobotey kulu

bu. I fumbo na laabo kulu kubay.Kan Firauna di kan daama te, a ye ga nga bina sandandi.Irikoy ne Musa ma ne Haruna ma laabo kar nda goobo.Kusa bare ga te soboro yan kan soobay ga borey za-ga-kay.firauna ziima ceeci ngey ma a te amma i mana hin.Ziimey ne Firauna se kan wone wo Irikoy kambe goy no. Firauna wanji ga hangan Musa nda Haruna se." Aran di hari kan te Firauna ziimey se?Iri di kan i gaabo Saytan do no a fun amma i gaabo gonda mee. I mana hin ga Misira borey taabo bonza.I ne firauna se kan "Irikoy kambe goy no. Firauna ye ga nga bina sandandi ga tonton. A wanji ga hangan Musa nda Haruna se." Aran di hari ka, te Firauna ziimey se? iri di kan i gonda gaabi kan fun Saytan do, amma i gaabo gonda mee.Cimi, Saytan gonda gaabi kan a ga hin ga no boroyan se, amma a gaabo gonda mee, manti irikoy gaabo cine no kan sinda mee.Firauna na nga bina sandandi ga miila kan nga ga hin Irikoy.Irikoy tira ga ne kan taabi way no Irikoy kande Misira borey gaa.Taabi taacanta ga ti hamni naajikoyyey. Iguwanta gati dooro kan na i almaney wi, kan mana lbranancey alman kulu wi, bi-nwaari no kan na borey nda almaney di.Fattayan tira 9:11 ga ne:"Ziimey si hin ga kay Musa jine ngey bi-nwaaro sabbay se. Misira borey kulu no bi-nwaaro di." Iyyanta gati gari bambata nda dooro kan na dumarizey kulu wi.yagganta ga ti kan Irikoy ne Musa se: sura 10:21 ra "Ni kamba gaaru beene kala kubay bambata fo na laabo kulu daabu"Jirbi 3 kan i si di hari kul. amma kubay no kan mana too lbranancey kura ra.wodin kulu mana nan Firauna ma tuubi. fattayan tira 10:25 ga "Firauna ne Musa ma dira ga fun nga do. da ay ye ga di ni koyne kulu ay ga ni wi". Gurzugay wayanta , kala day hino da iri di a. To, mate no aran di deeda wo? Iri di kan Firauna gaaba nda Irikoy.Firauna nda nga ziimey hin ga hari fo te? Han! Boro kulu no si hin ga gaaba nda Irikoy." guuri si hin ga nga bon kar tondi gaa". ifo no Irikoy ga ba iri ma faham deeda wo ra. korintey 10:11 ga ne:" Irikoy ga ba iri ma iri bon neesi no.". to, iri hangankoy, aran go ga hangan Irikoy sanno se ga du ga may a se wala Firauna wono dumi no aran go ga te?Aran yadda nda Irikoy sanno? man ti aran kayey naamey nda addiini fa! Iri go ga aran ha no hala aran yadda nda bon-yeeti- gandayan ra." Guuri si gaaba nda tondi".boro no ga ti tguuro, Irikoy sanno no ga ti tondo.

Bitros1, 1:24-25 ga ne" Boro wo subu no,a gande karyano mo subu boosi no,subu ga koogun booso mo ga kan, amma irikoy sanno no ga duumi".irikoy sanno ya tondi no, boro kan na nga naanay no a se ga te kaaji, da aran wanji a, tondi no kan ga kan aran bon ga aran tutubu. To, iri hangankoy, iri ga Irikoy saabu kan na iri gakasina halala iri ka ga do iri hunkuna cawo mee. Iri ma si dirgan mo kan irikoy sanno ya nwaari no kan

ga iri fundo kungandi, yadin gaa iri ga hima no ga hagan a se ga du suuji bambata kan go a ra , suuji kan sinda cine kulu, kan boro si du nan kulu kala irikoy sanno ra kan hanganyano ra iri ga du naafa kan sinda cine, kan si du cine kulu mo.

Da irikoy yadda hino cawo kan ga ka ra, iri ga di kan Firauna na kambe ka Ibranancey gaa. to, aran ma si dirgan asariya yaarayan tira 32: 3-4 kan ga " Irikoy kan ga ti iri koyo ya tondi-daaru no, a goyey ga hanan,a fondey ga kay, adil no, kayante."

Fu mayey gaa kuro.

Iri hangankoy kulu iri go ga salam aran gaa koy hanna ma gaa kan ga ba iri kulu ma faham nda faaba fonda kan a feeri kan ga nan iri ma nga bay ga goro lakkalkanay ra nda nga ga du ga ciya adilyan nga jine. Binekaanay beeri no iri se iri ma iri "adiltaray fonda" wo toonandi aran do hunkuna.

Iri cawo kan bisa ra, iri di kan Irikoy go ga ceeci nga ma Ibranancey ka tamtaray ra, amma Firauna mo go ga ceeci nga ma i gayi tamtara ra. To; "guuri si hin ga nga bon kar tondi gaa". Iri di gurzugay 9 kan Irikoy samba Misira nga kan na Musa nda Haruna donton Firauna gaa. Wodin kulu mana nan Firauna ma i tan. Hunkuna gurzugay wayanta no iri ga di

kan ra Ibranancey ga du ga fatta Misira ra. Iri di kan Firauna ne da Musa mana dira nga jine, nga ga a wi. Iri ga caw Fattayan tira 11:4-8 ga di hala hari kan Irikoy bumbo ci Firauna se: "Musa ne Firauna se: yacine no Irikoy ne: cin bindi no ay ga zumbu Misira ga i ize alboro hayjiney kulu wi pat, alman nda borey. I ga di taabi kan i mana bay ga di. Amma Ibrannancey do haray, amma hansi si nama boro gaa, aran ma du ga bay kan ay no ga ti Koy Beero, Musa fatta Firauna do nda futay."

Aran di gurzugay beero kan Irikoy soola Misira se? Bone! To, ifo no ga du Ibranancey izey? ngey mo ga bu no sanda Misirancey izey cine? I mana hima ga wa nda gurzuga din zama ngey mo zunubiteeroyan no. Amma Irikoy gonda i se soola fo kan ga i wa nda gurzuga din. Fattayan tira 12:1-3 ga ne "Irikoy ne Musa nda Haruna se: ...Aran ma ne Ibranancey almayaali kulu ma sintin ga feeji-gaaru biiri hando jirbi 10 ya.

Sura 12:5-9 mo ga ne: "Feeji-gaaru wala hincin -jindi kan sinda leebu kulu. hando jirbi way cindi taacanta, aran ma i wi ga kuro tuusu aran fuwey me gaa. hamo aran m a ton ga nwa zaari follonka. Hamo nga teeley kulu, aran m i haagu ga nwa, aran windey ra no aran ga a te, aran ma si birey kaama. sura 12: 11-13 mo ga ne: "Aran ma aran cantey haw, aran ma dan taamu, aran gayi goobo ga a nwa nda cahakomay. Paska no ya kan alwaato ra Irikoy ga furo Misira ga Misirancey ize-haytajey wi. Fu kan me gaa kuro go, zanka kulu si bu nodin." Aran di mate kan Irikoy te ga ibranancey nda ngey izey hallasi? Iri wo ga hin ga di kan hari no kan boro harandi. Feeji kuri no ga

boro hallasi! Musa nda Haruna na borey margu i na Irikoy sifa. Mate kan Musa ci no ikulu te.

Sura 12:29-30 mo ga ne: " Cin no Irikoy na masiiba din gusam i bon, za borey izey kala almaney woney. Firauna nda nga borey tun cino din ra nda kaatiyan nda baray zama windi si no kan ra buyan mana te." Ara maa hari kan te cino din ra? haro kan Irikoy ne nga ga Misira se, a na a te wala? Cimi; zama a na i ize-hayjiney kulu wi, kala kaatiyan nda baray. To, Ibraniyey binde, i fo no te i se? Buyano na i izey kamba? Oho! Irikoy na wodin te zama Irikoy si salan sanni hinka. sura 12:13 "da ay di kuro, ay ga bisa fuwo din gaa". taali kulu no mana du Ibranancey kan yan na kuro dan ngey fuwey me gaa. sura 12:31-33 ga ne" Cino din ra Firauna ne Musa nda Haruna se: aran nda Ibranancey kulu ma fatta, ga koy ga aran Koyo beerandi...Aran mo ma nwaaray ay se albarka. Misirancey go ga i kankam i ma waasu ga ngey no ngey laabo, ngey kulu ma si koy ga halci."Firauna kan sintina ne kan nga si irikoy bay hala nga ma may a se no ye ga ne kan ibrahim nda Isaka nda Yakuba Koyo sinda cine. To, "guri si nga bon kar tondi gaa", Irikoy si salan, boro ma salan. Cino din no Ibrannancey fatta, i fatta mo nda aezaka boobo. Sura 12:35-36 "Ibranancey te hari kan Musa ci. I du Misirancey do ura nda nzarfu nda bankaray, Irikoy no na wodin dan Misirancey biney ra... Jiiri 430 no Ibranancey te Misira ra". Wodin kulu kan ga nan alkawalo kan Irikoy sambu Ibrahim se ma too.To, wone no ga ti Paska bato. Hari booboyan go no amma iri si hin ga di ikulu hunkuna. Iri di kan Irikoy na alkawali sambu Ibranancey se kan a ne: "Fu kan mee gaa ay di kuro din ay ga bisa a gaa"

Ifo se Ibranancey izey mana bu? Zama Irikoy na faaba fondo feeri i se, feeji kuri wone. Fuwey kulu kan mee gaa kuro go, zanka kulu no mana bu. Da izey din ra afo na nga baaba ha hala ifo se feeji kan mana taali te ga hima ga bu? Baabo ga ne a se kan ikulu zunubikooniyan no. Yadin gaa, iri zunubey se iri ga hima ga bu no,amma zaday kan irikoy ga bakar, a ne iri ma a te, nga mo ga mo daabu iri zunubey bon. Feejo din no goro ni nango ra sanda Ibrahim sarga cine.Irikoy ga boori! A sanno ga ne "Da ay di kuro kan go fuwey mee gaa, ay ga aran daaru." To, iri hangankoy, ii hima ga faham no kan adamizey kulu sanda Ibranance nda Misirancey izey ci ne no. Iri kulu no hima ga bu, Irikoy ma iri ciiti. Romey 3:22-23 ga ne: " a sinda wana wala wane, borey kulu no na zunubi te, i jan Irikoy suujo mo."Tasalonikey2, 1:9 ga ne:" zunubi no ga Irikoy nda a suujo darandi borey se."Ifo no boro hima ga te ga du faba? Mate no Irikoy ga te ga zunubikooni faba kan sinda a adiltara ma ziibi? Hunkuna iri si salan wone bon

sanni kuuku,amma feejo sarga man ti kala Faabaka deedando no. Faabaka bon, Bitros1, 3:18 ga ne:" nga kan ti adillo no bu zunubikooney se kan yan man ti adilyan". sanda mate kan cine lbranancey na kuri dan fuwey gaa, yadin no Faabaka kan kuro mun bundu garanta bon, kan ga nan boro kulu kan yadda a ga Irikoy ciito yana. To, aran ga bay kan annabey hantum Faabaka din kuro bon? Nga no ga nga kuro mun iri se iri ma ciya adilyan Irikoy jine. Aran yadda nda a aran ma du ga wa nda jahannama?Ciito zaaro, irikoy ciito ga kan aran bon sanda mate kan a kan Misira borey bon no? Iri ga gayi ne hunkuna, iri ga di iri cawo kan ga ka ra kan Irikoy na teeko feeri lbranancey se i ma bisa.Iri ma si dirgan mo kan irikoy sanno ya nwaari no kan ga iri fundo kungandi, yadin gaa iri ga hima no ga hagan a se ga du suuji bambata kan go a ra , suuji kan sinda cine kulu, kan boro si du nan kulu kala irikoy sanno ra kan hanganyano ra iri ga du naafa kan sinda cine, kan si du cine kulu mo. Irikoy m aran beerandi. Aran ma si dirgan Fatta tira 12: 13 k&n ga ne : " Da ay di kuro, ay ga bisa aran gaa"

Teeko ra fonda

Iri hangankoy kulu iri go ga salam aran gaa koy hanna ma gaa kan ga ba iri kulu ma faham nda faaba fonda kan a feeri kan ga nan iri ma nga bay ga goro lakkalkanay ra nda nga ga du ga ciya adilyan nga jine. Binekaanay beeri no iri se iri ma iri "adiltaray fonda" wo toonandi aran do hunkuna.

Iri cawo kan bisa ra, iri di mate kan Irikoy na Misirancey ize alborey wi nda mate kan cine a na Ibranancey ka kambe nda. Feeji kuri sargay no nan a na Ibranancey izey faaba nda, zama Irikoy ne "Kuro din no ga ciya seeda, d ay di kuro aran fuwey mee gaa, ay da bisa aran gaa." Wodin no ga ti Paska bato. Farha hari mo no iri kulu se. Wa guna fa, jiiri 400 tamtaray! Soho; i fun kambe. Irikoy na alkawali sambu kan nga ga ye ga nd ey Kanaan laabu, nan kan Ibrahim nda Yakuba nda Isufu yan jin ga goro. Laabo din se no i ga ne Palestin wala Israel. Hunkuna iri ga di mate kan cine Irikoy na Ibranancey ka Firauna kambe. Sura 12:37-38 ga ne " Ibrananceysi kala ngey boro 600 000 kan na ka zankey. itun Ramses i go ga koy Sukkot. boro jama nda alman jama." sura 13:19-21-22 " Musa na Isufu birey margu-margu, zama Isufu ze no nga izey se kan Irikoy ga hagoy nd ey. I ma gonda nga birey ngey banda...I go ga too Etam. Irikoy go ga i cabe fonda sanda buru dullu ra. I ga dira cin, i ga dira zaari". sura 14:1-7 " Irikoy ne musa se a ma ne borey ma kay teeko mee gaa. Nga ga Firauna bina sandandi. A ga ne kan i daray no. A ga aran banda gana, amma ay ga beera cabe aran se. I ga bay kan ay no gati Irikoy. I ci bonkoono se kan Ibranancey zuru. I ne kan man no ngey ga ye ga du bannayan koyne? Firauna na nga torko 600 sambu nda a laabo borey woney." sura 14:19 "Misirancey na i gana kala nango kan i kay, Pi-Hahiro. Kan Firauna maan ey, Ibranancey di kan i go day ngey banda, i hamburu. I ne: Misira sinda saaray no kan ni kande iri ne , iri ma bu Taneera wo ra? Mati mate kan iri ci day no ka iri gaa ya? Ifo se ni mana fanda iri ,iri ma goro ga may Misirancey se?" Ifo no Ibranancey ne? Ifo se i go ga heeni-heeni? Koyo kan na i ka tamtara ra si hin ga wa nda Firauna wongo no?A ga hin, amma i mana fongu wodin gaa, zamma i hamburu no gumo. I jine, teeko, i caraway gaa mo tondi kuukey, i banda mo Firauna nda nga wongu jama. Mate no i ga te? i ga du faba? Iri ma hagan hari kan Musa ci nda hari kan Irikoy ga te. Sura 14:13-31 " Musa ne borey se: wa si hamburu, wa goro nango follon ga di mate kan Irikoy g aran faaba nda hunkuna. Zama Misirancey kan aran go

ga di, aran si ye ga di ey koyne. Irikoy no ga wongu aran se, aran ma dangay hinne. Irikoy ne Musa se: ifo se no ni go ga ay ce? Ci Ibranancey se i ma dira ga sobay ga goy jine. Ma ni goobo salle teeko gaa, ay ga teeko koogandi i furo ga bisa, ay ga Firauna bina sandandi nga nda nga borey mo ga ceeci ga aran banda gana. I ga bay kan ay no ga ti Koyo kan ga duumi...kala buru fo ka ga Ibranancey nda Misirancey fay. Ibranancey go ga di hari kulu ngey jine amma Misirancey wo kubay hinne no i go ga di ngey jine. cino din kulu i mana too care gaa. Musa na nga goobo salle teeko gaa. Irikoy na teeko fay ihinka. Ibranancey furo. Misirancey mo na i gana. Irikoy na Misirancey torkey ceri-ceri. I ne care se: Irikoy no go ga wongu i se, i si zuru. Irikoy ne Musa ma nga kamba salle teeko gaa. Teeko mo na Misirancey kulu gon. Ikulu bu. Ibranancey di Irikoy gaabo. I hamburu Irikoy. I yadda nda Musa."

Musa nda Ibrannancey na bayto wo te Irikoy se, baytu kaano kan ga ne: "ay ga doonu Irikoy se, zama a na nga beera cabe ay se...Irikoy no ga ti ay gaabo, ay mo ga baytu a se, zama nga no gati ay faaba." I sobay ga Irikoy saabu/Mariam nda Musa nda Haruna waymo na dondon sambu ga kar ga gaanu, i go ga ne" wa doonu Rabbi se zama a na nga gaabo cabe iri se, a na barikarey nda ngey barey kulu catu teeko ra" sura 15:21. Irikoy no nan kan Ibranancey bisa teeku kooga ra. Dunguryandi yan ra mate no iri ga hin ga faham nda deeda wo? May no ga hin ga Ibranancey wo ka Misirancey wo kambe? Teeko go i jine, i kambe wow nda i kambe nwaari tondi kuukey, i jine teeko, i banda Misirancey. Aran ga miila kan i ga hin ga teeko darandi? I ga hin ga bisa tondey wo gaa? i ga hin ga wongu nda Firauna? I si hin. To, may no aran miila ra ga hin ga hin ga i faaba? Irikoy hinne no ga hin ga kande i se nga gakasina! Yadin no iri mo si hin ga iri bon faaba, kala day Irikoy! Iri wo manti teeku no go iri jine bo, amma zunubi nda jahannama no go ga iri batu. May no ga hin ga iri wa

nda Irikoy ciito? may no ga hin ga boro wa nda Saytan nda harey kulu kan a go ga soola iri se? Irikoy hinne no ga hin ga iri wa d ey. Afasey 2:8-9 ga ne: "Irikoy suujo do no aran du faaba,cimandiyar ra. a mana fun aran do, amma Irikoy do no a fun, manti aran goy hanney do no sanku boro ma nga gande kar nda a", Irikoy ga ba iri ma si halci se no a na faaba fondo feeri adamizey kulu se kan ga nan iri ma wa nda danji bango kan a soola Saytan nda borey kulu kan ga hangan saytan se; Irikoy ga ba iri ma nga faaba fonda gana. wodin mo no ga ti a adiltaray fonda. Aran ga adiltaray fonfa din bay? aran go a bon?Fondo no kan si goy nda iri goy hanney wala nda iri addiini gana yanney zama afasey tira 2:9 ga ne: " manti aran goy haaney no bo, sanku fa bora ma gande kar nda a." To, wo fo no ga ti fonda din? nga no ga ti Faabaka kan fun Irikoy do beene kan kan ga bu borey zunubey se, i ma du ngey zunubey yaafa. Diye teerey 4:12 " Faaba si boro kulu do, zama borey kulu no na zunubi te" . Soho, kala day iri ma hangan fonda din ra hari kan Faabaka ci iri se: Yahaya 14:6 "Ay no ga ti fonda,cimo nda bafunay. Boro si hin ga too Irikoy do kala day bora ma gana ay do jina." Sura 5:24 mo ga ne: " Cimi, cimi, ay ga ne aran se boro kan ga ay sanney gana ga yadda nda bora kan na ay donton, bora din ga du fundi, i si a ciiti, a ga buyan yana, a ga du fundi." To, iri hangankoy, kala day iri ma ne kan iri g aran fonda goy nda hanganyano. iri ga koy Hanna nwaaray a ma aran albarkandi. Da Irikoy yadda hina iri ga di kan Irikoy hagoy nda Ibranancey tanera ra. Aran ma si dirgan mo Fattayan tira

14:13 kan ga ne: "Wa si hamburu,wa goro aran nango ra, aran ga di mante kan Irikoy
ga aran faaba nda hunkuna."

Tanera ra beene nwaaro

Iri hangankoy kulu iri go ga salam aran gaa koy hanna ma gaa kan ga ba iri kulu ma faham nda faaba fonda kan a feeri kan ga nan iri ma nga bay ga goro lakkalkanay ra nda nga ga du ga ciya adilyan nga jine. Binekaanay beeri no iri se iri ma iri "adiltaray fonda" wo toonandi aran do hunkuna.

Iri banda deeda ra, iri di mate kan Irikoy na Ibranancey ka firauna kambe nda. I sinda hina kulu kan ga nan i ma teeko darandi amma Irikoy na i gakasinay zama a na teeko feeri i se i bisa amma Misirancey wo kulu halci teeko ra ngey nda ngey torkey nda almaney kulu. Iri di mokan wodin fondo ra, Ibranance na baytu te Irikoy se kan ra i ga ne: " ay ga baytu Rabbi se...Nga ga no ga ti ay faaba, ay koyo" . Deeda kan iri ga di hunkuna no ga ti i bon deeda alwaato kan i go Misira nda Kanaan game ra, Kanaan kan Irikoy no Ibrahim banda se. Iri ga di kan waarey ra, buru alhaali no go ga i cabe fonda, ciney mo, danji beela. Da manti Irikoy kan na i cabe fonda mo don i ga daray tanera ra kan sinda sikka kulu. Tanera ra no i go, hari si , nwaari si. Aran diyano gaa mate no i ga te ga bafunay? May no ga i wa haray nda jaw nda manti Irikoy? Ibranancey na ngey naana no Irikoy se wala di no kan haray nda jaw ga ngey wi? I yadda nda Irikoy, nga mo ga hari boobo te i se. A na i ka tamtaray ra, a na izey wa buyan Misira ra, a na teeko feeri i se, i bisa ga too laabo ra kan Irikoy no Ibrahim se. Aran ga miila kan i ga ngey naana no Irikoy se? i ga yadda nda a alkawalo? Sura16:1-3 ga ne: " Kan i fatta Misira, handu hinka banda jirbi 15 ta, i bisa Elim ga ka Sin tanera ra. I go ga heeni-heeni Musa nda Haruna se. I go ga ne: ifo se Irikoy mana iri wi Misira ra nan kan nwaari nda ham go? tanera ra no aran kande iri haray nda jaw ma iri wi." Aran diyano gaa, i naanay Irikoy gaa? Han! I mana naanay Irikoy gaa zama i heeni-heeno baa gumo kan i go ga te Irikoy annabo se. Irikoy tu i se. Sura16:11-12 ra: "Irikoy ne Musa se: ne i se ne ga guna suba, i ga nwaari nda ham nwa kala i ma kungu, i ga faham kan ay ya Irikoy no." Sura 16:4 mo ga ne: " Irikoy ne Musa se: ay ga nwaari samba kan ga fun beena ra i ma nwa ga kungu, i ma bay kan ay ya Irikoy no." sura 16:13-15 ga ne: "Wicirkambo, Irikoy na laabo kulu daabu nda darfanda nda gari. Ibranancey ne ifo no wone? Musa ne i se kan nwaari no kan irikoy samba i se." Sura 16:31 ga ne: "Ibranancey ne nwaaro din se "Maana" zama a ga kwaaray sanda gari, a

ga kaanu mo sanda yu." Yadin no Irikoy sobay ga i no nwaari nda kala i too Kanaan laabu. Man no nwaaro go ga fun? Beena ra, Irikoy do. Nwaari no kan i hima ga du? Han! i mana hima ga du a, zama i ma hakikandi hala ngey ga du a, amma kan Irikoy ya bakarko no, a mana yadda haray ma i wi tanera ra. To, iri ga caw koyne ga di kan hari kan ga han si i se mate no te. "I tun za Sin tanera ra kala Refidim, i sinda hari kan ga han, i sobay ga Musa jance: ma iri no hari kan ga han. Musa ne i se ifo se i ga Irikoy si? I jaw, i go day ga heeni-heeni ga ne Musa se: ifo se ni kande iri, jaw ma iri wi? Ifo se ni mana fanda iri Misira ?Musa na Irikoy nwaaray: ne ga koy kayna borey wo ga ma ay kar. Irikoy ne Musa se: ay go ni jare gaa, sambu ni goobo ga Horeb tondo kar, hari ga fatta a ra, borey ma han. yadin no Musa te." Haro mo fatta tondo ra sanda pompi, borey nda almaney kulu han kala a wasa. Ibranancey na ngey naana no Irikoy se mo day? I na Irikoy saabu nda harey din kulu kan a te i se? Han! I si ga yadda nda Irikoy, kala day heeni-heeni. Ifo no irikoy te? Hari kan Irikoy te ga beeri gumo. kan irikoy ga bakar se, kan a too nda bakasinay, a na i no nwaari nda hari. I hima ga du woney yan no? Han! i mana hima ga du ey. To, ifo se Irikoy na bakasinay cabe i se yadin gaa? zama Irikoy ga bakar, a gonda adiltaray. I bon ganda don haray nda jaw no ga i wi tanera ra. Irikoy hagoy ndey zama Irikoy si fun nga sanno bon. A ne kan nga i kunda ciya ibeeri, Israel kunda kan gaa nga ga ndunna kulu albarkandi kan gaa annabey nda Faabaka ga fun. Ba kan se Ibranancey sobay ga heeni-heeni, irikoy na i no nwaari nda hari. Hambara aran ga aran bon ha ga ne: to nafa no go deedeey wo ra? Korintey1 , 10:11 ga ne "wo ne te no kan ga nan a ma ciya silman kan ga borey cawandi alwaati kulu." sanda mate kan Irikoy na Ibranancey faaba haray nda jaw ra, yadin no a ga ba nga ma adamizey faaba ngey zunubey gaa. To, ifo no Ibranancey hima ga te kan ga nan i ma si bu tanera ra? Nwaaro kan Irikoy noi se no i hima ga nwa. Man no i faaba fun? Ngey bumbo gaabo ra no? Han! I si hin ga ngey bon wa hara nda jawo. I hima no ga yadda nda nwaaro kan fun Irikoy do beene. Irikoy sanno ga ne kan iri nda Ibranancey kulu zunubikooniyan no, iri si him ga koma Irikoy ciito se. Irikoy sanno mana hari kulu tugu: boro kan wanji Irikoy suujo, bora ga bu nga zunubey ra ga furo jahannama. Boro ma bu nga zunubey ra, manti hari no kan ga kaanu. I ma boro ciiti ga dan danji! Harey din kulu hasaraw beeri yan no. Sanda mate kan Irikoy na Ibranancey no nwaari i ma si bu tanera ra, yadin cine no a na iri no nwaari iri ma du albarka ne nda alahara. Ifo no ga ti nwaaro wo? ndunna bon gonda nwaari kan ga iri no bafunay kan sinda mee? A si no. To, man no nwaaro din go? Mate no a ga hima nda? To, iri hangankoy, jiiri 1500 banda kan Irikoy na Ibranancey

no "Maana"/ tanera ra nwaaro, no a na Faabako samba a ma ndunna faaba. Nga no ga ti nwaaro kan gonda zunubi nda buyan nda ciito bon nda koyne jahannama hina. Iri ma hangan hari kan Faabaka ci. Yahaya 6:47-51 " Cimi, cimi no ay ga ne kan boro kan yadda nda a ga du fundi halabada. Ay no gati bafunay nwaaro. Aran baabey na "maana" nwa, i bu. Nwaaro ne kan fun beene, boro kan na a nwa si bu. Ay no ga ti nwaari bafunanta kan fun beene..."

Ne no iri ga kay hunkuna, da Irikoy yadda, hino, iri ga di mate kan Irikoy na lordi 10 no Musa se nda. Kala day, iri ma ne Irikoy ma aran albarkandi. Aran ma si dirgan yahaya 6:35 " Ay no ga ti bafunay nwaaro. Boro kan ka ay do si haray abada. Boro kan yadda ay gaa mo si jaw."

Sinay tondo go ga haaga

Iri hangankoy kulu iri go ga salam aran gaa koy hanna ma gaa kan ga ba iri kulu ma faham nda faaba fonda kan a feeri kan ga nan iri ma nga bay ga goro lakkalkanay ra nda nga ga du ga ciya adilyan nga jine. Binekaanay beeri no iri se iri ma iri "adiltaray fonda" sjiro wo toonandi aran do hunkuna.

Iri cawo kan bisa ra iri di kan Irikoy hagoy nda ibranancey tanera ra. A na i no nwaari nda hari bakan se i si Irikoy bay. Soho, a bangay i se ga nga lordo no i se. Sura 19: 1 ga ne: " jirbi hinza i Misira ra fattayano bando no i too Sinay tanera ra" Aran ga fongu nan kan Irikoy bangay Musa se duduba ra? Tondi follonka no kan se i ga ne Sinay. A ne; " Ay di borey kan go Misira ra taabo...Ay ga i ka kambe. Koy ga ne Firauna ma kambe ka i gaa, ay ga goro aran banda, da aran fatta, aran ma ay beerandi tondo wo bon." Irikoy na alkawalo toonandi kan a sambu Musa se ? A na alkawalo din toonandi kan sinda sikka kulu. Kan musa nda Ibranancey kulu go Sinay tondo bon , a bangay Musa se sanda mate kan a na a ci nda. Sura 3:12 ga ne: " Da aran fatta Misira ra, aran ga ay beerandi tondo wo bon." Sura 19:3-8 mo ga ne: "Irikoy na Musa ce tondo bon ga ne a se: ne Yakuba banda se nda Ibranancey kulu se hala i di hari kan ay te Misira: ay na aran sambu ga kande aran ay do. Aran hangan ga goy nda ay sanney, aran ga ciya ay woneyan zama ndunna kulu ay wone no. Aran ga ciya ay alfaga beerey, yadin no ni ga ci ibrananceyse. Musa mo na borey margu ga ci i se. ikulu na sanku sambu kan ngey ga te hari kan Irikoy ci. Musa mo na a toonandi Irikoy do." aran Ibranancey tuyanno? I ne: " iri ga teharey kulu kan Irikoy ci" Cimi no i ci moday? hari kulu kan Irikoy ci i ga hin ga a te? Irikoy ga bay kan i si hin. Irikoy ga ba no i bay kan i si hin ga kaanu Irikoy se i goy hanney maa gaa, Irikoy ga ba no i ma tuubi ga yadda nda Faabaka gaa kan ga borey yaafa nda ngey zunubey. Ibranancey nda Ibrahim nda Isaka nda Yakuba yan kayey kulu i cimandiyano maa gaa no Irikoy na i yaafa. Irikoy mana ne kan nga boro yaafa a goy hanney maa gaa. Romey 3:20 " boro kulu no i si yaafa a goy hanney maa gaa."

Follay no! Ibranancey ga miila kan ngey goy hanney maa gaa no Irikoy ga ngey yaafa. I dirgan sorro boobo no ngey murte Irikoy gaa. I si bay kan Irikoy wo jine, zunubi si kayna. Irikoy ga hanan, a si ba ziibi. Ibranancey ne: "Iri ga te harey kulu kan Irikoy ci." Soho iri ga sura 19 caw, aya 10 -20 Irikoy na nga lordi waya no Ibranancey se: "Irikoy

ne Musa se: koy i do... i ma soola jirbi hinzanta Irikoy ga bangay i se Sinay tondo bon. I ma si maanu tondo. I si lamba a gaa. Alman wala boro kulu kan lamba a gaa, a ga bu, i si lamba mo buka gaa, hangaw no i ga a fun nda...Jirbi hinzanta, beena kaati, a nalaw, a na tondo kulu daabu nda dullu, borey hamburu. Sinay tondo kulu bare ga ciray sanda danji, kala Irikoy mo zumbu tondo jasa gaa." Sura 20:1-21 " Ay no ga ti Koyo kan na ni ka Misira ra, tamtaray ra. Ma si koy fo gana kan na ka ay. Ma si hari fo himandi ay. Ma si fooray nda ay maa. Ma Sabato zaaro beerandi. Ma ni na nda ni baaba beerandi. Ma si boro wi. Ma si zina. Ma si zay. Ma si taari seeda te. Ma si boro fo kwaara bini, ga ba a wonde. Beena kaatiyano na borey kuluhamburandi. I ne Musa ma salan ngey se zama ngey ga hamburu irikoy ma salan ngey se. Musa ne i se: wa si hamburu, irikoy go ga aran si no aran ma du ga hamburu a, aran ma banda bare aran zunubey gaa."Hala iri ga gayi, iri ne aranse kan da Irikoy yadda, hino iri ga lordi waya kulu maana afo-afo. Iri hima ga faham kan Irikoy ya hanante no, ziibi si maan a. Bitros1, 1:24 ga ne: "Boro kulu sanda subu no" nda Ibraniyey 12:29 mo kan ga ne: "Iri Irikoyo danji no kan ga boro nwa." Iri hunkuna cawo sintina ra iri di kan Ibranancey ne Musa se: " kan hari kulukan irikoy ci ngey ga a te". I si bay mo kan ngey si hin ga kaanu irikoy se ngey goy hanney maa gaa, i si bay kan irikoy ya hanante no. alwaato kan irikoy bangay i se ga lordiwaya no Musa se, i hamburu, i neMusa se: "ma salan iri se, iri ga hamburu Irikoy ma salan iri se", wodin banda i ye ga ngey miiley barmay. I sintin ga faham kan irikoy ya hanante no, a gonda adiltaray, a si ba ziibi. yadin gaa iri ma bay kan iri goy hanney si hin ga iri faaba. Isaya 64:5 ga ne:" Iri kulu no ziibi, iri adiltaray mo sanda kwayi no." Iri goy hanney si hin ga nan iri ma wa nda Irikoy ciito. Ibranancey ceeci ga furo tondo danjo ra? I yadda ngey ma tondo kaaru? I ceeci ngey ma maanu tondo gaa? Han! I hamburu no. i ra ba boro fo mana yadda ga maanu Sinay tondo. Hamburukoma hinne no na i di zama Yasey tira 1:7 ga ne: " irikoy hamburukoma gaa no a bayyano ga sintin." iri ma bay kan Irikoy ga hanan, adiltaray mo no a ga ciiti nda. Boro si hin ga too Irikoy do da ni manti adil, goy hanno teeyan si hin ga boro maanandi Irikoy. To, soho, ne no iri ga iri hunkuna cawo gayi, amma da Irikoy yadda hino iriga di lordi waya kan a no Musa se, iri ga ceeci ga faham nda i maaney.Iri ma si dirgan mo kan irikoy sanno ya nwaari no kan ga iri fundo kungandi, yadin gaa iri ga hima no ga hagan a se ga du suuji bambata kan go a ra , suuji kan sinda cine kulu, kan boro si du nan kulu kala irikoy sanno ra kan hanganyano ra iri ga du naafa kan sinda cine, kan si du cine kulu mo. Kala day iri ma irikoy nwaaray a ma

iri cabe hino koyne, a ma aran albarkandi. Amma aran ma si dirgan Yasey tira 1:7 kan ga ne: "Irikoy hamburukoma gaa no a bayyano ga sintin."

Lordi waya maana

Iri hangankoy kulu iri go ga salam aran gaa koy hanna ma gaa kan ga ba iri kulu ma faham nda faaba fonda kan a feeri kan ga nan iri ma nga bay ga goro lakkalkanay ra nda nga ga du ga ciya adilyan nga jine. Binekaanay beeri no iri se iri ma iri "adiltaray fonda" wo toonandi aran do hunkuna.

Iri banda cawo ra, iri di kan Irikoy bangay lbranancey se ga i ka baaru kan nga ga lordi 10 no i se. Iri di mo kan Irikoy ya hanante no, a gonda adiltaray, a ga ciiti mo nda cimi. hunkuna lordi waya din no iri ga deedandi iri bumbo bafuna gaa ga di hala mate no iri bumbey go nda irikoy jine. Fattayan tira 20:3 ga ne: " ay no gati Koyo kan na ni ka Misira ra tamtaraa ra". 1, " Ni sinda koy fo kala ay". sintinay lordo no ya. Koy fo kulu si no kala Irikoy. Irikoy kan na hari kulu taka se no iri hima ga may, man ti koy fo. da ndunna borey go ga gurzigay, i ga dirgan Irikoy gaa no, nga kan na hari kulu taka. Iri ga ceeci no ga boro fo wala hari fo dan Irikoy nango ra, hari mo no kan manti cimi. Da iri go ga te yadin mo, zunubi no irir go ga te, iri ma bay a gaa. Lordi hinkanta ra no irikoy ne: "Ma si hari fo gana kan manti ay" sura 20:4-5 no ya. Irikoy si ba iri ma tooru gana. Tooru ga ti hari kulu kan iri ga hin ga dan iri nda Irikoy game ra. Bal no, sanda wo kan se zarmey ga ne taawa no, wala ba televizion no, wala mo tirayze, harey din kulu tooru yan no. Hari kulu boro di nga bono ra kan a ga bisa Irikoy ganayan kulu tooru no. Lordi hinzanta no ga ne: "ma si fooray nda Irikoy maa taari bon." Irikoy si ba wodin, amma han foyan iri ga maa boroyan saabuyan ra ga ne "Da Irikoy ba", amma hari no kan si i biney ra. taari ra no i go ga ze nda Irikoy maa, boro kulu mo kan go ga wodin te mo taari yaamo ra no a go ga Irikoy maa ce. Matta 5:37 ga ne: " Aran tuyano ma ciya oho, aran han ma ciya han, hari kulu kan bisa wodin gaa kulu Saytan do no a ga fun". lordi taacanta mo ga ne: " Ma fongu sabata zaaro, ma goy jirbi 6, jirbi iyyanta ni ma fulanzam". lordi guwanta no ga ne: " ma ni na nda ni baaba beerandi." Lordi no kan ga cabe iri se kan iri hima no ga iri na nda iri baaba beerandi. amma soho, iri go ga di kan zanka boobo no go no kan si ngey hayrey beerandi. Man ti mo yadin no lordo ne. Irikoy ga ba no iri ma iri na nda iri baaba beerandi, iri ma may i se. Lordi iddanta no ga ne: " Ma si boro wi." Irikoy ga ba no a ma ci iri se kan boro kulu kan na boro wi, zunubi goy no a te. Irikoy sanno ga ne " ba da ni na konnamay cabe boro fo se, sanda day ni na bora din wi no.": yahaya 3: 15.

Manti hari kan boro te hinne se no Irikoy ga boro ciiti bo, amma ba hari kan boro miila se a ga boro ciiti da ilaalo no. Lordi iyyanta ga ne: "Ma si zina". Hiijay wo hari hanno no irikoy do. yadin gaa da boro hiiji, boro mana hima ga beeje boro fo wonde se. Afasey 5:28 ra , Irikoy ga ne: " Kurne ma ba nga wonde sanda mate kan a ga ba nga bon." Matta 19:9 mo ga ne: " Boro kulu kan na nga wonde fay kan man ti zina se no, boro ma zinateeri no." Amma borey, hari kan i ga ba no i go ga te, i basinda Irikoy sanno, i go ga dooriyan sambu zama i basinda irikoy sanno. Matta 5:28 ga ne: " boro kulu kan na wayboro guna hala a furo a bina ra, i zina nda a no ya." irikoy ne: " ma si zay." Irikoy ne kan da day iri na hari fo guna ga a zaytaray dan iri bina ra, sanda day iri na haro din zay no ya. Lordi yagganta ga ne: " Ma si taari seeda te." Irikoy si taari, cimi no irikoy ga ba. Taari wo saytan wone no. taari no Saytan te ga Adamu nda Haawa darandi. Lordi zayyanta ra irikoy ne: " ma si ni gorokasini bini." Wo ne ga cabe iri se no kan iri biney too nda biniyey, hari kan boro jarey se no iri ga ba iri ma du alwaati kulu. wodin mo, irikoy diyano gaa, zunubi no. wodin fondo ra no Timotius 1, 6:7-8 ga ne: " Hari kulu no iri mana kande nda ndunna ra, hari kulu mo no iri si ye nda. bankaray nda nwaari wasa iri se." Wo ne yan ga ti lordi 10 kan Irikoy no Musa nda lbranancey se. To, iri gonda hayan aran se kanti. aran go ga may lordi 10 wo se? Hambara aran ga bay kan Faabaka ka a na lordey wo kulu margu ga i ciya sannize hinka. Matta 22:37-39 :40 kan ga ne: " Ma ba Irikoy nda ni bina kulu,nda ni fundo kulu, nda ni gaabo kulu, nda ni miila kulu." " ma ba mo ni naizo mate kan ni ga ba ni bon. Irikoy annabey sanno mee ne ya." Da aran ga ba aran ma bay kan aran go ga may lordi 10 wo se, aran ma aran bon ha sanda ya cine: "ay gonda margasinay hanno nda Irikoy? Ay ga ba Irikoy nda ay bina kulu? Ma te no ay nda ay gorogasiney margasina go nda? Ay ga barey sanda mate kan cine ay ga ba ay bon? Mate no aran nda Irikoy margasina ga hima nda? Aran ga ba Irikoy nda cimi? aran go ga Irikoy sanno gana? aran nda borey gama binde, mate no a go nda? Aran go ga te i se hari kan aran ba i ma te aran se? hala da day aran si hin ga tu hayaney wo se, aran ma bay kan aran ya zunubikooniyan no, aran goyey si hin ga aran ciya adilyan Irikoy jine.Irikoy suujo hinne no ga hin ga aran wa nda Irikoy ciito. Galatey 3:10 ga ne: " boro kiulu kan nga goy hanney no a go ga di ya lalimi hari no Irikoy diyano gaa." Bangandiya tira 21:8 mo ga ne: " boro yaamey, zinateerey,waykurey,taarikoomey,tooruganankoy,boro-wiyey, kulu no ga furo danjo ra pat." Irikoy ya hanante no, a si ba ziibi. Yakuba 2:10 ga ne : " boro kulu kan na lordi waya wo ra afo hatta, boro din daray." Ba da iri na ikulu gana,Romey 3:20-23 ga ne:

" Boro kulu no si ciya adil irikoy jine nga goy hanney sabbay se." ya din no Irikoy ci, a si te taari mo. Borey ga hin ga ngey bon ha, ifo se yadin gaa Irikoy na lordey wo no iri se? To, hayan no kan gonda maana bambata. Da irikoy yadda, a ga tu iri se hayano wo bon. Iri ga gayi ne hunkuhna. Iri ma si dirgan mo kan irikoy sanno ya nwaari no kan ga iri fundo kungandi, yadin gaa iri ga hima no ga hagan a se ga du suuji bambata kan go a ra , suuji kan sinda cine kulu, kan boro si du nan kulu kala irikoy sanno ra kan hanganyano ra iri ga du naafa kan sinda cine, kan si du cine kulu mo. Kala day iri ma ne Irikoy ma aran albarkandi. aran ma si dirgan Yakuba 2:10 kan ga ne: " Boro kulu kan na lordey wo kulu gana, amma kan na zunubi follon te, bora din sinda ba Irikoy do."

Ifo se Irikoy na lordi waya wo no?

Iri hangankoy kulu iri go ga salam aran gaa koy hanna ma gaa kan ga ba iri kulu ma faham nda faaba fonda kan a feeri kan ga nan iri ma nga bay ga goro lakkalkanay ra nda nga ga du ga ciya adilyan nga jine. Binekaanay beeri no iri se iri ma iri "adiltaray fonda" wo toonandi aran do hunkuna. Iri di kan Irikoy na nga lordi waya no Ibranancey se Sinay tondo bon, lordi yan kan iri di i maaney. Sintinay lordo no ga ne: " ni sinda koy fo kala ay" ihinkanta mo ga ne: " ma si hari fo himandi nda ay." ihinzanta ga ne: " ma si fooray nda ay maa", itaacanta ga ne: " Ma fongu sabata zaaro". iguwanta ga ne: " ma ni na nda ni baaba beerandi". iddudanta ga ne: " ma si boro wi". Iyyanta mo ga ne: " Ma si zina". Ahakkanta ga ne: " Ma si zay". Yagganta mo ga ne: " Ma si taari seeda te". iwayanta ga ne: " Ma si ni gorgasin bini". Tinayyan no kan Irikoy dake iri bon. Da iri ga ba margasinay goray nda Irikoy, ikulu no iri hima ga te, amma da iri na afollon hatta, irikoy ga iri ciiti. To, hariyan no kan zunubikooni ga hin ga te? Hari ni kan si hin ga te! Wodin mo no irikoy ha iri gaa. To, Irikoy ga bay kan iri si hin ga a te, ifo se yadin gaa, a na tina wo dake iri bon? iri di kan Ibranancey ne kan " hari kulu kan Irikoy ne iri ma te, iri ga a te". I si bay mo kan ngey sinda hina kan ga a te. A se no irikoy ne i se: " wa ikulu te da aran ga hin, amma da i ra afollon koma aran se, ay irikoy, ay ga aran ciiti nda ay cimi ciito." Irikoy ga ba no a ma cabe Ibranancey se kan i si hin. soho borey nda Ibranancey kulu afollon, zama ikulu ga miila no kan ngey goy hanney no ga nan ngey ma kaanu Irikoy se, a ma ngey dan alzanna. boro yan no kan darayan ra no i go. Ba zunubi fo tinay no i si hin ga jare. Zunubi marje sabbay se no irikoy na Adamu nda haawa garay alzanna ra? zunubi 10, zunubi 100? zunubi follon sabbay se no a na i garay. Zunubi follonka din sabbay se no Adamu ciya adil janayko, nga mo no na Adamu ganji a ma ciya adil Irikoy jine. zunubi follonka din sabbay se no a hima ga bu ga furo jahannama. Irikoy ya hanante no, a si yadda nda ziibi, nda zunubi. Wodin se no a ne Ibranance se: " da na lordey wo kulu gana amma da afollon koma bora se, ay ga bora din ciiti." To, ifo se yadin gaa Irikoy na lordey wo no iri se? irikoy ne kan wodin no ga nan iri ma bay ifo no ga ti zunubi. Aran faham yadin gaa ifo se Irikoy na lordey wo no Ibranancey se? Zama se ikulu ma du alzanna se no? Han! Zama Irikoy ci kan afollon hattayano ga boro janandi alzanna. TO, aran diyano gaa hari go no kan boro ga hin ga te kan ga a no alwanna? Boro ga hinga te harey kulu kan irikoy ha iri gaa? hari no kan si hin ga te! Gullo ziibo ra boro ga hin ga du hari

hanante? A si te! To, ifo no gati lordey wo maana? Irikoy ne kan nga no ga nan iri ma bay ifo no gati zunubi. A ne kan " lordi bayan no ga kande zunubi ma baa." Irikoy ga ba no iri ma wa nda nga ciito, a se no a na lordey wo no iri se. a ga ba no iri ma bay kan iri ya zunubikooniyan no, iri hima no ga yadda nda Faabaka kan nga samba iri maa gaa. aran yadda nda Faabaka din? Sanda day da iri sinda baani, iri koy lokotorokwaara ga te "radiyo", ga du ga bay doori kan go iri gaa. Sanda yadin cine no ga ti lordey maana. Ma te no lordi 10 ga hin ga bay doori kan go ay gahamo ra? To, da ay guna ga di goyey kan yan ay go ga te din hala goyyan no kan ga saba nda Irikoy sanno, yadin gaa ay ga bay kan taali kulu si ay gaa. Hari no kan ga cabe ay se hala ay na zunubi te irikoy se wala boro fo se, hala hari no kan ga nan ay ma kay Irikoy jine wala ay si hin. sanda mate kan cine radiya bumbo si hin ga ay dooro safar, yadin cine no lordey din mo si hin ga ay wa nda ay zunubey. Da boro ga ba safaro din kala day boro ma di Irikoy kan ti lokotoro beero, zama nga hinne no ga ti bora kan ga hin ga boro wa nda zunubo kan boro te. Aran ga hin ga hin ga ne kan aran manti zay, aran manti zunateeri, aran manti boro-yaamo. To, da yadin no aran miila yadin gaa hala soho aran mana faham nda may no ga ti Irikoy. Aran mana na bay kan hanante no. Ciito hane irikoy si borey deedandi gadi boro kan gaze lordi 10 gaa. Nga ga no ne: " ma si zina" " ma si boro wi", " ma si taari". To, da ni mana zina amma ni taari, yadin gaa lordey kulu no ni taamu mee! Ni si hin mo ga furo alzanna ra zama Bangandiyan tira ga ne: sura 21: 27 ra "ziibi si furo alzanna ra, yadin mo no taarikomo". Cimo no ga ti kan iri goy hanney si nan iri ma kaanu Irikoy se. Isaya 64:5 ga ne: " Iri kulu no ziibi, iri adiltaray goyey ciya sanda bankaray ziibo yan": Romey 3:19 . " Borey kulu taaliteeriyar no Irikoy jine, ba boro fo man ti adil, ikulu daranteyan no... ba boro fo manti hanante." :Romey 3: 22-23. To, yadin gaa mate no Irikoy ga hin ga di iri sanda boro yan kan ga hin ga a ciito yana? Ma te no iri ga hi ga du faaba? iri sinda dee kulu iri bon hina ra. Amma iri ma irikoy saabu zama a na fondo fo feeri iri se kan ga iri faaba iri zunubey gaa. iri ga di mate kan Ibranancey hima ga te ga wa nda Irikoy lordey tina. Lordi 10 banda, Irikoy na tiney yan dake Ibranancey bon koyne. Sura 20:18-21-22-23 ga ne: " Ikulu no go ga beena kaatiyano nda a nwalawyano nda tondo kan go ga di guna. I hamburu. I zuru... amma musa wo ceeci no ga maanu tondo. Kala Irikoy ne a se: ma ci i se kan beene no ay salan aran se...aran ma sargay nangu cina , nangu kan ara ga alman kayna nda ibeeru sarga ay se, ay mo ga aran albarkandi nangu kulu kan aran go." Sura 24:4-6-8 ga ne: " Musa tun za susubay ga sarday feema cina tondo hinja gaa nda goorize 12 , Israel dumey kulu afo-afo. I na

alman sargay te. Musa ka kuro gaa ga say-say laabo nda feema gaa... nda borey gaa. a ne i se kan alkawalo no kan go ngey nda Irikoy game ra ." Iri di kan Musa na alman sarga , a na kuro say-say borey gaa. Ifo no ga ti wodin maana? Afollonka no kan Irikoy ci Adamu se, Habila se, Nuhu se, Ibrahim nda i haamey se kan ti " Da kuri mana mun, zunubi sinda yaafa." : Ibraniyey 9:22. Ifo se Irikoy na alman sargay ha? zama Irikoy ya adil no, a ne kan da kuri mana mun, zunubi sinda yaafa, nda koyne zunubi banandi ga ti kuri.alman kan sinda leebu no hima ga bu taaliteerey nango ra i ma du ngey zunubey yaafa. Amma Faabaka alwaato ra, alman sarga ga too nga mee. Faabaka ka soho, nga hinne no may lordi 10 se, nga hinne mo no na adiltaray toonandi.Aran ga bay may no? Yesuno, annabi Isa kan maana ga ti " Irikoy no ga faaba". Yesu sinda ndunna baaba, beene no a fun, Adamu banda zunubo si a gaa.Nga hinne no hin ga nga kuro dooru zunubikooney sabbay se, i ma du ngey zunubey yaafa.To, hari hinka go no kan iri hima ga gayi iri hunkuna cawo ra kan ti: Galatey 3: 10 kan ga ne: " hasaraw te borey se kan yan ga miila kan ngey goy hanney no ga ngey faaba, hasaraw mo no borey kulu se kan ga miila kan ngey may lordi 10 di kulu se", ama " da boro na lordi follon taamu, irikoy ga bora ciiti". lordi yan kan iri si hin ga may ikulu se. lordi 10 wo zunubi no a ga bangandi iri se. Ihinkanta kan iri mana ga dirgan gati kan irikoy hinne no gonda fondo kan ra a ga borey wa nda zunubi ciito.Iri ga gayi ne hunkuna, kala day iri ma ne irikoy ma aran albarkandi Timotius 1, 2:5-6 ga ne: " irikoy follon no, Faabako follon kan go borey nda Irikoy gama ra, kan ti Yesu kan na nga bon no borey kulu sabbay se." Irikoy ma te kan iri faham,a ma iri gakasinay iri ma aya wo gayi: Romey 3:20 " boro kulu no si ciya adil a jine lordi gananyan maa gaa, zama lordi no kande zunubi bayyan."

Ura hadayo

Iri hangankoy kulu iri go ga salam aran gaa koy hanna ma gaa kan ga ba iri kulu ma faham nda faaba fonda kan a feeri kan ga nan iri ma nga bay ga goro lakkalkanay ra nda nga ga du ga ciya adilyan nga jine. Binekaanay beeri no iri se iri ma iri "adiltaray fonda" wo toonandi aran do hunkuna.

Iri cawey kan bisa ra, iri di kan irikoy salan Ibranancey se sinay tondo bon, a na i no lordi 10. A ne i ma alman sargay te tondo bon ga du ngey zunubey yaafa. Ifo se Irikoy na alman sargay ha? Zama irikoy ya adil no, a sanno ga ne:" ba day da boro na lordey kulu gana, boro ma dira afollon bon, bora si hin ga Irikoy ciiti yana." Boro kulu gan wanji irikoy sanno, zunubi no bora te:" zunubi banandi ga ti buyan" : Romey 6:21. Kan irikoy ga bay kan nga lordey boro si hin ga nga lordey kulu gana, a se no a na kuri sargay hanna ha i gaa. iri ga koy nda Musa nda Ibranancey deeda nda jine. Sinay tondo ce gaa day no i go. Sura 24:12-18 ga ne: " Irikoy ne musa se: wa kaaru ga goro tondo bon; ay ga lordey hantum tondi gaa, ga no ni se. musa nda Yosua na tondo kaari. I ne borey ma goro hala ngey ga ka. Haruna nda Hur ga hagoy nda aran; buru fo na tondo daabu jirbi 6. Jirbi iyyanta, Irikoy na Musa ce tondo bon. Musa kaaru tondo bon ga te jirbi 40. Hunkuna, iri ga di hari kan te Ibranancey se. Kan yan Musa nda Hur dira ga nan tondo ce-gaa. Irikoy ganayan si faala boro se. A ga wasu ga fun irikoy fonda bon, ga nga bon fondo gana. Sanni no kan iri si ba iri ma maa, amma irikoy ga ba nga ma iri goosu no. Sura 32:1-4 ga ne: " I di kan hala Musa ga ka , a gayi gumo, i koy haruna do ga a ma te ngey se koy kan ga ngey candi zama iri si bay hari kan du Musa. Haruna ne i ma kande ngey wondey ura korbey nda jinde-hiirey. Musa na i margu ga te ura handay. A ne: To Israel! Ni kan ti koyo ne kan na iri ka Misira ra."Aran di di hari kan Ibranancey go ga te? Jirbiyan banda kan i ne "iri ga te hari kulu kan iriokoy ne." I mana may lordi sintina nda ihinka se. "Ni sinda Koy fo kala ay" " ma si hari kulu himandi ay". Ibranancey fun Irikoy fonda ra, i te ngey bon se tooru kan ga hima handay sanda toorey kan yan i di Misira. Ifo se i wasu ga fun Irikoy fonda bon? zama i ga ba no koy kan si i ha adiltaray. addiini no i gana. I sinda magasinay nda Irikoy, sanda hunkuna borey kan yadda nda ngey naamey, i si irikoy sanni ra. sura 32:5-6 ga ne: " kan haruna di wodin, a na sargay feema cina ga ne; suba jingar beeri no iri ga te Irikoy se. I na almanyar wi, i nwa, i maa kaani." Aran maa hari kan Haruna

te? Ura handa jine no a na sargay te, i na a beerandi,. Yadin no i hima ga te Irikoy se? Han! irikoy basinda i nwaara din dumo! Ne, i na lordi hinzanta taamikoy ma taari bon". i ga ne irikoy, Irikoy, kan si i biney ra. Taabi hinne no a ga kande boro gaa. sura 32:7-28-35 ga ne " Irokoy ne Musa se: zunubi, borey kan ni ka Misira na a y fonda tan. Guuru handay no i go ga beerandi. Hanga-sandoyan no. Soho binde i ga ga di ay futa. Ay ga i wi , amma ay ga i ciya kunda beeri. Musa na Irikoy nwaray. Ifo se borey kan ni ka Misira ra no ni ga wi? Ni koyne kan na i ka taabi ra? Ma si futu i se. Ma fongu kan Ibrahim nda Isaka nda Yakuba kan banda gaa ni ne kan ni ga kunda beera ka. Irikoy yadda Musa se, kan Musa ka borey do, a kande tondo kan gaa lordi 10 go. Yoshuwa ne Musa se kan nga go ga maa wongu kosongu. Musa ne kan nga wo dooni kosongu no nga go ga maa. Musa di kan i go ga gaanu, i ga sar, i ga fintaw sanda handay, Musa futu. A na tondo catu kan gaa lordi 10 go. A na handa bagu-bagu. Musa ne Haruna se: ifo se ni yadda i se nda wone? Haruna ne: Ni ga i bay. Ngey no ay ma te ngey se koy kan ga ngey dan fondo. zama ngey si bay hari kan du Musa. Ay ne i ma ngey urey margu, ay mo te i se ura handay. Musa di kan borey go goy laalo ra, a ne borey ga ti borey kan yan ga ba Irikoy. Lawi tzey kulu ka ga Musa windi. Irikoy ne boro kulu ma nga takuba sambu ga nga naizo nda nga coro nda nga baaba wi. Boro 3000 cine no bu zaaro din. Ura handa sabbay se no Irikoy na i gurzugay." wodin banda no Irikoy ne Musa ma ye ga te walha taji tee, kan bon a ye ga lordi 10 hantum koyne. Haro kulu kan Irikoy te lbranancey se, i fatta a adiltaray fonda ra; ga adiini gana. Fondo fo no lbranancey sambu? Irikoy go day no i deeney bon amma manti i biney ra. I te no ngey bon se hari kan ga ngey faaba. To, ifo no Irikoy ga ba iri ma faham deeda wo ra? Irikoy ga ba no iri ma iri margasinay hanse nda nga. Boro kan ga hin ga ne:" ay wo manti i cine, ay mana irikoy fonda tan. Ay si ga tooru gana. To, tooru ga ti hari kulu kan boro dan boro nda Irikoy game ra. A ga hin ga ti kan nooru no, bankaray , television wala don-don naamey. wala mo hari kan addiino ga ha iri gaa. Hari kulu kan boro ga dan irikoy nda a sanno nango ra kulu tooru no. May no ga ti aran wo irikoyo? rabbi Irikoy wala torey? Aran biney ra no Irikoy go wala aran deeney bon? Irikoy sanno no ga irikoy borey nda toorancey fayanka. aran ga Irikoy sanno bay? Aran yadda nda a? Aran ga bara nda aran bina kulu? " wala aran go day sanda lbranancey kan se Irikoy ne: Matta 15:8-9 " Borey wo nda mee no go ga ay gana nda, i biney si ay gaa. i ganayano manti kala yaamo no, adamizey sanno no i go ga cawandi" To, aran binde? irikoy cimi no aran go ga gana kan na lordi 10 no Musa se? Wala addiini no aran go ga gana, sanda lbranancey cine? Korintey1,10:10-14-15

ga ne: "Wone te no kan ga nan a ma ciya iri kan ti kokorbanda borey se seeda..., a se ay bakoy, aran ma zuru tooru ganayan se. Lakkalkooniyan se no ay go ga salan." Bangandiyan tira 21:8 mo ga ne:" Amma boro yaamey, tooruganakoy, boro laaley, ziimey... baa gati danji bango." yahaya 1, 5:21 mo ga ne: " wa hagoy nda tooru ganayan." Aran ma fonda goy nda hanganyano.Iri ma si dirgan mo kan irikoy sanno ya nwaari no kan ga iri fundo kungandi, yadin gaa iri ga hima no ga hagan a se ga du suuji bambata kan go a ra , suuji kan sinda cine kulu, kan boro si du nan kulu kala irikoy sanno ra kan hanganyano ra iri ga du naafa kan sinda cine, kan si du cine kulu mo. Iri ga di kan Irikoy ga ye ga goro nda lbranancey kan sinda a ma nga adiltara kakaw. Irikoy ma aran albarkandi. Aran ma si dirgan Yahaya 1, 5 :21 kan ga ne:" Wa hagoy nda tooru ganayan."

Margasinay hukkumo

Iri hangankoy kulu iri go ga salam aran gaa koy hanna ma gaa kan ga ba iri kulu ma faham nda faaba fonda kan a feeri kan ga nan iri ma nga bay ga goro lakkalkanay ra nda nga ga du ga ciya adilyan nga jine. Farha beeri no iri se kan Irikoy ye ga kan iri hunkuna iri "adiltaray fonda" sijiro bon.

Iri cawo kan bisa ra iri di Ibranancey kan Irikoy ka Misira tamtara ra no ye ga murte Irikoy gaa. I te ngey bon se ura handay kan i go ga gana. Hunkuna iri ga di kan Irikoy ne Musa ma hukcum te kan ra ngey margu margasinay ra, kan ra i ga nga beerandi, wodin se no iri hunkuna cawa iri ga a ce Maegasinay hukkumo. Fattayan tira 24:16-18 ga ne: " Irikoy annura go Sinay tondo bon, jirbi 6, jirbi iyyanta, Irikoy na Musa ce. Ibranancey kulu di Irikoy annura tondo bon. Musa kaaru tondo bon ga te cin 40 nda zaari 40." Sura 25:1-9 ga ne: " Irikoy ne Musa se, Ibranancey ma sargay te nga se: ura, nzarfu, guuru ciray, bankaray iri-iri, hincin guuru, alaman boobo kuuru, bundu, ji, dugu nda turare. Jineydin kan ay ci no i ga a cina nda." Aran maa hari kan Irikoy ci Musa se? A ga dambarandi amma a ga beejandi mo. Irikoy no ga ba nga ma goro nda Ibranancey kan yan sobay ga te a se zunubi. Ifo se Irikoy Beero kan ga hanan ga ba nga ma goro nda zunubikooney? Ifo se Irikoy kan ti biya, kan sinda hari kulu muraadu ga salan nda adamize taaliteeri? iri di kan Irikoy na boro taka no nga himando cine kan ga nan ngey ma du margasinay. Irikoysoola hanna se no a ga ba ngey ma gorocare banda, nga ma nga beera cabe i se. Hukkum fuwo nda lordiyan ga cabe i se kan i ga hin ga ye ga maanu Irikoy. Irikoy ga ba nga ma cabe borey kulu se Faabaka kan nga ga samba. Iri ma faham kan manti hala Irikoy gonda fu muraadu no bo! Irikoy si hin ga goro fu ra kan adamize te; sanda mate nga bumbo na a ci Isaya 66:1-2 ga ne " Beena ga ti aygoray nango, laabo no ay cey cire, fu fo dumi no aran ga hin ga cina kan ra ay ga hin ga goro? Ikulu ay no na i taka." Irikoy ga ba sanda mate kan iri jin ga a ci, nga nd ey ma goro margasinay ra. Nga ma boro cabe faaba fonda. Yadin gaa, fuwo din manti fuwey kan iri ga bay cine no. Irikoy ci mate kan cine i ga a cina nda. Iri hima ga bay kan mee hinka no Irikoy ne Musa ma te fuwo se. Dabula tino kan ga boori no ga i fay. Afa gati nangu hananta kan ra boro kulu si furo kala day alfaga beero, kan Irikoy ga suuban Haruna dumo gaa kan ga alman wi ga sarga zunubi tuusuyan se. Hari hinza no go nodin: Ura tebur kan bon i ga dugo ton, turare cambu fo, nda nwaari tebur fo. Ihinka ga ti: "Nangey kulu ra ihananta" wala " ihanney ra

hananta", zama nodin no Irikoy ga nga beera bangandi. A maana ga ti beena. A se no Irikoy ne Musa se boro kulu kan maanu nodin kulu no ga bu, alfaga beero hinne no ga hin ga furo nodin. Nga mo jiiri ra sorro follon no aga sargayte nodin. Nodin no Irikoy ne Musa ma bundu sundurko te kan i ga daabu nda nango kan i ga ura jisi. A se no i ga ne "Alkawali sundurko." Alfaga beero ga sargay kuro say-say nodin sorro fo jiiri ra, borey ma du ngey zunubey yaafa. Wodin banda irikoy ne Musa ma fuwo windi nda silli kaso ga ka a se mee fo, meyo din hinne gaa no borey ga bisa. Nodin no Musa na sargay feema cina, boro kulu doolay kala day a ma bisa sargay feema jine. Irikoy cabe no adamizey se mate kan cine i ga ga hin ga maanu nga. To, mate no boro him ga te? Kuri sargay no boro hima ga kande. Boro kulu kan ga ba nga zunubey yaafa kala day a ma furo Margasinay Hukkumo ra nda nga sarga. Irikoy go ga cabe iri se no kan boro kulu si hin ga maanu nga da a mana kuri sargay te. A se no Irikoy ne Musa: " Bafunay si kala kuri ra", zama " da kuri mana mun, zunubi sinda yaafa." Lawitey 17:11 " boro kulu kan ga ba nga zunubey yaafa, hima ga haw wala feejiwala ciro wi ga sarga." Margasinay hukkumo ra, a ma nga kambey dake sargay almano bono bon ga nga zunubey bangandi irikoy se. Wodin banda no alfaga beero ga kurosay-say feema nda laabo bon, wodin banda , a ma almano ton. Wodin ga cabe kan almano kan mana taali te bu taaliteero nango ra. To, alman kuri ga zasa alwaati kulu ga borey zunubey tuusu? Han! Jiiri kulu no Ibranancey ga a te. Almaney din man ti kala Faabaka alaamayan no , kan Irikoy ga ba nga ma cabe borey se mate kan Faabaka ga hima nda, jiiri ra sorro follon no alfaga beero ga furo Margasinay hukkumo ra. Zaaro din se no i ga ne:" zunubi tuusuyan zaaro." Da a ga furo mo kala day nda alman kan mana leebu no a ga wi ga sarga borey zunubey yaafayano se. Wodin kulu Irikoy go ga cabe no kan Faabaka ga ka ga nga kuro dooru zunubikooney se. Iri hunkuna cawo ga beejandi gumo. Amma hala iri ga gayi, hari fo go no koyne kan iri hima ga bay margasinay hukkumo bon. Sura 39:42-43 ga ne: "Ibranancey kulu te mate kan cine Irikoy na a ci nda Musa se. Musa di kan yadin day no i na a te nda, a na albarka dan i gaa." Sura 40:34-35 mo ga ne: " Irikoy annura te dullu ga hukkumo kulu daabu. Wodin se no Musa si hin ga furo hukkumo ra." Aran bay hari kan te? Kan hukkumo cinaro ban, Irikoy annura na a toonandi, annura beeri nda wayna annura." Harey din kulu ra Irikoy go ga adamizey fahamandi no kan: " Margasinay hukkumo ga ti kan iri hima no ga du margasinay nda Faabaka. Yahaya1, 1:1-14 " Sanno no go no za sintina, sanno nda Irikoy go care banda, Irikoy bumbo ga ti sanno... Sanno ciya basi, a goro iri game ra, a too nda suuji nda cimi, iri di mo a suujo." Aran ga annabey tirey

bay nda cimi kan yan ga aran fahamandi kan: "Margasinay hukkumo" nda alman sarga day no Faabaka toonandi? Aran faham nda hukkumo cawo? iri ga bay kan Irikoy sanno, han foyan a ga gaabi boro ma faham nda ga yadda nda a. Wodin fonda ra no Irikoy ne Isaya 55:8-9 ra: " Ay miiley nda ay fondey nda aran woney ga fay...Ma te kan beena go laabo se beene, yadin no ay miiley nda ay fondey go aran woney se beene." Iri ga gayi ne hunkuna. Iri ga Irikoy nwaaray a ma aran albarkandi.Iri ma si dirgan mo kan irikoy sanno ya nwaari no kan ga iri fundo kungandi, yadin gaa iri ga hima no ga hagan a se ga du suuji bambata kan go a ra , suuji kan sinda cine kulu, kan boro si du nan kulu kala irikoy sanno ra kan hanganyano ra iri ga du naafa kan sinda cine, kan si du cine kulu mo. Aran ma si dirgan Romey 11:55 kan ga ne "Ya nin Irikoy, arzaka nda lakkal nda bayray guso koyo! Boro si hin ga ni fondey kulu bay ga ban."

Ibranancey cafaritara

Iri hangankoy kulu iri go ga salam aran gaa koy hanna ma gaa kan ga ba iri kulu ma faham nda faaba fonda kan a feeri kan ga nan iri ma nga bay ga goro lakkalkanay ra nda nga ga du ga ciya adilyan nga jine. Farha beeri no iri se kan Irikoy ye ga kan iri hunkuna iri "adiltaray fonda" sjiro bon.

Annabey tira sintin kan ti Tawreeta sinda kala tira 5. Tira sintina ra no iri di mate kan zunubi te ga furo ndunna ra, zunubi kan kande taabi nda buyan nda ciiti adamizey bon. A ra mo no iri di kan irikoy na alkawaali sambu kan nga ga Faabako samba kan maa ra iri ga du iri zunubey yaafa, iri ma du ga wa nda jahannama danjo. a ra mo no iri di kan Ibrahim banda, Irikoy ne kan nga ga a ciya kunda beeri, a banda gaa mo no nga ga Faabaka ka. Tira hinkanta ra, iri di mate kan Irikoy goy nda annabi Musa ga Ibranancey ka Misira tamtara ra. Irikoy na sambu kala a kand ey Sinay tondo bon nan kan a na nga lordi waya no i se, kan yan ra a na zunubi yaafaya fondo feeri i se. Iri cawo kan bisa ra, iri di kan Irikoy ne Musa ma margasinay hukku cina. Kan cinaro ban, " Irikoy annura na hukku kulu daabu sanda dullu." :Fattayan tira 40:34. Irikoy cabe i se no kan nga ga ba margasinay nd ey amma kala nda kuri sargay. wo ne kulu mo Faabaka alaamey no. Lawi tira no ga ti tira hinzanta kan ra Irikoy ci i se mate kan i ga hima ga sarga te nda. Hari boobo no ga tira din ra kan iri si hin ga ikulu caw soho, amma da aran na i caw aran bon se, aran ga di sannize hinka kan afo kulu ga too sanda sura 200 cine kan yan go a ra hantumante. Dannizey din no gati : " hanante" nda " kuri". Ifo se sanney din ga baa gumo tira ra? I ga baa, zama Irikoy ga ba iri ma bay kan nga ya hanante no, nda koyne kan da " kuri mana mun, zunubi sinda yaafa.": Ibraniyey 9:22. Tawreeta tira hinzanta ra no iri ga di kan zunubikooni ga hin ga maanu Irikoy gaa da a kuri sargay te, sanda Faabaka alaama cine. tira taacanta kan ti Kabuyan tira ra no iri ga di kan jiiri fo cine no Ibranancey te Sinay, nan kan Musa na Tawreeta hantum. Amma manti no din no Irikoy ga ba i ma goro alwaati kulu, wodin sabbay se no Irikoy ne i ma tun ga koy Kanaan , laabo kan nga no i se ra. Kan i tun no din Irikoy annura no go ga i candi cin nda zaari, kala laabo kan Irikoy no i se din ra, sanda ma te kan Irikoy na alkawalo sambu nda Ibrahim se. irikoy si dirgan nga alkawalo gaa, zama irikoy ya adil no. Kanaan borey mo boro yan no kan ga beeri gumo, i gonda gaabi. To, ma te no Ibranancey ga te ga du laabo yadin gaa? Irikoy no

ga i gakinay zama hari kulu no si mongo Irikoy se. Sintinay tira 12:7 ga ne: " Irikoy ne Ibrahim se: " ay ga labo wo no ni banda se." Kanaan laabo borey taaley baa gumu, ibranancey no ay ga dan i ma i wi. Kabuyan tira 13:1-3 " Irikoy ne Musa ma sambu nga dumey kulu ra boro fo. Musa na i donton za Paran tanera ra sanda mate kan Irikoy na a ci nda." Sura 13:21 " I koy ga laabo windi...". Sura 13:25-33 mo ga ne: " Jirbi 40 banda, i ye ga ka Musa nda Haruna nda boro jarey do, i na i gar Kadesh,Paran tanera ra.I ne Musa se kan cimi yu nda wa laabu no amma laabo borey , boro gaabikooniyan no, i kwaarey mo kulu binniyan no.I ne kan ba Anak gaabikoono ngey di a izey...Kan i go ga heeni-heeni Musa se, kala Kaleb ne kan ngy ga laabo din ta zama Irikoy no na a ci.Borey ne kan laabo din borey ga hin ngey zama ngey ga hima day sanda doizeyan i jare gaa." Cino din kulu borey hana ga he ga baray. I sobay ga heeni-heeni Musa se ga ne: ifo se iri mana goro ga bu Misira, ifo se wongu laabu ra no Irikoy ga kande iri? Iri wondey nda iri izey ma halci. ifo se iri si ye Misira? Wodin mo dooru Musa nda Haruna gaa.Yoshuwa , Hun izo nda Kaleb yefuna izo ne kan da Irikoy yadda laabo din ga te ngey wone. wa si hamburu , wa naanay Irikoy gaa, zama a bangay iri se.Irikoy ne Musa se: ifo se borey wo go ga ay kankam? Harey kulu kan ay te i se si hin ga nan i ma yadda ay gaa no?" Aran di mate kan Ibranancey na kankami nda murteyan cabe Irikoy se? Aran di kan boro yan no kan sinda naanay wala? Aran di kan boro yan no kan na Irikoy tuuma zama i mana yadda nda a sanno wala? Taali beeri no i te zama i mana yadda nda Irikoy alkawalo kan ra a ne nga ga Kanaan laabo no i se , alkawali kan irikoy sambu Ibrahim se. Yadin mo no baa, soho boro yan ga ne kan ngey yadda nda " Irikoy nda a annabey", to, boroyan no kan mana yadda zam i mana yadda nda Irikoy sanno kan a annabey ci. Boro ma wanji ga yadda nda Irikoy sanno, zunubi laalo no! Iri ga konda deeda nda jine. Kabuyan tira 14:20-32 ga ne: " Ay, Irikoy, ay salan, ay ga boro laaley kulu wi tanera wo ra, Kaleb nda Yoshuwa hinne no ay ga nan bafunay ra." Ifo no Irikoy te Ibranancey se kan wonji ga yadda nda Irikoy sanno? Irikoy ne kan ikulu no ga bu tanera ra. To, ifo se i kulu mana du ga furo Kanaan laabo ra? I mana du ga furo a ra , zama i wanji ga yadda nda Irikoy sanno. Yadin gaa, boro kulu kan wanji ga yadda nda Irikoy sanno, bora ga taabi day no. Amma irikoy si ba iri se halci. Wodin se no Ibraniyey 3:7-8 ga ne: " Da aran maa a jinda, aran ma si aran biney sandandi, sanda tanera ra borey cine." Ibraniyey 3:12 mo ga ne: " Wa hagoy boro kulu ma si aran darandi, ga aran ka Irikoy fonda ra."

To, iri hangankoy, iri ga gayi ne hunkuna, hino iri ga di kan borey kulu kan wanji Irikoy sanno kulu no bu tanera ra. Iri ga Irikoy nwaaray a ma aran albarkandi. Iri ma si dirgan mo kan irikoy sanno ya nwaari no kan ga iri fundo kungandi, yadin gaa iri ga hima no ga hagan a se ga du suuji bambata kan go a ra , suuji kan sinda cine kulu, kan boro si du nan kulu kala irikoy sanno ra kan hanganyano ra iri ga du naafa kan sinda cine, kan si du cine kulu mo. Aran ma si dirgan Ibraniyey 3: 12 kan ga ne: " Wa hagoy boro kulu ma si aran darandi ga aran ka Irikoy fonda bon."

Guuru ciray gondo

Iri hangankoy kulu iri go ga salam aran gaa koy hanna ma gaa kan ga ba iri kulu ma faham nda faaba fonda kan a feeri kan ga nan iri ma nga bay ga goro lakkalkanay ra nda nga ga du ga ciya adilyan nga jine. Farha beeri no iri se kan Irikoy ye ga kan iri hunkuna iri "adiltaray fonda" sjiro bon.

Iri cawo kan bisa ra, iri di kan Ibranancey too laabo hiiro gaa, kan Irikoy ne nga ga no Ibrahim nda nga banda se. Irikoy ganda anniyan nga ma boro laaley gaaray ga laabo din no Ibranancey se. Amma i gaabo se, Ibranancey hambur ey, i mana yadda nda Irikoy alkawalo. Irikoy mo na i ciiti wodin sabbay se. Kabuyan tira 14:30 ga ne: " Laabo di kan ay no aran se din , aran si furo a ra... kala Kaleb nda Yoshuwa hinne." Sura 14:31-32 mo ga ne: " Aran izey kan aran ne ga taabi no ga furo laabo din ra, tanera ra no aran wo ga bu." irikoy ga ba nga ma Ibranancey albaekandi no gumo, amma kan i mana yadda nda Irikoy, a mana te. Sura 20:1-5 ga ne: " Ibranancey too Sin tondo bon, Kashen ra, nan kan na Musa waymo Mariyama fiji. nangu no kan sinda hari. i ne Musa se ifo se a mana nan ngey nda ngey almaney kulu ma bu za Misira? nangu kan dumize nga bafunay kulu si?." Aran go ga maa hari kan Ibranancey ci? Hari kulu kan Irikoy te i se Misira nda tanera ra, kulu mana ganji i mana naanay irikoy gaa., kala day heeni-heeni hine kan ra i go. Cimi, dirawo na i taabandi, amma i hima fongu harey kan te banda kan na i ganji i ma furo Kanaan laabo ra. Cimi no, i sinda hari, ifo se mana Irikoy nwaaray? Hari no kan Irikoy ga hin ga te kan sinda sikka kulu. Amma, i mana naana no Irikoy se. Sura 20: 6-12 mo ga ne: " musa nda Haruna koy ga Irikoy nwaaray margasinay hukkomo ra, Irikoy ne Musa ma nga goobo sambu, a na borey kulu margu. A ma salan tondo se, hari ga fatta i se tondo ra. Musa nda Haruna na borey margu. Musa na tondo kar sorro hinka nda nga goobo. Haro fatta, borey nda almaney han. amma Irikoy ne musa nda Haruna se, za day kan manti mati kan ay ci aran se no aran te, arannsi konda borey laabo kan ay aran din ra." Aran faham hari kan te? Irikoy ne no Musa ma salan tondo se, amma manti yadin no Musa te. Sorrohinka no Musa na tondo kar. Wodin mana ganji, Irikoy na i no haro, amma Musa nda Haruna teegoyo din mana kaanu Irikoy se. " Za day kan aran mana te mate kan ay ci, ga du ga ay beerandi borey jine, aran mo si konda borey laabo din ra kan ay no aran se ra." Hari no kan ga dooru, amma hari kulu kan manti Irikoy sanno no, a si yadda nda a. Musa wo annabi no, amma a na zunubi te sanda adamu banda kulu cine. A si hin ga boro kulu faaba. A mana adiltaray kubandi: Romey 3:23 " Borey kulu no na zunubi te, i na ngey bon gonji Irikoy suujo." Ikulu afo no Irikoy jine. Borey kulu

no te zunubi, adamize ba afo si no kan mana zunubi te. Ikulu no daray. ikulu no ziibi care banda." Romey 3:9- 11. Faabaka hinne kan ga fun beene no ga hin ga borey faaba ngey zunubey gaa. Sura 20 ra no Iri ga di kan Hor tondo bon no haruna bu. " Hala borey ga tun Hor tondo bon ga koy Jonks, i go day ga heeni-heeni Irikoy nda Musa se ga ne: ifo se iri mana bu Misira ra? Irikoy mo kande gondiyan kan ga boro nama ga wi. I na Musa ha a ma Irikoy nwaaray a ma i moorandi ngey.Irikoy ne Musa ma te guuru ciray gondi ga a sarku beene, boro kulu kan gondi nama kan na nga bono sambu ga guru gondo din guna kulu no ga du baani.": sura 21:4-9. Aran ga bay kan i zunubey din sabbay se no Irikoy na gondey din tan i gaa? I mana saabu nda nwaro kan Irikoy samba i se. Gondey na boro boobo wi. Ifo no i hima ga te kan ga i wa nda gondey ? I ga hin ga ngey bon faaba? I si hin! Irikoy hinne no ga hin ga i faaba. Ibranancey tuubi zam i ci Musa se kan ngey na zunubi te. I na Musa ha a ma Irikoy nwaaray ngey se. To, Irikoy na i wa nda gondey din? Irikoy te i se hari kan bisa ba yadin. Irikoy ne: " wa guuru gondo guna, aran ga du baani." To, ifo no du borey kan wanji? Ikulu no bu, amma borey kan na guuru gondo guna, ba afo no mana bu. Deeda wo ra, Irikoy go ga cabe iri se no kan iri nda I branancey mana fay, iri kulu afo. Iri miiley nda iri sanney nda iri teegoyey ra, iri go ga taali te Irikoy nda borey se. Saytan ga hima no sanda gondey din kan na borey nama , zunubi no sanda day gondey din naajo no kan na i wi. " zunubi banandi ga ti buyan. Amma iri ga Irikoy saabu zama a na Faabako samba kan ga adamizey wa nda zunubi naajo. Aran ga bay kan Irikoy si ba iri ma zunubi te? Musa banda jiiri 1500, Yahaya 3:14-16 ga ne: "mate kan cine Musa na gondo sarku beene, yadin cine no i ga Faabaka sarku beene...kan ga nan boro kulu kan yadda nda a ma si halci, amma boro ma bafunay, bafunay kan sinda mee." Wo ne wo labaari hanno no! Sanda ma te kan cine iri cawey kan ga ka ra, iri ga di kan Faabaka bu, jirbi hinzanta a ye ga tun? Fondo no kan Irikoy feeri adamu banda se a ma du fundi nda lakkal nda farha kan ga duumi. Irikoy ga ba iri ma faham no kan iri si hin ga iri bon faaba, kala day Faabaka hinne. Aran ma hangan Irikoy sanno se ga a gana nda cimi. Wa yadda nda Faabaka , aran ma du faaba. Zama da aran wanji ga yadda nda a, Yahaya 8:14 ga ne: " aran ga bu aran zunubey ra." irikoy sanno ga ne boro kulu kan wanji Irikoy sanno, bora ga halci kan sinda sikka kulu. Aran faham nda Faabaka? hala day aran na aran naana no a se, aran ga ciya hananteyan Irikoy jine, ga du fundo kan ga duumi. Sanda mate kan cineMusa na guuru gondo sambu beenen yadin cine no i ga Faabaka mo sambu beene. " boro kan yadda nda a si halci amma fundi no bora ga du, fundi kan ga duumi.": Yahaya 3:14-16 .

Iri ga gayi ne hunkuna, amma da Irikoy yadda, hino iri ga di annabiMusa deede kokoranta. Iri ga Irikoy nwaaray a ma aran albarkandi. Iri ma si dirgan mo kan irikoy sanno ya nwaari no kan ga iri fundo kungandi, yadin gaa iri ga hima no ga hagan a se ga du suuji bambata kan go a ra , suuji kan sinda cine kulu, kan boro si du nan kulu

kala irikoy sanno ra kan hanganyano ra iri ga du naafa kan sinda cine, kan si du cine kulu mo. Aran ma si digan Isaya 45:22 kan ga ne " wa ka ay do, ay ga ara faaba."

Tawreeta bananta.

Iri hangankoy kulu iri go ga salam aran gaa koy hanna ma gaa kan ga ba iri kulu ma faham nda faaba fonda kan a feeri kan ga nan iri ma nga bay ga goro lakkalkanay ra nda nga ga du ga ciya adilyan nga jine. Farha beeri no iri se kan Irikoy ye ga kan iri hunkuna iri "adiltaray fonda" sjiro bon.

Iri caw 40 kulu kan iri te sanney kan Irikoy dan Musa bono ra kulu, iri mana di ey kaa Tawreeta ra. Alwaatodin ga ka soho sinda ala jiiri 3500. Hala soho mo, Tawreeta gonda maa, zama nga no ga fahamandi iri harey kan fun Irikoy do nda wo kan yan mana fu a do. Irikoy si nga bon kakaw ba ce fo? A sanno si barmay, a sanno no gonda gaabi sanney kulu bon, a sanno si taari. Boro kan na a sanno gana mo si taabi, bora ga goy nda adiltaray zama sanno koyo ya adil no. Kabuyan tira 23:19 ga ne: " Irikoy manti adamize kan ga taari. Hari kan a te si ye ga kokor ga dooru a gaa. Hari kan a ci, a si a te no? A ga fun nga sanno bon no?" Irikoy na hari boobo cabe iri se Tawreeta ra: beena nda ganda nda hari kulu kan go i ra. Irikoy na boro taka ngey ma du margasinay goray hanno. Amma iri di kan manti Irikoy se no Adamu hangan, amma Saytan sanno se no a hangan ga murte Irikoy kan na a taka gaa. Romey 5:12 ga ne: " boro follon maa gaa no zunubi furo ndunna ra, hari kan kande buyan borey kulu gaa." Irikoy mo na jahannama soola zunubikooney se kan ra i ga duumi ga he ga baray, gurzugay nda taabi kan sinda cine ra. Hala baa Irikoy Adamu nda Haawa gaaray ga i ka kalo ra, a ci i se kan nga ga Faabako samba ndunna bon. A na alkawali sambu Ibrahim se kan nga ga a kunda ciya kunda beeri kan gaa nga ga Faabaka ka. Ibrahim no na Isaka hay, Isaka mo na Yakuba hay kan du ize 12. Iri cawey kan bisa ra, iri di kan Isufu beerey na a neera. Amma ngey no ye ga ciya bannayan Misira labu. Amma Irikoy na Musa soola a ma i ka Misira borey tamtara ra. Irikoy na i ka tamtara ra, a kond ey Kanaan laabu kan a ne nga ga no Ibrahim banda se. Amma kan i si Irikoy bay sabbay se, ibayano kulu mana du ga furo laabo din ra. Asariya yaarayan tira 32:4 ga ne: " Irikoy ya adil no, adiltaray-janay si lamba Irikoy gaa. A fondey ya kayanteyan no." Iri ma fongu mo kan Ibranancey kulu kan wanji Irikoy sanno kulu no bu pat. I mana du ga di Kanaan laabo. Tawreeta tira kokoranta ra, iri ga kan Musa na Irikoy lordi waya cawandi borey se. Manti akulu no iri ga di. Amma da aran bumbo na a

caw aran bon se, aran ga ga faham nda a aran bon se? kan Musa ne i se "aran ma si dirgan Irikoy sanno". " Wa diragan kan Irikoy no na aran ka Misira tamtara ra, aran ma dirgan taaley nda zunubey kan aran te fonda bon, aran ma dirgan nda ciitey kan Irikoy te aran kayyey se kan wanji ga Irikoy sanno gana. Ikulu no bu taera ra. Irikoy na booriyandiyar te aran kayey se amma i fatta Irikoy fonda ra. " Da aran maa Irikoy sanno, aran ma si aran biney sandandi sanda mate kan boro jiney te." Da aran wanji mo, aran si yana Irikoy ciito se. Wa si dirgan kan Irikoy no ga konda ara laabu kan ra wa nda yu go. Zama manti nwaari hinne no boro ga bafunay nda bo, amma nda Irikoy sanno. Aran ma si dirgan a gaa. Asariya yaarayan tira 34:1-2 ga ne: " Ma kaaru Abarim tondo bon...ni ga tondo fonnay amma tondo din bon no i ga bu zama aran na ay sanno kakaw... Ni ga di laabo amma ni si furo a ra." sura 34: 1-2 ga ne: " Musa kaaru ga koy tondo bon... a na laabo kulu fonnay, za Yahudiya kala teeko gaa." Sura 34: 4-12 mo ga ne: " Irikoy ne: laabo ne kan ay no Ibrahim nda Isaka nda yakuba se. Laabu no kan ay ga no ni banda se. Amma ni wo si furo a ra. Nodin mo no Musa bu, i na a fiji Moab laabo ra. Boro kulu no si bay nan kan Musa sara go. jiiri 120 no Musa se kan a bu. ibranancey he. Yosuwu ma gonda bayray kan a du Musa do. A se no soho Ibranancey go ga hangan Irikoy fonda ra. Annabi kulu no mana te Musa cine, zama a ga a ga di irikoy no mo-nda- mo. Harey kan yan a te Misira ra ga dambarandi." Soho iri too tawreeta cawo mee, tira no kan ga iri fahamandi nda Irikoy sanno nda Faabaka kan Irikoy soola. musa wo annabi no kan irikoy goy nda a gumo, manti kayna, a na hari boobo te Irikoy fonda ra. Annabey kulu , annabi Musa sanno bon no i woney go ga dake. amma ibeero kati wo kan a ci Tawreeta kokorbanda tira ra, sura 18: 15-19 kan ga ne: " Rabbi, ni koyo ga annabi fo samba sanda ay: aran ma hangan a se, wone no ni ha irikoy ma te za kan ni go Horeb, ay ga ay sanno dan a meyo ra, hari kan ay ci a se mo no a ga te. Boro kulu mo kan wanji a sanney, ay nda boro si saba baa ce fo." Irikoy ga ba no nga ma ci kan israel banda gaa no nga ga annabi fo ka kan ga irikoy sanno toonandi borey do, nga no ga kande margasinay borey nda Irikoy game ra. aran ga bay may no gati annabo din? Aran ga bay annabo kn sanno ga gaabu nda annabi Musa wo no? annabo kan na dambara hari yan te kan Musa mana te? Nga no gati faabaka kan wandiyoy no na a hay. A se no Musa ne "borey ma hangan, amma boro kan wonji a sanney, ay nda boro si maa care se baa ce fo.": sura 18: 15-19. To, ifo no iri faham tawreeta tira wo ra? iri ma caw sura 32: 1-3-4 kan ga ne : " Beeney ra borey! wa hangan, ay no go ga salan...laabo bon borey, aran ma hangan ay sanney se...Aran ma Irikoy maa beerandi! nga no gati tondi daaro, goy hanno teeka. A

fondey kulu kayante yan no.Koy hannanta kan adiltaray -janay ga mooru a. Boro kayante no. " To iri hangankoy, iri ga gayi ne hunkuna, amma hino iri ga di laabo dinkan ra wa nda yu go kan ra Irikoy ga konda Ibranancey. Kala day iri ma ne irikoy ma aran albarkandi.Iri ma si dirgan mo kan irikoy sanno ya nwaari no kan ga iri fundo kungandi, yadin gaa iri ga hima no ga hagan a se ga du suuji bambata kan go a ra , suuji kan sinda cine kulu, kan boro si du nan kulu kala irikoy sanno ra kan hanganyano ra iri ga du naafa kan sinda cine, kan si du cine kulu mo. Aran ma si dirgan aya kan ga ne: " Irikoy ya adil no, adiltaray -janay si maanu Irikoy gaa, Irikoy ya boro kayante no."

Yoshuwa nda Kanaan laabo

Iri hangankoy kulu iri go ga salam aran gaa koy hanna ma gaa kan ga ba iri kulu ma faham nda faaba fonda kan a feeri kan ga nan iri ma nga bay ga goro lakkalkanay ra nda nga ga du ga ciya adilyan nga jine. Farha beeri no iri se kan Irikoy ye ga kan iri hunkuna iri "adiltaray fonda" sjiro bon.

Iri banda cawo ra iri di Tawreeta ra, kan zunubi ga ka ndunna bon nda taaley kan yan a ga kande nda Faabaka alkawalo kan irikoy sambu kan ga adamu banda faaba ngey zunubey gaa. Irikoy ne Ibrahim ma koy Kanaan laabu, nga ga a banda ciya kunda beeri kan gaa Faabaka ga fun. Sura 17:8 ga ne fondo wo ne ra, " Laabo kan ra ni ga koy, ay ga a no ni nda ni banda se, Kanaan laabo kulu ga ciya aran wone." Hunkuna iri ga di kan jirbi boobo banda no Irikoy na nga alkawalo toonandi Ibranancey se, alakawali kan ra a ne kan nga ga Kanaan laabo no i se. Iri di kan Musa bu, Yoshuwa no furo a nango ra, Yoshuwa mo na goy hanno yan te Ibranancey se. Ngey no koy ga di Kanaan laabo za sintina. Iri ga di mo kan Yosuwu kan Ibranancey wanji no Irikoy ga suuban a ma i kandi ga kond ey Kanaan laabo ra. yoshuwa tira ga cabe iri se mate kan no irikoy na nga alkawalo toonandi nda Ibrahim se. Sintinay tira 17:8 ga ne : " Ay ga Kanaan laabo kulu no ni bandey se, a ga ciya i wone." Cawey kulu kan iri di ra, iri di kan Ibranancey sinda laabu jina. Kanaan laabo kan ra i himo ga koy mo boroyan go a ra. Borey din goy yaamey se no Irikoy ga ba nga ma tuusu ga laabo no Ibranancey se. Yoshuwa 1:9-11 ga ne " Musa buyano banda, Irikoy ne Nun kan ga ti Yoshuwa izo ma bisa Jordan ga koy ga koy laabo kan nga ga no Ibranancey se ra. Nan kulu kan aran cey taamu , aran wo ne no sanda ma te kan ay na a ci Musa se nda. Za tanera gaa kala a ma koy liban nda Efrat isa gaa. Hittitey laabo kala isa wayno-funa, ay si fun mo aran banda., boro kulu no si hin ni, ay na a ci Musa se. Ma si hamburu, zama ni sabbay se no laabo wo ga ciya aran wone." Yoshuwa 1:9-11 mo ga ne: " Man ti ay ne i se ni ma si hamburu no? Ay go ni banda alwaati kulu. Ma ne borey ma ceeci nwaari ga du ga Jurdan haro daaru ga koy laabo ra kan ay no aran se din ra." iri ma hangan hari kan Irikoy sanno ci. Sura 2:1 kan ga ne: " Wa koy ga di laabo nda Jeriko." Boro hinka kan yan koy mana zumbu kala wayboro fo kwaara kan se i ga ne Rahab. Kwaara boro foyan di ey, i koy ga ci bonkoono se ga ne: " Ibranance foyan furo kwaara ra bi cino ga laabo carmay.": 2:2. Bonkoono na soojeyan donton i ma borey

din di. Rahab ne kan nga ga bay kon i Irikoyo no ga ti koy cimi-cimo, zama nga maa harey kulu kan a te i se. A na yawey tugu ,amma a ne kan nga soofa i ma nga wi da i ma lamba borey din gaa. Ibranancey ne Rahab se kan da ngey na kwaara ta, Rahab nda nga almayaalo kulu ngey si lamba i gaa.To, mate no iboro booba di kulu ga te ga Jurdan isa daaru ga bisa? Irikoy kan na i bisandi teeko gaa mana barmay. Irikoy follonka no. Sura 5:13-15 ga ne "Za alwaato kan Yoshuwa go Jeriko no a di boro fo nda takuba. Yoshuwa ne a se: ni wo iri boro no wala ni ya iri yanjekaari no? Bora ne Yoshuwa se kan nga wo Irikoy soojey jine-funa no. Wadin banda, ifo no Irikoy ne Yoshuwa se? Irikoy ne a ma nga taamey ka zama nangu hanante ra no a go. Yoshuwa maa wodin kaani." Aran ga bay boro kan salan Yoshuwa se? Irikoy bumbo no kan salan Ibrahimse, kan bangay Musa se. Sura 6:2-5 ga ne:" Irikoy ne Yoshuwa se: guna ga di za Jeriko, bonkoono nda a wongarey kulu ni ga hin ey. Jirbi 6 no ni ga kwaara carmay. Jirbi iyyanta, ma sambu alfaga beeri 7, afo kulu nda feeji hilli fo kan i ga funsu, wodin banda, aran ma kuuwa, kwaara binney ga kan."Yoshuwa mo na a toonandi borey kulu do. Sura 6:10 ga ne: "Aran ma si aran jindey sambu, aran ma dangay kala day da ay ne aran ma kuuwa." I na kwaara windi sorro 6. Sorro iyyanta, alfaga beerey na ngey hilley funsu kala kwaara binney kulu kan." Sura 6: 16 ga ne Yoshuwa ne i se " Wa kuuwa zama Irikoy na kwaara no aran se. " Yadin no Yoshuwa yan te ga du Kanaan kwaara no ya. Kwaara borey kulu bu ga cindi Rahab nda nga almayaalo hinne. Rahab wo fuwo mana kan zama a na nga toorey kulu ka ga furu, ga naanay Irikoy gaa. Ifo no nan kan Yoshuwa yan hin ga furo Jeriko kwaara ra hala i du ga laabo ta laabo borey gaa? I hin ga du laabo din zama se boroyan no kan yan yadda nda Irikoy sanno, i na ngey naana kulu dan Irikoy kambe ra. To, Rahab binde? To, nga bumbo boro no kan naanay irikoy gaa zama wodin sabbay se no a na Irikoy ganakoy tugu ngey kwaara borey se. Ibraniyey 11:30-31 mo ga ne: "Cimandiyan no kande kan jirbi 7 hinne no i te kan i na kwaara zeeri. Cimandiyan no nan kan Rahab mana bu kwaara borey banda, zama a na Irikoy bakoy kubayni." Sura 11:6 ga ne: "Da cimandiyan si no, boro si hin ga kaanu irikoy se; boro kulu kan ga ba nga ma maanu Irikoy gaa, kala day bora ma yadda kan a go no, borey kan yan go ga a ceeci, a ga di ey." Iri ba no iri di Yushuwa bon deeda kulu , amma iri ma gayi day kan Irikoy na Kanaan laabo no Ibranancey nda Yoshuwa se. Sura 21:43-44 mo ga ne: " laabo kan Irikoy ci kan nga no Ibranancey, Irikoy na a no i se mo...Irikoy na alkawali sambu i se kan nga ga ibarey kulu nakkasandi, Irikoy na i no mo lakkalkanay. " Ara diyano gaa, Irikoy na nga alkawalo toonandi wala? Cimi, Irikoy na nga alkawalo toonandi, zama

Irikoy ya adil no. Hari kulu kan a ci, a ga a toonandi ba da borey ga di a gayyan. Irikoy na lbranancey ganji i ma furo Kanann laabo ra zama za banda no borey go ga heeni-heeni Irikoy se. Iri ga bay kan aran ga bay kan Irikoy go no, amma, to, aran yadda nda Irikoy? Cimi no kan aran yadda nda Irikoy? Aran ga ba Irikoy? Aran na aran naana no Irikoy se? Aran gonda fundi halabada? Adamu banda kulu no ga bay kan Irikoy go no, amma i basinda Irikoy goy beerey. irikoy ga ba aran, a ga ba nga ma aran albarkandi, amma aran hima no ga yadda nda a sanno ga goy nda a. Korintey 1, 2:9 ga ne: "Hari kan mo mana di, kan hanga mana maa, hari kan boro si miila, ikulu no Irikoy soola nga bakoy se." Ibraniyey 6:11-12 ga ne: "Wa si ciya hanga sandoyan, wa cimandikoy nda suurantey dondon aran ma du alkawalo tubo gaa." Iri ga aran fonda goy, Irikoy ma aran albarkandi. Iri ma si dirgan mo kan irikoy sanno ya nwaari no kan ga iri fundo kungandi, yadin gaa iri ga hima no ga hagan a se ga du suuji bambata kan go a ra , suuji kan sinda cine kulu, kan boro si du nan kulu kala irikoy sanno ra kan hanganyano ra iri ga du naafa kan sinda cine, kan si du cine kulu mo. Aran ma si dirgan Ibraniyey 6:11-12 kan ga ne: "Aran ma si ciya hanga sandoyan, wa cimandikoy nda suurantey dondon aran mo ma du alkawalo tubo gaa."

Ruta nda Ciitikoy.

Iri hangankoy kulu iri go ga salam aran gaa koy hanna ma gaa kan ga ba iri kulu ma faham nda faaba fonda kan a feeri kan ga nan iri ma nga bay ga goro lakkalkanay ra nda nga ga du ga ciya adilyan nga jine. Farha beeri no iri se kan Irikoy ye ga kan iri hunkuna iri "adiltaray fonda" sijiro bon.

Iri ga koy hanna , koy cimanta saabu kan ye ga kande iri hunkuna koyne iri alwaati kulu cawo bon, zama a suujo nda a gomno ra no iri du ga tun nda fundi nda ga ham baani, wodin fondo ra no iri ga ne a se a ma fonda goy nda hari kulu kan a te iri se nda hari kan a ga te iri se. Irikoy ya bakasinay no, adil no, toonante no kan ga bakar, irikoy sinda cine, nga no ga ti hina beeri koyo kan se hari kulu si mongo, nga kan na nga bon ciya Koy kan ga ba margasinay hanno nda nga takahoro kan ti adamize. iri "adailtaray fonda" sijiro bon day no iri go hala soho.

Iri hunkuna cawo ra, iri ga di bakasinay kan ga dambarandi. iri mate kan cine, Irikoy na Yoshuwa suuban nda, a ma Ibranancey candi ga kond ey Kanaan laabu kan Irikoy ne nga ga no Ibrahim banda se. Ciitikoy tira nda Ruta tira no iri ga caw. Tirayan no kan ga salan iri se hari kan te Yoshuwa nda annabi Dawda alwaati hinka game ra. Hala, iri ga sintin, iri ga di hari kan Yoshuwa ci Ibranancey se Irikoy mayey nda a bakasina bon. Sura 4:15 ga ne: " da ara si may Irikoy se, yadin gaa aran ma suuban boro kan aran ga gana: aran ma aran kayey toorey gana kan i gana Amor laabu. Ay wo ay nda ay almayaalo kulu Irikoy no iri ga gana." Ikulu ne Yoshuwa se: " Iri mo Rabbi day ga ti iri Irikoyo" : sura 24: 18 . Ciitikoy tira 2:7-13 ga ne: " Borey go ga Irikoy gana alwaati kulu zama i di goy beerey kan Irikoy te ngey se. Nun izo kan ti Yoshuwa bu nga jiiri 120 ra. I na a fiji Efram. Borey kan ka i banda si Irikoy bay, i si ga di goyey kan Irikoy te Israel se. Hari kan si kaanu Irikoy se koonu no i go ga te, hala nda tooro kan se i ga ne Baal no i go ga gana. I fatta Irikoy cine ra, kala day ngey toorey ganayan hinne: tooro kanti Baal nda wayna nda hando no i go ga gana ga i ciya ngey irikoyo." I dirgan harey kan Irikoy te. Saytan na i darandi gumo, kala tooru ganayan. I si ga kuri sarga kan Musa ci i se din, i si ga a te koyne. Taari fondo no i sambu, wo kan se lordi sintina ga ne: " ni sinda Koy fo kala ay." " Ma si may tooru se, ay ga koono wodin. Kayey zunubey se, ay ciito ga koy kala i haama taacanta gaa. Ay baakoy kan goy nda ay lordey mo, ay ga gomni te i se kala i haama taacanta gaa."

Wodin kulu mana i murteyano ganji, Irikoy mo na i gurzugay. Sura 2: 11 ra, Irikoy sanno ga ne iri se: " Ibranancey na hari te kan mana kaanu Irikoy se, kan ti tooro kan se i ga ne Baal kan i gana." Aya 14-15 mo ga ne: "Irikoy na nga futa cabe Israel se. A na boroyan dan kan ka ga i kom, i mana hin ga hari kulu te. Da i ceeci ngey ma wongu nda borey din, Irikoy mo ma i gaabo ceeri. I go day taabi ra." Yoshuwa tira ga cabe iri se mate kan Ibranancey na ngey biney kakam nda, irikoy mo na i dan i ibarey cey cire, Irikoy na i no jine-boro laalo yan. wongaari hinza fo bon no iri ga salan aran se kan yan ga ti : Jedeon nda Barak nda Samson. Alwaato si wasa iri se iri mi di ikulu deedeey hunkuna. To, iri di kan sorro boobo no Ibranancey murte Irikoy gaa, wodin se, Irikoy mo na i gurzugay. da i tuubi no don irikoy ga i no jine-boro yan kan ga i ka kambe. I murteyano ga hin ga Irikoy adiltara ganji no? Ba ce fo! Da ni na taali te, Irikoy ga ni gurzugay wodin sabbay se, da ni may irikoy se mo, a ga ni beerandi wodin maa gaa, sanda mate kan cine Irikoy na alkawalo sambu Ibrahim se. Irikoy alkawaalo si gana ba ce fo: " ni banda gaa no kundey kulu ga du albarka" : sintinay tira 22-18. Ibrahim banda gaa no Faabaka ga fun, kan sinda sikka kulu, a ciya Ibranancey no, Firauna nda Misira borey no, Kanaan borey, taari addiiney wala mo Saytan no, boro kulu si hin ga a ganji. Soola kan Irikoy te kan nga ga Faabaka ka Israel gaa, a ga a te. To, soho tira kan se i ga ne Ruta no iri ga caw. Ruta wo wayboro no kan ga ba Irikoy gumo alwaati kan ra borey kulu fun Irikoy cine ra, ga ndunna toonandi nda zunubi. a man ti Israel boro, Mohab laabu boro no. Nodin borey mo tooru ganakoyan no. Amma Ruta wo Irikoy hinne no a ne. Hari mo no kan iri ga bay kan si faala! Boro kan si Irikoy bay no Ruta ga yadad ma nga hiiji wala Israel boro no a ga hima ga ceeci? Ruta gonda alboray wayboro fo kan se i ga ne Orpa, boro mo no kan ga baa Irikoy. Ruta faham kan boro si hin ga ne Irikoy ni ma ye ga ne tooru. " boro kan ga baa yu si hamburu yuize." Ruta ka ga goro Betelehem, Israel laabu. Rahab gonda ize fo kan se i ga ne Boaz , arzakante no kan sinda wonde. Boaz faro ra no Ruta ga koy ga koone susubay kulu. Boaz mo boro adil no kan kubay nda wayboro kan ga baa Irikoy. To, ifo no ga te? Boaz nda ruta na care hiiji. Irikoy mo na i albarkandi, i du ize kan se i ga ne Obed kan du ize kan maa Izayi. Izayi no na Dawda hay kan te Israel bonkooni bambata kan na Zabura hantum. dawda banda gaa mo no Faabaka fun. Ruta man ti Ibranancey cine, boro no kan na ngey toorey furu ga Irikoy gana, Irikoy mo na a albarkandi. Iri di kan Irikoy no kande Ruta Israel laabu hala nga nda Boaz na care hiiji, i du ize kan gaa Faabaka fun.

To, iri hangankoy, iri ga gayi ne, kala day iri ma ne Irikoy ma aran albarkandi. Iri ma si dirgan mo kan irikoy sanno ya nwaari no kan ga iri fundo kungandi, yadin gaa iri ga hima no ga hagan a se ga du suuji bambata kan go a ra , suuji kan sinda cine kulu, kan boro si du nan kulu kala irikoy sanno ra kan hanganyano ra iri ga du naafa kan sinda cine, kan si du cine kulu mo. Aran ma si dirgan Yoshuwa 24: 15 kan ga ne: " wa suuban boro kan aran ga gana... ay wo ,ay nda ay almayaalo kulu Irikoy no iri ga gana."

Samuel nda Saul nda Dawda

Iri hangankoy kulu iri go ga salam aran gaa koy hanna ma gaa kan ga ba iri kulu ma faham nda faaba fonda kan a feeri kan ga nan iri ma nga bay ga goro lakkalkanay ra nda nga ga du ga ciya adilyan nga jine. Farha beeri no iri se kan Irikoy ye ga kan iri hunkuna iri "adiltaray fonda" sjiro bon.

Iri ga koy hanna , koy cimanta saabu kan ye ga kande iri hunkuna koyne iri alwaati kulu cawo bon, zama a suujo nda a gomno ra no iri du ga tun nda fundi nda ga ham baani, wodin fondo ra no iri ga ne a se a ma fonda goy nda hari kulu kan a te iri se nda hari kan a ga te iri se. Irikoy ya bakasinay no, adil no, toonante no kan ga bakar, irikoy sinda cine, nga no ga ti hina beeri koyo kan se hari kulu si mongo, nga kan na nga bon ciya Koy kan ga ba margasinay hanno nda nga takahoro kan ti adamize.

Iri banda cawo ra, iri di kan Yoshuwa buyano banda, Israel borey na abo toonandi nda zunubi. wodin kulu mana ganji kan Irikoy na nga adiltara cabe i se. Irikoy mana dirgan nga alkawalo kan nga sambu Ibrhim se din gaa. Irikoy na goy yan te Ruta bafuna ra nga kan man ti ba Ibranance. alwaatey kan borey go ga ngey bon addiiney gana, Ruta wo, Irikoy no a suuban ga gana. Ruta nda Boaz na ize hay kan ti Obed kan na Izeyi hay kan hay annabi Dawda kan banda gaa Irikoy ga faabaka ka. dawada kwaara kan ti Betelehem ra no Faabaka ga hay. iri cawey kan ga ka ra , iri ga di mate harey kan annabey ci faabaka bon kan ya kulu no a ga kubandi jiiri zangu yan banda. Irikoy hinne mo no ga hin ga harey din ci ne te. Dawda wo annabi beeri no. A ga bisa sorro 1000 kan a maa ga ka tira ra. To, ifo no aran ga bay Dawda bon? Hambara aran ga hin ga ne kan zanka din no kan te zaama Goliat bon nda nga finga-finga, wala mo aran ga ne Israel bonkooni beeri fo day no kan na zabura tirey baayano kulu hantum. To, a boori, amma manti wodin hinne no gati hari kan iri ga hin ga ci Dawda bon. Iri ga hima ga bay ifo se Dawda ciya Israel ra bonkooni beeri! Iri hima mo ga bay hari kan a hantum zabura ra mee wala? To, soho iri ga hangan harey kan Dawda hantum zabura ra. aran ga annabo bay kan gaa dawda ga dake? samuel no kan ye ga kande borey Irikoy fonda bon. hunkuna samuel nda Israel bokooni hinza sitina bon no iri ga salan . Samuel tira mo no iri ga di ey. ngey no ga ti: Saul nda Dawda nda Sulayman. Irikoy no ga ti bonkooni beero kan na ibranancey no bonkooni sanda Musa nda Yoshuwa nda samuel. Irikoy na i ha i ma margasinay hukku cina. Ibranancey hima

no ga Irikoy beerandi, amma i ceeci no ngey bon se bonkooni sanda mate kan adamu izey na a te nda. Samuel 1, 8: 4-9 ga ne : " borey kulu ka Rama, Samuel do ga ne: borey si hangan ni se zama ni zeenu, ma ceeci iri e bonkooni fo sanda laabey kulu cine. wodin dooru Samuel gaa.Samuel na irikoy nwaaray, irikoy mo ne a se: ma hangan i se zama manti ni no i wanji bo, amma ay no kan si ba ni ma ciya i se koy no i wanji. yadin n o i te za Misira fattayano ra ga ka soho. Yadin no i te za i Misira ra fagtayano gaa ga ka soho. Ma te i se haro kan i ci, amma ni ma si i se hari kan bonkoono ga ha i gaa. Iri di kan haro kan i ha no Irikoy ne Samuel ma te i se. Samuel na Saul te i se bonkooni. Samuel 1, 10: 1 ga ne: " Samuel na ji dooru Saul bono bon." Yadin no lbrancey ga te ngey jine borey se. " Samuel ne i se: aran di bonkoono kan Irikoy suuban aran se? A cine kulu si. Borey kulu kuuwa ga ne: Irikoy ma booriyandi i gaa , bonkoono". Samuel mayra boori, amma kokor banda a na Irikoy sanno kambe-banda. A fun Irikoy sanni ra. A mayra ra jiiriyar banda no aya wo bangay, sura 15:10-12 kan ga ne: "Irikoy salan Saul bon ga ne: Saul bonkoonitara mana kaanu ay se, zama boro no kan mana hangan ay sanno se. Samuel hanna ga he, susuba a koy Saul do." Sura 15:23 mo ga ne: " boro ma murte ga bisa boro ma te zunubi, wanjay mo bisa adiltaray janay. Za day kan aran na Irikoy furu, nga mo na aran furu."Sura 16: 13 ga ne: " irikoy ne samuel se: ni ga bay kan ni ga Saul he wala? A ye ga Israel may koyne. Ma ji dan ni hillo ra ga koy Betelehem, Izayi do, a izey ra no ay di bonkooniyan. Samuel ne mate no nga ga te ga hin ga koy? Zama da Saul maa a ga nga wi. Irikoy ne a ma konda haw-zay ga a wi Izayi jone. ay ga ci ni se ma te kan cine ni ga a te nda, bora kan ay ci ni se bono bon no ni ga jiyo dooru. Samuel koy Betelehem. Saul ne a se hala baani? A ne kan sargay no ngey ka ga te kan ga borey kulu ciya hananteyan, saragy no kan ga Izayi nda nga almayalo kulu guna. irikoy ne samuel se: ma si boro kulu beera guna, zama boro wo, mo no a ga di nda, ay mo bine no ay ga guna.Izayi na Abinadeb nda Shamma nda nga ize 7 kulu ce. samuel ne kan manti ngey no iriloy suuban. Samuel na Izayi ha hala a izey kulu mee neya. a ne a se kan ikayna go almaney banda. Samuel ne kan ngey si dira kala day da a ka. kan a ka, i na a ce, boro no kan moyzey ga hanan, a gahamo mo ga kwaaray gumo. Irikoy ne Samuel ma a didigi nga no ga ti bonkoono kan nga ci. Samuel mo na jiyo dooru Dawda bono bon, Irikoy biya mo ka ga Dawda daabu." Iri di kan Dawada no Irikoy suuban ,amma jirbi 10 banda. A go nga almaney banda. Musa ye ga ye nga almaney banda koyne? Betelehem, boro mo no kan si hamburu, zama Irikoy gaa no a naanay. Muusu-beeri fo kan ba nga ma a alman fo nwa, Musa na a kar ga wi. Musa ga nga

seese kar, a ga doonu. A na baytu boobo te Irikoy se Zabura ra. Zabura 8:1 kan ra a ga ne: " Rabbi, iri Koyo, ni maa gonda darza ndunna ra. " . Sura 18:1-2 mo ga ne: "Irikoy, ni kan ti ay gaabo, ay ga ba ni, ay tondi-daaro, ay binno, ay faabaka. " Sura 119:105 ga ne: " ni sanno ya fitilla no ay cey cire, annura no ay fonda ra." Sura 119:1 mo ga ne: " ay ga ni sanno gayi ay bina ra, ay si zunubi te ni se." Sura 19: 7-11 mo ga ne: " Irikoy lordo ga hanan, nga no ga fundi dan. A sanno no ga boro dan fondo. A lordey mo kayante yan no, i ga boro farhamandi? I ga boro mo feeri, yadin gaa ,aran ma hamburu Irikoy, a sanno no ga ti cimi kan te darza nda ura. I kaanu mo nda yu. Boro kulu kan ga Irikoy sanno gana, ga du gomni kan sinda cine." Sura 23 ga ne: Irikoy no ga ti ay kurka, hari kulu no si jan ay se. Nga no ga konda ay nwaari nda hari do, nga no ga ay gayi adiltaray fonda ra. Asi hamburu hari kulu zama a go ay banda alwaati kulu; ni kuray goobo nda ni kuray soro no ga ay gaabandi; ni si yadda ay konnamaykoy mo ma hin ay, suuru nda suuji no ga ay gana. Irikoy ganayan ra no ay ga bu." Iri ga gayi ne hunkuna, kala day iri ma ne kan Irikoy ma aran albarkandi. Irikoy yadda, Dawda nda Goliyat deeda no iri ga di. Kala day iri ma ne kan Iri ma si dirgan mo kan irikoy sanno ya nwaari no kan ga iri fundo kungandi, yadin gaa iri ga hima no ga hagan a se ga du suuji bambata kan go a ra , suuji kan sinda cine kulu, kan boro si du nan kulu kala irikoy sanno ra kan hanganyano ra iri ga du naafa kan sinda cine, kan si du cine kulu mo. Aran ma si dirgan Samuel 16:7 kan ga ne: " manti wokaan borey go ga di no bo, mo no boro ga nda, Irikoy mo bine no a ga guna. "

Dawda nda Goliyat yanja.

Iri hangankoy kulu iri go ga salam aran gaa koy hanna ma gaa kan ga ba iri kulu ma faham nda faaba fonda kan a feeri kan ga nan iri ma nga bay ga goro lakkalkanay ra nda nga ga du ga ciya adilyan nga jine. Farha beeri no iri se kan Irikoy ye ga kan iri hunkuna iri "adiltaray fonda" sijiro bon.

Iri ga koy hanna , koy cimanta saabu kan ye ga kande iri hunkuna koyne iri alwaati kulu cawo bon, zama a suujo nda a gomno ra no iri du ga tun nda fundi nda ga ham baani, wodin fondo ra no iri ga ne a se a ma fonda goy nda hari kulu kan a te iri se nda hari kan a ga te iri se. Irikoy ya bakasinay no, adil no, toonante no kan ga bakar, irikoy sinda cine, nga no ga ti hina beeri koyo kan se hari kulu si mongo, nga kan na nga bon ciya Koy kan ga ba margasinay hanno nda nga takahoro kan ti adamize. Iri banda cawo ra, iri sintin ga salan Israel bonkooni hinkanta bon. Bonkooni sintina kan ti Saul boro no kan wanji ga maa Irikoy se. Dawda no irikoy suuban a ma ciya bonkooni hinkanta amma amwaato din ra, Dawda go zanka, a si hin ga koytara sambu. Kan Dawda ye nga almaney banda, Irikoy go day a banda. iri hunkuna cawo Dawda nda Goliyat bon no iri ga a te. Samuel 17:1-11 ga ne: " Filinstancey na wongu ha Ibranancey gaa. Saul nda nga borey zumbu Ela gooro ra. Filinstancey na tondi kuuko kaaru, Saul borey mo go tondo hinje fa gaa, gooro go i game ra. Filinstantey boro fo kan se i ga ne Goliyat ka ga kay Ibranancey jine. A kuyano ga to metar 3, a tina mo ga too kilo 60. A gonda guuru fula nda yaaji nda guuru nga cey gaa. A ne i se ifo se aran kande iri gaa wongu? Wa suuban aran ra boro fo kan ga yanje nda ay, da a ay wi, iri ga ciya aran se banayan, da ay mo no na awi, aran ga ciya iri se banayan. Saul nda Israel borey hamburu." alwaato din Dawda go ga nga see-see kar nga almaney banda. Baabo ne a ma koy ga nga beerey wongo do. Kan a go ga nga beerey fo kala Goliyat fatta ga ne Ibranancey ma ka. Ibranancey zuru. Boro fo ne dawda se hala a go ga di balijo din. saul ne boro kulu kan hin ga a wi, nga mo ga boro no arzaka boobo, nga ga nga izo mo hijjandi boro se, i borey si ye ga jangal bana koyne". Dawda ne: " man Filinstantey jofoljindo din kan go ga Irikoy wow?" 17:20. Kala Dawda beero futu. A ne: " ifo se ni ka ne ga dira ga almaney nan sajo ra? Ay ga bay kan wongo do no i ka zama ay ga ni bay." BoroA ne dawda ma ka, a na a ha. dawda ne saul se: " boro kulu ma si ye nda banda Filinstancey se. saul ne dawda se ni ya zanka no, ni si

hin. Dawda ne Saul se kan nga na muusu-beeri wi han fo, yadin mo no nga ga Filinsranca wo se. Mate kan Irikoy na ay gaa ay na muusu wi, yadin no a ga ay gaa ay ma a wi. Saul ne Dawda se: koy, Irikoy ma di ni se! Saul na nga wongu bankarey dan Dawda gaa, nda takuba, amma Dawda ne kan i ga tin nga se. A na i ka ga jisi. A na nga goobo nda nga tondize 5 nda nga finga-finga sambu, a go ga koy Filistanca do . Filintanca mo go ga dira ga ka Dawda gaa, bora kan go ga a kora jare mo go a banda. A donda Dawda kan a di kan zanka no. A ne Dawda se hala nga wo hansi no kan a ga ka nga gaa nda goobu? A ne kan soho da ganji curey ga Dawda hamo nwa. Dawda ne: ni wo takuba no go ni se, ay wo Irikoy no go ay se, ay no ga i bono pati ga no ganji almaney se, kan ga nan borey ma bay kan Irikoy si wongu nda takuba nda hangaw. Dawda na tondize fo dan nga finga-finga ra ga a kar nda bon bon kala tondizo furo bono ra, a na Filintanca takuba foobu ga a bono pati. Kan Filinstancey di hari kan te, ikulu zuru, Ibranancey na i gana kala Ekron. Filinstancey kulu sobay ga kan ga bu Shaaraym nda Gat fonda ra." Aran di kan finga-finga nda tondize nda Irikoy naana no Dawda na Ibranancey faaba nda? Hari boobo no Irikoy ga ba iri ma faham Dawda nda Goliyat deeda wo ra. Saul nda a soojey kulu no hamburu Goliyat. Dawda hinne no yadda ga wongu nda a, a na a wi mo. Ifo se Ibranancey hamburu? Fayanka fo no go ngey nda Dawda game ra? Dawda mana hamburu zama a yadda nda Irikoy. Amma soojey mana naanay Irikoy gaa. Saul nda nga soojey kulu ngey addiino gaa no i naanay kan mana i no Irikoy margasina. Manti addiini no ga cabe kan boro ga ba Irikoy bo! Saul nda a soojey kulu ga bay kan Irikoy go no? I ga bay kan a gonda gaabi,amma bayra din kulu mana nan i ma wongu nda Goliyat. Dawda kan naanay Irikoy, mana hamburu Goliyat. To, Dawda nda Goliyat ra, wo fo no aran wo ga hima? Aran ga Irikoy bay nda cimi, wala day a deeday no aran ga bay? Irikoy sanno bayyano ga aran biney farhandi? Wala aran addino banda no aran go? Soho kala day iri ma hangan hari kan Dawda hantum zabura ra, sura 23: 1, 4,6 kan ga ne: " Ay kurka, Irikoy no, ay si jan mo hari kulu...ba buyan jase gaa no ay go, ay si hamburu, zama Irikoy go ay banda...Cimi no, farha nda a suujo ra no ay go alwaati kulu. Ay go mo Irikoy banda kala ay buyan." To, iri hangankoy, aran nda Irikoy margasinay ga timme ? Aran yadda kan Irikoy no ga hagoy nda aran? Aran ga hakikandi kan aran ga furo Irikoy alzanna ra? Dawda mana kay Irikoy bayano hinne gaa bo, a yadda nda Irikoy. Dawda cimandiyano no nan kan a yadda nda Irikoy sanno. Zabura 27: 1,3,4 ga ne: " Irikoy no ga ti ay annura nda ay faaba, may no ay ga hamburu? Ay fundo, a wone no, may no ay ga hamburu? Ba da wongu sooje yan na ay daabu, ay bina si hamburu

zama ay naanay Irikoy gaa. Irikoy alzanna no ay go ga ceeci, ay ma furo a annura ra ga a beerandi." Sura 18:2-3 mo ga ne: " Irikoy kan ti ay gaabo, ay tondi-daaro, ay binno, ay faabaka no ay ga ba. " Sura 18:30-31 ga ne: " Za day kan ni go ay banda, ay ga jippo wongu jama bon, ay ga i binney ceeri Irikoy, ni fondey ga boori, ni sanno ya cimi no. Irikoy ga bakar borey kan yadda nda a se."

To, iri ga gayi ne hunkuna, da Irikoy yadda, hino koyne, Dawda deeda no iri ga konda nda jine. Kala day iri ma ne kan Iri ma si dirgan mo kan irikoy sanno ya nwaari no kan ga iri fundo kungandi, yadin gaa iri ga hima no ga hagan a se ga du suuji bambata kan go a ra , suuji kan sinda cine kulu, kan boro si du nan kulu kala irikoy sanno ra kan hanganyano ra iri ga du naafa kan sinda cine, kan si du cine kulu mo. Irikoy ma albarka dan aran gaa, aran ma si dirgan mo zabura 34: 9 kan ga ne: " Wa taba ga di mate kan cine Irikoy ga boori nda. Borey kan yadda nda a ga goro farha ra."

Annabi Yunusa

Iri hangankoy kulu iri go ga salam aran gaa koy hanna ma gaa kan ga ba iri kulu ma faham nda faaba fonda kan a feeri kan ga nan iri ma nga bay ga goro lakkalkanay ra nda nga ga du ga ciya adilyan nga jine. Farha beeri no iri se kan Irikoy ye ga kan iri hunkuna iri "adiltaray fonda" sjiro bon.

Iri ga koy hanna , koy cimanta saabu kan ye ga kande iri hunkuna koyne iri alwaati kulu cawo bon, zama a suujo nda a gomno ra no iri du ga tun nda fundi nda ga ham baani, wodin fondo ra no iri ga ne a se a ma fonda goy nda hari kulu kan a te iri se nda hari kan a ga te iri se. Irikoy ya bakasinay no, adil no, toonante no kan ga bakar, irikoy sinda cine, nga no ga ti hina beeri koyo kan se hari kulu si mongo, nga kan na nga bon ciya Koy kan ga ba margasinay hanno nda nga takahoro kan ti adamize. Iri banda cawo ra no iri kan annabi Iliya wo annabi beeri no . A na Irikoy nwaaray hari ma si kan. Iri di mo kan jiiri 3 nda jare no hari mana kan Israel . Iliya cabe Baal ganakoy se kan i addiiney taariyan no. Iliya na Israel boro boobo tubandi. Iliya banda annabi fo ka kan Irikoy na a donton a ma koy laabu waani fo ra ga borey waazu, annabo din se no i ga ne Yunusa. Yunusa 1:1-2 ga ne " Irikoy ne Yunusa kan ti Amitay izo se: tun ga koy Ninive kwaara beero ra ga deeni borey gaa zama i zunubo baa gumo." Aran maa hari kan Irikoy ne Yunusa ma te? Irikoy ne a ma koy Asiri gollu beero ra ga borey waazu i ma tuubi. Ifo se Irikoy na Yunusa donton boroyan gaa kan ngey nda Israel borey si saba? Irikoy ga ba borey kan wonji Irikoy? Cimi no, a ga bar ey. Irikoy ga ba no i ma faham nda nga, amma zunubi si kaanu Irikoy se. Irikoy ga ba ikulu ma tuubi ga du yaafa, wodin sabbay se no Irikoy na Yunusa donton i gaa, i ma si koy ga halci. Amma Yunusa si nga ma koy. Aceeci nga ma wuru. To, boro ga hin ga Irikoy yana? Kala day iri ma hangan ga maa. " Yunusa tun ga zuru ga koy Tarsis, Jaffa no a na hi sambu. Irikoy mo na haw bambata fo samba teeko bon, hiyo go ga ceeci ga jisi, Yunusa go ga jirbi hiyo ra. Borey kulu kan go hiyo ra hamburu gumo. I na gosi te ga di boro kan sabbay se no Irikoy na wone te. Yunusa bon no goso kan. A ne i se yadin gaa i ma nga catu teeko ra. I na Yunusa catu teeko ra. Wodin banda no hiyo ka ga fandi teeko jabo gaa, hiyo ra borey na sargay te Irikoy se ga a beerandi. Irikoy na hamiisa beeri fo samba kan na Yunusa gon. Jirbi 3 no Yunusa te hamiisa gunda ra." To, ifo no Yunusa ga hin ga te ga fatta wone ra? Irikoy hinne no a hima ga nwaaray zama nga hinne no ga hin ga a faaba. Jirbi 3 kan Irikoy na a hallasi hamiisa gunda ra. Ifo no

Yunusa hin ga ne? Jirbi hinzanta a ne: " Irikoy se no faaba go." Sura 2:11 mo ga ne: " Irikoy salan hamiisa se a na Yunusa yeeri haro jabo gaa. Sura 3:1-10 ga ne: " Irikoy ye ga ne Yunusa ma koy Ninive" Kan Yunusa koy, a soobay ga kuuwa kwaara fondey kulu bon ga ne borey se ne nda jirbi 40 Irikoy ga Ninive kulu alandaaba. Borey yadda nda a sanno, i tuubi bonkoono ne borey nda almaney kulu ma meehaw hambara wodin ga Irikoy bina zumandi. Irikoy di kan i na ngey laaley furu, Irikoy mo ne kan nga si i halci." Irikoy bakar i se zama i yadda nda a sanno. I tuubi, amma yaafa din mana kaanu Yunusa se, a futu. Sura 4:1-11 ga ne: " wodin mana kaanu Yunusa se, a futu, a ne Irikoy se: man ti mate kan ay ci day neya? Ay ga bay kan ni ga bakar, ni si waasu futay gaa, ni ga booriyandi gumo. Amma ay wo soho ni ma ay wi. Irikoy ne a se: ni ga miila futa kan ni te wo ihanno? Yunusa fatta kwaara ra ga tandayze fo cina kan gaa Irikoy na subu fo zayandi kan te Yunusa se bi. Yunusa maa wodin kaani, amma hala susuba ga too kulu Irikoy noonize fo samba kan na subo nwa ga a koogondi. Yunusa go ga maa dungay gumo. Yunusa ye ga ne Irikoy ma nga wi. Irikoy ne a se: subo kan manti ni no na a taka se no ni ga bakar, amma ni si ba ay wo ma bakar borey nda almaney se kan yan si bay hari kan ngey go ga te?" Ne no Yunusa deeda ga ban. Hari boobo go no kan iri hima ga faham adamize nda Irikoy bon. Irikoy si fayanka te borey nda care game ra. Amma iri di kan Yunusa wo na a te. Irikoy bina nda Yunusa bina ga fay. Yunusa bina ra gonda bara-bara, Irikoy bina binde bakasinay nda suuji no a ra. Yunusa gonda boroyan kan a ga baa, Irikoy ya binde baa Israel borey, a baa Ninive borey, a ga baa ndunna borey kulu. Yunusa baa no Ninive borey kulu ma halci zama i ga konna Israel, Irikoy wo ga baa i ma tuubi no ga du yaafa. Ni ya boro kulu kan cine no, Irikoy ga baa ni. Borey kulu no Irikoy ga baa, a ga baa no ndunna borey kulu ma du nga yaafa. Boro boobo ga miila no kan boroyan wo jahannama maa gaa no Irikoy na i taka, boroyan mo alzanna se no a na i taka. Wodin kulu manti cimi sannin no. Timotius 1, 2:4 ga ne: " Irikoy ga baa borey kulu ma Irikoy cimi fonda bay ga du faaba." Bitros 2, 3:9 ga ne: " Irikoy gonda aran se suuru, a si baa aran ma halci, amma a si baa kala aran ma tuubi." Tasalonikey 2, 2:10 ga ne: " zama i mana du bakasinay sanno kan ga i no faaba." Irikoy booro sabbay se no a na faaba fondo feeri iri se." Cimi no, Irikoy ga booriyandi, adil no, amma boro kulu kan mana a faaba fondo kayanta gana kulu no ga halci. Aran ma si ta borey ma aran darandi, Irikoy sinda bara-bara. Wo kan Irikoy ga baa ga ti aran ma cimi fonda bay, ga yadda nda a ga du faaba. Wodin se no Irikoy na annabey donton iri ma du ga faaba fonda bay ,ga a gana ,ga du faaba. Boro kulu kan yadda nda a no

ga furo alzanna. Boro kan wanj a mo ga furo danji bango ra. Irikoy sinda bara-bara. Timotius 1, 2:4 ga ne: "boro kulu se no a ga baa faaba." Luka 13:3 ga ne: " amma da aran wanji ga tuubi, aran ga halci." Iri ga aran fondagoy nda hanganyano, Irikoy ma aran albarkandi. Iri ma si dirgan mo kan irikoy sanno ya nwaari no kan ga iri fundo kungandi, yadin gaa iri ga hima no ga hagan a se ga du suuji bambata kan go a ra , suuji kan sinda cine kulu, kan boro si du nan kulu kala irikoy sanno ra kan hanganyano ra iri ga du naafa kan sinda cine, kan si du cine kulu mo. Iri hino cawo kan ga ka ra, iri ga di annabi Isaya kan salan gumo Faabaka bon. Aran ma si dirgan Yunusa 2:10 kan ga ne: "faaba ya Irikoy wone no."

Dawda nda Bet-Shayba deeda.

Iri hangankoy kulu iri go ga salam aran gaa koy hanna ma gaa kan ga ba iri kulu ma faham nda faaba fonda kan a feeri kan ga nan iri ma nga bay ga goro lakkalkanay ra nda nga ga du ga ciya adilyan nga jine. Farha beeri no iri se kan Irikoy ye ga kan iri hunkuna iri "adiltaray fonda" sjiro bon.

Iri ga koy hanna , koy cimanta saabu kan ye ga kande iri hunkuna koyne iri alwaati kulu cawo bon, zama a suujo nda a gomno ra no iri du ga tun nda fundi nda ga ham baani, wodin fondo ra no iri ga ne a se a ma fonda goy nda hari kulu kan a te iri se nda hari kan a ga te iri se. Irikoy ya bakasinay no, adil no, toonante no kan ga bakar, irikoy sinda cine, nga no ga ti hina beeri koyo kan se hari kulu si mongo, nga kan na nga bon ciya Koy kan ga ba margasinay hanno nda nga takahoro kan ti adamize.

Iri cawo kan bisa ra, iri di kan Dawda wo bonkooni no kan ga ciiti nda cimi, a ga ba Irikoy. Amma iri hunkuna cawo ra, iri ga di hari fo kan Dawda te kan si kaanu nda bine. Hari kan mana kaanu Irikoy se. Nga gorosin wonde no a ceeci, a ye a kurno mo wi koyne. Aran ga hin ga aran bon ha ifo se boro ga di deede woneyan cine Irikoy tira ra? To, iri ma hangan ga ma hari kan Irikoy sanno ga ci iri se Romey 15:4 ra, " Hari kulu kan i hantum kulu cawandiyar no." Korintey 10;11-12 mo ga ne: " I na wone hantum no ga borey ka baaru kan ga nan borey kan go ga kay ma hagoy i ma si kan.". Wodin se no Irikoy sanno si hin ga annabey zunubey tugu. Samuel 2, 11:1-5 ga ne: " kan jiro bare, Dawda na Joab nda Israel boro yan donton i ma konda wongu ga Rabba kwaara nwa. Dawda wo goro Jeruzalem. A go nga fuwo bon beene kala a di wayboro hanno fo kan go ga nunay. A na borey ha boro kan wonde no. I ne a se kan Uri wonde no. A ne i ma kanda a nga se nga kwaara? A kani nda waybora? A te gunde." Dawda na Uri dan a ma furo wongo jine. Wodin banda, Dawda ceeci ga nga zunubo tugu. A ne Joab ma ne Uri ma ka. Sura 11:14-18 ga ne: " Dawda na Uri ha mate kan te wongo ra. Dawda windo mee no Uri kani. Dawda na a ha ifo se no a mana kani fu, a ne Dawda se kan Joab nda borey kulu go wongo do, wodin se no nga si hin ga koy gani nga wonde jine. Dawda ne susubay a ma ye wongo do." Sura 11:26-27 mo ga ne: " Dawda na tira hantum ga ne Joab ma Uri dan wongo ra nan kan wongaarey ga laala gumo. Nodin no Uri bu, Joab mo ci Dawda se kan Uri bu wongo ra." Sura 11:27-28 mo ga ne: " Kan Uri wondo ma buyano, a na kurno seew. Seewo banda, Dawda na a hijji, a na ize alboro hay a se. Wodin mana kaanu Irikoy se. " Sura 12:1-15

ga ne: " Irikoy na Natan donton Dawda do, a ne a se kan kwaara fo ra no gonda arzakante fo nda talaka fo kan feeji follon no go a se kan nga nda a no ga gani, nga nda a no ga nwa care banda. Kan arzakanta du yawyan, talaka feejo no a wi nga yawey se. A na Dawda ha ma te kan no ciiti din ga hima nda. Dawda ne kan boro din wiyan no go a bon. Feeji taaci no a hima ga bana. Natan ne a se kan boro din Dawda bumbo no, ni kan Irikoy na ni no koytaray nda arzaka nda hari kulu, ifo se ni na goyo wo te kan si kaanu Irikoy se? Ni na Uri wi, ni na a wondo hiiji, takuba kan i na a wi nda din si ni mo hatta. Irikoy ne kan nga ga jan-ga-ma-care se dan Dawda almayaalo ra. Ay gani wondey no ni boro maano fo se, a ma kani nd ey zaari kwaaray. Dawda yadda kan zunubi no nga te. Natan ne kan Irikoy na ayaafa, amma izo kan waybora ga hay a se ga bu. Natan wo ye fu." iri ayey kan ga ka ra, iri ga di hasaraw kan Dawda zunubo din kande a almayaalo ra. amma Irikoy sanno ga ne romey 5:20 ne: " nangu kan zunubi baa,Iriikoy ga ngaunay zunubui ra, suujo gusam nodin. Iri alwaato kan ga cindi ra, iri ga di mate kan irikoy na nga suujo gusam dawda bon nda, ga ye ga a yaafa. ifo se Irikoy na Dawda yaafa? aran ga fongu tuyano kan Dawda te Natan se? Mate no a tu nda? Kasu no a na Natan dan? Wala a ne no kan hari day no kan fun irikoy do? Han! Mate no Dawda tu nda yadin gaa? Dawda ne no kan "nga na zunubi te Irikoy se". Zabura 51:3-9 ga ne: "Irikoy, ni kan ga suuji, kan ga bakar, ni ma ay zunubey yaafa ay se, zama ay bay kan a na boro wi, ay go ga maa wodin tina.Ni se no ay na zunubi te. Ni m ay yaafa , ay ya zunubiteeri no, zunubi ra no ay hay. Bine no ni ga goy nda. Ay go ga ni nwaaray ni ma ay no lakkal, ma ay nunay, ay ma kwaaray sanda haabu." Sura 51:1-2 ga ne: " Ya Irikoy! Ma ay bina hanandi, ay lakkalo tajandi." Sura 51: 19 mo ga ne: " Ya Irikoy, nin kan si donda bine kan ga nga taalo bay, ay man ti borey kan yan ga sandandi ngey addiney gaa kan yan go ga bafunay zunubi ra alwaati kulu, ay wo, ay nda borey kan ga ngey bon yeeti ni se ganda no, ngey mo no ka ti sarga kan ga kaanu ni se. " Dawda na nga taalo bay. A man ti borey kan yan go ga sandandi ngey addiiney gaa, amma i go ga bafunay mo zunubi ra alwaati kulu. Cimi Dawda te zunubi, amma a st ba nga ma goro zunubi ra zama boro no kan ga baa Irikoy. A ga bay kan "Irikoy ya annura no, kubay ga moora." Romey 4:6-8 mo ga ne: " bonkaanay no Irikoy ma boro ciya adil, manti boro goy hanney maa gaa bo. Farhano borey se kan yan du ngey zunubey yaafa. Manti Dawda almayaalo ra hasarawo no Irikoy ganji bo, amma ciiti zaaro no Irikoy si Dawda zunubey lasaabu a se sanda taali.Yadin gaa Irikoy dirgan Dawda taaley gaa no? Han! Irikoy ya ciitiko adil no, a si mo daabu zunubi bon. To, ma te no Irikoy ga te ga Dawda yaafa kan ga nan kan a si

nga adiltara kakaw? Aran ga fongu Dawda nwaara kan ra a ne: " Ya, Irikoy, ay yaafa, ma ay hanandi ay ma ciya adil ni jine sanda haabu."? Turi kamba kan Irikoy ne Ibranancey ma sufu sargay kuro ra ga a say-say, no ga cabe kan Faabaka alaama no. Irikoy na Dawda zunubey kulu yaafa a se? Irikoy di Dawda gaa adiltaray? Cimi! zama Dawda bay nga zunubo gaa, a yadda mo nda Faabaka. Fonda din ra no Dawda na aya wo hantum zabura 32: 1 -2 kan ga ne: " farhante boro kan du nga taaley nda nga zunubey yaafa, kan Irikoy si a taaley lasaabu a se koyne. " Iri ga gayi ne hunkuna, kala day iri ma ne Irikoy ma aran albarkandi. Da Irikoy yadda, hino iri ga di zabura ga ne Faabaka bon.Kala day iri ma ne aran ma fondagoy nda hanganyano.Kala day iri ma ne kan Iri ma si dirgan mo kan irikoy sanno ya nwaari no kan ga iri fundo kungandi, yadin gaa iri ga hima no ga hagan a se ga du suuji bambata kan go a ra , suuji kan sinda cine kulu, kan boro si du nan kulu kala irikoy sanno ra kan hanganyano ra iri ga du naafa kan sinda cine, kan si du cine kulu mo. Aran ma si dirgan zabura 32: 1-2 kan ga ne: " Farhante no boro kan du nga taaley nda nga zunubey yaafa."

Dawda nda almasifu.

Iri hangankoy kulu iri go ga salam aran gaa koy hanna ma gaa kan ga ba iri kulu ma faham nda faaba fonda kan a feeri kan ga nan iri ma nga bay ga goro lakkalkanay ra nda nga ga du ga ciya adilyan nga jine. Farha beeri no iri se kan Irikoy ye ga kan iri hunkuna iri "adiltaray fonda" sjiro bon.

Iri ga koy hanna , koy cimanta saabu kan ye ga kande iri hunkuna koyne iri alwaati kulu cawo bon, zama a suujo nda a gomno ra no iri du ga tun nda fundi nda ga ham baani, wodin fondo ra no iri ga ne a se a ma fonda goy nda hari kulu kan a te iri se nda hari kan a ga te iri se. Irikoy ya bakasinay no, adil no, toonante no kan ga bakar, irikoy sinda cine, nga no ga ti hina beeri koyo kan se hari kulu si mongo, nga kan na nga bon ciya Koy kan ga ba margasinay hanno nda nga takahoro kan ti adamize. Iri caw taaca kan bisa ra, kan Dawda wo manti kala kurko no kan ga see-sse kar, a ga ba mo Irikoy gumo. Wongari no kan te bonkooni, koyne, annabi no. A na hari te kan mana kaanu irikoy se. a yadda kan nga te zunubi, irikoy mo na a yaafa, zama a tuubi, a yadda nda Faabaka kan irikoy ga samba. Zabura bayano kulu Dawda no na a hantum. A sura hinkanta ra no iri di kan boro hinka dumi no go no: birey kan go adiltaray fonda bon, nda borey kan si ga a gana. sura 1:1-6 ga ne: " Albarkante yan no borey kan si boro laaley sawara ra, kan yan si kay zunubikooney fonda ra, kan yan si alasiray fondo ra, boroyan no kan irikoy hinne no i biney ra, cin nda zaari. i ga hima sanda turi kan go hari mee gaa kan ga hay alwaati kulu, kan yan izey gonda albarka. Boro laaley si yadin. ngey wo ga hima sanda day subu kan haw ga faaru. Wodin se no i si hin ga kay ciiti zaaro hane. zunubikooney si hin ga kay adiley kunda ra." Aya wo si ga salan kala borey kan yan du faaba nda borey kan yan ga halci bon. Irikoy si ba boro kulu ma halci, amma suuji no a ga ba iri kulu se. To, ifo no ga ti faaba fonda?

Afo day boro ma si boro kan si ba Irikoy fonda gana.

Ihinka, boro ma fongu Irikoy sanno cin nda zaari ga du ga faham nda faaba fonda. Aran ga ciya " sandahari mee hari", aran ga du bakasinay nda lakkalkanay, nda farha. Amma, da aran mana irikoy fonda gana, aran ga ciya sanda " subu kan haw ga faaru". Dawda na baytu fo hantum koyne Faabaka bon kan ti sura 2:1-12 kan ga ne: " ifo se borey go ga nay-nay, i gonda miila yaamo yan? Bonkooney nda i izey wonji Irikoy nda Almasiifu: i ga kan ngey ma i fay, ga i maanandi iri. Irikoy go ga i haaru. A ga nga futa

gusam i bon. Ay no bonkoono dake siyon tondo bon. Ay ga ci aran se kan Irikoy no ne: ni ya ay ize no! Ay no na ni hay hunkuna. Ay ga ndunna kulu dan ni kamba ra, ni ma i tutubu. Wa si yadda izo ma si futu aran se. Zama a futa ga waasu. Farhanteyan no borey kan yan naanay gaa." Hari 3 bon no Irikoy salan aya wo ra: Almasiifu, bonkoono nda izo. Faabaka maa ga ti Almasiifu maana ga ti: "boro kan Irikoy suuban." Irikoy ga baa no boro kulu ma yadda kan nga ga Faabako samba. Amma borey mana yadda. Zabura 2:1-3 ga ne: " ifo se borey go ga nay-nay, ni gonda miila yaamo yan?Bonkooney nda zunubikooney wonji Almasiifu. I ne: iri ma i fay ga ka care gaa, ga i maanandi iri." Ifo se ndunna ga koona Faabaka? Zama boro no kan mana ziibi, a sinda zunubi", nda koyne "boro kulu kan ga zunubi te si baa annura, zama a mana fun annura gaa, a ga hamburu i ma di nga goy laaley. " Yahaya 3:20 ga ne: "Irikoy ga Yahudancey miiley bay, i ga ceeci ga Faabaka wi, amma borey goy laaley no Irikoy ga goy nda ga zunubikooney faaba. " Zabura 2:4 mo ga ne kan: " Irikoy go beene ga i haaru." maa hinkanta ga ti bonkoono. Irikoy ga bay kan borey ga wonj a, amma ciito zaaro, nga no ga ciya bonkoono kan jine borey ga gurfa. Almasiifu no ga ciya aran faabaka, nga no ga aran ciiti zama nga no ga ti bora kan Irikoy suuban a ma ciya bonkoono kan ga duumi. Maa hinzanta ga ti izo." Irikoy ga ba iri ma bay kan Almasiifu ga ti izo kan Irikoy ga ba. Iri ma bay kan irikoy sanno ra, sanni yan go no kan fahama ga guusu, amma cimi sanniyar no. a se no Irikoy ne Bitros1, 3: 16 ra, " aya yan go no kan fahama ga gaabu, borey kan sinda bayray guuso ga i barmay ga ngey bon darandi." Bayray janay ya doori laalo no.Hala ba ni ga soola, jan-ga-bayra na i wi." zabura 2: 7 ga ne: " Ay ga ci hari kan Irikoy ne: ni ya ay izo no!" irikoy ne almasiifu se " nga izo". ifo se Irikoy ne a se nga ize? Man ti sanda irikoy hiji no bo ga du ize. Abada-abadin! Miila din cine wo zunubi no, a si hin ga hay sanda ndunna borey ize hayan cine. To, ifo se yadin gaa Irikoy ne Almasiifu se nga ize?" Iri si hin ga faham nda akulu hunkuna, amma iri ga aran nan nda sannize 3:

sintina day, irikoy ne Almasiifu se nga ize zama beene no a fun. a sinda ndunna baaba, Dawda banda gaa wondiya no na a hay, amma borey kan ga bara, ga bay kan Irikoy biya do no a fun. A sabbay se no Irikoy ne: " ni no ga ti ay izo. Ay na ni hay hunkuna." ihinkanta, zama Irikoy sanno ga ne kan Irikoy nda Almasiifu ga saba no hananyan do haray. Da iri sintin ga caw Linjila ra, iri ga di kan Almasiifu nda adamizey ga fayanka. Almasiifu ka no zama a ma borey zunubey tuusu. Boro kan i ga ha garaw ga hin ga boro fo garaw bana wala? A si hin ga te. " Almasiifu sinda zunubi. Irikoy

sanno go ga ne Almasiifu ya: " hanante no, a sinda taali, i na a wi ga a fay
nda zunubikooney." :Ibraniyey 7:26 . Aran di, yadin gaa Irikoy ga hin ga a
ce nga ize. Ihinzanta, Irikoy na a ce nga ize zama nga nda annabey ga
fayanka. iri di kan Irikoy ne Ibrahim se "nga cora", Musa mo " nga
bora".Annabi fo se no irikoy ne "nga ize kan nga hay" ? kala day Almasiifu
kan fun beene, kan wodiyo no na a hay, kan mana zunubi te. aran ga
Almasiifu bay, bonkoono kan se Irikoy ga ne nga ize? Irikoy ga ba iri ma a
bay, iri ma hangan a se, ga yadda a gaa. Wodin se annabi Dawda ne
zabura 2:10-12 "To, bonkooney, aran ma faham! Ciitikoy! wa irikoy gana,
wa hamburu a, wa yadda nda a izo, a ma si futu aran se, aran ma si koy ga
halci, zama a futa ga waasu. Borey kan yan naana a ga ciya farhante yan.
Iri g aran fonda goy nda hanganyano.Kala day iri ma ne aran ma fondagoy
nda hanganyano. Kala day iri ma ne kan Iri ma si dirgan mo kan irikoy
sanno ya nwaari no kan ga iri fundo kungandi, yadin gaa iri ga hima no ga
hagan a se ga du suuji bambata kan go a ra , suuji kan sinda cine kulu, kan
boro si du nan kulu kala irikoy sanno ra kan hanganyano ra iri ga du naafa
kan sinda cine, kan si du cine kulu mo. Irikoy ma aran albarkandi. Aran ma
si dirgan zabura 2: 11-12 kan ga ne: " Wa Irikoy gana, aran ma hamburu a.
Aran ma yadda nda a izo a ma si futu aran se, zama a futa ga waasu.
Borey kan naanay a ga ciya farhanteyan."

Zabura sura fo koyne kan gonda maana/ nafa beeri.

Iri hangankoy kulu iri go ga salam aran gaa koy hanna ma gaa kan ga ba iri kulu ma faham nda faaba fonda kan a feeri kan ga nan iri ma nga bay ga goro lakkalkanay ra nda nga ga du ga ciya adilyan nga jine. Farha beeri no iri se kan Irikoy ye ga kan iri hunkuna iri "adiltaray fonda" sjiro bon.

Iri ga koy hanna , koy cimanta saabu kan ye ga kande iri hunkuna koyne iri alwaati kulu cawo bon, zama a suujo nda a gomno ra no iri du ga tun nda fundi nda ga ham baani, wodin fondo ra no iri ga ne a se a ma fonda goy nda hari kulu kan a te iri se nda hari kan a ga te iri se. Irikoy ya bakasinay no, adil no, toonante no kan ga bakar, irikoy sinda cine, nga no ga ti hina beeri koyo kan se hari kulu si mongo, nga kan na nga bon ciya Koy kan ga ba margasinay hanno nda nga takahoro kan ti adamize. Iri cawo kan bisa, zabura ra no iri caw.tira no kan ra gonda sura 150, iri si hin ga ikulu caw, amma iri ga Dawda baytu foyan caw aran se kan yan ra a salan Faabaka taabo nda a buyano bon kan na borey kan yan yadda a gaa zunubey tuusu. Hari 3 no Dawda ci kan yan ga te Faabaka buyano hane. Ikulu mo no te jiiri 1000 banda. Wodin no ga cabe iri se kan sanni no kan fun Irikoy do, man ti adamize do no a fun. Zama Irikoy hinne no ga hari ci alwaati kuuku banda a ma te nda yadin. Dawda na sanni yan hantum kan a ne Faabaka ga ci alwaati kan a ga nga kuro dooru borey zunubey se. Sura 22:2 kan ga ne: "Ay koyo! ay koyo! ifo se ni na banda baray ay gaa. Ay heeni sanney sa ay ka kambe." Sura 22:4 mo ga ne: " nin no ga ti ihanna kan se Israel ga baytu." Sura 22:27 mo ga ne: " ay ciya sanda nooni, man ti boroBorey na ay furu, i na ay ciya haawi hari." Sura 22: 15-17 ga ne: " Ay ciya sanda hari kan go ga dooru, ay birey tutubu, bina sundu ay gunda ra. Ay hina koogu sanda botogo, ay deena kanji. Ni na ay ciya buko, zama hansey na ay windi...I na ay kambey nda ay cey fun. " Aran maa hari kan annabi Dawda hntum Faabaka bon jiiri 1000 banda hala a ga ka ndunna bon. Ay ne: " boro laaley na ay windi, i na ay kambey nda ay cey fun." Wodin no ga cabe kan borey no ga a kanji bundu gaa. Ifo se Dawda hantum ga ne kan borey no ga a kanji? Zama Irikoy sanno ga ne kala day Faabaka ma gurzugay, ga taabi, nga a ma bu ga du ga borey zunubey tuusu. Yadin no Irikoy na faaba fonda feeri nda adamizey se nga suujo ra. Almasiifu kan ti adilanta buyano sabbay se Irikoy ga borey kan yadda nda a cya adil yan nga jine. Hantum kan annabi Dawda Almasiifu bon ga dambarandi. Alwaato din, boro kulu no si bay hala i ga hin ga boro kanji

bundu gaa ga wi. Amma Irikoy nan kan Dawda wo bay wodin gaa kan hakikandi iri se kan Irikoy go ga boro soola kan ga iri zunubey yaafa iri se. Ba soho mo boroyan go no kan mana yadda nda Dawda sanno. I ga ne kan Irikoy mana yadda Almasiifu ma bu sanda yadin cine. Aran ma si faaba fonda furu! Ibraniyey 2:3 ga ne: " da iri na faaba fonda furu, iri si hin ga Irikoy ciito yana." Korintey1, 1: 18 : " borey kan ga halci se ya Almasiifu buyano wo folley sanni no, amma iri kan yadda nda a wo ga bay kan Irikoy hina no." Zabura 22:2 ga ne: " ay koyo! ay koyo! ifo se ni na ay kambe-banda?" Sura22:8-9 mo ga ne : " borey donda ay, i na mee natte ay gaa, ga bon saku: ma naanay Irikoy gaa, a ga ni ka kambe zama a ga ba nin. " Sura 22:15-19 ga ne: " Ay ga hima day sanda hari kan go ga dooru, ay birey tutubu, a botogo, ay deena kanji, ni na ay wi Zama hansey na ay windi. I na aycey nda ay kambey fun. Ay ga hin ga baa aybirey kabu. I go ga kay ay bon, i na ay bankarey kar ca-ca ngey game ra." Dawda sanno ga cabe iri se kan Almasiifu ga di wowi nda dondacaray, i ga a bankarey kar ca-ca, a ga bu mo bundu gaa. Yadin mo no te sanda mate kan Dawda na a ci nda. Matta 27:35-36 ga ne: " kan i na a kanji, i na a bankarey kar ca-ca. I go ga goro ga a guna ." Sura 27: 39-43 ga ne: " borey kan go ga bisa go day ga a wow ga bon jinji ga ne a se...da ni ya Irikoy ize no, ni bon ka bundu gaa mee. Alfaga beerey nda hantumkoy nda dottijey mo ne a se dondacaray ra: ni na borey faaba amma ni si hin ga ni bon faaba! Israel bonkoono no, a ma zumbu mee! Wodin gaa, iri ga yadda a gaa. Irikoy kan gaa a na nga bon talfi ma a faaba mee zama a ga bara, zama a ne kan nga ya Irikoy ize no." Aran di kan harey kan Dawda ci day no te wala! Dawda ci kan a ga jaw, a ga hamo mo ga di taabi. Wodin fondo ra no Dawda ne: " Ay koyom ay koyo! ifo se ni na ay kambe-banda?" Zama Irikoy no a borey zunubeydake a bon. Korintey 1, 5:21 ga ne: " Almasiifu kan mana taali te no Irikoy ciya zunubi kan ga nan iri ma du iri zunubey yaafa, ga ciya adilyan nga jine. " Sura 16:10 ra, Dawda ne koyne: " ni si fanda ay buyan ra, ni si nan ni baka ma goro guusu ra; Ni ga bafunay fonda cabe ay se." Dawda go ga iri fahamandi no kan Irikoy ga Almasiifu tunandi kan ga nan boro kulu kan yadda a gaa ma du fundi hal abada, ga bafunay nda Irikoy. Korintey 1, 15:3-4 ga ne: " Almasiifu bu iri zunubey se, i na a fiji, jirbi hinzanta, a ye ga tun." Dawda ye ga ne koyne kan Irikoy ga a sambu ga konda a nga do kambe nwaaro gaa, a ga ye ga ka koyne ga ciiti borey se." Sura 110:1 ga ne: " goro ay kambe-nwaaro gaa ni kan go ga salan ay maa gaa, ay ga ni alasirey halci." Sura 22:28 ga ne: " borey kulu ga ye ga ka Irikoy gaa, borey kulu mo no ga sujudu a se." Aya 31-32 ga ne: " borey kan ga kokor ga ka, ga a beerandi, i ga salan boro jarey se a bon, i ga a

adiltara toonandi borey do, zama hari no kan fun Irikoy do." Jiii 1000 hala baa Almasiifu ga ka, Dawda ne kan zunubikooney no ga a cey nda a kambey fun. Aran ma si dirgan kan Almasiifu bu, buyan dooro. A bu mo nin nda ay, nda zunubikooney kulu se kan ga nan " boro kulu kan yadda nda a ma si halci amma a ma du fundi hal abada. " : Yahaya 3:16. Zama Almasiifu ga baa iri kulu se no a yadda i ma nga cey nda nga kambey fun. Yahaya &&:17-18 ga ne: " ay ga ay fundo no, ay ga ye ga du a; boro kulu si hin ga ay fundo ka, ay no ga a no. Ay gonda hina kan ga a no, yadin no ay gonda hina kan ga ye ga a ta koyne. Fondo no kan ay du ay baaba do."

Aran go ga Irikoy saabu kan kande iri se Almasiifu kan ga iri zunubey tuusu? Bitros 1, 2:21-24 ga ne: " Almasiifu taabi aran se. A na aran zunubey sambu bundo bon, kan ga nan iri ma du iri zunubey yaafa, ga bafunay adiltaray ra. A marayano no na aran safar" , kan nan "boro kulu kan yadda nda a ma si halci,amma a ma du fundi hal abada." : Yahaya 3:16. Romey 4:5 ga ne: " i na a no iri zunubey sabbay se, a ye ga tun koyne zama iri ma du adiltaray." Kala day iri ma ne kan Iri ma si dirgan mo kan irikoy sanno ya nwaari no kan ga iri fundo kungandi, yadin gaa iri ga hima no ga hagan a se ga du suuji bambata kan go a ra , suuji kan sinda cine kulu, kan boro si du nan kulu kala irikoy sanno ra kan hanganyano ra iri ga du naafa kan sinda cine, kan si du cine kulu mo. Irikoy ma albarka dan aran gaa. Aran ma si dirgan zabura 22:17 kan ga ne: " i na ay cey nda ay kambey fun."

Annabi Sulayman.

Iri hangankoy kulu iri go ga salam aran gaa koy hanna ma gaa kan ga ba iri kulu ma faham nda faaba fonda kan a feeri kan ga nan iri ma nga bay ga goro lakkalkanay ra nda nga ga du ga ciya adilyan nga jine. Farha beeri no iri se kan Irikoy ye ga kan iri hunkuna iri "adiltaray fonda" sjiro bon.

Iri ga koy hanna , koy cimanta saabu kan ye ga kande iri hunkuna koyne iri alwaati kulu cawo bon, zama a suujo nda a gomno ra no iri du ga tun nda fundi nda ga ham baani, wodin fondo ra no iri ga ne a se a ma fonda goy nda hari kulu kan a te iri se nda hari kan a ga te iri se. Irikoy ya bakasinay no, adil no, toonante no kan ga bakar, irikoy sinda cine, nga no ga ti hina beeri koyo kan se hari kulu si mongo, nga kan na nga bon ciya Koy kan ga ba margasinay hanno nda nga takahoro kan ti adamize.

To, iri hangankoy, da Irikoy bangay aran se ga aran ha hari kan aran ga baa, ifo no aran ne? Alomar kuuku? Arzaka beeri? Maa? Wala ifo? Han fo Irikoy bangay Sulayman se, a ne a se: " ay ha hari kulu kan ni ga baa, ay ga a no ni se." Aran ga bay hari kan no Sulayman ha? Iri ga di Sulayman tuyanno kan a te. Iri cawo kan bisa ra iri kan Dawda hantum ga ci ma te kan i ga Almasiifu kanji nda nda a buyano nda a tunyano. To, hunkuna Dawda izo kan ti Sulayman deeda no iri ga di. Bonkooney 1, 2:1-3 ga ne: " kan Dawda maanu buyan, a ne Sulayman se: ma kay ga ni bon gaa! ga Irikoy lordey gana, ma dira Irikoy fonda ra, ni ma du albarka, ga du nafa nan kulu kan ni go." Sura 3:3 ga ne: " Dawda bu, i na a fiji nga kwaara ra. Amayra mana te kala jiiri 40. Sulayman no na koytara sambu, a mayra boori gumo. " Sura 3:5-7 ga ne: "cin fo ra, Irikoy bangay Sulayman se ga a ha hari kulu kan a ga baa, nga ga a no a se. Sulayman ne: Irikoy, ni no na ay baaba koytara no ay se, ay ya zanka no, ay si bay ma te kan i ga mayray nda. Ma ay no bine hanno nda lakkal kan ga ni jama candi zama borey ga ba gumo." Wodin kaanu Irikoy se. Irikoy ne a se za day kan ni wone no ni ha, ni mana arzaka wala alomar kuuku, wala bone nwaaray ni alasirey se, wo kan ni ci no ay ga te ni se. Ay ga ni no bine kan cine si no, arzaka nda bayray kan bonkooni kulu mana du. Da ni hangan ay se sanda ni baaba Dawda cine, ay ga ni no alomar kuuku." Sulayman na sargay te Jeruzalem ga borey burne. Han fo wayboro hinka fo ka Sulayman do: afa ne kan fu follon ra no ngey go, a ne: ay izo hayano banda jirbi hinzanta no nga mo hay amma a izo bu zama a gani a bon no. Ay izo no a sambu ga bga ize buka jisi ay se. Wayboro fa ne kan taari no, i sobay ga care kakaw.

Bonkoono ne borey ma kande nga se takuba i ma kotia pati ga fay i game ra. Waybora kan ga taari ne: i ma a pati iri kulu ma jan. Afa ne i ma sobay ga kotia no nga cala se. Bonkoono ne i ma si kotia wi, i ma a no bora kan ne i ma sobay ga a no nga cala se. Borey kulu yadda nda bonkoono zama i bay kan Irikoy do no a du lasaabo din. Sura 5:9-12 ga ne: " Irikoy na Sulayman no lakkal nda lasaabu nda bayray sanda teeku mee-gaa laabu cine bayan. Sulayman bayra cine kulu no mana te za wayno-funay kala Misira, yaasey 3000 nda baytu 5000 no a hantum." Sura 5:14 ga ne: " ndunna bonkooney kulu Sulayman do no i ga ka ga bayray ceeci." Tirey ga ne kan wayboro fo ka Sulayman do ga di hala a bayra din cimi no. A mana fun kala Sara kan se soho i ga ne Yemen kan go Makka se dandikambe. A moora ga too sanda kilo 2000 cine. Sura 10:1-9 ga ne: " Sara waybora maa darza kan Irikoy na Sulayman no, a ka ga a si nda hayan. Akande nga banda yo boobo nda arzaka dumi-dumi Sulayman tu a hayaney kulu se afo-afo. Waybora ne a se: cimi no, sanney kulu kan ay maa ni lakkalo nda ni bayra nda ni lasaabo bon ay miilla kan taari no, amma soho ay yadda. Borey mana ba ni lasaabo nda ni bayray jara ci ay se Ni borey maa kaani. Iri ga Irikoy beerandi nga kan na ni ciya Israel bonkooni ni ma goy nda cimi nda adiltaray. " Man ti Sara waybora deeda mee ne ya bo! Jiiri 1000 banda, Almasiifu na sanni yan salan waybora din nda Sulayman bon. Matta 12:42 ga ne: " ciito zaaro hane, waybora din ga tu ga alwaato din borey ciiti zama hala ndunna mee no a fun ga ka ga hangan Sulayman se," soho binde, boro fo go no kan beeri nda Sulayman." To, aran yadda nda Almasiifu darza? A ne kan boro kulu kan wonji Almasiifu darza ga kan Irikoy ciito ra. Nga hina kulu no waybora din dan nga ma maa Sulayman bayra nda a lasaabo se. Kilo zambar yan no a dira ga ka Sulayman do. Amma Almasiifu kan na Sulayman yana darza nda bayray nda hina, boro boobo si ga ceeci ga a darza bay. Matta 12: 42 ga ne: " ciito zaaro, waybora din ga tun ga alwaato din borey ciiti zama hala ndunna mee no a fun ga ka ga hangan Sulayman se." To, aran yadda nda Almasiifu darza, wala day aran go ga a sambu no sanda annabey kulu cine? Aran ga fonngu Almasiifu maana? Nga no ga ti "bora kan Irikoy suuban" kan Irikoy dan a ma ndunna ciiti. Wodin kulu mana ganji boro boobo si a bay zama i ma a ceeci tirey ra. Tira 3 no Sulayman hantum: Yaasay tira, Waazuko tira nda Baytu tira. I ra no Sulayman ci kan Almasiifu kan borey taabandi, kan i donda, ga ye ga ka ga ndunna kulu ciiti. Iri ga hangan ga maa hari kan zabura 72:2-8, 17-19 ga ci: " fondo nda adiltaray no a ga ciiti nda, ndunna borey kulu no ga ye a se ganda ga gurfa... Ndunna bonkooney kulu no ga gurfa a se. A maa mo ga duumi ga bisa

wayna. A maa ra borey ga ciya lbarkante yan. Irikoy maa ma beeri, ndunna kulu ma too nda albarka a darza ra. Amin." Aran kan yadin gaa, Sulayman ci no ndunna boorey kulu no ga Almasiifu beerandi kan ti bonkooney kulu bonkoono, ndunna ciitika. Irikoy ga ba iri kulu ma yadda a gaa. Aran yadda nda Almasiifu hina? Wala day annabi diyan no aran go ga di a? Annabey kulu no salan a bon. Diyey teerey 10:43 ga ne: " annabey ne kan boro kulu kan yadda nda a ga du nga zunubey yaafa." Sura 26:27 mo ga ne: " ni yadda nda annabey?" To, iri ga gayi ne hunkuna. Iri ma si dirgan mo kan irikoy sanno ya nwaari no kan ga iri fundo kungandi, yadin gaa iri ga hima no ga hagan a se ga du suuji bambata kan go a ra , suuji kan sinda cine kulu, kan boro si du nan kulu kala irikoy sanno ra kan hanganyano ra iri ga du naafa kan sinda cine, kan si du cine kulu mo. Irikoy ma aran albarkandi. Aran ma si dirgan Matta 12:42 kan ga: "Ciiti zaaro, waybora din ga tun ga alwaato borey ciiti zama za ndunna mee no a fun ga ka ga hangan Sulayman se."

Annabi Iliya

Iri hangankoy kulu iri go ga salam aran gaa koy hanna ma gaa kan ga ba iri kulu ma faham nda faaba fonda kan a feeri kan ga nan iri ma nga bay ga goro lakkalkanay ra nda nga ga du ga ciya adilyan nga jine. Farha beeri no iri se kan Irikoy ye ga kan iri hunkuna iri "adiltaray fonda" sjiro bon.

Iri ga koy hanna , koy cimanta saabu kan ye ga kande iri hunkuna koyne iri alwaati kulu cawo bon, zama a suujo nda a gomno ra no iri du ga tun nda fundi nda ga ham baani, wodin fondo ra no iri ga ne a se a ma fonda goy nda hari kulu kan a te iri se nda hari kan a ga te iri se. Irikoy ya bakasinay no, adil no, toonante no kan ga bakar, irikoy sinda cine, nga no ga ti hina beeri koyo kan se hari kulu si mongo, nga kan na nga bon ciya Koy kan ga ba margasinay hanno nda nga takahoro kan ti adamize.

Iri cawo kan bisa ra, annabi Dawda izo kan ti Sulayman deeda no iri di. Iri di kan boro no kan Irikoy na a no bayray nda lasaabu. Sulayman mayra waate, Jeruzalem no boori nda ndunna kwaarey kulu. Cinarey kan a te ra, Irikoy beerandiyan fuwo kan furo margasinay hukkumo nango ran cine kulu no si no booriyan. Boro 100 000 no furo fuwo din cinayano ra. Amma kala jiiri 7 banda no i na a cina ga ban. Ba hunkuna cinaro din tondi jarey ga cindi Jeruzalem ra koyne. Cinaro banda no i na alman sargay te fuwo nangu hananta ra, sanda Faabaka alaama deedando cine. Irikoy annura mo ka ga fuwo kulu daabu, sanda Dawda alwaato cine. Amma Sulayman sintinay mayra nda kokorbanda wono ka fay. Sura 11:1-4 ga ne: " Laabu waani fo wayboro fo no Sulayman baa, i sobay ga ngey duguyan ton ngey tooruyan se. Wodin mana kaanu Irikoy se. A ne Sulayman se: za day kan ni na goyo wo te, ay ni laabo fay ihinka. Sulayman buyano banda, wongu boobo no na i laabo kar ga fay ga a ciya Israel nda Juda. Juda gaa no Dawda fun kan gaa Irikoy ga Faabaka Yesu Almasiifu ka. Juda nda Israel bonkooney bayano kulu fatta Irikoy fonda ra ga addiini waaniyan gana. Israel du bonkooni fo kan se i ga ne Ashab kan na goy laalo te ga bisa bonkooney kulu zama hala tooro kan se i ga ne Baal se no a na tooru-fu cina. A mana kaanu Irikoy se zama taari addiini no a go ga gana. Sura 17: 1 ga ne: "Iliya ne ... Ashab se, Irikoy kan jine ay go ga kay, maa gaa, ay ne aran se kan aran si du beene-hari, ba harandam aran si du ey jiirey wo." Jiiri 3 no hari mana kan Israel, haray beeri no te laabo ra. Sura 18:1-2 ga ne: " jiiri 3 banda no Irikoy ne Iliya ma ne Ashab se kan nga ga beene-haro dooru. Iliya na a toonandi Ashab do." Sura 18:17-42 ga ne: " kan Ashab di

Iliya a na a hala lakkal-tunay fo no a kande Israel gaa wo? A ne Ashab se kan nga nda a borey no kande ngey bon gaa lakkal-tunay zama i fatta Irikoy fonda ra, ga tooru gana. A ne Ashab ma Baal toorance 450 nda Ashera wone 400 kulu margu Karmel tondo bon. Iliya ne: ifo se aran ga fondo hinka gana? Da Irikoy no aran ne, wa a gana, da Baal mo no aran suuban, nga no aran ga gana. Iliya ne i ma kande nga se haw fo, haw fo Baal ganakoy se, ngey ma di may wone no Irikoy ga ton nda danji. I yadda. Iliya na Baal borey no fondo i ma jin ga sintin; I te kala i farga, hari kulu mana te. Iliya na i hahara. A ne i se hambara i koyo go ga goy fo te no wala a naaru no wala mo a jirbi no. I di ga te kala i farga, yaamo. Kala Iliya na sargay feema hanse, a na tondize 12 sambu sanda Yakuba banda kulu se afo-afo. A ne i ma hari dooru hamo bon sorro hinka kala ihinza, kala guuso too nda hari. Iliya ne: Ibrahim nda Isaka nda Yakuba Koyo, cabe i se kan ni maa gaa no ay go ga salan, tu ay se i ma bay kan ni no ga ti Koy-Beero. Sahadin danji fun beena ra ga hamo nda turey nda tondey nda haro kulu nwa. Kan borey di hari kan te, i ne kan Irikoy ya Koy no Baal ganakoy kulu no Iliya di ga i wi Kishon. Iliya ne Ashab se dunduyano kan a go ga maa din beene-hari no, Ashab kaaru ga gum Karmel tondo bon." Sura 18:45 ga ne: " beena bibandi, a tunandi, a te hari beeri, Ashab zuru ga ye Jizrel." Deeda wo ra iri di Irikoy darza nda a gaabo. Kan Iliya ne Baal boro 450 se hala ifo se i ga fondo hinka gana, i mana tu a se, amma kan i di hari kan te, i ne Irikoy hinne ga ti koy. Yadin no Iliya te ga Baal addino taaro bangandi ga borey tubandi. To, ifo se Irikoy tu Iliya se? Zama boro no kan ga ba Irikoy, a ga hangan a sanno se. Ifo se Irikoy mana tu Baal borey se? Zama i si Irikoy bay kan bangay Ibrahim nda Isaka nda Yakuba se. I ga baa addiini ganayan amma i si Irikoy bay, sanda mate kan yaasa wo ga ci: " boro 10 na guusu fansi, boro 10 na a daabu, guusu si no, kala day kusa hinne. " Yadin no Baal borey, i ga sarga, i ga jingar, amma i si Irikoy sanno bay, " kusa koonu no, guusu si." Iliya na i ha i ma suuban Irikoy wala Baal, annura wala kuba, cimo wala taaro. Hambara aran ra boro yan go no kan ga hin ga tu Iliya se kan a ne: " ifo se aran ga fondo hinka gana?" Matta 6:24 ga ne: " boro si hin ga koy hinka gana, kala day ni ma baa afa ga konna afa." Iri ga gayi ne hunkuna; Iri ma si dirgan mo kan irikoy sanno ya nwaari no kan ga iri fundo kungandi, yadin gaa iri ga hima no ga hagan a se ga du suuji bambata kan go a ra , suuji kan sinda cine kulu, kan boro si du nan kulu kala irikoy sanno ra kan hanganyano ra iri ga du naafa kan sinda cine, kan si du cine kulu mo. kala day iri ma ne Irikoy m aran albarkandi. Hino annabi yunusa deeda no iri ga di. Wa diragan Bonkooney tira 1, 18-21 " ifo se aran si fanda fondo hinka ganayan?"

Annabi Yunusa

Iri hangankoy kulu iri go ga salam aran gaa koy hanna ma gaa kan ga ba iri kulu ma faham nda faaba fonda kan a feeri kan ga nan iri ma nga bay ga goro lakkalkanay ra nda nga ga du ga ciya adilyan nga jine. Farha beeri no iri se kan Irikoy ye ga kan iri hunkuna iri "adiltaray fonda" sjiro bon.

Iri ga koy hanna , koy cimanta saabu kan ye ga kande iri hunkuna koyne iri alwaati kulu cawo bon, zama a suujo nda a gomno ra no iri du ga tun nda fundi nda ga ham baani, wodin fondo ra no iri ga ne a se a ma fonda goy nda hari kulu kan a te iri se nda hari kan a ga te iri se. Irikoy ya bakasinay no, adil no, toonante no kan ga bakar, irikoy sinda cine, nga no ga ti hina beeri koyo kan se hari kulu si mongo, nga kan na nga bon ciya Koy kan ga ba margasinay hanno nda nga takahoro kan ti adamize. Iri banda cawo ra no iri kan annabi Iliya wo annabi beeri no . A na Irikoy nwaaray hari ma si kan. Iri di mo kan jiiri 3 nda jare no hari mana kan Israel . Iliya cabe Baal ganakoy se kan i addiiney taariyan no. Iliya na Israel boro boobo tubandi. Iliya banda annabi fo ka kan Irikoy na a donton a ma koy laabu waani fo ra ga borey waazu, annabo din se no i ga ne Yunusa. Yunusa 1:1-2 ga ne " Irikoy ne Yunusa kan ti Amitay izo se: tun ga koy Ninive kwaara beero ra ga deeni borey gaa zama i zunubo baa gumo." Aran maa hari kan Irikoy ne Yunusa ma te? Irikoy ne a ma koy Asiri gollu beero ra ga borey waazu i ma tuubi. Ifo se Irikoy na Yunusa donton boroyan gaa kan ngey nda Israel borey si saba? Irikoy ga ba borey kan wonji Irikoy? Cimi no, a ga bar ey. Irikoy ga ba no i ma faham nda nga, amma zunubi si kaanu Irikoy se. Irikoy ga ba ikulu ma tuubi ga du yaafa, wodin sabbay se no Irikoy na Yunusa donton i gaa, i ma si koy ga halci. Amma Yunusa si nga ma koy. Aceeci nga ma wuru. To, boro ga hin ga Irikoy yana? Kala day iri ma hangan ga maa. " Yunusa tun ga zuru ga koy Tarsis, Jaffa no a na hi sambu. Irikoy mo na haw bambata fo samba teeko bon, hiyo go ga ceeci ga jisi, Yunusa go ga jirbi hiyo ra. Borey kulu kan go hiyo ra hamburu gumo. I na gosi te ga di boro kan sabbay se no Irikoy na wone te. Yunusa bon no goso kan. A ne i se yadin gaa i ma nga catu teeko ra. I na Yunusa catu teeko ra. Wodin banda no hiyo ka ga fandi teeko jabo gaa, hiyo ra borey na sargay te Irikoy se ga a beerandi. Irikoy na hamiisa beeri fo samba kan na Yunusa gon. Jirbi 3 no Yunusa te hamiisa gunda ra." To, ifo no Yunusa ga hin ga te ga fatta wone ra? Irikoy hinne no a hima ga nwaaray zama nga hinne no ga hin ga a faaba. Jirbi 3 kan Irikoy na a hallasi hamiisa gunda ra. Ifo no

Yunusa hin ga ne? Jirbi hinzanta a ne: " Irikoy se no faaba go." Sura 2:11 mo ga ne: " Irikoy salan hamiisa se a na Yunusa yeeri haro jabo gaa. Sura 3:1-10 ga ne: " Irikoy ye ga ne Yunusa ma koy Ninive" Kan Yunusa koy, a soobay ga kuuwa kwaara fondey kulu bon ga ne borey se ne nda jirbi 40 Irikoy ga Ninive kulu alandaaba. Borey yadda nda a sanno, i tuubi bonkoono ne borey nda almaney kulu ma meehaw hambara wodin ga Irikoy bina zumandi. Irikoy di kan i na ngey laaley furu, Irikoy mo ne kan nga si i halci." Irikoy bakar i se zama i yadda nda a sanno. I tuubi, amma yaafa din mana kaanu Yunusa se, a futu. Sura 4:1-11 ga ne: " wodin mana kaanu Yunusa se, a futu, a ne Irikoy se: man ti mate kan ay ci day neya? Ay ga bay kan ni ga bakar, ni si waasu futay gaa, ni ga booriyandi gumo. Amma ay wo soho ni ma ay wi. Irikoy ne a se: ni ga miila futa kan ni te wo ihanno? Yunusa fatta kwaara ra ga tandayze fo cina kan gaa Irikoy na subu fo zayandi kan te Yunusa se bi. Yunusa maa wodin kaani, amma hala susuba ga too kulu Irikoy noonize fo samba kan na subo nwa ga a koogondi. Yunusa go ga maa dungay gumo. Yunusa ye ga ne Irikoy ma nga wi. Irikoy ne a se: subo kan manti ni no na a taka se no ni ga bakar, amma ni si ba ay wo ma bakar borey nda almaney se kan yan si bay hari kan ngey go ga te?" Ne no Yunusa deeda ga ban. Hari boobo go no kan iri hima ga faham adamize nda Irikoy bon. Irikoy si fayanka te borey nda care game ra. Amma iri di kan Yunusa wo na a te. Irikoy bina nda Yunusa bina ga fay. Yunusa bina ra gonda bara-bara, Irikoy bina binde bakasinay nda suuji no a ra. Yunusa gonda boroyan kan a ga baa, Irikoy ya binde baa Israel borey, a baa Ninive borey, a ga baa ndunna borey kulu. Yunusa baa no Ninive borey kulu ma halci zama i ga konna Israel, Irikoy wo ga baa i ma tuubi no ga du yaafa. Ni ya boro kulu kan cine no, Irikoy ga baa ni. Borey kulu no Irikoy ga baa, a ga baa no ndunna borey kulu ma du nga yaafa. Boro boobo ga miila no kan boroyan wo jahannama maa gaa no Irikoy na i taka, boroyan mo alzanna se no a na i taka. Wodin kulu manti cimi sanni no. Timotius 1, 2:4 ga ne: " Irikoy ga baa borey kulu ma Irikoy cimi fonda bay ga du faaba." Bitros 2, 3:9 ga ne: " Irikoy gonda aran se suuru, a si baa aran ma halci, amma a si baa kala aran ma tuubi." Tasalonikey 2, 2:10 ga ne: " zama i mana du bakasinay sanno kan ga i no faaba." Irikoy booro sabbay se no a na faaba fondo feeri iri se." Cimi no, Irikoy ga booriyandi, adil no, amma boro kulu kan mana a faaba fondo kayanta gana kulu no ga halci. Aran ma si ta borey ma aran darandi, Irikoy sinda bara-bara. Wo kan Irikoy ga baa ga ti aran ma cimi fonda bay, ga yadda nda a ga du faaba. Wodin se no Irikoy na annabey donton iri ma du ga faaba fonda bay ,ga a gana ,ga du faaba. Boro kulu kan yadda nda a no

ga furo alzanna. Boro kan wanj a mo ga furo danji bango ra. Irikoy sinda bara-bara. Timotius 1, 2:4 ga ne: "boro kulu se no a ga baa faaba." Luka 13:3 ga ne: " amma da aran wanji ga tuubi, aran ga halci." Iri ga aran fondagoy nda hanganyano, Irikoy ma aran albarkandi. Iri ma si dirgan mo kan irikoy sanno ya nwaari no kan ga iri fundo kungandi, yadin gaa iri ga hima no ga hagan a se ga du suuji bambata kan go a ra , suuji kan sinda cine kulu, kan boro si du nan kulu kala irikoy sanno ra kan hanganyano ra iri ga du naafa kan sinda cine, kan si du cine kulu mo. Iri hino cawo kan ga ka ra, iri ga di annabi Isaya kan salan gumo Faabaka bon. Aran ma si dirgan Yunusa 2:10 kan ga ne: "faaba ya Irikoy wone no."

Annabi Isaya.

Iri hangankoy kulu iri go ga salam aran gaa koy hanna ma gaa kan ga ba iri kulu ma faham nda faaba fonda kan a feeri kan ga nan iri ma nga bay ga goro lakkalkanay ra nda nga ga du ga ciya adilyan nga jine. Farha beeri no iri se kan Irikoy ye ga kan iri hunkuna iri "adiltaray fonda" sjiro bon.

Iri ga koy hanna , koy cimanta saabu kan ye ga kande iri hunkuna koyne iri alwaati kulu cawo bon, zama a suujo nda a gomno ra no iri du ga tun nda fundi nda ga ham baani, wodin fondo ra no iri ga ne a se a ma fonda goy nda hari kulu kan a te iri se nda hari kan a ga te iri se. Irikoy ya bakasinay no, adil no, toonante no kan ga bakar, irikoy sinda cine, nga no ga ti hina beeri koyo kan se hari kulu si mongo, nga kan na nga bon ciya Koy kan ga ba margasinay hanno nda nga takahoro kan ti adamize.

Cawo kan bisa ra, iri di kan Yunusa ceeci ga zuru Irikoy se. To, man ti boro kan ceeci ga zuru Irikoy se nda boro kan ceeci nga ma nga bumbo biya yana kulu afo bo? Hunkuna annabi Isaya deda no iri ga di, annabi beeri no kan goy Irikoy se gumo sujuduyan fuwo ra kan Sulayman cina Irikoy maa beerandiyan maa gaa. Jiiri 700 no go nga nda Almasiifu game ra. Zaari kulu no nga nda alfaga jarey ga alman sargay te sanda Faabaka wone alaama cine, nga kan kuro mun borey zunubey yaafa se. Soho kala iri ma hangan ga maa hari kan te Isaya se han fo kan a go ga sargay te sujuduyan fuwo ra. Sura 6:1-8 ga ne: " jiiri kan bonkoono Ozias ga bu, a di Rabbi go ga goro beene, a bankarey na sujuduyan fuwo kulu daabu. Maleekayan kan afo kulu gonda fata 6 go ga kay: fata 2 no go ga i moydumey daabu, 2 fo mo go ga i cey daabu, 2 fo koyne kan i ga deesi nda. I go ga ne care se: koy hanna ya hanante no, hanante no, ndunna kulu too nda a suujo , fuwo kulu too nda dullu, akulu go ga jijiri. Ay ne: ay di bone, ay daray zama ay deena ga ziibi, ay go ga goro mo nda boro yan kan ga ziibi. Ay di Koy Beero nda ay mo. Kala maleeka fo deesi ga ka ay do ga bunduize yan sufu sargay feema ra, ga a tuusu ay mayo gaa ga ne ay se: wone kan lamba ni mayo gaa na ni zunubey kulu tuusu. Kala ay maa Rabbi ne: may no ay ga donton kan ga yadda ga koy? Ay ne a ma ay donton." Mate kan Irikoy na Isaya donton nda no ya Israel nda Yahudancey nda borey kulu gaa, a ma nga suujo bangandi i se. Isaya tira ga ku gumo, amma hari kinka bon no iri ga salan araj se:

1. Sintina day labaari kan si kaanu no Isaya toonandi Yahudancey do, kan ti zunubi kan ga konda boro halciyan do.

2. Ihinkanta ga ti Almasiifu labaari hanna kan ga ndunna borey zunubey tuusu.

Sura 1:2-4 ga ne: " beeney, wa hangan, laabo ma maa Irikoy salan. Haw nda farkay kulu no ga ngey koyo bay. Amma Israel si bay, a mana faham mo. Laabu kulu kan na zunubi te kwayi, hasaraw ga te a se." I wanji, Irikoy, i na a maa hanna furu, i na banda-bare Irikoy gaa." Sura1:13-15 ga ne: " wa aran sargey kan sinda nafa gayi, ay sinda aran dughey nda aran asibti zaaro muraadu, ay si baa aran burney. Ay farga nd ey. Da aran na aran kambey salle beene, ay si ga di aran. Ay basinda aran adua boobey. Aran kambey ziibi nda kuri. " Ya cine no Isaya na i munacifitara ci nda i se. Sura 20:13 ga ne: " Irikoy ne; da i go ga ay nwaaray ngey deeney nda ngey meyey no i go ga a te nda, i biney si ay gaa, adamizey gaa no i naanay, i si hamburu ay. " Wodin banda no a sintin ga salan i se labaari hanna bon, Almasiifu kan ga haw ga ka ndunna bon. Sura 1: 18 ga ne: " wa ka Irikoy do bada aran zunubey ga bi sanda boyi, i ga kwaaray sanda haabu, ba da i ga ciray sanda kuri, i ga kwaaray sanda wa." Sura 40:1 ga ne: " Irikoy ne aran ma borey lakkaley kanandi." Sura 40:3-5 ga ne: " jinde fo go ga kuuwa ganjo ra kan go ga ne: wa Irikoy fondhey feeri, wa a fonda sasabandi, goorey ma too, tondi kuukey mo ma ye ganda." Sura40:9-10 ga ne: " ma kaaru Siyon tondo bon ga ni jinda sambu ga labaa ro toonandi Jeruzalem do, ma ni jinda sambu ga ci Juda kwaarey se kan Irikoy ga ka nga gaabo ra." Sura9:1 ga ne: " borey kan go kuba ra ga di annura beeri; borey kan go bu jase gaa mo ga di annura nalawyano." Sura 9:5 ga ne: " Zama i na zanka fo hay kan Irikoy beena go ga dake a jasa bon. Ase no i ga ne yamarka, darzanta,lakkalkanay koyo, gaabikoy." Sura 35:5-6 ga ne: " Danawey moy ga feeri, lutey hangey ga maa, fanakey ga dira ga sar ga fittaw, beehey ga salan." Ayey ra, Isaya na Almasiifu beera bangandi borey se, a ne kan a se no i ga ne "darzanta,yamarka,koy gaabikoono,lakkalkanay koyo" Isaya mana Almasiifu deedandii nda annabi kulu. A yadda nda Faabaka darza nda kan Irikoy no kan go iri game ra. Aci mo kan Faabaka ga nga kuro mun zunubikooney yaafa se. Hala iri ga gayi, iri ga disura 43 kan ra Isaya salan Almasiifu bon sanda bora kan ga nga kuro no , a ga taabi borey zunubey sabbay se.Wa hangan labaari hanna kan Irikoy no annabi Isaya se jiiri 700 ba hala Almasiifu ga ka. " may no yadda nda bora kan ci din gaa? may se no Irikoy bangandi? A go day turi kaaji kan fun laabo buko ra, a gunayan si kaanu, a di taabi nda

dondacaray, borey na a furu, i mana a dan lasaabu. I di kan Irikoy no na a kar ga haawandi, amma iri se no i na fun. Taalo kan ga kande lakkalkanay no kan a bon. Iri kulu daray sanda feejize kan go nga bon fondo ra kan i go ga konda ga wi, a mana salan mo. I na ataabandi ga a ciiti. Boro kulu mana a sambu sanda boro kan hima ga bafunay. May no na a saabu? Nga kan sinda taali no i fiji boro laaley sarey ra, a buyano banda Irikoy na a sambu beene, taabo banda a ga boro boobo ciya adilyan, a ga du gaabi nda hina, a ga borey zunubey sambu i ma du yaafa Amin! amin!" Harey kulu kan Isaya ci Almasiifu bon aya wo kulu no a toonandi . " Iri taaley se no i na a fun... a go day feeji kan i go ga koy wi, a ma salan. Irikoy na iri taaley dake a bon" Isaya 53:5-6 . Hari hinka no iri ga di Isaya sura wo ra kanti labaari laala kan iri kulu zunubikooniyan no, ihinkanta ga ti kan Irikoy gonda iri se faaba fondo kan a feeri iri se Almasiifu do kan ga iri zunubey tuusu ga iri ciya adilyan Irikoy jina. Kala day iri ma ne kan Iri ma si dirgan mo kan irikoy sanno ya nwaari no kan ga iri fundo kungandi, yadin gaa iri ga hima no ga hagan a se ga du suuji bambata kan go a ra , suuji kan sinda cine kulu, kan boro si du nan kulu kala irikoy sanno ra kan hanganyano ra iri ga du naafa kan sinda cine, kan si du cine kulu moTo, kala day hino koyne.Irikoy ma albarka dan aran gaa. Aran ma si dirgan Isaya 1: 18 kan ga ne "Irikoy ne i ma ka nga do ga du konzo, ba da aran zunubey ga bi sanda boyi, i ga kwaaray sandahaabu, da i ga ciray sanda kuri, i ga kwaaray sanda wa."

Annabi Irimiya

Iri hangankoy kulu iri go ga salam aran gaa koy hanna ma gaa kan ga ba iri kulu ma faham nda faaba fonda kan a feeri kan ga nan iri ma nga bay ga goro lakkalkanay ra nda nga ga du ga ciya adilyan nga jine. Farha beeri no iri se kan Irikoy ye ga kan iri hunkuna iri "adiltaray fonda" sjiro bon.

Iri ga koy hanna , koy cimanta saabu kan ye ga kande iri hunkuna koyne iri alwaati kulu cawo bon, zama a suujo nda a gomno ra no iri du ga tun nda fundi nda ga ham baani, wodin fondo ra no iri ga ne a se a ma fonda goy nda hari kulu kan a te iri se nda hari kan a ga te iri se. Irikoy ya bakasinay no, adil no, toonante no kan ga bakar, irikoy sinda cine, nga no ga ti hina beeri koyo kan se hari kulu si mongo, nga kan na nga bon ciya Koy kan ga ba margasinay hanno nda nga takahoro kan ti adamize.

Iri cawo kan bisa ra, iri di kan annabi Isaya salan gumo Almasiifu bon. Jiiri 700 hala Almasiifu ga ka, Irikoy ci Isaya se kan wondiyo no ga a hay, a ga te bafunay hanante, a ga dambara hari yan te kan boro kulu mana te ce fo ndunna ra. Annabi Isaya ci kan a ga nga kuro dooru sanda sargay feeji kan ga kan nan borey kulu kan yadda a gaa, ma du ngey zunubey yaafa. Saraga banda a ga te zaama buyan bon, kan ga nan boro kulu kan yadda a gaa ga du fundi hal abada. Iri ga konda annabey cawo nda jine. Hunkuna annabi beeri fo kan se i ga ne Irimiya deeda no iri ga di kan jiiri 100 no a bafunay annabi Isaya banda. Do, Israel wo laabu follon no amma a fay ga te ininka: Israel nda Juda. Israel si kala azawa-kambe a kar ga say, laabo say zama boro yan no kan mana goy nda Irikoy sanno. juda kan kunda gaa Almasiifu ga fun si kala dandi-kamba ra, nga hinne no cindi. Jeruzalam no gati kwaara beero nan kan Sulayman na Irikoy fuwo cina. Sanda mate kan iri di a nda, Juda kunda gaa no Almassiifu ga fun ga ka ndunna bon? Sanda mate kan Irikoy ci. Irimiya wo yahudancr no kan hay kwaara kayna fo ra kan si mooru Jeruzalem, kilo 5 no i game ra. Irimiya baabo wo Irikoy fuwo kan go Jaruzalem ra alfaga no. Yahudancey baayano kulu Jeruzalem no i a, aygo, ngey addiiney banda no i go, i si Irikoy bay, i ga a sanno yayabe no. Amma Irimiya boro no kan ga ba Irikoy, a ga may a sanno se mo, a go ga Almasiifu kayano batu. Soho day kala iri caw ga koy jine ga di mate kan Irikoy na Irimiya ce a ma ciya annabi. Sura 1 ra no Irimiya hantum ga ne: " ya no Irikoy salan ay se: ba hala ay ga ni dan ni na gunda ra, ay ga ni bay , ba hala ni ga hay ay na ciya ndunna se annabi. Ay ne: ay

koyo! ay koyo! ay ya zanka no, ay si waani sanni. Irikoy ne ay se: ma si kan ni ya zanka no! Zama ay ga ni donton ni ma ci borey se hari kulu kan ay ne ni ma ci i se. Ma st hambur ey, ay no ga hagoy nda ni. Wodin banda no Irikoy na ay mayo ham nda nga kamba. Ane ay se: ay na ay sanney dan ni mayo ra. Ay ni no hina no kan ni ga cabe laabey nda koytaray kwaarey se, ma wi, ma funandi, ma dagu, ma tilam, ma tutubu, ma cina": Irimiya 1:4-10 . Ya no Irikoy na Irimiya te annabi nda. Cimi, Irimiya goyo ga sandi, amma jiiri 24 no a te kan a go ga waazu Jeruzalem nda Juda laabo ra ga ne: aran ma hakikandi da aran mana tuubi ga fatta zunubi ra ga hagan Irikoy nda a sanno se, Irikoy ga Babilon soojey no fondo i ma fura ga Jeruzalem kwaara kar-ga-say, ga aton hala nda Irikoy fuwo. I ga konda aran ga te banna laabu mooro ra. Yadin no Irimiya ci Juda Yahudancey se. Irimiya sura 7 no iri ga caw , kan ra a salan nga laabo borey se. Sura 7: 1-10 kan ga ne: " ya no Irikoy salan Irimiya se nda: ma kay Irikoy fuwo mee gaa, ni ma ne: aran Juda borey kan yan ga furo nda portey wo, ga kay Irikoy jine, aran ma hangan ga maa. Ya no Israel Irikoyo ne: wa aran fondey nda aran goy yaamey barmay. Aran ma si taari ga ne: ne wo, Irikoy fuwo no! Irikoy fuwo no! Irikoy fuwo no! Taali kulu no a si te iri se, zama ne a fuwo no... Da aran na aran fondey nda aran goyey barmay, da aran ga booriyandi borey se, aran si boro wi, aran ga hagoy nda alatumey nda borey kan kurney bu, da aran na tooru ganayan nan, ay ga fanda aran laabo ra kan ay no aran baabey se za gayyan. Amma taari hinne ra no aran go, zaytaray, zina, boro wiyan, nda taari seeda...nda toorey mo kan aran go ga gana; aran ma ye ga ka koyne ay fuwo ra ga ne ay no aran go ga beerandi, aran di kan sanda ay yaafa aran se no ya. Mate! hari banda kan aran na goy yaamey wo te." Yadin no Irimiya na cimo ci nda Yahudancey se kan ga miila ngey ga Irikoy bay amma i goyey mana a cabe: sura 17 ta. " Irikoy ne : hasaraw te boro kan ga dee boro gaa se, ga nga bina ka Irikoy gaa": 17:5. " adamize bine ya sirante no, a sinda safari: amma may no ga a bay? Ay Irikoy, bine no ay ga goy nda bora fondey bon, nda mate kan a ga nga bon gayi nda": 17:9-10. Yadin no Irimiya ci Juda borey se: "da aran mana tuubi ga aran zunubey furu ga ye Irikoy gaa, Babylon borey ga Jeruzalem nda Irikoy fuwo tutubu ga aran ciya banna." Mate no aran di deeda wo ra? Juda borey goy nda a annabo Iriiya sanno? Ibaayano kulu mana goy nda a. Baa alfaga beerey mana goy nda a sanno. I na a di ga kar bumbo no, ga a haw nda baka zaari summare. Alfaga beerey miila no kan Irikoy si yadda babylon borey ma fura jeruzalem ra hala i ma irikoy fuwo kan annabi Sulayman cina din tutubu. Wodin se no i laala Irimiya gaa. Man ti laabo borey nda alfaga beerey hinne no wonji a sanney bo, Juda bonkooni

bumbo wonji. Bonkoono na ba iriliya tira tooru ga furu. Juda bonkoono mana tuubi, a banda mo, a mana yadda nda Irikoy sanno. Cimi, bonkoono na Irimiya tira tooru, ammaa si hin ga Irikoy soola ganji. Irikoy ye ga nan kan Irimiya ye ga tira hantum koyne. Da aran na Irimiya tira kulu caw, aran ga di kan Juda bonkoono nda a laabo borey na Irimiya taabandi gumo, i na a dan kasu. Hala nda day guusu botogo koy ra no bonkoono na Irimiya catu, amma Irikoy no te kan Afrika boro fo no na a ka dayo din ra. Ibranancey mana hangan Irikoy se, amma boroyan go no kan se i hangan, taari annabey. Irikoy sanno ga ne kan alwaatey din ra, annabi taarikom yan goro kan ga ne kan Irikoy maa gaa no ngey ka, i ga taari, munaficiyan no. I ne borey se kan Irimiya sanno ga taari. I ne kan a si hin ga te Babylon ma Jeruzalem nwa, boro kulu no si hin ga Irikoy fuwo tutubu. Wa aran lakkaley kanandi, a si te. Amma Irimiya 23:16 ga ne: "Ay mana borey din donton, ay mana salan i se, ngey bon diraw ra no i go. Da ay no na i donton don borey no i candi ga kand ey ay fonda bon, i ma fatta ngey goy yaamey ra." Yadin no Irimiya ci Juda borey kulu se i ma hagoy nda taari waazukoy, amma borey mana hangan a se kala kan i di kan Babylon borey ka ga Jeruzalem nwa. Irimiya 52:4-16 ga ne: "jiiri yagganta ra no...Nebukadnezar ka ga Jeruzalem nwa. A soojey na kwaara dan game; borey haray gumo, Babylon bonkoono na Juda izey wi a jine, nga mo a na dan kasu, kala a a bu kaso ra. Nebuzaradan na Irikoy fuwo... nda Jeruzalem fu beerey kulu ceeri ga borey sambu ga kond ey Babylon, a na boro jarey dan i ma ngey farey far ngey se." Irimiya 52:28 ga ne: "i konda Juda kulu laabu mooro fo ra." Irikoy na nga sanno toonandi. Juda borey kulu yadda kan Irimiya ga cim, amma bari yana zama i ban ga ciya banna yan Babylon se. Mate no iri ga iri hunkuna cawo ban nda? Iri ga ne kan ciiti zaaro borey kulu no ga cimo nda taaro bay, amma za soho no Irikoy ga ba iri ma cimo bay zama ciito zaaro ga gar kan bari yana. Wodin fondo ra no Korintey 2, 6:2 ga ne "hunkuna no gati faaba zaaro." Yahaya 1, 4:1 "ay baakoy, manti sanni kulu no aran ga hima ga yadda nda, zama taari annabi boobo no te ndunna bon." To, iri ga gayi ne, hino iri ga di hari kan du Yahudancey kan i konda Babylon. Irikoy m aran albarkandi, aran ma si dirgan Irimiya 29:13 kan ga ne: "aran go ga ay ceeci, aran ga di ay zama nda aran bina kulu no aran go ga ay ceeci nda."

Annabi Daniel

Iri hangankoy kulu iri go ga salam aran gaa koy hanna ma gaa kan ga ba iri kulu ma faham nda faaba fonda kan a feeri kan ga nan iri ma nga bay ga goro lakkalkanay ra nda nga ga du ga ciya adilyan nga jine. Farha beeri no iri se kan Irikoy ye ga kan iri hunkuna iri "adiltaray fonda" sjiro bon.

Iri cawo kan bisa ra, annabi Irimiya deeda no iri di, boro no kan jiiri 600 no a te ndunna bon hala Almasiifu ga ka. Iri di kan irimiya na nga laabizey kan yan ga ti Yahudancey yamar ga ne ise da i mana ngey zunubey furu ga irikoy fonda gana, Babylon borey ga Jeruzalem nwa ga i sambu ga i ciya bannayan, amma ibaayano kulu mana hangan Irimiya se. Wodin no kande kan Babylon soojey na Jeruzalem kwaara nwa, i konda kwaara borey ga i ciya bannayan Babylon ra. Mate kan irikoy ci Irimiya se mo no te. Amma man ti wodin no ga cabe kan Irikoy fun i sanni ra bo! Irikoy sanno ga ne iri se kan jiiri 70 no Irikoy hagoy nd ey kala a ye ga yand ey Jeruzalem koyne. Irikoy si dirgan alkawalo kan a sambu Ibrahim nda Isaka nda yakuba se kan a ne: sintinay tire 12:3 ra " ni maa gaa no ndunna borey kulu ga du albarka." nda 26:4 nda 18:14 kan ra iri di kan Faabaka alkawalo kan Irikoy sambu, a mana dirgan a gaa. A ne kan Ibrahim banda gaa no nga ga Faabaka ka. Irikoy sanno ga ne iri se kan jiiri 70 no Irikoy hagoy nda Yahudancey kala a ye ga kand ey koyne Jaruzalem ra . amma kala day iri hino cawo kan ga ka ra no iri ga di deeda wo bon-daka. Hunkuna, arwasu fo kan se i ga ne Daniel deeda no iri ga di, annabi Daniel. Daniel go borey ra kan yan i konda Babylon ga te banna. Daniel maana gati "Irikoy jo ga ti ay Ciitika." boro kulu no daniel si hamburu kala day Irikoy hinne kan ti ndunna ciitika. irikoy sanno hinne no ga kaanu Daniel se. Daniel hakikandi no nda sanno kan Sulayman ci yaasey tira 29:25 kan ra a ga ne: " kumsay no boro se a ma hamburu borey, amma taali kulu no si du boro kan na nga naana no Irikoy se." borey kan ga annabi Daniel cissa bay, ga bay akn annabi beeri no, zama tira kan a hantum di fahama kala day da Irikoy ma boro fahamandi nda a boro ma du ga faham a se. Hala ba ndunna laabey ga sintin ga bangay, annabi Daniel hantum i bon. Iri ma sambu silman sanda Persey laabu nda Gress nda Rom ma te kan i ga te ga te nda ,nda harey kan i ga teyan kulu bon no Daniel hantum. Jiiri zangey no a na hantumey din te hala ba i ga te. Sanda annabey kulu kan Irikoy samba, Daniel mo hantum Almasiifu sintinay kayano nda a ye ga

kayano bon. Daniel 9:26 a ne: " i ga Almasiifu wi sanda zunubi yaafayan sargay." Amma da Almasiifu ye ga ka, adiltaray ra no a ga ndunna ciiti. Daniel 7-9: 10 mo ga ne: " ay di bora kan zeenu borey kulu go ga goro, a bankarey ga kwaaray sanda wa, a bon-hamno mo sanda haabu. A koytaray karga mo go day danji beela, karga cey mo go day sanda danji kan ga koran. A cire mo danji isa no go no. Jama nda jama no go ga zindi. Ciitikoy go ga goro i na tirayan feeri." Daiel 7:13 -14 mo ga ne: " ay guna cino ra kala ay di buru fo go ga fun beena ra sanda boro kan go ga kay bora kan zeenu borey kulu do, a maanu a do kala ay di kan beerandiyar nda koytara kulu i na dan a kamba ra. Ndunna borey kulu go ga a beerandi. A koytara nda a beerandiyano sinda mee." Iri alwaato si wasa kan ga nan iri ma di Daniel deeda kulu, amma iri ga kay day a sanno gaa jina. Iri di kan Nebuskadedzar suuban Ibranancey ra boroyan kan ga Babylon borey sanney caw i ma du ga goy Babylon borey se a ma moori. Daniel go borey din ra. Amma za zaari sintina no bonkoono boroyan. Daniel sintin ga caw lokkolo din ra. Za zaari sintina no bonkoono ne kan borey kulu kan go lokkolo din ra no ga hima ga baji nda nga toorey sargay hamo nwa. Aran ga miila kan Daniel ga yadda? Pat! Ifo se a si yadda? Zama boro no kan Irikoy no a ga baa. Daniel soofa nga ma bu da nga ma taali te Irikoy se. Daniel 1:8 ga ne: " Daniel ne kan nga si hin ga nga bon zibandi nda bonkoono bajo, a na soojey jine-bora nwaaray a ma si nga doole." Daniel 1:20 ga ne: " lakkal nda lasaabu sanney kulu kan bonkoono ha nga ziimey gaa kulu a di kan Daniel woney na i labu, labuyan gu cine." A too sanda jiiri 70 cine kan Daniel go ga goy Babylon bonkooney se, amma Irikoy mana Daniel furu ba ce fo. Iri alwaato kan ga cindi ra, iri ga Daniel deede fo te aran se kan ra iri ga di boro no kan baa Irikoy gumo. Daniel nda borey kulu kan go ga goy bonkoono se ga fayanka. A caley kulu nooru nda bajo nda taaro no i suuban, i basi nda Irikoy. Amma Daniel wo Irikoy sano nda a bakasina hinne no bina ra. A soofa i ma nga catu muusu-beerey guuso ra da nga ma taali te Irikoy se. Daniel zeenu. Babylon bonkooni taacanta alwaato nda Pers na Babylon laabo kar ga fay ihinka. Sura 6:2-28 ga ne : " bonkoono kan ti Darius na boro 120 dan laabo kulu ra kan do borey ga konda hari kan te laabo ra sanney, Daniel mo go borey din ra zama boro no kan gonda lasaabu gumo. Bonkoono dan i se jine-boro 3. Borey ceeci ngey ma Daniel tuuma, amma i mana du a gaa taali kulu. Irikoy lordey bon no i ceeci ngey ma du a gaa taali. I margu ga koy ga di Darius ga ne a se: Darius, Irikoy ma booriyandi ni gaa, i ne a se kan laabo boro kulu kan na koy fo nwaaray jirbi 30 nda care game kan man ti Darius no kulu i ma bora catu muusu-beerey guuso ra. I na bonkoono nwaaray a ma a te nda yadin,

sanda Pers nda Medes lordey cine. Daniel mo jirbi 3 no a te kan a go ga Irikoy nwaaray sanda mate kan a doona nda. Borey koy ga ci bonkoono se kan Daniel wo Irikoy no a go ga nwaaray man ti bonkoono. I ne bonkoono se: man ti ni no ne kan boro kulu kan na koy fonwaaray jirbi 30 nda care game ra kulu ni ga bora catu muusu-beerey guuso ra bo? Bonkoono ne kan Medes nda Pers lordo no kan si tun. I ne bonkoono se kan a banna, Daniel kan a fun nda Juda wo sorro 3 no a ga Irikoy nwaaray zaari kulu. Bonkoono futu gumo kan a maa sanno din. a mana baa nga ma taali te Daniel se amma borey ne a se kan Medes nda Pers lordo no kan si tun. Bonkoono ne i ma Daniel catu muusu-beerey guuso ra. Bonkoono ne Daniel se: ma ne ni koyo ma ni faaba. I na tondi beeri fo dan ga guuso daabu kan ga nan Daniel si hin ga fatta. Bonkoono mana nwa, a mana kani nda wayboro kulu, a mana du jirbi mo. A tun za nda hinay ga koy guuso bon, a ne Daniel se: Daniel Irikoy ganaka, Irikoy na ni faaba wala? Daniel a se Irikoy ma booriyandi a gaa, Irikoy na nga maleeka samba a ma muusey meyey daabu zama a ga bay kan ay sinda taali. Wodin kaanu bonkoono se, a ne i ma Daniel ka guuso ra ga borey kan na a tuuma nda i wandey nda i izey kuu dan guuso ra, hala baa i ga too ganda, muusey na i nwa kala birey gaa. Daniel mana maray baa kayna. Wodin banda no bonkoono na tira ka taray kan ra a ne borey ma Daniel koyo beerandi zama nga no ga ti koy beero kan ga duumi." To, aran kan go ga hangan, aran ga hamburu irikoy sanda Daniel cine? Aran ga hin ga ne, may no ga ti Daniel koyo? Nga no ga ti koy cimanta, Ibrahim nda isaka nda Yakuba nda Dawda koyo, kan na alkawali sambu kan nga ga Faabaka samba kan ga gaabu nda muusu beerey nda Saytan nda allahara danjo kulu. Aran ga hamburu Daniel koyo? Man ti aran corey wala aran kayey wala mo aran naamey, amma hala aran ga hamburu irikoy nda a sanno? Daniel wo irikoy no a ga hamburu, wodin se no a si hamburu borey, a se no adiltaray no ga kaanu a se, a si baa taali teeyan , a soofa muusu beerey guuso da nga ma taali te Irikoy se. aran binde, aran ga hamburu irikoy wala day nooru banda no aran go sanda Adamu banda boro cindey cine? Irikoy ma aran albarkandi. Aran ma si dirgan Yaasey tira 29:25 kan ga ne: " boro ma hamburu borey ya kumsay no, amma boro kan na nga naana no irikoy se, taali kulu no si du a."

Annabi Yahaya

Iri hangankoy kulu iri go ga salam aran gaa koy hanna ma gaa kan ga ba iri kulu ma faham nda faaba fonda kan a feeri kan ga nan iri ma nga bay ga goro lakkalkanay ra nda nga ga du ga ciya adilyan nga jine. Farha beeri no iri se kan Irikoy ye ga kan iri hunkuna iri "adiltaray fonda" sjiro bon.

Iri ga koy hanna , koy cimanta saabu kan ye ga kande iri hunkuna koyne iri alwaati kulu cawo bon, zama a suujo nda a gomno ra no iri du ga tun nda fundi nda ga ham baani, wodin fondo ra no iri ga ne a se a ma fonda goy nda hari kulu kan a te iri se nda hari kan a ga te iri se. Irikoy ya bakasinay no, adil no, toonante no kan ga bakar, irikoy sinda cine, nga no ga ti hina beeri koyo kan se hari kulu si mongo, nga kan na nga bon ciya Koy kan ga ba margasinay hanno nda nga takahoro kan ti adamize.

Iri ya haray cawo ra, iri di kan annabi Irimiya ci borey se kan da i mana banda baray ngey zunubey gaa, ga ye ga ka Irikoy fonda bon, Babylon borey ga i laabo nwa, i ma ciya i se bannayan, amma wodin kulu mana ganji kan i wanji Irikoy sanno, iri di mo kan a te sanda mate kan Irimiya na a ci nda. Nga ga no nan kan Yahudancey kar ga say ndunna ra zama i wanji Irikoy sanno. To, Yahudancey adiltaray-jana ga hin ga Irikoy adiltara ganji no? A si te abada! Kala day iri ma hangan hari kan Irimiya ci Yahudancey se suro 29:4-10 ra kan ga ne: " ya no Irikoy ne borey kulu kan fun Jeruzalem ga ka Babylon se: ... ne ga guna jirbi 70, ay ga goro aran banda, ay ga ay sanno toonandi, ay ga ye ga kande aran Jeruzalem koyne, ay ga bay soola kan ay ga te aran se. Lakkalkanay wone kan manti lakkaltunay wone kan ga nan aran ma du bafunay hanno." Irimiya ga baa no nga ma ci Ibranancey se kan baa kan i wonji Irikoy, nga wo mana wonj ey. jiiri 70 banda no Irikoy ye ga kand ey ngey laabo ra. Irikoy mana dirgan alkawalo kan a sambu Ibrahim se kan a maa gaa no ndunna kulu ga ciya albarkanteyan. Irikoy mana dirgan kan Israel borey no ga Adamu banda fahamandi nda nga sanno. A na Tawreeta no Musa se, Dawda mo Zabura. Iri di kan Yahudance boobo se no Irikoy na nga sanno no, sanda Yushuwa nda Samuel nda Sulayman nda Isaya nda Irimiya nda Daniel. I sanney kulu mo afollonka no. Zama a na di za Ibrahim gaa kala annabey kan Irikoy donton kulu no salan Faabaka bon alkawalo Irikoy ne kan Israel gaa no a ga fun. Hunkuna iri ga di mate kan no Irikoy ga Faabaka alkawalo toonanadi nda zama ye ga yand ey Jeruzalem koyne nan kan Almasiifu ga hay. Iri ga

di mate kan no Yahudancey Jeruzalem ye yano te nda, haro kan annabi Irimiya ci jiiri 70 kan bisa banda. Iri ma fongu mo kan Babylon no ye ga ciya Pers zama nodin borey no na Babylon laabo ta wongu ra. Esdras 1: 1-3 ga ne: " kan ga nan Irikoy sanno kan a ci Irimiya se ma kubay, Pers bonkoono kanti sirus ne: Irikoy no na laabey wo kulu no ay se, a ne ay ma fu cina nga se Jeruzalem, Juda laabo ra. A ha may yan no ga ti laabo din borey? A ne i ma ye ngey laabo ra ga fu cina Israel Irikoy se nodin. " nezar sambu ga kande nga tooru fuwo ra kulu no Sirius yeeti i se." Aran di kan sanno kan Irikoy ci annabi Irimiya se za gayyan a na a te wala? A na a te cimi. Iri di kan Irikoy no yadda Babylon bonkoono ma Jeruzalem kwaara nwa kan nan i na irikoy fuwo jiney kulu ku sanda mate kan annabi Irimiya na a ci nda.To, iri di kan Sirius kan ti bonkoono ne boro kulu kan ga ba nga ma ye Jeruzalem ga Irikoy fuwo cina, nga na i no fondo sanda mate kan Irimiya na a ci nda. Cimi, Irikoy no ga ti bonkooney kulu bonkoono, alwaatey kulu a wone no, a alkawalo mo a ga a toonandi. Borey kan ye Jeruzalem jine-bora se no i ga ne Zorobabel. I gar kan kwaara kulu bagu-bagu hala nda Irikoy beerandiyano fuwo kan Sulayman cina.I na care margu, i ceeci nan kan ngey ga Irikoy beerandiyano fuwo cina, i na alman sargay te ga Irikoy fonda goy nda jiiri 70 kan ngey te Babylon nda Pers ra, a ye ga kande ngey koyne Jeruzalem.I na fuwo cina ga ban Jeruzalem. Aran ga hin ga aran bon ha hala nafa fo no Yahudancey jeruzalem ye ga kayano gonda iri soho borey se? A gonda iri se nafa bambata zama alkawali no kan irikoy sambu kan ra a ne Juda no Almasiifu ga hay, yadin gaa doole no Ibranancey ma ye fu. Kan Ibranancey ka Jeruzalem, irikoy na annabi Zakariya donton- man ti Zakariya Yahaya baabo bo- a ma ci i se i ma nga fonda gana, i ma bay kan Almasiifu kayano maanu. Jiiri 500 no cindi. yahaya tira ra no iri ga caw. Sura 1:1-2 ga ne: " Irikoy salan annabi Yahaya se, Irikoy mana maa aran baabey goyey kaani." Sura 1:4-6 mo ga ne: " aran ma si ciya aran baabey cine kan mana hangan Irikoy sanno se kan a ci annabey se i ma ngey goy laaley furu ga Irikoy gana. Man no aran baabey go soho? Annabey go no, no alwaati kulu? irikoy sanno kan a ci annabey se mana kan aran baabey bon no? Aran maa ga boori hari kan annabi Yahaya ci Ibranancey se? A ne: " Irikoy mana maa aran baabey goyey kaani...aran ma si him ey." ifo se Irikoy futu Ibranancey baabey se? Zama i mana Irikoy annabey sanney hangan. Nga no nan kan i ciya bannayan Babylon. I gonda addiini amma i si ga goy nda Irikoy sanno. Alwaati din ibranancey nda iri soho borey ga hima care. I ga ne kan ngey yadda nda annabey, amma boroyan no kan si goy nda sanney kan annabey hantum. mee no i ga Irikoy beerandi nda, man ti nda bine. A se no irikoy ne yahaya

ma ne i ma si hima ngey baabey kan yan ga ne: "ay koyo, ay koyo", amma i basinda Irikoy sanno kan a ci nga annabey se. Zakariya sintin ga salan i se Faabaka bon. iri si hin ga di sanney kulu hunkuna, amma ayayan no iri ga caw. Zakariya ci i se mate kan Almasiifu ga furo nda Jeruzalem ra. Sura 9:9 ga ne: " wa farha! Siyon borey! Jeruzalem borey, wa haaru! bonkoono go ka. Adil no kan ga te zaama, a sinda bon-beeray, farkay bon no a ga ka." sura 12:10 ra Zakariya ne kan i ga a neera, i ga wi sanda ya cine: " ay ga ay suujo gusam Dawda almayaalo nda Jeruzalem bon, bora kan i gooru maa ra no borey ga ay nwaaray, i ga a he sanda mate kan boro ga ni ize he nda." Sura 13:6 ga ne: "i ga a ha ifo se no a kambey maray? a ga ne i se kan nga baakoy no na nga kar." Zakariya go ga ci no kan a kambey ga maray. To, man no wone ga fun? A borey kan ti Yahudancey no ga a fun ga a wi. Zakariya nda Dawda sanno kulu afo kan Dawda ne: " I na ay cey nda ay kambey kulu fun." yadin gaa, za gayyan no irikoy na Almasiifu buyano soola, nga kan ga borey zunubey yaafa. A ga tilas no Almasiifu kan mana taali te ma bu taaliteerey nango ra ga i ciya adil yan Irikoy jine. aran faham kan Almasiifu kayano bon no annabi Zakariya salan wala? Wala Yahudancey kan nda mee no i ga irikoy beerandi nda yan kulu afo? aran yadda nda annabey? tasalonikey 1, 5:20 ga ne: "Wa si annabey sanney yayabe." zama " annabey sanno ya kubay ra fitilla no kan ga kaari kala susubay handara ma furo boro bina ra." : Bitros 2, 1: 19. irikoy ma aran albarkandi. Wa si dirgan Diyey teerey 26:27 kan ga ne: " Ni yadda nda annabey?"

Annabey sanno.

Iri hangankoy kulu iri go ga salam aran gaa koy hanna ma gaa kan ga ba iri kulu ma faham nda faaba fonda kan a feeri kan ga nan iri ma nga bay ga goro lakkalkanay ra nda nga ga du ga ciya adilyan nga jine. Farha beeri no iri se kan Irikoy ye ga kan iri hunkuna iri "adiltaray fonda" sjiro bon. Iri ga koy hanna , koy cimanta saabu kan ye ga kande iri hunkuna koyne iri alwaati kulu cawo bon, zama a suujo nda a gomno ra no iri du ga tun nda fundi nda ga ham baani, wodin fondo ra no iri ga ne a se a ma fonda goy nda hari kulu kan a te iri se nda hari kan a ga te iri se. Irikoy ya bakasinay no, adil no, toonante no kan ga bakar, irikoy sinda cine, nga no ga ti hina beeri koyo kan se hari kulu si mongo, nga kan na nga bon ciya Koy kan ga ba margasinay hanno nda nga takahoro kan ti adamize. Za iri caw sintina ga ka hunkuna, Irikoy tira fayandi sintina ra no iri go kan se i ga ne alkawili sintinakan ra Tawreeta nda zabura nda annabey tiey kulu go. Tira no kan too sanda jiiri 1500 cine kan annabey dan hala i ga a hantum, a cawo no iri ga ban hunkuna. Amma kanandi hinzanta ra no iri ga di annabey sanney hinza wo:

1- Irikoy ga hanan, zunubi kulu no a ga ciiti

2- Adamu banda kulu zunubi ra no i hay, i si hin ga Irikoy ciito yana mo.

3- Irikoy na alkawali sambu kan nga ga Faabako samba a ma taabi han Adamu banda maa gaa, i ma du ngey zunubey yaafa; Wone yan no ga ti cimi sanni 3 kan bon Irikoy annabey kulu salan. Iri ga ye ga i ci koyne. Sintina day, Irikoy ya hanante no kan si mo daabu zunubi bon. Ihinkanta ga ti ka adamize ya zibante no kan si hin ga zunubi ciito yana. Ihinzanta ga ti kan Irikoy gonda soola kan ra a ga zunubikooney hanandi ga i wa nda zunubi ciito. Aran faham nda sanni hinza wo? Aran ga bay kan Irikoy ya hanante beeri no? Aran ga bay kan aran zunubey ibeerian no Ciitika jine? Aran ga bay kan soola fo go Irikoy se kan ga aran wa nda aran zunubey? Cimi, Irikoy no ga hanan, adamize no ga ti zibante. Cimi sanni yan no kan iri di iri banda cawey ra. Irikoy hananyano se no a na daji bongo soola Saytan nda Saytan ganakoy se, a se no a na Adamu nda Haaza gaaray kalo ra, a se no a ne borey ma alman sa rgay te kan ga i zunubey tuusu, a se no ùana yadda nda Kaynu sarga, a se no a Nuhu alwaato zunubikooney kulu halcin, a se no a na Sodom borey kan na ndunna toonandi nda

zunubi kulu hanci nda beena ra danjo, a se no a ne kan nga ga ndunna ciiti nda adiltaray. Soho kala day iri ma hangan hari kan annabey hantum Irikoy hananyano bon nda adamize ziibo bon. Habakuk 1:12-13 ga ne : " Irikoy, manti ni no go no alwaati kulu? ...Ni moy no ga hanan kan ga di zunubi kulu, taali kulu mo ni si yadda nda a." Irimiya 64: 6 mo ga ne; " iri kulu jiney ziibo yan no, iri adiltaray goyey mo sanda bankaray ziibo." To, da Irikoy ya hanante beeri no, adamize mo ziibante beeri, may no ga hin ga du faaba yadin gaa? Mate o iri ga te ga jahannama danjo yana? Ma te adamize ga te ga kay Irikoy kan ga hanan jine? Annabey tira kanandi hinzanta ra no iri ga du tuyano. Annabey ci kan Irikoy ga hanan, adamize no ga ziibi, i ci mo kan Irikoy soola nga ma adamize hanandi nda nga zunubey. Za sintinay tirey ra no Irikoy na alkawali sambu kan nga ga Faabaka samba a ma borey yaafa nda ngey zunubey. Fonda din hinne ra no Irikoy ne kan nga ga borey zunubey yaafa i se, i ma ciya adil yan nga jine. Fondo follonka din ra no Irikoy ne Ibrahim se kan nga ga borey albarkandi a maa gaa, a banda gaa mo no Faabaka ga fun. Iri di kan jiiri 400 no Ibranancey ciya banna yan Misira kan i fun Kanaan laabu. Kulu mana ganji, Irikoy mana dirgan ey; Dawda no Irikoy soola a ma i ka kambe, a se mo no Irikoy na Tawreeta no kan ga Irikoy soola ci borey se. Iri di mo kan Musa banda, Irikoy na annabi boobo samba Yahudancey gaa, amma i mana hangan Irikoy sanno se. To, Yahudancey adiltaray-jana ga hin ga Irikoy wono ganji no? A si hin ga te! Irikoy na Dawda ciya bonkooni, a na a te annabi kan na zabura tira baayano kulu hantum. Tira no kan ra Dawda salan gumo Almasiifu bon nda a taabo nda a buyano bon kala a wiyano bon. Dawda ci kan Almasiifu ga nga kuro mun borey zunubey sabbay se, a ga te buyan bon zaama, a ga ye ga tun koyne. Irikoy annabey kulu no hantum Almasiifu bon. Irimiya ne kan a hayano ga fayanka nda hayan kulu. Mate kan a na a ci nda ne ya: Irimiya 7:14 nda Matta 1:23 "wondiyo fo ga te gunde, a ga ize alboro hay, i ga a maa dan Emmanuel, kan maana ga ti Irikoy go iri game ra." sanni no kan jiiri 700 no Irimiya na a hantum hala ba Almasiifu ga ka. Irimiya alwaato ra annabi fo goro kan se i ga ne Mishe. Irimiya ci mo kwaara kan ra i ga Almasiifu hay. To, soho iri ma hangan ga maa. Mishe 5:2 ga ne: " Betelehem, ni kan ti juda ra ikayna, ni gaa no boro ga fatta kan ga Israel kulu dabari, boro no kan go no za gayyan." yadin no Mishe ci kan Betelehem no i ga Almasiifu hay. Cimi no, Irikoy na Almasiifu kayano soola nda cimi. A ga too sanda jiiri 300 cine kan a go hantumante Irikoy tira ra. To, iri si hin ga ikulu caw hunkuna. Aran ga hin ga ne ifo se Irikoy salan annabey kulu se Faabaka bon? Hari no kan gonda maana beeri. Irikoy salan annabey se no kan ga nan borey ma

hakikandi kan nga no na Faabaka samba. Irikoy ga ba aran ma bay kan almasiifu no ga ti Faabaka, boro kulu ma si aran darandi, aran ma a gana, ga yadda nda a, wodin se no a na nga tira sintina no iri se, iri ma du ga cimo nda taaro ka care ra. Soho Malashe kan ti tira kokoranta no iri ga caw. Nga no ga ti annabi kokoranta kan se Irikoy salanadamize se Almasiifu kayano bon, Jiiri 400 hala Almasiifu ga ka ndunna bon. Malashi 3: 1-6 nda 4:2 kan yan ga ne: " ay go ga ay annabo samba, ay ga ay fonda feeri, robbo kan aran go ga ceeci ga furo aran kwaara" " ay no ga ti Irikoy, ay si barmay...aran kan ga baa ay se no adiltaray wayna ga fatta, kan ga aran do baani." Malashi ci no kan annabi fo ga ka ba hala Almasiifu ga ka, nga no gati annabi Yahaya; a ga too sand jiiri 200 cine annabi irimiya ci kan " zaarey go ka kan ay ga alkawali sinji ay nda Juda game ra, manti wo kan goro iri game ra za alwaato kan ay na i ka Misira ra bo! ay lordo no ay ga hantum i biney ra...ay ga i zunubey yaafa i se, ay ga dirgan mo i zunubey gaa.": Irimiya 31:31. Sanni yan no kan ga ci iri se kan za gayyan no Irikoy na Faabaka alkawalo sambu borey se. Alman sargay no Irikoy ha borey gaa, amma soho a ne kan Almasiifu no ga ti alkawali tajokan ga alman sarga nango sambu. Almasiifu mana ka ga annabey sanney ka bo! wodin sabbay se no malashi ga ne a se "adiltaray wayna". Annabi Luka mo ga ne sura 1: 78-79 ra " irikoy suuji beero maa gaa... beene wayna ga kaari iri se, ga borey kan go kubay nda zunubi nda buyan ra candi ga kond ey lakkalkanay fonda bon. " To, iri hangankoy, soho iri too alkawali sintina cawo mee, amma da irikoy yadda, hino Linjila tira ra no iri ga caw, Linjila ra no iri ga di mate kan Almasiifu na annabey sanney kan i ci toonandi nda, nga kan go day sanda teeku kan ra isey kulu ga margu. Kala day iri ma ne irikoy ma aran albarkandi. Aran ma si dirgan mo Bitros 2, 1:19 kan ga ne: "iri ga hakikandi no kan Irikoy sanno ya fitilla no kan go ga kaari kubay ra kan ga irikoy bakasina dan iri biney ra za wayna fattanta."

Annabi Yahaya.

Iri hangankoy kulu iri go ga salam aran gaa koy hanna ma gaa kan ga ba iri kulu ma faham nda faaba fonda kan a feeri kan ga nan iri ma nga bay ga goro lakkalkanay ra nda nga ga du ga ciya adilyan nga jine. Farha beeri no iri se kan Irikoy ye ga kan iri hunkuna iri "adiltaray fonda" sjiro bon.

Iri ga koy hanna , koy cimanta saabu kan ye ga kande iri hunkuna koyne iri alwaati kulu cawo bon, zama a suujo nda a gomno ra no iri du ga tun nda fundi nda ga ham baani, wodin fondo ra no iri ga ne a se a ma fonda goy nda hari kulu kan a te iri se nda hari kan a ga te iri se. Irikoy ya bakasinay no, adil no, toonante no kan ga bakar, irikoy sinda cine, nga no ga ti hina beeri koyo kan se hari kulu si mongo, nga kan na nga bon ciya Koy kan ga ba margasinay hanno nda nga takahoro kan ti adamize.

Iri cawo kan bisa ra, Irikoy tira kanadi sintina kan se i ga ne "Alkawali zeena" kan ra Tawreeta nda Zabura nda annabey tirey go no iri caw. Soho kanadi hinkanta kan ti " Alkawali tajo" no iri ga sintin ga caw. Ifo se Irikoy na nga tira fay kanandi hinka? Zama hari kulu kan annabey hantum alkawali zeena ra , i na na a te no hala Almasiifu ga hay. Alkawali tajo ra hantumey kulu Almasiifu hayano bande woney no. Alkawali zeena ra no annabey ga ne "Irikoy ga Almasiifu samba", itajo no ga ne " Irikoy na Almasiifu samba" sanda mate kan annabey ci. Iri ga miila kan aran faham nda alkawali zeena nda alkawali tajo maana wala? Zama boro yan go no kan yan go ga Irikoy tira kan ti Biblo yankar ga ne kan boro foyan ceeci no ga annabey hantumey barmay. Man ti cimi sanni no wodin, alkawali tajo nda alkawali zeena sanney si care kakaw. I ga cabe iri se no mate kan Irikoy na nga alkawalo toonandi nda. Zama alkawali zeena ra no annabey ga ne: "Almasiifu ga ka, a ga ka", alkawali tajo sanney mo ga ne: "Almasiifu ka, a ka, Almasiifu kan annabey ne ga ka no too kwaara." To, iri hangankoy, iri ma Irikoy saabu zama tira ra gonda alkawali zeena nda itajo. Akawali tajo ra no iri ga di kan Faabaka alkawo kan Irikoy sambu Tawreeta, nda Zabura nda annabey tirey ra, a na a toonandi. Irikoy na Faabaka samba. Sanda mate kan aran boro boobo ga bay, Linjila se no i ga ne Alkawali tajo, larabu sanni gaa, linjila maana ga ti" labaari kaano". Cimi, labaari kaano no zama a ra no iri di mate kan Almasiifu na nnabey sanney kubandi nda, a ye ga ciya lakkalkanay hari borey nda Irikoy game ra. Mati Almasiifu bumbo no na Linjila hantum, amma boro 4 no Irikoy suuban kan yan

na a hantum. Ngey no ga ti Matta, nda Markos, nda Luka nda Yahaya. Ifo se Irikoy naborey wo suuban? Zama Irikoy ga ba no iri hakikandi kan nga sanno no. Sanda mate kan ce 4 no ga nan tabul ma goro ga boori, yadin boro 4 seeda ga bisa boro fo wone. Sanda mate kan Irikoy na nga sanno no annabey se, yadin cine no boro 4 mo hantum harey kan di ndunna Faabaka bon. Amma boro yan ga ne kan "Linjila, tira no kan i na a hantumey barmay..." To, boro kulu kan go ga gaaba nda Linjila, Irikoy bumbo no bora go ga gaaba nda. Iri ga bay mo kan " guuri si hin ga gaaba nda tondi". Sanda mate kan iri ga bay kan Tawreeta nda Zabura ya cimi no, yadin no Linjila mo cimi no. Irikoy sanno si taari. a si yadda i ma nga sanno barmay sanda mate kan Irikoy bumbo na a ci Matta 24:35 kan ra a ga ne:"beena nda laabo no ga daray, amma ay sanno si tun." To, soho, iri ga sintin ga Linjila caw. Iri cawo kan bisa ra, annabi Malashi kan te jiiri 400 hala Almasiifu ga ka no iri di. Jiiri 400 ca din kulu, Irikoy mana annabi kulu samba. Ifo se Irikoy mana annabi kulu sambu? Zama se alkawali zeena kubay. Irikoy na harey kulu ci annabey se. Almasiifu kan ti alkawali tajo alwaato no cindi. Annabi Isaya nda annabi Malashi tirey ra iri di kan Irikoy ne kan nga ga annabi fo donton a ma borey soola Almasiifu kayano se. Aran ga bay may no? Zakariya izo no kan ti annabi Yahaya. Zakariya wo alfaga beeri no kan Irikoy beeraniyan fuwo kan go Jeruzalem ra koyteeri no. Luka 1:5-25 ra, Yahaya salan Almasiifu bon: " Juda bonkoono kan ti Erod alwaato ra, alfaga beeri fo goro kan ti Zakariya, a wondo no gati Elizabet, Haruna yan dumi no. Zakariya nda wondo kulu zeenu. Han fo kan Zakariya go ga dugu dan Irikoy beerandiyen fuwo ra, kala maleeka fo bangay a se; Zakariya hamburu, amma maleeka ne a ma si hamburu zama Irikoy ne kan nga na a nwaara ta, Elizabet ga hay ize alboro, i ga a maa Yahaya. A ga ciya ni nda borey kulu se bine kaani hari, a ga ciya Irikoy do boro beeri, Irikoy ga a toonandi nda nga biya, a Israel boro boobo dan Irikoy fonda ra, a ga ciya sanda annabi Iliya cine, nga no ga borey soola Rabbi kayano se. Zakariya ne hala mate nga ga te ga wone bay? nga nda nga wonde kulu zeenu. Maleeka ne a se: ay no ga ti maleeka Jibril, irikoy no na ay donton ni gaa nda labaari kaano, ni ga te beebe, ni si hin ga salan kala han kan hane ni izo ga hay, zama ni mana yadda nda ay sanno. Borey kulu dambara kan Zakariya si hin ga salan, kala kambe no a go ga salan nda, i bay kan hari fo no a di. Jirbi yan banda no wondo te gunde, a ne kan nga na Irikoy saabu kan na nga ka haawi ra." Kan a hay, nga nda borey kulu maa kaani, i farha. Jirbi hakkanta kan i ga kotia dan-bangu, baabo Zakariya maa no i dan a se, amma nano ne kan Yahaya no a maa. Borey ne kan idumo ra sinda maa din cine; Zakariya te beebe sanni ga ne i ma kande nga se hari

kan bon i ga hantum kan bon a hantum Zakariya Kala sahadin da Zakariya mayo feeri ga Irikoy maa beerandi. Labaaro kar ga say Juda laabo kulu ra, borey ne kan kotia wo ga ciya hari fo. Zakariyane: "Irikoy fonda goy ni kan fongu iri gaa zama za jiirey nda jiirey no ni ne kan ni ga annabi ka Dawda banda gaa" : Luka 1:57-70. Luka 1:72-73 mo ga ne: " Irikoy na iri baabey suuji, a fongu nga alkawalo kan a sambu Ibrahim se. Luka 1:76-79 mo ga ne: " ni ga ciya annabi kan ga fonda kan ra i ga du ngey zunubey yaafa cabe borey se, a suujo din no ga kaari borey se ga i ka kubay ra, ga i dan Irikoy fonda bon." Yadin no Zakariya na Irikoy saabu nda zama a bay kan Almasiify kayano maanu. Manti Yahaya bumbo no ga ti Almasiifu bo, amma nga no ka ga borey soola Almasiifu kayano se. To, iri ga gayi ne, da Irikoy yadda, hino iri ga di kan Irikoy na maleeka Jibril donton wondiyo fo gaa. Kala day iri ma ne Irikoy ma albarka dan aran gaa. Aran ma si dirgan Luka 1:68-70 kan ga ne: " Israel Irikoyo ma fonda goy zama a na iri hanandi, a na iri ka kambe...sanda mate kan za gayyan a na a ci annabey se."

Yesu Almasiifu

Iri hangankoy kulu iri go ga salam aran gaa koy hanna ma gaa kan ga ba iri kulu ma faham nda faaba fonda kan a feeri kan ga nan iri ma nga bay ga goro lakkalkanay ra nda nga ga du ga ciya adilyan nga jine. Farha beeri no iri se kan Irikoy ye ga kan iri hunkuna iri "adiltaray fonda" sjiro bon.

Sanda mate kan aran ga bay kan iri caw 60 kan bisa ra tawreeta nda zabura ra no iri na i te, kokor banda wono kan ti alkawali tajo kan ti Linjila kan maana ga ti "labaari kaana" no iri ga sintin ga caw hunkuna. Linjina no ga ti labaari kaana zama nga ga no ga ci iri se mate kan Irikoy a na Faabaka samba sanda mate kan a na a ci za gayyan. Hala iri ga sintin Linjila ra cawo, iri ga aran fongandi ifo se no Irikoy ga ba ba nga ma Faabaka samba adamizey se. Aran ga fongu alwaato kan Adamu nda Haawa te zunubi hari kan te? Annabi Musa tira kan ti tawreeta ra no iri di kan Adamu na nga banda kulu diksa nda nga zunubo, sanda mate kan iri ga hin ga ne kan "can si ize hay kan si waani guusu fansiyan", yadin no Adamu banda si hin ga ize hay kan si zunubi te. Iri zunubey sabbay se no iri si hin ga ciya adil yan Irikoy hananta jine. Iri ga Irikoy saabu zama a sanno mana kay Adamu zunubo deeda hinne gaa bo! Zama za i zunubo hane no Irikoy sintin ga cabe kan nga ga Faabaka samba kan ga adamizey ka Saytan nda zunubi kambe. Irikoy ne kan wondiyo no ga faabaka hay, zama Faabaka kan ga zunubi tuusu mana hima ga fun adamize zunubikooney gaa. A hima no ga ciya hanante sanda mate kan Irikoy ya hanante no. Wodin fondo ra no annabi Isaya kan te jiiri 700 hala Almasiifu ga ka, ne sura 7:14 ra : " wondiya ga te gunde, a ga hay ize alboro, i ga a maa dan Emmanuel sanda Irikoy go iri game ra no ya. Soho iri ma ye ka ka Linjila ra cawo bon ga di ma te kan Faabaka kan Irikoy ne wondiyo hay, hayano ga te nda. Iri cawo kan bisa ra iri di kan maleeka Jibril bangay Zakariya se ga ne kan a ga du ize kan se i ga ne Yahaya. Kan ga borey soola Almasiifu kayano se. Luka 1:26-38 ga ne: " Elizabet gunda handu iddanta ra no Irikoy na maleeka Jibril donton Nazaret wondiyo fo gaa kan Isufu ga ba ga hiiji; wondiya din maa Mariyama. Maleeka furo a do ga ne a se: Irikoy na ni suuji, Irikoy go ni banda. Kala Mariyama mo lakkaley tun; maleeka ne a se: ma si hamburu, zama ni du Irikoy suujo, ni ga te gunde, ni ga hay ize alboro, ni ga a maa dan Yesu, nga no gati Irikoy izo, Irikoy ga Dawda koytaray karga no a se, koytaray kan sinda mee. Mariyama ne hala ma te no a ga te ga te, nga kan si

alboro bay? Maleeka ne: Irikoy biya no ga zumbu ni bon, a sabbay se no izo kan ni ga hay , i ga ne a se Irikoy izo, ni kan Elizabet zeena ra no a te gunde, soho a gonda handu 6, hari kulu no si mongo Irikoy se. Mariyama ne to, a ma te nda yadin. Maleeka dira." To, soho hari kan te Mariyama nda maleeka game ra bon no iri ga salan. Iri di kan Mariyama wo boro no kan ga baa Irikoy gumo. Nga nda Isufu hiija mana te jina, iboro hinka kulu Dawda gaa no i fun. Iri di mo kan annabey kulu ne kan Dawda dumo gaa no Faabaka ga fun. Mariyama mo zunubikooni no zama nga mo Adamu gaa no a fun. Amma boroyan go no kan ga Mariyama beerandi sanda Irikoy, hari no kan Irikoy mana yadda nda a. Cimi Mariyama too beerandiyan zama nga no na Faabaka hay, amma i si hima ga a beerandi sanda Irikoy. Matta 4:10 ga ne: " Rabbi ni Irikoyo hinne no ni ga gana." Ayey kan iri di ra iri di kan Jibril ci Mariyama se kan wondiyo no kan si alboro bay kan Irikoy suuban a ma Faabaka hay kan ga borey zunubey yaafa. Jibril ye ga a maa ci a se koyne. A ne a maa gati Yesu sanda " Irikoy ga faaba." Aye ga ne koyne kan a maa gati" Irikoy Izo".Iri di mo Zabura ra Irikoy na Almasiifu ce nga ize. Soho mo iri ye ga maa kan Jibril ne kan Irikoy izo no. Aran ga bay kan da boro ne "Irikoy ize", boro boobo ga ne kan wodin si hin ga te, i ga ne boro ma ne Irikoy ma boro yaafa. Walfey gonda ngey yaasay fo kan ra i ga ne:" hala ni ga gurko kar mayo bon, ni hima no ga bay hari kan se a falle"; Yadin no da boro si ba i ma ne Irikoy ize, boro hima no ga a maana bay jina. Irikoy annabey tirey ra , sorro 125 no i ga Almasiifu ce Irikoy ize. Yadin gaa, iri si hima ga annabey sanney kakaw. Iri hima ga ceeci ga bay no ifo se Irikoy ne Almasiifu se nga ize. Hari sintina kan iri hima ga bay day ga ti kan Irikoy mana hiiji ga du ize, iri ga bay mo kan miila din cine wo zunubi no. Manti akulu no iri ga aran fahamandi nda hunkuna, iri ga ne nizerize ba kan Nizer mana hiiji ga du ize. Da i ne boro se nizerize man ti Nizer no ga ti boro baaba mee. Sanda i bay kan Nizer no bora fun. Yadin cine no Irikoy ga ne Almasiifu se nga ize zama Irikoy do beene no a fun. Irikoy do no a goro hala a ga hay. Irikoy biya no," Ruu-Allah", "kalmatullah", Irikoy sanno.Irikoy sanno kan go Irikoy do za sintina. Yahaya1, 1: 3 ga ne: " Irikoy sanno no go no za sintina, Irikoy nda nga sanno no, sanno bumbo no ga ti Irikoy, hari kulu mo nda sanno no Irikoy na a te nda" Aya 14 mo ga ne: " sanno no bare ga ciya boro ga goro borey game ra." Cimi, Almasiifu no ga ti Irikoy sanno kan fun beene, i na a hay sanda boro. Iri ga bay mo kan a sinda ndunna baaba. To, da a sinda ndunna baaba, yadin gaa man no a fun? May ize no? Iri ma faha; hari kan Jibril ci Mariyama se Luka 1:35 ra kan ga ne:" Irikoy biya no ga zumbu ni bon, a ga ni daabu nda nga biya, a se no ize hananta kan ni ga hay i ga ne a

se Irikoy ize." Aran bay ga maa boro yan kan ga ne: " cimi, Yesu sinda ndunna baaba , amma nga hino no Irikoy cabe borey se, Irikoy na Adamu taka a sinda baaba, a sinda na, Haawa mo Adamu no ga ti a baaba zama a caraw biro gaa no Irikoy na a ka. I ga ne kan wodin se no Yesu sinda ndunna baaba". Iri kulu ga bay kan Irikoy gonda gaabi nda hina, hari kulu si mongo a se. Amma iri ba may mo kan wondiyo kan si alboro bay ma hay mo kala day Irikoy hina hinne ra no a ga te. Aran ma si yadda boro kulu ma aran darandi.Hari fo go no kan sabbay se Irikoy nan wondiyo na Yesu hay jiiri zambarey Adamu takayano banda. Aran ga bay ifo se no? Irikoy sanno ga tu iri se Timotius 1, 1:15 ra kan ga ne: " Almasiifu yesu ka ndunna bon no zama a ma zunubikooney faaba." Yesu Almasiifu ka no zama a ma Adamu banda kan daray, kan ciya zunubikoniyan, kan si hin ga Irikoy ciito yana faaba. Wodin sabbay se no ziibante si hin ga Almasiifu hay. Almasiifu no Iriko suuban a ma nga kuro mun sanda zunubi tuusuyan sargay. Yadin gaa, a hima no ga ciya boro kan sinda taali, kan mana zunubi te sanda Ibrahim feejo cine. To, boro kan i ga ha garaw ga hin ga boro fo garaw bana? A si te! Kala day boro kan boro kulu si ha garaw no ga hin ga boro fo garaw bana. To, sanda yadin cine no Almasiifu kan mana te zunubi no ga hima ga zunubi garaw bana adamizey kulu se. Irikoy ga ba iri ma bay no kan rikoy ga hanan. Wadin sabbay se no Irikoy ga ne a se nga izo. To, iri hangankoy, iri ga gayi ne, iri ga miila kan aran faham hari kan se wondiyo no no na Almasiifu hay nda koyne ifo gati "Irikoy izo" maana.Hala iri ga fay, iri ga caw Matta 1:18-25 ga di hari kan a ga ne Almasiifu hayano bon zama Irikoy na maleeka Jibril donton Isufu gaa alwaato kan Mariyama gunda beeri. A ne: " ya no Almasiifu hayano ga te nda. Isufu no ba nga ma Mariyama hiiji, amma hala hiija ga te no Irikoy na misa wone te Maritama te gunde. Isufu mo boro boro hanno no, a ba tuguray ra hiija ma si te, amma maleeka ne a se: Isufu Dawda izo, ma si hamburu Mariyama hiija zama a gunda biya hanna do no a fun, a ga ize alboro hay, ni ga a maa dan Yesu zama nga no ga borey yaafa nda ngey zunubey." Kan kotia hay, i na a maa dan Yesu." Irikoy ma aran albarkandi, aran ma si dirgan mo Matta 1: 21 kan ga ne: " ni ga a maa dan Yesu zama nga no ga borey zunubey yaafa."

I na Almasiifu hay.

Iri hangankoy kulu iri go ga salam aran gaa koy hanna ma gaa kan ga ba iri kulu ma faham nda faaba fonda kan a feeri kan ga nan iri ma nga bay ga goro lakkalkanay ra nda nga ga du ga ciya adilyan nga jine. Farha beeri no iri se kan Irikoy ye ga kan iri hunkuna iri "adiltaray fonda" sjiro bon.

Iri cawo kan bisa ra ,iri di Linjila ra mate kan Irikoy na Maleeka Jibrij donton Nazaret kwaara ra wondiya fo do kan se i ga ne Mariyama. Maleeka bangay a se ga ne kan a ga te gunde, a ga ize alboro hay kan se i ga ne Yesu sanda "Irikoy ga faaba". Faabaka kan borey go ga batu za gayan ga ba ga ka ndunna. Iri hunkuna cawo se no i ga ne "Almasiifu hay". To iri ga salan kayna Almasiifu hayano alwaato bon. Alwaato din, Sezar Ogust no gati laabey bayano kulu bonkoono hala nda Yahudancey laabo, amma bonkoono beera si ganji Irikoy ma Faabaka samba ndunna bon. Bonkoono bumbo no Irikoy ga goy nda ga annabey sanney toonandi.

Aran ga fongu annabi Mishe sanney kan a ne kan Dawda kwaara ra no i ga Faabaka hay, sanda Betelehem no ya? Mariyama kan ga Faabaka hay si kala Nazaret , kilo 50 cine no go nga nda Betelehem game ra. To, yadin gaa mate no Almasiifu ga te ga hay Betelehem? To, iri hangankoy, sanda mate kan iri ga bay kan hari kulu si mongo Irikoy se, hari kulu a wone no, a ga bay hari kulu kan ga te. Alwaato din ra no Rom bonkoono na tira ka taray ga ne borey kulu ma koy ngey kwaara ra ga bana jangal, i ma du ga i kabu. To, Mariyama wo kwaara fo no a ga koy? Dawda kwaara kan se i ga ne Betelehem no a ga koy zama nga nda Isufu kulu no din boroyan no.

Soho Luka tira no iri ga caw ga di kan Betelehem day no Yesu ga hay sanda mate kan Irikoy na a ci nda. Luka 2:3-7 ga ne: " jirbey din no Sezar Ogust na tira ka taray ga ne i ma borey kabu. Borey kulu koy ngey kwaarey ra. Isufu nda Mariyama tun Nazaret, Galile laabu ga koy Juda laabu Dawda kwaara ra kan ti Betelehem, zama ngey nda Dawda yan kulu dumi fo. I go nodin no kan Mariyama na nga izo hay alboro, a na a kunkuni zara-zara yan ra ga a kanandi alman garba fo ra, zama garay nangu kulu si no kwaara ra." Aran di fondo kan ra Almasiifu hayano te nda? Ndunna faabaka no i hay alman kali ra zama nangu kan ga goro kulu si se kwaara ra. I na a hay no sanda saaji boro. Bora yan ga hin ga ngey bon ha ifo se i mana a hay nangu yulwante ra, jama

game ra, borey ma farha ga bay kan nga no gati bonkooney kulu bonkoono. To, iri hima ga fongu no kan Irikoy nda borey miiley ga fayanka, a beera nda borey woney ga fayanka. Cimi no Almasiifu hayano te beeray amma borey mana faham zama i miila nda Irikoy woney ga fayanka. Silman kayna day iri ma guna kan boro yan go ga bafunay fu hanno yan ra, i gonda goyze yan nda bankaray hanno yan nda hari kulu kan i ga baa, amma wodin kulu adamizey miila no kan ga fayanka nda Irikoy wono. Wodin sabbay se no Almasiifu mana hay nangu caadante ra sanda boro kan si taabi nda talakataray bay. Wodin sabbay se no Amasiifu mana hay nangu yulwante ra, borey ma si miila kan aezantey hinne maa gaa no a ka. Irikoy ga ba a ma cabe borey se no kan borey kulu maa gaa no a ka, arzakantey, talkey, zankey, dottijey, alborey nda wayborey. Korintey 1, 8-9 ga ne:" aran ga iri Rabbo Yesu Almasiifiu suujo bay kan ba kab nga ya arzakante no, a na nga bon ciya talaka, a talkatara kan na iri ciya arzakantayan." Almasiifu bumbo no yadda Irikoy se nga ma hay talka. Iri ga konda jina nda Almasiifu hayano deeda nda jine zama hari boobo yan go go kan iri hima ga di, ga faham nd ey a hayano bon,zama za Almasiifu hayano hane no Irikoy na maleeka yan donton kurko fo yan gaa kan yan go Betelehem kuray batamey ra. Soho kala day iri ma hangan ga maa hari kan Irikoy sanno ga ci iri se fonda din ra. Iri ga caw Luka aya 2-20 kan ga ne " alwaato din ra no kurko yan go Betelehem batama ra ga kur kan maleeka fo bangay i se ga ne i se: wa si hamburu zama labaari kaano no ay kande ndunna borey kulu se, hunkuna i na Yesu kan ti ndunna kulu Faabaka hay Dawda kwaara Betelehem ra. Kala maleeka boobo fo mo ka ga Irikoy sifa ga ne: " Irikoy maa ma beeri nga kan kande lakkalkanay ndunna ra. Kan maleekey dira, kurkoy ne ngey ma koy Betelehem ga di haro kan Irikoy ci ngey se." To, may se no Irikoy jin ga ga labaari kaana ci? Rom bonkoono, wala arzakantey, wala addiini jine-borey? Borey kan se a jin ga a ci ga ti kurkoy, talkey kan yan go ga Almasiifu kayano batu. Nafa beeri no kan kurkoy din du kan fun Irikoy do. I di Faabaka kan Irikoy ci annabey se kan i ga a gar zara-zara ra! Iri ga di jiiri hinka Almasiifu hayano banda hari kan te. Iri di mate kan Irikoy na Almasiifu hayano ci nda kurko yan se. Soho iri ga mate kan cine no Irikoy na a hayano ci nda bayraykooni fo yan se. Matta 2:1-8 kan ga ne: " Erod kan ti alwaato ra no Yesu hay Betelehem, bayraykooni fo yan fun wayne-funay ga ka Jeruzalem kan yan go ga ha nan kan Yahudancey bonkoono go zama i ne kan za fu no ngey di a handara ngey mo ka ga a beerandi. Sanno din na Erod nda a laabo borey kulu lakkaley tunandi. Nga no kande kan bonkoono na alfaga beerey nda hantumkoy kulu dan i ma ceeci ga bay nan kan i ga Almasiifu hay, i ne a

se kan Betelehem no zama yadin no annabey ci, a ne alfagey ma ci nga se alwaato kan i ga a hay, a na i donton i ma labaaro ceeci nga se kotia bon, nga mo ma du ga a beerandi." Amma cimi Erod ga ba no nga ma a wi zama a si a ma nga koytara ta nga gaa. Matta 2: 9-12 mo ga ne: " kan i hangan bonkooni se, i na fonda sambu kala handara fo go i jine kala nan kan kotia go. Kan i di kotia, i maa kaani, i di kotia nda nano, i na kotia beerandi. Ikande a se ura nda dugu nda turare. Irikoy ci i se handiri ra kan i ma si Erod do koyne, fondo fo no i gana ga koy fu." To, iri hangankoy, aran di mate kan Almasiifu hayano te nda, ifo no aran ga hin ga ne hari kan aran maa din ra? Iri ga hin ga ne kan a hayano sinda cine! Za annabey, za bonkooney, za ndunna borey kulu, boro kulu no mana du a hayano cine. Iri di kan Almasiifu wo wondiyo kan si alboro bay no na a hay sanda mate kan annabey na a ci nda. Iri di mo kan Betelehem no io na a hay sanda mate kan annabi Mishe na a ci nda jiiri zangey nda zangey hala ba Almasiifu ga hay. Iri di mo kan Irikoy na maleeka samba kurko yan gaa kan ne i se: " labaari hanna no iri kande aran se, ndunna kulu wone, zama i na Almasiifu hay Betelehem, Dawda kwaara ra, kan ti Yesu Almasiifu, ndunna kulu Faabaka." Iri di mo kan maleeka boobo no ye ga ka kan go ga Irikoy beerandi ga ne: " Irikoy maa ma beeri nga kan kande lakkalkanay ndunna ra. " Iri ye ga di koyne kan Irikoy na handara fo dan bayraykooney jine kan na i cabe nango kan Almasiifu hay. To, iri hangankoy, iri kulu yadda kan Almasiifu Yesu hayano sinda cine me wala? Boro kulu no mana du a hayano cine. I si hin ga Yesu deedandi nda annabi kulu, zama a beeri nd ey. Abon no annabey kulu salan, nga no ga ti Almasiifu kan fun beena. To, aran kan go ga hangan iri se, ifo se Yesu hinne no ga ti annabo kan bon annabey kulu salan hala ba a ga ka ndunna bon? Ifo se maleekey zumbu ga farha a hayano sabbay se? Ifo se wondiyo kan si alboro bay no a hay? Sanni yan no kan aran hima ga guna aran bon se zama Irikoy ga baa aran ma faham nd ey. Iri ga gayi ne hunkuna, kala day iri ma ne Irikoy ma albarka dan aran gaa. Iri cawo kan ga ka ra, da Irikoy yadda, ma te kan Almasiifu na nga goyo sintin no iri ga di. Aran ma dirgan mo Luka 2: 10-11 kan ga ne: " aran si hamburu zama labaari kaano no ay kande aran se, ndunna kulu wone, zama hunkuna no i na Faabaka hay Betelehem Dawda kwaara ra. "

Ize hananta

Iri hangankoy kulu iri go ga salam aran gaa koy hanna ma gaa kan ga ba iri kulu ma faham nda faaba fonda kan a feeri kan ga nan iri ma nga bay ga goro lakkalkanay ra nda nga ga du ga ciya adilyan nga jine. Farha beeri no iri se kan Irikoy ye ga kan iri hunkuna iri "adiltaray fonda" sijiro bon.

Iri Linjila cawo kan bisa ra iri di mate kan yesu Almasiifu hayano te nda. Iri di kan boro kulu no i mana hay a hayano cine, zama wondiy kan si alboro bay no na a hay Irikoy hina ra, iri di koyne kan Betelehem no i na a hay sanda mate kan annabey ci. Wodin se no a hayano cino, Irikoy ci kurko foyan se i ma koy Betelehem ga di a. Irikoy ne i se Luka 2:10-11 " wa si hamburu zama labaari kaana kan ga ndunna kulu farhandi no ay kande aran se, hunkuna i na Yesu Almasiifu kan ti Faabaka hay Dawda kwaara ra." Hunkuna, Yesu zankatara nda alwaato kan a beeri no iri ga di. Linjila ga ne iri se kan Yesu banda, Isufu nda Mariyama du ize alboro 6 nda wayboro 2. Yesu beeri nga kayney game ra Nazaret ra. Sanda ma te kan aran ga bay kan manti Isufu no ga ti Yesu baaba gunda, amma borey ga a se Isufu ize. Sanda mate kan Isufu wo zaji no (bundu jabuko), yadin no Yesu mo doona taabi goy. Luka 2:52 ga ne: " borey di kan lakkal nda Irikoy suujo ra no Yesu beeri." Sanda zankey kulu, Yesu mo a zankatara ra, a nwa, a fooray, a jirbi, amma hari fo go no kan na a fayanka nda zankey, nga no ga ti kan Bitros 1, 2: 20 ga ne: "a mana zunubi te, taari mo mana bay ga fatta a meyo ra." A mana bay ga alha hi boro fo gaa zama a mana bay ga taali te boro fo se ba ce fo. A si hin mo ga zunubi te zama nga ya hanante no, taali teeyan man ti a wone. Cimi, a gonda gaham sanda iri, amma a sinda iri alhaali yaamey, nga wo hari kan Irikoy ga baa hinne no a ga te. Ibraniyey 4:15 ga ne: " Iri mana du alfaga beeri kan si iri gaabi-jana bay, nga bumbo du siyan sanda iri cine, amma a mana te zunubi." Alwaato kan Yesu too jiiri 20 no a sintin ga ci borey se hari kan maa gaa Irikoy na nga donton. A fatta Nazara kwaara ra ga koy Jurdan isa do nan kan Yahaya go ga te borey se hari ra baptisma. Aran ga fongu Yahaya kan handu 6 no a ga zeenu Almasiifu? Iri di kan Yahaya no Irikoy donton a ma borey soola Almasiifu kayano se i ma banda bare ngey zunubey gaa. Kala day iri ma hangan Irikoy sanno se ma te no Yahaya ga borey soola nda Almasiifu kayano se. Matta 3:1-6 ga ne: " Alwaato din

ra no Yahaya go ga borey waazu Jurdan tanera ra ga ne: bora kan go ga salan tanera ra jinda go ga ne: wa Irikoy fondey kayandi. Yahaya mo yo guuru bankaray nda a total no go a gaa, yu nda do no ga ti a me-nwaaro. Jeruzalem nda Juda borey kan na ngey zunubey bay kulu se no a go ga te "baptisma" Jurdan isa ra. Aran maa Yahaya waazo? Yahaya si ga ne kala borey ma mooru ngey zunubey ga Irikoy gana? Aran ma Faabaka Yesu Almasiifu kan go ga fun beena ra batu . Borey kan na ngey zunubey bangandi Irikoy se kulu se no Yahaya te babtisma, amma manti a baptisma no ga i zunubey kulu tuusu. Hari no kan ga cabe kan i yadda kan ngey te zunubi, a banda mo ngey go ga Faabaka kayano batu. Hala nda fariisi nda sadusi fonda borey kulu go ga ka i ma te ngey se baptisma. Sadusi fonda borey no ka ti Yahudancey kulu ra arzakante beerey kan gonda gaabi mayra ra, amma boro yan no kan mana yadda nda annabey sanney. Farisi fonda borey no ga ti addiinancey kan yan ga Irikoy nwaaray, kan yan ga mee-haw, kan yan ga zakka no, kan yan ga cabe kan ngey ga baa Irikoy. Amma Irikoy si ga di ey zama i go ga miila no kan ngey goy hanney no ga ngey ciya adil Irikoy jine. Wodin banda mo oroyan no kan ngey maamey nda addino no i ga margu , boro kan manti i addiino boro, i si bara. Sadusi nda Fasisi fonda borey kulu mee no i ga Irikoy beerandi nda, amma i biney si Irikoy gaa. Soho kala iri ma hangan ga maa mate kan Yahaya salan addiini munaficey wo se nda.Matta 3:7-15 ga ne: " kan Yahaya di Sadusi nda Farisi fonda borey go ga ka nga ma te i se "baptisma", kala a ne i se: aran gazama yaamey, may no ne aran se kan Irikoy futa maanu! aran ma cabe kan aran tuubi, aran ma si ne kan Ibrahim ya aran baaba no, zama ba tondey wo gaa, Irikoy ga hin ga te Ibrahim se banda. Irikoy na deeso dake tuuro gaa, tuuri kulu kan si ize hanno hay, i ga a catu danji-bango kan si bu ra. Ay wo hari no ay go ga "baptisma" te nda aran se, amma boro kan ay ga kayna ay ma ce dan a ce ra go kan kan biya nda danji no a ga , nga no ga alkama hagay ga ihanna dan barma, a ma ilaala catu danji bango ra kan si bu abada abadin; Yesu mo ka Jurdan hala Yahaya ma te a se baptisma, amma a ba nga ma wonji, a ne: ni no ga hima ga te ay se baptisma, manti ay no ga a te ni se. Yesu ne a se kan adiltaray hari no kan nga ga ba nga ma a cabe borey se." Yadin cine no Yahaya na baptista te nda Yesu se. To, boroyan ga hin ga ngey bon ha, Yesu kan mana zunubi te, ifo se i ga baptisma te a se? Cimi, i mana hima ga baptisma te Yesu zama a mana zunubi kulu te. Ifo se yadin gaa a ka Yahaya do a ma te a se baptisma? Ifo no Yesu ne? Yesu ne Yahaya se: " a te nda yadin zama adiltaray hari no kan ay ga ba ay ma cabe borey". Yesu ga ba no nga ma cabe iri se kan nga ka no ga bafunay iri ra ga bu sanda iri. Matta 3: 16-17 ga ne: " Kan Yesu fatta

baptisma haro ra, kala Irikoy biya ciya kolnay ga zumbu a bon, jinde fo mo fun beene kan ne: wone no gati ay kan ay ga baa gumo." To, iri hangankoy, may jinde no jinda din? Irikoy bumbo jinda no. Ifo no Irikoy ne Yesu se? A ne kan " nga ize no kan nga ga baa gumo". Iri jin ga di kan annabi Dawda nda maleeka jibril kulu ne Yesu se Irikoy ize, soho Irikoy bumbo ne se nga ize. Iri di mo kan manti sanda Mariyama gaa no Irikoy du ize bo zama sanno din cine ya zunubi no. Yadin gaa ifo se Irikoy ci kan nga ize no. Irikoy ga ba no nga ma cabe kan Yesu ga fayanka nda borey zama ada;izey kulu zunubikooniyan no, Yesu binde sinda zunubi. Yesu wo Irikoy hananta do no a fun, ziibi kulu si a gaa. Cimi a gonda gaham sanda iri amma a sinda iri alhaali yaamey. Wodin se no Irikoy maa kaani nga ma a ci nga ize sanda ize kan ga may baaba se. I ne kan ize wo baabo biya no, da boro di ize, ni ga di baabo alhaalo a gaa. Yadin mo no boro kulu kan ga Yesu bay kulu no ga bay mante kan Irikoy go nda, zama Yesu no fun Irikoy do ga Irikoy alhaalo bangandi ndunna borey se. Boro kulu no mana di Irikoy amma Yesu na abangandi borey se. Yesu hinne no ga hanan zama Irikoy kan ga hanan do no a fun. Wodin se no Irikoy ne: " wone no gati ay ize kan ay ga baa gumo." hala iri ga gayi, iri ga caw Matta 4:1-11 kan ga ne: " Irikoy biya konda Yesu tanera ra Saytan ma a si, a te cin 40 nda zaari 40 kan a mana nwa, a mana han. Saytan ka a do ga ne a se: da ni ya Irikoy ize no, ma tondey bare ga te nwaari. Yesu ne a se: manti nwaari hinne no boro ga bafunay nda, amma nda sanni kulu kan ga fun Irikoy do. Saytan kond a hala beene ga ne a se: da ni ya Irikoy ize no, ni bon tan , maleekey si yadda ni ma too ganda. Yesu ne a se: boro si Irikoy si.Saytan ye ga kond a tondi kuukey bon ga ndunna arzakey kulu cabe a se ga ne a se: da ni ye ganda ga sujudu ay se, ay ga tkulu no ni se. Yesu ne a se: koy ga mooru ay ni Saytan yaamo. kan Saytan moora kala maleeka boobo fo ka a do ga a beerandi." Soro 3 kan Saytan go ga ceeci Yesu ma te zunubi amma nda Irikoy sanno no a go ga tu a se nda. Sanda mate kan Saytan na Adamu nda Haawa si kalo ra, yadin cine no a na Yesu si nda tanera ra,amma Yesu mana te zunubi. Ifo se Saytan na Yesu si? Zama a ga bay no kan nga no fun Irikoy do nga ma borey faaba.Irikoy sanno ga ci iri se mate cine Saytan ceeci, a ceeci Yesu ma zunubi te amma Yesu mana kan a kumsa ra. Cimi no, Saytan hin Adamu nda Haawa, amma a mana hin Yesu zama sanda mate kan Irikoy si hin ga te zunubi, yadin no Yesu mo si hin ga te zunubi. Yesu hinne kan mana te zunubi, kan si hin ga te zunubi no ga hin ga hin Saytan, ga du ga adamizey ka a kambe. Ibraniyey 7:26-27 ga ne: " Yesu no ga ti alfaga beero kan ga te iri se: hanante no, a sinda taali, a

sinda zunubi, a manti alfaga beerey kan ga sargay te zaari kulu ngey nda borey zunubey yaafa se. Yesu wo sorro follon no a na a te nga bon sargayano ra."

To, iri hangankoy, iri ga gayi ne,amma da Irikoy yadda hino iri ga di hari kan Yahaya ci Yesu bon nda may yan no ga ti a talibi sintiney. Irikoy ma albarka dan aran gaa. Aran ma si dirgan Yahaya1, 3:5 kan ga ne: " Yesu Almasiifu ka no ga iri zunubey ka zama nga ya sinda zunubi."

Irikoy Feejizo.

Iri hangankoy kulu iri go ga salam aran gaa koy hanna ma gaa kan ga ba iri kulu ma faham nda faaba fonda kan a feeri kan ga nan iri ma nga bay ga goro lakkalkanay ra nda nga ga du ga ciya adilyan nga jine. Farha beeri no iri se kan Irikoy ye ga kan iri hunkuna iri "adiltaray fonda" sjiro bon. Cimi yesu Almasiifu hayano, nga hinne no, a alhaalo mo nga hinne no. Wone yan no iri di iri caw 2 kan bisa ra.

1- A hayano do haray, iri di kan boro kulu no mana hay , a hayano dumi, zama wondiyo kan si alboro bay no na a hay Irikoy biya do.

2- A alhaalo mo boro kulu mana du a cine zama boro kulu mana hay hanante sanda a cine. Iri gahamo cine no go a se, amma a sinda iri alhaali yaamey. Zunubi mana a zubandi zama Faabaka no kan Irikoy samba a ma gurzugay iri zunubey maa gaa.

Hunkuna iri ga di Yahaya kan ti annabo kan Irikoy samba a ma borey soola Almasiifu kayano se, hari kan a ci Almasiifu bon. Ibraniyey 7:26-27 ga ne: " Yesu no gati alfaga beero kan ka iri maa gaa: hanante no kan sinda taali nda zunubi kulu, a manti alfaga beerey kan ga sargay te zaari kulu ngey nda borey zunubey yaafa se, nga wo sorro follon no a na sarga te kan a na nga bon no sarga kan ga zunubi yaafa se." Yahaya 1, 3:5 mo ga ne: " Yesu Almasiifu kan sinda zunubi no ka ga iri zunubey tuusu". Yahaya 1: 19-20 ga ne: " Yahaya seeda ne ya: alwaato kan Yahudancey na alfagey nda lawitey donton a do ngey ma bay hala nga no gati Almasiifu, a mana kakaw, a ne: manti ay no gati Almasiifu." Aya 22-23 ga ne: " ci iri se ni wo may no? Hala iri ma du ga a toonandi borey kan na iri donton do. A ne i se: ay no gati bora kan jinda aran go ga maa tanera ra kan go ga ne aran ma Rabbi fondey kayandi sanda mate kan Isaya na a ci." Aya 26-30 mo ga ne: " ay wo nda hari no ay go ga baptisma te nda, amma boro fo go aran game ra kan aran si bay, a beeri nda ay. A suba Yahaya di kan Yesu go ga ka nga do, a ne: wa guna Irikoy Feejizo kan ga zunubey yaafa, nga no ga aka ay banda." Aran maa hari kan Yahaya ne Yesu se? A ne: " wa guna Irikoy feejizo kan ga zunubey yaafa". Iri di kan annabey ga Almasiifu ce nda maa boobo sanda Zaamaka, Faabaka, bonkoono, Rabbi nda Koy-Beero Ize. Maa no kan gonda maana beeri kan ga baa fahamandiyen. Ifo se Yahaya ga ne Yesu se Irikoy Feejizo? Yesu wo feeji no? A manti feeji. To, yadin gaa ifo se Yahaya ne a se feeji? Ifo se a ne borey se " wa guna

Irikoy feejizo ne ya kan ga borey zunubey tuusu". Da iri ga baa iri ma faham ifo gati "Irikoy feejizo" maana , kala day iri ma fongu hai kan Irikoy ne kan Adamu nda Haawa na zunobo te. Irikoy ne kan zunubi banandi ga ti buyan, da kuri mana mun, zunubi yaafa mo si no. Iri di kan Habila kan ti Adamu nda Haawa ize hinkanta na alman kuri sargay te Irikoy se. Kan Irikoy di almano kuro, Irikoy na a zunubey kulu tuusu. A na Habila ciya adil nga jine zama almano kan mana taali te no bu a nango ra. Amma irikoy ne kan alman si hin ga zunubey kulu tuusu zama alman nda boro man ti afo. Almano wo manti kala Faabaka alaama no kan ga nga kuro dooru zunubikooney zunubey yaafa se. Jiiri 700 hala Almasiifu ga ka no annabi Isaya ci kan Almasiifu " ga hima sanda alman kan i ga konda faawo-tondi" sanda sargay kan ga zunubey yaafa. Iri di mo za Habila kala Almasiifu gaa, borey kulu kan yadda nda Irikoy sanno kulu no na alman sargay te ga du ngey zunubey yaafa. Nuhu, Ibrahim, Musa, Dawda, Isaya, Zakariya nda annabey nda borey kulu kan yadda nda Irikoy sanno kulu no na alman kan sinda leebu sargay te. Wodin ga cabe no kan sargay kokoranta no i go ga batu kan ti Yesu Almasiifu kan ga nga kuro mun kan maa gaa Irikoy ga borey kan yadda nda a zunubey kulu tuusu. yahaya 1: 35-47 ga ne: " Asuba kan yahaya nda nga taalibi 2 go care banda, kala a di Yesu, a ne: wa guna Irikoy Feejizo. Kan i maa, i na Yesu gana. Yesu ne i se ifo no i go ga ceeci? I Rabbi, sanda Jine-bora, a ne i ma ka ga di. nga nd ey goro care banda. Andre kan ti Simon beero no ga ti taalibi sintina a ne nga kayno Simon se: iri di Almasiifu...I goy Yesu do? Yesu ne a se: ni Simon soho Sefas no ga ti ni maa, sanda Tondi. Kan mo bo, i ga ba ngey ma goy Galile kala i di Filip, Betsayba bora, Yesu ne a se: ay gana. A ci Natanael se kan ngey di boro kan bon Musa nda annabey kulu salan. Natanael ne a se hala hari hanno ga hin ga fun Nazaret mo day? Filip ne a ma ka ga di." Iri di kan yahaya taalibey sintin ga Yesu gana, ifo se i na yahaya tan ga Yesu gana? zama i yadda no nda sanno kan Yahaya ci i se Yesu bon kan nga no gati Faabaka kan annabey kulu ci. Wodin se no Andre kan ti taalibi sintina koy ci nga kayno Simon se kan ngey di Almasiifu. Andre nda Pier nda Filip nda Natanael maa kaani kan i di Yesu kan bon jirey nda jirey annabey go gasalan a kayano bon. Matta 4:21-25 ga ne: " Yesu di kayne nda beere fo, Zaku nda Zebede nda a taalibo Yahaya nda yahaya baaba kan yan go ga darbay. A na i ci, i fanda hiyo ga a gana. Yesu windi Galile laabo kulu ra, a go ga waazu nda doori dumi-dumi yan kan a safar. A maa koy haka Siri laabo. Malatikom dumi-dumi no go ga a do ga du baani. Jama nda jama no go ga fun Galile, Jeruzalem, Jude nda Jurdan isa banda." Da Irikoy yadda iri cawey kan ga ka ra, iri ga di mate kan no Yesu na jama nda jama cawandi nda. Iri alwaato

kan ga cindi ra iri ga caw ga di hari kan te annabi Yahaya se. Sanda mate kan cine iri di a nda, kan Yahaya na Yesu bangandi nga taalibey se, i sintin ga dira a do ga Yesu gana. Aran ga miila kan hari no kan kaanu Yahaya se? Iri ma hangan hari kan Yahaya 3: 26-30 ga ne: " boro yan koy Yahaya do ga ne: Rabbi, borey kan se ni te baptisma no go ga te borey se baptisma Jurdan isa kambu fa ra. Yahaya ne: harey din kulu kan a du beene-beena ra no i fun.Aran maa kan ay ne manti ay no gati Almasiifu. Wonde wo kurne wone no, amma kurno cora mo ga maa kaani da a maa nga cora jinda. Farha no ay se, a ma beeri, ay ma kayna." Aran di kan kaani beeri no Yahaya se a taalibey kan se a salan Yesu bon, ma fanda a ga Yesu gana. Sanda Irikoyannabey kulu cine, Yahaya goyo ga ti a ma borey soola Almasiifu kayano se. Yahaya ga bay kan annabi boobo no te amma Faabako follon no, wodin se no a ne Yahaya 3:36 ra " Boro kulu kan yadda nda Zlmasiifu ga du fundi hal abada, boro kan wonj a ga di Irikoy futa." Luka 3:18-20 ga ne: " Yahaya go ga salan borey se Zlmasiifu bon nda yamarayan boobo, amma Erod kan ti bonkoono kan Yahaya salan a se a teegoy yaamey nda haro kan a go ga te nga waymo kan ti Erodiyad se, Erod ne i ma a dan kasu. " Wodin banda no Erod na Yahaya bon ka hari kan bonkoono wondo ha. Irikoy sanno ga ne kan annabey kulu kan na Yahaya jin , Yahaya beeri nd ey. Annabey kulu si ga ne kala Almasiifu ga ka. A ga ka, a ga ka! Amma Yahaya wo ne a ka! A ne borey ma guna Almaiifu ne kan ga borey zunubey yaafa. Yadin no Yahaya na nga annabitara toonandi nda. Aran ma fonda goy nda hanganyano, hino iri ga di ifo se no i ga ne Yesu se loktorey kulu lokotora. Irikoy ma albarka dan aran gaa, aran ma si dirgan Yahaya 1: 29 kan ga ne: " Irikoy Feejizo ne kan ga ndunna borey zunubey yaafa."

Lokotoro Beero

Iri hangankoy kulu iri go ga salam aran gaa koy hanna ma gaa kan ga ba iri kulu ma faham nda faaba fonda kan a feeri kan ga nan iri ma nga bay ga goro lakkalkanay ra nda nga ga du ga ciya adilyan nga jine. Farha beeri no iri se kan Irikoy ye ga kan iri hunkuna iri "adiltaray fonda" sjiro bon. Cimi yesu Almasiifu hayano, nga hinne no, a alhaalo mo nga hinne no.

Sanda mate kan aran ga bay linjila ra no iri go ga caw soho, Irikoy tira no kan ga salan iri se ndunna Faabaka kan ti Yesu Almasiifu bon, nga kan ga adamizey ka Saytan kambe. Iri cawo kan bisa ra iri di Almasiifu sintin ga koy kwaara kwaarey ra ga waazu ga doori dumi-duli yan safar hala a maa na laabo kulu gana. Iri ga konda Almasiifu cawo nda jine ga di kan a waazo nda a goyey ga beeri nda annabey kan jin ga ka a se. Yesu sinda wonde, a sinda fu, a sinda arzaka, Irikoy kan na a donton miila hinne no a te. Mark 1:21-28 ga ne: " Yesu nda a taalibey koy Kapernahum. Asibto zaaro no Yesu furo i jingara ra a sintin ga borey waazu, waazu kan beeri nda addiino jine-borey wono. jingara din ra gonda boro fo kan lakkaley waasu, a kaati ga ne; Yesu din bon, kufu go ga fatta mayo ra, a na kaatiyan beeri fo te. Dambara na borey kulu di, i ne ifo no ga gati wone? Sanni taji kan gonda hini, zama ba biya laaley ga maa a se. Yesu maa kar ga say galile laabo kulu ra." Yesu waazo beeri nda addiino cawandiko beerey kulu wono. Borey kan go jingara kulu no dambara nda a cawandiyano, zama boro no kan gonda hina nda gaabi Irikoy sanno ra kan addiino cawandikoy sinda. Aran ga bay may yan no ga ti addiino cawandikoy may yan no ? Borey no kan ga Tawreeta nda Zabura nda annabey tirey fassara borey se amma hari boobo go tirey din ra kan i si bay; harey kan i addiino ha i gaa nda i naamey wo i ga i bay amma i si Irikoy sanno bay. Ngey deeney no i ga Irikoy sifa nda, a si i biney ra. Wodin se no i dambara kan Yesu kan mana caw i addiiney lokoley ra no go ga Irikoy sanno caw ga a fassara i se kan sinda kamba-kamba kulu. Isi hin ga kakaw mo zama borey kulu no di dambara goyo kan a te kan a na boya laala garay ga ka boro din bon kan go jingara. I dambara hala i sintin ga ne "man no a fun nda hina wo kan ba biya laaley ga may a se, iri mana bay ga di bora wo cine nda goyey kan yan a go ga te?" Cimi no, wa Adamu zunubo waate kala Yesu gaa, boro kulu no mana du a gaabo cine nda dambara goyey kan a te. Amma i di ngey jine, boro kan za a salan no ganjey nda Saytan kulu ga zuru ga

dira. Almasiifu hinne no ga hin ga goyey wo te. Aran maa hari kan biya laala kan go boro din bon ne Yesu se? A kaati no ga ne: "Yesu Nazara bora, ifo no ni ga baa iri gaa? Ni ka no zama ni ma iri halci, iri ga bay kan ni ya Irikoy boro hanante no."Sanney no ga cabe iri se kan ganjey ga bay may gati Yesu nda nan kan a fun. Boro boobo si Yesu bay amma Saytan nda nga maleekey ga bay kan Irikoy sanno no kan fun Irikoy do; a gonda hina kan ga i catu danji bango ra. Wodin sabbay se no za i maa Yesu maa, i ga jijiri nda hamburkomay.Iri ga caw Mark 1:29-42 kan ga ne: " kan i fatta jingara ra nga nda Zaku nda Yahaya, i koy Simon nda Andre yan kwaara, i gar kan Simon anzura gonda gaham kooni. Yesu na a di kambey gaa kala saha din koono dira. Wicirkambo i kande a do malatikom nda follokom boobo; borey kulu go ga kay fuwo meyo gaa, a na i kulu safar amma a mana yadda biya laaley ma salan zama i ga a bay.Susuba za nda hinay a fatta ga koy te addua, Simon nda a caley na a ceeci nodin, a ne i se kan ngey ma koy kwaara jarey ra nga ma waazu. Nodin mo a ga waazu a ga follay laaley garay. Jiray fo ka a do ga ne: da ni ba kulu ay ga du baani. Yesu bakar a se, a na a kambey di, a ne: ay yadda, ni te baani.Sahadin jiraytara dira. Yesu na doorikomey kulu safar, Matta 9:36 ga ne: " zama i farga, i taabi sanda feeji yan kan sinda kurko." Dooridumi-dumi no Yesu safar hala nda ganji laaley kan a garay, a cabe no kan nga no ga ti Faabaka kan Irikoy ci annabey se za gayyan. Silman day iri di kan jiiri zamgey nda zagey hala Yesu ga ka no annabi Isaya ne: " Danawey moy ga feeri, fanakey ga dira, lutey ga maa, beebey mo ga salan." Sanda Isaya go ga ci no kan Almasiifu ga dambara hari yan te kan boro kulu mana te ndunna ra ce fo. Iri di kan Irikoy na dambara hari yan no Musa nda Iliya se, amma i woney ga kayna Yesu woney jare gaa. Musa nda Iliya si hin ga too Yesu zama Yesu wo nga bumbo no ga ti hina kan fun Irikoy do. Mark 1:1-12 ga ne: "Jirbi yan banda no Yesu ya Kapernahum. Kan borey maa, i ka jama nda jama kala ba fuwo meya gaa sinda nangu, a go ga borey waazu kala boro 4 fo na fanka fo jare ga kanda a daari bon, amma ka n i di nangu si no, fuwo beena no i fun ga fanaka zumandi Yesu jine. Kan Yesu mo di i cimandiyano, a ne fanaka se tun ay na ni zunubey yaafa ni se. Alfagey kan go no din go ga salan ngey biney ra ga ne: may no bora wo kan ga zunubi yaafa? Hari kan Irikoy hinne no ga hin ga a te! Kan Yesu mo ga i miiley bay, a ne i se: ifo se aran go ga miiley wo te aran biney ra? Ifo no ga faala ay se ga too ay ma ne ay na a zunubey yaafa wala ay ma ne a ma tun a du baani? Sanda aran ma bay kan boro izo ka ndunna bon, a gonda hina mo kan ga zunubi yaafa. Ane fanaka se: tun ga sambu ni daaro ga sobay. Saha din, fanaka tun ga kay ga Irikoy saabu." Iri di kan Yesu hina manti doori hinne

bon hina no, a gonda hina kan ga bine mo safar. Yesu kan ti Lokotoro Beero ga bay kan manti ce taali hinne fanaka gonda bo, a gonda zunubi mo go ga a kankam. Wodi se no Yesu ne: "tun ay na ni zunubey yaafa." To, ifo no alfagey ne kan Yesu na wone ci? I ne kan a te zunubi. Zama Irikoy hinne no ga hin ga zunubi yaafa. Fondo go no kan ra i ga cim, afo mo go no kan ra i sinda cimi. Cimi, Irikoy hinne no ga hin ga zunubi yaafa, amma alfagey din daray zama i si bay no kan Yesu no Irikoy dan nga nda borey game ra a ma i ciya adil yan nga jine, Yesu ya Irikoy sanno no, yadin gaa da a ne: "ay na ni zunubey yaafa" sanda Irikoy bumbo no ci yadin. Yesu no ga salan Irikoy maa gaa, kan na ka wodin mo, nga no na nga fundo no borey ma du ngey zunubey yaafa. Sanda mate kan cine baaba ga ize no fondo a ma salan nga maa gaa, yadin no Irikoy na Yesu no fondo a ma salan nga maa gaa. Hala iri ga gayi iri ga caw Matta 9:9 kan ga ne " kan Yesu go ga bisa a na jangajtako fo fonnay kan se i ga ne Matta, a ne a se: ay gana, nga mo na a gana." Mark 2:15-17 ga ne " kan Yesu nda Matta nda jangaltakoy nda zunubikooney nda Yesutaalibey go ga nwa care banda, Farisi fonda alfagey di ey. I ne: ifo se a go ga nwa nda jangaltakoy nda zunubikooney? Kan Yesu maa a ne i se: manti baanikom no gonda lokotoro muradu bo, amma malatikomey. Ay mana ka adil maa gaa, amma zunubikooney maa gaa no ay ka." Sanney din ra Yesu kan ti Lokotoro Beero ga ba alfagey din ma bay kan ngey kan go ga addiino cawandi bumbo i zunubey na i ciya malatikomyan. I go ga Yesu tuuma kan go ga goro nda jangaltakoy nda zunubikooney, i si bay mo kan zunubikooney maa gaa no Yesu ka ga du ga i safar ngey zunubey gaa. Yesu ka no ndunna bon zama a ma adamizey ka zunubi kambe. To, iri hangankoy, aran ga bay kan iri kulu doori laalo no iri hay nda kan ti zunubi? Iri zunubo din se no iri ga bu ga koy tu Irikoy hananta jine. Amma iri ga Irikoy fonda goy zama boro go no kan ga iri biney num. Aran ga bora din bay? Bora din Yesu Almasiifu no. Amma hala a ga aran biney num kala day aran ma aran taaley bangandi a se. Yesu mana ka borey kan yan ga miila kan ngey ya adilyan se, birey kan ga bay kan ngey ya zunubikooney maa gaa no a ka. To, iri ga gayi ne, hino iri ga di Lokotoro Beero sanni foyan kan ga beejandi. Kala day iri ma ne Irikoy m albarka dan aran gaa. Aran ma fongu Mark 2:17 kan ga ne " manti baanikooney no ga te lokotoro laa, i bo, amma malatikooney no ga te lokotoro muradu."

Rabbi

Iri hangankoy kulu iri go ga salam aran gaa koy hanna ma gaa kan ga ba iri kulu ma faham nda faaba fonda kan a feeri kan ga nan iri ma nga bay ga goro lakkalkanay ra nda nga ga du ga ciya adilyan nga jine. Farha beeri no iri se kan Irikoy ye ga kan iri hunkuna iri "adiltaray fonda" sijiro bon.

Iri cawo kan bisa ra iri di kan Yesu go ga borey waazu kwaara ga ka kwaara, a go ga malatikomey no baani, ga biya laaley garay, hari kan na borey mamacandi kala ne ifo no wone? May no bora wo kan baa biya laaley ga may a se? Hunkuna iri ba iri ma caw Linjila ra ga di kan Yesu nda a taalibey go care banda kawye, jama nda jama game ra, sanney kan a te nga taalibey se, amma iri si hin ga di sanney kulu hunkuna. Boro kan ga ba nga ma di sanney din kulu ga hin ga caw Matta sura 5 nda sura 7 ra. To, iri hangankoy, nan kulu kan aran go, aran mo ma ciya sanda borey kan yan hangan a se jiiri zambarey kan bisa banda, wa aran hangey feeri ga maa Yesu waazo se: Matta 5:1-12 " Kan Yesu di borey bayano, a kaaru tondi kuuku fo bon ga meyo feeri ga borey waazu. a ne:

Farhante yan no borey kan si ngey bon sambu sanda ibeeru, zama ngey no ga furo Irikoy koytara ra !

Farhante yan no borey kan go ga he, zama i ga i dangandi!

Farhante yan no borey kan ga booriyandi, zama i ga laabo tubu!

Farhante yan no borey kan gonda adiltaray jaw nda a haray, zama i ga i gungandi!

Farhante yan borey kan biney ga hanan, zama i ga di Irikoy!

Farhante yan no borey kan ga kande lakkalkanay, zama i ga ne i se Irikoy ize yan!

Farhante yan no borey kan i go ga gurzugandi i adiltara maa gaa, zama i ga fura Irikoy beene koytara ra!

Farhante yan no aran kan i go ga wow, i go ga kankam, i go ga hari kulu ci aran se ay maa gaa, wa farha aran biney ma kaanu, zama aran beene banando ga beeri, zama din cine no i te annabey kan na aran jin se!"

Matta 5:17-48 ra a ga ne: " Aran ma si miila hala ay ka ga annabey sanney ka no bo, ay ka no ga i kubandi, cimi, beene nda laabo kulu ga hin ga daray, amma ba laabu gurayze si fatta Irikoy lordo ra, kala day haro kan a ci kulu ma kubay. Boro kulu mo kan lordo ra baa ikayna no a taamu, wala a mana a cawandi ga boori, bora din ga ciya borey kulu ra ikayna, amma bora kan goy nd ey wala kan na i cawandi ga boori, ga ciya ibeeri Irikoy koytara ra. Koyne, da aran adiltara mana bisa alfaga beerey nda farisi fonda borey wono, Irikoy koytara ga aran yana . Aran maa hari kan i ci don borey se: aran ma si boro wi, zama boro kan na boro wi, ciiti no go a bon. Ay ga ne aran se kan baa nda ni futu boro fo se no, ciiti go ni bon. Boro kan ne nga cala se "saamo" bumbo ciiti go a bon. Boro kulu kan ne nga cala se kan a sinda lakkal, mo ga furo jahannama danjo ra. I ne i se i ma si zina, ay wo ga ne baa ni na wayboro guna kala a furo ni bina ra, zina te day no noya. I ne i se i ma si ze nda Irikoy maa taari bon, ay ga ne kan aran ma ze pat-pat...aran tuyano ma si bisa oho! wala haan! zama wo kan ga ka banda kulu Saytan wone no. I ne i se koyne, mo no ga mo bana, hinje no ga hinje bana,amma ay ga ne aran se da boro fo na ni san ni garba-calle fo gaa, ma afa bare a se. Da boro fo ga ba a ma konda ni ciiti do ga ni bontoba ta, ma ni kwayo bumbo nan a se. Ine i se i ma baa ngey baakoy, ay wo ga ne aran ma baa aran ibarey, wa gomni nwaaray aran laalikoy se, wa te ihanno aran konnamaykoy se, wa gaara hanno te aran kankamkoy se. Wodin gaa no aran ga ciya Irikoy ize yan zama boro laaley nda ihanney kulu se no a go ga nga wayna fattandi, nda beene-haro. Da boro kan ga baa ni no ni ga baa yadin gaa man no alhaku go ni se koyne? Ba borey kan si Irikoy bay bumbo ga baa borey kan ga bar ey. Aran ciya ihannoyan zaday kan Irikoy ya ihanno no." Matta6:1-13 ra mo Yesu ga ne: " Wa hagoy aran ma si aran teegoy hanney te borey jine zama aran ga baa i ma di hari kan aran te, wo din gaa, baa kulu si aran se Irikoy do. Da ni go ga sarga no, ma si a fee sanda mate kan cine munaficey ga te ngey jingarey nda fondey bon, borey ma di ngey ma te maa. Ay ga ne aran se kan i baa da no ya. Da aran ga no, aran ma ta ba aran kambe-wawo ma bay hari kan kambe-nwaaro go ga te, wa a te tuguray ra, Irikoy kan go tuguray ra ga aran bana tuguray ra. Da aran ga addua te mo aran ma si a te sanda munacifey kan ga a te fondey jinde gaa borey ma di, to i baa day no

ya. Da ni ga te addua, ma furo ni fuwo ra ga a daabu, Irikoy kan go tuguray ra ga a bay ni se. Da ni go ga te addua mo ma si sobay ga sannize follonkey ci ga yaara sanda mante kan borey kan si Irikoy bay ga te, zama i ga miila no kan ci -ga-yaara ga no

Irikoy ga maa ngey se. Ma si hima borey din zama ba hala ni ga ni muradey ci , Irikoy ga i bay. Ya cine no ni ga addua te nda:

iri baabo kan go beene-beena ra! ni maa ma hanan, ni mayra ma ka, ni miila ma te beena nda ganda laabo bon, ma iri hunkuna mee-nwaaro dogonandi iri se, ma iri taaley yaafa iri se sanda mate iri go ga borey kan na taali te iri se yaafa, ma si ta Saytan ma iri si, ma iri ka a kambe. Zama za fil-azal mayra nda hina nda darza ya ni wone no!"

Matta 6:16-33 ra no a ga ne: "da aran ga mehaw, aran ma si a te sanda munaficey cine kan ga ngey mondumey dan care ra, borey ma bay kan ngey go ga mehaw. Ay ga ne aran se kan i du ngey baa da no ya. Amma ay ga ne aran se kan da aran go ga mehaw, aran dan turare ga ji tuusu aran monduma gaa, borey ma si bay kan aran go ga mehaw, Irikoy kan go tuguray ra no ga aran bana. Wa si ndunna arzaka margu nan kan noonni nga guuru doori ga a nwa wala zay ma a zay, amma wa Irikoy do arzaka margu nan kan noonni wala guuru doori wala zay si di a, zama nan kan ni arzaka go, no din no ni bina mo ga bara. Mo no ga ti gaham fitilla. Da ni moy ga too nda baani, kaari no ni ga di amma da ni moy sinda baani, kubay hinne no ni ga di. Da kaaro kan go ni gaa bare ga ciya kubay, yadin gaa kuba ga laala gumo! Boro si hin ga ba jine-boro hinka, afa day no ni ga konna ga ba afa. Boro si ne ndunna arzaka ma ne Irikoy. Ase no ay ga ne aran se aran ma si karha nwaari wala bankaray. Fundi mana bisa nwaari no, wala gaham mana bisa bankaray no? Wa cirey guna, i si far, i sinda morbo mo, amma Iri baaba kan go beena ra no go ga i nwaarandi. Aran mana te darza nd ey no? Aran karha ra, aran ga hin ga kambe-kar follon tonton aran bafuna gaa no? To, ifi se aran ga karhan bakaray se? Wa waliya-bokey beera guna, i si ga goy, i si ga silli bi. Sulayman nda nga darza din kulu, ba fo no a si too bankaray. Da Irikoy go ga saajo ra subey kan hunkuna i go no suba i ga catu danji ra bankaray yadin cine, a ga jan ga aran bankaray? Aran cimandiyano ga kayna! Aran ma si karha ga ne man no iri ga du bankaray ? wala ifo no iri ga nwa? Zama wo ne wo borey kan si Irikoy no ga salan yadin. Irikoy ga aran muradey bay.Wa Irikoy fonda ceeci jina, nga mo ga banda woney dogonandi.

Matta 7:1-5 ra mo a ga ne: " Wa si boro fo ciiti i ma si koy ga aran mo ciiti. Ciiti dumo kan ni te dumo no i ga te se. Ciiti-neesijo kan ni ciiti nda no i ga ni ciiti nda. Ifo se subo ka go ni cala moa ra no ni ga ni di, amma ni si di bonjora kan go ni moa ra?

Munafico, ka bonjora ni moa ra jina, ni ma du ga di ga boori subo kan go ni cala moa ra."

Matta 7:12-29 ra mo a ga ne: " Te borey si hari kan ni ga ba i ma te ni se. Wa furo nda port kayna zama darayan porto no ga ti porto kan ga hay, a ga tafay, jama no ga furo nda a mo. Amma port kayna ga mari a ga kankam, borey kan ga furo nda si ba. Aran ma hagoy nda taari annabey, i ga hima feeji amma zanoyan no. I teegoyey gaa no aran ga i bay. Boro ga hin ga luulay kosu daray na gaa? Turina hanno no ga ize hanno hay, ilaala mo ma hay ilaalo. Afo kulu nga izo no a ga hay. Turi laala i ga a dumbu no ga dan danji ra.Manti mo borey kulu kan ga ne ay se Rabbi, Rabbi,no ga furo alzanna, kanla day borey kan te haro kan bora kan na ay donton ci.boro kan yadda nda ay sanna ga hima sanda boro kan na nga fuo cina tondi bon , hari nda haw kulu si hin ga a zeeri. boro kan wonji mo go sanda boro kan na nga fuo cina taasi ra, hari nda haw tun i na fuo kar ga say.Yesu sanney din furo jama hamey ra zama i di kan a ga fayanka nda alfaga beerey, a sanno gonda gaabi nda hina." To, iri ga gayi ne hunkuna aran ma fonda kokaro Irikoy ma albarka dan; Aran ma si dirgan Matta 6:33 kan ga ne: " Wa Irikoy nda a adiltara ceeci jina, nga mo ga banda dogonandi."

Kala da aran hay, hayan taji.

Iri hangankoy kulu iri go ga salam aran gaa koy hanna ma gaa kan ga ba iri kulu ma faham nda faaba fonda kan a feeri kan ga nan iri ma nga bay ga goro lakkalkanay ra nda nga ga du ga ciya adilyan nga jine. Binekaanay beeri no iri se iri ma iri "adiltaray fonda" wo toonandi aran do hunkuna.

Za kan iri sintin Linjila ra cawo ga ka soho, iri di no Yesu hayano nda a bon-gayiyano nda a goyey kulu cine no mana te ndunna ra ba ce fo. Iri cawo kan bisa ra mo iri di kan boro kulu no mana a waazo cine te ba ce fo. A waazo, waazu no kan ga guusu a ga fahamandi mo gumo, waazu kan cine boro kulu mana bay ga te. Borey kulu kan hangan a se di kan a te bayray nda alfaga beerey kan yan ga miila ngey no ga Irikoy fondey bay. I di kan sannize 5 kan ga fatta Yesu mayo ra te nafa ga bisa sannize 10;000 kan ga fun ngey alfaga beerey mayey ra. Wodin no kande kan alfaga beerey bayano kulu go ga konna Yesu. Man ti kan a waazu i naamey bon hinne bo, zama a salan i munaficitara bon. Sanda waazo kan a te tondo bon. Waazu no kan iri ga hin ga a gayi sanda sannize 6 wo gaa: "Aran-ma-si-ciya-sanda-munacifey." Matta 6:5. Ifo se Yesu ne borey se i ma si ciya sanda munacifi? Zama Irikoy si ba munacifitaray zama hari no kan ga adamize leebandi. Aran ga bay hari kan ti munacifitaray? Munacifitaray gati hari kan boro si ga te ni ma ne ni go ga a te. Matta 23:27 ga ne: "munacifi ga hima sanda buko saana kan tara ga boori amma a ra hare funbi nda biri koonu." Boro kulu no si hin ga daray Irikoy se. Irikoy sanno ga ne Ibraniyey 4:13 ra kan "hari kulu taray kwaaray no a go Irikoy se kan se iri ga iri taaley bangandi." Yesu kan ga bine ra sannu bay, di addino jine-borey nda farisi fonda borey nda alfaga beerey munacifitara. Itaray hara ra, i ma ba addua nda zakka kayan nda meehaw, amma i biney ra i si ba Irikoy nda a sanno. Wodin no ga cabe kan i goyey din sida beeray Irikoy do, a se no Yesu ne nga taalibey se: Matta 6:5 ra "Daaran ga te addua aran ma si mate kan munaficey ga a te fondey bon nda addua nangey ra borey ma di ngey sabbay se, ay ga ne kan i du ngey ba da no ya." Matta 6:16 "Da ni go ga sarga no, ma si a fee sanda mate kan cine munaficey ga te ngey jingarey nda fondey bon, borey ma di ngey ma te maa. Ay ga ne aran se kan i baa da no ya. Da aran ga no, aran ma si ta ba aran kambe-wowo ma bay hari kan kambe-nwaaro go ga te, wa a te tuguray ra, Irikoy kan go tuguray ra ga aran bana tuguray ra." "Da ni ga te addua, ma furo ni fuwo ra ga a daabu, Irikoy kan go tuguray ra ga a bay ni se. Da ni go ga te addua mo ma si sobay ga sannize follonkey ci ga yaara sanda mante kan borey kan si Irikoy bay

ga te, zama i ga miila no kan ci -ga-yaara ga no Irikoy ga maa ngey se. Ma si hima borey din zama ba hala ni ga ni muradey ci , Irikoy ga i bay." "da aran ga mehaw, aran ma si a te sanda munaficey cine kan ga ngey mondumey dan care ra, borey ma bay kan ngey go ga mehaw. Ay ga ne aran se kan i du ngey baa da no ya. Amma ay ga ne aran se kan da aran go ga mehaw, aran dan turare ga ji tuusu aran monduma gaa, borey ma si bay kan aran go ga mehaw, Irikoy kan go tuguray ra no ga aran bana." Farhante yan no borey kan gonda adiltaray jaw nda a haray, zama i ga i gungandi!Farhante yan borey kan biney ga hanan, zama i ga di Irikoy! Farhante yan no borey kan ga kande lakkalkanay, zama i ga ne i se Irikoy ize yan! Yadin no Yesu na borey waazu nda i ma Irikoy fonda gana kan ga gond ey fundi hal abada do, mate no a hima ga te? Ifo no yesu ne fonda din ra? A ne kan boro hima no ga bara nda bine kan ga hanan kan sinda ziibi. To, mate no adamize kan hay zunubi ra ga te ka du bina din cine? Hari fo go no kan a ga hima ga te kan ga a bina hanandi mate kan Irikoy ga baa? A si hin ga te zama boro si hin nga bon se ga nga bina hanandi yadin cine. " mate kulu kan bundu gay nda hari ra, a si ciya kaaray." Yadin no iri kan ti zunubikooney si hin ga iri bon ciya adilyan Irikoy jine. Amma hari kulu kan adamize si hin ga te, Irikoy wo ga hina.Iri ga koy nda Linjila cawo nda jine ga di mate kan no Jeruzalem addiidi jine-boro fo ka Yesu do cin ga a ha mate kan no boro ga hin ga du bine hanna kan si ziibi kan ga boro no alzanna. Matta 3:1-16 kan ga ne: " Farisi fonda addiini jine-boro fo kan se i ga ne Nikodem ka Yesu do cin ga a ha ga ne: Rabbi iri bay kan Irikoy do ni fun, zama boro kulu si hin ga dambari harey kan ni te yan din te da bora mana fun Irikoy do. Yesu ne a se, da boro mana hay, hayan taji, a si di Irikoy koytara. Boro kan i hay nda basi, basi no, boro kan i hay biya ra mo biya no. Nan kan haw ga ba no a ga faaru, ni go ga maa a kosongo amma ni si bay man no a fun, man no a gio ga koy, yadin cine no boro kan hay, hayan biya ra go nda. Nikodem ne: mate wodin ga te nda? yadin ga kala day boro ma ye nga na gunda ra ga ye ga hay koyne? Yesu ne a se: da manti hari nda biya ra no bora hay, bora si hin ga furo Irikoy koytara ra. Nikodem ye ga hayan zeena ci koyne.Yusu ne a se: ni Israel ra alfaga bayraykooni no, amma ni si wone bay? Hari kan ay ga bay kan ay tabbat nda a kan ay di bon no ay go ga salan ni se. Da ni mana faham nda ndunna harey kan bon ay salan mate no ni ga te ga faham nda wo kan yan beene no i fun?Boro kulu mana kaaru ga koy beene kala day bora kan zumbu ga fun beene kan ti izo kan go beene.Sanda mate kan Musa na guuru-gondo sambu beene, yadin cine no i ga boro izo sambu beene kan ga nan boro kulu kan yadda nda a ma du fundi kan ga duumi." "Zama Irikoy ga baa ndunna

borey gumo se no a na nga ize follonka sarga kan ga nan boro kulu kan yadda nda a ma si halci amma bora ma du fundi kan ga duumi." : Yahaya3:16. Ifo no Yesu ne Nikodem ma te ga du fundi kan ga duumi? Yesu ne a se " Da boro mana hay, hayan taji, boro si di Irikoy koytara... kala day ni ma hay jina." Nikodem faham hari kan ti hayan tajo? A mana faham zam Yesu ne a se " ni kan ti alfaga bayraykoono no mana faham nda a? Boro kan hay basi ra, basi no, boro kan hay biya ra mo biya no... Kala day da ni ye ga hay, hayan taji." Yesu ga ba no a ma faham kan boro kulu kan ga baa nga ma goro nda Irikoy kala day bora ma hay sorro 2. Manti sanda bora nano ma ye ga a hay bo, amma Irikoy biya no ga ye ga a tajan ga a bina hanse ga a no gaabi, hari no kan ga fayanka nda deene bon addini ganayan. A ga aran bina hanandi no nda cimi. Sanda mate kan ba bundu gay hari ra a si ciya kaaray, yadin cine no ma te kulu kan boro gay addiini ganayan ra nda goy hanno teeyan ra, a si hin ga boro bine yaama barmay.Irikoy hinne no gonda mate kan a ga te ga boro bina num, zama hari kan fun fumbi gaa wo ga fumbu day no.Kan Yesu ne Nikodem se kala day da boro hay , hayan taji, Nikodem ne hala mate no wodin ga hin ga te nda. Yesu na a fongandi kan Tawreeta ga ci alwaato kan Yahudancey burte Musa gaa guuru ciay gondo kan Irikoy ne Musa ma sarku beene, borey kan tuubi ga gondo guna kulu no du baani. Yesu ne a se sanda gondo guyano na Israel izey no baani, yadin cine no adamizey mo hima ga a yadda nda faaba suujo kan Irikoy samba.Cimi, Saytan no gati gondo kan na iri nama ga nga naajo kan ti zunubi dan iri ra kan si nan iri ma yana Irikoy ciito se, fondo kulu si no boro se kan ga nan a ma hin ga nga bon faaba ga wa nda allara danjo. Amma kala day iri ma Irikoy fonda goy, zama mate kan a na Israel izey wa nda goda naajo, yadin no a gonda soola fo adamizey se kan ga i wa nda zunubi naajo. Aran ga soola din bay? Yesu ne kan nga no ga bu bundu garanta gaa zunubikooney nango ra kan ga nan " boro kulu kan yadda nga gaasi halci amma a ga du fundo kan ga duumi." Aran yadda nda Faabaka kan Irikoy samba zunubikooney kulumaa gaa?Korintey 2, 5:21 ga ne: " Yesu mana te zunubi, amma Irikoy nan a bu iri nango ra kan ga nan iri ma ciya adilyan Irikoy jine." Iri ga ye ga ci aran se koyne haro kan Yesu ci Nikodem se kan a ne: "da boro mana hay, hayan taji, boro si di Irikoy koytara." Irikoy ma albarka dan aran gaa, ara ma si dirgan ayey wo. Yahaya 3:7kan ga ne: " ma si dambara kan ay ne kala day ni ma hay, hayan taji." nda Matta 5;8 kan ga ne: " Farhanteyan no borey kan biney ga boori zama i ga di Irikoy."

Ndunna Faabaka

Iri hangankoy kulu iri go ga salam aran gaa koy hanna ma gaa kan ga ba iri kulu ma faham nda faaba fonda kan a feeri kan ga nan iri ma nga bay ga goro lakkalkanay ra nda nga ga du ga ciya adilyan nga jine. Binekaanay beeri no iri se iri ma iri "adiltaray fonda" wo toonandi aran do hunkuna. Iri ga koy hanna , koy cimanta saabu kan ye ga kande iri hunkuna koyne iri alwaati kulu cawo bon, zama a suujo nda a gomno ra no iri du ga tun nda fundi nda ga ham baani, wodin fondo ra no iri ga ne a se a ma fonda goy nda hari kulu kan a te iri se nda hari kan a ga te iri se. Irikoy ya bakasinay no, adil no, toonante no kan ga bakar, irikoy sinda cine, nga no ga ti hina beeri koyo kan se hari kulu si mongo, nga kan na nga bon ciya Koy kan ga ba margasinay hanno nda nga takahoro kan ti adamize. Iri cawo kan iri te Linjila ra, iri di kan Almasiifu hayano nda a alhaalo nda a goyey nda a waazo cine kulu no mana te ndunna ra ba ce fo.

A hayano cine ra, iri kan boro kulu no mana hay a hayano cine zama wondiyo kan si alboro bay no na a hay ga fun Irikoy biya do.

A alhaalo cine ra mo iri di kan nga hinne no i hay hanante.

A goyey do haray mo, boro kulu mana a wono cine te, sannize follon no a ga ci, malatikomey ma du baani; saytan nda ganjey ma zuru, borey mo ma du ngey zunubey yaafa.

A waazo cine mo mana bay ga te, iri di fakara kan furo nga nda addiini-jine bora kan ti Nikodem game ra. Yesu ne a se kan da Irikoy mana a bina tajandi, a si hin ga furo alzanna ra. Wo din se no Yesu ne a se" kala day ni ma hay, hayan taji", sanni no kan adamizey kulu no a ga guna.

Iri hunkuna cawo iri si a te kala boro fo bon koyne kan se Yesu salan, bora din man Yahudance no sanda Nikodem kan ti Yahudance. Bora din kan bon iri ga salan wayboro no, zunubikooni kan kurne 5 no a te, Nikodem te daama nda a. Amma man ti yadin no Irikoy wo ga di a nda, zama Irikoy wo se borey kulu zunubikooniyan no. Wo din sabbay se ne adamizey kulu hima ga hay, hayan taji kan ga fun Irikoy do beene. Soho iri ma ye ga ka Yesu nda waybora fakaara bon. Waybora din Samari bora no, kwaara no kan go Jude nda Galile game ra, yahudancey laabu. I dumey kulu

Yahudancey se, sanda cafariyan no. Wodin sabbay se no i si saba. Amma Yesu wo mana fayanka te i game ra zama Irikoy sinda fayanka. Yesu wo borey kulu kan ga ba ngey ma du bine hanante maa ga no a ka ndunna ra. Wodin sabbay se no haawi kulu mana di a salan waybora kan te kurne 5 din se. Yahaya 4: 4-30 ga ne: " A ka ga too Sishar, dayo kan Yakuba no nga izo Isufu se. Yesu farga, a ka dayo din bon nan kan a na wayboro fo gar a ne a se: ni bay bora kan go ga salan ni se no, Irikoy suujo kan go ga ni ha hari kan ga han? Ni no hima ga a ha hari bafunanta. Waybora ne a se: Rabbi, ni sinda logayze, man no ni ga haro? Ni beeri nda Yakuba nda a izey nda a almaney no kan day follonka gaa no i han? Yesu ne a se: boro kulu kan han dayo wo haro gaa ga ye ga jaw koyne, amma boro kan na haro kan ay ga no han, si ye ga maa jaw koyne, hari mo no kan ga koy kala Irikoy do beene. Waybora ne a se, to, Rabbi, ay no haro din gaa kan ga nan ay ma si ye ga maa jaw sanku ay ma ye ga ka dayo wo bon koyne. Yesu ne a se: koy ga ne ni kurne ma ka, waybora ne a se kan nga sinda kurne, Yesu ne a se ni ga cim zama kurne 5 no na ni hiiji. waybora ne kan nga yadda kan annabi no, a ye ga ne koyne: i ne iri ma Irikoy beerandi tondey bon amma ni wo ne kan Jeruzalem no iri ga hima ga Irikoy beerandi. Yesu ne a se: alwaato too kan manti tondey nda Jeruzalem no borey ga Irikoy beerandi bo, amma biya nda cimi ra no borey ga Irikoy beerandi, zama borey din cine no Irikoy ga baa. Irikoy wo biya no, yadin gaa borey kan ga a beerandi, biya ra no i hima ga a beerandi. Waybora ne a se kan ngey ga bay kan bora kan ti Almasiifu ga ka ga cimo kulu ci borey se. Yesu ne a se, ay da no ga ti bora din. Yesu taalibey ka a do amma i mana ceeci ga bay hari kan a ci waybora din se. Waybora fanda nga foobo no din ga koy kwaara ra ga ne borey se kan nga di boro fo kan ga bay hari kulu kan nga te nga bafuna ra, da manti Almasiifu no, boro kulu no si hin ga wo ne bay. Borey fatta ga ka ga di a." Yahaya 4:39-42 ga ne: " Samari boro boobo no ka ga di Yesu waybora seede a kan a te Yesu bon. I na Yesu nwaaray a ma goro, a goro jirbi 2. Boro boobo no yadda a gaa, i ne waybora se: man ti ni sanno se no iri yadda a gaa bo, iri bumbo bay kan nga day no ga ti Almasiifu." Yadin no waybora deeda ga ban nda. Sintina waybora mana bay may no go ga salan nga se. A go ga di a day no sanda Yahudance, amma kan a maa a sanney, a hakikandi kan nga day no ga ti Almasiifu, ndunna faabaka kan bon annabey kulu salan. Kan waybora bay kan Almasiifu no, a na nga foobo nan ga koy kwaara ga ne borey se: " wa ka ga di boro kan ci ay se hari kulu kan ay te, da manti Almasiifu no, boro kulu no si hin ga a te." Wodin banda no iri di kan kwaara borey ka ga a nwaaray a ma goro. Yesu goro nodin jirbi 2 ga sobay ga borey cawandi i biney ma barmay ga

ye Irikoy gaa. Yahaya 4:41-42 ga ne: " jama boobo no yadda a gaa, i ne waybora se kan man ti waybora sanno se no ngey yadda bo, amma ngey bumbo no hangan a sanney se, ngey bay mo kan Almasiifu day no." Iri ga koy nda iri Linjila cawo nda jina, iri ga di kan boro boobo mo mana yadda kan Yesu no ga ti Almasiifu. Luka 4:14-21 ga ne: " Yesu ye Galile, a maa go day ga tonton. A go ga borey waazu jingarey ra, borey kulu go ga a beerandi. Aka Nazaret nab kan i na a biiri, a furo jingara ra asibto zaaro hane, i na Isaya tira no a se, a na a feeri ga sintin ga ne i se: Irikoy biya go ay bon zama a na ay suuban ay ma borey kan biney sara safar, ay ma labaari kaano toonandi talakey do, ay borey kan go hawante feeri ga tan, ay ma danawey no mo,ga Irikoy suujo ci borey se, a na tira daabu, borey kulu go ga a guna. A ne i se kan sanno kan aran maa din kubanta no ya." Sanney din ra no Yesu ci borey se kan nga no ga ti Almasiifu, ndunna Faabaka. Amma Nazaret borey mana yadda kan nga no ga ti Almasiifu zama i di no kan ngey ga a almayaalo kulu bay. Wodin fondo ra no i ne a se: " manti Isufu izo no kan iri kulu ga bay?" Amma Yesu ne i se i ma si donda Faabaka kan Irikoy samba. Luka 4:28-30 ga ne : " borey kulu kan go jingara ra no futu kan i maa a ci yadin, i na Yesu tutay ga kond a kwaara banda tondi kuuku fo bon ngey ma a tutay ganda, ammaYrsu furo i gama ra ga nga koyan te." Yadin cina no Nazaret borey baa ngey ma Yesu wi nda. Ifo se i baa ngey ma a wi? Zama Yesu ne kan nga no gati Almasiifu kan beeri nda annabey kulu. Amma i si hin ga hari kulu te a se zama buyan alwaato mana too jina. Sanda mate kan wolfey yaasay fo ra i ga ne " zajo si turina beero kan cire kwaara borey ga goro wi." Yesu no ga ti turina beero din kan Irikoy samba. Boro ma ceeci ga Yesu Almasiifu kan ti turina bero din wi manti kala follay goy no. Yesu kan ti ndunna Faabaka nda a ciitika, borey ga a wi amma jirbi hinzanta Irikoy ga ye ga a tunandi. Hari no kan iri ga haw ga di iri cawey kan ga ka ra. To, iri hangankoy, deeda wo ra borey kan se Yesu salan kan nga no gati Almasiifu si kala kanandi hinka, zama borey din tuyaney ga fayanka:

1- Iri kan Samari waybora kan a di dayo bon nda kwaara borey kulu no yadda Yesu gaa nda farha, i yadda mo kan nga no gati Almasiifu, ndunna Faabaka.

2- Iri di kan Nazaret borey na konnamay cabe Yesu se, i mana yadda nda a sanney, i di no kan kotia kan ngey kwaara Nazaret ra no a beeri si hin ga ciya Almasiifu.

Iri di kan Nazaret zunubikooney yadda nda Yesu amma, addiinancey wonji . To, aran binde kan soho go ga hangan iri se, kanandi hinka wo , wofo ra no aran go? Samari borey kan yadda nda Yesu wala Nazaret borey kan wonji ga yadda nda ndunna

Faabaka? Iri ma hangan Yahaya 1:5 se kan ga ne: " Haska go ga kaari kuba ra amma kuba wonji a." nda Yahaya 1:10-12 kan ga ne: " A ka nga borey do a borey mana ta, amma borey kulu kan yadda nda a, a na i ciya Irikoy izeyan."

To, iri hangankoy, ne no iri ga gayi hunkuna, da Irikoy yadda, iri cawo kan ga ka ra, alaamey kan Yesu te no ga cabe borey se kan nga day no ka ti Almasiifu ndunna Faabaka.Kala day iri ma ne aran ma fonda goy, Irikoy ma aran albarkandi.Aran ma fongu mo haro kan Samari borey ne Yesu bon, Yahaya 4: 42 kan ga ne: " Ndunna Faabaka day no."

Yesu hinaa

Iri hangankoy kulu iri go ga salam aran gaa koy hanna ma gaa kan ga ba iri kulu ma faham nda faaba fonda kan a feeri kan ga nan iri ma nga bay ga goro lakkalkanay ra nda nga ga du ga ciya adilyan nga jine. Binekaanay beeri no iri se iri ma iri "adiltaray fonda" wo toonandi aran do hunkuna. Iri ga koy hanna , koy cimanta saabu kan ye ga kande iri hunkuna koyne iri alwaati kulu cawo bon, zama a suujo nda a gomno ra no iri du ga tun nda fundi nda ga ham baani, wodin fondo ra no iri ga ne a se a ma fonda goy nda hari kulu kan a te iri se nda hari kan a ga te iri se. Irikoy ya bakasinay no, adil no, toonante no kan ga bakar, irikoy sinda cine, nga no ga ti hina beeri koyo kan se hari kulu si mongo, nga kan na nga bon ciya Koy kan ga ba margasinay hanno nda nga takahoro kan ti adamize.

Sanda mate aran bayano kulu ga bay, Linjila ra no iri caw ga di kan Yesu Almasiifu no ga ti labaari kaana kan Irikoy samba ndunna ra. Nga no ka ga adamizey ka Saytan kambe. Iri cawo kan bisa ra, iri di kan Yesu windi laabo kulu ga borey waazu, ga fanakayan,nda doorikom dumi-dumi, hala nda follokom yan. Jama nda jama no go a banda hala nda addiini-jine borey kulu no a dambara harey na i beejandi. Addiini-jine borey na konnamay cabe a se wodin fonda ra. Iri ga konda iri cawo nda jine ga di haro kan furo Yesu nda addiino jine-borey game ra fulanzamay zaaro kan ti Asibto zaaro. Asibto no ga ti zaari iyyanta kan Irikoy ne Yahudancey ma fulazam jirbi 6 goy banda. Amma alwaato din addiini jine-borey kan yan ga ti farisi fonda borey na Yesu tuuma zama a na giy hannoyan te zaaro din hane. I mana du hari kulu kan bon i ga taarandi kala wodin no i sambu hari kan a mana hima ga te. Wodin fonda a no Matta 12:1-8 ga ne: " Asibti zaari fo , Yesu nda a taalibey go ga dira farey ra , kan taalibey haray i ceeri alkamey gaa ga nwa, kala farisi fonda borey ne kan hari no kan i mana hima ga te asibti zaaro hane. Kala Yesu ne i se hala aran si bay hari kan Dawda nda nga borey te no kan i furo jingara ra ga nwaaro nwa kan alfaga-beerey hinne no hima ga a nwa? Wala aran mana caw Irikoy tira ara no kan alfaga-beerey kulu no go ga hari kan i mana hima ga te margasinay-hukkumo ra? Aran si bay kan hari fo go no kan beeri nda margasinay-hukkumo no? Da aran ga -ay ga baa yaafa ga bisa sargay-maana bay don aran si boro kan mana taali te jukke. Zama boro izo wone no asibto zaaro. Maa boobo no go Yesu se Irikoy tira ra, amma sorro boobo kulu "boro izo " no

a ga nga bon ce nda. Wo din no ga cabe kan a na nga bon yeeti ganda ga nga bon sasabandi nda adamizey. Wodin ga cabe mo kan a na nga beera cabe zama boro kulu kan ga hin ga nga bon yeeti ganda wo boro no kan gonda hini kan ga adamizey ciiti. Yadin gaa Yesu no ga ti boro izo kan wone no asibti zaaro, a gonda hino hari kulu bon. Amma farisi fonda borey mana yadda a gaa. Wodin fonda ra no Matta 12: 9-15 ga ne: " A koy jingaray fo ra nan kan a di boro fo kan kamba koogu. I na Yesu ha hala a ga hagu asibti zaaro i ma boro safar? Zama wodin do haray no i ga baa ngey ma a taarandi. Yesu ne i se: aran ra boro kan gonda feejize fo kan, kan day ra sa ceeci ga a ka? Boro mana bisa alman no? Yadin gaa a ga boori boro ma boro safar asibti zaaro. A bora ma nga kamba salle, a na a safar, kamba ye ga ciya ihanno. Farisi fonda borey di care ngey ma du ga Yesu wi, amma a faham i se, a fatta ga dira, boro boobo mo na a gana, a sobay ga i no baani." Ifo se addiino jine borey go ga ceeci ngey ma Yesu wi? Zama a na bora safar asibto zaaro se no? Manti wodin se no, amma zama a ne kan nga wo Irikoy ize no se no. I mana yadda kan Yesu no ga ti Almasiifu kan Irikoy samba. A se no i ne kan zunubi no Yesu te. Yahaya 5:19-24 ga ne: " Yesu ne i se Izo si hin ga te hari kan Baabo mana ci a se, hari kulu kan Baabo ga hin ga te mo Izo ga hina, zama Baabo ga baa Izo no, a ga ci a se mo hari beeriyan ci Izo se kan ga aran dambarandi. Sanda mate kan Baabo ga fundi nda buko tunandi, yadin cine no Izo mo ga bafunandi boro kan a baa. Koyne Irikoy si ciiti, ciito kulu Izo kambe ra no a na dan kan ga nan borey ma Izo beerandi. Boro kulu kan si Izo beerandi kulu Baabo no a si beerandi. Ay go ga cimo ci aran se no kan boro kulu kan yadda nda ay sanno ga du fundi hala-abada. Yahaya 5:31-47 mo ga ne: " Da ay no go ga seeda ay bumbo bon se, yadin gaa ay seeda sinda nafa kulu. Boro no ga seeda ay se, ay ga bay mo kan cimi seeda no. Aran na boroyan donton Yahaya do , a na cimo ci aran se mo. Zama manti boro no ga ay seeda te, amma Irikoy, ay go ga salan no kan ga nan borey ma du faaba. Yahaya ciya sanda annura kan kaani aran sintin ga maa. Amma ay wo seeda ga beeri nda Yahaya wono zama koyey kan Irikoy na ay donton nda no ay go ga te. Irikoy kan na ay donton no go ga seeda ay bon. Aran mana bay ga maa a jinda, aran mana bay ga di a, aran si a sanno bay mo, zama aran mana yadda bora kan a samba gaa. Da aran na Irikoy sanno guna, aran ga di kan ay bon no a go ga salan. Aran si baa mo aran ma yadda ay ga, ga du bafuna kan sinda mee. Manti borey do no ay go ga beeray ceeci beeray ceeci bo, amma Irikoy kan na ay donton do. A ga bay kan aran si Irikoy bay. Irikoy maa gaa no ay ka amma aran mana yadda ay gaa. Borey do no aran go ga beeray ceeci manti bora kan Irikoy samba do! Manti ay no ga aran tuuma bo,

amma Musa no ga aran tuuma. Zama aran yadda nda Musa kan salan ay bon amma aran mana yadda ay gaa. Da aran mana yadda nda a sanney ma te no aran ga te ga yadda nda ay sanney?" Aran maa mate kan Yesu tu nda farisi fonda borey kan ba ngey ma a wi? A ne i se boro kulu kan wonji bora kan Irikoy donton kulu Irikoy no a wonji. Boro kulu kan na Yesu kaynandi sanda Irikoy no a kaynandi. Boro kulu mo kan yadda nda Yesu, Irikoy no a yadda nda zama nga no annabey kulu ne nga no ga ti Almasiifu. Boro kulu kan ga annabey sanney bay kulu no ga bay kan Yesu no ga ti ndunna Faabaka. Fonda din ra no Yesu ga Yahaya 5: 39-40 " Irikoy sanno kan aran go ga caw ga du bafunay duumanta no go ga seeda te ay bon. Aran si baa mo aran ma ka ay do ga du bafuna kan ga duumi." Yahaya 5:45-47 mo ga ne: " aran ma si miila kan ay no ga aran tuuma Irikoy do bo, amma Musa no , zama da aran mana yadda nda saney Musa kan salan ay bon, mate no aran ga te ga yadda nda ay?" Iri hangankoy, wa aran hangay jeeri sanno wo se zama sanni no kan Irikoy ga baa aran ma faham nda gumo. Zama da iri ne kan iri yadda nda annabey sanney yadin gaa iri hima ga yadda nda Yesu Almasiifu. Aran yadda nda annabey sanney nda cimi? Boro boobo ga yadda nda borey, amma i si yadda nda annabey sanney. To, aran binde, aran yadda nda annabey sanney? To, iri hangnkoy, iri ga gayi ne, da Irikoy yadda hino Yesu deeda day no iri ga konda nda jina. Kala day iri ma ne aran ma fonda goy, aran ma fongu mo kan Irikoy sanno , no ga ti iri fundo se nwaari sanda mate kan gaham ga baa nwaari ga du ga bafunay, yadin gaa, iri ma a sanno hangan ga goy nda a iri bafuna ra; iri ma si ciya farisi borey cine kan ga miila kan ngey ga Irikoy sanno bay amma i si ga a gana. Irikoy ma aran albarkandi, aran ma si dirgan mo Yahaya 5:47 kan ga ne: " da aran yadda nda Musa sanney, ifo se aran si yadda nda ay sanney?"

Yesu gaabo

Iri hangankoy kulu iri go ga salam aran gaa koy hanna ma gaa kan ga ba iri kulu ma faham nda faaba fonda kan a feeri kan ga nan iri ma nga bay ga goro lakkalkanay ra nda nga ga du ga ciya adilyan nga jine. Binekaanay beeri no iri se iri ma iri "adiltaray fonda" wo toonandi aran do hunkuna. Iri ga koy hanna , koy cimanta saabu kan ye ga kande iri hunkuna koyne iri alwaati kulu cawo bon, zama a suujo nda a gomno ra no iri du ga tun nda fundi nda ga ham baani, wodin fondo ra no iri ga ne a se a ma fonda goy nda hari kulu kan a te iri se nda hari kan a ga te iri se. Irikoy ya bakasinay no, adil no, toonante no kan ga bakar, irikoy sinda cine, nga no ga ti hina beeri koyo kan se hari kulu si mongo, nga kan na nga bon ciya Koy kan ga ba margasinay hanno nda nga takahoro kan ti adamize. Iri cawo kan bisa ra iri di kan Yahudancey na Yesu tuuma, i ceeci ngey ma a wi zama a ne kan nga ya Irikoy ize no, i di no kan a go ga nga bon deedandi nda Irikoy. Iri di mo kan nan kulu kan a go, jama nda jama no go ga a banda, boroyan yadda nda a, boro foyan mo mana yadda nda a. Borey kan yadda nda a ra no a na diyaw 12 suuban kan yan ga gonda labaari kaana kan fun beene ndunna kulu ra. Diyaw 12 din ga ti Simon kan se Yesu ga ne Pier sanda Tondi no ya, nda Andre nda Zaku kan yan gati borey kan ga waazu. Jarey ga ti Filip nda Bartelemi nda Toma nda Simon hinkanta kan te maa gumo ngey laabo poltiko ra, nda Juda kan ga kokor ga Yesu zamba. Yadin mo no wayboro boobo mo yadda nda Yesu kan yan go a banda nan kulu kan a go ga koy, ngey ga ti Mariyama Madelen kan bon Yesu na gan iyya gaaray nda Jan , Erod kan ti bonkoono goyteero Shuza wondo nda Suzan nda wayboro boobo foyan. Yesu waazo na borey kulu di takoko zama i di kan a waazo beeri nda ngey addiino jine-borey waazo. Yesu hina nda a gaabo si kay a sanno hinne gaa bo, a na hari yan te kan ga dambarandi. Wodin fondo ra no Korintey1, 4:20 ga ne: " Irikoy koytara si kay a sanno hinne gaa bo, amma sanni no kan gonda gaabi." Iri ga gonda iri cawo nda jine, iri ga di kan Irikoy na Yesu Almasiifu no hina nda gaabi takaharey nda ndunna kulu bon. Mark 4:35-41 kan ga ne: " Alasaro, Yesu nda a taalibey ne ngey ma furo hi ga teeko darandi, kan i go hiyo ra kala haw bambata fo tun kan go ga ceeci nga ma hiyo bare-ga-gum. Yesu wo go hiyo ra ga jirbi, kala a taalibey na a tunandi ga ne a se: ni si ga di kan iri ga baa ga leemun no? Kan Uesu tun, a kaati hawo gaa, a ne a se : kay nodin! kala hawo mo kay tak. Yesu ne i se: ifo se aran go ga hamburu? Aran mana cimandi no? Haro din na borey

di takoko, i ne: wa guna ga di kan ba hawo nda teeko bumbo ga may a se." Mark 5:1-43 ga ne: "Kan i zumbu kala follokom fo saarey ra no a go ga bafunay zuru ga ka ga kay Yesu jine. Follokom no kan i ga haw nda baka amma a ga ikulu ceeri-ceeri, boro kulu no si ta ga maan a, tondi mo no a ga sobay ga nga bon tooru-tooru nda. Zama Yesu ne ganjo ma fatta follokomo banda se, folla kaati ga ne Yesu se: Irikoy Izo, ifo no ni ga baa ay gaa, ay na ni nwaaray nda Irikoy kala ni ma mooru ay, Yesu na a ha a maa, a ne kn ngey ga baa gumo. Folla ne Yesu ma si ngey gaaray laabo ra, a ma nan ngey ma furo aladey kan go ga kur ra, Yesu yadda i se, a na i tan aladey ra. I ga too sanda 2000 cine, ikulu yoole teeko ra, i kurkoy konda labaroo kwaara ra. Kan kwaara borey ka, i gar kan follokomo du baani, a go ga goro, a lakkaley kulu ye ga ka. Dambara na borey kulu di. Kan i di hari kan te follokomo nda aladey se, i na Yesu nwaaray a ma fatta ngey laabo ra. Kan Yesu furo hiyo ra, bora kan te baani ne a ma nan nga ma koy a banda, amma Yesu mana yadda, a ne a se a ma koy ga ci ngey borey se gomno kan Irikoy te a se. A koy mo ga a ci laabo borey kulu se, i maa kaani. Kan Yesu yan too teeko jabu fa gaa, addiini jine boro fo kan se i ga ne Jayru zuru ga ka ga gurfa Yesu jine ga ne a se kan nga ize way no go bu jase gaa, Yesu ma ka ga koy ga kambe dake a gaa a ma du ga funa. Nga nda Yesu nda jama boobo fo go ga koy, wayboro fo kan te jiiri 12 kuri go ga dooru a se go jama ra, boro no kan na nga arzaka kulu dan safaray ra , safarkoy boobo no ceeci ngey ma a safar amma dooro goday ga tonton no. Kan wayboro maa Yesu maa, a ka ga lamba Yesu kwaya gaa banda-banda, zama ne kan baa a bankara gaa no ay lamba ay ga du baani. Sahadin da kala waybora te baani, Yesu mo maa kan hari fo fun nga gahamo gaa. Yesu zagu banda ga ne: mano lamba ay bankara gaa? A taalibey ne: ni kan go jama bindi ra no ga ha boro kan lamba ni gaa? Yesu na waybora guna, waybora hamburu kala a go ga jijiri, a ka ga gurfa Yesu jine ga ci kan nga no. Yesu ne a se a ma koy zama a cimandiyano no na a no baani. A go ga salan no kala boro fo ka ga ne addiini jine bora din se a fanda Yesu zama a izo bu. Yesu ne a se a si karha, a ma cimandi hinne. Yesu kala Pier nda Yahaya nda Zaku nda addiini jine bora hinne no koy. I gar kan jama nda jama no go ga he ga baray. Yesu ne ifo baray nda heeni no go ga te wo? A ne kotiya mana bu, a go ga jirbi no, borey sobay ga Yesu hahara. Yesu na borey kulu ka taray, nga nda baabo nda nano nda a talibi 3 furo fuwo ra, a na kotiya kamba di ga ne **talita kumi** kan maana ga ti, wondiya, tun. Kotiya tun mo , a go ga dira. Borey kulu dambara. Yesu ne i ma si ci boro kulu se, i ma kotiya no nwaari a ma nwa." Matta 9: 27-34 ga ne: " kan Yesu go ga ye, danaw hinka na gana ga ne a se: Dawda izo, bakar iri se. Kan i too

nango kan i go ga koy, i maanu Yesu gaa, nga mo ne i se: aran yadda kan ay ga hin ga a te? I ne a se: ni hin ga a te Rabbi. A na i moy han kala moy feeri. Yesu ne i ma si ci boro kulu se, amma za i fatta no i na a ci borey kulu se."

Matta 10-39 mo ga ne : " boro kan ga hagoy nda nga fundo, fundo ga koma a se, amma boro kan jan nga fundo ay sabbay se ga ye ga du a."

Hunkuna iri di kan Yesu du Irikoy do gaabi nda hina a sanney nda a goyey ra, hari yan kan na borey kulu dambarandi. Mark 6:2 ga ne: " man no lasaabo fun a se? Dambara goyey kan a go ga te nda nga kamba?"

To, man no Yesu du hina nda gaabo wo? Nga bumbo no ga ti Irikoy lasaabo nda a gaabo. Yesu na goyey din te no ga cabe borey se man no nga fun nda man no gati nga, zama nga no ga ti Ruu Allah, Irikoy biyan , nga no gati Kalmatullah, Irikoy sanno, sanda Irikoy biya nda Irikoy sanno no ya. Wodin sabbay se no Yesu ga salan hinne no haw nda ganjey se , i ga dangay mo. A sabbay se no a na wayboro kan se kuro go ga dooru jiiri 12 safar. A se no a na danawey no mo. A gaabo nda a hina mana kay bafuney hine gaa bo! A se no kotiya kan bu a na a tunandi. Yesu hina nda a gaabo beeri nda annabey kulu woney , nga wo Irikoy sanno no kan bare ga ciya boro. Irikoy sanno ne kan gaabi nda hina kulu no Irikoy no a se. Wodin sabbay se no da aran yadda nda Yesu Almasiifu aran karha nda hari kulu: buyan, bafunay, ganji, hunkuna wala suba. Aran basida tirayze wala sargay kan ga aran wa nda hari laaley, zama Yesu no ga aran hallasi. Yadin no Irikoy sanno ga ci Kolosey 2:9-10 ra kan ga ne: " Yesu Almasiifu gaa no Irikoy na nga gaabo nda nga hina kulu dan, nga no gonda hin nda gaabi hari laaley kulu bon." To, iri hangankoy, aran yadda nda "bora kan gonda gaabi nda hina hari laaley bon" wala ndunna gaabikooney no aran suuban? Iri ga gay ne hunkuna, iri ga aran fonda goy nda hanganyano, da Irikoy yadda hina deedandi sanney kan ra Yesu na borey waazu no iri ga di Kala day iri ma ne Irikoy ma albarka dan aran gaa; aran ma si dirgan mo Kolosey tira 2: 9-10 kan ga ne: " Yesu Almasiifu gaa no Irikoy na nga gaabo nda nga hina kulu dan, nga no gonda gaabi nda hina hari laaley kulu bon."

Deedandi sanni hinka kan gonda maana beeri.

Iri hangankoy kulu iri go ga salam aran gaa koy hanna ma gaa kan ga ba iri kulu ma faham nda faaba fonda kan a feeri kan ga nan iri ma nga bay ga goro lakkalkanay ra nda nga ga du ga ciya adilyan nga jine. Binekaanay beeri no iri se iri ma iri "adiltaray fonda" wo toonandi aran do hunkuna.

Iri cawo kan bisa ra, iri di kan Rabbi Yesu gaabo nda a hina si kay annabitaray wone hinne gaa bo. A too no nda Irikoy gaabo. Yesu wo Irikoy gaabo no kan bare ga ciya boro kan ka ndunna bon. Wodin se no a ga hin ga salan haw se a ma kay, a ga doorikomey safar, danawey ga di, fanakey ga dira, a ga ganji gaaray, a ga buko tunandi. Linjila ra no ba hunkuna iri ga caw ga di ma te kan a ga borey waazu deedandi sanni ra. Borey bayano kulu kan go Yesu banda kulu man ti Irikoy sanno no ga kaanu i se bo, amma i ga ba no Yesu ma ngy doorey ka ngey gaa, addiini jine borey ma ga baa no ngey ma a tuuma, wodin fondo ra no deedandi sanni ra no Yesu go ga i waazu, amma deedandi sanney din kulu no a ga kokor ga i fahamandi nga taalibey se. Boro kulu no Irikoy ga baa ma cimo bay, amma da ni na ni bina kankam, Irikoy si nga cimo bangandi ni se. Wo kan Irikoy ga baa ga ti aran ma cimo ceeci sanda ma te kan boro boobu ga arzaka ceeci nda ba da i ga bu no. Yadin no Irikoy ci annabi Sulayman se Yaasay tira 2:5-6 ra kan ga ne: " Da ni go ga ay cimo ceeci sanda arzaka cine, ay ga ay hamburukoma nda ay bayra bangandi ni se." To, iri hangankoy, aran ga baa cimo ga bisa nooru nda arzanka kulu dumi? Irikoy sanno no go aran biney ra nda cimi? Hambara aran si bay ma te kan cine aran bina go nda Irikoy jine. Iri ga caw Luka 8:4-15 ga di deedandi sanni fo kan Yesu te. " jama boobu fo kan yan ka ga fun kwaara boobu ra ka Yesu do, a deedandi sanno wo te i se: boro koy duma yan, dumize foyan kan fonda bon, borey na i taamu, cirayzey na i nwa, afo yan mo kan tondo bon, i sintin ga zay amma i koogu zama hari si no, afoyan mo kan karjey ra, kan i beeri, karjey na i kakam. Jarey mo du laabu hanna, kan i beeri, afo kulu hay ize zangu. Wodin banda no Yesu ne: boro kan gonda hanga kan ga maa, ma ma! A taalibey na a ha hari kan ti wodin maana. A ne i se: dumizo din Irikoy sanno no, dumarizey kan kan fonda jinde ga ti borey kan maa Irikoy sanna amma Saytan naa ka i lakkaley ra kan ga nan i ma si yadda hala i ma si du Irikoy yaafa. Wo kan yan kan tondo bon no ga ti borey kan da i maa Irikoy sanno i ga a ta nda kambe hinka, amma da i kankam, i ga

fatta Irikoy sanni ra. Wo kan yan kan karjey ra no ga ti borey kan ga Irikoy sanno ta, amma ndunna kankamey nda arzaka nda ndunna ganayano ga nan kan i si hin ga te kaaji. Wo kan yan kan laabu hanna ra ga ti borey kan ga Irikoy sanno ta nda bine follon, kan yan ga goy nda a yadda ra." Aran fahan nda deedandi sanno wo? Deedandi no kan gonda maana beeri, wo din se no Yesu ne borey se: " boro kan gonda hanga kan ga maa, ma maa." Deedando wo ra, dumize go no, laabu go ga no. Ifo no gati dumizo? Ifo no Yesu ne? A ne kan dumizo no ga ti Irikoy sanno. Laabo binde? A ne kan nga no ga ti adamize bina. Cimi no Irikoy sanno no ga ti dumizo zama nga no ga nan aran ma goy hanno te aran bafuna ra. Adamize bina no ga ti laabo zama a ga hin ga ciya isando. Deedandiyan sanno ra, laabu marje ra no dumizo kan? Iri di kan laabu dumi 4 ra no dumizo kan.

1- Afo kan fonda ra laabu kooga bon

2- Afo kan tondey ra

3- Afo kan karjey ra

4- Afo mo kan laabu hanna ra

Sanno din ra Yesu go ga ci no kan ndunna ra boro boobo go day sanda dumizo kan , kan laabu kooga ra. I biney bi nda baa danji-bi. Da dumizo kan fondo koogo bon, ifo no ga te a gaa? A ga ize hay? Ba ce fo! A si beeri sanku a ma ize hay. Zama borey ga a taamu, curey mo ga a nwa. Yadin cine no borey baayano kulu biney go. Yadin no borey kan biney ga sandi si yadda nda annabey sanney. Ngey kayey naamey hinne no i yadda nda. Sanda ma te kan cine dumizo kan, kan fonda kambo ra, yadin cine no i biney si hin ga hari hanno kulu hay. Laabu hinkanta kan bon Yesu salan no gati tondo kan ra taasi boobo si, nga no ga ti borey kan ga Irikoy sanno ta nda bine-kaanay amma a si gay, zama Irikoy sanno mana te kaaji i biney ra. Alwaati kayna ra no i ga goro Irikoy sanno ra zama da kankami du ey, i ga banda bare Irikoy sanno gaa. Boro boobo go no kan yadin no i go, i soofa ngey ma adamize beerandi ga bisa ngey ma Irikoy beerandi. Yadin no Irikoy sanno sinda i do beeray sanda tondo ra dumizo cine. Yesu ye ga salan karjey ra dumizo bon. To, aran diyano gaa, dumizo din ga ize hay? A si te! Zama karjey no ga a kankam. Yadin cine no borey kan maa Irikoy sanno , kan yan yadda nda a , amma ndunna kankamey nda arzaka bakasinay ga nan i ma fatta Irikoy sanno ra. Adamizey baayan no kulu yadin cine no i biney ga nda. I ga ne da Irikoy yadda ay ga Irikoy sanno ceeci ga a bay, ga a gana. Amma Saytan ga bay kan

aran si du alwaato din, zama waati kulu no aran ga du hariyan kan ga aran lakkalo sambu: goy nda habu koyan nda hari boobo. Yadin ni kala han fo aran ma bu, buyan kan banda sinda tuubi koyne? Yadin gaa hasaraw te aran se no ya. Laabu taacanta kan ti laabu hanna ra dumizo kan, te kaaji, a beeri, a na ize zangu hay. Nga no ga ti borey kan na Irikoy sanno ta nda kambe hinka kan yan goy nda a kala ngey fundo mee, ngey no ga adiltaray cabe ngey bafuna kulu ra, ngey no ga furo Irikoy alzanna ra. Wone yan no Yesu go ga waazu borey se deedandi sanno ra. Irikoy sanno no gati dumarizi hanna, aran bina no gati laabu kooga. Ifo no boro hima ga te da boro ga baa boro ma dumize duma laabu sando ra? Alfarey kulu ga bay kan i hima no ga a tunandi jina. To, yadin cine no bine kan sara kan ga ba Irikoy sanno ga nda. Jak 1:19-21 ga ne: " wa ciya boroyan kan ga waasu ga yadda nda Irikoy sanno, aran ma ciya boroyan kan si waasu ga salan... A se no i ga baa aran ma ziibi nda laalay kulu furu, ga sambu Irikoy sanno kan ga aran faaba." Mate no aran bina go nda? Aran na aran biney soola ga yadda nda Irikoy annabey sanno? Aran yadda nda Irikoy sanno wala laabu kooga cine day no aran bina go? Irikoy sanno no ga ti dumize hanna, amma da aran ga baa a ma aran gakinay, aran bina no aran ga feeri a se. Iri ga ye ga hangan borbota bon deedandi waazo kan Yesu te kan go Matta 13:24-30 ra kan ga ne: " Irikoy koytara ga hima sanda alkama dumarize hanno kan boro te nga faro ra. Amma, alwaato kan borey go ga jirbi, farikoyo ibaro kande borboto ga say faro ra. Alkama nda borbota no beeri care banda. Farikoyo goyteerey ne a se: manti alkama no ni duma bo? Man no borbota wo fun? A ne i se kan nga ibaro no na borbota din dan faro ra. I ne a se hala ngey ma a dagu ga furu no? A ne i se han! Zama aran ga hin ga alkama mo dagu a banda. Da wiyano too, ay ga ne wikoy ma borbota haw ga ton, i ma alkama bargu ga a dan barma ra." Aya 36-43 ga ne: " A taalibey ne a ma sanno din feeri ngey se. A ne i se: boro izo no na dumarizo duma, faro mo, ndunna no, dumizo ka ti borey kan ga baa Irikoy . Borbota mo Saytan borey no. Ibaro mo Saytan no, hemaro ga ti ndunna tunyano. Alkama wikoy ga ti maleekey. Sanda mate kan cine i ga borbota haw ga ton, yadin cine no boro izo ga nga maleekey donton i ma boro laaley kan mana ciya adil Irikoy jine yan catu allahara dajo ra, nan kan i ga he ga hinje kaama. Adiley mo ga kaari Irikoy alzanna ra sanda mate kan wayna ga kaari. To, boro kan gonda hanga kan ga maa, bora ma maa." Yesu ne kan alkama faro ga ti ndunna, dumaka ga ti Almasiifu, dumarize hanna ga ti Irikoy sanno kan fun Almasiifu mayo ra, alkama kan beeri ga ti borey kan yadda nda Almasiifu sanno, ibaro ga ti Saytan, borbota ga ti borey kan wonji ga yadda nda Almasiifu, hemaro ga ti ciiti

zaaro, alkama kan i ga dan barma mo ga ti borey kan yadda nda Almasiifu kan yan ga ti borey kan ga furo Irikoy alzanna ra, borey kan wonji Almasiifu ga ti borbota kan ga catu allara danji bango ra. To, iri hangankoy, aran wo alkama no wala borbota? Wa aran bon ha hala aran ga hin ga kay ciitika jine, ciiti zaaro hane? Da aran yadda nda bora kan Irikoy samba a ma iri ka zunubi kambe, aran sinda karha kulu zaaro din hane. Iri ma hangan ga maa hari kan Yesu ci zaaro din bon Yahaya 5:24 ra kan ga ne: "boro kulu kan yadda nda ay sanno ga yadda nda bora kan na ay donton gaa, bora ga du fundi hal abada, i si a ciiti, a si furo danji, amma alzanna no ga ti baa." Iri ga aran fonda goy nda hanganyano, Irikoy ma albarka dan aran gaa, aran ma si dirgan Matta 13:43 kan ga ne: "Boro kan gonda hanga ma maa."

Nwaara kan ga konda boro alzanna.

Iri hangankoy kulu iri go ga salam aran gaa koy hanna ma gaa kan ga ba iri kulu ma faham nda faaba fonda kan a feeri kan ga nan iri ma nga bay ga goro lakkalkanay ra nda nga ga du ga ciya adilyan nga jine. Binekaanay beeri no iri se iri ma iri "adiltaray fonda" wo toonandi aran do hunkuna.

Iri cawo kan bisa ra, iri di kan deedandi yan too nda cimi sanniyar ra no Yesu na jama boobo waazu, cimi sanniyar kan ganayano ga konda boro alzanna. Amma borey baayano kulu mana faham nda deedandey din waazo zama i biney ga sandi, i basinda Irikoy, ndunna banda no i go. I baayano kulu manti Yesu sanney se no i go a banda bo amma ngey gaham baano ceeciyar se no. Hunkuna iri ga di a deedandi ra waazu fo yan ga di kan dambara goyey kan te ga cabe kan a sanno no ga ti cimo. Iri hunkuna cawo maa ga ti "**nwaaro kan ga konda boro alzanna.**" Iri ma caw Linjila Mark 6:30-53 kan ga ne: " Yesu taalibey go a jare gaa kala a ne i se ngey ma koy nangu fo i ma fulanzam zama a ne kan borey si ga du ga nwa. I furo hi fo ra. Kan i bisa, borey bay kan ngey no. Borey zuru ga i jin nango kan i go ga koy din ra. Kan Yesu fatta hiyo ra, jama na a bakarandi zama i di kan i go day feeji yan kan sinda kurko, Yesu gay a go ga i waazu. Kan wayna koron, Yesu taalibey ne a ma nan borey ma koy ceeci nwaari ga nwa. Yesu ne nga taalibey se: aran bumbey ma i no nwaari i ma nwa mee. Taalibey ne Yesu se: iri ga hin ga zambar boobo nwaari day ga i nwaarandi no? Yesu ne i se i ma guna ga di buruu-ize marje kan go i se. I ne kan buuru-ize 5 nda hamiisa 2. A ne i ma borey fay kanandi zangu-zangu nda knandi waygu-waygu. A buuro nda hamiisa sambu beene ga Irikoy nwaaray, a na i pati-pati ga no taalibey se i ma fay borey se. Borey kulu nwa kala i kungu, hala cilla 2 no cindi. Boro 5000 no a nwaarandi. A ne nga taalibey se i ma koy yaharay jabo gaa Betsayda hala nga ga ka. Wodin banda no a koy tondi kuukey bon ga te addua. Wicirkambo ra Yesu go taray a taalibey mo go hioyo ra teeko bindi kaana ra, haw beeri fo mo tun kan go ga hiyo ganji koyan. Yesu go ga dira teeko bon ga ceeci ga i yana, kan i di a, i miila kan sanda bu-ga-tun no, ikulu lakkaley tun , i go ga kuuwa. Yesu na i lakkaley kanandi ga ne i se ka nga no. A furo i do hiyo ra, ikulu lakkaley tun, zama ba buurey dambara goyo kan a te, i mana faham nda a zama ibiney ga sandi. Wodin banda no i ka ga fandi Jenezaret laabu." Yahaya 6:24-27 ga ne: " kan borey di kan Yesu nda a taalibey kulu si no, i furo hi ga i

gar Kapernaum. I ne a se: Rabbi, waati fo no ni ka ne? Yesu ne i se : aran go ga ay ceeci manti zama se aran di dambara harey kan aran di sabbay se no bo, amma zama se aran nwa ga kungu se no. Manti nwaaro kan ga ban se no aran hima ga goy bo, amma nwaaro kan ga boro no fundo kan ga duumi se no aran hima ga goy. Wo kan Irikoy dan ay kamba ra." Iri ma di hari kan se no Yesu ne borey se "i ma si goy nwaaro kan ga bisa se." Yesu ga baa a ma ne kan boro mana hima ga goy ga du hari kan ga nwa no? Man ti yadin no a go ga ne, zama Irikoy sanno ga ne Tasalonikey 1, 3: 10 ga ne: " boro kan si goy mana hima ga nwa." Ifo se yadin gaa Yesu ne ne: " wa si goy nwaari kan ga bisa se?" Yesu ga baa no a ma ci borey se kan da aran gunda nda ndunna harey se no aran go ga goy, hari yan no kan ga bisa, zama laabo gaa no boro gahamo fun, a gaa mo no a ga ye. Amma iri gahamo ra no gonda hari kan ga duumi, kan ti iri fundo. Boro fundo no ga furo alzanna wala a ma furo jahannama. Wadin se no Yesu ne: " aran ma si goy nwaaro kan ga bisa se, amma aran ma goy nwaaro kan ga konda aran alzanna ra se." Wodin se no Yesu ne borey se i ma si goy nwaaro kan ga bisa se, amma nwaaro kan ga konda boro Irikoy do. Wodin fonda ra no Irikoy sanno ga ne Matta 4:4 ra: " manti nwaari hinne no boro ga bafunay nda bo, amma nda sanni kulu kan ga fatta Irikoy meyo ra." Amma borey baayano kulu kan go Yesu banda basinda Irikoy sanno nda bora kan a donton. I soofa ngey gundey ma too ga bisa ngey biney ma too nda Irikoy sanno kan ga boro no alzanna. Kan Yesu ne i se i ma Irikoy sanno ceeci, i ne a se: goy fo dumi no iri hima ga te Irikoy se? Yesu ne i se kan i hima no ga yadda nda bora kan Irikoy donton." Ifo no adamize kulu hima ga te ga du alzanna? Hari go no kan iri hima ga te kan ga nan iri ma kaanu Irikoy se? Iri ga hin ga iri bon ka Saytan kambe? Iri ga hin ga iri bina hanandi mate kan Irikoy ga bara nda? A si te! Zama " baa bundu gay hari ra, a si ciya kaaray." Mate no Yesu ne wo din fonda ra? A ne kan "wo kan Irikoy ga baa ga ti aran ma yadda nda bora kan a donton gaa." Hari follon no Irikoy ga baa: boro ma yadda nda Yesu Almsiifu kan Irikoy samba. Amma iri di kan boro boobo mana yadda nda Yesu. Borey ne a se: " dambara hari fo no ni ga te iri se kan ga nan iri ma di a, ga du ga yadda ni gaa? Iri kayey na "maana" kan fun beene nwa. Yesu ne i se, man ti Musa no na aran no nwaaro din bo, amma ay baabo no na aran no nwaaro kan fun beene, zama Irikoy nwaaro ga ti bora kan fun a do beene kan ga borey no alzanna. I ne a se: Rabbi, iri no nwaaro din. Yesu ne ne i se: ay no gati bafunay nwaaro. Boro kan yadda ay gaa si jaw, a si haray." Sanney wo ra, Yesu ga baa no nga ma ci i se no kan sanda mate kan cine Irikoy na Israel borey no nwaara kan fun beena ra, yadin cine no a na Almasiifu samba a ma

adamizey kulu faaba ngey zunubey gaa. Man no nwaaro di go kan da boro na a nwa ni ga du fundi kan ga duumi? A si no! Man no nwaaro din go? Ifo no Yesu ne fonda din ra? A ne " ay no gati bafunay nwaaro, boro kulu kan yadda ay gaa, si haray, a si jaw mo, aran di ay amma aran mana yadda, borey kan Irikoy na ay no kulu ay wone yan no, boro kulu kan yadda ay gaa, si daray." Yesu ne " Irikoy ne boro kulu kan di Izo, ga yadda a gaa, kulu no ga du fundi hala-abada, kayando zaaro mo ay ga a tunandi" Kan Yahudancey maa a ci yadin kulu i sintin ga ciinay-ciinay ga ne: man ti Yesu, Isufu izo no kan iri ga nano nda baabo kulu bay, mate no a ga te ga ne beene no nga fun? Yahaya 6: 45-51 ra, Yesu ne i se: " wa si ciinay-ciinay zama boro kulu kan maa Irikoy sanno, kan yadda nda a kulu ay wone no. Boro kulu no mana di Irikoy kala bora kan fub a do. Izo mo no di Irikoy. Boro kan yadda nda a ga du fundi. Ay no ga ti nwaaro kan fun beene. Aran kayey na "maana" nwa, i bu. Ay no gati nwaaro kan fun beene. Ay gahamo no , boro kan na a nwa si bu." Yahaya 6:60-64 mo ga ne: " Yesu taalibey ne kan sanno wo ga gaabu gumo. Yesu kan ga bine ra sanni bay ne i se: a go ga aran dambarandi no? Da boro izo ye beene binde nan kan a fun? Biya no ga gaabi no, gaham manti hari kulu. Sanney kan ay ci aran se ya biya nda bafunay no, amma aran ra boro boobo si yadda. Yesu ga borey bay kan si yadda, bora kan ga a zamba mo a ga a bay. Yahaya 6:66-69 ga ne: " Za kan borey maa sanno din no ikulu fun Yesu banda. Nga mo ne nga taalibey se: aran binde, aran si fun ay banda no? Kala Simon kan se a ga ne Pier ne a se: man no iri ga koy? Ni sanney no ga ti cimo, iri yadda nda a, iri ga bay kan ni no gati Almasiifu, Irikoy suubano." Iri di kan boro boobo no wonji ga yadda nda Yesu a cimi waazo sabbay se. Amma boro yan mana fun a banda zama i bay kan nga no ga ti Almasiifu kan Irikoy suuban, nga no ga ti nwaaro kan fun beene kan ga borey no alzanna. Yadin no aran mo da aran du ga faham may no ga ti Yesu Almasiifu, aran si ye ga boro kulu gana kala nga. Yesu hinne no ga ti bafunay fuuma. Nga no ga ti nwaaro kan ga boro no bafunay, nga no a boro bina num boro du margasinay hanno nda Irikoy. To, iri hangankoy, aran ga baa margasinay hanno nda Irikoy ne ndunna bon kala allahara? Wa Yesu sanney wo lasaabu kan a ci Matta 11:28 ka ra a ga ne: " aran jaraw tinokoyey, aran kan farga, wa ka ay do, ay ga aran no fulanzamay." , nda wo kan a ne Yahaya 6:35 ra kan ga ne: " Ay no ga ti bafunay nwaaro, boro kan yadda ay gaa si haray, a si jaw." To, iri hangankoy, kala day iri ma ne aran ma fonda goy nda hanganyano, da Irikoy yadda, iri hino cawo ra, ma te kan jama nda jama kan go Yesu banda kar -gafayano no iri ga di Irikoy ma

albarka dan aran gaa. Aran ma si diragan Yahaya6:35 kan ga ne: " Ay no ga ti bafunay nwaaro, boro kan yadda ay gaa si haray, a si jaw."

Yesu maa gaa fayano kan te jama game ra.

Iri hangankoy kulu iri go ga salam aran gaa koy hanna ma gaa kan ga ba iri kulu ma faham nda faaba fonda kan a feeri kan ga nan iri ma nga bay ga goro lakkalkanay ra nda nga ga du ga ciya adilyan nga jine. Binekaanay beeri no iri se iri ma iri "adiltaray fonda" wo toonandi aran do hunkuna.

Iri cawo kan bisa ra, iri di kan buuruize 5 nda hamiisa 2 no Yesu na boro kan ga too boro 5000 nwaarandi nda kala i kungu. Wo din sabbay se boro boobo na a gana, amma Yahaya 6:26-27 ra Yesu ne i se: "manti nwaaro kan ga bisa se no aran hima ga goy bo, amma wa goy nwaaro se kan da aran na a nwa aran ga du fundo kan ga duumi." Aya 35 ra a ye ga ne i se: "Ay no ga ti bafunay nwaaro, boro kan yadda ay gaa si haray, a si jaw." Amma borey bayano kulu ye ga fun Yesu banda zama i soofa nwaaro kan ga gaham cina ga bisa wo kan ga fundi cina. Linjila ra no iri ga ye ga caw ga di mate kan cine Yahudancey addiini jine borey na Yesu tangam nda, nda mate kan wodin kande fayan borey game ra. Amma iri ma fongu kan addiino jine borey kan ti "farisi fonda borey" nda Yahudancey kulu ngey kayey naamey banda no i go. Silman kayna day, da i ga baa ga nwa, i gonda mate kan cine i ga nunay nda. Inwaari jiney mo i gonda mate kan cine i ga i num nda ga i halalandi nda. Matta 15:1-9 ga ne: "Farisi fonda borey nda hantumkoy fun Jeruzalem ga ka Yesu do ga a ha ga ne: ifo se ni taalibey go ga zunubo wo te, zama si ngey kambey num ga nwa? Yesu tu i se ga ne: ifo se aran mo na Irikoy sanna daaru ga sambu aran kayey naamey? Irikoy ne aran ma aran na nda aran baaba beerandi, amma aran nekan a ga tilas i gaa no i ma hagoy nda aran. "Aran wo munaficiyan no, annabi Isaya ga cim kan a na : borey wo nda mee no i go ga ay beerandi nda, i biney si ay gaa, i beerandiyano kan i go ga te ay adamize miila do no a fun." Aran di ma te kan cine Yesu na farisi fonda borey nda addiino cawandikoy munacifitara bangandi nda? Boroyan no kan borey se no i go ga cabe kan ngey ga baa Irikoy amma a si i biney ra. Ikambey, i cey, nda i mohara kulu ga hanan amma biney too nda zunubi. Bine hanno bisa gaham hanante. Alwala si bine ciya hanante. Da aran na jinay kan ra birji go banda num, wodin ga a rahara num wala? A si te! Yadin cine no Yahudancey alwala si zunubo kan go i biney ra ka. Wodin fondo ra no Yesu ne i se: "Aran wo munaficiyan no, annabi Isaya ga cim kan a na : borey wo nda mee no i go ga ay beerandi nda, i biney si ay gaa, i beerandiyano

kan i go ga te ay adamize miila do no a fun." Wodin banda no "Yesu na jama ce ga ne i se: wa hangan ga maa, manti hari kan ga furo boro mayo ra no ga a ziibandi bo, amma sanno kan ga fatta boro mayo ra no ga a ziibandi. Kala a taalibey ka a do ga ne: ni bay kan ni sanno din mana kaanu farisi fonda borey se wala? Ane i se: turi kulu kan man Irikoy no na a duma kulu no i ga a dagu ga furu. Wa moor ey zama danaw yan no kan go ga danaw yan candi. Da dnaw go ga danaw candi, ikulu no ga kan guuso ra. Pier ne a ma sanno din feeri ngey se. yesu ne: aran mo sinda lasaabu no? Aran si bay kan hari kan furo mee ra kulu gunde ra no a ga koy, wodin banda i ma a ka taray ga furu. Amma hari kan fatta mee ra kulu bine do no a fun, nga mo no gaboro ziibandi. Zama bine do no miila laaley kulu ga fun: zina,waykuuray, zaytaray, taari seeda nda jan-ga-Irikoy-bayan. Wone no ga boro ziibandi, amma boro ma nwa ni mana ni kambey num si boro ziibandi.": Matta 15:10-20. Matta 15:29-31 ga ne: " Yesu dira nodin , a go ga Galile teko casu kala a kaaru tondi kuukey bon nan kan i kande a do fanakayan nda lutuyan nda malatikom boobo, a na i kulu safar.Borey kulu maa kaani kan danawey di, fanakey dira, lutey maa, malatikomey kulu du baani. I na Irikoy fonda goy." Matta 16:1-4 ga ne: " farisi fonda borey nda sadusi fonda borey ka Yesu do ga ne a ma cabengey se seeda fon kan fun Irikoy do. Yesu ne i se: wicirkambu da aran di kan beena hiiri, aran ga ne kan beena ga te hari hunkuna. Aran ga beena alhaalo bay amma aran si alwaatey barmayano bay! Zinateeri yaamo yan kan go ga beene seeda ha, seeda kulu no i si cabe aran se kan na ka Yunusa wono. Yesu dira ga fand ey." Matta 12:40-41 ga ne: " sanda mate kan Yunusa te cin 3 nda zaari 3 hamiisa gunda ra, yadin cine no boro izo ga te cin 3 nda zaari 3 laabo cire; Yunusa alwaato borey ga tun ga aran ciiti zama i tuubi kan i maa Yunusa waazo, aran di mo boro kan beeri nda Yunusa." Fonda din ra, Yesu go ga ci borey se no kan mate kan jirbi 3 banda no Yunusa fattahamiisa gunda ra, jirbi 3 buyan banda no Almasiifu ga ye ga tun ga cabe borey se kan nga no ga ti Almasiifu kan fun beene. Iri ga konda iri Linjila ra cawo nda jine ga di ma te kan cine addino jine borey na ngey biney daabu nda Irikoy sanno se. Wodin fonda ra no Yahaya 7:1-17 ga ne: " Wodin banda no Yesu go ga Galile laabo windi , a si baa nga ma koy Jude zama Yahudancey go ga ceeci ngey ma a wi. A ga ga gar mo kan Yahudancey nda hutancey jingaro maanu. Borey ne a se ngey ma koy Jude hala nodin borey mo ma di dambara goyey kan a go ga te. I ne boro ga cim, ni si ni goyey tugu. Da cimo no ni go ga salan, ma ni bon bangandi borey se. Boroyan no kan mana ba yadda nda a.Yesu ne i se: ay alwaato mana too jina, amma aran wo, aran wono too, zama ay wo borey ga konna

ay zama ay go ga i goy laaaley ci i se sabbay se. Aran wo ma koy jingaro do, amma ay wo ay alwaato mana too jina. Yesu wo ye ga goro Galile. Yesu mo na i gar nodin tuguray ra. Yahudancey go ga a ceeci . I go ga ne: man no a go? Boro foyan go ga ne kan boro hanno no, afoyan go ga ne kan borey darandiko no. Amma borey kulu no si sanno din ci taray kwaaray zama i ga hamburu Yahudancey. Kan Yesu sintin ga borey waazu, Yahudancey ne bora kan mana caw no ga Irikoy sanno bay yacin ne? Yesu ne i se : ay waazu mana fun ay bumbo do amma Irikoy do kan na ay donton. Boro kan yadda nda Irikoy sanno ga bay kan sanniyar no kan mana fun ay do, amma Irikoy kan na ay donton do no i fun." Yahaya 7:19-24 ra no Yesu ga ne: " Musa mana lordey no aran se no? Aran si ga goy nda a mo. Ifo se aran go ga ceeci ga ay wi? Borey ne a se: ni kan follokom no, man no go ga ceeci ga ni wi? Yesu ne i se: ay na hari yan te kan na aran dambari, hariyan go no kan Musa ci aran se kan borey do no i fun, amma aran go ga goy nd ey.Da aran go ga zankey dan -bangu asipti zaaro hane, ifo se aran ga futu da ay na boro yan no baani asipto zaaro hane? Aran ma si boro ciiti diyan ra amma wa bora ciiti nda cimi." Yahaya 7:30-32 ga ne: " I ceeci ngey ma a di, amma i mana hin zama a alwaato mana too jina.Boro boobo no yadda a gaa kan ne: da manti nga no ga ti Almasiifu, man no ga hin ga harey din te kan a te?Kan alfaga beerey nda farisi fonda borey maa ciina kan borey go ga te a bon , i di care ngey ma a di." Yahaya 7:37-38 ga ne : " alwaato din jingar beero hane no Yesu tun ga kay ga ne: boro kan go ga maa jaw ma ka ay do ga, a jawo ga ban.Boro kan yadda ay gaa no ga du isa haro kan ga zuru a cire, sanda mate kan Irikoy sanno na a ci nda." Yahaya 7:40-53 ga ne: " Jama ra boro boobo ne kan bora wo nga no gati Almasiifu, afoyan mo ne kan Glile no Almasiifu ga fun mo day? Manti Dawda kwaara ra Betelehem no annabey tirey ne a ga fun? Yanje tun i game ra, amma boro kulu no mana hin ga a di. Soojey ne addiini jine borey se: ifo se aran mana a di? Boro kulu no mana a sanney din dumo din cine te. Amma Nikodem kan kokor ga ka ne kan ngey lordo ra, i si boro ciiti da i mana hangan a se. I ne a se: ni mo i laabu boro no? Ma guna ga boori ni ga di kan annabi si hin ga fun Galile. Wodin banda no borey kulu ye fu." Iri ga gayi ne hunkuna, iri di kan farisi fonda borey nda addiino jine borey ceeci ngey ma Yesu di amma i mana hin, zama alwaato kan Almasiifu hima ga bu zunubikooney se mana too jina. Adiini jine borey bayano kulu biney no ga sandi. I soola no ngey ma ban nda Yesu nda borey kulu kan yadda nda a . Yadin no iri di kan Yesu sanno bon, borey fay, fayandi hinka:

Boey kan ne boro hanno no nda

Borey kan ne borey darandiko no.

Afo yan mo ne waati fo no Almasiifu ga ka ga dambari hari yan te kan bora wo mana te?

Boro jarey kulu ne kan Almasiifu no. To, iri hangankoy, aran diyano ra, Yesu wo, may no? Aran yadda kan nga no ga ti Almasiifu kan bon annabey kulu salan? Wala aran go ga miila no kan nga nda annabey kulu afo no? Aran ma si yadda boro kulu ma si aran darandi, zama a do no aran siba fulazama go! Aran ga Yesu bay nda cimi? Aran ga bay ifo se no a hay nda hari kan se a ka ndunna ra? Yahaya 14:6 ga ne: " ay no ga ti fonda, cimo nda bafuna, boro kulu no si di baabo kala day da bora ka ay do." Yahaya 18:37 mo ga ne: "ay hay no zama ay ma cimo ci borey se. Boro kulu kan cimi no a ga goy nda, ay se no a ga hima ga hangan." Iri ga gayi ne, da Irikoy yadda hino iri ga di kan Yesu na boro fo safar kan za a hayano hane no i na a hay nda doori. Kala day iri ma ne Irikoy ma aran albarkandi. Aran ma si dirgan Yahaya 18:37 kan ga ne: " boro kulu kan cimo no a ga baa, ay sanno no a ga hangan."

Ndunna annuura.

Iri hangankoy kulu iri go ga salam aran gaa koy hanna ma gaa kan ga ba iri kulu ma faham nda faaba fonda kan a feeri kan ga nan iri ma nga bay ga goro lakkalkanay ra nda nga ga du ga ciya adilyan nga jine. Binekaanay beeri no iri se iri ma iri "adiltaray fonda" wo toonandi aran do hunkuna.

Iri cawo kan bisa ra iri di mate kan addiino cawandikoy nda farisi fonda borey na Yesu wow nda, ga ceeci ngey ma a wi. Amma i mana hin, zama a buyano alwaato mana too jina. Hunkuna iri ga di mate kan Yesu ye ga salan ise koyne nda danaw fo kan a no mo. Iri hunkuna cawo se no iri ga ne ndunna annuura. Yahaya 8:2 ga ne: " za susuba, Yesu furo Irikoy beerandiyano fuwo ra ga sintin ga borey waazu." Yahaya 8: 12-14 ga ne: " Yesu ye ga ne i se: ay no ga ti ndunna annuura, boro kulu kan ka ay do, si goro kubay ra, amma bafunay annuura ra no bora ga goro. Wodin maa gaa no farisi fonda borey a se ni no go ga a ci ni bon se, yadin gaa man ti cimi no. Yesu ne ise: ba kan se ay no go ga a ci, ay wo ga bay nan kan ay fun nda nan kan ay go ga koy, amma aran wo si bay nan kan ay fun nda nan kan ay go ga koy." Aya 23 ra no a ne i se: " aran wo laabo bon boro yan no, ay mo beena ra boro no, aran wo ndunna woneyan no, ay wo binde manti ndunna wone." Aya 25 ga ne: Ni wo may no? Yesu ne i se: wo kan ay ci aran se za sintina." Aya 28 ra, Yesu ne i se: "da aran na ay beerandi don aran ga bay nan kan ay fun nda koyne hari kulu kan ay go ga te kulu bora kan na ay donton do no a fun." Yahaya 8: 32-59 ga ne: " aran ga cimo bay, cimo din mo no ga aran burcinandi. I ne a se: ma te no ni ne, cimo ga iri burcinandi? Iri ya Ibrahim gaa no iri fun, iri mana bay ga te boro fo se banna. Yesu ne i se: boro kulu kan na zunubi te ciya zunubi se banna da no ya. Banna si ciya windo ra ize, burcino no ga ti windo ra izo. Da windo ra izo na aran burcin, aran ga burcin day no. Ay ga bay kan Ibrahim gaa no aran fun, amma ay sanney sinda aran do beeray wodin se no aran go ga ceeci ga ay wi. Wo kan ay di ay baabo do bon no ay go ga salan aran se, aran mo wo kan aran di aran baabey do bon no aran go ga salan. I ne Yesu se ngey baabo ga ti Ibrahim. Yesu mo ne i se: da aran ya Ibrahim gaa no aran fun, Ibrahim goyey no aran hima ga te, man ti ay kan go ga cimo ci aran se no aran ga ceeci ga wi. Ibrahim mana wodin te. Aran baabey goyey no aran go ga te. I ne a se: iri man ti ize yaamo yan, iri kulu baaba follon no go iri se ga ti Irikoy. Yesu ne i se: da Irikoy ya aran baaba no don

aran ga yadda ay gaa zama a do no ay fun. Ay mana ka ay bon maa gaa, nga no na ay donton. Ifo se aran si ga ceeci ga faham ay sanney se? Saytan no ga ti aran baaba zama a goyey no aran go ga ceeci ga te. Za sintina Saytan wo boro-wi no, a si cimo bay zama a sinda cimi. Taari wo a wone no, nga no gati taari baaba. Ay kan go ga ciimo ci se no aran si hangan. Aran ga hin ga ci ay se zunubo follon kan ay te? Boro kan ga baa Irikoy, Irikoy sanno no bora ga hangan, aran wo si Irikoy sanno hangan zama aran si baa Irikoy. Yahudancey ne a se: iri sinda fondo iri ma ne kan ni ya samari boro no nda kan ni ya follokom no? Yesu ne i se: ay manti follokom, ay baabo no ay go ga beerandi, aran mo go ga ay kaynandi. Man ti ay bon no ay go ga ceeci ga beerandi, amma ay ga bay no kan boro kulu kan yadda nda ay sanney si bu. Yahudancey ne kan soho day no iri bay kan ni ya follokom no. Ibrahim bu, annabey kulu bu, ni ma ne kan boro kan yadda ni gaa si buyan taba, ni beeri nda iri baabo Ibrahim nda annabey kulu kan bu no? Ni wo may no? Da ay no go ga ay bon beerandi, ay beerandiyan yaamo no, ay baabo kan se aran ne aran baaba no na ay beerandi. Ay wo ga a bay, zama da ay ne kan ay si a bay, ay ciya taarikom sanda aran. Ibrahim bumbo maa kaani kan a maa kan ay go ka. Yahudancey ne a se: ni kan sinda baa jiiri 50 no ga ne kan ni di Ibrahim? Yesu ne i se: ay wo na Ibrahim jin. Wodin se no kala i na tondiyan sambu ga a catu. Amma Yesu fatta ga fand ey jingara ra." Yahaya 9:1-41 ga ne: " Kan Yesu yan go ga bisa, i di boro fo kan i hay danaw, a taalibey ne a se: Rabbi, ci iri se nga wala a hayrey no na zunubi te kan nan i na a hay danaw? Yesu ne i se: ira baa afo no mana te zunubi, amma nga goyey no Irikoy ga baa borey ma di. Zaari kan mo ga di no ay ga goyey te kan bora kan na ay donton te, zama cin ga ka kan hari kulu no borey si di. Ay no ga ti ndunna annuura za day kan ay go ndunna ra soho. Kan Yesu na wodin ci, a na laabu lokoloko ga a tuusu danawo moy gaa ga ne i ma koy ga nga moy num Siloe haro ra. A koy mo kan a ye ga ka, a di. A goro-ga-siney nda borey kulu kan ga a bay ne, manti barkarka din no kan iri kulu ga bay? Boro jarey no nga no, jarey mo ne man nga no. Kala nga bumbo ne: ay day no. Borey ne a se mante no ni moy te feeri? A ne i se kan Yesu no na laabu tuusu nga moy gaa, ga ne nga ma i num Siloe haro ra. Farisi fonda borey ne kan bora din manti Irikoy boro no zama asibti zaaro hane no a na goyo wo te. Boro jarey ne kan da zunubikooni no don a si hin ga goyey wo dumi te. I ne danawo se, ifo no ni wo ga hin ga ne a bon? A ne i se kan annabi no. Yahudancey ne kan ngey mana yadda hala danaw no kala day da a hayrey ka jina. I ne kan aran ize no kan aran ne danaw no i na a hay, mate no a te ga di? Iri ize no amma iri si bay mate kan a te ga di nda bora kan

nan a di. Wa a ha za day kan nga bon dottijo no. Yahudancey hamburkoma se no danawo hayrey ci yadin, zama i ne kan boro kulu kan yadda kulu si ye ga furo ngey jingara ra koyne. A banda no i ye ga a ce ga a ha hayan sintina cine. A ne I se, ay si bay hala a ga Irikoy bay wala a si, amma ay wo danaw no soho mo ay go ga di, aran ga baa aran ma ciya a se taalibiyar no? I na a wow ga ne a se kan nga no ga ti a taalibi, ngey wo Musa taalibiyar no, bora wo iri si bay nan kan a fun. Danawo ne i se baa kan aran si bay nan kan a fun, nga day no na ay moy feeri. Iri kulu no ga bay kan Irikoy si maa zunubikooney se, boro kan ga goy nda a sanno se no a ga ta. Aran mana bay ga di boro kan na boro kan hay danaw moyzey feeri. Bora wo da manti Irikoy do no a fun, a si hin ga wone te. I ne a se ni kan hay zunubi ra no ga ne ni ga iri cawandi? I na a gaaray ga ka taray. Yesu na a gar nodin ga a ha hala a yadda nda boro izo? A ne: may no ga ti Rabbi hala ay ma yadda nda a? Yesu ne a se kan bora kan go ga salan a se no. Nga mo ne kan nga yadda nda a. Yesu ne a se: ay ka ndunna bon no zama ay ma borey ciiti, borey kan si di, ma di, borey kan ga di ma dana. Farifonda boro foyan ne a se: iri mo danaw yan no? Yesu ne i se: da aran wo danaw yan no do aran sinda zunubi, amma aran ne kan aran go ga di, amma aran too mo nda zunubi." Yadin cine no Yesu na danawo din no mo nda, yadin mo no a salan Farisi fonda borey se nda. Danawtara kan Farisi fonda cabe mana too woka i cabe Yesu se zama i wonji cimo. I ceeci ga Yesu catu nda tondi zama daabante no i moy go Almasiifu sanno se, za sintina no a go no. Iri hunkuna cawo ra, danaw hinka dumi no iri di: boro kan kan si di nda mo nda danawo kan bina no dana. Bine danawtara jaase mo wono, zama ba da boro si hin ga di ndunna harey, da boro moy nda boro bina kulu no dana, boro si hin ga di Irikoy misey. Irikoy sanno ga ci iri se kan adamizey kulu biney nda i moy no dana, zama da iri gaabo ra no iri go ga Irikoy annuura ceeci, iri si hin ga di a. Irikoy na faabafondo feeri iri se amma, kas, adamizey baayano kulu nda ngey zunubey o i ga bu nda. Wodin fonda ra no Irikoy sanno ga ne iri se Oze 4 ra "wa Irikoy sanno hangan... ay takaharo go ga halci no zama i si ay bay, za day kan ni wonji Irikoy, nga mo wonji ni." Irikoy labaari kaana ga ti kan Irikoy si ba iri ba boro fo ma halci, a se no a na Yesu Almasiifu samba iri se. Annabi Zakariya ne kan " Yesu no ga ti annuura kan Irikoy samba a ma kaari borey kan go kuba ra se." Iri ga aran fonda goy, Irikoy ma aran albarkandi; aran ma si dirgan Yahaya 8:12 kan ga ne: " ay no ga ti ndunna annuura; boro kan yadda nda ay si dira kubay ra, amma fundi annuura ra no a ga dira."

Rabbi darzanta

Iri hangankoy kulu iri go ga salam aran gaa koy hanna ma gaa kan ga ba iri kulu ma faham nda faaba fonda kan a feeri kan ga nan iri ma nga bay ga goro lakkalkanay ra nda nga ga du ga ciya adilyan nga jine. Binekaanay beeri no iri se iri ma iri "adiltaray fonda" wo toonandi aran do hunkuna.

Iri cawo kan bisa ra, iri di Yesu na danaw fo moy feeri. Hari kulu no si mongo Yesu se zama Irikoy biya no kan bare ga ciya boro ga ka ndunna bon. Agonda hini haw nda teekey nda ganjey nda doorey nda buyan bon. Borey baayano kulu mana faham kan nga no ga ti Almasiifu bakan se ikulu di a. Borey go day ga a sambu sanda annabey kulu cine amma i si bay kan Irikoy na nga hina kulu no a se. I si bay kan Yesu no gati bora kan se Irikoy na nga gaabo nda nga hina kulu no. Iri hunkuna cawo ra no iri ga di kan Yesu se no Irikoy na nga gaabo nda nga hina kulu no. Iri ga di mate kan cine a na Irikoy annuura bangandi nga taalibi hinza fo se tondi kuukey bon. Wodin fondo ra no iri hunkuna cawo iri ga ne a se: "annuura koyo" Luka 9:18-19 ga ne: "han fo kan Yesu go ga te addua, a ne nga taalibey se: jama diyano ra ay wo may no? I ne a se kan boro jarey ga ne kan ni no ga ti Yahaya bapstima teeka, jarey ga ne kan Iliya no, borey cindo mo ga ne kan ni wo annabey ra afo no kan ye ga ka. Yesu ye ga i ha ga ne "aran binde, ay wo may no?" Taalbey ra afo kan ti Simon Pier ne a se kan "ni no ga ti Almasiifu, Koyo kan ga duumi izo." Cimo, Yesu hayano din iri kulu no ga hima ga tu a se. Aran kan go ga hagan fa, aran diyano gaa Yesu wo may no? Aran ga miila kan annabi hinne day no wala aran yadda nda Simon sanno kan a ne kan Irikoy do no a fun beene? Aran yadda kan Yesu no ga ti Faabaka kan Irikoy soola za alwaato kan Adamu nda Haawa na zunubo te? Aran yadda kan Yesu se no i ga ne "koy beero izo", Irikoy sanno kan fun beene? Aran ga bay kan boro boobo si yadda i ma ne Yesu se Irikoy ize, zama i go ga miila no kan sanda yadin ga Irikoy hiiji no ga du ize. Amma iri ma bay kan Irikoy beera bisa nodin. Irikoy ya biya no, a mana hay i mana a hay mo. Amma wodin kulu mana ganji Irikoy ga ne Yesu se nga izo. Saa mate kan cine iri jin ga ci aran se silman ra, da Nizer boro fo fatta Nizer ra, i ga ne a se Nizer ize, man ti Nizer hiiji ga du ize no bo. Amma zama Nizer no a fun se no i ga a ce Nizer ize. Yadin cine no Yesu go nda ,ha ba wondiya kan si alboro bay ga a hay, Irikoy do no a goro, zama a se no i ga ne Kalmatulah nda Ruuhullah, Irikoy sanno nda Irikoy biya. Yesu hinne se

mo no i ga ne Koy beero ize zama nga no gati Irikoy sanno kan go Irikoy do za sintina. Hari no kan ga boro di dambara amma cimi sanni no. Irikoy na Yesu samba ndunna bon man ti hinne a ma iri faaba iri zunubey gaa bo, amma a ma cabe iri se ma te kan Irikoy bumbo go nda. Yesu no cabe iri se ne ndunna bon ma te kan Irikoy ga hima nda. Boro kulu kan di Yesu ga bay ma te kan Irikoy bumbo da go nda. Mate kan Irikoy go, yadin no Yesu go sama Irikoy sanno no , a biya no. Iri yadda wala iri wonji ga yadda, Yesu ya Koy beero ize no, cimi no kan si tun. Iri ga caw Matta 16:21-23 kan ga ne: " Yesu sintin ga cabe nga taalibey se kan nga ga koy Jeruzalem ga taabi han alfaga beerey kambe ra kan yan ga nga wi, jirbi 3 banda nga ga ye ga tun. Pier ne a se kan Irikoy si yadda wodin ma te a gaa. Kala Yesu ne a se: mooru ay, ni ga furo ay zekoy ra, Irikoy miila nda borey miila man ti afo." Aran maa hari kan Yesu ne kan nga ga koy Jeruzalem ga nga kuro mun zunubikooney zunubey yaafayano se. A ne kan " alfaga beerey ga nga gurzugay, i ga nga wi, amma jirbi hinanta nga ga ye ga tun koyne." Amma Pier wo di kan Yesu kan gonda hini nda gaabi hari kulu bon si yadda nda taabandiyano din hala da i ma a wi, wodin se no Pier ne kan Irikoy si yadda wodin ma ka a gaa. Amma Yesu wo ga bay kan wodin maa gaa no nga ka, a sabbay se no a ne: " mooru ay, ni go ay zekoy ra, Irikoy miila man ti borey miila no." Yesu wo ga bay kan nga ka no ga feeji sarga toonandi kan bon annabey salan za gayyan. To, iri hangankoy, hari follon no aran mana hima ga dirgan iri hunkuna cawo ra kan ti kan Yesu Almasiifu no ga ti boa kan Irikoy samba a ma nga kuro dooru zunubikooney ma du ngey zunubey yaafa. Iri cawey kan ga ka ra, da Irikoy yadda iri ga di ma te kan wodin te nda Jeruzalem ra ma te kan cine Irikoy annabey na a ci nda. Iri hangankoy, bada boro yan go no kan go ga waazu yan te kan ga fayanka nda wo kan annabey ci, aran ma bay kan Irioy sanno no ci kan Yesu Almasiifu bu, a tun mo jirbi hinzanta hane zama hari no kan fun Irikoy do. Nga no ci kan a ga bu, a ga ye ga tun mo. Yesu no yada nga ma bu sanda sargay cimi-cimo. Zama iri kulu no a ga baa, a si baa iri baa boro fo m halci. Iri ga caw ga di jirbi 7 banda kan Yesu na sanno din ci nga taalibey se hari kan te. Matta 17:1-2 ga ne: " Yesu na Pier nda Zaku nda Yahaya nda Yahaya kayno sambu ga kond ey tondi kuuku fo bon, i jine no i di kan a moyduma bare ga naala sanda wayna, a bankarey mo sanda haabu." Matta 17:4-9 ga ne: " Pier ne Yesu se: a boori kan iri ka ne, da ni ga baa iri ga huklum fo cina ni se, Musa se afo nda Iliya mo se afo. Kan a go ga salan kala buru fo ka ga a daabu. Kala jinde o fun beene kan ne: wo ne no ga ti ay izo kan ay ga baa gumo, aran a hangan a se. Kan a taalibey maa wodin, i hamburu gumo. Amma Yesu maan ey ga i ham ga ne : wa si hamburu.Kan i

tun, Yesu hinne no i di . Yesu ne i se kan i ma si wo kan di din ci boro kulu se kala day han kan hane nga bu ga ye ga tun." Aran faham nda hari kan Yesu ci nga taalibey se tondi kuuko bon? Haro kan te din, hari no kan ga beejandi, a ga dambarandi mo. Iri di kan Yesu monduma nda a bankarey kulu no kwaaray sanda haabu. Annuura no kan ga hamburandi, a ga beejandi mo, nga no ga ti Irikoy annuura kan zumbu Yesu bon. Musa nda a banda annabey annuura kan bangay kubayan hukkumo ra annuura no Yesu bangandi nga taalibi hinza din se. Irikoy mo na nga annabl hinka Musa nda Iliya din bangandi Yesu se, i ma salan a se a buyano kan a ga te Jeruzalem ra din bon. Iri di mo kan buru fo na a daabu kan ra jinde fo ne kan" bora wo no gati ay izo kan ay ga baa gumo.Aran ma hangan a se." Ifo no ga ti wone wo kulu maana? Ifo se Irikoy na wone kulu te Pier nda Yahaya nda Zaku jine? Irikoy ga baa no nga ma cabe i se no kan Yesu no ga ti Faabaka kan nga samba kan ga ndunna borey kulu faaba ngey zunubey gaa, kan se borey kulu hima ga hangan. Yadin mo no Irikoy sanno ga ne Yahaya 5:23 ra kan ga ne: " boro kan si izo beerandi kan baabo samba, baabo bumbo no bora si beerandi." wodin fonda ra no Ibraniyey 1:1-4 ga ne: " wodin foda ra no, sorro boobo Irikoy salan annabey se kan Yesu no gati alwaati kokoranta bora kan bon nga salan annabey kulu se iri kayey se. Nga no ga nga tubu, a maa gaa mo no nga na ndunna taka. Yesu no ga nga annuura kan nga beera cabe borey se, kan ga nga sanno gayi,kan da na borey zunubey yaafa banda nga no ga goro ay kambe-nwaaro bon, boro mo no kan beeri nda maleekey kulu." To, iri hangankoy, aran yadda kan Yesu no ga ti bora kan ti Rabbi darzanta kan fun Irikoy do beene? Wala aran mo go ga di a day no sanda annabey kulu cine? Hala iri ga fay, iri ga di hari kan a taalibi hinka kan ti Pier nda Yahaya ci a bon haro kan i di a te tondi kuuko bon.Bitros2, 1:16-18 ga ne: " man ti handiri sanni no ay go ga ci aran se bo, hari no kan ay di nda ay mo, zama ay maa no kan Irikoy bumbo jinda kan ne bora wo no ga ti ay izo kan ay ga baa guumo, jinde no kan ay maa kan fun beene Irikoy do, alwaato kan in nda go tondi kuuko bon beene." Ataalibo Yahaya mo seeda si kala Yahaya1:1:1-2 ga ne: " Hari no kan iri di nda iri moy kan iri ham nda iri kambey kan ti Irikoy cimi sanno... Cimi sanno no kan fun Koy beero do kan sinda sikka kulu." korintey 1, 2:6-8 mo ga ne: " Amma boro kan si Irikoy bay si hin ga faham Irikoy sanney se, zama bora diyano ga sanda follay sanniyen no, zaday kan bora si hin ga faham biya ra sanni se. lakkakooney se no Irikoy go ga salan kan yan ga bay hari kan Irikoy cinga annabey se za gayan, zama borey kanyan na Almasiifu kanji, da i ga bay no do i si a te." Irikoy ma aran

albarkandi. Iri ga aran fonda goy nda hanganyano, ara ma si dirgan mo Matta 17: 5
kan ga ne: " wo ne no ga ti ay izo kan ay ga baa gumo, wa hangan a se."

Kurko hanna.

Iri hangankoy kulu iri go ga salam aran gaa koy hanna ma gaa kan ga ba iri kulu ma faham nda faaba fonda kan a feeri kan ga nan iri ma nga bay ga goro lakkalkanay ra nda nga ga du ga ciya adilyan nga jine. Binekaanay beeri no iri se iri ma iri "adiltaray fonda" wo toonandi aran do hunkuna.

Iri cao kan bisa ra iri di kan Yesu kan ga hari kulu bay sintin ga ci nga taalibey se kan Jeruzalem no nga ga bu, nga buyano jirbi hinzanta nga ga ye ga tun koyne. Yesu ga bay no kan ga ka ndunna ra no ga nga kuro mun zunubikooney a ma du ngey zunubey yaafa. Iri di mo annuura kan zumbu a bon alwaato kan nga nda a taalibey go tondi kuuko bon. Yadin cine no Irikoy anneema zumbu nda a bon kala a moyduma nda a bankarey kulu kwaaray sanda haabu. Hunkuna iri ga di kan Yesu ga nga ganakoy deedandi nda feejiyan kan kungu. Wodin se no iri ga ne iri hunkuna cawo se "kurko hanna." Iri di mo kan annabey tirey ra, Irikoy ga ne adamizey se feejiyan kan daray kan sinda kurko. Iri ga bay mo kan Irikoy si baa adamize kulu ma halci ga ciya sanda feejiyan kan sinda kurko. Wodin se no a kande iri se Faabako kan iri no lakkalkanay ga iri wa nda Saytan nda zunubi nda allara danji bango. Kurko hanna din kan Irikoy samba aran ga a bay? Da aran sia bay kala day aran ma hanga jeeri ga maa hangan hari kan Yahaya 10: 1-2 ga ne: "ay ga ne aran se boro kulu si furo nda alman kalo mayo, bora din zay no, fondo-gaaruko no. Almaney kurka wo, kalo mayo no a ga furo nda." Yahaya 10:6-7 mo ga ne: "Yesu na deedandi sanno din ci i se amma i mana faham, Yesu ne i se koyne: almaney kalo mayo din ay no." Yahaya 10:9-15 mo ga ne: "ay no ga ti kalo mayo, boro kan furo nda ay do, ga du faaba, a ga fatta, a ga furo mo ga du nwaari nda han, zayo wo zaytaray nda wiyaranda hasaraw se no a ga ka, ay wo no feejey ma du hallasi se no ay ka, hallasay kan sinda cine. Ay no ga ti kurko hanna, zama kurko hanna wo ga nga almaney sabbay se no a ga nga bon no. Yahaya 10:17-21 mo ga ne: "Zama ay baaba ga baa ay se no ga yadda ay fundo ma fun zunubikooney se, a ga yadda mo ay ma ye ga tun koyne. Boro kulu no si hin ga ay fundo ka, ay bumbo no ga yadda ga ay fundo no zama ay gonda hin kan ga ye ga tun koyne, zama hari no kan ay du ay baaba do. Wodin no kande kan Yahudance jarey ne kan a follo no, ifo se borey ga hangan a se? Boro jarey mo ne kan a mana follo, follokom ga hin ga danaw mo feeri no?" Yahaya 10:24-39 mo ga ne: "Yahudancey

na Yesu ha ga ne: da ni ya Almasiifu no, ni ga hin ga iri fahamandi? Yesu ne i se: ay jin ga a ci aran se amma aran mana yadda. Dambara goyey kulu kan ay go ga te ay baabo maa hinne ga wasa . Aran si yadda zama aran manti ay jama, ay jama wo ga ay jinda bay, ay mo ga i bay, i ga ay gana mo, i si halci, ay no ga i no fundo kan ga duumi, boro kulu mo si hin ga i ta ay gaa. Boro kulu no si beeri ga too ay baabo kan na i no ay se. Ay nda ay baabo kulu afollon no. Yahudancey ye ga tondiyan sambu ga soobay ga a catu, Yesu ne i se: ay na goy hannoyan kan fun Irikoy do te aran se, i ra wofo se no aran go ga ay catu? Yahudancey ne a se kan man ti a goyey sabbay se no, amma zama a na bon deedandi nda Irikoy sabbay se no. Yesu ne i se : manti a go Irikoy tira ra hantumante kan boro wo irikoy kayna no, da adamize kan se Irikoy salan a ne a se irikoy kayna, sanku fa bora kan a donton ndunna faabayano maa gaa? Zama kan ay ne kan ay ya Irikoy izo no se no aran ne kan ay te zunubi, da goyey kan ay go ga te ya ay baabo kan na ay donton goyey no, yadin gaa aran ma yadda kan ay nda ay baabo kulu afollon. I ceeci koyne ngey ma a di, amma a fatta i gama ra ga dira." Iri ga kay kayna. Ifo no Yesu ne Yahudancey se? Za day kan iri alwaato si wasa iri ma di Yesu sanney kulu hunkuna, iri ga kay sannu hinka wo bon kan a te kan ga ti "almaney kalo mayo" nda "kurko hanna" Iri di kan Yesu na adamize deedandi sanda feeji kan sinda kurko, a ne Yahaya 10:9 ra " ay no ga ti feeji kalo mayo, boro kan yadda ay gaa, ga du faaba." Ifo se Yesu ne kan nga no ga ti kalo mayo? Zama feeji kali wo me follon no i ga ka a se kan gaa almaney ga furo. Da almaney furo kalo ra, kurka no ga i batu kalo mayo gaa, kan baa ganji alman fo ka kan ga baa nga ma i nwa, kalo mayo no a ga furo nda kan mayo gaa kurka go, kurka ga hin ga ganji almano din gaaay. Yadin gaa, kurka bumbo no ga ti "kalo mayo." Yadin gaa ii faham kan da boro ga baa boro ma ciya Irikoy wone kala day da boro yadda nda Yesu. Da boro ga baa boro ma koma Saytan kambe, ga wa nda hasarawo kan zunubi ga kande, boro ma du ga du alzanna, Yesu do boro hima ga ka. Wodin fondo ra no Diyey teerey 4:12 ga salan Yesu bon sanda ya cine: " faaba si boro kulu do, zama beena cire maa kulu si no kala day bora kan Irikoy no fondo a ma borey faaba." Aran ga fongu cawo kan iri te annabi Nuhu nda tunfana haro bon? Mee marje no Irikoy ne Nuhu se a ma te hiyo se kan ga nan boro kulu kan furo nda a ga wa nda tunfana haro? Mee follon. Nuhu alwaato labaari kaana ga ti boro kan ga baa nga ma hallasi kulu mee follonka din no boro ga furo nda, boro kan wonji mo ga halci. Irikoy sanno ga ne kan mee follonka dumo no Irikoy feeri adamizey se kan ti Yesu, a fondo ra no Yahaya 10:9 Yesu ga ne " ay no ga ti feeji kalo mayo, boro kan yadda ay gaa, ga du faaba." nda Yahaya 10:1 kan ga ne: "boro kulu

kan mana fur kalo mayo kulu zay no, fondo-gaaruko no." Iri ga di maa hinkanta kan Yesu na nga bon ce nda kan ti "kurko hanna". Yesu no ga ti kurko hanna zama nga no baa iri kala a na nga fundo no iri sabbay se. Zabura 23 ra no Dawda ga ne: " Irikoy no ga ti ay kurka, nga no ga ay cabe nwaari nda hari nangu hanney, nga no ga ay fundo hagoy, nga no ga ay dake adiltaray fonda bon nga maa hanna sabbay se. Baa bu-jase gaa no ay go, ay si hamburu, zama a go ay banda, a barzo nda a goobo no ga ay gaabandi. Ni no ga ay no nwaari, ni ga ay wa ay ibarey, ni na ay albarkandi, ni na ay hari kulu. Farha nda gomni ra no ay go bafunay, ay si mooru ni beerandiyan fuwo kala ay buyan." Woneyan no Dawda hantum lakkalkana nda farha kan a du nga kurko hanna do kan ti Irikoy. Soho iri faham kan Yesu Almasiifu kan ti kurko hanna gaa no Dawda go. Wodin ondo ra no Yesu ne Yahaya 10:11 nda Yahaya 10:30 ra " ay no ga ti kurko hanna." , " ay nda ay baabo kulu afollon." Amma iri di kan Yesu ne nga nda nga baabo kulu afollon no, Yahudancey soobay ga a catu nda tondi zama i mana yadda hala Yesu kan boro no ma ne kan nga nda Irikoy kulu afo. Hari kan ga dambarandi ga ti kan ba hunkuna boro yan mana yadda Yesu ma ne kan nga nda Irikoy kulu afollon no, i ga miila kan sanda Irikoy hinka no go no. To, man ti yadin no! Zama aya go no kan ga ne " Irikoy ya afollon no." Irikoy follon no go no amma a si ganji kan a na nga bon bangandi borey se laabo bon adamize gaham ra. Iri ma silman sambu wayna gaa, manti wayno follonka day no go ga kaari iri kulu se bo? Wayna ga mooru iri mo, amma a si ganji kan iri kulu no ga maa a dunga. Wodin fonda ra no i ga hin ga ne kan Yesu kan ti Irikoy sanno nda Irikoy kulu afollonka no. Yesu no ga ti wayna hinja kan iri go ga maa, nga no gati Irikoy suujo kan ka ndunna bon. Yesu no ga ti kurko hanna kan ka ndunna ra ga Irikoy bangandi borey se. Yesu no ka ga borey ka Saytan kambe , ga i wa nda zunubi ciito. Wodin fonda ra no Yesu ga ne Yahaya 10:11 ra: " kurko hanna wo nga almaney maa gaa no a ga bu... auy no ga ti kurko hanna...Ay feejey maa gaa no ay ga ay fundo no..." Iri di kan Yesu ne kan adamizey maa gaa no nga ga nga fundo no i ma du ga du ngey zunubey yaafa. Cimi, Yesu no ga ti kurko hanna, zama a baa iri se no a na nga fundo no iri maa gaa ga bu, a ye ga tun koyne, boro kulu kan yadda a gaa mo ga du alzanna. To, aran hangan, aran ga yadda nda Faabaka wala boro fo gaa no aran naanay? Yesu ne ga ne koyne: " ay no ga ti kalo mayo, boro kan furo nda ay do no ga du alzanna.": Yahaya 10:9. " boro kan mana furo nda kalo mayo ya zay nda fondo-garako no.": Yahaya 10:1. " Ay no ga ti kurko hanna, bora kan man ti kurko hanna za a di sakaley no a ga zuru ga fanda nga almaney..." : Yahaya 10:11-13. "ay feejey ga maa ay jinda, ay mo ga i bay, i ga ay

gana mo. Ay ga i no bafunay, i si halci, boro kulu mo no si hin ga i ka ay kamba ra." Aran ma fonda goy nda hanganyano, Irikoy ma aran albarkandi. Aran ma si dirgan Yahaya 10:9 kan ga ne: " ay no ga ti kalo mayo, boro kan furo ay do no ga du faaba." nda Yahaya 10:11 kan ga ne: "ay no ga ti kurko hanna, kurko hanna nga fundo no a ga no nga feejey sabbay se."

Irikoy binaa.

Iri hangankoy kulu iri go ga salam aran gaa koy hanna ma gaa kan ga ba iri kulu ma faham nda faaba fonda kan a feeri kan ga nan iri ma nga bay ga goro lakkalkanay ra nda nga ga du ga ciya adilyan nga jine. Binekaanay beeri no iri se iri ma iri "adiltaray fonda" wo toonandi aran do hunkuna.

Iri cawey kan iri te annabey tirey ra, iri di kan Irikoy ya hanante no kan yadda nda zunubi. Iri di mo kan Irikoy ya yaafako no. Yaafa mo hari beeri no iri se, iri gonda yaafa muradu zama iri kulu no na taali beeriyan te Irikoy se. Iri taaley nda iri zunubey ziibiyar no Irikoy do kan se a ga iri ciiti ga iri dan danji, amma kala day da nga bumbo bakar iri se ga faaba fondo feeri iri se. Hunkuna iri ga di Yesu deedandi sanni hinka fo kan a te jama se, kan yan ra iri ga di kan Irikoy binaa too nda yaafa, nda ma te kan zunubikooney ga te ga du yaafa din. Deedandi sanni sintina ra, boro hinka no iri ga di, bora kan du Irikoy yaafa nda afa kan mana du a. Boro fa jangal-tako no, afa mo addiini jine boro no kan ga jingar ,a ga mehaw, a ga sarga, amma a adamize bina day no a go ga goy nda. Soho kala iri ma hangan Yesu sanney din se. Luka 18:9-14 kan ga ne: " Yesu na sanney wo ci borey kan ga miila ngey ya adilyan no amma borey konnamay go i biney ra: boro hinka goy ga Irikoy nwaaray jingara ra, farisi fonda boro fo nda jangal-tako fo. Farisi fonda bora na Irikoy nwaaray sanda ya cine: Irikoy ay ga ni saabu za day kan ni mana ay ciya sanda boro yaamey cine, ay si zay, ay si zina, ay ya adil no, ay man ti jangal-taka wo cine, sorro hinka no ay ga mehaw haniizo ra, ay ga ay zakka no mo alwaati kulu. Amma jangal-taka wo si hin ga baa nga bono sambu beene, a na nga ganda kar ga ne: Irikoy, ay ya zunubikooni no, ma bakar ay se. Ay ga ne aran se jangal-taka ye nga kwaara sanda adilante, zama boro kan ga nga bon sambu, ga kayna, boro kan ga nga bon kaynandi no ga beeri."

Ifo no Yesu ga baa ga ma ne? Yesu ga baa a ma ci iri se no kan boro kan yadda kan nga sinda adiltaray no Irikoy ga yaafa, boro kan ga miila kan nga ya adil no, bora din no Irikoy ga ciiti. Yadin no Irikoy sanno ci Bitros 1, 5:5 ra kan ga ne: "Irikoy si baa bon-beeray, boro kan ga nga bon yeeti ganda se no a ga nga suujo zumandi." Hari kan adamize ga baa, wodin no Irikoy ga konna. Irikoy si yadda nda boro kan ga ga nga ganda kar ga: " ay ya boro adil no, ay ga jingar, ay ga mehaw, ay ga zakka ka, ay ga koy jingaray, ay ga koy Egliz, ay ga ya nda yacin te! Ay ga ya wala yacine te, hari no

kan ga kaanu Irikoy se. A si kaanu Irikoy se. Bon-beeray ra goy si kaanu Irikoy se. Wa fongu Kaynu gaa, kan ceeci nga ma kaanu Irikoy se nga goyey sabbay se, Irikoy yadda nda a sarga? Amana yadda nda a. To, Irikoy follonka no, a si barmay. Yadin no baa hunkuna iri goy hanney si hin a wasa ga Irikoy bina kaanandi. Irikoy ga baa no iri ma bay kan iri ya zunubikooniyan no sanda mate kan jangal-taka na a ci nda kan a ne: " Irikoy, ay ya unubikooni no, ma bakar ay se." Boro kan a zunubey na a bina ara no ga kaanu Irikoy se, amma Irikoy ga konna boro kan ga miila nga bisa nga cala sanda mate kan farisi fonda bora ne: " Irikoy, ay ga ni saau za day kan ay manti boro jarey cine, zayey, zinateerey, borey kan sinda adiltaray nda koyne jangal-taka wo cine." Wo kan farisi fonda bora mana faham ga ti, ciiti zaaro hane, Irikoy si iri deedandi iri cale zunubikoono gaa, amma a lordo kan ga ne: " baa da boro na lordo kulu gana, da afollon koma boro se, Irikoy ga boro ciiti." Zama Irikoy kan ne "ni ma si zina "no ye ga ne "ni ma si taari". To, baa day ni mana zina, amma ni taari, yadin gaa Irikoy alzanna ga ni yana. Fonda din ra no Bangandiyar tira 21:27 ga ne: " ziibi nda boro kulu kan na nga bon no taari se kulu no si furo alzanna ra." Wodin fondo ra no adamizey kulu gonda Irikoy yaafa muradu. To, aran ga miila kan aran du Irikoy aafa sanda deedandi sanno ra jangal-taka cine? Wala mo aran goy hanney no ga ti aran kaaba kan ga aran ciya adilante yan Irikoy jine sanda farisi fonda bora cine? Iri alwaato kan ga cindi ra iri ga di deedandi sanni fo kan ra iri ga di kan Irikoy bina ga too no nda yaafa sanda baaba kan bina too nda yaafa nga izey se. Luka 15:1-3 nda aya 11-32 ga ne: " jangal-takoy nda zunubikooney ka Yesu do ga hangan a se. Kala farisi fonda borey nda addiini jine borey ne: wa guna nga nda zunubikooney no go ga nwa care ra. Yesu na deedandi sanno wo te i se kan ra a ne: alboro fo gonda ize hinka; ize kayna ne baabo se a ma nga no nga baa tubo gaa; baabo mo na tubo fay i game ra. Kan ize kayna du nga baa, a dira ga koy laabu fo ra ga nga nooro din kulu halci ziibi ra, kala haray beeri fo te laabo ra kan a go, a nooro mo kulu ban. No din no boro fo na a sambu nga aladey se kurko. Baa almaney nwaa-ga-jindo a si du a. Kala a ne nga bon se kan goyteeri marji no go nga baaba se fu, nga mo go ne ga bu nda haray. A ne nga ga ye fu ga ne nga baaba se a ma nan nga mo ma goy a se sanda a goyze, a tun ga fu fonda sambu, kan baabo na a fonnay, a zuru ga a kubay ga a di ga ganday. Izo ne kan nga te a se taali, yadin gaa nga si hin ga ne nga wo a ize no koyne. Baabo na a bankaray, a na alman naaso wi ga borey burne, zama a ne kan nga izo kan daray, margu. Kan ize beero ka ga fun fari, a go ga maa burna kosongo, a na borey ha i ci a se hari kan se no. Kala a futu, a ne baabo se : jiiri nda jiirey kulu kan ay go ga may ni se, baa ce fo ni

mana ay maa kaanandi, amma ni izo kan na ni arzanka leemunandi se no ni na alman wi aran ma burne. Baabo ne a se : ni wo ni nda ay no go ay arzaka ra, amma ni kayno wo, boro no kan daray kan ye ga margu." Deedandi sanno wo ra, boro hinza no go no: baaba nda ize kodo nda ize hay-jine.

Deeda din ra, Irikoy no ga ti baabo.

Koda ga ti zunubikooney kan tuubi ga Irikoy yaafa ceeci.

Beero ga ti borey kan ga miila kan ngey ya adilyan no , wiza boro yan no kan ga mooru Irikoy.

Laabu fo ra no koda koy ga sobay ga goy yaamo te. Ifo no te wodin banda? A yadda kan nga na taali te. A ne nga ga koy yaafa ceeci nga baabo do. Taalo din sabbay se a ne: " ay si hin ga ne koyne ay baaba se kan ay ya a ize no".

Kan koda ye fu, ifo no baabo te? Afutu izo se no zama a na nga arzaka batumun? Wala a na a sambu sanda banna no? Haan! Yesu ne : " kan baabo na a fonnay, a zuru no ga a di ga ganday, a na bangaray dan a gaa, a na alman wi ga borey burne farha ra, a na kan nga ize no kan daray kan ye ga margu."

Ifo no iri faham deeda wo ra? Irikoy wo sanda day baabo wo cine no kan ga bakar, kan too nda bakasinay. Irikoy ga baa zunubikooney amma a ga batu no hala i ma tuubi ga adiltaray fonda kan nga feeri i se gana. Ize beero ne kan jiiri boobo kan nga go ga goy nga baaba se sanda banna, nga may a se mo gumo. To, hari kan ize beero din mana faham ga ti kan baabo si ga sambu sanda nga banna bo,baabo ga baa day no a ma baa nga ga te hari kan nga ha a gaa. Boro boobo no go no baa hunkuna kan ga miila kan ngey ya Irikoy bannayan no. Irikoy mana ne iri se nga bannayan zama Romey 8:15 ra Irikoy ga ne: " ay mana aran taka bannataray maa gaa, amma biiriyar maa gaa no ay na aran taka kan ga nan aran ga hin ga ne ay se: baaba!" To, iri hangankoy, aran wo Irikoy bannayan no wala aran ya a izeyan no? Aran wo sanda ize koda no kan yadda nda nga taaley kan ye ga ka ga yaafa ceeci nga baabo gaa, wala aran ya sanda ize beero cine no kan goy nga baabo se sanda banna? Irikoy si baa aran ma goy nga se sanda banna kan jijiri nga koyo jine, Irikoy ga baa no aran baa nga farha ra ga te wo kan nga ga baa. Aran ma tuubi ga banda bare aran zunubey gaa. Wodin fondo ra no annabi Isaya ne: " Irikoy go ga batu no nga ma aran suuji, a go mo kayante aran se bakasinay ra; zama Irikoy ya adil no:teyan no."

Aan ma fonda goy nda hanganyano, da Irikoy yadda hino iri ga kan boro kan bu jirbi 4 banda, Yesu na a tunandi. Irikoy ma albarka dan aran gaa; Aran ma si dirgan Bitros1, 5:5 kan ga ne: " Irikoy si baa bon-beeray, borey kan ga ngey bon yeeti ganda se no a ga nga suujo no."

Bu-ga-tunyan nda bafunay.

Iri hangankoy kulu iri go ga salam aran gaa koy hanna ma gaa kan ga ba iri kulu ma faham nda faaba fonda kan a feeri kan ga nan iri ma nga bay ga goro lakkalkanay ra nda nga ga du ga ciya adilyan nga jine. Binekaanay beeri no iri se iri ma iri "adiltaray fonda" wo toonandi aran do hunkuna.

Iri Linjila ra cawey ra iri di kan maa boobo no i ga Yesu ce nda kan ga nan iri ma faham boro kan ti Yesu. I ga ne a se: "Irikoy sanno kan go Irikoy do za sintina." "Koy Beero izo." "boro izo." "Irikoy feejizo." "Faabaka." "bafunay nwaaro." "ndunna annuura." "suuji koyo." "kalo mayo." "kurko hanna." Hunkuna iri ga a maa hinka fo kan ti "bu-ga-tunyan nda bafunay."

Iri di kan Yahudancey laabey kulu ra no Yesu go ga dira ga waazu ga doorikom dumi-dumi safar; wodin no kanda kan farisi fonda borey kan ti alfaga beerey konna Yesu, amma i go ga di nda ngey moy dambara goyey kan a go ga te.

Hunkuna iri ga di dambara hari fo kan a te kan ga Irikoy darza bangandi, kan ga nan borey ma yadda a gaa. Yahaya 11:1-9 ga ne: "Mariyama nda Mart no gonda ngey arme fo kan gati Lazar kan sinda baani. Ina boroyan donton i ma ci Yesu se kan a baaka sinda baani. Kan Yesu maa, a ne kan dooro din man bu-doori no, amma Irikoy nga darza no a ga baa nga ma bangandi nga Izo gaa. Mariyama nda Mart nda Lazar yan wo boroyan no kan Yesu ga baa gumo. Jirbi hinka no Yesu nango kan ra a go ga waazu. Abanda no Yesu ne nga taalibey se ngey ma koy Jude amma a taalibey ne a se: Rabbi, nan kan Yahudancey ceeci ga ni catu nda tondi no ni ga baa iri ma ye koye? Yesu ne i e hala zaari wo man ti guuru 12 day no go a ra bo? Da boro go ga dira zaari boro si kati zama boro go ga di ndunna kaaro." Yahaya 11:11-15 ra Yesu ga ne: "Ay cora Lazar go ga jirbi no. Taalibey ne kan da a go ga jirbi no kulu a boori. Lazar buyan bon no Yesu salan i se, amma ngey wo di kan jirbi gaa day no Yesu go. Kala Yesu ka i se taray kwaaray kan Lazar bu. Ay wo go ga maa kaani no kan ga nan aran ma yadda ga tonton." Yahaya 11:17-29 mo ga ne: "Kan i ka, i gar kan Lazar bu hala a te jirbi 4 saara ra. Betani kan ti i kwaara si mooru Jeruzalem. Yahudace boobo no ka ga Mariyama nda Mart kunfa nda buyano. Kan Mart maa kan Yesu go ga ka, a zuru ga a kubay, Mariyama mo goro fu. Mart ne Yesu se: ay jine -bora da ni go no don Lazar si

bu, amma ba soho ay ga bay kan hari kulu kan ni nwaaray Irikoy gaa, a ga a ta ni se. Yesu ne a se: ni armo ga ye ga tun. Nga mo ne kan nga ga bay kan i ga a tunandi allara. Yesu ne a se: ay bumbo no ga ti bu-ga-tunyano, boro kan yadda ay gaa ga bafunay ba da bora bu no, boro kan yadda ay gaa si bu mo abada. Ni yadda? A ne kan nga ga bay kan Almasiifu no, Irikoy Ize kan ka ndunna bon. Wodin banda no a koy ga ciinay Mariyama se ga ne Yesu ka. Mariyama mo tun sahadin ga koy Yesu do." Yahaya 11:32-44 ga ne: " ka Mart ka Yesu do kulu a go ga he, a ne Yesu se da a go no don nga armo si bu. Yahudance boobo mo go ga he a banda. Wodin furo Yesu gahamo ra. Ane i se man no aran na a dan? Ine a ma ka ngey ma Koy .Yesu he. Yahudancey ne wa guna ga di mate kan cine a ga bara nda! Boro foyan ne kan bora wo kan na danaw mo ga jan ga bora wa nda buyan? Wodin ye ga furo Yesu hamo ra, a ne i ma tondo kan go ga daabu saara gaa ka; Mart ne kan jirbi 4 neya kan a bu, a fumbu. Yesu ne a se: man ti ay ne da ni cimandi ni ga di Irikoy darza no? Kan i na tondo ka saara mayo gaa, Yesu na nga kambey sambu beene ga ne: ay baaba, ay ga saabu ni se zaday kan ni yadda ay se, jama kan jine ay go ga salan ma du ga yadda kan ni no na ay donton. Abanda no Yesu kaati na ne: Lazar, fatta! kala buka fatta saara ra nda nga buko-zaara; Yesu ne i ma feeri ga nan a ma sobay."

Hala iri ga deeda wo ban, iri ga lasaabu te dambara goyo wo bon kan Yesu te.

Yesu gonda buyan bon hina zama Yesu ya Irikoy sanno no, a biya no kan fun beene, nga ga ti Almasiifu. Mate kan Irikoy ga hin ga fundi dan, yadin cine no Yesu mo, zama Irikoy do no a du a. Wodin se no kan Yesu ne buka se a ma tun, a tun mo ga ye ga bafunay. Wodin sabbay se no Yesu ne Mart se" ay bumbo no gati bu-ga-tunyano. Boro kan yadda ay gaa ga ye ga bafunay ba a buyano banda." Iri ga di hari kan Yahudancey te kan i di nda ngey moy kan Yesu na Lazar tunandi banda.

Yahaya 11:45-57 ga ne: " Yahudance boobo no yadda a gaa, amma ibooboyan koy ga ci alfaga beerey se kan yan ne ifo no nga hima ga ti? I ne bora wo dambara goyey baa gumo, da iri mana hagoy borey kulu no ga yadda a gaa, Romancey mo ga iri laabo ta iri gaa. I ra alfaga beeri fo kan se i ga Kayf ne: aran si bay no kan a ga hagu no boro follon ma bu ga bisa borey kulu halci no? Cimi sannin no kan a mana ci nga bumbo bayi ra, amma Irikoy biya no na a ci a se. Za zaaro din no Yahudancey go ga ceeci ngey ma a wi. Yesu nda a taalibey koy kwaara fo ra kan se i ga ne Efraym. Kan Yahudancey Pasma bato too, borey kulu go ga koy jingaro din do. Borey go ga ne day man no a go, a si ka bato do no? Alfaga beerey nda farisi fonda borey na fondo no

kan boro kulu kan di a ma ka ga ci hala ngey ma du a ga di." Yahaya 12:1-11 ga ne: " Paska batu banda jirbi iddanta no Yesu koy Betani nan kan a na Lazar tunandi. I na nwaari hina a se, Mart no go ga nwaaro fay, Lazar nda Yesu go ga goro care do. Mariyama na turare caadante fo kan hawo ga kaanu ka ga dooru Yesu cey bon, ga sobay ga nga bon-hamno dan ga a cey tuusu. Fuwo kulu too nda turara hawo. Kala a taalibey ra afo kan se i ga ne Juda Iskariot ne ifo se i si turara din neera ga talakey nwaarandi? Manti talakey bakasinay se no a na wodin ci bo zama boro no kan zay no, ba i doorey kan i ga margu ra a ga nooruyan zay. Amma Yesu ne a ma fanda a ma turara din gayi hala nga buyano hane. Yesu ne kan talakey go aran game ra alwaati kulu amma ay wo man ti waati kulu no ay go aran game ra. Kan Yahudancey bay kan a go nodin, i ceeci ngey ma Yesu nda Lazar kulu di. Afaga beerey ne kan ba Lazar i ma wi zama a maa gaa no boro boobo go ga a gana. Borey kan ka jingaro do maa kan suba no Yesu ga koy Jeruzalem." Aran di hari kan alfaga beerey ceeci ga te bakan se i di dambara goyey kan Yesu te? Ba afo si hin ga ne nga mana di kan Yesu no na Lazar tunandi ngey jine. Alfaga beerey tuubi ga yadda kan Yesu no ga ti bora kan fun Irikoy do beene? I mana tuubi. Dambara goyey din kulu kan a te mana nan alfaga beerey nda i borey ma yadda kan Yesu wo ngey Faabaka no. Ifo no i te? I ceeci no ngey ma a wi. Lazar bumbo kan Yesu tunandi i ceeci ngey ma a wi, zama i ne kan a sabbay se no borey go ga banda baray ngey addiino gaa. Alfaga beerey din si baa Irikoy, i si baa cimi. Ngey bayi kwaaray ra no i wonji ga yadda nda dambara goyey kan Yesu te. Aran diyano gaa man no na Yesu wiyano dan alfaga beerey din bina ra? Saytan no zama boro no kan si baa Irikoy, i si baa Yesu. Saytan ga miila no kan da Yesu bu, Irikoy soola kan ga borey faaba ga too nga mee no. Amma si bay kan Yesu buyano day no Irikoy soola kan ga nan borey ma du ngey zunubey yaafa. Saytan nda nga borey si bay mo kan laabo si hin ga Yesu gayi nga ra, zama Yesu bumbo no ga ti " bu-ga-tuyano nda bafunay." Iri ga gayi ne, kala day iri ma ne Irikoy ma albarka dan aran gaa, aran ma si dirgan Yahaya 11:25-26 kan ga ne: " ay no ga ti bu-ga-tunyano nda bafunay...Ni yadda nda a?

Caw Yaƙ 79

Yesu Urusalima Ra Furo Yaƙo

Luka 18-20

Fofo borey kaƙ go ga hangan iri se hunkuna. Iri go ga fo yaƙ toonandi araƙ do Irkoy lakkal kanay koyo ma ra, nga kaƙ ga ba boro kulu ma faham, ga adiltaray fonda kaƙ a ka taray gana, hala boro kulu ma du lakkal kanay nga do. Iri go ga farhã gumo nda kaƙ iri ye ga ka hunkuna ga araƙ waati kulu sijiro toonandi araƙ do «Adiltaray Fonda.»

Iri bi fo caw yaƙo ra, iri di naƙ kaƙ Yesu na boro fo kaƙ bu a te jirbi taaci saara ra tunandi. Buuyaƙ dabaro, nd'a gaabo manti hay kulu Yesu wo se, zama nga bumbo no ga ti tunyaƙ nda fundi. Hunkuna iri ga caw Linjila ra ga di naƙ kaƙ Yesu furo Urusalima ra kwaara kaƙ ra i g'a wi. Wo kaƙ ga dambarandi hayo kulu ra ga ti kaƙ Yesu gonda hayey din kulu kwaaray, a ga bay kaƙ Yahudancey arkusey nda Romancey g'a gurzugandi g'a kanji bundo gaa, amma wo din kulu mana ganji Yesu ma koy Urusalima. Wo din se no Linjila ne, «A go mo waato kaƙ jirbey maan ka kaa kaƙ Yesu ta beene kal a na nga jine bare Urusalima do haray ka koy noodin.» Kaƙ a go ga koy Urusalima Yesu ne nga talibey se, «Ay gonda baptisma fo kaƙ i g'ay baptisma nda, ay go kankami ra mo hal a timma.»

I fo se no araƙ ga miila kaƙ Yesu na sanku sambu nga ma koy Urusalima, ga koy ga nga boƙ daƙ nga ibarey kambey ra? A ga dambarandi, sohoƙ hala araƙ ga bay boro yaƙ goono kaƙ ga ba nga m'araƙ gurzugandi g'araƙ wi d'araƙ ga bay araƙ ga koy i kwaara? Ha'a, ya din mo no Yesu te zama a ga bay nga ma bu borey zunubey se maa gaa se no nga ka nduƙƙa ra. Yesu mana kaa nduƙƙa ra, nga bumbo boƙ riiba ceeci yaƙ se, wala arzaka fo, amma zama nga ma wo kaƙ Irkoy annabey ci za gay yaƙ a boƙ toonandi, kaƙ a ga koy ga nga kuro mun gurzugay

banda Urusalima tondo kaɗ boɗ Ibrahim na feeji gaaro wi sargay nga izo Isaaka nango ra. Ya din ga tilas kala Yesu ma feeji gaaro sarga din tabbatandi. Wo din se no kala Yesu ma koy Urusalima kwaara din ra no a ga gurzugay ga bu. Iri ma koy nda Linjila ra caw yaɗo da jina:

Taalibey mo dambara ngey kaɗ yaɗ goono g'a banda gana mo humburu. Yesu ye ga i way cindi hinka ye kambu fo gaa ka soobay ga ci i se han kaɗ ga du nga. Yesu na i way cindi hinka sambu nga banda ka ne i se, «Wa gun,a iri goono ga koy Urusalima hay kulu mo kaɗ i hantum annabey do boro Izo boɗ i g'i toonandi.» A ne i se, «Wa guna, iri goono ga koy Urusalima, i ga boro Izo nooyaɗdi alfaga beerey da asariya dondonandi koy se. I ga buuyaɗ ciiti te a se k'a nooyaɗdi dumi cindey se, ngey mo g'a hahaara ka tufa a gaa k'a barzu k'a wi mo. Jirbi hinza banda mo a ga ye ka tun.»

Amma i mana faham nda hayey din kulu. Sanno wo mo go no tugante i se hala i mana faham da hayey din kaɗ a ci. A go no mo waato kaɗ Yesu maan Yeriko kwaara, kulu danaw fo go ga goro fonda me gaa ka barkar. Kaɗ a maa borey marga yooja kaɗ goono ga bisa, a soobay ga ha hay kaɗ no wo. I ne a se, «Yesu, Nazara bora no goono ga bisa.» Sahadin a na nga jinda sambu ka ne, «Yesu, Dawda Izo, ma bakar ay se.» Wo din banda a ye ga jinda sambu gumo ka ne, «Ya Dawda Izo, ma bakar ay se.» Kala Yesu kay ka ne i ma kanda nga do. Waato kaɗ a maan, Yesu n'a ha ka ne, «I fo no ni ga ba ay ma te ni se?» A ne, «Rabbi ay ma du ka di koyne.» Yesu ne a se, «Ni ma di, ni cimbeero na ni no baani.» Sahadin sahadin a ye ka di ka Yesu gana a goono ga Irkoy beerandi. Boro kulu kaɗ di wo din mo na Irkoy kuku. Waato kaɗ i maan Urusalima, i to Baytfaji, Zeytun tondo do haray. Gaa no Yesu na nga talibi hinka donton ka ne i se, «Wa koy kwaara kaɗ go araɗ jine din ra sohoɗ. D'araɗ di farkay nya fo goono ga haw nda nga ize binji kaɗ go a jare gaa, araɗ m'i feeri ka kande ay se. Da boro fo salaɗ d'araɗ araɗ ma ne a se, «Rabbi no gond'i muraadu.» Sahadin-sahadin a ga naɗ i ma

kaa.» Wo din mo a te no zama i ma haya toonandi kaɗ i ci annabi me ra kaɗ ne, «Wa ci Sihiyona ize wayo se ka ne, «Guna ni bonkoono ga ka ni do. Boɗbanay koy no, a go ga goro farkay boɗ, farkay binji izo boɗ.»

Kala talibey koy ga te mate kaɗ cine Yesu n’i lordi nda. I kande farka nda nga ize binjo. I na ngey taafey dake farkayey boɗ, Yesu mo kaaru ka goro. Marga bayaɗ mo na ngey bankaarey daaru fonda boɗ, a fooyaɗ mo soobay ka tuuri kopto yaɗ kaa ka daaru fonda ra. Jama kaɗ go a jine ga dira da borey kaɗ go a banda ga kaa, i soobay ka kuwa ka ne, «Hosanna Dawda Izo gaa.» «Albarkante no nga kaɗ goono ga kaa raabi maa ra.» «Hosanna beene kaɗ bisa i kulu ra.»

Farisi fonda boro fooyaɗ mo kaɗ go borey game ra ne Yesu se, «Alfa, ma deeni ni taalibey gaa.» A tu ka ne, «Ay ga ne araɗ se, da wone yaɗ dangay, tondey ga kuuwa.» Kaɗ Yesu kaa ka maan hal a di kwaara, kala a he a boɗ ka ne, «Da day ni bay zaari wone ra hari kaɗ ga baani tabbat ni se ... Zama ni mana ni kunfa yaɗ alwaato bay.»

Waato kaɗ a furo Urusalima ra, kwaara kulu tun ka ne, «I fo no wone wo?» Borey marga mo ne, «Wone annabo din no, Yesu kaɗ fun Nazara, Galiili wano.» Yesu furo Irkoy windo ra. A na neera koy da day koy gaaray i ma fun Irkoy windo ra. A na nooru barmay koy taabley tuti ka bare ngey nda kolɗay neera koy goray nangey mo. A ne i se, «I n’a hantum ka ne i ga ne, ‘I ga ne ay windo se adduwa windi.’ Amma araɗ n’a bare ga ciya zayyaɗ guusu.»

Amma waato kaɗ alfaɗay beerey da asariya dondanandikoy di dambara goyey kaɗ Yesu te, da zankey mo kaɗ goono ga jinde sambu Irkoy windo ra ka ne, «Hosanna Dawda Izo gaa!» Kala i dukur. I ne a se, «Ni goono ga maa han kaɗ no borey wo goono ga ci wala?» Yesu mo

ne i se, «O’ho. Arañ mana caw ce fo kañ attaciriyey da naanandey me ra no ni na kukuyaney toonandi?»

Alfaga beerey da asariya dondonandi koy mo maa. I ceeci mate kañ ngey ga te k’a halaci nd’a zama i ga humbura zama borey marga dambara nd’a dondonandiyajo.

Yesu tu i se ka ne, «Boro Izo beerandiyañ saaya to. Hacıika, hacıika ay ga ci arañ se, da alkama gurayze mana kañ laabo ra ka bu a ga goro nga hinne. Amma d’a bu, a ga ize boobo hay ...»

«Sohon ay fundo go taabi ra. I fo no ay ga ne? Wala ay m’ay Baaba ñwaaray A m’ay faaba saaya wo gaa no? Amma wo din sabbay se no ay kaa saaya wo gaa! Ya Baaba, ma ni maa beerandi.» Kala jinde fun beena ra ka ne, «Ay jin k’a beerandi, ay g’a beerandi mo koyne.» Jama binde kañ go ga kay noodin, kañ maa ra goono ga ne, «Beena dundu,» boro fooyañ mo goono ga ne, «Malayka yañ no salañ a se.» Yesu tu ka ne, «Jinda wo mana kaa ay sabbay se.» Sohon, nduñña wo ciito to, sohon i ga nduñña wo koyo gaaray. Ay mo, di n’ay sambu beene, ay ga borey kulu candi ay do. A go ga wodin ci no ka cabe buuyañ kañ dumi no nga ga ba ga bu.

Iri ma gaayi neewo kayna. Iri di mate kañ cine no Yesu furo nda Urusalima ra, a go farkay ize boñ. Iri di kañ cine no jama n’a kubayni nda, ga kobi a se, i go ga baa ngey ma te bonkooni. Amma jama mana faham han kañ se no Yesu, furo Urusalima. Ba Yesu taalibey bumbo si bay hañ kañ no ga ba te. I go ga miila kañ Yesu ga Yahudancey faaba Romancey mayra gaa. Amma manti wodin se no Yesu kaa nduñña wo ra. A mana kaa nga ma Romancey hino zeeri se, amma Saytaan hino no a kaa ga zeeri. A mana ka nga ma nduñña ziibo wo barmay, amma

nga ma borey biney barmay se. Cimi no, hane fo Yesu ga kaa ndujɲa borey kulu ciiti ga ndujɲa yeti nga nango ra. Amma a sintina kaayaɲo wo a kaa ga bu sanda sargay ga du ga adamiizey faaba zunubi gurzugay gaa. Sijiro nooya kaɲ Irkoy ci za gayyaɲ annabey meyeɲ ra.

Iri ma koy da Linjila caw yaɲo nda jina. Tira Hanney ne:

Han kulu Yesu goono ga borey dondonandi Irkoy windo ra, amma alfaga beerey asariya dondonandi koy, da Yahudancey arkusey ceeci ma te kaɲ cine ngey ga te g'a halaci nda. Amma i mana du haɲ kaɲ i ga te zama borey go ga lamba ga hangan a se. A go no mo han fo jirbey din ra kaɲ Yesu goono ga borey dondonandi Irkoy windo ra ka baaru hanna waazu kala alfaga beerey da asariya dondonandi koy da arkusey kaa a gaa. I salaɲ ka ne a se, «Ma ci iri se dabari kaɲ no ni go ga hayey din te nda? Wala may no ka ni no dabaro wo?» Yesu tu i se ka ne, «Ay mo g'araɲ ha sanni fo kal araɲ ma tu ay se: Yohanna baptisma, Irkoy do no a fun wala borey do?» Kala i saaware ngey da care game ra ka ne, «D'iri ne, 'Irkoy do no,' a ga ne, 'I fo se no araɲ mana ciimandi?' amma d'iri ne, 'Borey do no,' to, jama mo g'iri catu nda tondiyaɲ zama i tabbat kaɲ Yohanna wo annabi no.» I tu ga ne ngey mana bay naɲ kaɲ a fun. Yesu mo ne i se, «Ay mo si ci araɲ se dabari kaɲ dumi no ay goono ga hayey din te nda.» Yesu sintin ga misa wo ci borey se ka ne, «Boro fo na rezin kali tilam k'a sufuray goy teeri fooyaɲ se. Nga mo koy laabu fo ka gay, waato kaɲ alwaato to a na boro fo donton kalo goyteerey do i m'a no kalo albarka ra. Amma goyteerey n'a kar ga tutubu k'a sallama kambe koonu. A ye ga bannya fo donton nga mo i n'a kar ka tutubu g'a fanta, k'a sallama kambe koonu. A ye ga donton hala ihinzata. Nga mo i n'a maray k'a gaaray gaaray. Kali koyo ne, 'I fo no ay ga te? To ay g'ay izo donton, nga kaɲ ay ga ba, hambara i ga humbura k'a beerandi.' Amma waato kaɲ goy teerey diya i ne ngey se da care woone ya tubuka no iri m'a wi, kalo ma ciya iri wane. Kala i n'a jindaw kalo banda k'a wi. Kalo koyo binde, i fo no a ga

te i se? To, kala a ma kaa ga boorey din halaci ka kalo sufuray a fooyan se.» Kaɗ borey ma wodin i ne, «Irkoy m'iri wa nda..» Amma Yesu na mo sinji i gaa ka ne, «I fo no wone binde kaɗ i hantum ka ne? «Tondo kaɗ cinakoy wangu nga no ciya cinaro boɗo?» Boro kulu kaɗ ga kaɗ tondo din boɗ, a ga ceeri ceeri, ammma bora kaɗ a ga kaɗ a ga fufu ga te sanda kusa cine.» Saaya din ra asariya dondonandi koy da alfaga beerey ceeci ngey m'a di zama i faham ka bay kaɗ ngey boɗ no a na misa wo ci. Amma i humburu jama.

Ya din no Yesu tu nda da goyteerey laaley misa borey kaɗ yan go ga ceeci ngey m'a wi se. Araɗ ga faham nda misa din? A feeri yan go si sandi. Misa wo ra Yesu ne Irkoy no ga ti Farikoyo. Faro mo kaɗ ra i go ga rezin nyaney tilam no ga ti Israyla. Goy izey laaley din mo ngey no ga ti alfaga beerey da asariya dondonandi koy. Donton koy kaɗ goyizey laaley n'i di ga gurzugandi ga taabandi ngey no ga ti annabey. Farikoyo Izo mo kaɗ goyize laaley wi no ga ti Yesu Almasifu.

Ay ne araɗ se kaɗ a fahamandiyan si sandi. I fo se no alfaga beerey da asariya dondonandi koy futu gumo? Zama i ga bay kaɗ ngey gaa no Yesu go. I ga bay kaɗ ngey no Yesu himandi goyteeri laaley din kaɗ yan na kali koyo donton koy kaɗ yan a samba kar ga garay, kala a na a ize follon ka wi. Yesu go ga i cabe sanda borey kaɗ yan si annabey sanney laasabu kaɗ yan ga hawandi ga Almasifu wi.

Misa ciyan go banda a na nga boɗ ciine te i se Zabura ra: Tondo kaɗ cinakoy wangu, nga no ciya cinaro boɗo. Boro kulu kaɗ ga kaɗ tondo din boɗ a ga ceeri amma bora kaɗ boɗ a ga kaɗ a g'a fufu ka te sanda kusa cine. Ya din cine no Yesu na asariya dondonandi koy kaa baaru nda, kaɗ boro kulu kaɗ wangu ga faaba hanna cimandi, kaɗ Irkoy suuban Faabakwa din day no ga anniya ga bora koy ciiti.

Iri hangankoy iri ga kay ne zama iri alwaato to nga me. Wa fonda goy nda suuro kaɗ araɗ dan g'iri hangan. D'Irkoy n'iri cabe hino caw yan go ra iri ga ma mate kaɗ no Yesu nda alfaga

beerey go ga te care se. Irkoy ma albarka daɗ arañ gaa arañ ma fongu nda Almasifu sanney
kaɗ ne: A go nduɗɗa ra, nga mo no na nduɗɗa te amma nduɗɗa man'a bay.

Caw Yaƙ 80

Cimi Sanni Konno Yaƙ

Matta 22-25

Fofo borey kaƙ go ga hangan iri se hunkuna. Iri go ga fo yaƙ toonandi araƙ do Irkoy lakkal kanay koyo ma ra, nga kaƙ ga ba boro kulu ma faham, ga adiltaray fonda kaƙ a ka taray gana, hala boro kulu ma du lakkal kanay nga do. Iri go ga farhã gumo nda kaƙ iri ye ga ka hunkuna ga araƙ waati kulu sijiro toonandi araƙ do «Adiltaray Fonda.»

Iri kokoro banda caw yaƙo ra iri di mate kaƙ cine no Yesu furo nda Urusalima ra nda. Wo kaƙ ga dambarandi hayo kulu ra ga ti kaƙ Yesu ga bay kaƙ borey kaƙ yaƙ ga nga wi si kala Urusalima ra, sanda alfaga beerey da asariya dondonandikoy. Yesu ga bay hay kulu kaƙ ga anniya ga du nga Urusalima ra, amma wo din kulu man'a ganji a ma furo Urusalima zama nga ma bu zunubi se sargay maa ga na a kaa. Jirbi yaƙ banda alfaga beerey g'a di g'a wi. Ya din gaa iri hangankoy, nangu kulu kaƙ araƙ go, araƙ ma lakkal ye gumo ga hangan ga maa mate kaƙ cine no Yesu deeni nda alfaga beerey nda Yahudancey arkusey gaa, i munaficitara nda i bine biiba se. Sanney kaƙ yaƙ araƙ ga maa hunkuna, sanniyaƙ no kaƙ ga dooru gumo bine gaa amma ya din no cimi go nda. Cimi wo tonko no. Sanda mate kaƙ iri diya nda iri kokoro banda cawyaƙo ra nda Yesu ga koy Urusalima Irkoy windo ra ga borey dondonandi. Susubay kulu mo alfaga beerey da asariya dondonandikoy go ga ceeci ngey m'a wi. Amma i si bay mate kaƙ no ngey ga te zama jama kulu no ga te kup, ga hangan Yesu dondonandiyaƙo se dangay yaƙ banbata ra. Ya din no Luka tira ra suura warankanta ra Tira Hanney ne:

I n'a taabandi k'a ce kartasi yaƙ donton kaƙ yaƙ na ngey boƙ himandi adilante yaƙ. I go ga kobey ceeci a gaa sanni fo do, zama i ma du ka Yesu daƙ may ray nda dabarikoono kambe ra.

I n'a ha ka ne, «Alfa, iri ga bay kaƙ ni go ga hayey kaƙ ga saba ci no ka dondonandi ya din mo ni si baar'a baar'a te amma cimo no ni goono ga Irkoy fonda dondonandi nda. To, a ga halal iri se iri ma jangal bana Kaysar se no wala manti yadin no?» Amma Yesu di i wane munaficitara ka ne i se, «Wa cab'ay se dinari nooru ize fo. May fotto nda may hantum yaƙ n'a gaa?» Kal i ne Kaysar wane no. Yesu ne i se, «Yadin gaa wa Kaysar hayey no Karsar se, Irkoy hayey mo araƙ m'i no Irkoy se.» I mana du k'a di a sanno boƙ borey jine i dambara nd'a tuyaƙo mo hal i dangay.

Haƙ din hane Sadusi fonda borey kaƙ yaƙ goono ga ne buukoy tunandiyar siino, ngey mo ka Yesu do k'a ha i ne, «Alfa, Musa ne da boro fo bu, a sinda ize kal a nya ize m'a wando hiiji ka du ize nga nya izo se. Waato mo nya ize iyeye goono iri do. I jina hiiji ka bu, a mana du ize. A banda ka zumbo mo n'a wando hiiji, nga mo yadin da i hinzanta mo. Hala i boro iyeye kulu me ba a fo mana hay waybora gaa. I kulu banda no waybora mo bu. To, kayanƙo hane i boro iyaya din ra may wande no a ga bara? Zama i kulu n'a hiiji.» Amma Yesu tu i se ga ne, «Araƙ harta, zama araƙ si Tawreta nda Zabura nda annabey tirey bay. Zamana wo izey ga hiiji, i ga hiijandi mo, amma ngey kaƙ yaƙ i n'i laasabu i to i ma du baa zamana kaƙ ga kaa ra, da buukoy tunyaƙo ra mo i si hiiji, i s'i hiijandi mo zama i si hin ka bu koyne. I ga saba nda malaykey Irkoy ize yaƙ mo no za kaƙ i te tun yaƙo ize yaƙ. Amma kaƙ i ga buukoy tunandi ba Musa na wo din cabe gumbo do, nango kaƙ a ga ne Rabbi se: 'Ibrahim Irkoyo da Isakka Irkoyo da Yakuba Irkoyo no.'amma nga wo manti buukoy Irkoyo no bo, day fundi kooney wane no. Zama boro kulu ga funa a jine.»

Waato kaɗ borey maa wo din i te dambara nda dondonandiyajo. Amma Farisi fonda borey, waato kaɗ i ma Yesu na Sadusi fonda borey me daabu i margu care banda. I ra a fo kaɗ ga Tawretu bay n'a Yesu ha k'a si ka ne, «Alfa, wofo ga ti lordo kaɗ bisa i kulu Tawreta ra?» Yesu ne, «Ni ma ba Rabbi ni Irkoyo da ni bina kulu, da ni fundo kulu da ni lakkalo kulu mo. Wo din no ga ti i beero, nga mo no ga ti i jina. A fo mo koyne i hinkanta sanda wodin cine: Ni ma baa ni gorkosin danga ni boɗ cine. Lordi hinka din i gaa no Tawreta nda annabey sanney kulu goono ga sarku.»

Za Farisi fonda borey goono ga margu nangu follon kala Yesu n'i ha ka ne, «I fo no araj ga tammaha Almasifu boɗ. M'ay se no a ga te ize?» I ne, «Dawda ize no.» A ne i se, «Mate no kaɗ Biya Hanno hino ra a ne a se Rabbi kaɗ a ne, «Rabbi ne ay Koyo se ma goro ay kambe njaaro gaa hala ay ma ni i barey daɗ ni ce taamey cire?» Da Dawda ga ne a se «Rabbi,» mate cine no a ga te ga ciya a se ize koyne?» Boro kulu mana ta ka tu a se da sanni kulu. Za haɗ din hane mo no boro kulu mana ta k'a ha hari fo koyne.

Gaa no Yesu salaɗ nga talibey da jama marga se. A ne, «Asariya dondonandikoy da Farisi fonda borey goono ga goro Musa nango ra ... day wa si te i te goyey cine bo, zama i ga ci no amma i s'i g'a te. Oho i ga jaraw tinoyan haw yan sambu yan ga sandi mo ka dake borey jasey gaa. Amma ngey wo din si ta k'i buti nda ngey kambayzey baa kayna. Amma i ga ngey goyey kulu te ne borey ma di se. I ga ngey tira kobtey te i tafoyan ka ngey kwaay bazay bazay te i ma ku, i ga ba mo jine goray bucey do da boro beerey nangoray diina marga fuwey ra, da habey ra fooyaney mo, borey m'i ce mo alfa, amma araj ma si ta i m'araj ce alfa zama araj alfaga ya a follon no. Araj mo care nya ize yan no. Nduɗɗa ra mo araj ma si ne boro kulu se baaba, zama araj baabo ya a follon no. Nga kaɗ go beena ra. I ma si ne araj se mo jine boray mo, zama araj jine bora ya a follon nga Almasifu. Amma araj ra bora kaɗ ga ti i beeri ka bisa

i kulu nga no ga ciya arañ se bannya. Boro kulu mo kañ ga nga boñ beerandi i g'a kaynadi.

Boro kulu mo kañ ga nga boñ kaynandi mo i g'a beerandi.

Amma kaari arañ asariya dondonandikoy da Farisi fonda borey. Arañ munaficey zama arañ na beene koytara meyo daabu borey se, arañ bumbey si furo, arañ si nañ borey ma furo.

Kaari arañ asariya dondonandikoy da Farisi fonda borey arañ munafucey zama arañ ga teeko batamay windi ga ceeci boro folloñ hinne kañ ga furo arañ diina ra amma waati kañ a ciya yadin gaa no arañ g'a ciya danji bango ize ka jaase arañ hala sorra hinka.

Kaari arañ asariya dondonandikoy da Farisi fonda borey arañ munafucey zama arañ ga koori gabu da maari da yaazi zakka kaa amma arañ na Tawreta ra hayey kañ beeri ga bisey nañ ngey neeya: cimi ciiti da bakaraw da cimbeeri, woone yañ no ga hima arañ m'i te ya haray waney mo ma si gaze. Arañ danaw yañ kañ go ga fonda cabe kañ ga hamni soolam ka yo gon.

Kaari arañ asariya dondonandikoy da Farisi fonda borey, arañ munaficey zama arañ goono ga gullayze da gaasu banda nyum amma i ra haray to nda zamba nda jañ ka boñ hini yañ. Ni Farisi fonda boro danaw ma gullayzo da gaaso ra haray nyum jina a banda mo ga hanan.

Kaari arañ asariya dondonandikoy nda Farisi fonda borey arañ munaficey zama arañ go sanda saaray kwaarante yañ kañ ga nyaale taray haray amma a ra haray ga to nda biri da ziibi kulu dumi. Ya din mo no arañ wo. Taray haray arañ ga hima sanda boro adilante yañ no borey se amma arañ biney ra arañ to nda munaficitaray.

Kaari arañ asariya dondonandikoy nda Farisi fonda borey arañ munaficey zama arañ ga annabey saarey cina ka adilantey sarayey talam arañ ga ne, «Nd'iri goono iri kaayey jirbey ra don iri si margu i bande ka annabey wi.» Wo din boñ no arañ goono ga te seeda arañ boñ se arañ ya annabi wiiko ize yañ no. Arañ mo kala arañ m'arañ kaayey bata toonandi. Arañ gondiyañ wo gazama izey mate no arañ ga te ga danji bango ciito yaña? Ya Urusalima kañ ga annabey wi, borey kañ yañ i donton ni do mo ni g'i catu nda tondi yañ sorro marje no ay ga ba ay ma ni izey margu sanda mate kañ cine gorjo nya ga nga ize fombu tajey margu nga fatey cire, amma arañ mana ta.»

Yesu fun Irkoy windo ra, a go ga dira kal talibey kaa a do i go ga windo cinarey cabe a se. A tu ka ne i se, «Arañ di cinarey wo kulu? Hacıka ay ga ne arañ se, tondi fo si cindi tondi fo boñ kañ i s'a zeeri.» A goono ga goro Zeytun tondo boñ kal a talibey kaa a do ngey hinne. I ne, «Ma ci iri se waati fo no hayey din ga te i fo no ga ti ni kaayañ alaama, da zamana wo bananta wano?»

Yesu tu i se ka ne i se, «Wa haggoy boro kulu ma si arañ darandi zama boro boobo ga kaa k'ay maa sambu ka ne ngey no ga ti Almasifu. I ga boro boobo darandi mo. Arañ ga maa wongu baaru nda wangu ruubu yañ mo. Arañ haggoy arañ lakkal ma si tun zama tilas no kala hayey din ma te jina. Zama dumi ga tun dumi gaa. Mayray ga tun mayray gaa. Haray da laabu zinji yañ ga te nangu waani waani ra. Amma wo din yañ kulu taabi sintinay no jina. Saaya din ra i g'arañ nooyañdi gurzugay se, i g'arañ wi, zama arañ ga ciya konnari hariyañ mo nduñna dumey kulu se ay maa sabbay se waati din no boro boobo mo ga tun ka boro boobo darandi. Alwaato din, da boro fo ga ne arañ se, «Wa guna Almasifu neeya,» wala «Nga nooya yongo,» arañ ma s'a cimandi. Zama Almasifu tangari wane yañ da tangari annabiyañ ga tun ka alaama bambata yañ da dambara hariyañ cabe hala da hañ kañ ga hin ga

te no doŋ i ga baa hannantey darandi. Wa gune fa ay jin ka ci araŋ se d'i ga ne araŋ se: «Wa gune a go saajo ra,» wa si koy. Da mo i ne, «Wa gune a go lokto loktey ra,» wa si ta zama mate kaŋ cine beene maliyaŋ ga fun wayna funay haray i ga di ya, kala wayna kaŋay haray mo, ya din cine no boro Izo go nda.

Amma sahadin sahadin kankami jirbey din banda wayna ga te kubay hando si kaari koyne. Handariyzey ga fun beena gaa ka kaŋ, beene dabarey mo ga zinji. Gaa no boro Izo alaama mo ga bangay beena ra. Saaya din no nduŋŋa dumey kulu ga te bine saray. I ga di boro Izo goono ga kaa beene burey boŋ da dabari da darza bambata, a ga nga malayka donton da hilli heeni bambata ngey mo g'a suubanantey margu i ma fun nduŋŋa haw taaca do haray za beena me fo gaa kal a me fa gaa.»

Amma waati kaŋ boro Izo ga kaa nga beera ra da malaykey kulu a banda, alwaato din no a ga goro nga darza karga boŋ. A ga nduŋŋa dumey kulu margu a jine. Nga no g'i kaa care ra mate kaŋ cine kurko ga feeji da hinciney kaa care ra. A ga feejey ye kambe ŋwaaro gaa. Hinciney mo nga kambe wow gaa. Gaa no Koyo ga ne nga kambe ŋwaaro waney se: araŋ wo ay Baabo wane albarkantey no wa kaa araŋ maa koytara kaŋ i soola araŋ se za nduŋŋa sinji yaŋ tubu... Gaa no a ga ne nga kambe wow waney se, «Wa fay d'ay laalantey ka koy furo danji kaŋ ga duumi ra kaŋ i soola Iblisi nda nga malaykey se.» Wo din yaŋ mo ga koy guruzugay kaŋ ga duumi bona ra. Amma adilantey ga koy fundi hal abada do.

Iri hangan koy, iri ma gaayi ne hunkuna. Iri ma mate kaŋ cine no Yesu na Yahudancey arkusey jance nda i wane munaficitara din se. Iri maa mate kaŋ cine no a kaseeti nda nga talibey gaa nda nga dirawo banda borey kaŋ yaŋ ga kaa ga ne ngey no ga ti Almasifu i ga boro boobo darandi. Wo din banda no a na nga ye ga kaayaŋo sanni te. A ga kaa beene burey

boŋ nga nda malaykey ga borey kaŋ yaŋ wangu ga Irkoy baaru hanna cimandi ciiti. Oho iri maa sanni yaŋ kaŋ ga fottu gumo amma manti i ga fottu hinne no cini yaŋ mo no. Wo din se no i ga kaanu hanga se. Borey kaŋ yaŋ gaa Irkoy cimandi se. Zama Yesu ne, «Araŋ ga cimo bay, cimo mo g'araŋ burcinandi.»

Iri g'araŋ fonda goy da suuro kaŋ araŋ daŋ g'iri hangan iri g'araŋ burnye araŋ ma iri kubay hino hano ra. Iri ga di naŋ kaŋ Yesu taalibi fo koy alfaga beerey do ga Yesu nooyaŋdi i se. Irkoy ma albarka daŋ araŋ gaa araŋ ma fongu nda Rabbi Yesu sanney wo: «Araŋ harta zama araŋ si Tawreta da annabey tirey bay.»¹ «Cimo mo g'araŋ burcinandi.»

---

¹ Matta 22.29

Caw Yaƙ 81

Hawray Kokoranta

Matta 26

Fofo borey kaƙ go ga hangan iri se hunkuna. Iri go ga fo yaƙ toonandi araƙ do Irkoy lakkal kanay koyo ma ra, nga kaƙ ga ba boro kulu ma faham, ga adiltaray fonda kaƙ a ka taray gana, hala boro kulu ma du lakkal kaƙay nga do. Iri go ga farhã gumo nda kaƙ iri ye ga ka hunkuna ga araƙ waati kulu sjiro toonandi araƙ do «Adiltaray Fonda.»

Sanda mate kaƙ cine a si iri kulu se tuguyaƙ ra iri Tira Hanna fintalyaƙo iri furo linjiila tira ra. Linjiila no ga ti tira kaƙ ga Yesu baaru hanna waazu borey se. Faabako Hanna kaƙ kaa nduƙƙa ra ga adamiizey kaa Saytaani hino cire. Yesu ga fay nda adamiizey zama nga wo Irkoy sanno no kaƙ go Irkoy do za nduƙƙa taka yaƙo ga. Iri di kaƙ Yesu hay yaƙo do haray a ga fay nda borey kulu zama wandiyo no n'a hay Irkoy Biya Hanna hino do.

Ya din mo no Yesu daa do haray nga hinne no zama hannante no a hay, a mana bay ga zunubi te. Boro kulu mo no mana bay g'a dambara goyey cine te. Yesu te gaabi nda Saytaani mo. A ga hawo may nda teeko nda doori nda buuyaƙ. A dondonandi yaƙey ciine ra mo baa a ibarey ne: Boro kulu no mana bay ga salaƙ sanda bora din cine.

O'ho Yesu Almasifu cine siino a hay yaƙo do, nd'a daa no, nd'a te goyey, nd'a sanney.

Amma kulu nda ya din nduƙƙa borey mana bay sanda faabakwa kaƙ kaa ga fun beena ra. Adamiizey baayaƙ kulu mana bay cimi cimi boro kaƙ no ga ti Yesu. I n'a samba sanda annabi cindey dumi, i mana bay kaƙ Irkoy no kaƙ kaa ga ngey zuure. I mana bay boro kaƙ no ga ti Almasifu, wo din banda no i ye ga mehaw a boƙ ngey ma koy ga a wi. Wo din se no Yesu

deeni alfaga beerey da asariya dondonandi koy gaa. I wane munaficitara da i bine biiba se. Amma Yesu sanney din kulu mana naɗi ma tuubi. Ngey wo hay follonɗo no go i biney ra, mate kaɗ cine ngey ga te ga ka Yesu wi. Yesu ga bay kaɗ nga ga bu Urusalima, a ga bay kaɗ Yahudancey arkusey din mo no ga nga wi. Wo din se no iri di kaɗ Yesu ci nga talibey se kaɗ alfaga beerey da asariya dondonandi koy ga mehaw nga boɗ ga nga nooyaɗdi Romancey se kaɗ yaɗ ga nga wow ga yollo tufa nga gaa ga nga barzu day. I ma nga kanji bundo gaa. Amma nga mo jirbi hinzanta hane nga ga tun. Ya din no Yesu no, nga bu ga tun yaɗo ci nda taalibey se. Hunkuna caw yaɗo ra iri ga di kaɗ manti naɗi kaɗ nga ga bu da mate kaɗ cine nga ga bu nda hinne no Yesu ci borey se.

Iri ma koy nda linjiila cawyaɗo nda jina Matta Tira ra suura 26 ga di mate kaɗ cine no Yesu na nga boɗ soola nda kanji yaɗo se. Tira Hanney ne: Kaɗ Yesu na sanney din kulu ban, a ne nga talibey se, «Araɗ bay kaɗ Paska bato cindi jirbi hinka no ka cindi a se. I ga Boro Izo nooyaɗdi, i g'a kanji mo.

Araɗ ma haɗ kaɗ no Yesu ci taalibey se? A ne i se kaɗ adamiizey ga nga kanji Paska zaaro hane. A gonda maana gumo. Iri jin ga di iri Tawreta caw yaɗo ra haɗ kaɗ no ga ti Paska. Paska bato jingaro si te kala Yahudancey jiuro handu sintina nga no ga koy ga saba nda annasaray hando kaɗ se i ga ne Avril. Jingaro din no ga Yahudancey fongandi zamana kaɗ ra i kaayey goro tamtaray ra no din Misira laabo ra Firawna kambe ra. Zamana din ra no Irkoy na Misira borey ize hay jiney kulu wi ciini follonɗo ra kaɗ ga naɗi Firawna ma du ga naɗi Israyla izey ma ye ngey laabo ra. Irkoy mo ne Israyla izey se i ma wi feeji ga kuro tuusu ngey fuwey me gaa. Irkoy na alkawlo wo ne sambu i se, «D'ay di kuro, ay g'araɗ daaru ga bisa» ...

Ya din ga feejo din kaɗ windikoyo wi din no ga bu a wane ize hay jina nango ra. Irkoy mo na nga jama faaba da feejo kaɗ i wi din kuro.

Kala jiiri 1500 waati kulu no kaɗ a to kala Yahudancey ma feeji wi ga sarga ga cabe kaɗ
Irkoy na ngey faaba Misira balaw wayaɗta gaa. Amma manti i ma gune banda ga fongu no
Irkoy ha i gaa. Amma Irkoy si baa kala i ma gune ngey jine ga bay kaɗ Almasifu ga kaa ga
nga kuro dooru bundu gaaranta gaa ga du ka adamiizey faaba balaw beeri fo gaa, kaɗ ga ti
jahannama danjo gaa. Faabako Hanna buuyaɗo no ga ti sargay timmanta kaɗ Irkoy adiltaray
lordo soola. Irkoy nga lakkal bambata do baa Faabako Hanna ma nga kuro mun Paska zaaro
hane, ga du ga feejo sarga din toonandi, ga du mo ga sijiro kaɗ ra a na faaba soola
zunubikooney se nga adiltaray ciito gaa boɗo kunga.

Iri ma ye iri linjiila caw yaɗo gaa. Iri ma ye ga sintin nda aya 1: Kaɗ Yesu na sanney din
Kulu ban, a ne nga taalibey se, «Araɗ bay kaɗ Paska bato jirbi hinka no ka cindi a se. I ga
boro Izo nooyaɗdi, i g'a kanji mo.» Alwaato din binde alfaga beerey da jama arkusey margu
alfaga beero kaɗ se i ga ne Kayafa faada ra. I na ngey saaware te, mate kaɗ cine ngey ga te
ka Yesu di da carmay, ngey ma wi. Day i ne, «Manti bato jirbey ra bo, zama kusuma ma si
koy ka tun borey game ra.» ... Gaa no a taalibi way cindi hinka ra, a fo kaɗ se i ga ne Yahuta
Kariyoti bora koy alfaga beerey do ka ne, «I fo no araɗ g'ay no, ay mo g'a nooyaɗdi araɗ
se?» I no a se nzarfu nooriize waranza. Za alwaato din no a na daama ceeci mate kaɗ nga
ga te ka Yesu nooyaɗdi.

Buuru kaɗ sinda dalbu bato zaari sintina, hano kaɗ i ga Paska feejiizo wi, Yesu talibey ne a
se, «Man no ni ga baa iri ma Paska sooley te ni se ni ma ŋwa?» A na nga talibi hinka donton
ka ne i se, «Wa koy kwaara ra. No din alboro fo kaɗ go ga hari foobu fo jare ga kubanda araɗ.
W'a gana. Nangu kulu kaɗ a furo, wa ne windikoyo se, «Alfa ne: Man ay yawtaray fuwo,
naɗ kaɗ in d'ay talibey ga Paska ŋwa?» Nga mo g'araɗ cabe jidan bisa fuize bambata fo kaɗ

fu jinay go soolante a ra. Arañ ma soola iri se noodin.» Talibey koy ga furo kwaara ra. I di mate kañ Yesu ci ngey se, i na Paska ñwaaro soola mo.

Waato kañ saaya to, a goro, nga nda diyey. A ne i se, «Ay yalla-yalla no ay ma Paska wo ñwa arañ banda, za ay mana taabi hañ. Zama ay go ga ne arañ se: Ay s'a ñwa koyne, kala nda i n'a toonandi Irkoy koytara ra.»

Waato kañ i go ga goro ka nwa Yesu ne «Haciika ay ga ne arañ se: arañ ra boro fo kañ go ga ñwa ay banda g'ay nooyañdi.» I biney sintin ga sara. I a fo kulu ne a se, «Manti ay no, wala?» A ne i se, «Arañ iway cindi hinka game ra a fo no, nga kañ go ga kambe dañ tuwo ra ay banda. Zama Boro Izo go ga koy sanda mate kañ cine i hantum a boñ, amma kaari bora din kañ nga no ga Boro Izo nooyañdi! Doñ i ma si bora din hay pat.» Yahuta, bora kañ n'a nooyañdi din tu ka ne, «Manti ay no Alfa, wala?» Yesu ne, «Mate kañ ni ci din.» Nga mo, waato kañ a na looma ta, a fatta nda waasi. Ciino mo to.

I go ñwaari gaa, kala a na buuro sambu. Waato kañ a n'a albarkandi, a n'a ceeri ka zaban i se. A ne, «W'a ta, woone wo ay gaahamo no.» A na gaasiya mo sambu. Waato kañ a na Irkoy saabu, a n'a no i se, i kulu hañ a ra mo. A ne i se, «Woone wo ay kuro no, alkawli wano, kañ a si gay i g'a dooru boro boobo nangu ra.» Amin.

Mate kañ i ci linjiila ra neeya hawrey kokoranta kañ Yesu nda nga taalibey te care banda hala a ga nga kuro mun sargay kañ ga borey zunubey kaa. Iri ma kañ Yesu ne nga talibey se kañ i ra a fo no ga nga nooyañdi no. Yahuta Karioti bora no. Borey wo diyaño gaa Yahuta Yesu taalibi beeri no, amma a bina ra nooru nda ndujña arzaka hinne gaa no a lakkaley go. Wo din se no a koy alfaga beerey do ga ne i se:, «Marje no arañ g'ay no ay mo ga nooyañdi arañ

se.» Alfaga beerey mo n'a no nzarfu tamma waranza. Iri ma fongu kaɗ wodin kulu te zama i ma sanno kaɗ i ci annabi Zakariya meyo ra toonandi kaɗ a ne i ga Almasifu nooyanɗi nzarfu tamma waranza se.

Amma wo kaɗ ga maamacandi gumo hayey kaɗ iri caw ra hunkuna ra ga ti sanney kaɗ Yesu ci waato kaɗ a na buuro nda gasiya haro fay nga taalibey se ga haɗ. Araɗ ma haɗ kaɗ no a ne, iri ma caw ga ma koyne: I go ɗwaari gaa, kala a na buuro sambu. Waato kaɗ a n'a albarkandi, a n'a ceeri ka zaban i se. A ne, «W'a ta, woone wo ay gaahamo no.» A na gaasiya mo sambu. Waato kaɗ a na Irkoy saabu, a n'a no i se, i kulu haɗ a ra mo. A ne i se, «Woone wo ay kuro no, alkawli wano, kaɗ a si gay i g'a dooru boro boobo nangu ra.»

Iri di kaɗ Yesu na himandi hinka no nga taalibey se buuro misa nda gasiya misa. Buuro kaɗ Yesu ceeri-ceeri ka zaban nga talibey se no ga ti a gahamo kaɗ a ga no adamiizey se sanda sargey hala i ma du ga maanu Irkoy hal abada. Gaasiya mo kaɗ ra rezin hari go no ga ti a kuro kaɗ i ga mun borey zunubey garawo bara yaɗ se.

To, buuro nda gasiya misa wo do go ga talibey dondonandi sabilo kaɗ se nga kaa nduɗɗa ra. Wodin se no a nduɗɗa na nga gahamo nda nga kuro no sanda mate kaɗ cine boro kulu kaɗ go ga bafunay wo boɗ kaɗ ga ba nga ma funa kala a ma ɗwa a ma haɗ ya din cine mo no boro kulu kaɗ ga ba nga ma goro Irkoy koytara ra, kala bora ma Yesu Almasifu cimandi zama nga no ga ti buuru fundikoono kaɗ ga fundi hal abada. A kuro mo no ga ti hari kaɗ ga adamiizey halasi zunubi gurzuga gaa.

Iri hangankoy, d'araɗ dirgan hay kulu kaɗ iri caw hunkuna, hay fo ne kaɗ gaa araɗ mana hima ga dirgan. Yesu Almasifu ka nduɗɗa ra zama a ma nduɗɗa zunubey sambu nga boɗ.

Wo ne no ga ti baaro kaŋ annabey go ga ci borey se. Irkoy ga araŋ zunubey yaafa araŋ se Yesu Almasifu kuro kaŋ a dooru. Jirbey zambarey da zambarey alman sargay no Irkoy ne borey ma te ga ngey zunubey yaafayaŋ ceeci. Sappe zeena nooya kaŋ Irkoy talfi nga annabey gaa. Amma Yesu Almasifu mo kaa ka kande sappe tajo zama nga no ga ti sargayey kulu himando waato kaŋ a na nga kuro mun bundo gaa. Yesu no ga ti Paska feejiize kokoranta kaŋ i sarga zama boro kulu kaŋ g'a cimandi ma du faaba kayanŋo hane. Wodin se no Tira Hanney ne: ... Zama Irkoy n'iri Paska feejo, kaŋ ga ti Almasihu, sarga iri se. Amasihu kaŋ mana zunubi kulu te, Irkoy n'a danŋ a ma ciya zunubi iri se, hal iri mo, iri ma ciya adilitaray kaŋ Irkoy ga no Almasuhu ra. Yesu ... kuro goono g'iri hanandi zunubi kulu gaa

Zama araŋ ga bay kaŋ Irkoy mana araŋ fansa araŋ goray yaama gaa kaŋ araŋ tubu araŋ kaayey do da hayey kaŋ yanŋ ga halaci, danga nzarfu wala wura. Amma Irkoy n'araŋ fansa da Almasifu kuro kaŋ gonda darza, sanda feej'ize kaŋ sinda dollo wala leebu waani kuri. Irkoy na Almasifu suuban za a mana nduŋna sinji, amma a n'a bangandi araŋ sabbay se alwaati banantey ra. A do no araŋ goono ga Irkoy cimandi, nga kaŋ n'a tunandi ga kaa buukoy game ra k'a no beerey mo zama araŋ cimbeero d'araŋ beeja ma bara Irkoy ra.

Araŋ ma sanney kaŋ yanŋ araŋ ma hunkuna laasabu a ma boori zama Irkoy ga nga ma cimo bangandi araŋ se. Iri hino caw yanŋo ra iri ga hawrey kokoranta deeda ban. Iri ga di mate kaŋ cine no alfaga beerey na Yesu di nda hal i g'a wi.

Irkoy ma albarka danŋ araŋ gaa, araŋ ma laasabu nda sanney wo kaŋ ne: Yesu kuro g'iri hanandi zunubi kulu gaa.

Caw Yaƙ 82

Yesu Dira

Yohanna 14, Matta 26

Fofo borey kaƙ go ga hangan iri se hunkuna. Iri go ga fo yaƙ toonandi araƙ do Irkoy lakkal kanay koyo ma ra, nga kaƙ ga ba boro kulu ma faham, ga adiltaray fonda kaƙ a ka taray gana, hala boro kulu ma du lakkal kaƙay nga do. Iri go ga farhã gumo nda kaƙ iri ye ga ka hunkuna ga araƙ waati kulu sjiro toonandi araƙ do «Adiltaray Fonda.»

Iri kokoro banda caw yaƙo ra no iri salaƙ Yesu hawrey kokoranta kaƙ nga nda nga talibey te hal a ga bu. Iri ma kaƙ Yesu ne talibey se kaƙ i ra a fo ga nga nooyaƙdi i ibarey se. Iri di mo kaƙ Yesu na buuru nda rezin hari haƙ nga nda nga taalibey care banda. A n'i dondonandi kaƙ buuro ɗin no ga ti nga gahamo himando kaƙ nga ga no hala adamiizey ma du ga goro hal abada Irkoy koytara ra. Rezin haro mo kaƙ i haƙ no ga ti nga kuro kaƙ i ga mun himando hala Irkoy ga du ga borey zunubey yaafa i se. Neewo mo Yesu ye ga cabe nga taalibey se kaƙ nga kaa nduƙƙa boƙ ga nga kuro mun sargay kaƙ ga borey zunubey kaa. Hunkuna mo iri ga koy nda Linjila ra caw yaƙo nda jina naƙ kaƙ iri ga maa sanni guuso fooyaƙ kaƙ Yesu ci alfaga beerey da asariya dondonandi koy se ciino kaƙ ra ngey nda soojey kaa g'a di. Iri ma caw Linjila ra Yohanna Tira suura 14. Yesu ga bay kaƙ nga alwaato to, a ne nga taalibey se:

«Araƙ biney ma si sara. Wa Irkoy cimandi, w'ay cimandi mo. Ay Baaba windo ra goray nangu boobo go no. Da manti yaadin no, doƙ ay ga ci araƙ se, zama ay goono ga koy ka nangu soola araƙ se. D'ay koy ka nangu soola araƙ se mo, ay ga ye ka kaa k'araƙ ta ay do, hala nango kaƙ ay go, araƙ mo ma bara noodin. Nango kaƙ ay goono ga koy mo, araƙ ga fonda bay.» Toma ne a se, «Rabbi, iri si bay nango kaƙ ni goono ga koy. Mate no iri ga te ka fonda bay?» Yesu

ne a se, «Ay ga ti fonda nda cimo da fundi. Boro kulu si du ka to Baabo do kal ay do. D'arañ n'ay bay, doñ arañ g'ay Baaba mo bay. Za sohõ arañ g'a bay, arañ di a mo.» Filibos ne a se, «Rabbi, ma Baabo cab'iri se, a ga wasa iri se.» Yesu ne a se, «Filibos, za gayyañ in d'arañ go care banda, hala hõ ni s'ay bay? Boro kañ di ay di Baaba. Mate no ni ga te ka ne ay ma Baaba cabe arañ se? Wala ni mana cimandi kañ ay go Baaba ra, Baaba mo go ay ra no? Sanney kañ ay goono ga salañ arañ se mo, manti ay bumbo wane yañ no ay goono ga salañ, amma Baabo kañ go ay ra no goono ga nga goyey te. W'ay cimandi kañ ay ne ay go Baaba ra, Baaba mo go ay ra. To, d'arañ si sanno din cimandi, w'ay cimandi baa goyey bumbey sabbay se.

D'arañ ga ba ay, arañ g'ay lordey gana. Ay g'ay Baaba ñwaaray, nga mo g'arañ no Gaako fo, zama a ma goro arañ banda hal abada. Nga no ga ti cimi Biya kañ nduñña si hin k'a ta, zama a si di a, a s'a bay mo. Amma arañ wo g'a bay, zama a goono ga goro arañ banda, a ga bara arañ ra mo. Ay si g'arañ nañ alatumiyay, ay ga kaa arañ do. A cindi kayna nduñña si di ay koyne, amma arañ wo ga di ay. Zama ay go ga funa, arañ mo ga funa. Hañ din hane arañ ga bay kañ ay go ay Baaba ra, arañ mo go ay ra, ay mo go arañ ra. Boro kañ gonda ay lordey, a g'i gana mo, bora din ga ba ay. Boro kañ ga ba ay, ay Baaba mo ga ba r'a. Ay mo ga ba r'a, k'ay boñ bangandi a se mo.»

Yesu tu a se ka ne, «Da boro ga ba ay, a g'ay sanno gana. Ay Baaba mo ga ba r'a. Iri ga kaa a do, k'iri goray nango te a do. Boro kañ si ba ay s'ay sanney gana. Sanno wo mo kañ arañ maa, manti ay wane no, amma Baaba kañ n'ay donton wane no. Ay na sanney wo salañ arañ se za ay go arañ do. Amma Gaakwa kañ ga ti Biya Hanno, kañ Baaba ga donton ay maa ra g'arañ dondonandi hay kulu k'arañ fongandi nda hay kulu kañ ay ci arañ se. Laakal kanay no ay ga nañ arañ se, ay laakal kana no ay g'arañ no. Manti danga wo kañ nduñña ga no cine no ay g'arañ no bo. Arañ biney ma si sara, i ma si humburu mo.

Ya din no Yesu na nga talibey biney gaabandi nda g'i soola haya kaɗ ga anniya ga du nga se. Araɗ ma haɗ kaɗ no Yesu ci gaako kaɗ Irkoy ga samba boɗ? Hari no kaɗ gonda maana gumo zama hunkuna ga ti boro boobo goono kaɗ yaɗ go ga Yesu sanney siirandi ga ne annabi fo ga kaa nga diraw banda. Amma wo kaɗ Yesu ci gaakwa din boɗ i si hin ga deedandi nda annabi, zama Yesu ne kaɗ gaakwa din biya no kaɗ boro si hin ga di. Manti malayka no, manti takahari mo no kaɗ i taka.

Ya din gaa, may no ga ti gaakwa din? Yesu bumbo na fahamandi borey se. Iri ma hangan ga maa haɗ kaɗ no Yesu ci koyne, «Ay g'ay Baaba ɗwaaray, nga mo g'araɗ no Gaako fo, zama a ma goro araɗ banda hal abada. Nga no ga ti cimi Biya.. . A goono ga goro araɗ banda, a ga bara araɗ ra mo. Ay si g'araɗ naɗ alatuumiyaɗ, ay ga kaa araɗ do. Gaakwa kaɗ ga ti Biya Hanno, kaɗ Baaba ga donton ay maa ra g'araɗ dondonandi hay kulu k'araɗ fongandi nda hay kulu kaɗ ay ci araɗ se.»

May no ga ti gaakwa din kaɗ Yesu ne nga ga samba? Biya Hanno kaɗ ga fun Irkoy do si kala Yesu ra nda goray. Nga no ga ti Biya Hanna kaɗ Irkoy daɗ borey kulu kaɗ ga Yesu gana cimi cimi biney ra. Yesu ne nga talibey se kaɗ nga buuyaɗo nda nga tun yaɗo banda, waati kaɗ nga ye beena ra no nga ga Biya Hanna samba i biney ra hala a ma du g'i barmay, a m'i hanandi g'i candi cimo ra. Iri hino cawo ra iri ga di mate kaɗ cine no wodin kulu te nda Urusalima. Jirbi way banda kaɗ Yesu koy beena ra banda kala Biya Hanna zumbu laabo boɗ, ga furo talibey biney ra sanda mate kaɗ cine Yesu n'a ci nda.

Iri hangan koy, hari boobo goono kaɗ iri hima ga bay Gaako Hanna boɗ zama hari hanno yaɗ no a ga hin ga te zunubikooni bafunay ra. Amma iri ma koy jine ga di haɗ kaɗ no te ciino din ra kaɗ Yesu na nga taalibey goro baani.

Tira Hanney ne: Kaɗ i na baytu fo te, i fatta ka koy Zeytun tondo do. Gaa no Yesu ne i se, «Cin woone wo ra, araɗ kulu ga mulay ay sabbay se, zama i n'a hantum ka ne, 'Ay ga kurukwa kar, kalo feejeɗ mo ga say-say.'amma ay tunyaɗo banda ay ga furo araɗ se jine ka koy Galili laabo ra.» Amma Bitros ne a se, «Baa i kulu ga mulay ni sabbay se, ay wo si mulay, abada.» Yesu ne a se, «Haciika ay ga ci ni se: cin woone ra, za gorongaari mana ca, ni g'ay ze sorro hinza.» Bitros ne a se, «Baa a tilas no ay ma bu ni banda, ay day si ni ze.» Yaadin mo no talibi cindey kulu ci. Gaa no Yesu kand'ey nangu fo kaɗ se i ga ne Jatsamani. A ne nga talibey se, «Araɗ ma goro ne hal ay ma koy yongo ka te adduwa.» Kal a na Bitros da Zabadi ize hinka din sambu nga banda. A bina sintin ka sara ka taabi gumo. A ne i se, «Ay fundo go ga taabi gumo hal a to buuyaɗ gaa. Araɗ ma goro ne ka batu ay banda.» A ye ka koy jina kayna, a kaɗ ka ganda biri ka te adduwa ka ne, «Ya ay Baaba! Da haɗ kaɗ ga hin ka te no, ma taabo wo sambu ay se. Kulu nda yaadin, manti ay miila, amma ni wano.»

Iri ma gaayi ne kayna. Wo fo no ga ti taabo wo kaɗ Yesu ga ba Irkoy ma sambu nga se? I fo se no Yesu bina sara gumo hal a to a se buuyaɗ gaa? Zama Yesu ga bay kaɗ alwaato kaɗ nga ga adamiizey zunubey alhako sambu nga boɗ to. Alwaato kaɗ annabey kulu ci din no to ya. Adamiizey ga Faabako Hanna gurzugandi g'a kanji bundu gaa, amma wo kaɗ ga gaabu gumo Yesu se ga ti kaɗ Irkoy, nga Baaba, ga ba nga amma kulu si gangi kala a ma nduɗɗa zunubey alhako dake a boɗ. Wo din se no Yesu na adduwa te ga ne: «Ya ay Baaba! Da haɗ kaɗ ga hin ka te no, ma taabo wo sambu ay se. Kulu nda yaadin, manti ay miila, amma ni wano.»

Koyne Tira Hanney ne: Kal a ye nga talibey do koyne. A n'i gar i go ga jirbi. A ne Bitros se, «Wiiza! araɗ si hin ka goro ay banda ka batu baa guuru folloɗ bo? Wa batu fa, ka te adduwa, zama araɗ ma si furo siyaɗ ra. Daahir biya wo kay ga yadda, amma gaaham ya londibuuno no.» A ye ka koy sorro hinkanta ka te adduwa ka ne, «Ya nin ay Baaba, hala day woone wo si bisa kala day y'a haɗ, to, ni miila ma te.» A ye ka kaa, a n'i gar i go ga jirbi, zama i moy tin. A n'i naɗ ka koy te adduwa, sorro hinzanta nooya. A na doɗ sanney ci koyne. A ye ka

kaa talibey do koyne ka ne i se, «Wa soobay ka jirbi ka fulanzam sohō. Guna, alwaato kaa ka maan. I na Boro Izo daɗ zunubikooney kambey ra. Wa tun, iri ma koy. Guna, bora kaɗ g'ay nooyaɗdi neeya ka maan!»

Za a go ga salaɗ, iway cindi hinka din ra afo kaɗ ti Yahuta kaa. A kande jama boobo da takubayaɗ da goobuyaɗ. I fun alfaga beerey da asariya dondonandikoy da arkusey do. Bora kaɗ n'a nooyaɗdi n'i no misa fo ka ne, «Bora kaɗ ay g'a sunsum din, bora nooya. W'a di.» Sahāadin binde a maan ka to Yesu do ka ne, «Alfa, Irkoy ma ni no aloomar!» Kal a soobay k'a garba sunsum. Yesu ne a se, «Ay bora, woone no ka kande nin?» Kala borey maan ka kambe dake Yesu gaa k'a di. Kala Yesu banda borey ra afo na nga kambe salle ka takuba foobu ka alfaga beero bannya zafa k'a hanga kaa.

Amma Yesu na hanga ham ka yeyaɗdi. A ne bora kaɗ ba nga m'a batu se: Gaa no Yesu ne a se, «Ma ni takuba ye nga nango ra, zama boro kulu kaɗ ga takuba sambu, nga mo takuba do no i g'a halaci. Wala araɗ ga tammahā ay si hin k'ay Baabo ɗwaaray no, a g'ay no mo sohō tilliyo haɗ kaɗ ga bisa baa malayka sata way cindi hinka? Amma mate gaa no i ga Tawretu nda Zabura nda Annabey Tirey toonandi nd'a kaɗ yaɗ ne tilas kala yaadin ma te?»

Yesu ne alfaga beerey da Irkoy windo batukoy jine funey da arkusey kaɗ yaɗ kaa a do se, «Araɗ kande takuba nda goobu yaɗ danga kosarayko do no? Waato kaɗ ay go araɗ banda zaari kulu Irkoy windo ra, araɗ mana kambe dake ay gaa. Amma saaya woone ya araɗ wane no, da kubay dabari wane mo.»

... Noodin ya binde a talibey kulu n'a nañ ka zuru. Borey kañ yañ na Yesu di din kond'a Kayafa do, kañ ga ti alfaga beero. Noodin no Tawretu dondonandikoy nda arkusey go, i margu.

Iri di hunkuna mate kañ Yesu na nga boñ dañ borey kañ yañ ga ba ngey m'a wi kambe ra. Hambara boro fo ga nga boñ ha hala i fo se no Yesu ta i du nga. Nga kañ na hawo gaay, a na foolayey gaarey, a na danawey moy fiti, a na buukoy mo tunand. I fo se no a mana ceeci ga koma i se? Yesu bumbo tu wo din boñ waato kañ a taalibey ra a ceeci nga m'a batu, a ne i se: Gaa no Yesu ne a se, «Ma ni takuba ye nga nango ra ... Wala arañ ga tammahã ay si hin k'ay Baabo ñwaaray no, a g'ay no mo sohõ tilliyo hañ kañ ga bisa baa malayka sata way cindi hinka? Amma mate gaa no i ga Tawretu nda Zabura nda Annabey Tirey toonandi nd'a kañ yañ ne tilas kala yaadin ma te?»

I fo se no Yesu ta nga ibarey na nga di? A n'a te no zama wo kañ annabey ci za gay yañ kaasifu ga gurzugay ga nga kuro mun sargay kañ ga zunubi kaa Faabako Hanna kañ ga ti adilante ga bu adiltaray jañay koyey maa gaa hala a m'i sasabandi nda Irkoy. Oho Yesu ka nduñña ra ga annabey sanney toonandi wo din se no a yadda nga ibaarey ma nga di. Yesu no na nga fundo nooyañdi nga bumbo boñ se. Iri ma Irkoy sifa kañ n'iri no Faabako wone cine!

Iri hangan koy, iri ga gaayi ne hunkuna. Iri bay day kañ iri ga care kubay hino caw yaño ra hal iri ma di mate kañ cine no alfaga beerey da Almasifu jama margu ga buuyañ ciiti dumbu Yesu boñ ga sanney kañ yañ annabey ci toonandi.

Irkoy ma albarka dan arañ gaa, arañ ma du ga Yesu sanney wo kan a te nga taalibey se laasaabu a ma boori. . . Ay g'ay fundo no, ay ma ye k'a ta koyne. Boro kulu si no kan g'a ta ay gaa, amma ay boñ se no ay g'a no.

Caw Yaƙ 83

I Na Yesu Ciiti

Matta 26, 27; Yohanna 18, 19

Fofo borey kaƙ go ga hangan iri se hunkuna. Iri go ga fo yaƙ toonandi araƙ do Irkoy lakkal kanay koyo ma ra, nga kaƙ ga ba boro kulu ma faham, ga adiltaray fonda kaƙ a ka taray gana, hala boro kulu ma du lakkal kaƙay nga do. Iri go ga farhã gumo nda kaƙ iri ye ga ka hunkuna ga araƙ waati kulu sijiro toonandi araƙ do «Adiltaray Fonda.»

Iri Tira Hanney fital yaƙo ra iri di kaƙ Irkoy annabey kulu no ci kaƙ Irkoy gonda sijiri kaƙ ra a ga zunubikooney yaafa. Sijiro fo no sijiro din? Almasifu buuyaƙo no bundo boƙ. Annabey kulu no ci kaƙ Almasifu ga bu ga nga kuro dooru zunubi kooney se, ga iri zunubey alhako sambu nga boƙ sanda feeji kaƙ sinda leebu kulu wala dolle fo kaƙ i ga ba ga sarga. Fondo wo din hinne ra no Irkoy ga hin ga iri zunubey yaafa iri se kaƙ manti nda nga adiltara siirandiyar. Sohoƙ kulu no iri ga ba ga to caw yaƙo kaƙ gonda mana gumo gaa, kaƙ ga ti Yesu Almasifu buuyaƙo baara nd'a tun yaƙo. Nda Irkoy yadda hunkuna iri ga caw Linjila ra ga di mate kaƙ cine no Yesu na nga fundo no ga nduƙna borey zunubey jare nda. Iri kokoro banda caw yaƙo ra iri di kaƙ boro fo no alfaga beerey no nooru a ma ngey cabe haƙ kaƙ Yesu nda nga taalibey go.

Iri di mo mate kaƙ cine no i na Yesu di nda. Haya ga dambarandi gumo mate cine se no Yesu, kaƙ to nda Irkoy hino, yadda nga i barey ma kambe dake nga gaa. A naƙ i ma nga di. Zama a ga ba wo kaƙ i ci annabey meyey ra ma kubay kaƙ i ne Almasifu ga gurzugay, ga bu, ga ye ka tun koyne jirbi hinzanta hane hala boro kulu kaƙ g'a cimandi ma du zunubi yaafayar.

Sanda day mate kaɗ cine annabi Isaya n'a ci nda Almasifu hima.. . Sanda feeji kaɗ i ga konda ka wi...

Sohoɗ iri ga caw Linjila ra ga di haɗ kaɗ no te ciini yaama din ra kaɗ alfaga beerey na Yesu diyaɗo banda. Tira Hanney ne: I na Yesu candi ka kond'a alfaga beero do. Noodin alfaga beerey da arkusey da asariya dondonandikoy margu a boɗ. Bitros mo na banda gana nangu mooru kala alfaga beero windo batama ra, ka goro noodin faadancey banda. A go ga caan danjo do. Alfaga beerey da Yahudancey arkusey marga kulu ceeci seeda Yesu boɗ hala ngey ma du k'a wi, amma i mana du. Zama boro boobo kande tangari seeda, amma i seedey mana saba.

Afooyaɗ koyne tun ka kande tangari seeda a boɗ ka ne: «Iri maa a ne: 'Ay ga Irkoy fu wo kaɗ i te da borey kambey zeeri, amma jirbi hinza nda care game ra ay g'afo cina kaɗ manti nda kambey.'» Amma baa woodin yaɗ ra, i seedey mana saba. Alfaga beero tun ka kay i bindo ra ka Yesu hã ka ne: «Seeda kaɗ borey wo go ga kande ni boɗ, ni si tu da hay kulu, wala?»

Amma Yesu dangay, a mana tu da hay kulu. Alfaga beero ye k'a hã koyne ka ne a se: «Nin no ga ti Almasihu, Albarkakoyo Izo?» Yesu ne: «Ay no ga ti NGA. Araɗ ga di mo Boro Izo goono ga goro Hina-Kulu-Koyo kambe ɗwaaro gaa, a go ga kaa mo beene burey ra.» Waato gaa alfaga beero na nga bankaaray tooru-tooru ka ne: «Iri ga laami nda seeda fooyaɗ koyne, wala? Araɗ maa Irkoy gaa kaynayaɗo. Ifo no araɗ di?» I kulu n'a zeeri nda ciiti ka ne: «A to wiyaɗ!»

Boro fooyan sintin ka tufa gaa, i n'a moy haw ka soobay k'a kutubo ka ne a se: «Ma te annabitaray!» Faadancey mo du a k'a saɗ-saɗa. Bitros mo go ganda windo batama ra. Alfaga beero koŋɗo fo kaa. A di Bitros kaɗ go ga caan. A n'a guna ka ne: «Ni mo go Nazara bora, Yesu banda waato.» Amma Bitros ze ka ne: «Ay si bay, yanja faham mo da haɗ kaɗ ni goono ga ci.» A tun noodin ka koy taray tanda ra. Sahāadin d'a, gorongaari ca. Koŋɗa di a, a sintin ka ne borey kaɗ go noodin yan se: «Woone wo i boro fo no.» Amma a ye ka ze. A gay kayna fo, borey kaɗ yan goono ga kay noodin ne Bitros se: «Cimi no ni go i ra, zama ni ya Galili boro no.» Amma a sintin ka nga boɗ laali nda zeyan ka ne: «Bora din kaɗ aran go ga ci, ay s'a bay.» Sahāadin-sahāadin gorongaari fo ca sorro hinkanta. Bitros mo fongu mate kaɗ Yesu ci nga se ka ne: «Za gorongaari mana ca sorro hinka, ni g'ay bayray ze sorro hinza.» Waato kaɗ a fongu woodin gaa, kal a baray.

Waato kaɗ mo bo, day alfaga beerey kulu da jama arkusey saaware Yesu boɗ ngey m'a wi. I n'a haw ka kond'a k'a no Bilatos se, kaɗ ga ti dabarikoono. Saaya kaɗ cine Yahuta kaɗ n'a nooyanɗi din di kaɗ i na wiyan ciiti dumbu Yesu se, kal a ye ka ba ye, way, nga ma nzarfū noor'ize waranza yeti alfaga beerey da arkusey se. A ne: «Ay na zunubi te, zama ay na boro kaɗ sinda taali nooyanɗi.» Amma i ne: «Iri wo baa fo. Woodin ni sanni no.» Yahuta na nzarfey catu Irkoy fuwo ra ka fatta ka koy ka nga boɗ sarku ka bu.

I dira nda Yesu Kayafa do ka kond'a dabarikoono faada ra za nda hinay. Ngey bumbey mana furo faada ra, zama ngey ma si ziibi, hala ngey ma du ka Paska hawro ŋwa. Bilatos mo fatta ka koy i do ka ne i se: «Kalima wofo dumi no aran kande boro wo boɗ?» I tu a se ka ne: «Da boro wo manti boro laalo no, doɗ iri si kand'a ni do.» Bilatos binde ne i se: «Wa konda aran bumbey k'a ciiti aran ciito boɗ.» Yahudancey ne a se: «Iri sinda fondo iri ma boro wi.»

(Zama sanno kaɗ Yesu ci mana to, kaɗ a cabe buuyaɗ kaɗ dumi no nga ga ba ka bu). Bilatos binde ye ka furo faada ra ka Yesu ce ka ne a se: «Ni ya Yahudancey bonkoono no?» Yesu tu a se ka ne: «Nin no ka woodin ci ni boɗ se, wala boro fooyaɗ no k'a ci ni se ay boɗ?» Bilatos tu a se ka ne: «Ay ya Yahudance no? Ni jama da alfaga beerey no ka ni nooyaɗdi ay se. Ifo no ni te?» Yesu tu ka ne: «Ay koytara manti nduɗɗa wo wane no. D'ay koytara ya nduɗɗa wo wane no, doɗ ay doogarey ga wongu, hal ay ma si furo Yahudancey kambe ra. Amma sohõ ay koytara manti ganda koytara wane.» Bilatos binde ne a se: «Yaadin gaa, ni wo bonkooni no?» Yesu tu ka ne: «Mate kaɗ ni ci no, ay ya bonkooni no. Woodin sabbay se no i n'ay hay, woodin sabbay se mo no ay kaa nduɗɗa ra, zama ay ma cimo seeda. Boro kulu kaɗ ga ti cimo wane ga maa ay jinde.» Bilatos ne a se: «Ifo no ga ti cimi?» Waato kaɗ Bilatos na woodin ci, a ye ka fatta ka koy Yahudancey do ka ne i se: «Ay mana di taali hari kulu a gaa. Amma araɗ gonda alaada fo kaɗ ga ti ay ma boro follonɗ taɗ araɗ se Paska alwaato ra. Araɗ ga ba ay ma Yahudancey bonkoono taɗ araɗ se no?» I binde ye ka kuuwa ka ne: «Manti boro wo, amma Barabbas!» Barabbas wo mo zay no.

Bilatos ne alfaga beerey da borey marga se: «Ay mana di taali kulu bora din do.» Amma i tonton k'a kankam ka ne: «A goono ga jama zukku ka dondonandiyaɗ te Yahudiya kulu ra. A sintin za Galili kal a kaa ne.» Kaɗ Bilatos maa woodin, a hã hala bora din ya Galili boro no.

Kaɗ a bay Hirodus koytara ra no a goro, kal a na Yesu samba Hirodus do, kaɗ nga mo go Urusalima jirbey din ra. Hirodus binde, kaɗ a di Yesu, a farhã gumo, zama za gayyaɗ a ga ba nga ma di a, zama a maa a baaru. A na beeje daɗ mo nga ma di a do alaama fo. A soobay ka Yesu hã da sanni boobo, amma a mana tu a se da hay kulu. Alfaga beerey da asariya dondonandikoy mo kay k'a kalima nda futay gumo. Hirodus da nga soojeɗ mo na Yesu kayna k'a hahaara. I na bankaaray kaɗ ga nyaale daɗ a gaa ka ye k'a samba Bilatos do. Hano din

hane mo no Hirodus da Bilatos te corotaray da care, zama za don ibaretaray go i game ra. Bilatos mo na alfaga beerey da jine borey da jama ce k'i margu. A ne i se: «Arañ kand'ay se boro wo sanda boro kañ ga jama darandi. Guna mo, arañ jine ay n'a hã ka gosi. Ay mana di taali hari kulu bora din gaa, hayey din ra kañ yañ arañ goono g'a kalima nd'a. Wala baa Hirodus mo, zama a n'a yeti iri do. Guna mo, a mana hay kulu te kañ to buuyañ. Ay binde g'a barzu k'a tañ.»

Amma i kulu na jinde sambu care banda ka kuuwa ka ne: «Ma boro wo wi, ka Barabbas tañ iri se.» (Barabbas wo boro fo no kañ i dañ kaso ra murteyañ fo da boro-wiyañ kañ te kwaara ra sabbay se). Za kañ a ga ba nga ma Yesu tañ, Bilatos ye ka salañ i se. Amma i soobay ka kuuwa ka ne: «A kanji! A kanji!» Sorro hinzanta Bilatos ne i se: «Ifo se? Hari laalo wofo no a te? Ay mana di buuyañ fondo a gaa. Ay g'a barzu k'a tañ.»

Waato gaa Bilatos na Yesu di k'a barzu. Soojey mo na karji boñtobay handam ka dake a boño boñ k'a daabu nda kwaay ciray. I goono ga kaa a do ka ne a se: «Fofu, Yahudancey bonkoono!» I goono g'a sañ mo. Bilatos mo ye ka fatta taray ka ne i se: «Wa guna, ay goono ga kand'a taray arañ do zama arañ ma bay kañ ay mana di taali hari kulu a gaa.» Yesu binde fatta taray, karji boñtobay go a boño gaa, a goono ga faka da kwaay ciray. Bilatos ne jama se: «Wa guna arañ bora!» Waato kañ alfaga beerey da doogarey di a, i kuuwa a gaa ka ne: «A kanji! A kanji!» Bilatos ne i se: «Wa kond'a arañ bumbey k'a kanji, zama ay mana di taali hari kulu a gaa.» Yahudancey tu a se ka ne: «Iri gonda lordi fo, lordo wo boñ mo a ga hima a ma bu, zama a na nga boñ himandi Irkoy Ize.» Waato kañ Bilatos maa sanno din, a humburu ka tonton. A ye ka furo faada ra ka ne Yesu se: «Man gaa no ni fun?» Amma Yesu mana ne a se hay kulu. Bilatos binde ne a se: «Ni si salañ ay se no? Ni si bay kañ ay gonda dabari ka ni tañ, ay gonda dabari mo ka ni kanji?» Yesu tu a se ka ne: «Ni sinda dabari kulu ay boñ,

da manti i na ni no nd'a za beena ra no. Woodin sabbay se no bora kaɗ n'ay nooyanɗi ni se gonda zunubi ka bisa nin.» Woodin boɗ Bilatos ceeci nga m'a taɗ, amma Yahudancey goono ga kuuwa ka ne: «Da ni na bora din taɗ, kulu ni manti Kaysar coro. Boro kulu kaɗ ga nga boɗ himandi bonkooni, a goono ga cabe kaɗ nga goono ga gaaba nda Kaysar.»

Kaɗ Bilatos di nga si hin ey ka bare, kala kusuuma go day ga tun no, a na hari sambu ka nga kambey nyun borey marga kulu jine ka ne: «Ay wo sinda taali kulu adilanto wo kuro gaa, nga nooya araɗ gaa.»²⁵ Borey kulu tu ka ne: «A fundi alhakko ma goro iri nd'iri izey boɗ!»

Za kaɗ Bilatos ga ba nga ma te haɗ kaɗ ga kaanu marga borey se, kal a na Barabbas taɗ i se ka Yesu barzu k'a no i m'a kanji.

Mate kaɗ hayey kulu kubay nda nooya, mate kaɗ cine annabi Isaya n'a ci nda jiiri 700 hala ba

Yesu ga kaa ndupɗa ra: i n'a gurzugandi k'a taabandi, Kulu nda yaadin a mana nga meyo fiti. Sanda feej'ize kaɗ i ga konda ka wi, Wala sanda feeji nya kaɗ go ga dangay nga hamni hõsekoy jine, Yaadin cine no a mana nga meyo fiti.

Isaya ye ga sanni woone yaɗ mo hantum Almasifu boɗ: «Ay n'ay banda no karkoy se. Ay n'ay garbey mo no hamni dagukoy se. Yaɗ'ay moyduma tugu haawi nda yollo tufayaɗ se mo.»

Iri hangan koy, iri maa hunkuna mate kaɗ cine no Yahudancey kaayey na annabey sanney toonandi nda, ga wangu Almasifu hanan yaɗ koyo adilanta, ga buuyaɗ ciito dake a boɗ. I fo se no i n'a wi? Zama i si hin ga yadda nda cimo kaɗ a go ga ci i se, zama wodin no g'i wane munaficitara bangandi. Borey ga bay mo i wane bine biiba gaa. Kaari kaa ndupɗa ra amma

borey suuban kuba ga fay nda kaaro, zama kaaro no g'i goy laaley cabe borey se. Adamiizey si ba kaaro, wo din se no Tira Hanney go ga ci iri se kanji ne: Annura din goono ga kaari mo kuba ra, kuba mo mana hin a. Zamana wo kayey kulu mana bay lakkalo din gaa, zama d'i bay a gaa, donji si Rabbi darzakoyo kanji. A go ndujna ra, nga mo no na ndujna te, amma ndujna man'a bay. A kaa nga waney do, amma a wane borey man'a ta.

Wa fonda goy nda suuro kanji araji danji g'iri hangan. Kala hino nd'iri kubay nda care, iri ga di mate kanji cine no zunubikooney na sanno kanji annabi Dawda hantum toonandi kanji a ne: i na kambey nda cey fun.

Irkoy ma albarka danji araji gaa, araji ma fongu nda wo kanji annabi Isaya ci za gayyaji, Almasifu gurzuga kanji a ga haji mo. A ne: i n'a gurzugandi k'a taabandi, Kulu nda yaadin a mana nga meyo fiti. Sanda feej'ize kanji i ga konda ka wi, Wala sanda feeji nya kanji go ga dangay nga hamni hosekoy jine, Yaadin cine no a mana nga meyo fiti.

Caw Yaƙ 84

I Na Yesu Kanji

Matta 27, Yohanna 19

Fofo borey kaƙ go ga hangan iri se hunkuna. Iri go ga fo yaƙ toonandi araƙ do Irkoy lakkal kanay koyo ma ra, nga kaƙ ga ba boro kulu ma faham, ga adiltaray fonda kaƙ a ka taray gana, hala boro kulu ma du lakkal kaƙay nga do. Iri go ga farhã gumo nda kaƙ iri ye ga ka hunkuna ga araƙ waati kulu sijiro toonandi araƙ do «Adiltaray Fonda.»

Iri kokoro banda caw yaƙo ra, iri di mate kaƙ cine no Yahudancey arkusey na Yesu di nd'a ga koy nda alfaga beero kwaara ciino ra. I na Yesu ciiti tangari seeda boƙ, wo din banda no i koy nda Bilatos do, nga kaƙ ga ti laabo dabarikwa, zama ngey ma du g'a kanji se.

Iri ye ga di koyne kaƙ soojeƙ n'a barzu, day i na karji bontobey handam ga dake boƙo boƙ. Day i soobay g'a haaru, i g'a kar moyduma gaa, i tufa a gaa. I na goobu ceeci ga soobay g'a kar nd'a boƙo gaa. Ya din cine no adamiizeƙ wangu nda adiltaray darza koyo kaƙ ka ga fun beena ra. Borey din kaƙ yaƙ na wo din te mana faham nda annabey sanney, day wo din do no i na annabey sanney toonandi kaƙ i ne Almasifu ga taabi haƙ zunubikooney kambe ra.

Hunkuna mo iri ga caw Linjila ra ga di mate kaƙ cine no Yahudancey kaayey na Yesu kanji nda. Hala iri ga hunkuna caw yaƙo sintin wa bay kaƙ Romanceƙ zamana ra i ga taaliteereƙ kanji no hane fo yaƙ bundu gaa. Buuyaƙo din dumo taaliteeri beereƙ hinne se no i g'a te. Fransi ciine ra buuyaƙo din se no i ga ne: «crucifixion.» Buuyaƙ no kaƙ dumi ga dooru gumo, a ga haawandi mo. Hambara araƙ ra boro fooyaƙ ga ngey boƙ ha ga ne: i fo se no Irkoy yadda

Almasifu kaɗ a ga ba gumo ma bu ya cine. Mafaaro neeya: Yesu hima ga bu buuyaɗ kaɗ ga dooru yadin cine zama zunubi wo bi beeri no.

Zunubi no ga ti nduɗɗa masala beero. A binde, hari kaɗ naɗ Irkoy ma hin ga borey zunubey yaafa i se kaɗ manti nda nga adiltara siirandi yaɗ kala m'a iri zunubey ciiti sorro folloɗ hanno. Sanda mate kaɗ iri jin g'a ci nda Irkoy wo adiltaray koy no, ya din gaa a si hin ga zunubey yaafa ya cine day. A hima ga zunubi kulu ciiti. Zunubi alhako ga ti buuyaɗ nda danji kaɗ ga duumi ra. Amma Baaru Haana ga ti kaɗ Irkoy na Faabako samba nduɗɗa ra hala a ma iri zunubey alhako sambu nga boɗ. Yesu no ga ti Faabakwa din kaɗ kaa g'iri faaba Irkoy cimi ciito gaa, ga iri taabey sambu iri se.

To, sohoɗ kay iri hangan koy, iri ma hangan nda iri biney kulu nda iri laakaley kulu ga faham nda zama nga no ci iri se mate kaɗ cine no Yesu na nga fundo no nda bundo boɗ ga du g'iri faaba Irkoy futa gaa, kaɗ hima ga kaɗ iri boɗ iri zunubey se.

Yohanna tira ra suura 19 ne: Woodin banda a na Yesu sallama i se, i m'a kanji. I na Yesu boy ka kond'a. Yesu goono ga nga kanjiyaɗ bundo jare nga boɗ se ka koy nango kaɗ se i ga ne Boɗ Kurubu, nango kaɗ se i ga ne Yahudancey sanno ra Golgota.

Alwaato kaɗ i goono ga kond'a, i na boro fo di kaɗ maa Siman, Kayrawa kwaara boro no, kaɗ goono ga fun saajo ra. I na kanjiyaɗ bundo dak'a boɗ, a m'a jare Yesu banda. Borey marga bambata n'a gana, da wayboroyaɗ mo kaɗ goono ga hẽ ka baray a sabbay se. I na zambante hinka waani sambu mo, zama i m'i wi Yesu banda. Waato kaɗ i to nango kaɗ se i ga ne Boɗ Kurubu, i na Yesu kanji noodin, nga nda zambantey din, afo a kambe ɗwaaro gaa, afa mo a kambe wow gaa. Kala Yesu ne: «Baaba, m'i yaafa, zama i si bay hari kaɗ no i goono ga te.» I na kurne te Yesu bankaarayey boɗ k'i fay-fay ngey nda care game ra. Borey goono ga kay

k'a fonnyay. Bonkooney n'a hahara ka ne: «A na boro fooyay faaba. Da woone ya Irkoy wane Almasihu no, a suubananta mo, a ma nga boŋ faaba me.» Soojey mo n'a hahara ka maan a gaa ka hari mooro salle a se. I ne: «Da nin no ga ti Yahudancey Bonkoono, ma ni boŋ faaba.»

Bilatos mo na hantum te k'a daŋ kanjiyay bundo gaa. Haŋ kaŋ a hantum neeya: «YESU, NAZARA BORA, YAHUDANCEY BONKOONO.» Hantum mo, Yahudance boobo n'a caw, zama nango kaŋ i na Yesu kanji ga maan kwaara. A n'a hantum Yahudance, da Romance da Gareku ciine ra. Yahudance alfaga beerey binde ne Bilatos se: «Ma si hantum Yahudancey bonkoono, amma ma hantum kaŋ nga no ne nga ga ti Yahudancey bonkoono.» Bilatos tu ka ne: «Haŋ kaŋ ay n'a hantum, ay ban ka hantum.» Soojey binde, waato kaŋ i na Yesu kanji, i n'a bankaarayey sambu k'i fay itaaci, sooje kulu nda nga baa, jabba mo cindi. Jabba wo sinda tayan, amma kaymante no za beene kala ganda. I ne care se: «Iri ma s'a kottu, amma iri ma kurne te a boŋ, boro kaŋ n'a nwa, a ma ciya a wane.» Woodin te zama Irkoy Tira Hanna sanno ma to kaŋ ne: «I n'ay bankaarayey fay-fay ngey nda care game ra, ay kwaayo boŋ mo, i na kurne te.» Hayey din binde no soojey te.

Afo zambantey kaŋ i kanji din game ra canda Yesu gaa ka ne: «Manti ni ya Almasihu no? To, ma ni boŋ faaba, d'iri mo.»⁴⁰ Amma afa tu ka deen'a gaa ka ne: «Ni si humburu baa Irkoy, za kaŋ ni go ciiti fo ra a banda?»⁴¹ Iri se, sikka si a ga hagu, zama iri goono g'iri goyey alhakko ta soosay. Amma boro wo mana te hari kulu kaŋ mana saba.»⁴² A ne mo: «Ya Yesu, da ni furo ni koytara ra, ma fonngu ay gaa.»⁴³ Nga mo ne a se: «Haciika ay ga ne ni se: hunkuna ni ga bara ay banda Paradiso ra.»

Waato kaŋ zaari guuru way cindi hinka to, kubay na laabu kulu daabu hala wiciri kambu guuru hinza. Waato kaŋ guuru hinza to, Yesu ce nda jinde beeri ka ne: «Eli, Eli, lama

sabaktani!» (sanda a feerijo ga ti: «Ya ay Irkoyo, ay Irkoyo, ifo se no ni n'ay furu?») I ra boro fooyan kan goono ga kay noodin, waato kan i maa woodin, i ne: «Wa maa, Iliya no a goono ga ce.» Boro fo mo zuru ka koy ka zaara-zaara fo toonandi nda hari mooro k'a dake kwaari bon k'a no Yesu se a ma han. A ne: «Wa nan, iri ma di hal Iliya ga kaa k'a zumandi.» Borey ci ya din zama i si bay han kan no go ga te, yadin mo no i mana faham nda Yesu sanney. I mana faham alwaati sandey wo ra kan sintin za midi kala wiciri kambo ra, kan laabo kulu no te kubay, zama Irkoy na Faabako hanna jarandi nda adamiizey zunubey alhako hala boro kulu kan g'a cimandi ma du fundi hal abada.

Woodin banda Yesu bay kan sohō hay kulu kubay. Zama Irkoy Tira Hanna sanno ma to, a ne: «Ay jaw!» Nango din mo i na foobu jisi kan to da hari mooro. Kal i na zaara-zaara fo toonandi nda hari mooro k'a dan hissop kambayze gaa ka salle a meyo gaa. Waato kan Yesu na hari moora ta, a ne: «A ban!» A na nga bonjo zullandi ka nga fundo tan.

Yesu ce nda jinde beeri ka ne: «Baaba, ni kambey ra no ay g'ay biya talfi!» Kan a na woodin ci, a na nga fundo tan.

Irkoy fuwo kosaray taafa mo kortu ka fay ihinka za beene kala ganda. Waato kan sooje jine funa kan goono ga kay Yesu jine di mate kan Yesu na nga fundo tan d'a, a ne: «Haciika, boro wo Irkoy Ize no.» Wayboro fooyan mo goono ga fonnan hala nangu mooro. I ra Maryama Magdaliya bora go no, da Maryama, Yakuba kayne da Yosi nya, da Salome mo. Waato kan Yesu go Galili ra, woodin yan n'a gana ka saajaw a se. Wayboro fooyan, ngey boro boobo kan kaa Urusalima a banda, go noodin.

Bato soolayan zaaro hane no. Zama gaahamey ma si goro kanjiyan bundey boŋ asibti zaaro ra (zama asibti zaaro din zaari beeri no i se), Yahudancey na Bilatos ŋwaaray a ma ci soojey se i m'i cey ceeri k'i gaahamey zumandi. Soojey binde kaa ka sintinay bora da nga cala kaŋ i kanji Yesu banda cey ceeri. Amma waato kaŋ i to Yesu do, i di kaŋ nga wo bu. I mana a cey ceeri, amma sooje fo na Yesu carawo gooru nda yaaji. Sahāadin-sahāadin mo kuri nda hari fatta. Bora kaŋ di woodin na seeda no, a seeda mo cimi no. A ga bay kaŋ a goono ga cimi ci, zama arañ mo ma cimandi. Hayey din te zama Irkoy Tira Hanna sanno ma to kaŋ ne: «Baa a biri fo, i s'a ceeri.» Koyne, Irkoy Tira Hanna sanno fo ne: «I ga bora kaŋ i gooru guna.»

Woodin banda Yusufu, Arimatiya bora, (nga mo Yesu talibi no, amma tuguyan ra Yahudancey humburkumay sabbay se), a ŋwaaray Bilatos gaa nga ma du ka Yesu gaahamo sambu. Bilatos yadd'a se. A kaa k'a gaahamo sambu. Nikodimu mo kaa (nga no ga ti bora din kaŋ a sintina kaayanjo Yesu do, cin ra no a kaa.) A kande zawul nda alowes kaasumante (yaazi jinayyan no kaŋ i tiŋa ga to danga kilo waytaaci cindi gu cine.) I na Yesu gaahamo sambu k'a kasance nda lin taafe da yaazi jinayey din, Yahudancey fijiyan alaada boŋ. Nango kaŋ i n'a kanji din, kali fo go no. Kalo ra mo tondi ra saaray taji fo go no kaŋ ra i mana boro kulu fiji jina. Noodin binde i na Yesu fiji, Yahudancey soolayan zaaro hane sabbay se, zama saara ga maan nango.

Iri hangan koyey, ba kaŋ Almasifu deede si ban saara ra daŋ yanjo hinne me iri ma gaayi ne hunkuna se. Yadin no iri go ga farha gumo da kaŋ iri ga hin g'araŋ burnye, arañ ma iri batu hino habo ra hala iri ga di iri caw yanjo tajo kaŋ se i ga ne: Yesu tun! Sanney kaŋ yanjo iri ma hunkuna ga dambarandi gumo. Iri di kaŋ Yahudancey kaayey wongu Almasifu kala i n'a kanji bundu gaa. Amma iri ma fongu kaŋ Almasifu buuyanjo ga saba nda sijiro kaŋ Irkoy te za i mana ndunja sinji. Araŋ ma waato kaŋ Yesu go bundo boŋ hala a ga nga fundo taŋ, a ne:

«A ban!» danga «haya kulu kubay.» Ndujuna ra diiney si hin ga ne «A ban!» I si ga ne kala «hay kulu mana kubay.» «Arañ hima ga koy g'arañ boñ faaba d'arañ goy hanney – wa koy!» «Wa goy, hay kulu mana kubay.»

I ga ne boro kulu kañ ga ba nga ma du alzanna, kala a ma te goy hanno boobo, a ma sargay yañ te, a ma jingarey te, a ma nga ga-hamo dooru. Ya din no adiini cindey kañ yañ go ndujuna ra goono ga ci. Amma Irkoy Baaru Haana ga ti: «Haya kulu kubay.» Wa cimandi hinne, arañ ga du faaba. Almasifu n'arañ zunubey alhako bana nda nga bumbo kuro. Yesu kuro gonda dabari kañ ga hin ga zunubi kooni kulu i laala bare.

Wo din se no Yesu ne taaliteero din kañ i kanji a jare gaa se: «Haciika ay ga ne ni se: hunkuna ni ga bara ay banda Paradiso ra.»

Iri hangankoy, tegoyo kañ ga hin ga iri faaba zunubi gurzuga ga kubay. A kubay kap. Irkoy maa kaani nda Yesu sarga. Iri sinda sargay te yañ muradu koyne sanda mate kañ cine ra kaayey goro ga te Almasifu zamana ra. Yesu no ga ti sargay timmante kokoranta kañ Irkoy kande. Hay kulu no mana cindi kañ iri ga hin ga te kala iri ma cimandi nda wo kañ Irkoy ci Almasifu nda nga sarga boñ. «Hay kulu kubay.»

Yesu na hayey kulu kubandi kañ annabey ci hañ kañ ga ti taabo nd'a buuyaño ciine ra. Jiiri zangu iyye hala Yesu ga kaa ndujuna ra annabi Isaya ne: A na nga saara suuban boro laaley banda, nga nda arzakante mo ka margu nga buuyaño ra, Baa kañ a mana toonye te, Gulinci mo si no a meyo ra. Amma iri murteyañey sabbay se no a maray, A mortu iri zunubey sabbay se, Goojiyaño kañ ga kande iri se laakal kanay go a boñ, A goobu hañyaño mo na iri no baani.

Iri go sanda feejiyaŋ kaŋ daray, Iri boro kulu kamba ka nga boŋ fonda gana. Rabbi mo n'iri zunubey kulu dake a boŋ.

Araŋ goono ga hanhan iri se hunkuna, araŋ ga annabey cimandi? Araŋ cimandi kaŋ Almasifu wo cimi no nda kaŋ a na faaba goyo kaŋ annabey ci kubandi? Araŋ faham sohoŋ nda Almasifu Faabako Hanna buuyaŋo maana? Iri nd'araŋ no ga ti mafaaro, iri nd'araŋ zunubey sabbay se no a bu sanda feeji kaŋ soola sargay se. Iri zunubey sabbay se no, i hima g'iri gurzugandi; g'iri daŋ jahannama ra. Amma a mana to ya din gaa, zama Irkoy, nga wane baakasinay beero kaŋ a gonda iri se, maa gaa a na nga wane hananta, bora kaŋ se a ga ne nga Izo kaŋ nga ga ba gumo no a ma iri zunubey taabo haŋ iri nangey ra. Ya din no Tira Hanney ne: Da cat no boro ga bu adilante se, amma hambara boro fo ga te bine-gaabi ka bu boro hanno se. Amma Irkoy go ga nga baakasina cabe iri se, zama, za iri go zunubikooniyaŋ no, Almasihu bu iri se.¹ Almasihu kaŋ mana zunubi kulu te, Irkoy n'a daŋ a ma ciya zunubi iri se, hal iri mo, iri ma ciya adilitaray kaŋ Irkoy ga no Almasihu ra.²

Darza ma bara Irkoy gaa «Hay kulu kubay!» Yesu na himandi haro kaŋ ga alman sargayey ra kubandi. Araŋ faham nda wo din? Yesu no ga ti sargay timmanta hananta kaŋ Irkoy te. Zama nango kaŋ Ibrahim ba ga nga Izo no sargay Irkoy se, nangu follonka din ra no. Yesu Faabako Hanna yadda ga nga boŋ sarga iri nangey ra, hala boro kulu kaŋ ga cimandi ma si halaci, amma a ma du fundi hal abada.³

---

¹ Romey 5.7-8

² Korintey Hinkanta 5.21

³ Yohanna 3.16

Wa fondagoy nda suuro kaɗ araɗ daɗ g'iri hanga. Irkoy ma albarka daɗ araɗ gaa, araɗ ma du ga sanni hanney wo kaɗ Yesu ci bundo boɗ laasaaabu. «Hay kulu kubay!»

Caw Yaƙ 85

Yesu Tun

Matta 25, Luka 24, Yohanna 20

Fofo borey kaƙ go ga hangan iri se hunkuna. Iri go ga fo yaƙ toonandi araƙ do Irkoy lakkal kanay koyo ma ra, nga kaƙ ga ba boro kulu ma faham, ga adiltaray fonda kaƙ a ka taray gana, hala boro kulu ma du lakkal kaƙay nga do. Iri go ga farhã gumo nda kaƙ iri ye ga ka hunkuna ga araƙ waati kulu sijiro toonandi araƙ do «Adiltaray Fonda.»

Iri bi fo sijiro ra iri di naƙ kaƙ Yesu Almasifu na nga kuro mun bundo boƙ kaƙ i n'a kaƙji ga adamizey zunubey hayey bana, day a ma lakkal kanay fondo feeri zunubikooney se. Hayey din kulu te sanda mate kaƙ cine Irkoy annabey n'i ci nda. I n'a Yesu hahara, i n'a kar g'a kaƙji bundu gaa. Ya din se no sanda mate kaƙ cine feeji gaaro din bu annabi Ibrahim izo nango ra, yadin cine no Almasifu mo bu iri marganta kulu zunubey se. Wodin se no alwaati kayna fo hala a ga bu kala a ne: «A ban!» wala «Hay kulu kubay .»

Almasifu bundo boƙ buuyaƙo no ga ti Tira Hanney ra teera kaƙ bisa i kulu beerey zama a buuyaƙo din no naƙ Irkoy ga hin ga iri zunubey yaafa iri se kaƙ manti nda nga adiltara siirandi yaƙ. Amma hala Almasifu buuyaƙo no ga ti Tira Hanney ra teera kaƙ bisa i kulu beerey, wo kaƙ iri ga maa hunkuna mo ga beejandi, zama iri ga di mate kaƙ cine no Irkoy na Almasifu fundo yeeti a gaa nda.

Sanda mate kaƙ iri ma ra nda, Yesu buuyaƙo banda sooje fo na nga yaajo daƙ ga Yesu gooru nda carawo gaa. Kala kuri da hari fatta nango ra. Wo din no ga cabe kaƙ a bu. Wo din banda

mo iri ye ga di noorukooni fo na Yesu ga-hamo sambu g'a daɗ saaray taji ra kaɗ i te tondi guusu ra. Day i na tondi bambata fo gunguray ga saara daabu, day i na ngey koy yaɗ te.

Hayey kulu te sanda mate kaɗ cine Irkoy annabey n'a ci nda.

Yadin no linjiila ra Tira Hanney ne: A wane suba, kaɗ ga dake soolayaɗ hano gaa, alfaga beerey da Farisi fonda borey margu Bilatos do. I ne: «Ya nin, beeray koyo, iri fongu kaɗ za hiilante wo ga funa a ne: «Jirbi hinza banda ay ga ye ka tun koyne.» A binde, ni ma lordi ka ne i m'a saara daahirandi hala jirbi hinzanta, zama a talibey ma si kaa k'a zay, day i ma ne borey se a bu ka tun no. A kokor banda halliyaɗo ma kaa ka jaase ijina.» Bilatos binde ne i se: «Araɗ gonda batukoyaɗ. Wa koy k'a daahirandi hal araɗ hino me.» I binde koy ka saara daahirandi ka kawaatimi kar tondo gaa ka batukoyaɗ daɗ.

Asibto banda, jirbi iyya zaari sintina susubay za da hinay, kala Maryama Magdaliya bora da Maryama fa mo, i koy ka saara guna. Kala laabu zinjiyaɗ bambata fo te, zama Irikoy malayka no ka zumbu ka fun beene, a kaa ka tondo gunguray ka goro a boɗ. A takanta ga hima beene maliyaɗ cine, a bankaaray mo ga kwaaray no sanda neezu cine. Kaɗ batukoy ga humbur'a se kal i gaahamey jijiri, i ciya sanda buukoyaɗ.

I gar i na tondo gunguray k'a kaa saara me gaa. I furo, amma i mana di Rabbi Yesu gaahamo. A go no mo, kaɗ woodin goono g'i boɗ haw, kala alboro hinka kay i jarga nda bankaaray kaɗ ga nyaale. Za kaɗ wayborey goono ga humburu ka ngey moydumey ye hala ganda, kala alborey ne i se: «Ifo se no araɗ go ga fundikooni ceeci buukoy do? A si neewo. Irikoy n'a tunandi no. Day araɗ ma fongu nda sanno kaɗ a te araɗ se za a go Galili, kaɗ a ne: «Tilas kal i ma Boro Izo daɗ zunubikooney kambey ra, i m'a kanji, jirbi hinzanta mo a ma tun.» »

Wayborey fongu nd'a sanney. I kaayaŋta ka fun saara do, i na baaro din kulu no iway cindi fa din da ganakoy kulu se. Wayborey din neeya: Maryama Magdaliya bora, da Yuwanna, da Maryama Yakuba nya, da wayboro cindey kaŋ yaŋ n'i dum. I na hayey din kulu ci diyey se. Sanney din binde mana hima i se kala sannu yaamo cine. I wangu k'i cimandi. Zama hala hō i mana faham da Irikoy Tira Hanna kaŋ ne tilas a ga tun ka fun buukoy game ra.

Amma Bitros tun da zuray ka koy saara do. Kaŋ a gungum ka niigaw a ra haray, kal a di sutura zaarey goono ga jisi kambu fo gaa. A dira noodin, a goono ga dambara nga bina ra da hayey din kaŋ te. Guna mo, i boro hinka goono ga dira hano din hane ka koy kawye fo do kaŋ se i ga ne Imuwasu. Kawya ga mooru Urusalima sanda kilometar way cindi fo cine. I goono ga salaŋ care se ka fakaaray da hayey din kaŋ te. A go no mo, i go sanno gaa ga salaŋ care se, kala Yesu bumbo maan i gaa ka dira i banda. Amma i moy go birim-birim zama i ma s'a bay.

A ne i se: «Sannu fo dumi no araŋ goono ga te care se araŋ dirawo ra?» I kay. I moydumey gonda bine saray alhaali. I ra afo kaŋ se i ga ne Ciliyobas tu a se ka ne: «Ni hinne no ga ti yaw Urusalima, kaŋ mana bay hayey kaŋ te jirbey wo gaa?» A ne i se: «Hari wofo yaŋ?» I ne a se: «Yesu, Nazara bora ciine, kaŋ ga ti annabi kaŋ gonda dabari goy ra da sannu ra, Irikoy jine da jama kulu jine mo. Mate kaŋ cine alfaga beerey d'iri mayraykoyey na wiyay ciiti te a se k'a kanji mo. Amma iri wo, iri na laakal dak'a gaa, hala nga no ga ti boro kaŋ ga ba ka Israyla fansa. Woodin banda mo, hunkuna ga ti hayey din teeyay zaari hinzanta. Koyne, iri jama ra wayboro fooyay, kaŋ i koy saara do za susubo, i n'iri dambarandi. Zama waato kaŋ i man'a gaahamo gar, i ye ka kaa ka ne ngey di malaykey kaŋ yaŋ bangay i se ka ne a ga funa. Boro fooyay kaŋ yaŋ go iri banda mo koy saara do. I di yaadin mo no mate kaŋ

wayborey ci, amma i mana di Yesu bumbo.» Kala Yesu ne i se: «Arañ kañ sinda laakal, kañ biney ga sandi ka hay kulu cimandi kañ annabey ci. Manti wazibi no Almasihu se a ma taabi woone yañ hañ, ka furo nga darza ra bo?» Kal a sintin za Musa tira gaa ka koy hala Annabey kulu Tirey ra, ka nga boñ waney fasar i se Tira Hanney kulu ra.

I to kawya kañ do i go ga koy. Yesu te danga nga ga koy jina. I n'a faali ka ne: «Ma zumbu iri do, zama wiciri kambo to, zaaro mo maan banyañ.» A furo mo zama nga ma zumbu i do. A go no mo, waato kañ a goro i banda ñwaaro do, kal a na buuru kunkuni fo sambu k'a albarkandi, k'a ceeri ka salle i se. Kal i moy fiti, i n'a bay mo. Amma a ye ka daray i se. Gaa no i ne ngey nda care se: «Manti iri biney farhã iri ra, waato kañ a goono ga salañ iri se fonda ra, ka Tira Hanney feeri iri se?» Saaya din ra mo i tun ka ye Urusalima. I kaa ka gar iway cindi fa go margante, da borey kañ yañ go i banda mo. I goono ga ne: «Haciika, Irikoy na Rabbi tunandi, a bangay Siman se mo.» Boro hinka din dede hari kañ te fonda ra, da mate kañ i n'a bay buuru ceeriyaño waate mo.

Kañ i go woodin ciyañ gaa, kala Yesu bumbo kay i bindo ra ka ne i se: «Laakal kanay ma bara arañ banda.» Amma i gartu, i goono ga humburu gumo. I ho hala biya no ngey goono ga di. Kal a ne i se: «Ifo se no arañ laakaley tun? Ifo se mo no arañ goono ga sikka arañ biney ra? Arañ ma guna ay kambey d'ay cey. Ay no, ay bumbo. W'ay ham ka maa, zama biya sinda basi nda biri mate kañ arañ goono ga di ay gonda.» Kañ a na woodin ci, a na nga kambey da nga cey cab'i se. Za i go cimandiyañ-jañay ra jina, dambara nda farhã sabbay se, a ne i se: «Arañ gonda ñwaari ne, wala?» I no a se hamisa tonnante dumbari fo. A n'a sambu k'a ñwa i jine.

A ne i se mo: «Woone yaƙ ga ti ay sanney kaƙ ay ci araƙ se, za ay go araƙ do jina, kaƙ ay ne: hari kulu kaƙ i hantum ay boƙ Musa Tawreto ra da Annabey Tirey ra da Zabura ra, tilas kal i ma kubay.» Waato din gaa a n'i laakaley feeri hal i ma du ka faham da Tira Hanney. A ne i se mo: «Yaa no i hantum: Almasihu ga taabi haƙ, zaari hinzanta a ga tun ka fun buukoy game ra. I ga tuubi nda zunubi yaafayaƙ waazo te a maa ra mo nduƙna dumey kulu se. I g'a sintin za Urusalima. Araƙ ya seedayaƙ no hayey din gaa.

Amma Toma, kaƙ ga ti i boro way cindi hinka ra afo, kaƙ se i ga ne Taway, nga wo si i banda waato kaƙ Yesu kaa. Talibi cindey binde goono ga ne a se: «Iri di Rabbi!» Amma a ne i se: «D'ay mana di kuusayzey dolley a kambey ra, d'ay man'ay kambayzo daƙ kuusayzey nangey ra, d'ay man'ay kamba daƙ a carawo ra mo, kulu ay si cimandi abada.» Jirbi ahakku banda a talibey go fuwo ra koyne, Toma mo go i banda. Yesu kaa, fu meyey go daabante. A kaa ka kay i bindo ra ka ne i se: «Laakal kanay ma bara araƙ banda.» Waato gaa a ne Toma se: «Kande ni kambayze neewo, m'ay kambey guna mo. Ma kande ni kambe ka daƙ ay carawo ra mo. Ma si goro nda cimandiyaƙ-jaƙay, amma ma cimandi.» Toma tu a se ka ne: «Ay Rabbo nd'ay Irikoyo!» Yesu ne a se: «Zama ni di ay, ni cimandi. Albarkante no borey kaƙ yaƙ mana di, amma i cimandi.» Alaama boobo fooyaƙ go no kaƙ Yesu te talibey jine kaƙ si hantumante tira wo ra. Amma woone yaƙ go hantumante zama araƙ ma cimandi kaƙ Yesu ga ti Almasihu, Irikoy Izo, cimandiyaƙ ra mo araƙ ma du fundi a maa ra. Amin.

Deeda wo kaƙ iri caw hunkuna ga dambarandi gumo. Yesu tun ga fun buukoy game ra, buuyaƙ mana hin ga gaayi. Jirbi hinzanta hane a fatta nga saara ra, zaara zaarey hinne no cindi saara ra. Yesu tun buuyaƙo ra nda ga-ham darzante sanda wo kaƙ cine iri kulu kaƙ ga cimandi a ra ga du suba alciyooma, iri borey kaƙ yaƙ n'a gana. Wo din se no Tira Hanney ne: Amma haciika Irikoy na Almasihu tunandi ka kaa buukoy game ra. A te boƙ-jina borey

kaɗ yaɗ go ga kani game ra. Zama za kaɗ boro do no buuyaɗ kaa, boro do mo no buukoy tunandiyay kaa. Zama mate kaɗ cine Adamu ra boro kulu go ga bu, yaadin mo no Almasihu ra ikulu ga funa.

Yesu tun yaɗo ga cabe iri se kaɗ nga day no ga ti bora a ci. Araɗ ga fongu haɗ kaɗ no Yesu ci? «Araɗ biney ma si sara.» «Ay no ga ti tunyaɗ da fundi. Boro kaɗ g'ay cimandi, baa a bu, a ga funa. Yesu ne nga ga borey kulu kaɗ yaɗ na cimandi no fundi hal abada. Amma da nga bumbo mana hin buuyaɗ mate cine no a ga te ga borey faaba buuyaɗ gaa, nda zunubi gaa nda jahannama gaa?

Iri m'araɗ fahamandi a ma boori sanda day zanka kayna no kaɗ go ga fooru teeko me gaa, kala sahadin bonday fo ma kaa ga bisa nda. A ma gurjay, a ma gurjay ga nga ma zi ga yaɗa amma a si hin. A ga bu day no da manti i na faaba no. Kala a mate boro fo go haro me ga, day a ma kociya fonnyay, a ma ne zanka se, «si humburu ay ga ni faaba.» Bora din ma zi kala a ma to zanka do, amma haro manna gonda gaabi gumo, haro mo bisa nda i boro hinka kulu. I yoole ga bu. To, d'iri laasaabu, iri ga di kaɗ bora din gonda anniya hanno, amma a mana du ga te wo kaɗ a baa, zama haro te gaabi ga bisa. Ya din mo no iri ga ma boro yaɗ kaɗ ga ne ngey wo faabako yaɗ no, i ga dira ga ne borey se w'ay gana, wa naanay ay gaa, ay g'araɗ daɗ alzanna. Amma d'i koy gune borey din si hin ga goyo din kaɗ i ci te. I si hin ga ba ngey boɗ faaba. Zama i si hin ga buuyaɗ daaru. Sanku fa i ma ngey boɗ faaba zunubi gaa. Ngey nda adamiizey kulu a fo. Buuyaɗ te gaabi ga bisey d'i bu mo, i g'i fiji i ga, hamey ga kar ga say i saarayey ra.

Amma manti yadin no hayey din bara nda Yesu do. A bu sanda sargay kaɗ ga zunubi kaa. I n a fiji amma jirbi hinzanta hane a tun ga fatta saara ra. Annabey kulu no mana bay ga te kaɗ

bu i n'a fiji d'ay a ma ye ga tun koyne. Amma ya din no Yesu Almasifu te; a te buuyaŋ boŋ zaama, a hin zunubi, saytani nda jahannama! Wo kaŋ ga beejandi gumo hayey wo kulu ra ga ti kaŋ boro kulu kaŋ n'a cimandi ga du fundi hal abada no. Yesu Almasifu bumbo ci a tun yaŋo banda. A ne: «Ma si humburu! Ay no Sintina nda Bananta. Ay no Fundikoono. Ay bu, guna mo ay gonda fundi hal abada abadin. Ay gonda buuyaŋ da Alaahara saaf'izey mo.

Irkoy na Yesu Almasifu tunandi ga kaa buukoy ra hala araŋ ma bay kaŋ haciika, nga no ti bora kaŋ Irkoy donton a ma ciya nduŋŋa faabakwa nda a ciitikwa. Ya din no Tira Hanney ci: «A cine fo mo si no kaŋ do faaba go, zama maa fo si no koyne beeno wo cire kaŋ Irkoy no borey se kaŋ do tilas iri ma du faaba.» . . . «Irkoy na zaari fo daŋ kaŋ ra a ga nduŋŋa kulu ciiti adilitaray boŋ. A g'a te mo bora kaŋ a waadu do, kaŋ boŋ Irkoy tabbatandi boro kulu se za kaŋ a n'a tunandi ka kaa buukoy game ra.» . . . Da ni yadda a gaa ka ci da ni meyo ka ne: «Yesu ya Rabbi no,» ka cimandi ni bina ra kaŋ Irkoy n'a tunandi ka kaa buukoy game ra, ni ga du faaba. Amin.

Iri g'araŋ fondagoy nda suuro kaŋ araŋ daŋ g'iri hangan. Nd'Irkoy n'iri cabe hino iri ga ye ga caw linjiila ra koyne ga di mate kaŋ cine no Yesu ziji nda beene alwaati banda kaŋ a bangay nga taalibey se g'i no silman yaŋ kaŋ nga go fundi ra.

Irkoy m'araŋ bayrandi nda wo kulu kaŋ iri caw hunkuna. Araŋ ma du ga Tira Hanna sanney wo laasaabu: . . . Yesu iri Rabbo, [i na] nooyaŋdi iri taaley sabbay se. Irkoy n'a tunandi mo iri nga jine adilandiyaŋo sabbay se.

Caw Yaƙ 86

Yesu Koy Beene

Matta 28, Luka 24, Diyey Teerey 1

Fofo borey kaƙ go ga hangan iri se hunkuna. Iri go ga fo yaƙ toonandi araƙ do Irkoy lakkal kanay koyo ma ra, nga kaƙ ga ba boro kulu ma faham, ga adiltaray fonda kaƙ a ka taray gana, hala boro kulu ma du lakkal kaƙay nga do. Iri go ga farhã gumo nda kaƙ iri ye ga ka hunkuna ga araƙ waati kulu sijiro toonandi araƙ do «Adiltaray Fonda.»

A gay gumo Sohoƙ kaƙ iri nd'araƙ go ga linjila caw. Tira din ra no Yesu Almasifu baaru deeda go sanda mate kaƙ i jin ga diya nda Yesu maayo feerijo ga ti: «Irkoy ga faaba.» Almasifu mo feerijo ga ti: «Bora kaƙ Irkoy suuban .» Yesu Almasifu no ga ti bora kaƙ Irkoy suuban a ma adamiizey faaba zunubi hino gaa.

Amma sanda mate kaƙ cine iri di a nda borey kulu baayaƙ kulu mana Yesu bay sanda mate kaƙ cine a go. Boro fo yaƙ go g'a sambu annabi, amma i mana bay kaƙ Irkoy Sanno kaƙ fun beena ra ka zumbu laabo boƙ boro haali ra. Boro fo yaƙ mo sanda alfaga beerey nda Yahudancey arkusey mo go ga canse a gaa. Kala i n'a wi ga sarku bundu gaa. A ka ga gar mo Irkoy ga bay hayey din kulu ga, za gay yaƙ. Almasifu buuyaƙo din, Irkoy sijiro ra no a go, kaƙ a soola za gay yaƙ nga annabey do. Ya din mo no iri bi fo sijiro ra iri di mate kaƙ cine no Irkoy na Yesu tunandi nda. Yesu tun yaƙo ga cabe kaƙ Irkoy yadda nda Yesu kuro kaƙ a dooru sanda sargay timmante kaƙ ga wasa ga adamiizey faaba zunubi hino gaa nda buuyaƙ humburkuma gaa, nda bu ga koy jahannama ra.

Waato kaɗ Yesu tun iri di kaɗ a baɗay nga taalibey se, a na maray yaɗey cabe i se, nangey kaɗ soojey na kuusay zey kar kamba ra nda cey ra. Wodin banda Yesu ɗwa i banda, ga cabe i se kaɗ nga ga funa. Linjila cabe iri se kaɗ Yesu baɗay nga talibey se jirbi waytaaci g'i dondonandi g'i yaamar Irkoy koytara cine ra. Ce fo gaa Yesu bay ga baɗay taalibi zangu gu se care banda. Hunkuna iri ga di mate cine no Yesu na nga taalibey goro baani nda ga koy beena ra.

Hunkuna caw yaɗo iri s'a sintin nda kala Matta suura kokoranta. Tira Hanney ne: . . . a talibi way cindi fa din koy Galili hala tondo kaɗ Yesu ci i se din do. Waato kaɗ i di Yesu, i sududu a se, amma boro fooyaɗ sikka. Yesu binde kaa i do ka salaɗ i se ka ne:

. . . «Araɗ ma koy nduɗɗa kulu ra, ka Baaru Hanna waazu borey kulu se. Boro kaɗ cimandi, kaɗ se i na baptisma te mo, a ga du faaba, amma boro kaɗ wangu ka cimandi, i g'a zeeri ciiti ra». . . . «Dabari kulu, beene nda ganda wane, i n'i no ay se. Araɗ binde ma koy ka nduɗɗa dumey kulu dondonandi i ma ciya talibiyay. Araɗ ma te i se baptisma Baabo da Izo da Biya Hanna maa ra, k'i dondonandi i ma hari kulu te kaɗ ay n'araɗ lordi nd'a. Wa guna mo, ay go araɗ banda duumi hala zamana bananta.»

Araɗ faham nda haɗ kaɗ no Yesu Almasifu ci nga taalibey se? A ne boro kulu kaɗ na nga bundo ga buuyaɗo cimandi ga du faaba, amma boro kulu kaɗ mana cimandi ga halaci. Sanda mate kaɗ iri jin ga ci nda araɗ se, Yesu na nga kuro mun sanda sargay kaɗ ga hin gaa borey zunubey alhako bana. Kuro din sinda nafa kulu borey kaɗ yaɗ mana cimandi se. Zama Tira Hanney ne: Zama Irkoy ga ba nduɗɗa hal a na nga Izo follonka no, zama boro kulu kaɗ g'a cimandi ma si halaci, amma a ma du fundi hal abada . . . amma boro kaɗ man'a cimandi, Irkoy ban k'a ciiti, zama a mana Irkoy Ize follonka cimandi.

Ya din no d'araƙ ci mandi nda Yesu Almasifu baaru hanna kulu araƙ ga du faaba. Amma d'araƙ mana ci mandi araƙ ga halaci araƙ zunubey ra. Faaba baaro no kaƙ Irkoy samba adamiizey se. Wo din se no Yesu na lordo wo no nga talibey se: «Araƙ ma koy nduƙƙa kulu ra, ka Baaru Hanna waazu borey kulu se.» . . «Dabari kulu, beene nda ganda wane, i n'i no ay se. Araƙ binde ma koy ka nduƙƙa dumey kulu dondonandi i ma ciya talibiyar . . .

Araƙ ma haƙ kaƙ no Yesu ne nga talibey se? A ne: «Dabari kulu, beene nda ganda wane, i n'i no ay se. Araƙ binde ma koy ka nduƙƙa dumey kulu dondonandi i ma ciya talibiya.»

I fo se no Yesu ne dabari kulu beene nda ganda wane kulu i n'a no ay se? Waato kaƙ iri go ga Tawretu tira caw iri di mate kaƙ cine no Irkoy na Adamu boro sintina taka nda. Iri di kaƙ Irkoy n'a no hini a ma may nga banda waati kulu. Amma Adamu jaƙ wo din zaaro kaƙ a na Irkoy lordo taamu ga koy ƙwa i hanna nda i laalo game ra fayanka yaƙ tuuro gaa. A binde za kaƙ Adamu no ga ti iri kaayo, hasaraw fo yaƙ mo si kay bora kaƙ n'a te hinne gaa, iri mo kulu ciya zunubikooni yaƙ kaƙ i hay zunubi ra kaƙ manti Irkoy jare gaa wala a darza jare gaa.

Amma iri g'Irkoy saabu, zama Irkoy annabey tirey cabe iri se mate kaƙ cine no Irkoy na sijiri soola nda kaƙ ga ye ga kande adamiizey Irkoy do, kaƙ ga ti Yesu Almasifu kaƙ kaa ga fun beene ga nga kuro mun ga du ga borey hanandi ngey zunubey gaa. Irkoy na Yesu gosi mate kaƙ cine a na Adamu gosi nda amma Yesu wo mana zunubi te. A a ga boori hanan yaƙ koy no sanda Irkoy. Wo din se no haawi mana Irkoy di a ma ce nga ize. Nga ga ti kaƙ Yesu na nga fundo no zunubi se sargay yaƙo banda Irkoy n'a tunandi buukoy game ra. A na ciya hari kulu koy day a na dabari kulu beene nda ganda wane no a se.

Hambara arañ ra boro fo yañ ga ne: Hala Yesu wo hay kulu nduñña koy, to, i fo se no iri nduñña wo go sanday ra nda zunubi ra? Tira Hanney ga ci iri se hañ kañ no: Zama mate kañ cine Adamu ra boro kulu go ga bu, yaadin mo no Almasihu ra ikulu ga funa. Amma boro kulu nda nga nango no saara ra: sintina Almasihu kañ ga ti boñ-jina, waato din gaa Almasihu waney, alwaati kañ a ga kaa. Gaa no bananta ga kaa, waati kañ Almasihu na koytara ye Baaba Irkoy se, saaya kañ a jin ka mayray kulu da hin kulu da koytaray kulu tuusu. «A ga mundi kulu tuusu i moy gaa, buuyañ mo si ye ka te koyne. I si ye ka te seew mo koyne noodin, wala hēeni wala doori, zama hari sintinayey bisa.»

Ayey wo ra, nda a fooyañ kañ i di mo ra iri di taray kwaarey kañ Irkoy na hayey kulu talfi Yesu gaa hala a ma may borey kulu boñ ga ciya i ciiti kwa. Amma a mana may jina bo zama a mana nduñña borey kulu ciiti jina. Yesu ga ye ga kaa nduñña ra koyne, nd'a ye ga kaa nduñña ra koyne, a ga nduñña ciiti ga zeeri ga a ma hay kulu tajandi. Wo din se no, boro kulu kañ cine no arañ wo, wala nangu kulu kañ arañ go, Irkoy lordi arañ ma tuubi ga yaafa ceeci arañ zunubey se, ga kaa Yesu do ga cimandi d'a buuyaño d'a tun yaño baaru hanna. Annabey kulu no seeda kañ d'arañ cimandi nda Yesu Almasifu baaru hanna, Irkoy g'arañ zunubey kulu yaafa a maa ra. A g'arañ no bine taji a Biya Hanna dabaro ra. Arañ ga du mo baani nda lakkal kanay da Irkoy hala abada abadin. D'arañ cimandi nda Yesu, a ga kaa arañ do ga nga koytara gorandi arañ bina ra.

Amma boro kañ mana faabakwa kañ Irkoy samba cimandi, to, Faabakwa Hanna ga ciya a ciitikwa. Ya din no Tira Hanney ne: . . . Rabbi Yesu ga bangay ka fun beena ra da nga malayka dabarikooney danji beele ra. A ga borey kañ yañ si Irkoy bay ciiti, da borey kañ yañ wangu ka iri Rabbi Yesu Baaru Hanna gana. Borey din ga du alhakku kañ ti halaciyañ, hal abada wane, kañ g'i fay da Rabbi moyduma d'a dabaro darza. Woodin ga te zaaro din ra

waati kaɗ Yesu ga kaa ka du beeray nga hanantey ra. Borey kulu kaɗ yaɗ cimandi ga dambara nd'a mo ngey game ra.

Sohoɗ iri ma koy nda iri deeda jina. Iri jin ga di Yesu bangay nga taalibey se kala jirbi waytaaci a tun yaɗo banda. Sohoɗ iri ga di mate kaɗ cine no a n'i goro baani nda ga ziji beene. Tira Hanney ne: Waato kaɗ i goono ga margu care banda, Yesu n'i lordi ka ne i ma si fun Urusalima, amma i ma Baabo alkawlo batu, «wo kaɗ araɗ maa ay do. Zama haciika, Yohanna na baptisma te da hari, amma araɗ wo, araɗ ga du Biya Hanna baptisma ne ka koy jirbiyaɗ.»

Araɗ maa han kaɗ no Yesu ci? Iri jin ga maa kaɗ a ci i se kaɗ nga bu ga tun yaɗo banda nda nga koy beena ra kulu nga ga gaako fo samba i se, Biya Hanna a ma goro i biney ra a m'i no hay yaɗ taji, g'i, gaabandi g'i, hanandi g'i candi cimo ra. Sohoɗ mo iri ma kaɗ a ne taalibey se i ma si fun care banda hala Biya Hanna ma kaa. Iri ga di mate kaɗ cine no Biya Hanna kaa nda, ga Yesu taalibey kulu biney toonandi nda, sanda mate kaɗ cine Yesu n'a ci nda.

Sohoɗ iri ma kay nda Tira Hanney caw yaɗo nda jina. Tira Hanney ne: Waato kaɗ borey din margu care banda mo, i na Yesu hã ka ne: «Rabbi, Sohoɗ no ni ga koytara ye Israyla kambe ra?» Yesu ne i se: «Manti araɗ wane araɗ ma bay zamaney da alwaatey kaɗ Baaba daɗ nga dabaro ra. Amma araɗ ga du dabari, waati kaɗ Biya Hanna ga zumbu araɗ boɗ. Araɗ ga ciya mo ay seedayaɗ Urusalima ra, da Yahudiya da Samariya laabey kulu ra, hala ndupɗa kulu me mo.» Waato kaɗ a na hayey din ci, i go ga Yesu guna mo, kala jama di a go ga koy beene. Buru fo mo n'a ta kal a daray i se. Za i go fonnayyaɗo gaa mo, kaɗ a goono ga ziji ka koy beene, kala boro hinka kaɗ yaɗ gonda bankaaray kwaaray go ga kay jama jarga. I ne jama se: «He! Araɗ Galili borey, ifo se no araɗ go ne ga kay ka beene guna? Yesu wo, kaɗ

tun arañ do ka koy beena ra, mate kañ cine arañ di a koyyaño beena ra, yaadin cine mo no a ga ye ka kaa.»

Ya din no Yesu koy beene. A ye nga Baaba kwaara, nango kañ a fun. A koy yaño te darza; a taalibey mo di wo din. Sohoñ kay i bay kañ Yesu wo kañ banda ngey goro jiiri hinza day no ga ti Almasifu kañ boñ annabey kulu salañ. Za a hay yaño do kala a buuyaño do nda tun yaño ga koy beene, a na hayey kulu kañ annabey ci a boñ toonandi. Ba a beena ra koy yaño te sanda mate kañ cine annabi dawda n'a ci nda: Waato kañ Rabbi Yesu salañ i se ka ban, gaa no i n'a sambu ka kond'a beene. A goro mo Irkoy kambe ɲwaaro gaa. Ya din no mate kañ cine iri n'a caw nda Sohoñ nda a kay yaño banda malayka hinka bangay a talibey se ga ne: I ne jama se: «He! Arañ Galili borey, ifo se no arañ go ne ga kay ka beene guna? Yesu wo, kañ tun arañ do ka koy beena ra, mate kañ cine arañ di a koyyaño beena ra, yaadin cine mo no a ga ye ka kaa.»

O'ho, iri hangan koy, han fo Yesu ga ye ga kaa beene burey boñ. Arañ soola g'a kaayaño batu? Zaaro din borey kulu ga bay kañ nga no ga ti bora kañ Irkoy suuban sanda nduɲna ciiti kwa nda faaba kwa. Yadin no Tira Hanney ne: Nga kañ ga ti Irkoy bumbo mana nga Irkoytara sabayaño lasaabu hañ kañ nga ga gaay da gaabi. Amma nga bumbo yadda ka nga Irkoytara hino dabaro nañ ka nga boñ ciya bannya, ka ciya mo boro taka cine. Kañ a kaa boro alhaali ra mo, a na nga boñ kaynandi ka yadda ka to hala buuyan gaa, oho, hala kanjiyan bundo gaa buuyaño do. Woodin sabbay se no Irkoy n'a beerandi ka bisa hay kulu, ka maa dañ a gaa kañ bisa maa kulu. Zama Yesu maa gaa no kange kulu ga gurfa, beena ra waney, da nduɲna boñ waney, da nduɲna cire waney. Deene kulu mo ma seeda ka ne: Yesu Almasihu ya Rabbi no, ka koy Baaba Irkoy darza ga.

Iri hangan koy, iri hima ga gaayi neewo. Iri ga miila mo kaŋ araŋ g'iri gaaru hino sjiro ra ga di mate kaŋ cine no Irkoy na Biya Hanna samba nda a ma goro boro kulu kaŋ cimandi nda Yesu Almasifu bina ra, ngey kaŋ yaŋ n'a ta sanda koy nda faabako.

Irkoy ma albarka daŋ araŋ gaa, araŋ ma du malaykay sanney kaŋ i te taalibey se laasaabu: Yesu wo, kaŋ tun araŋ do ka koy beena ra, mate kaŋ cine araŋ di a koyyaŋo beena ra, yaadin cine mo no a ga ye ka kaa.»

Caw Yaƙ 87

Biya Hanno Kaayaƙo

Diyey Teerey 1 –2

Fofo borey kaƙ go ga hangan iri se hunkuna. Iri go ga fo yaƙ toonandi araƙ do Irkoy lakkal kanay koyo ma ra, nga kaƙ ga ba boro kulu ma faham, ga adiltaray fonda kaƙ a ka taray gana, hala boro kulu ma du lakkal kaƙay nga do. Iri go ga farhã gumo nda kaƙ iri ye ga ka hunkuna ga araƙ waati kulu sijiro toonandi araƙ do «Adiltaray Fonda.»

Iri kokoro banda caw yaƙey ra iri di mate kaƙ cine no Rabbi Yesu na harey kulu kaƙ annabey ci za gay yaƙ Almasifu buuyaƙo nd'a tunyaƙo boƙ toonandi. Iri caw mo kaƙ Yesu na nga kuro dooru bundo boƙ kaƙ i n'a kaƙi adamiizey nangey ra g'i zunubey alhakkey bana. I n'a zumandi bundo boƙ g'a fiji saaray ra. Amma jirbi hinzanta hane Irkoy n'a tunandi ga kaa saara ra. A tun yaƙo banda Yesu bangay nga taalibey se jirbi waytaaci, g'a cabe i se kaƙ nga ga funa. Waato ga iri bi fo cawyaƙo ra iri di mate kaƙ cine no Yesu na nga taalibey goro baani nda, ga koy beena ra.

Araƙ ga fongu nda sanni kaƙ Yesu ci nga taalibey se hala a ga koy beene? Iri caw koyne haƙ kaƙ no a ne: Waato kaƙ i goono ga margu care banda, Yesu n'i lordi ka ne i ma si fun Urusalima, amma i ma Baabo alkawlo batu, «wo kaƙ araƙ maa ay do. Zama haciika, Yohanna na baptisma te da hari, amma araƙ wo, araƙ ga du Biya Hanna baptisma ne ka koy jirbiyaƙ.» Amma araƙ ga du dabari, waati kaƙ Biya Hanna ga zumbu araƙ boƙ. Araƙ ga ciya mo ay seedayaƙ Urusalima ra, da Yahudiya da Samariya laabey kulu ra, hala nduƙƙa kulu me mo.» Waato kaƙ a na hayey din ci, i go ga Yesu guna mo, kala jama di a go ga koy beene. Buru fo

mo n'a ta kal a daray i se. Za i go fonnyayajo gaa mo, kanj a goono ga ziji ka koy beene, kala boro hinka kanj yanj gonda bankaaray kwaaray go ga kay jama jarga. I ne jama se: «He! Aranj Galili borey, ifo se no aranj go ne ga kay ka beene guna? Yesu wo, kanj tun aranj do ka koy beena ra, mate kanj cine aranj di a koyyajo beena ra, yaadin cine mo no a ga ye ka kaa.»

Ya din no Yesu na nga taalibey goro baani nda, a ye alzanna ra nango kanj a fun ga goro koy beero kambe njwaaro gaa. Sohoj a go no din ga batu alwaato kanj a ga ye ga ka ga ndujja ciiti. Aranj ma hanj no Yesu ne nga taalibey se hala a ga koy beena ra? A ne i se i ma goro Urusalima hala Biya kanj ga kaa ga fun beene ma zumbu i boj. Hambara aranj ra boro yanj ga ngey boj ha ga ne: «I fo ga ti Biya Hanno? Biya Hanno day ga ti Irkoy Biya. Biya no kanj na annabey funsu i ma Irkoy sanno hantum i m'a salanj mo doj zamaney ra. Biya Hanna no ga ti Koy Beero Biya kanj zumbu wandiyo fo boj kanj maa Mariyama, a na ize hananante hay biya din no go Almasifu ra. Yadin mo no Biya Hanna no ga ti Gaakwa kanj Yesu ne nga ga samba nga taalibey se kanj a ne: «Ay g'ay Baaba njwaaray, nga mo g'aranj no Gaako fo, zama a ma goro aranj banda hal abada. Nga no ga ti cimi Biya kanj ndujja si hin k'a ta, zama a si di a, a s'a bay mo. Amma aranj wo g'a bay, zama a goono ga goro aranj banda, a ga bara aranj ra mo.»

A ga boori gumo iri ma bay alkawli kanj no Yesu sambu nga taalibey se Gaakwa kanj ga kaa ciine ra zama boro fooyanj ga ba ngey ma ne borey se kanj annabi fo no Yesu ne ga kaa. A ka ga gar mo kanj Gaakwa dij kanj Yesu ne si hin ga te boro. Zama Yesu ci taray kwaaray kanj Biya no, kanj boro si hin ga diya. Koyne, Yesu ne taalibey ra no a ga goro hal abada abadin. May no ga ti Biya Hanna wo ya din gaa? Biya no kanj Irkoy ga danj borey kulu kanj ga Yesu cimandi biney ra, a ma du g'i barmay g'i hannandi, a m'i gaabandi mo hala boro kulu kanj diyey ma du ga bay kanj Irkoy wane yanj no, ngey mo. Ma goro Irkoy goono yanjo ra duumi. Hunkuna mo iri ga di mate kanj cine no Irkoy na Biya Hanna zumandi talibey boj Pentekot

zaaro ra. Pentekot wo jingar zaari no kaɗ Irkoy gorandi Yahudancey se annabi Musa zamana ra. Araɗ ga hin ga wo din caw Tawretu ra. Zaaro din ra no Israyla izey na Irkoy saabu nda kaɗ i farey te alkama boobo.

Wo kaɗ gonda maana gumo Pantakot zaaro gaa no ga ti kaɗ, za gay yaɗ, zaaro din no Irkoy suuban. Za gay yaɗ zaari kaɗ ra nga ga Biya Hanna zumandi borey kaɗ yaɗ na Almasifu cimandi boɗ sanda mate kaɗ cine Pentakot jingaro mana te kala jirbi waygu Paska jingaro banda. Ya din no Irkoy na gaayi nga ma Biya Hanna samba jirbi waygu Yesu tun yaɗo banda.

Iri ma koy nda Irkoy sanno caw yaɗo nda jina ga di haɗ kaɗ no te Yesu dirawo banda. Tira Hanney ne: Gaa no i ye ka kaa Urusalima ka fun tondo boɗ kaɗ se i ga ne Zeytun Tondo, kaɗ ga maan Urusalima. Asibti zaari diraw cine no go Zeytun Tondo da Urusalima game ra. Waato kaɗ i to fu mo, i kaaru ka furo jidan bisa ra, i zumbuyaɗo do. Borey din neeya: Bitros da Yohanna, da Yakuba, da Andarawos, da Filibos, da Toma, da Bartalami, da Matta, da Yakuba alfa ize, da Siman kaɗ se i ga ne Anniyakoy, da Yahuta Yakuba ize. Borey din kulu na mo ye adduwa ra da bine folloɗ, ngey da wayboro fooyaɗ i banda, da Yesu nya Maryama, d'a nya ize alborey.

Alwaato kaɗ Pantakot zaaro to, ikulu margu care banda nangu folloɗ. Sahãadin kala yooje fo fun beene, danga haw gaabikooni faaruyaɗ cine. A na fuwo kulu kubay, nango kaɗ ra i go ga goro. Deeneyaɗ mo kaɗ ga hima danji beeleyaɗ bangay i se, fay-fayaɗte yaɗ da care, ka zumbu i afo-fo kulu boɗ. Ikulu to da Biya Hanno. I sintin ka salaɗ da ciine waani-waani yaɗ, mate kaɗ cine Biya goono ga no i se i ma salaɗ d'a. A go, Yahudanceyaɗ go no Urusalima ra, kaɗ yaɗ ga humburu Irkoy, kaɗ yaɗ fun nduɗɗa dumey kulu ra kaɗ go beena cire. Waato kaɗ i maa yooja din, jama zuru ka margu care do. I boɗ haw, zama boro kulu goono ga maa i goono ga salaɗ ngey bumbey ciiney ra. I jirsi ka to da dambara, ka ne: «Wa guna me, borey

kaŋ yaŋ goono ga salaŋ, manti Galili laabu boroyaŋ no? Day, mate no kaŋ iri boro kulu goono ga maa nga ciina kaŋ ra i n'iri hay? Bartiyaŋcey, da Madiyaŋcey, da Ilamancey, da ngey kaŋ yaŋ goono ga goro Mesopotamiya, da Yahudiya, da Kabadosiya, da Bontos, da Aziya, da Firijiya, da Bamfiliya, da Misira, da Libi nangey, Kayrawa do haray, da Romance yawey, danga Yahudancey da borey kaŋ yaŋ furo i diina ra, da Karitancey da Laarabey -- iri goono ga maa i se, i goono ga salaŋ Irkoy goy bambatey boŋ iri ciiney ra.» Ikulu jirsi hala boŋ Haway n'i di. I ne ngey nda care se: «Ifo no woone wo?» Amma boro fooyaŋ n'i hahara ka ne: «Baji no i haŋ ka bugu.»

Amma Bitros da iway cindi fa din kaa ka kay. Bitros na nga jinde tunandi ka ne i se: «Ya Yahudance alborey, d'araŋ kulu kaŋ yaŋ goono ga goro Urusalima, wa naŋ ay m'araŋ fahamandi da woone, araŋ ma hangan ka maa ay sanno se mo. Zama borey wo manti boroyaŋ kaŋ bugu, mate kaŋ cine araŋ goono ga tammahã, za kaŋ sohõ susubay guuru yagga no. Amma woone ga ti wo kaŋ annabi Yowel ci. A do Irkoy ne: «A ga ciya jirbey bananta ra, ay g'ay Biya zumandi Adam-izey kulu boŋ. Araŋ ize arey d'araŋ ize wayey ga annabitaray te... »

A ga ciya mo, boro kulu kaŋ ga ce Rabbi maa gaa ga du faaba.» Ya Israyla alborey, araŋ ma maa sanney wo: Yesu, Nazara bora, Irkoy n'a seeda araŋ game ra, dabari goyey da dambara harey da alaamey do kaŋ yaŋ Irkoy goono ga te a do araŋ game ra, mate kaŋ araŋ bumbey ga bay. Nga, Yesu, i n'a nooyaŋdi Irkoy saawara kaŋ a waadu da hayey kaŋ a jin ka bay boŋ. Amma araŋ wo, araŋ n'a di k'a kanji bundo gaa, k'a wi da boro laaloyaŋ kambey. Day Irkoy n'a tunandi, kaŋ a na buuyaŋ gurzuga feeri banda, za kaŋ a si du ka te buuyaŋ ma hin k'a gaay. Zama Dawda n'a ciine te ka ne: «Ay go ga di Rabbi ay jine waati kulu. Za kaŋ a go ay kambe nwaaro gaa, ay si zinji. Woodin sabbay se no ay bina ga farhã, ay deena mo ga kaan.

Oho, ay gaahamo mo ga goro beeje ra. Zama ni s'ay fundo nañ Alaahara, ni si nañ ni wane Hanna ma fumbu.

Ya nya-ize alborey, kal ay ma baabey kaayo Dawda sanni ci arañ se taray kwaaray. A bu, i n'a fiji, a saara mo go iri do hala hõ. A binde, za kañ annabi no, a bay kañ Irkoy ze nga se da zeyañ ka ne Dawda banda gaa no Irkoy ga boro fo gorandi Dawda koytaray karga boñ. Kañ Dawda di hañ kañ ga haw ka kaa, a salañ Almasihu tunyaño boñ ka ne Irkoy mana Yesu nañ Alaahara, a gaahamo mo mana fumbu. Yesu wo, Irkoy n'a tunandi. Iri kulu ya woodin seedayañ no. Irkoy n'a beerandi nga kambe ñwaaaro gaa beene. A na alkawlo ta Baaba do kañ ga ti Biya Hanno. A n'a zumandi da mate kañ arañ goono ga di, arañ goono ga maa mo. Zama Dawda mana ziji ka koy beena ra bo, amma nga bumbo ne: «Rabbi ne ay Koyo se: Ma goro ay kambe ñwaaaro gaa, hala ay ma ni ibarey te ni ce taamey se furkange.» Wa nañ

Israyla dumo kulu ma bay kañ daahir Yesu wo kañ arañ kanji din, nga no Irkoy ciya Koy da Almasihu.» Waato kañ i maa sanno din, a n'i biney gooru. I ne Bitros da diya cindey se:

«Nya-izey, ifo no iri ga te?» Bitros ne i se: «Wa tuubi. I ma te arañ afo kulu se baptisma Yesu Almasihu maa ra arañ zunubi yaafayañ sabbay se, arañ ga du Biya Hanno nooyañ ra mo.

Zama alkawlo go arañ, d'arañ izey, da boro kulu kañ ga mooru se, hala ka koy i kulu me kañ yañ Rabbi iri Irkoyo ga ce nga do.» Da sanni boobo yañ gaa a n'i seeda k'i yaamar mo ka ne: «Wa arañ boñ faaba zamana siiro wo gaa.» Amin.

Iri hangan koy, arañ ma waazo ga boori? Dungurandi yañ ra, hañ kañ Bitros ci Yahudancey se neeya: Irkoy na Almasifu Yesu donton nduñña ra sanda mate kañ cine za gay yañ nga annabey do. Amma arañ n'a kayna g'a wi g'a kanji bundu gaa, amma Irkoy n'a tunandi, wo din mo iri no ga ti seedey. Irkoy n'a gorandi nga kambe nwaaro gaa, a n'iri no Biya Hanna kañ alkawlo a sambu. Wa tuubi ga bare Irkoy do haray zama annabey kulu no seeda kañ Irkoy

ga i zunubey yaafa, ga Biya Hanna no borey kulu kaɗ yaɗ cimandi nda Almasifu Yesu se. Ya cine no Bitros na faaba baaro waazu nda Yesu Almasifu cimandi yaɗo ra. Waato kaɗ borey ma sanney din i biney sara gumo. I faham kaɗ Yesu Nazara bora kaɗ ngey kanji bundo boɗ no ga ti Darza Koyo kaɗ fun beena ra.

Yesu wo kaɗ ngey kambe banda no ga ti Almasifu kaɗ Irkoy ne ga kaa za gay yaɗ zaaro din ra boro boobo tuubi ga ye ga kaa Irkoy do. I cimandi nda Irkoy, Rabbi Yesu Almasifu maa ra. Wo din banda Tira Hanney ne: Borey kaɗ yaɗ n'a sanno ta mo, i te i se baptisma. Zaaro din ra Irkoy na boro zambar hinza cine tonton i se. I goono ga mo ye da haɗ kaɗ diyey go g'i dondonandi, da markasinay, da buuru ceeriyay da adduwa teeyay ra. Taalibey mo goono ga to nda farha da Biya Hanna.

Ya din no Pantekot zaaro hane no borey marga sintin, sanda borey cimandi nda Almasifu, sanda eglizo. Yesu eglizo manti fu no bo, amma adiini no. Gareku ciine ra eglize maana ga ti «borey kaɗ yaɗ Irkoy ce ga kaa taray.» Mate kaɗ cine no ganako cimi cimi yaɗ goono nda tangarikom yaɗ mo goono nduɗɗa ra, ya din mo no eglize hanno yaɗ goono nda tangari yaɗ mo goono. Amma Yesu Almasifu eglize cimi cimo ga ti borey kaɗ yaɗ, za Pantekot zaaro hane, tun Adamu almayalo ra ga furo Yesu wano ra, ngey cimbeero kaɗ i gonda Yesu Almasifu sarga kaɗ a te ra.

Sanney wo teeyay ga kaa sohoɗ to sanda jiiri 2000 cine. Hambara boro yaɗ ga ne: «Eh! Wone s'ay gune zama ay si borey kaɗ yaɗ na Yesu kanji ra. Romancey nda Yahudancey no na kanji. Ay wo, wodin say guna, ay si ba ay ma furo haya din ra, zama boro kaɗ wanji nga ba si du baa waani. Amma aray hima ga bay kaɗ iri kulu baa no, a g'iri guna zama iri zunubey se no Yesu bu. I zalumyaney se mo Irkoy ta borey n'a wane hanna kanji bundo gaa. Iri hima ga bay kaɗ Yesu din kaɗ i kanji, Irkoy n'a tunandi ga kaa buuyan ra hala a ma ciya faaba ko borey

kulu kaɗ yaɗ cimandi nda se. Da ciiti ko borey kulu kaɗ wangu ga cimandi se. Yadin no Tira Hanney ne: Ammataray jirbey, Irkoy n'i muray, amma sohõ a goono ga borey kulu lordi nangu kulu ka ne i ma tuubi, za kaɗ Irkoy na zaari fo daɗ kaɗ ra a ga nduɗɗa kulu ciiti adilitaray boɗ. A g'a te mo bora kaɗ a waadu do, kaɗ boɗ Irkoy tabbatandi boro kulu se za kaɗ a n'a tunandi ka kaa buukoy game ra.»

Wa sanney wo laasaabu a ma boori gumo, zama Irkoy ga ba araɗ ma laasaabu. Iri g'araɗ fo nda suuro kaɗ araɗ daɗ ga iri hangaɗ. Irkoy ma albarka daɗ araɗ gaa hala araɗ ma Bitros sanney fongu a ma boori:

«... Wa tuubi... » [zama] annabey kulu mo goono g'a seeda ka ne a maa do, boro kulu kaɗ g'a cimandi ga du zunubi yaafayaɗ. . . Araɗ ga du Biya Hanno nooyaɗ ra mo.»

Caw Yaƙ 88

Yesu Ga Ye Ka Kaa

Bangandiyar Tira 19-22

Fofo borey kaƙ go ga hangan iri se hunkuna. Iri go ga fo yaƙ toonandi arar do Irkoy lakkal kanay koyo ma ra, nga kaƙ ga ba boro kulu ma faham, ga adiltaray fonda kaƙ a ka taray gana, hala boro kulu ma du lakkal kaƙay nga do. Iri go ga farhã gumo nda kaƙ iri ye ga ka hunkuna ga arar waati kulu sijiro toonandi arar do «Adiltaray Fonda.»

Hunkuna iri si kala iri caw yaƙ wahaku cindi hakkanta gaa. Iri jin ga di kaƙ a te jiiri zambar yaƙ ga kaa sohoƙ kaƙ Irkoy na annabi waranza cine suuban, i ma Tira Hanney kambu sintina hantum sanda Tawreta, Zabura nda annabey tirey. Kambu sintina se no i ga ne Alkawli Zeena. Tirey din ra annabey kulu lakkaley a folloƙ, i baaro mo a folloƙ. Baaro din ga ti kaƙ Irkoy ya Adiltaray Koy no. Hanan yaƙ Koy mo no. A ga zunubi kulu ciiti. Amma Irkoy mo to nda suuji, a si ba adamayzey ma halaci ngey zunubey ra. Wo din se no Irkoy na alkawli sambu kaƙ nga ga Faabako hanna samba Almasifu kaƙ wandiyo no g'a hay. A maa kaa dunnya ra ka bu bundo boƙ adamiizey nangey ra, i zunubey se. Wo din no ga faaba fonda hal abada wane feeri borey se. Alkawli Zeena ra, annabey kulu no hantum Almasifu kaayaƙo boƙ.

Wo din banda Tira Hanney kambu hinkanta ra, Alkawli Tajo ra, sanda Linjila nooya. A ra iri di kaƙ alwaato to kaƙ Irkoy suuban, a na Faabako Hanna samba nduƙƙa ra bora kaƙ a ga baa, kaƙ a ga maa a kaani sanda mate kaƙ annabey n'a ci nda. Bora din Yesu Almasifu no. Irkoy Feejiizo. Koy Beero kaƙ bisa i kulu Izo. Hananyar Koy no. Boori yaƙ Koy no, a to nda Irkoy hino zama Irkoy Biya bumbo no. Amma Yahudancey kaayey n'a kanji bundu gaa. Irkoy mo

n'a tunandi jirbi hinzanta hane. Boro boobo diya mo, waato gaa Irkoy n'a sambu ga konda nangu suubanante ra, beena ra. Sanda mate kaŋ cine annabey n'a ci nda. Deeda man ban nodin bo.

Deede kaano wo kaŋ go Irkoy Tira Hanna ra gonda boŋ nda dibbe. Sanda deede kulu, a gonda sintinay, a gonda banante. Amma nduŋŋa siiro wo mana di deeda wo bananta jina. Irkoy Tira Hanney ga ci iri se kaŋ Almasifu ga kaa ga Saytaan hino zeeri, ga nduŋŋa borey ciiti kayanndo hane, ga beene taji nda ganda taji taka. Iri hunkuna caw yaŋo se no i a ne: «Yesu ga ye ga kaa.» Ayey kaŋ iri ga caw hunkuna si fun kala Linjila Tira kokoranta ra kaŋ se i ga ne: Bangandiyay Tira. Bangandiyay ga ti tira no kaŋ ga guusu gumo, a gonda gaabi mo zama nga no ga ci borey se hayey kaŋ ga te alwaati bananta ra nda mate kaŋ cine no zamana wo ga ban nda.

Bangandiyay Tira sinda kala suura waranka cindi hinka. Suura yaŋ ga zaama yaŋ fe borey kaŋ yaŋ cimandi se. Amma borey kaŋ yaŋ mana cimandi se suurey din ga humburandi gumo. Zama Bangandiyay Tira ga ci borey se kaŋ, d'araŋ wanji ga cimandi nda Almasifu, a ga ciya araŋ se ciitiko. D'araŋ wanji ga Irkoy feejIzo, araŋ ga kubay nda Irkoy muusu beero. Zama Yesu Almasifu kaŋ bu sanda sargay feeji kaŋ ga borey zunubey kaa, ga ye ga kaa sanda muusu beeri kaŋ go ga kaati ga boorey ciiti. Wodin boŋ no Tira Hanney salaŋ kaŋ i ne: Rabbi Yesu ga bangay ka fun beena ra da nga malayka dabarikooney danji beele ra. A ga borey kaŋ yaŋ si Irkoy bay ciiti, da borey kaŋ yaŋ wangu ka iri Rabbi Yesu Baaru Hanna gana.

Sohoŋ kay iri g'araŋ ŋwaaray araŋ ma hangaŋ Bangandiyay Tira se nangey kaŋ yaŋ ga ci iri se kaŋ Yesu koy beena ra, banda a na nga malayka donton Yohanna do ga ci a se mate kaŋ cine nga ga kaa nda nduŋŋa bananta hane.

Suura sintina ra Yohanna hantum ga ne: «Yesu Almasihu bangandiyay kay Irkoy n'a no zama a m'a bangandi nga tamey se. Hayey neeya kay yay tilas ga haw ka te, kay manti nda gayyay.

A donton mo nga malayka meyo ra, a m'a cabe nga tamo Yohanna se. Nga no ka seeda no Irkoy sanno nda Yesu Almasihu seeda boy, sanda hay kay a di kulu. Albarkante no boro kay goono ga caw, da borey kay yay goono ga maa annabitaray sanney wo, kay yay goono ga haggoy da hay kay i hantum a ra mo, zama alwaato maan. (...) Gomni nda laakal kanay ma bara aray banda kay yay ga fun a do, nga kay go no sohõ, kay go no za doy, kay ga kaa mo. I ga fun biya iyya do mo kay go a karga jine.

(...) Nga kay ga ba iri, kay n'iri feeri iri zunubey gaa nga kuro ra, kay n'iri day mo iri ma ciya koytaray, alfagayay no nga Baabo Irkoy se, darza nda dabari ma bara a se hal abada abadin. Amin! Guna, a go kaa da burey nga banda. Mo kulu ga di a, baa ngey kay yay n'a gooru mo. Ndujja dumey kulu ga baray a sabbay se. Oho, Amin! Ay no A nda Zed, yaadin no Rabbi Irkoy ci, nga kay go no sohõ, a go no za doy, a ga kaa mo, Hina-Kulu-Koyo no».

Iri ma to suura way cindi yagganta gaa. Tira Hanney ne: «Woodin banda ay maa jinde beeri, sanda jama boobo no beena ra. I goono ga ne: «Alleluya! Faaba nda darza nda dabari si kal iri Irkoyo se! Zama a ciitey ya cimi-cimi wane yay no, adilitaraykoyyay mo no... Ay ye ka maa jinde sanda jama boobo wane, sanda hari zuru boobo jinde, sanda dunduyay jinde gaabikooni mo kay ne: «Alleluya! Zama Rabbi iri Irkoyo, Hina-Kulu-Koyo goono ga may! (...) Ndujja koytara ciya iri Rabbo nda nga Almasihu wane, a ga may mo hal abada abadin.»

«Kal ay di beena feerante. Guna mo, bari kwaaray fo neeya, d'a kaarukwa kay se i ga ne Naanaykoy da Cimikoy. Adilitaray ra no a ga ciiti, a ga wongu mo. A moy ya danga beeleyay

no, koytaray fuula boobo mo go a boŋo gaa. A gonda maa hantumante kaŋ boro kulu s'a bay kala nga bumbo hinne. A gonda kwaay fo mo nga gaa kaŋ i sifu kuri ra, a maa mo ga ti Irkoy Sanno. Beene wongu jama kaŋ go beena ra n'a gana bari kwaarayyaŋ boŋ, i goono ga bankaaray da lin baano kwaaray wak! kaŋ ga hanan. A meyo ra takuba kaano ga fatta zama a ma nduŋŋa dumey kar nd'a, a g'i may mo da guuru-bi goobu. A ga duvan kankamyaŋ nango taamu mo, Irkoy Hina-Kulu-Koyo futay dunga wano nooya. A kwaayo gaa d'a tanja gaa a gonda maa hantumante, kaŋ ga ne: **BONKOONEY KULU BONKOONO DA KOYEV KULU KOYO**».

«Ay di malayka fo goono ga zumbu ka fun beena ra. A goono ga guuso kaŋ sinda me saafizo gaay, a gonda sisiri bambata nga kambe ra mo. Kal a na dodo-beero di, gondi zeena din, kaŋ ga ti Iblisi nda Saytan. A n'a haw kala jiiri zambar fo. A n'a jindaw guuso kaŋ sinda me ra ka guuso meyo daabu. A na kawaatimi daŋ meyo gaa dodo-beero se beene, zama a ma si ye ka nduŋŋa dumey halli koyne kala jiiri zambaro din ma kubay. Amma woodin banda, tilas kal i m'a feeri alwaati kayna. Ay di kargayaŋ mo. Boroyaŋ mo goono ga goro i boŋ. I na ciiti daŋ i kambey ra. Ay di mo borey kaŋ yaŋ i n'i boŋey sode Yesu seeda sabbay se da Irkoy sanno sabbay se... Borey din ye ka funa ka koytaray ŋwa Almasihu banda jiiri zambar fo. Buuko cindey mana ye ka funa kala nda jiiri zambaro din ma kubay.»

Waati kaŋ jiiri zambaro din kubay mo, i ga Saytan kaa nga kaso ra. A ga fatta ka koy mo zama nga ma nduŋŋa dumey halli kaŋ yaŋ go nduŋŋa looko taaca kulu ra... A m'i margu wongu se. I baayaŋo go sanda teeku me taasi. I gana ka bisa nduŋŋa kulu ra ka jama hananta nango nda kwaara kaŋ i ga ba daŋ game. Danji mo fun beena ra k'i ŋwa. Iblisi mo, kaŋ n'i halli, i n'a jindaw danji nda sufur bango ra, naŋ kaŋ alman laala da tangari annabo go. Noodin no i ga gurzugay haŋ cin da zaari hal abada abadin. Ay di karga kwaaray beeri mo da nga kaŋ

go ga goro a boŋ. Beene nda ganda zuru a se, i mana du i se nangu mo. Ay di buukoy, ibeerey da ikayney, goono ga kay a karga jine. I na tirayaŋ feeri, i na tira fo mo feeri, kaŋ ga ti fundi tira. I na buukoy ciiti da haŋ kaŋ go hantumante tirey ra, i goyey boŋ. Teeku na buukoy kaŋ go nga ra no, buuyaŋ da Alaahara mo na buukoy kaŋ yaŋ go i ra no. I ciiti i se i goyey boŋ. I na buuyaŋ da Alaahara jindaw mo danji bango ra. Buuyaŋ hinkanta nooya, kaŋ ga ti danji bango. Kal ay di beene taji da ganda taji, zama beene sintina nda ganda sintina bisa, teeko mo si no koyne.

Ay maa jinde beeri fo mo kaŋ fun karga do kaŋ ne: «Guna, Irkoy nangora go borey banda. A ga goro i banda, ngey mo ga ciya a jama. Irkoy bumbo ga goro i banda, a ga ciya mo i Irkoyo. A ga mundi kulu tuusu i moy gaa, buuyaŋ mo si ye ka te koyne. I si ye ka te seew mo koyne noodin, wala hēeni wala doori, zama hari sintinayey bisa.» Nga mo kaŋ goono ga goro karga boŋ ne: «Guna, ay ga hay kulu tajandi no.» A ne mo: «Ma hantum, zama sanney din ya naanaykoyyaŋ no, cimi-cimi wane yaŋ mo no.» A ne ay se koyne: «A te ka ban! Ay no A nda Zed, Sintina nda Bananta. Boro kaŋ jaw, ay g'a no fundi hari-mo gaa, nooyaŋ no. Boro kaŋ te zaama ga hayey din tubu. Ya ciya a Irkoyo, nga mo ma ciya ay Izo. Amma borey kaŋ yaŋ ga humburu, da borey kaŋ yaŋ sinda cimbeeri, da ziiyantey, da boro-wiyey, da zina-teerey, da moodabal-teekoy, da borey kaŋ yaŋ ga sududu tooru se, da tangarikomey kulu, i baa go danji nda sufara bango ra, buuyaŋ hinkanta nooya.»

A na isa kaŋ gonda fundi haro cabe ay se kaŋ ga nyalaw sanda kristal cine. A goono ga fun Irkoy da Feej'izo karga ra. A goono ga dandi birno fondo beero bindo ra. Isa kambu hinka gaa, fundi tuuri go no kaŋ ga ize dumi way cindi hinka hay. Handu kulu a ga nga izey hay ... laaliyaŋ kulu si no koyne. Irkoy nda Feej'Izo karga ga goro a ra, a tamey mo ga may a se. I ga di a moyduma, a maa mo ga bara i sukutey gaa. Cin si te noodin koyne, i sinda fitilla kaari

wala wayno kaari mo laami, zama Rabbi Irkoy g'i no kaari. I ga may mo ka koy hal abada abadin. A ne ay se: «Sanney din ya naanaykoyyan no, cimi-cimi wane yan mo no. Rabbi mo, annabey biyey Irkoyo na nga malayka donton a ma bangandi nga tamey se han kan tilas ga haw ka te, kan manti nda gayyan.

[Yesu goono ga ne aran se:] ... «Guna, ay goono ga kaa da waasi. Ay alhako go ay banda mo, kan ay ga boro kulu bana nga goyo bon. Ay no A nda Zed, Ijina da Kokor Banda, Sintina nda Bananta. Albarkanteyan no borey kan yan ga ngey bankaarayey nyuna, zama ngey ma du fondo ka kaa fundi tuuro do, i ma furo birni meyey ra mo. Taray haray [go] boro kulu kan ga ba tangari, k'a te mo. Ay Yesu, ay n'ay malayka donton zama a ma hayey din seeda aran se Almasihu margey ra. Ay no Dawda kaajo d'a banda mo, mo boyan handariya mo kan ga kaari.» Biya nda wayhijjo ga ne: «Kaa!» Boro kan go ga maa mo ma ne: «Kaa!» Boro kan jaw mo ma kaa. Boro kan ga ba, a ma kaa ka ta fundi hari, nooyante no. Ay goono ga seeda boro kulu se kan goono ga maa tira woone annabitaray sanney ka ne: boro kulu kan ga tonton i gaa, Irkoy ga balaawey tonton a se kan yan go hantumante tira woone ra. Koyne, boro kulu kan ga annabitaray tira woone sanney ra hay fo zabu, Irkoy g'a baa kaa fundi tuuro gaa, da birni hananta ra, kan yan go hantumante tira woone ra. Nga kan ga hayey din seeda ne: «Oho, ay goono ga kaa da waasi!» Amin! Ya Rabbi Yesu, ma kaa! Rabbi Yesu gomno ma bara hanantey kulu banda. Amin.

Ya din no Irkoy na Tira din ban nda. A na alkawli sambu kan Almasifu Yesu kan adamiizey kanji ga ye ga kaa nda darza nda gaabi ga borey kan go ga gana sambu, a ma borey kan yan si g'a gana ciiti. Aran ma wone hunkuna? Aran lakkaley go kanante Yesu ye ga kaayan zaaro din ciine ra? Aran go borey kan yan na nga ta sanda Faabako nda Koyo?

Aran cimandi aran bina ra kan Irkoy n'aran zunubo dake Yesu Almasifu bon? Yesu kan mana bay ga zunubi te hala boro kulu kan mana n'a cimandi ma ciya adilante? Aran maayo go

hantumante fundi tira ra? Nga no ga ti araṅ Ciitika? D'araṅ ma Irkoy jinda hunkuna wa s'araṅ bina sandandi zama Tira Hanney ne...Zaari folloṅ Rabbi do danga jiiri zambar no, jiiri zambar mo danga zaari folloṅ no. Rabbi si muray da nga alkawlo, mate kaṅ cine boro fooyaṅ ga muray lasaabu, amma a ciya suurante araṅ se. A si ba boro kulu ma halaci, amma a ga ba boro kulu ma tuubi. Amma Rabbi zaaro ga kaa danga zay cine. Zaaro din ra mo beena ga bisa nda kosongu bambata. Hayey kaṅ Irkoy na hay kulu kaṅ go nduṅṅa ra taka nd'a mo ga manne nda konni bambata. Nduṅṅa da goyey kaṅ go a ra ga ton. Guna, sohoṅ no ga ti alwaato kaṅ ga hagu. Guna, sohoṅ no ga ti faaba zaaro.... Mate no iri ga te ka yaṅa, iri mo, d'iri na faaba beero wo cine muray?

Kala hino koyne. Irkoy ma albarka daṅ araṅ ga. Araṅ ma lakkal ye Yesu sanni kokorantey wo gaa. Tira Hanney ra Yesu ne: «Oho, ay goono ga kaa da waasi!»

Caw Yaƙ 89

Baaru Hanna

Fofo borey kaƙ go ga hangan iri se hunkuna. Iri go ga fo yaƙ toonandi araƙ do Irkoy lakkal kanay koyo ma ra, nga kaƙ ga ba boro kulu ma faham, ga adiltaray fonda kaƙ a ka taray gana, hala boro kulu ma du lakkal kaƙay nga do. Iri go ga farhā gumo nda kaƙ iri ye ga ka hunkuna ga araƙ waati kulu sijiro toonandi araƙ do «Adiltaray Fonda.»

Iri Linjila caw yaƙo ra, iri maa lordo kaƙ Yesu no nga taalibey se a tun yaƙo banda. A ne i se: «Wa koy nduƙna kulu ra ga Baaru Hanna waazu borey kulu se.» Yesu beena ra koyyaƙo banda, Yesu taalibey ra a fo kaƙ ma Bulus hantum ga ne: Ay Bulos, ay ya Yesu Almasihu bannya no. Irkoy n'ay ce ay ma ciya diya. A n'ay fay waani mo nga Baaru Hanna se. Baaro wo, Irkoy n'a alkawlo sambu za doƙ nga annabey do, Tira Hanney ra.

Zama haawi s'ay di Almasihu Baaru Hanna se, zama Irkoy dabaro no kaƙ ga faaba no boro kulu kaƙ g'a cimandi se.. . Zama Baaru Hanna ra no adiltaray kaƙ Irkoy ga no bangay. A si fun kala cimbeeri do ka goro cimbeeri ra hala bananta.

Baaru Hanna! Baaru Hanna! Baaru Hanna! I fo no ga ti Baaru Hanna wo kaƙ sanni Irkoy go day ga te iri se? Hunkuna d'Irkoy yadda, iri ga kande araƙ se fahamandiyaƙ kayna Baaru Hanna, wo kaƙ sanni araƙ ma i goono ga te Tira Hanney caw yaƙo kulu ra. Hala iri ga sintin da Baaru Hanna iri ma jin ga salaƙ baaru laala kaƙ jin ga te boƙ. Man no baaru laalo wo te?

Araƙ ga bay kaƙ sintina gaa kaƙ Irkoy na beena nda ganda taka, a na Adamu nda Hawa taka day a n'i daƙ alzanna ra. Irkoy n'i taka zama i ma du ga bay nga, ga ba nga, ga nga beerandi

duumi. Nga ma du g'i gosi se kala Irkoy ne i se: «. . Ni ga hin ga ɗwa tuuri- nyaɗey izey gaa, amma day i hanno nda ilaalo fayankayan tuuri-nyaɗo ni ma si ɗwa a gaa, zama zaari kulu kaɗ ni ɗwa woodin gaa, ni ga bu». Kas! Baaru laala ga ti kaɗ Adamu da Hawa hangan gondo hiila se, sanda Saytaan nooya, ga koy ga ɗwa tuuro gaa. I jan ga hangan yaɗo din no naɗ zunubi sandayey da buuyan furo nduɗɗa ra. Adamu nda Hawa nda i bandey kulu diksa zama araɗ ga bay kaɗ doori kaɗ ga diksa si kay bora kaɗ a di hinne gaa.

Wa hangan ga maa baaru laala kaɗ boɗ Irkoy salaɗ. A ne: Sanda mate kaɗ i waadu borey se i ma bu sorro folloɗ, woodin banda mo kala ciiti . . Humburkumay hari no boro ma kaɗ Irkoy Fundikoono kambe ra . . Rabbi kaa.. . Zama a ma ciiti te borey kulu se ka borey kulu kaɗ wangu Irkoy zeeri mo ngey Irkoy wangay goyey kaɗ i te Irkoy wangay ra sabbay se, da sanni yaamey kulu kaɗ zunubikooney kaɗ yaɗ ti Irkoy wangey salaɗ a boɗ sabbay se.» Baaru laala nooya. Iri kulu zunubi kooniyaɗ no, iri ga tu Irkoy jine taaley sabbay se.

Wodin boɗ Baaru Hanna ga ti, za Eden kalo ra, Irkoy kaɗ gonda bakaraw da suuji, ci kaɗ haɗ fo nga ga boro fo samba nduɗɗa ra, kaɗ zunubi mana bay g'a ziibandi. Wandiyoy mo no g'a hay. Faabako Hanna din ga ciya adiltaray koy, a ga nga boɗ no sargay Adamu nda nga bandey zunubey se. Gurzugay kaɗ iri hima ga haɗ iri zunubey sabbay se, ga kaɗ a boɗ. Baaru Hanna nooya kaɗ Irkoy ci Adamu nda nga wando Hawa se, haɗ din kaɗ i na zunubo te.

Wo din banda no Irkoy na boro yaɗ suuban i ma Faabako hanna sannda Almasifu nooya kaayaɗo ci borey se. Annabey din kulu mo no du sanni kaɗ a ci Almasifu boɗ nga ga no waati kaɗ a kaa nduɗɗa ra. Borey ma bay kaɗ nga no ga ti bora kaɗ no Irkoy ci. Sanda mate kaɗ cine annabi Isaya kaɗ bafunay jiiri zangu iyye hala Almasifu ga kaa salaɗ a hay yaɗo ciine ra ga ne: Guna wandiyoy ga te gunde ga ize aru hay mo. I g'a maa daɗ mo Immanuwel sanda

Irkoy go iri game ra nooya. Annabi fo mo kaɗ maa Mika mo na annabitaray te ga ne kaɗ Almasifu si fun kala beena ra, i g'a hay mo kwaara kayna fo ra kaɗ se i ga ne Baytlahami. A hay nodin, amma ba kaɗ Mika na wo din ci, a kaa ga gar mo haɗ kaɗ cindi i ma Almasifu hay jiiri zangu boobo no.

Amma manti Almasifu hayyaɗo hinne boɗ no i salaɗ. I ci mo mate kaɗ cine no a ga taabi haɗ ga bu zunubi kooney kambey ra. Sanda mate kaɗ cine annabi Dawda nda Isaya ci kaɗ i g'a hahara ga tufa a gaa, i g'a kar day i ma cey nd'a kambey fun, i m'a wi. Amma wo din kulu go Irkoy sijiro ra, kaɗ ra a soola nga ma Adamu bandey faaba zunubi gurzuga kaɗ go g'i batu gaa. Manti Yesu buuyaɗo hinne boɗ no annabi Dawda salaɗ bo. A ci kaɗ Irkoy si fay nda a gaahamo saara ra, amma a g'a tunandi ga kaa buukoy game ra ga du ga faaba kaɗ Almasifu kande adamayzey se tabbatandi.

Almasifu hayyaɗo ciine ra sanni kuuku kulu siino. Amma a buuyaɗo nda tun yaɗo boro boobo kulu no go ga di jan ga fahamayaɗ. Day i ga ne: mate cine no Irkoy ga te ga yadda ga fay da zunubikooney go ga Almasifu gurzugandi? Amma wo kaɗ borey mana faham ga ti wo din hari yaɗ no kaɗ Irkoy bumbo no na sijiri nga wane sijiro ra. Tilas no kala Almasifu ma taabi boobo haɗ borey zunubey se. Ya din no annabey go ga ci kaɗ i ne: Amma a kaanu Irkoy se nga ma maray.

Iri si ga annabey cimandi no? Iri go ga ne iri g'i cimandi. Ya din ga, hala day iri ga annabey cimandi, iri hima ga hayey kaɗ i hantum cimandi. Iri hima ga bay kaɗ annabey din mana hantum ngey fundi baayi, amma Irkoy miila no i hantum. Ya din gaa, hala iri wangu ga yadda nda annabey sanney, may no iri go ga kuta? Irkoy no iri ga kuta! Zama nga no ne annabey ma hantum ga ci borey se kaɗ tilas kala Almasifu ma bu sargay borey zunubey ma gaa.

Zama Irkoy ga ba nduɗna se, a si ba boro kulu ma halaci nga zunubo ra se no. A yadda Almasifu ma bu. Tilas no kala boro kaɗ sinda taali kulu ma bu taaliteerey nangey ra ga du ga

i faaba Irkoy ciito gaa. Wodin no ga ti hinciney da feejeey sargayey kaŋ doŋ borey ga te maana. Wandiyoy no na Yesu Almasifu hay Irkoy dabaro ra. Nga no ga ti Irkoy sargay timmanta kokoranta, sanda mate iri doona ga mar'a nda haŋ fo yaŋ. Boro dunguriyo mana ha i m'a deesan te d'a go ga kay boro jine. Ya din ga d'iri gonda sargay timante, iri sinda muraadu ga iri boŋ fargandi koy ga ne iri ma soobay ga sargay yaŋ te kaŋ si halal koyne. Araŋ ga fongu wo kaŋ Yesu ne hala a bu bundo boŋ? A ne: «hay kulu kubay». A na borey zunubey alhakko bana sorro folloŋ. Hay folloŋ no cindi araŋ se: cimandiyay. Sanda mate kaŋ cine iri diya nda iri caw yaŋo sintina gaa no, Tira Hanney ne: Yesu Almasifu buuyaŋo Baaru Hanna ga ti... Irkoy dabaro no kaŋ ga faaba no boro kulu kaŋ g'a cimandi se.

Amma ba kaŋ boro boobo goono kaŋ yaŋ ga wangu ga cimandi nda, i ga ne kaŋ Yesu buuyaŋo nda tunyaŋo ya jandi no. Borey baayaŋ kulu si bay boro kaŋ no ga ti Yesu. Nd'iri guna mo ga di Linjila ra, iri ga di kaŋ hayey kulu kaŋ annabey ci Yesu hayyaŋo, da buuyaŋo da tunyaŋo boŋ, kulu no te Yesu do. Wo din se no Linjila ra Yesu ne: . . . Almasihu bu iri zunubey sabbay se, sanda mate kaŋ i hantum Irkoy Tira Hanney ra, i n'a fiji, Irkoy n'a tunandi mo zaari hinzanta hane sanda mate kaŋ i hantum Irkoy Tira Hanney ra.

Hayey kulu te sanda mate kaŋ cine annabey n'a ci nda. Borey kaŋ yaŋ si baa Yesu soobay g'a hahara, i n'a taabandi, i n'a wi a baakoy mo n'a fiji. Amma buuyaŋ si hin g'a gaayi alaahara. Iri di kaŋ jirbi hinzanta hane wayboro taaci koy saara do za susubay nda hinay. I kaa ga gar saara meyo go feerante. Taalibi fo yaŋ zuru ga koy, i kaa ga gar saara go nga koonu. Yesu ga hamo siino, waato ga no Yesu soobay ga bangay nga taalibey se jirbi waytaaci nda care game ra. Cimi no: Almasifu te zaama buuyaŋ boŋ. Yesu tunyaŋo ga cabe iri se kaŋ Irkoy yadda nda sarga kaŋ Yesu te. A n'a ta sanda sargay kaŋ ga adamiizey zunubey alhakey bana hala boro kulu kaŋ g'a cimandi ma du nga ba fundi hal abada kaŋ Yesu kande nga banda.

Wo din no ga ti Baaru Hanna. Yesu Almasifu bu nga ma du g'araŋ zunubey kaa. A fatta saara ra jirbi hinzanta hane ga kande araŋ se fundi hal abada. Fundi hal abada nafa mo ga ti boro kulu kaŋ cimandi ma du faaba. Kulu nda ya din, haayaŋo kaŋ gaa araŋ hima ga tu neeya: hala araŋ cimandi Irkoy sanno ne: Hunkuna no faaba zaaro d'araŋ maa Baaru Hanna. Wa s'araŋ biney sandandi, wa cimandi!

Faaba si fun iri goy hanney kaŋ iri go ga te do. Zama boro kulu no si hin ga goy te kaŋ g'a no alzanna, Irkoy si faaba beero wo neera. A ga ba nga m'a no araŋ se. Fondo folloŋ no goono kaŋ ga konda boro alzanna:

1) Sintina day araŋ ma hakiikandi kaŋ araŋ ya zunubi kooni no, koyne araŋ sinda gaabi kaŋ ga hin g'araŋ ka kaan Irkoy se.

2) Waato gaa araŋ ma cimandi kaŋ nga no ga ti Faabakwa kaŋ Irkoy donton a ma ka ga bu bundo boŋ araŋ nangey ra, g'araŋ zunubey sambu ga tun buuyaŋ ra ga araŋ no fundi hal abada.

D'araŋ cimandi nda Baaru Hanney araŋ ma hakiikandi kaŋ araŋ ga du fundi hal abada zama ya din no Irkoy sanno ci: Ay go ga hayey din hantum araŋ se zama araŋ ma bay kaŋ araŋ gonda fundi hal abada, araŋ kaŋ goono ga cimandi Irkoy Izo maa gaa.

Wa hangan ga maa boro fo seeda neeya kaŋ du lakkal kanay zama se a cimandi nda Baaru Hanna gaa: «Ay wo day kaŋ go ga salaŋ araŋ se ay ga ne waato din ay si bay nangu kulu kaŋ ay ga gana nd'ay bu. Ay g'ay jingariize guwa te, ay ga mehaw da mehaw hando kay. Kulu nda yadin ay si bay naŋ kaŋ no ay ga koy ay buuyaŋo banda. Ay na boro boobo ha ay windanta

amma ay mana du tuuyaŋ. Haŋ kulu kaŋ ay na Linjila caw, kulu ay di kaŋ ay ga hin ga bay naŋ kaŋ no ay ga koy day bu. Zama Almasifu bumbo no ci Linjila ra ka ne: Haciaika, haciaika ay ga ci araŋ se: boro kaŋ ga maa ay sanno k'ay dontonkwa cimandi mo gonda fundi hal abada. A si kaa ciito do, amma a na buuyaŋ daŋandi ka kaa fundi do. A ne mo koyne: Ay no ga ti tunyaŋ da fundi. Boro kaŋ g'ay cimandi, baa a bu, a ga funa. Ay mo cimandi nda Almasifu kaŋ Irkoy n'a alkawlo sambu, za Eden kalo ra, a boŋ mo no annabey kulu na annabitaray te ga ne: Annabey kulu mo goono g'a seeda ka ne a maa do, boro kulu kaŋ g'a cimandi ga du zunubi yaafayaŋ.

Ay n'ay beeja d'ay naana kulu daŋ Almasifu ra za haŋ din hane ga ka sohoŋ, ay gonda lakkal kanay ay bina ra nd'ay boŋ. Ay suba go taray kwaaray nda ay jine, goy hanna se kaŋ Yesu te bundo boŋ. Ay baafuna ra ma ay ciya Yesu taalibi, ay go ga taabi haŋ hatta ga ka hatta, zama ay ganayaŋo si saba nda ay borey d'ey corey diiyaŋo, amma ay gonda lakkal kanay. Lakkal kana kaŋ ga fun Irkoy do n'ay bina toonandi. Ya din no Yesu kaŋ n'a no ay se ne ay se: Da nduŋŋa konna araŋ, araŋ ma bay kaŋ a konna ay za a mana konna araŋ. Laakal kanay no ay ga naŋ araŋ se, ay laakal kana no ay g'araŋ no. Manti danga wo kaŋ nduŋŋa ga no cine no ay g'araŋ no bo. Araŋ biney ma si sara, i ma si humburu mo. Iri hangan koy hayey kaŋ Almasifu te ay se d'ay bina ra a ga hin ga te araŋ mo se. Hay follon no a go ga ha araŋ gaa: araŋ m'a cimandi d'araŋ biney kulu. Wo kaŋ cindi Yesu g'a te. Zama Yesu bumbo no ne: Wa kaa ay do, araŋ kulu kaŋ goono ga taabi, jaraw tiŋokoyey, ay mo g'araŋ no fulanzamay. W'ay calo sambu araŋ jasey gaa. Araŋ ma dondon ay do, zama ay ya lalabukoy no, kaŋ sinda boŋbeeray, araŋ ga du fulanzamay mo araŋ fundey sabbay se.

Araŋ farga nda araŋ zunubey jare yaŋo? Araŋ ga ba araŋ ma du fulanzamay araŋ biney se? D'araŋ cimandi nda Almasifu buuyaŋo baaru hanna, Irkoy g'araŋ zunubey yaafa araŋ se. A g'araŋ ciya adilante, a m'araŋ maayo hantum fundi tira ra. Ya din mo no d'araŋ cimandi nda

Baaru Hanna, Irkoy ga Yesu Biya samba a ma kaa ga goro arañ bina ra, wo din ga ciya seeda kañ arañ ciya Irkoy wane. Ya din mo no Biya Hanna kañ go arañ ra g'arañ bafuna barmay zama Tira Hanney ne: Boro kañ go Almasifu ra a ciya takahari taji nooya, hari zeeney bisa, guna sohoñ hari kulu ciya i taji.

Ya din gaa, arañ kañ goono ga hangan ay se, boro kulu kañ cine no arañ wo, nangu kulu kañ no arañ go, arañ wo alboro no wala wayboro, dotijo wala zanka, Rabbi Almasifu ga hin g'arañ no fundi taji. Amma kala day arañ ma cimandi nda Baaru Hanna.

Wa fondagoy da suuro kañ arañ dañ g'iri hangan. Irkoy ma albarka dañ arañ gaa, arañ ma du ga fongu nda sanney wo kañ Tira Hanney te borey kañ yañ naaney Baaru Hanna gaa se. I ne: Nga no k'iri faaba, a n'iri ce mo da ceeyañ hanno, manti iri goyey boñ bo, amma nga bumbo miila d'a gomno boñ, kañ a n'iri no Almasihu Yesu ra za zamaney mana sintin. Amma sohõ a n'a bangandi iri se iri Faabakwa Almasihu Yesu bangandiyajo do, nga kañ na buuyan ciya yaamo, ka fundi nda hañ kañ si sara kaa taray Baaru Hanna do.

Caw Yaƙ 90

Boro Haayaƙo Nda Irkoy Tuuyaƙo

Fofo borey kaƙ go ga hangan iri se hunkuna. Iri go ga fo yaƙ toonandi araƙ do Irkoy lakkal kanay koyo ma ra, nga kaƙ ga ba boro kulu ma faham, ga adiltaray fonda kaƙ a ka taray gana, hala boro kulu ma du lakkal kaƙay nga do. Iri go ga farhã gumo nda kaƙ iri ye ga ka hunkuna ga araƙ waati kulu sijiro toonandi araƙ do «Adiltaray Fonda.»

Iri g'iri fooyaƙ toonandi borey kulu do kaƙ hantum wala i na haayaƙ samba iri se Tirey Hanney caw yaƙo kaƙ iri go ga te boƙ. Iri ga borey kulu kaƙ go ga hangan iri se waati kulu fonda goy. Iri g'irkoy nwaarey a ma albarka daƙ araƙ kulu gaa, a m'araƙ biney feeri hala araƙ ma du ga faham nda adiltaray fonda nda faaba kaƙ a kaa taray. Hunkuna iri ga ba iri ma te hay fo kaƙ ga fay nda wo kaƙ iri ga doona ga te waati kulu. Iri ga ba iri d'araƙ ma tu haayaƙey kaƙ iri hangan koy samba iri se. Zama iri wane kokoro banda cawyaƙ hinka haayaƙey tuuyaƙey boƙ no iri g'i te. Iri ga ceeci ga tu haayaƙey kulu boƙ da Tira Hanney sanney. Sanda mate kaƙ i hantum Zabura ra ga ne: Ni sanno ya fitilla no ay cey se, kaari mo ay fonda boƙ. Sohoƙ iri ma to hayaƙey gaa. Iri hanganko fo ma go iri banda salaƙ yaƙ fuwo ra g'iri gaa, nga no ga haayaƙey caw iri se. Iri ma hangaƙ a se ga maa:

1) Haayaƙ sintina neeya: Araƙ kaƙ goono ga sijiro wo te, wo fo no ga ti araƙ addiino? Iri wo Yesu Almasifu taalibi yaƙ no. Koraana s'iri ce kala: Ehililkitab Feerijo ga ti: «Tira borey». A foyaƙ mo g'iri ce: «Kereetiyen», kaƙ feerijo ga ti: «Almasifu jama». Kaƙ iri ne iri wo Kareetiyen yaƙ, araƙ ma bay kaƙ boro boobo ga ne ngey wo ya din no, amma manti i ga cimi no sanda mate kaƙ cine Yesu n'a ci nda ga ne: «manti borey kulu kaƙ ga ne ay se Rabbi Rabbi no ga furo Irkoy koytara ra, kala boro kaƙ g'ay Baabo kaƙ go beena ra miila te». Haƙ

kaɗ ga ti borey kaɗ in dey go ga siji ro soola care bande, za gay yaɗ no Irkoy daɗ iri biney ra iri ma cimo ceeci. Iri bumbo no ga baa iri ma Irkoy fundikoono cimo bay Irkoy Tira Hanna caw yaɗo ra, sanda Tawreta, Zabura, annabey tirey, nda Linjila ra, iri di kaɗ Yesu no ga ti Faabakwa kaɗ boɗ annabey kulu salaɗ. Yesu no ga ti sargay kokorante timante follonka kaɗ Irkoy donton a ma bu sooro folloɗ hanna ga du ga adamiizey zunubey taabo hayo bana. Hala boro kulu kaɗ g'a cimandi ma du nangoray hanno Irkoy jarga. Haya kaɗ se iri ciya Yesu taalibi nooya, iri ga hin ga ne araɗ se mo kaɗ iri go ga maa wodin kaani gumo, iri gonda margasinay hanno nda Irkoy. Iri si jijiri mo buuyaɗ jine. Susubay kulu Irkoy g'iri cabe nga adiltara, nda nga baakasina Yesu Almasifu sabbo ra. Irkoy go g'iri no fundi halabada! A ra mo iri gonda hay kulu kaɗ iri biney ga ba.

2) Wa fondagoy, haayaɗ hinkanta gonda maana gumo, wo din se no a hima nda tuuyaɗ hanno. Bora ne: Ay caw Kuraana ra kaɗ iri annabo Mahamadu ne iri se iri ma cimandi nda hay kulu kaɗ go Irkoy Tira Hanna ra, sanda Tawreta, Zabura nda Linjila. Ay bina ra ay ga ba ay ma cimandi da Baaru Hanna Almasifu wano kaɗ go Irkoy Tira Hanna ra, amma ay corey ne ay se kaɗ iri sinda fondo ka cimandi nda Baaru Hanna koyne zama i na barmay no, i ne kaɗ manti Irkoy Tira Hanna kaɗ goono za sintina gaa no goono sohoɗ. I fo no araɗ ne?

Iri ga araɗ fondagoy nda haayaɗo wo kaɗ araɗ te, kaɗ iri doona ga maa haɗ fo yaɗ. Boro boobo goono nduɗɗa ra kaɗ yaɗ ga ne kaɗ ngey si naanay Irkoy Tira Hanna gaa zama i maa i ne i na barmay no. Haayaɗo kaɗ go iri se ga ti: Sanney wo cimi yaɗ no? I na Irkoy Tira Hanna barmay no?

Amma hala iri ga tu boro wo se iri mo ga baa iri ma borey kaɗ yaɗ go ga sanney din ci yaɗ ha, i na annabey tirey barmay no. Araɗ ne kaɗ i na Irkoy Tira Hanna barmay. Wa ci iri se naɗ

kaɗ no araɗ maa wo din? Borey kaɗ yaɗ go ga wo din ci, i fo no g'a cabe i se? May g'a barmay? Barmay yaɗ wo fo dumi no i te a ra? Man nangey kaɗ yaɗ i barmay? Mate no araɗ te ga bay? Man silmano? To, wo kaɗ iri ga hin ga ci araɗ se ga ti da day araɗ goono ga cimo ceeci nda fondo wa bay kaɗ Irkoy Tira Hanna barmay yaɗ ya manti cimi no. Borey kaɗ yaɗ go ga wo din ci, i ne i ne sanni yaɗ boɗ no i go ga gaabandi. I sinda hay kulu kaɗ ga cabe i se kaɗ i na Irkoy Tira Hanna barmay no. A ka ga gar mo hari boobo yaɗ goono kaɗ ga cabe kaɗ i mana Irkoy Tira Hanna barmay.

D'araɗ goy da lakkal nda mo araɗ na fahamay ceeci Irkoy Tira Hanney boɗ, araɗ ga di kaɗ Irkoy hina nda gaabikoyo na nga sanno kaɗ a funsu annabey ra batu hala a boori ngey mo na hantum. Hunkuna nduɗɗa gonda fu beerey ra nda Unibarsite beerey ra, bayray kooni beerey na haɗ kaɗ ga to danga tira 24,000 doɗ waney za sintina tira kunkuney Linjila wane yaɗ sanda alkawli tajo nooya. Tirey din goono jiiri zangu da zangay hala Mahamadu zamana ga kaa. Haɗ kaɗ ga ti alkawli zeena no sanda Musa Tawreta, Zabura nda annabey tirey, ngey mo i goono ga gisi za jiiri zangu taaci hala Mahamadu zamana ga to.

D'araɗ na doɗ tirey din nda sohoɗ waney deedandi care gaa, araɗ ga di kaɗ i kulu a folloɗ no. Irkoy no na nga sanno batu. Doɗ annabey na Irkoy sanno hantum tira kunkuni yaɗ boɗ kaɗ i te da alman kuuru wala nda tuuri kopto yaɗ boɗ, waato gaa no Yahudance hantum koy ye g'i bare tira kunkuni yaɗ boɗ. Hantum koy din boro yaɗ no kaɗ gonda lakkal nda fahamay gumo i na hantum yaɗ te da lakkal gumo hala fayanka kulu wa daray yaɗ kulu ma si furo i ra. I na biirizey kulu kabu kaɗ go tira kulu ra, day i ma jeeri te bindo ra wano cire kaɗ ga naɗ i ma du ga bay kaɗ ngey da sintina kulu a fo. D'i di daray yaɗ folloɗ tira kunkuna kulu no i ga ton.

Hantum koy din ne kaɗ boro kaɗ na Irkoy sanno barmay kulu na Irkoy kuta.

Hambara arañ bay ga ma tirey kañ i kumna teeko kañ bu do 1947 ra. To, tirey din i n'i hantum jiiri zangu nda zangey hala i ga Yesu hay. A binde tirey din dumi kañ yañ i hantum jiiri zambar fo banda kulu a fo. I mana Irkoy sanno barmay. Boro kulu no si hin ga Irkoy Tira Hanna sanney barmay zama sintina gaa jiiri zangu da zangey Irkoy Tira Hanna boobo no kañ hantumko goni yañ te da lakkal bambata. Hala boro fo ga ba nga ma tira barmay, yadin gaa kala a ma gana ga i kulu barmay hari mo no kañ si hin ga te.

Arañ ma bay mo kañ Yesu buuyaño banda, bayray kooni yañ soobay ga Irkoy Tira Hanna bare ciine waani yañ ra. Boro kulu no si hin ga tirey kulu kañ go ndujña ra barmay, hunkuna iri me ciine wo boñ boro ga hin ga du Irkoy Tira Hanna ciine kañ ga to danga ciine 2000 ra. Rabbi Irkoy no goono ga nga sanno batu, a wane tamey mo go ga a bare ndujña ciiney kulu ra hala boro kulu ma du ga ma ra nga bumbo ciina ra, i ma faham mo ngey biney ra, i ma ta ngey biney ga du ga du faaba. Iri hangan koy boro kulu kañ ne i na Irkoy Tira Hanna barmay no bora din n'a Irkoy wow. Bora go ga Irkoy kayna nooya, ga ne a si hin ga nga sanno batu. Amma ni ga bay kañ boro fo goono kañ go ga ceeci nga ma Irkoy sanno barmay, nga ga ti Saytaan. Tawreta ra iri ma kañ Irkoy ne Adamu se: «zaari kulu kañ ni ñwa tuuro din gaa ni ga bu» amma i fo no Saytaan ne Adamu nda Hawa se? Wo kañ a ci i se ga fay nda Irkoy wano. A ne i se: «arañ si bu bo.» Ni di no din Saytaan ceeci nga ma Irkoy sanno barmay. Arañ di kañ Adamu yañ koy hangan Iblisi sanno se.

Kokoro banda mo iri di kañ hayey kulu te sanda mate kañ cine Irkoy n'a ci nda. Zaari follonka din ra Adamu nda Hawa bu ngey biya ra, i gaahamey mo sintin ga barmay ga bu. Irkoy sanno ya cimi no. Saytaan ga waani ga borey halli ga ne kañ borey na Irkoy Tira Hanna barmay.

Manti wo din mo no ga naŋ a ma ciya yadin. Zama Rabbi Yesu bumbo no ne: «Tira Hanney mo si tun.» Beena da ganda ga bisa amma ay sanney si bisa.» Amin

3) Haayan hinzanta ga ti: I fo se no araŋ ga ne Yesu se Irkoy Izo? Irkoy si hay, i mana hay mo, mate no a ga te ga bara nda ize? Sanno wo iri n'a ŋwa batu sorro boobo, amma kaari hala ga kaa sohoŋ boro yaŋ goono kaŋ ga konna maayi hanno wo: Irkoy Izo. Zama i si bay haŋ kaŋ no ga ti ya din. Sintina day ma bay kaŋ manti iri no na maayo din daŋ Yesu gaa. Iri mana maayo din daŋ Yesu gaa, Irkoy no na maayo daŋ a gaa. Sanda mate kaŋ cine iri diya nda Yesu maayey ga to baa zangu hinka kaŋ ga naŋ iri ma faham ga boori boro kaŋ ga ti nga. Haŋ fooyaŋ iri ga maa i ga ne a se «meyo,» manti wo din no ga naŋ Yesu ma ciya bundu wala guuru fu me. I ga ne a se mo buuru fundikoono, ni di Yesu manti ŋwaari sanda hamiisa, nda mo kaŋ iri ga hin ga ŋwa. Iri ye ga di koyne kaŋ annabey ga ne a se: «Almasifu,» «Irkoy Feejizo.» Amma manti wo din no ga naŋ Yesu ma ciya feeji me? Ya din mo no kaŋ Irkoy go ga ne a se «Nga Izo,» manti hala i ne Irkoy hiiji ga te gorkasin ga du ize nda wayboro. Boro kaŋ ga miila ya din go ga Irkoy kayna.

Hunkuna d'ay koy laabu fo ra i g'ay ce Niger ize, i fo se? Zama ay fun Niger. Amma manti hala Niger no hiiji ga du ize. Ya din se no Irkoy, malaykey da annabey kulu ga Almasifu ce «Irkoy Izo» zama Irkoy do no a fun. Yesu sinda baaba hala i g'a hay a si kala beena ra zama nga no ga ti: «Kalimat Allah» sanda Irkoy sanno nooya kaŋ go iri do za sintina gaa.

Ya din no Tira Hanney ci: Za sintina Sanno go no. Sanno da Irkoy go care banda mo, Sanno ya Irkoy no mo. Sanno mo ciya gaahamkoy, a goro iri game ra mo. Iri di a darza, darza kaŋ ti Ize follonka kaŋ fun Baaba do wano. A to da gomni nda cimi. Boro kulu si no kaŋ di Irkoy

baa ce fo. Irkoy Ize follonka kaɗ go Baaba ganda ra, nga no ka Baaba bangandi. Ya din no iri di kaɗ Yesu Almasifu no ga ti «Irkoy Sanno» kaɗ kaa boro ga-ham ra.

I fo no ga ti Irkoy sanno? Hambara araɗ ga ne kaɗ Irkoy sanno ga ti wo kaɗ Irkoy funsu annabey lakkaley ra i hantum. Araɗ gonda cimi, annabey tirey sanda letar yaɗ no kaɗ Irkoy samba borey se. Amma wa naɗ ay m'araɗ haa kayna: d'araɗ gonda coro hanno kwaara fo ra, i fo no araɗ ga ba? A ma soobay ga letar samba araɗ se, wala a ma kaa nda nga boɗ g'araɗ zuure? Oho araɗ soofa day a ma kaa g'araɗ naaru. Nga gaa no araɗ ga hin ga faakaaray me da me. Ya din gaa d'irkoy gonda sanni iri se kaɗ ga a ga baa borey kulu ma bay, i fo no araɗ miila a ga te a ga soobay day ga tira samba iri se, wala nga bumbu no ga kaa? Ay nya izey, Baaru Hanna kaɗ annabey go ga deede day ga ti kaɗ Irkoy bumbo no ga kaa adamayzey zuure. Linjila ra mo iri di kaɗ Irkoy nga Sanno, nga Biya kaɗ a ga ba, kaɗ a go ga maa a kaani gumo no a donton boro gaaham ra. Bora din ga ti Yesu Almasifu. Da a kaanu wala a mana kaanu araɗ se, Irkoy n'a ce nga Izo, a ne a boɗ mo: «Boro woone ga ti ay Izo kaɗ ay ga ba kaɗ ay ga maa a kaani wa hangan a se.» Yesu to i m'a ce Irkoy Izo zama nga no ga ti Sanno kaɗ go Irkoy do za sintina, nga day no ga ti Irkoy himandi cimi cimo kaɗ na Irkoy bangandi borey se. Boro kaɗ di Izo di mate kaɗ cine no Baabo go nda. Ya din no boro kaɗ ga Yesu bay ga Irkoy mo bay.

Tira Hanney ne: Doɗ alwaatey ra Irkoy salaɗ iri kaay-kaayey se annabey do. A n'a te sorro boobo nda fondo waani-waani mo. Amma sohoɗ, jirbi banantey wo ra, a salaɗ iri se nga Izo ra. Nga no Irkoy daɗ hay kulu tubuko, a do mo no a na zamaney kulu te. Nga no ga ti Irkoy darza kaaro, d'a alhaalo mo. A goono ga hay kulu yaari da nga sanno dabaro. Waato kaɗ a na zunubey hanandiyajo te mo, a goro beena ra, Beeray-Beeri-Koyo kambe ɗwaaro gaa.

Zama a ciya boro kaɗ bisa malaykey beeray mate kaɗ a na maa tubu kaɗ bisa i waney.

Wa fondagoy nda suuro kaɗ arañ daɗ g'iri hangan. D'Irkoy n'iri cabe iri hino caw yaɗo ra, iri ga tu haayaɗ cindey gaa.

Irkoy ma albarka daɗ arañ gaa arañ ma du ga fongu Irkoy Tira Hanney sanney wo gaa. Zama i ne: «Adam-ize kulu go danga subu cine, a darza kulu mo danga subu boosi cine no. Subu ga koogu, booso mo ga kaɗ, Amma Rabbi Sanno ga duumi hal abada.» Woodin mo no ga ti Baaru Hanna sanno kaɗ i waazu arañ se.

Caw Yaƙ 91

Boro Haayaƙo Nda Irkoy Tuuyaƙo (2)

Fofo borey kaƙ go ga hangan iri se hunkuna. Iri go ga fo yaƙ toonandi araƙ do Irkoy lakkal kanay koyo ma ra, nga kaƙ ga ba boro kulu ma faham, ga adiltaray fonda kaƙ a ka taray gana, hala boro kulu ma du lakkal kaƙay nga do. Iri go ga farhā gumo nda kaƙ iri ye ga ka hunkuna ga araƙ waati kulu sijiro toonandi araƙ do «Adiltaray Fonda.»

Iri hangan koy, fooyaƙey wo banda iri ma wo kaƙ iri sintin kokoray. Sanda haayaƙey se tuuyaƙ, danga haayaƙey kaƙ araƙ boro fo yaƙ samba iri se. Iri ga borey kulu kaƙ yaƙ na haayaƙ samba iri se fondagoy. Hala iri ga sintin hay fo goono kaƙ iri hima ga kwaarandi araƙ se. Tuayaƙey din kaƙ iri go g'araƙ no, manti iri boƙ bayray fo no, wala hari no kaƙ iri no goono g'a ci iri boƙ se. Irkoy sanno hinne boƙ no iri g'iri gaabo kulu ye ga tu borey se. Iri si ba iri ma hay kulu bay kala hayey kaƙ Irkoy bangandi nga borey se Tira Hanney ra. Ya din no annabi Yohanna ci Linjila ra cimi no: Boro kulu si hin ka du hay kulu, kala nd'i n'a no nd'a a ma fun a se beena ra. Iri ma ye ga kaa araƙ haayaƙey gaa. Iri go ga maa kaani gumo kaƙ hunkuna mo iri cora go iri banda ga cawo te.

1) To, a boori. Iri gonda haayaƙ fo kaƙ ne: Araƙ sijiri fo ra araƙ ne kaƙ hari laalo si fun Irkoy do. Ay mana yadda nda wo din. Zama ay ga miila kaƙ hari kaƙ si boori no Irkoy jin ga te hala a ga hari kaƙ boori te.

Fondagoy, iri ga ceeci ga tu haayaƙey din gaa nda haayaƙ. Haayaƙo din neeya: Irkoy ga yadda nda hari laalo? Annabi Habaku ne: Manti za doƙ-doƙ kaƙ sinda me no ni go no bo?...

Nin wo, ni moy hananyaŋo baa d'i ma laala guna... Ya din gaa hala Irkoy moyey si hin ga laala guna, a si hin ga te Irkoy ma hari laalo taka. Iri si hin ga tu sohoŋ nda nangu guuso haayaŋo wo gaa, amma Irkoy sanno ga ci iri se kaŋ adamiize bina, nda Ibilisi no ga ti hari laalo kulu mafaro, ya din mo no Irkoy nda nga sanno no ga ti hari hanno kulu mafaari.

Yadin no Tira Hanney ci: Mansaare goono kaŋ ga hari kaano nda hari fotto kaa taray hari mo follonku ra no? Irkoy ya annura no. A ra mo kubay kulu si no baa kayna. Waati kaŋ boro du siyaŋ, boro ma si ne: «Irkoy do no ay siyaŋo fun.» Zama i si hin ka Irkoy si da hari laalo, nga bumbo mo si boro kulu si. Amma boro ga du siyaŋ waati kaŋ ni ibaay laaley ga ni candi ka te ni se kumsay. Ay nya-izey, ay baakoy, wa si araŋ boŋ darandi. Nooyaŋ hanno nda nooyaŋ toonante kulu, beene no i ga fun, Irkoy kaŋ ti kaari kulu Baabo do, kaŋ do bareyaŋ si no wala bareyaŋ biya. Nga bumbo miila do no a n'iri hay hayyaŋ taji cimi sanno do, zama iri ma bara danga nga takaharey boŋ-jina.

2) Haayaŋ hinkanta ne: Hala Irkoy ya Hananyaŋ Koy no, Bakaraw nda Suuji Koy, sanda mate kaŋ cine araŋ ci, i fo se no a go ga mo daŋ ga gune yaŋje go ga te wangu, boro wiiyaŋ, bine biibey go nduŋŋa ra? A si hin ga hay kulu te ga borey gaa i ma fatta sandayey ra?

Oho, Irkoy ya Suuji Koy no, hay kulu kaŋ a ga hin ga te ga borey faaba, a n'a te.

A na Yesu Almasifu Faabako Hanna donton a ma ka ga borey sasabandi nda Irkoy. Amma hala sabakasinay ga te kala day da borey cimandi nda Faabaka kaŋ Irkoy samba. Iri kulu, nda iri nda Irkoy game go ga boori gumo, ya din no iri nda borey game mo ga boori mate kaŋ cine a ga hima nda. Hala ya din no a bara nda, ya din gaa kulu lakkal kanay ga te. Ya din ga araŋ di iri no wo din ga guna. Iri hima ga yadda nda safaro kaŋ Irkoy kande. Hari kaŋ ga ti hari laaley kaŋ yaŋ go ga te nduŋŋa ra, ga nduŋŋa daŋ care ra borey se. Irkoy sanno ne iri se

kaɗ Almasifu ga ye ga kaa alwaati bananta ra, ga borey kaɗ yaɗ go ga bafunay zunubi ra ciiti. Waati kaɗ Almasifu na Irkoy ibarey kulu wi, waato din gaa no a ga ye ga nduɗɗa tajandi koyne. Waato din gaa hayey kulu kaɗ i hantun Tira Hanney ra ga kubay: Laaliyaɗ kulu si no koyne ... I si ye ka te seew mo koyne noodin, wala hēeni wala doori, zama hari sintinayey bisa.

3) Haayaɗ hinzanta kaɗ iri du nga ne: Hay fo no goono g'ay dambara ga di. Ay miila kaɗ sanda d'ay na zunubi te mate kulu kaɗ a go nda ay boɗ no alhakko ga kaɗ, amma manti ay izey boɗ kaɗ yaɗ man'a te. Amma araɗ wo ne kaɗ zunubo kaɗ Adamu nda Hawa te Eden kalo ra no go no ga to adamayzey kulu gaa. Koyne, Irkoy g'i ciiti. To mate no wodin ga te ka te?

Araɗ bay kaɗ yaasay fo ga ne kaɗ «Hasaraw si kay bora kaɗ n'a sintin» nda «Jeeri si sar Izo ma fanan.» Cimi no wala? Ya din ga araɗ yadda mo kaɗ zankay nin no n'i biiri ni kwaara, da yaamay kulu kaɗ go a gaa ni do no i g'i tuubu. D'a bafuna no, wala a sanno wala a teerey, wala a laasaabuyaɗey hayey din kulu. A kaa ga gar mo iri kulu Adamu banda yaɗ no. Adamu nda Hawa ga no iri fun, iri ra may no hunkuna ga hin ga gande kar ga ne nga wo mana bay ga zunubi te ba ce fo? A si no. Zama Irkoy ga murteyaɗo din si kala iri biney ra. May ga no iri n'a tubu? Adamu, zama zunubo kaɗ go a ra no gana ga to iri ra. Ba da a si kaanu iri se ya din no. Ya din no Irkoy sanno ne: . . . Zunubi furo nduɗɗa ra boro folloɗ do, zunubi sabbay se mo buuyaɗ furo, yaadin mo no buuyaɗ gana ka to bora kulu gaa, za kaɗ boro kulu na zunubi te. Amma fondey kulu mana daabu bo zama Irkoy sanno ne: Yaadin gaa, sanda mate kaɗ cine zunubi folloɗ kande ciiti ka zeeriyaɗ boro kulu gaa, yaadin mo no adilitaray goy folloɗ kande boro kulu se Irkoy jine adilandiyaɗ kaɗ ga fundi no.

4) Haayan taacanta: I fo se no i na Irkoy Tira Hanna fay i hinka, Alkawli Tajo nda

Alkwali Zeena?

Wo kan iri hima ga bay day ga ti hayey kulu kan annabey hantum Alkawli Zeena ra sanda sappe sintina nooya, i n'a hantum no za i mana Almasifu hay. Amma hay kulu kan go Alkawli Tajo ra sanda sappe tajo nooya, i n'i hantum no Almasifu hay yaɗo banda, baaro kan go sappe jina ra ga ti: «Irkoy ga Almasifu samba». Sappe tajo mo wo kan go a ra ga ti: «Irkoy na Almasifu samba mate kan cine Almasifu annabey n'a ci nda Irkoy alkwalo boɗ!» Day iri ma si nan iri lakkaley ma tun zama se Irkoy Tira Hanna gonda jare hinka. Amma iri ma Irkoy saabu kan Irkoy Tira Hanna gonda cale hinka. Sappe sintina nda sappe tajo. Zama i kulu ra iri di han kan no annabey ci za gay yan kubay! Irkoy na Faabako samba borey se sanda mate kan Irkoy na alkwalo sambu nda. Za don iri kaayey se Tawretu da Zabura da annabey tirey ra. Sanda mate kan ko ize no i ga duma a ma beeri ga te ko nya bambata, ya din no sappe sintina no beeri ga nini ga te sappe tajo.

5) Haayan fo koyne: Borey ne iri si hin ga bay hala alzanna no iri ga koy. Irkoy hinne no ga wo din bay. Amma aran mo ne d'aran bu aran ga koy alzanna. Man wo din sabaabo?

Iri ga tu haayan wo se da haayan fo: Wo kan iri ga ba iri ma bay ga ti: Irkoy ga tun nga sanni boɗ wala Irkoy si tun nga sanni boɗ? Iri ma faham kan Irkoy bumbo ne: Annabey kulu mo goono g'a seeda ka ne a maa do, boro kulu kan g'a cimandi ga du zunubi yaafayan. Ay go ga hayey din hantum aran se zama aran ma bay kan aran gonda fundi hal abada, aran kan goono ga cimandi Irkoy Izo maa gaa. Za day kan Irkoy bumbo no ci ga ne aran ga hin bay nan kan aran ga koy, yadin gaa may no ga ti iri kan iri ga ne iri ma Irkoy sanno kakaw hala iri ma ne boro si hin ga bay nan kan no a ga koy nd'a bu?

Iri hangankwa, arañ ga hin ga bay nañ kañ no arañ ga koy d'arañ bu. Wo kañ cindi ga ti arañ ga naanay Rabbi Yesu Almasifu gaa wala arañ si naanay a gaa, wala arañ goy hanney ga no arañ goono ga naanay. Kala borey kañ yañ na ngey naanay dañ Yesu Almasifu gaa hinne no ga hin ga ne: «Ay ga bay kañ ay gonda fundi hal abada.»

6) Wa fondo goy. Boro fo mo neeya kañ ha: Gaakwa kañ Yesu ne ga kaa nga banda kañ maa «Parakletos» Gareku ciine ra, a kaa? D'a kaa may no? Waati fo no a kaa?

Sanda mate kañ cine iri n'a caw nda Linjila ra, hala Yesu ga koy beene ra a na alkawli sambu nga taalibey se ga ne: Ay g'ay Baaba nwaaray, nga mo g'arañ no Gaako fo, zama a ma goro arañ banda hal abada. Nga no ga ti cimi Biya kañ ndurña si hin k'a ta, zama a si di a, a s'a bay mo. Amma arañ wo g'a bay, zama a goono ga goro arañ banda, a ga bara arañ ra mo. Waato kañ i goono ga margu care banda, Yesu n'i lordi ka ne i ma si fun Urusalima, amma i ma Baabo alkawlo batu, «wo kañ arañ maa ay do. Zama haciika, Yohanna na baptisma te da hari, amma arañ wo, arañ ga du Biya Hanna baptisma ne ka koy jirbiyañ.»

Iri ma lakkal ye gumo sanno wo kañ Yesu ci nga taalibey se, Gaakwa din ciine ra. Bora fooyañ no goono kañ yañ goono ga ne kañ Yesu ne annabi fo ga kaa nga diraw banda, amma Gaakwa din kañ Yesu ci manti boro no, zama taray kwaaray no Yesu ne kañ biya no kañ boro kulu si hin ga di, taalibey ra mo no a ga goro hal abada. Ya din gaa may no ga ti Biya Hanna wo? Biya Hanna no ga tio Irkoy Biya, nga no ga ti Biya kañ na annabey bayrandi tirey kulu kañ yañ i hantum za doñ. Biya Hanno ga ti Hina Kulu Koyo biya kañ zumbu wandiyo fo boñ kañ ma Mariyama hal a ma te gunde ga ize hannante hay. Biya din no go Almasifu ra. Biya din no Irkoy ga dañ borey kañ yañ cimandi nda Almasifu biney ra i ma hay hay yañ taji, a

m'i hanandi g'i gaabandi, day a ma kawaatimi kar i ga kaɗ ga cabe kaɗ i ciya Irkoy wane yaɗ. I ga goro a jare gaa hal abada. Wo din se no Tira Hanney ne: Araɗ na Almasihu cimandi waato kaɗ araɗ maa cimi sanno, kaɗ ga ti Baaru Hanna kaɗ kande araɗ se faaba. Waato kaɗ araɗ cimandi mo, Irkoy n'araɗ kawaatimandi Almasihu ra da Biya Hanno, kaɗ a jin ka alkawli te ka ne nga ga no. Biya binde ga ti iri tubo se daymi kayanɗiyaɗ hari ka koy hala hano kaɗ hane Irkoy ga haya kaɗ nga day din fansa, iri ma ciya Irkoy darza sifayaɗ hari.

Iri kaɗ cimandi se Biya Hanno no ga ti iri Gaakwa. Iri candikwa, iri gaabo, iri cawandi kwa, da hay kaɗ bisa wo din yaɗ. A ga hari kulu te iri se kaɗ iri si hin ga i kulu hantum ga ban. Sanda fonda kaɗ ra a g'iri gaa ga ti iri adduwey ra. Fayaɗka goono adduwa ci yaɗ nda adduwa te yaɗ ra. Jingar yaɗ cimi cimi no Biya Hanno g'iri gaa iri ma te. Sanda mate kaɗ i ne:.. . Biya Hanno goono g'iri gaakasinay naɗ kaɗ iri gonda londibuunay. Iri si bay mate kaɗ cine no a ga hima iri se iri ma te adduwa, amma Biya Hanno bumbo goono ga nɗaaray iri se da durayyaɗ kaɗ me si ci. Borey kulu kaɗ cimandi nda Yesu Almasifu baaro ra no Biya din go. Tira Hanney ci kaɗ: Day boro kulu kaɗ sinda Almasihu Biya manti a wane no.

7) Haayaɗ kokoranta kaɗ ga iri ga tu hunkuna neeya: Ay faham araɗ ne Almasifu nda faaba boɗ. Ay ga hin ga cimandi nda Yesu day ay ma soobay ga te haɗ kaɗ si boori, kulu a si ganji d'ay bu ay ga furo alzanna?

Iri wane alwaato to nga me, amma wo kaɗ iri ga hin ga ne araɗ se kaɗ, ba da a si kaanu iri se, Rabbi Yesu bu ga tun yaɗ sambu za bundo kaɗ boɗ i n'a wi kala sara ra fatta yaɗ kulu sijiri no kaɗ Irkoy gorandi, zama nga ma du ga borey kaa zunubi gurzuga kambe. D'araɗ na Yesu ta araɗ bina ra nda cimi cimi Irkoy sanno ne iri se kaɗ alwaato din ra Irkoy ga hari bambata te araɗ bafuna ra:

a) Sintina day Irkoy g'araŋ zunubey yaafa araŋ se sanda mate a na alkawlo sambu.

b) i hinkanta day Irkoy ga araŋ no bine taji, nga Biya Hanna gaabi ra, waato din gaa araŋ ga laami adiltaray ga fay nda goy laalo teeyaŋ. Zama Irkoy na araŋ no alhaali hananante. Ya din no tirey ci kaŋ i ne: Boro kaŋ go Almasihu ra, a ciya takahari taji nooya. Hari zeeney bisa, guna mo, itajiyaŋ kaa. Nga no ka nga boŋ no ka bu iri se zama a m'iri fansa zunubi kulu gaa. Zama a m'iri ciya mo nga boŋ se jama hanante kaŋ ga ti nga bumbo wane, kaŋ gonda ihanno teeyaŋ anniya. Ya din no waati kaŋ boro ciya Almasifu ganako, a si ye ga hin ga bafunay sanda mate kaŋ cine a ga baa. Sanda waato goy laaley ra, zama Irkoy na nga Biya Hanna daŋ a ra:.. Wo kaŋ Biya Hanno ga hay ga ti: baakasinay, da farhã, da laakal kanay, da suuru kuuku, da dogonay, da booriyaŋ, da naanay, da lalabu, da boŋ hiniyaŋ.

Alwaato to nga me. D'Irkoy n'iri cabe hino iri ga ceeci iri ma haayaŋey guusandi.

Iri g'araŋ fondagoy da suuro kaŋ araŋ daŋ g'iri hangan.

Irkoy ma albarka daŋ araŋ gaa. Iri g'araŋ goro baani da sanney wo kaŋ go annabi Dawda Zabura ra: Irkoy wo, a fonda ya toonante no. Rabbi sanno ya neesante mo no, Koray mo no boro kulu kaŋ ga tugu a ra se.

Caw Yaƙ 92

Almasifu Taalibo Baafuna

Fofo borey kaƙ go ga hangan iri se hunkuna. Iri go ga fo yaƙ toonandi araƙ do Irkoy lakkal kanay koyo ma ra, nga kaƙ ga ba boro kulu ma faham, ga adiltaray fonda kaƙ a ka taray gana, hala boro kulu ma du lakkal kaƙay nga do. Iri go ga farhā gumo nda kaƙ iri ye ga ka hunkuna ga araƙ waati kulu siji-ro toonandi araƙ do «Adiltaray Fonda.»

Sanda mate kaƙ cine iri na alkawlo sambu nda araƙ se bi fo, hunkuna siji-ro ra, iri ga gune ga di mate kaƙ cine no Yesu Almasifu ganako ga hima ga ba-funay nda, ga du ga kaanu Irkoy se. Iri ga di mate kaƙ cine no cimbeero kaƙ go ganakwa bina ra ga bangay a fongu yaƙey ra, a sanney ra, a teerey ra, da susubay kulu bafuna ra. Wa naƙ iri ma araƙ fahamandi haƙ kaƙ ga ti Almasifu ganako. Sanda mate kaƙ araƙ jin ga mar'a nda Almasifu ganako ga ti boro kaƙ yadda kaƙ nga wo zunubikooni no Irkoy jine nda kaƙ nga si hin ga nga boƙ faaba nga boƙ se, nga gaabo ra. A faham mo nda Irkoy siji-ro kaƙ doƙ annabey kulu salaƙ a boƙ, siji-ro kaƙ ra Irkoy ga adamiizey zunubey yaafa. Siji-ro din no ga ti Almasifu bundo boƙ buuyaƙo. I n'a nooyandi iri taaley sabbay se. Irkoy n'a tunandi mo iri nga jine adilandiyaƙo sabbay se.

Dunguryandi yaƙ ra, Almasifu taalibi day ga ti boro kaƙ na baaru hanna ta nda nga bina kulu kaƙ haciikandi kaƙ i na nga zunubey yaafa nga se sanda mate kaƙ cine Irkoy n'a ci nda ta nga sanno ra. Irkoy ga bora din cine ta sanda nga ize, ya din no i hantum Linjila ra. I borey kulu kaƙ yaƙ cimandi nda Almasifu kaƙ n'a ta ga du dabari i ma ciya Irkoy izeyaƙ... Manti hayrey kuri do... Amma Irkoy do. Ya din gaa, d'araƙ ciya Irkoy ize cimandiyaƙ da Almasifu sabbay se, araƙ si halaci abada, Irkoy mo g'araƙ no fondo araƙ ma funa alzanna ra duumi hal abada.

Hambara boro fooyan ga ne kan: «Ahh, ya din gaa, haya ga faala gumo boro ma ciya Almasifu taalibi ga furo alzanna ra, zama boro ga hin ga te hay kulu kan a ga baa, kan sinda humburkumay kulu, zama Irkoy ban g'a zunubay yaafa a se, ya din no a goono nda?» Manti ya din no, woone ga cabe kan borey kan yan go laasaabu ya din si bay hala ga kaa sohon hari kan ga ti zunubi, i si Irkoy hananyan koyo bay mo.

Yesu Almasifu kaa g'iri kaa zunubi tamtaray ra. A mana kaa zama nga m'iri zuga iri ma soobay ga zunubi te. Boro kan cimandi nda Almasifu manti zunubi se tam koyne. Borey kan yan ti Ibilisi waney hinne no ga farha da zunubi teeyan. Amma boro kan Irkoy faaba, kan se a na zunubey kulu yaafa, nga gomno do bora din bina ga barmay mo. Irkoy g'a bina nyum kala a ma hanan. Boro kan se Irkoy na wodin te ga zuru meeri se. Ya din no Tira Hanney ne: Boro kan go Almasihu ra, a ciya takahari taji nooya. Hari zeeney bisa, guna mo, itajiyar kaa.

Iri g'aran ha sohon: D'aran dan kwaay kwaaray hanno taji, aran ga koy goro nda ziibi zibey ra? Ha.a. Aran si maanu hay kulu kan g'a hin g'a zibandi, ya din no a goono nda borey kulu kan Irkoy ni hanandi i zunubey gaa nda. Aran si ye ga laami zunubi teeyan koyne. Sohon ay m'aran no silman: Da boro fo na garaw bambata fo yaafa aran se aran ga bone miila bora din se? Ha.a. Aran ga gurgay day no waati kulu aran ma te han kan ga kaanu a se. Ya din no a goono nda hala Irkoy na aran zunubey yaafa aran se, g'aran faaba aran taaley gaa, aran s'a fondagoy da goy hanno teeyan, da sanni hanno yan aran bafuna kulu?

Wa hangan ga maa han kan no Linjila ci borey kan yan cimandi nda Yesu bon: Zama iri mo, waato iri jan laakal, iri goro murtanteyan, i n'iri halli mo. Iri goro ka bannyataray te bine ibaay laaley da watay kulu dumi se. Iri goro k'iri baafuna te zamba nda canse ra. Iri goro konnaari hari, iri konna care mo. Amma waato kan Irkoy, iri Faabakwa booro d'a borey se

baakasina bangay, a n'iri faaba. Manti goy hanney do kaɗ iri bumbey te bo, amma a suujo do no a n'iri faaba, hayyanɗ taji nyumayyanɗo do da Biya Hanno tajandiyanɗo do. Irkoy na Biya Hanno zumandi iri boɗ da yulwa iri Faabakwa Yesu Almasihu do. Irkoy na woodin te zama iri ma ciya tubukoyanɗ fundi hal abada beeja ra, za kaɗ a n'iri adilandi nga jine nga gomno do.

Danga izeyanɗ kaɗ ga baaba gana, wa s'aranɗ boɗ sasabandi d'aranɗ donɗ ibaay laaley kaɗ aranɗ gana, alwaato kaɗ aranɗ go jan-ka-bayyanɗ ra. Amma mate kaɗ cine nga kaɗ n'aranɗ ce ya Hananyanɗkoy no, yaadin cine no aranɗ bumbey mo ma bara ihannoyanɗ aranɗ gora kulu ra. Zama i n'a hantum ka ne: «Aranɗ ma ciya ihannoyanɗ, Zama ay ya Hananyanɗkoy no.»

Ya din ga, mate cine no iri ga Almasifu bafuna gaayi nda? Nga neeya: wo kaɗ Irkoy ga ba nga izey se ga ti i ma Irkoy bangandi borey se, ngey waati kulu ndunɗa gora ra. Irkoy si ba kala nga izey ma ciya sanda nga cine, to mate cine no Irkoy go nda? Irkoy daa i kulu ra, i hinka goono kaɗ yanɗ ga beeri gumo: Hananyanɗ Koy no nda Bakasinay Koy mo no. Ya din gaa i fo no ga ti a miila borey kaɗ go a banda se? A ga baa iri ma ciya hanante yanɗ sanda nga, day iri ma baa iri nda care. Hanan yanɗ ra bafunay da bine kaɗ gonda baakasinay, hayey no ga borey kaɗ yanɗ si a banda fayanɗka. Wo din ciine ra Irkoy sanno ne: Woone gaa no Irkoy izey da Iblisi izey fay: boro kulu kaɗ siino ga adilitaray goy te manti Irkoy wane no, wala mo boro kaɗ si ba nga nya-Izo.

Irkoy gomno kaɗ ga kande faaba boro kulu do bangay. Gomno din g'iri dondonandi iri ma fay da Irkoy wangay da ndunɗa ibaay laaley, k'iri baafuna te da laakal, da adilitaray, da Irkoy ganayanɗ sohõ zamana woone ra. Gomno din g'iri dondonandi iri ma goro yaadin ka bangandiyanɗ darzakoyo batu kaɗ ga ti iri beeje albarkanta. Bangandiyanɗ darzakoyo din ga ti iri Irkoy Beeraykoyo kaɗ ga ti iri Faabakwa, Yesu Almasihu, wano. Nga no ka nga boɗ no

ka bu iri se zama a m'iri fansa zunubi kulu gaa. Zama a m'iri ciya mo nga boŋ se jama hanante kaŋ ga ti nga bumbo wane, kaŋ gonda ihanno teeyaŋ anniya.

Woodin sabbay se araŋ ma tangari teeyaŋ naŋ. Boro kulu ma cimi ci nga gorokasino se. Zama iri kulu gaaham folloŋ no, iri ya care gaaham jareyaŋ mo no. D'araŋ bine tun, araŋ ma si zunubi te, wa si naŋ wayna ma kaŋ k'araŋ futa gar. Araŋ ma si daama no Iblisi se mo. Boro kaŋ ga zay doŋ ma si ye ka zay koyne. Amma a ma goy da nga kambey zama a ma nga boŋ laami bana nd'a, hal a ma du ka boro kaŋ sinda mo no. Sanni ziibo ma si fun araŋ meyey ra, kala day sanni kaŋ ga boori, kaŋ ga boro gaabandi, mate kaŋ cine bora ga laami nd'a, zama a ma gomni no borey kaŋ yaŋ goono ga maa se. Wa si Irkoy Biya Hanna bine sara, nga kaŋ ra Irkoy n'araŋ kawaatimandi ka koy hala fansayaŋ zaaro gaa. Wa bine fortay, da futay, da bine tunay, da kosongu, da alaasiray kaa araŋ game ra, ngey nda laala kulu dumi. Araŋ ma dogonay da bakaraw cabe care se. Wa care yaafa, mate kaŋ cine Irkoy mo n'araŋ yaafa Almasihu ra.

Wa Irkoy dondon danga a izeyaŋ kaŋ a ga ba. Wa dira baakasinay ra mo, mate kaŋ cine Almasihu ba iri, a na nga boŋ no mo ka bu iri se. A ciya salleyaŋ hari nda sargay kaŋ gonda haw kaano Irkoy se. Amma zina, wala ziibi kulu, wala biniyay, i ma si baa i ciine te araŋ game ra, zama yaadin no a ga hagu nd'a hanantey se. Wa si sanni zibey salaŋ, wala sanney kaŋ sinda nafa, wala me zibey kaŋ mana hima nd'a. Amma wo kaŋ ga bis'a ga ti saabuyaŋ. Zama woone araŋ bay daahir: zina-teeri kulu, wala boro laalo, wala boro kaŋ ga bini (zama biniyay ya tooru ganayaŋ dumi fo no), borey din kulu sinda tubu Almasihu nda Irkoy koytara ra.

Waato araŋ ya kubay no, amma sohō araŋ ya annura no Rabbi ra. Wa dira danga annura izeyaŋ.

Ya din ga, Ay baakoy, iri ma ba care zama baakasinay fun Irkoy do. Boro kulu mo kaɗ gonda baakasinay, i n'a hay Irkoy do, a ga Irkoy bay mo.

Da boro fo ga ne: «Ay ga ba Irkoy,» amma a goono ga konna nga nya-Izo, a ciya tangarikom. Zama boro kaɗ si ba nga nya-Izo kaɗ a go ga di si hin ka ba Irkoy kaɗ a mana di. Lordo wo mo, Almasihu do no iri du a: boro kaɗ ga ba Irkoy ma ba nga nya-Izo mo.

Ya din cine no Tira Hanney ci haɗ kaɗ ga ti Almasifu ganakoy nduɗɗa gora boɗ. To, hala wodin no ga cabe kaɗ Almasifu ganako si kaɗ zunubi ra koyne, wala waaati kulu a ga ba nga nya izo danga a boɗ se? Ha a! A ga te kaɗ Irkoy ganakwa ga kaɗ zunubi ra amma a si soobay ga zunubi te waati kulu. D'a na zunubi te, a ga hin ga de Irkoy sanno gaa kaɗ ne: [Yesu Almasifu] kuro... Goono g'iri hanandi zunubi kulu gaa. D'iri go ga ne iri sinda zunubi, iri goono g'iri boɗ fafagu no. Cimo mo si iri ra. D'iri g'iri zunubey ci, nga ya naanaykoy no, adilitaraykoy mo no, a g'iri yaafa nd'iri zunubey. A g'iri hanandi mo adilitaray-jajay kulu gaa.

Iri di kaɗ Yesu Almasifu ganayanɗ manti addini haaraka hinne no. Margasinay sanni no da boro fo go Almasifu banda. Bora din ga du margasinay hanno nd'Irkoy, Baakasinay Koyo! Margasinay hanna kaɗ koma Adamu nda Hawa se din Irkoy g'a no arañ se, Yesu Almasifu kuro ra kaɗ a dooru bundo boɗ kaɗ i n'a kanji. Irkoy si ye ga fongu arañ zunubey gaa koyne zama Yesu n'arañ zunubey garawo bana. Almasifu ra Irkoy ga ciya arañ Baaba, arañ mo ga ciya a ize yaɗ. Iri ciya Irkoy almayaalo borey yaɗ. Yadin no Tira Hanney ci: Zama a do no iri boro hinka gonda fondo ka furo Baabo do Biya folloɗ ra. Yaadin gaa binde, arañ wo manti

yawyaŋ wala ce-yawyaŋ no, amma araŋ ya laab'izeyaŋ no hananteŋ banda, araŋ ya Irkoy almayaaliyaŋ mo no.

Ya din no hayey go nda. Borey kaŋ yaŋ ciya Almasifu wane gonda margasinay hanno nda Irkoy neewo nduŋŋa boŋ, alahara mo i gonda baa. Day mate no Almasifu ganako ga te ka du margasinay hanno nda Irkoy? Sanno din boŋ iri ga di Irkoy Tira ra tuuyaŋ taaci kaŋ yaŋ iri hima ga beerandi hala iri ga ba iri ma Irkoy miilay bay ga du bafunay nda iri tubo Almasifu ra, iri ma du bayray guuso Irkoy gana yaŋ ra.

1) Sintina day Almasifu taalibi hima ga bafunay nda Irkoy sanno, a m'a caw zaari kulu, g'a ta nga bina ra. Tira Hanney ga Irkoy miila bangandi iri se. Nwaari no kaŋ g'iri biya ŋwaayandi, g'iri biyey gaabandi, ŋwaari kaano no. Boro kaŋ ga ba Irkoy a mana to i ma zuku ga ne a ma ba Irkoy sanno, zama a ga maa haray sanda mate kaŋ cine boro ga maa ŋwaari se haray boro gunda se.

2) I hinkanta day himma kaŋ iri ga daŋ ga jingar iri Baabo kaŋ go beena ra gaa. Almasifu taalibi se wo adduwa yaŋ sanda a go ga faakaray da Irkoy no, sanda mate kaŋ cine boro nda nga coro ga te. A sinda i ma ne lokaci filaana, wala nangu filaana. Iri ga hin faakaray nda iri Baabo kaŋ go beene ra waati kulu kaŋ cine iri ga baa wala zaaro ra, a ga hangan iri se waati kulu. Irkoy si jirbi, a si dusungu. A ga ba iri ma nga sifa ga nga fondagoy ciini nda zaari, a darza se, da hay kulu kaŋ a te iri se sabbay se. A go g'iri ce iri ma iri sandayey ci nga se. A mana to kala iri ma ne iri m'a ŋwaaray cine waani fo ra. A ga maa nduŋŋa ciney kulu, Yesu taalibey ga bay kaŋ adduwa gonda gaabi gumo, zama Almasifu bumbo no na ci nga talibey se: Hay kulu kaŋ araŋ g'ay ŋwaaray ay maa ra, ay ga woodin te. Araŋ ma si karhã da hay

kulu, amma hay kulu ra arañ ma nañ Irkoy ma bay arañ ñwaarayyaney gaa. Arañ ma adduwa nda ñwaarayyaño wo te mo da saabuyan.

3) I hinzanta, a ga koy ga margu nda ganako fooyañ kañ ga ba Almasifu, sanda mate kañ cine tuuri kañ go danji ra si bu faala boñ, ya din no Almasifu ganakoy, d'i go koy jine ngey ganayaño ra ga care gaabandi, hay kulu kañ kaa i gaa si boñey haw. Ya din no Tira Hanney ci: Iri ma laakal dañ care gaa ka care tuti baakasinay da goy hanno gaa. Iri ma si fay d'iri margey, danga mate kañ cine a te boro fooyañ se doonay. Amma iri ma care yaamar, sanku fa sohõ kañ arañ go ga di zaaro din go ga maan. ¹

4) Wo fo ga ti i taacanta? Wa hangan ga maa hañ kañ no Yesu ci nga taalibey se hala a ga ziji ga koy beene. A ne i se: «Yaa no i hantum: Almasihu ga taabi hañ, zaari hinzanta a ga tun ka fun buukoy game ra. I ga tuubi nda zunubi yaafayañ waazo te a maa ra mo nduñña dumey kulu se. I g'a sintin za Urusalima. Arañ ya seedayañ no hayey din gaa.»²

Tiñay taacanta kañ go Almasifu taalibi boñ ga ti a ma ciya seeda ko kañ ga Almasifu Yesu bu ga tun yaño baaro deede borey se, hala bora nda Irkoy ma du margasinay hanno. Seeda din mo mana hima ga kay me sanni hinne ga bo, amma a hima ga to bafunay kañ barmay gaa. Wo din no ga Tira Hanna sanno timmandi. Tira Hanney ne: Zama Irkoy koytara, manti nda sanni no bo, amma dabari no.³ Arañ kañ goono ga hangan iri se hunkuna, arañ bay ga kubay nda Yesu Almasifu? Arañ bafuna gonda hanan yañ, nda baakasinay Irkoy se? Wala arañ ya Alamsifu taalibi cimi cimi no?

---

¹ Ibraniyey 10.24-25

² Luka 24.46-48

³ Koritney Sintina 4.20

Irkoy ma albarka daɗ arañ gaa arañ ma du ga Tira Hanna sanney wo fongu: Irkoy ya annura no. A ra mo kubay kulu si no baa kayna. D'iri goono ga ne iri go markasina ra a banda, amma iri goono ga dira kubay ra, kulu iri goono ga tangari no. Iri siino ga cimi goy te.⁴

---

⁴ Yohanna Tira Sintina 1.5-6

Caw Yaƙ 93

Fongandiyaƙ

Adamu - Zunubi Sandayo

Fofo borey kulu kaƙ go ga hangan iri se hunkuna. Iri go ga fo yaƙ toonandi araƙ do Irkoy lakkal hy koyo ma ra, nga kaƙ ga ba boro kulu ma faham, ga adiltaray fonda kaƙ a ka taray gana, hala boro kulu ma du lakkal kaƙay nga do. Iri go ga farhã gumo nda kaƙ iri ye ga ka hunkuna ga araƙ waati kulu sijiro toonandi araƙ do «Adiltaray Fonda.»

A te alwaati kuku kaƙ sohoƙ iri go ga annabey tirey caw. Iri di kaƙ annabi waytacci no Irkoy bayrandi i ma nga sanno hantum. Nga no ga cabe borey se adiltaray fonda kaƙ Irkoy te zunubi kooney ma hin ga ciya adilante Irkoy moy jine. Iri di kaƙ cimi annabey kaƙ yaƙ n'a tira hantum i kulu lakkal folloƙ, laabari follonka ma no i fe borey se, haƙ kaƙ ga ti faaba fonda ciine ra zama hayey kaƙ i hantum manti ngey bumbey boƙ fahamey no amma Irkoy Biya do no a fun. Irkoy hino nda gaabo ra caw yaƙ hinza wo kaƙ go kaa ra, iri ga ceeci iri ma yaara yaƙ te hayey kulu kaƙ iri caw Tira Hanney ra boƙ. Iri hunkuna caw yaƙo i si ne a se kala: «zunubi sandayo.»

Wo din se iri hangan koy, sohoƙ binde iri ma ye ga kaa daba kaƙ Irkoy bumbo sinji gaa, Irkoy Tira Hanna, tira sintina gaa, Tawreta kaƙ Irkoy daƙ annabi Musa lakkalo ra a m'a hantum. Araƙ ga fongu nda aya sintina? Sintina gaa Irkoy na beene nda ganda taka. Aya wo ne iri se kaƙ sintina gaa hala taka yaƙo ga sintin Irkoy hinne no goono, Irkoy no ga ti Duumikoyo. A sinda sintinay, a sinda banante, nga no ga ti Hina Kulu Koyo kaƙ ga di hay kulu kaƙ ga hay kulu bay, a ga hin ga hay kulu te!

Suura sintina ra iri di kaɗ jirbi iddu da care game ra no Irkoy na beena nda ganda taka da hay kulu kaɗ go a ra. Irkoy na hayey da hay din kulu taka boro kaɗ a ga ba ga taka se. Jirbi iddu hane Irkoy ne: «Iri ma boro te iri alhaalo ra, iri wane himando boɗ. I ma teeku hamey da beene curey da almaney may. I ma nduɗɗa may, da hay kulu kaɗ ga ganda biri ganda laabo boɗ.» Irkoy binde na boro taka nga alhaalo boɗ, Irkoy alhaalo ra no a n'i taka, alboro nda wayboro a n'i taka. Hayey kulu kaɗ Irkoy taka ra boro no ga ti i kulu beero. Nga himando boɗ no Irkoy na taka. Zama Irkoy ga ba nga ma goro nda bora kaɗ a taka margasinay hanno ra. Wo din se no a daɗ bora kaɗ a taka ra biya kaɗ ga naɗ a ma hin ga Irkoy bay. A na no bine kaɗ ga naɗ a ma hin ga ba Irkoy. Irkoy n'a no nga boɗ duure kaɗ sohoɗ a ga hin ga suuban nga ma Irkoy gana wala a ma s'a gana.

Wo din banda, suura hinkanta, iri caw kaɗ Irkoy na Adamu, boro sintina, daɗ kali hanno fo ra kaɗ gonda tuuri nya boobo, kaɗ yaɗ izey ga kaanu, i ga boori mo gune yaɗ gaa. Wo taka din banda iri di kaɗ Irkoy na wayboro taka nda Adamu caraw biriize fo, a kanda Adamu do a na maa daɗ a gaa ka ne a se Hawa. Irkoy na bora kaɗ a taka albarkandi. Amma iri ma fongu kaɗ Irkoy na bora taka ga ban a n'i no hay kulu kaɗ i ga baa, a si ba i ma goro ya din. A ga ba i ma yeeti nga se hay fo. I fo no Irkoy ga ba bora kaɗ a taka gaa? Irkoy ga ba i ma baa nga nda ngey gahamo kulu, da ngey bina kulu da ngey hinna kulu. Hala i ma du margasinay hanno nda Irkoy waati kulu. Wo din se no Irkoy na bora kaɗ a taka din gosi ga di haɗ kaɗ go a bina ra. Hala ba Irkoy ga waybora taka a na Adamu no hin sanney ga ne a se: «Ni ga hin ka ɗwa tuuri-nyanɗey izey gaa. Amma day ihanno nda ilaalo fayan kayan tuuri-nyanɗo, ni ma si ɗwa a gaa, zama zaari kulu kaɗ ni ɗwa woodin gaa, daahir ni ga bu.» Ya din cine no Irkoy na Adamu gosi nda. I kaseeti a gaa kaɗ Irkoy lordey kaɗ yaɗ ga kande a ga buuyan, a ga mooru Irkoy mo hal abada.

Suura hinzanta ga deede mate kaɗ cine no haɗ fo Adamu nda Hawa go ga kay tuuro kaɗ Irkoy ne i ma si ɗwa jare gaa, kala Saytaan malayka kaɗ ture Irkoy gaa, ka i do gondi alhaali ra ga ne i se: «Haba? cimi no kaɗ Irkoy ne araɗ ma si ɗwa tuuri-nya kulu gaa kaɗ go kalo ra?» Waybora tu ka ne a se: «Kalo tuuri-nyaɗey, i yadda iri se iri m'i ɗwa. Amma tuurinyaɗo kaɗ go kalo bindo ra izey, Irkoy ne: «Araɗ ma s'i ɗwa, araɗ ma s'i ham mo, zama araɗ ma si bu se.» » Gondo ne waybora se: «Manti hal araɗ ga bu da cimi no bo! Zama Irkoy bay zaari kaɗ araɗ ɗwa a gaa, araɗ moy ga feeri hal araɗ ga ciya danga Irkoy cine, ka hari hanno nda hari laalo bay.»

I fo no Irkoy ne ga du Adamu nda Hawa hala i ɗwa tuuro gaa? A ne i se: «ni ga bu.» i fo no Saytaan wo ne? A ne: «araɗ si bu bo.» May sanni se no Adamu nda Hawa hangan? Irkoy sanno se wala Saytaan sanno se no i hangan? Irkoy ibaro! Wodin banda i fo no Irkoy te? A koy day ga Adamu nda Hawa gune? Ha a. Irkoy naɗ haya kaɗ se nga kaseeti i gaa din ma duwey. A deeni i gaa, a n'i ciiti a ye g'i laali koyne za ngey za laabo kaɗ boɗ i go waato gaa, a n'i gaaray ga kaa kalo kaɗ a te i ma gaa din ra. Ya din no Adamu nda Hawa bu ngey biyey ra zaaro din. I n'i fay nda Irkoy kaɗ ga ti fundi fuuma. Wo kaɗ i ga hin ga batu hinne no ga ti i gahamey buuyaɗo nda Irkoy ciiti konna zama zunubi alhako ya buuyaɗo no sanda mate kaɗ cine Irkoy n'a ci.

Cimi no, zunubi ya balawu no, zunubiize follonɗo no na Adamu nda Hawa moorandi Irkoy. Hala nd'i bandey kulu. Sanda day sida dooro no. Araɗ ga bay kaɗ sida wo doori kaɗ borey ga daɗ care gaa. Balawu no kaɗ go nduɗɗa kulu ra. Hala sida doorizo furo boro gaham ra a si ye ga ban koyne. Borey kulu kaɗ yaɗ gaa a go ga hin g'a daɗ ngey izey gaa. Sida dooro wo masiiba no kaɗ ga borey kulu kaɗ yaɗ gaa a go wi. Ya din no zunubi goono nda, a go nangu kulu iri kulu ra, a ga borey halaci mo hal abada. Amma iri ma Irkoy saabu, zama fayanka

goono zunubi dooro nda sida dooro game ra. Sida dooro wo sinda safari kaɗ ga hin ga ban jina. Amma safari goono borey kaɗ yaɗ zunubi dooro di se. Irkoy bumbo no na safari soola kaɗ nd'iri goy nda ga iri hanandi hal abada zunubi gaa.

Araɗ ga fongu nda alkwali hanna kaɗ Irkoy sambu Adamu nda Hawa se haɗ kaɗ hane i na zunubo te? Oho, iri di kaɗ zaaro kaɗ zunubi furo nduɗɗa ra Irkoy ne nga ga faabako hanno samba nduɗɗa ra. A ma kaa ga adamiizey faaba zunubi boɗ a gaa nda alciyoma gurzuga gaa. Iri caw kaɗ Irkoy ne nga ga Faabako fo samba kaɗ ga fun wayboro gaa. Sanda wandiyo kaɗ si alboro bay no g'a hay, nga no ga kaa ga zunubi kooney faaba. Wo din se no a si hin ga fun adamiize kaɗ bay ga zunubi te gaa Irkoy Biya Hanno do no a ga fun. Wo din banda Linjila ra iri di kaɗ jiiri zambar nda zambarey yaɗ banda Faabakwa din kaa alwaato kaɗ Irkoy gorandi ra, i n'a hay nduɗɗa ra. A sinda baaba, wandiyo mo no n'a hay. I ga ne a se YESU, sanda: Irkoy no ga faaba. Yesu no ga ti Faabako Hanna kaɗ Irkoy ci Adamu nda Hawa se ga ne nga ga donton, a sinda sikka kulu nga no.

Iri ma ye ga kaa fongandiyaɗo kaɗ iri go ga te zaaro kaɗ zunubi furo nduɗɗa ra boɗ. Araɗ ga fongu haɗ kaɗ no Adamu nda Hawa te kaɗ i na i hanno nda i laalo game ra fayankayaɗ tuuro nwa? I na tuuri kopto yaɗ ta ga daɗ care gaa ga haw ngey cantey gaa zama i go ga maa haawi, i go ga dira koonu. Irkoy yadda nda bankaarey kaɗ i te ngey boɗ se? Ha a. I fo se Irkoy wangu nda wo din yaɗ? Zama a ga ba i ma bay kaɗ hay kulu no siino kaɗ boro ga hin ga te ga nga zunubi haawo tugu Irkoy se. Amma Irkoy bumbo no na hari fo te ga Adamu nda Hawa bongu daabu. Iri di kaɗ Irkoy na alman hinka kaɗ yaɗ mana taali te wi g'i fooru, ga kuuro kaa g'i te bankaaray ga daɗ Adamu nda Hawa gaa. Wo din ga no Irkoy cabe Adamu nda Hawa se kaɗ gurzuga kaɗ ga du zunubikooni ga ti buuyaɗ. Ni di Irkoy na alman yaɗ wi sargay, koyne a ye

ga dondonandi Adamu nda Hawa se i ma soobay ga alman yaŋ kaŋ sinda laru kulu wi ga yaafa ceeci ngey zunubey se kala haŋ kaŋ hane Faabako Hanna kaa.

Irkoy cabe i se kaŋ fondo folloŋ no boro ga gana ga du faaba alman sargay kuri. Adiltaray fonda kaŋ Irkoy gorandi no ga ti i ma alman yaŋ kaŋ sinda taali kulu wi sargay zunubi yaafa yaŋ se. Sargayey din no ga ti Faabako Hanna kaŋ ga kaa nduŋŋa ra ga nga kuro mun adamiizey se wane himando. Almaney sargayey din do Irkoy cabe zunubikooney se Almasifu Yesu biya kaŋ ga kaa ga bu sargay kaŋ ga borey zunubey kaa. Wo din teeyaŋo do, Irkoy cabe borey se kaŋ nga wo Adiltaray Koy no.

Adamu nda Hawa zunubo teeyaŋ deeda banda nda Irkoy alkawlo sambuyaŋo banda no iri na Adamu ize hinka, Kaynu nda Habila deeda caw. Iri di kaŋ Habila kande Irkoy se alman kaŋ sinda taali kulu ga kande nga zunubey se, sanda mate kaŋ cine Irkoy n'a ci nda. Kaynu mo ceeci nga ma maanu Irkoy gaa nda nga bumbo jiney. A kande Irkoy se nga faro albarka. Tira Hanney ne: Habila mo na alman hay-jine naasoyaŋ wi ka sarga. Rabbi mo na Habila nda nga sarga kulu guna k'i ta, amma a mana Kaynu nda nga sarga ta. Kala Kaynu futu gumogumo, hal a na mo-kuura haw. I fo se no Irkoy mana Kaynu sarga ta? Sanda mate kaŋ cine iri diya nda Irkoy adiltaray fonda kaŋ a sijiri ne: ... Da kuri mana mun yaafayaŋ siino. Amma Kaynu mana goy nda fonda kaŋ Irkoy soola, Kaynu ne nga go ga cimandi nda Irkoy amma a te goyey si g'a cabe. Zama a wongu ga alman sarga kaŋ Irkoy ci te, wo din se no Irkoy mana a sarga ta day Irkoy yadda nda Habila sarga kaŋ a te. A n'a zunubey mo yaafa a se zama Habila yadda nda Irkoy sanno, a kande feeji kuri ga sarga.

Iri di mo kaŋ Habila go borey kaŋ yaŋ Irkoy ciya adilante yaŋ, ngey cimbeero se kaŋ i gonda almasifu kaŋ bu i zunubey se. Kaynu mo no ga ti borey kaŋ yaŋ ga ceeci ngey ma Irkoy gana

nda ngey bumbo boŋ gaabi, i wangu ga yadda nda Faabako Hanna sarga. Yadin no, hunkuna mo fondo hinka no goono. Habila fonda nda Kaynu fonda. Fondo wo fo boŋ no araŋ go? Araŋ yadda nda adiltaray fonda kaŋ ga ti Habila wano? Wala hala ga kaa sohoŋ araŋ go Kaynu fonda boŋ, adiltaray jaŋay fonda kaŋ ga fun adamiizey diina do kaŋ ga ti mursay.

Iri hangan koy, iri g'araŋ ŋwaaray araŋ ma bay kaŋ Irkoy wo Adiltaray Koy no, a si hin ga mo daabu zunubi boŋ koyne. Irkoy si hin ga ne Adamu nda Hawa nda Kaynu nda Habila nda nduŋŋa kulu se: «kaari araŋ na zunubi te amma a sinda taali, ay ga ay moy daabu araŋ zunubey boŋ, ay ga dirgaŋ i gaa» Irkoy ga zunubi yaafa ya cin day? A si hin ga te! D'a na woodin te mate cine no zunubikooney ga te ga bay kaŋ Irkoy ya Hananyaŋ Koy no?

Dunguryandi yaŋ ra iri hunkuna caw yaŋo boŋ iri ma hangan ga maa haŋ kaŋ no Linjila ci adiltaray fonda kaŋ Irkoy bangandi boŋ: Tira Hanney ne: Sanda mate kaŋ cine zunubi furo nduŋŋa ra boro follon do, zunubi sabbay se mo buuyaŋ furo, yaadin mo no buuyaŋ gana ka to bora kulu gaa, za kaŋ boro kulu na zunubi te. Amma... Nga gomno do no Irkoy n'i ciya adilante nga jine, nooyaŋ boŋ, fansa do kaŋ go Almasihu Yesu ra. Nga no Irkoy bangandi sasabandiyaŋ sargay a kuro do borey se kaŋ g'a cimandi. Irkoy na woodin te ka nga adilitara bangandi zama a man'i ciiti nda ngey doŋ zunubey nga jalla ra. Amma sohō, zamana wo ra, a na nga adilitara cabe, kaŋ nga ya adilitaraykoy no, a ga boro kaŋ ga Yesu cimandi ciya adilante nga jine mo. Zama zunubi alhakko ya buuyaŋ no, amma Irkoy gomni nooyaŋo ya fundi hal abada no, iri Rabbi Almasihu Yesu ra.

Wa fondagoy nda suuro kaŋ araŋ daŋ g'iri hangan. Iri hino cawyaŋo ra iri ga koy nda jina ga di mate kaŋ cine no Irkoy na Ibrahim ce nda a ma du ga nga sijiro kaŋ ga beejandi kubandi, sanda Almasifu kaayaŋo.

Irkoy ma albarka daɗ arañ gaa arañ ma du ga fongu nda wo kaɗ Tira Hanney ci: Zama zunubi
alhakko ya buuyaɗ no, amma Irkoy gomni nooyaɗo ya fundi hal abada no, iri Rabbi
Almasihu Yesu ra.

Caw Yaƙ 94

Fongandiyaƙ

Ibrahim Cimbeero N'a Adilandi

Fofo borey kaƙ go ga hangan iri se hunkuna. Iri go ga fo yaƙ toonandi araƙ do Irkoy lakkal kanay koyo ma ra, nga kaƙ ga ba boro kulu ma faham, ga adiltaray fonda kaƙ a ka taray gana, hala boro kulu ma du lakkal kaƙay nga do. Iri go ga farhã gumo nda kaƙ iri ye ga ka hunkuna ga araƙ waati kulu sijiro toonandi araƙ do «Adiltaray Fonda.»

Iri ga koy nda iri annabey tirey fongandi yaƙo jina. Sanda mate kaƙ cine iri di ya nda annabey tirey kulu maana follon no i se. Kookari goy hanna kaƙ Irkoy te nduƙƙa boƙ ga ceeci ga adamiizey faaba zunubi gurzuga gaa. Dunguriyandi ra iri ga hin ga ne kaƙ annabey baarey no ga cabe iri se mate kaƙ cine no zunubikoney ga te ga ciya adilante yaƙ. Iri hunkuna caw yaƙo iri ga hin ga ne a se cimbeeri nda adilandi yaƙ.

Sanda deede kulu iri deeda wo kaƙ go Irkoy Tira Hanna ra gonda sintinay nda banante. Iri wane bi fo caw yaƙo ra iri di Adamu boro sintina koy ga Saytani gana, Irkoy ibare beero zunubi ize follon se no a bandey kulu hay zunubi ra jahannama fonda ra. Boro fo yaƙ go ga ceeci ngey ma cimo din taarandi ga ne: Adamu zunubo, nga hinne no a ga guna, iri wo a s'iri guna! Borey kaƙ yaƙ go ga ci ya din si annabey tirey bay kaƙ yaƙ ne: Sanda mate kaƙ cine zunubi furo nduƙƙa ra boro follon do, zunubi sabbay se mo buuyaƙ furo, yaadin mo no buuyaƙ gana ka to bora kulu gaa, za kaƙ boro kulu na zunubi te.

Yaasay fo ne: «Doori kaɗ ga digsa si kay bora kaɗ a di hinne gaa.» Ya din no Adamu zunubo laali yaɗo mo si a hinne gaa. Amma a kar ga say ga adamiizey kulu digsa, sanda doori kaɗ ga digsa. Adamu zunubi sintina no te mafaari kaɗ naɗ borey kulu hay zunubi kooni yaɗ. «Caɗ si ize hay kaɗ si waani guusu fansiyaɗ.» Ya din cine no iri kulu na zunubi teeyaɗ tubu iri kaayo Adamu gaa. Wo kaɗ ga tabbat mo ga ti zunubi teeyaɗ daa din kaɗ iri tubu Adamu gaa, g'iri ciiti ga zeeri hal abada. Hala day da manti Irkoy no n'iri no safari. Amma darza ma bara Irkoy gaa hal abada abadin, zama za zaaro din kaɗ Adamu nda Hawa na zunubo te, za han din hane no Irkoy na alkawli sambu nga suujo nda bakarawo do kaɗ nga ga Faabako samba nduɗɗa ra. Wandiyɗo no ga hay, a ga kaa ga nga kuro dooru sargay kaɗ ga adamiizey zunubey alhako bana.

Linjila ra kaɗ iri caw iri di kaɗ waato kaɗ alwaato kaɗ Irkoy gisi din to, a na Faabako samba. May no ga ti Faabako Hanna wo? Yesu Almasifu no, bora adiltaray koyɗo. Wa hangan ga ma mate kaɗ cine no Tira Hanney ga fayaɗka te Adamu kaɗ na zunubi te nda Yesu kaɗ mana bay ga zunubi te game ra. Irkoy Tira Hanna ne: Zama nda boro follonka taalo do no, boro follonka din hinne sabbay se buuyaɗ na koytaray ɗwa, sanku fa borey kaɗ yaɗ goono ga du gomni booba da Irikoy jine adiltaray nooyaɗo ga koytaray ɗwa fundi ra nga hinne do kaɗ ti Yesu Almasihu. Yaadin gaa, sanda mate kaɗ cine zunubi follonɗ kande ciiti ka zeeriyaɗ boro kulu gaa, yaadin mo no adiltaray goy follonɗ kande boro kulu se Irikoy jine adilandiyaɗ kaɗ ga fundi no. Zama mate kaɗ cine boro boobo ciya zunubikooniyaɗ zama boro follonɗ wangu ka gana se, yaadin mo no iboobo ga ciya adilanteyaɗ Irikoy jine boro follonɗ ganayaɗ do.

Ya din no Irkoy Tira Hanna ci borey kaɗ yaɗ go Adamu ra nda borey kaɗ yaɗ go Yesu Almasifu ra. Iri kulu Adamu alhalo ra no i n'iri hay. Day Irkoy go ga Adamu izey ce i ma

du hay yaŋ taji ngey biney ra ga mooru Adamu alhalo, ga sambu Yesu Almasifu alhalo. Mate no wo din ga te ga te? Kala nda cimbeeri, zama Tira Hanney ne d'araŋ cimandi nda araŋ bina ra nda Yesu Almasifu, nga kaŋ mana bay ga zunubi te, bu araŋ zunubey se, Irkoy ga naŋ araŋ ma du hay yaŋ taji a m'araŋ biney hanandi a wane Biya Hanna do. Araŋ ga ciya takahari taji Almasifu ra. Araŋ si ye ga ba funay araŋ boŋ se koyne kala day bora kaŋ bu araŋ se ga tun araŋ se maa gaa.

Iri ma ye ga kaa iri wane Tawreta fongandi yaŋo gaa, ga du ga di mate kaŋ cine no Irkoy na Faabakwa kaa yaŋ soola nda. Iri wane caw yaŋey kaŋ ga dake care gaa ra, iri kande Adamu ize aru hinka Kaynu nda Habila sanni. Habila wo kay yadda nda Irkoy sijiro kaŋ ra a ne nga ga naŋ Faabako Hanna ma kaa ga nga kuro mun sargay se. Amma Kaynu wo ne nga mana yadda. Irkoy ne Kaynu ma nga fahamandi haŋ kaŋ se no, kaŋ ga naŋ a du ga tuubi, amma Kaynu futu hinne, ga nga nya izo wi.

Wo din banda iri di kaŋ Adamu izey kulu na Kaynu fonda gana, i soobay ga fooru zunubi ra. Wo din se no kaŋ iri to Nufu zamana gaa. Tira Hanney ne: Rabbi di kaŋ borey laala baa nduŋna ra. A di mo mate kaŋ hay kulu kaŋ i ga miila ngey biney ra, ilaalo koonu no waati kulu. Waato gaa no Irkoy ne kaŋ nga ga adamiizey halaci nda hari. Alwaato din ra Nuhu hinne no go ga Irkoy gana zamana siiranta din ra. Wo din se no Irkoy ne a ma hi cina kaŋ ra alman dumi kulu ga furo aru nda way ga du ga hallasi. Jiiri zangu kaŋ Irkoy ga suuru zunubikooney se ga di hala i ga tuubi, amma ba a fo mana tuubi, ba a fo mana cimandi, kala Nufu hinne nda nga almayaaloo. Kala day sohoŋ kay kaŋ Irkoy di i si tuubi za day kaŋ a ga nga sanni toonandi. A na beene hari samba a ma kaa ga borey kulu kaŋ yaŋ wangu ga furo hiyo ra halaci.

Wo din banda iri di kaɗ Nuhu bandey soobay ga dirgan Irkoy sanno gaa kayna kayna, zama ngey mo zunubi kooni yaɗ no sanda i kaayo Adamu. Wo din banda iri maa Babila kwaara deeda kaɗ boro fooyaɗ ceeci ngey ma nduɗɗa borey kulu margu nangu folloɗ ga ne ngey ma kwaara beeri fo cina ga ture Irkoy gaa. Amma Irkoy n'i ciiti ga i deeney daɗ care gaa g'i kar ga say say nduɗɗa kulu ra.

Waato ga no iri maa annabi Ibrahim deeda hanna. Ibrahim gonda nangu beeri Irkoy sijiro kaɗ ra a ga baa nga ma adamiizey faaba zunubi hino gaa. Ibrahim baaba mo tooru ganako no. Ibrahim mo zunubikooni no. Waato gaa no Irkoy ne Ibrahim se a ma fatta nga baaba windo ra ga koy nangu fo kaɗ nga ga cabe a se. Irkoy si ba kala nga ma Ibrahim ciya dumi taji baaba kaɗ ra Faabako hanna ga fun, zama ya din no i ci Tawreta ra suura 12, Sintinay Tira ra. Irkoy na Ibrahim ce ga ne: Rabbi jin ka ne Abram se: «Ma fatta ni laabo ra, ni dumey ra, da ni baaba windo ra mo, ka koy laabo kaɗ ay ga cabe ni se ra. Ay ga kunda bambata te ni do, ay ga ni albarkandi, ay ga ni maa beerandi, ay ga naɗ ni ma ciya albarka hari. Borey kaɗ yaɗ ga albarka gaara ni se, ay wo g'i albarkandi. Bora kaɗ ga ni laali mo, ay g'a laali. Ni do mo no nduɗɗa kundey kulu ga du albarka.»

I fo se no Irkoy ne Ibrahim se a ma koy laabu fo ra? Nga neeya: Irkoy ga ba nga ma dumi taji sintin a do. I fo se no Irkoy ga baa nga ma dumi taji sintin Ibrahim do? Zama Irkoy ga baa nga ma annabey samba kaɗ yaɗ ga kaa ga kande Tira Hanney dumi tajo se. Ya din no Irkoy gonda niyya nga ma Faabako Hanna samba nduɗɗa ra dumi tajo din se. Wo din se no Irkoy ne Ibrahim se: . . . ni ma ciya albarka hari . . . ni do mo no nduɗɗa dumey kulu ga albarka.

Irkoy te Ibrahim se wo kaɗ a ci? Oho, a n'a te! Iri di kaɗ Ibrahim to jiri zangu, a wando Saratu to jiiri weyyega, a mana bay ga du hay yaɗ mo. Irkoy n'i no hay yaɗ sanda mate kaɗ a na alkawlo sambu i se, i ga ne izo se Isaaka. Isaaka mo na Yakuba hay, Yakuba mo hay ize way cindi hinka, ngey no ti Israyla kunda. Araɗ ra mo borey kaɗ yaɗ ga Tira Hanney bay kaɗ Faabako Hanna ya Israyla boro no, zama nyaɗo Mariyama ya Ibrahim banda no. Wo kaɗ se Tira Hanney ne linjila ra: Yesu Almasihu kaajo tira neeya, Dawda izo, Ibrahim ize. Haɗ kaɗ ga ti Yesu nduɗɗa boɗ asilo, annabi Ibrahim gaa no a fun. Amma haɗ kaɗ ti a hay yaɗo do haray mo hina kulu koyo ize no! Zama nga no ga ti Irkoy biya kaɗ fun beene ga zumbu laabo boɗ.

Amma iri ma ye ga kaa Ibrahim deeda gaa zama hay fo goono kaɗ iri ga hima ga bay a boɗ. Ibrahim mo, zunubi ra no i n'a hay sanda adamiizey kulu cine. Amma kulu nda yadin Tira Hanney ga cabe iri se kaɗ Ibrahim go alzanna ra. Irkoy goono yaɗo ra no din mo no a ga goro hal abada. Waato gaa iri gonda haayaɗ fo: I fo no Ibrahim te kaɗ Irkoy na zunubey yaafa a se? A n'a kubay ga daɗ alzanna ra? I fo no Tira Hanney ci? I ne: [Ibrahim] binde na Rabbi cimandi, Rabbi mo na woodin lasaabu a se adilitaray.

Ibrahim na Irkoy cimandi, Irkoy bumbo. A yadda nda wo kaɗ Irkoy ci a se. Wo din se no Irkoy na laasabu adilantey ra. Araɗ kaɗ goono ga hangan ay se hunkuna araɗ yadda nda Irkoy sanno? Sanda mate kaɗ cine Ibrahim yadda nda? Iri si g'araɗ ha hala araɗ ga bay kaɗ Irkoy goono hinne bo. Wala Irkoy ya a folloɗ no bo. Ba Saytaani ga bay kaɗ Irkoy folloɗ no goono. Wo kaɗ Irkoy go ga ha araɗ gaa ga ti araɗ ma cimandi nda adiltaray fonda kaɗ a kaa taray sanda mate kaɗ cine Ibrahim te? Araɗ ga fongu nda sanney kaɗ Ibrahim ci waato kaɗ a go tondi suubananta boɗ? Zaaro kaɗ a na feeji gaaro wi nga izo nango ra: «Ay izo, Irikoy ga du

feeji nga boŋ se sargay kaŋ i ga ton se.» Waato kaŋ a na feejo sarga ga ban a na tondo maayo daŋ «Adonai Gireeh» kaŋ feerijo ga ti: Irkoy ga du nga boŋ se.

I fo se no Ibrahim na tondo din maa daŋ Irkoy ga du nga boŋ se, za kaŋ Irkoy jin ga kande a se feejo? Zama Ibrahim ya annabi no, a ga ci haŋ kaŋ no ga anniya ga te. Kaŋ Ibrahim ne Irkoy ga kande, a go ga ci no haŋ kaŋ ga te tondi kuuko boŋ, naŋ kaŋ feejo ga furo izo nango ra. A goono ga di zaaro kaŋ Faabako Hanna ga kaa tondi follonka boŋ ga nga kuro dooru ga du ga adamiizey faaba Irkoy adiltaray ciito gaa.

Waato gaa no iri di linjiila ra kaŋ Yesu Almasifu, jiiri zambar hinka annabi Ibrahim banda, g'a annabi toonandi. Haciaika tondi follonka din day kaŋ go Urusalima kwaara banda kaŋ boŋ Ibrahim na feeji sarga te cimsi feejo, nodin no Almasifu mo na nga kuro dooru ga adamiizey fansa. Wo din se no waato kaŋ i na Yesu kanji bundo boŋ, hala a ga bu, a kaati jinde beeri ga ne: «Hay Kulu Kubay» I fo se Yesu ne «Hay kulu kubay?» A na wo din ci zama a buuyaŋo kaŋ a te bundo boŋ na Irkoy sjiro kaŋ a ci za gay yaŋ annabey do toonandi. Yesu Almasifu buuyaŋo no ga ti annabi Ibrahim sarga kaŋ a te din nda alman sargayey wane himando.

Araŋ kaŋ goono ga hangan iri se hunkuna araŋ ga cimandi kaŋ Yesu Almasifu no ga ti feeji sargay hanno timmanta kaŋ Irkoy samba? Araŋ gonda cimandi yaŋ nda Ibrahim? Wa hangan ga maa haŋ kaŋ no Tira Hanney ci Ibrahim cimbeero boŋ. A ne: Ifo no iri ga ne Ibrahim du . . . zama nda goyey do no Ibrahim ciya adilante, doŋ a gonda fooma hari, amma manti Irikoy jine. Zama ifo no Irikoy Tira Hanna ci? A ne: «Ibrahim na Irikoy cimandi, Irikoy mo na woodin lasaabu a se adiltaray.» Woodin sabbay se no Irikoy na cimbeero din lasaabu a se adiltaray. Guna mo, manti Ibrahim hinne se no i na woodin hantum ka ne Irikoy n'a lasaabu a se. Amma iri sabbay se mo no i n'a hantum, iri kaŋ Irikoy ga woodin lasaabu iri se, iri kaŋ

goono g'a cimandi, nga kaŋ na Yesu iri Rabbo tunandi ka kaa buukoy game ra. I n'a nooyanɗi iri taaley sabbay se. Irikoy n'a tunandi mo iri nga jine adilandiyaŋo sabbay se.

Iri g'araŋ fonda goy nda suuro kaŋ araŋ daŋ g'iri hangan, iri go g'araŋ burnye araŋ m'iri gaaru iri hino sijiroy ra. Iri ma du ga koy nda iri fongandiyaŋo jine, iri ma du ga di annabi fo mo koyne kaŋ ka ga iri Faabakwa kaayaŋo soola.

Irkoy ma albarka daŋ araŋ gaa, araŋ ma du ga fongu nda Tira Hanney ayey wo: «Ibrahim na Irikoy cimandi, Irikoy mo na woodin lasaabu a se adilitaray.»

Caw Yaƙ 95

Fongandiyaƙ

Musa: Irkoy Lordi Hanna

Fofo borey kaƙ go ga hangan iri se hunkuna. Iri go ga fo yaƙ toonandi araƙ do Irkoy lakkal kanay koyo ma ra, nga kaƙ ga ba boro kulu ma faham, ga adiltaray fonda kaƙ a ka taray gana, hala boro kulu ma du lakkal kaƙay nga do. Iri go ga farhã gumo nda kaƙ iri ye ga ka hunkuna ga araƙ waati kulu sijiro toonandi araƙ do «Adiltaray Fonda.»

Hunkuna iri ga ba iri ma koy nda annabey deeda cine no zunubi kooney ga te ga ciya adilante yaƙ Irkoy jine. Iri go day Tawreta tira ra, tira kaƙ Irkoy daƙ annabi Musa lakkalo ra. Sanda mate kaƙ cine iri diya nda Tawreta gonda nafa bambata gumo borey kaƙ ga ba ngey ma cimo bay zama nga no ga ti daba kaƙ Irkoy sinji hala iri du ga hin ga fisi ga di hala sanney kaƙ yaƙ iri maa, Irkoy do no i fun wala ha a.

Sintina gaa iri di mate kaƙ cine no iri kaayo Adamu na zunubi te nda mate kaƙ cine no a kar ga say a bandey kulu gaa sanda doori kaƙ ga digsa, a kande taabi, nda buuyaƙ, nda ciiti hal abada sanda mate kaƙ cine Irkoy ci nda Adamu se. Sohoƙ iri ga Irkoy saabu da kaƙ Tira Hanney ne: nango kaƙ zunubi baa no din no gomni mo baa ka tonton. Iri di zaaro din kaƙ ra Adamu nda Hawa na zunubo te, zaari follonka din ra no Irkoy na alkawli sambu kaƙ nga ga Faabako fo samba, a ma kaa ga adamiizey kaa gurzuga, kaƙ Adamu candi, ga kande iri boƙ nga zunubo ra kambe.

Iri kokoro banda fongangandi yaƙo ra iri di kaƙ Irkoy na Ibrahim ce Nga do, Nga ga dumi taji kaa ga taray. Dumi tajo din ra no faabako ga fatta. Wo din no naƙ Ibrahim na Isaaka hay,

Isaaka mo na Yakuba hay, Yakuba mo na ize way cindi hinka hay. Irkoy Yakuba maayo barmey ga te Israyla. Sohoŋ iri ma koy nda iri fongandi yaŋo nda jina ga di mate kaŋ cine no Irkoy goy nda Israyla izey sanda misa nda himandi yaŋ ga cabe adamiizey kulu se mate kaŋ cine no Irkoy go nda, da fondo kaŋ zunubi kooney hima ga gana, ga du faaba. Iri hunkuna caw yaŋo i si ne a se kala: «Irkoy lordi hanna ».

Tawreta ra iri di kaŋ Irkoy na Israyla izey daŋ tamtaray ra jiira zangu taaci Misira laabo ra sanda mate kaŋ a na ci nda Ibrahim se. Kala alwaato kaŋ Irkoy ba, waato ga no a na annabi Musa samba i do. Musa wo Israyla boro no kaŋ beeri Firawuna, Misira bonkooni futay koono, windo ra. Ya din no Irkoy ne Musa ma koy ga ne Firawuna se: «Yaa no Rabbi, Israyla Irikoyo ci: «M'ay jama taŋ zama i ma sududuyaŋ batu te ay se saajo ra.»»

Amma Firawuna wangu, a ne: «May ga ti Rabbi, kaŋ ay ga maa a se, hal ay ma Israyla taŋ mo? Ay wo si Rabbi bay, ay si Israyla taŋ mo.» Waato gaa no Irkoy na nga boŋ cabe Firawuna se nda Misira borey kulu se, a na balaw yagga samba i boŋ kala Israyla izey hinne. Amma wo din kulu mana naŋ Firawuna ma tuubi ga hangan Musa kaseeti yaŋey se. Waato gaa no Irkoy ne Musa se: «A cindi balaaw follon jina kaŋ ay ga kande Firawna nda Misira boŋ koyne, woodin banda no a ga naŋ araŋ ma fatta ne.»

Nga ga di kaŋ Irkoy na ize hay jinay kulu wi Misira borey kulu windey hala nda Firawuna bumbo kwaara. Amma a na Israyla ize hayjinay wo hallasi feejeey kuro kaŋ i daŋ ga tuusu ngey fu meyey gaa. Zama Irkoy bumbo no na alkawlo sambu i se: Kuro din ga ciya seeda araŋ se fuwey gaa nangu kaŋ araŋ go. D'ay di kuro, ay g'araŋ daaru ka bisa. Balaaw fo si no kaŋ ga kaŋ araŋ boŋ halaciyay se, saaya kaŋ ay ga Misira laabo kar. Ya din gaa feejo kuro din no naŋ iri di kaŋ Irkoy bisa Israyla izey fuwey boŋ, a mana lamba i wane ize hayjinay gaa.

Amma hay kulu kaɗ ga ti Misira borey ize hay jine kulu wi zama i mana feeji kuri daɗ ngey fu meyey ga. Ya din cine no Irkoy na Israyla izey kaa nda Firawuna kambe ra.

Sanda mate kaɗ cine iri di ya Paska gonda maana gumo ga bisa Israyla izey kaa Misira yaɗo hinne. Tira Hanney ne: Hayey din kulu te i gaa danga misayaɗ. I n'i hantum mo ka te iri se kaseetiyaɗ hari, iri kaɗ yaɗ zamaney toonandiyaɗ kaa iri gaa.

Wo din no Irkoy ga ba iri ra boro kulu ma faham nda ga ti, feejeɗ kuro din kaɗ Israyla izey daɗ ngey fu meyey ga, Irkoy ma du ga fay nda nga ize hay jineɗ day a ma Israyla izey ka Firawuna kambe ra. Haya din misa no faaba fonda kaɗ Irkoy ka taray ga du ga zunubi kooney faaba bu ga daray hal abada gaa, a ma ye g'i ka bonkooni fo kaɗ laala da Firawuna kambe ra, kaɗ ga ti saytani. Irkoy sanno cabe iri se kaɗ adamiizey kulu zunubi tam yaɗ no.

Hambara araɗ ra boro fo yaɗ ga ne: «Oho, iri ga bay kaɗ iri ya Irkoy bannya yaɗ no.» Amma laasaabo din si saba nda wo kaɗ rabbi Yesu ci linjila ra kaɗ ga ne: «Haciika haciika ay ga ne araɗ se, boro kulu kaɗ go ga zunubi te ya zunubi bannya no» A binde, Adamu bandey kulu zunubi bannya yaɗ no. Ya din mo no Saytaani bannya yaɗ no. Zama Saytaani no ga ti zunubi baaba. Sikka kulu siino mo boro kulu kaɗ ciya Saytaani se bannya si hin ga nga boɗ faaba nga boɗ se. Bannya ga hin ga hin ga nga boɗ burcinandi nga boɗ se? Wo din ga hin ga te da bannya din gonda koy hanno, amma a si hin ga te nd'a gonda koy sanda Saytaani cine. Sanda Firawuna ne Saytaani si yadda nga bannyey ma koma nga se. Hasaraw

go ga te adamiizey se. Boro goono kaɗ ga hin ga iri faaba Saytani hino ga? Zama a n'iri ciya bannya yaɗ. Darza ma bara Irkoy gaa! A na boro samba kaɗ ga hin g'ir faaba, nga no ga ti Faabako Hanna gaabikoyo kaɗ fun beena ra, kaɗ annabey kulu na seeda no a boɗ.

Tawreta ra iri ma kaɗ Irkoy ne kaɗ nga ga Iblisi boɗo tutubu, Faabako Hanno ra, kaɗ ga hay wandiyo se. Zabura ra mo iri ma annabi Dawda hantum ga ne i ga Faabako Hanna cey nd'a kambey fun, i ma buuyaɗ ciiti dumbu a se, gurzugay bambata ra. Wo din banda linjila ra iri

caw gumo Faabako Hanna boŋ. Mariyama izo, Yesu Almasifu no, bu bundo boŋ ga tun iri zunubey se. Ya din gaa no Yesu na annabey sanney kaŋ i hantum toonandi.

Irkoy sanno ga Yesu ce: «Irkoy feejizo» sanda feejey kaŋ yaŋ i ga wi Paska zaaro hane, ya din no Yesu mo na nga kuro dooru ga du g'iri faaba zunubi gurzuga gaa. Jiiri 1500 kaŋ Irkoy na Israyla izey faaba nda feeji kuri banda, Irkoy yadda i ma Almasifu Yesu kanji bundo gaa. Wo din Paska zaaro hane no a te. Ya din no Yesu na Paska feejizo goyo kubandi nda borey kaŋ yaŋ goono ga hayey din te yaŋ si bay no, amma Irkoy wo gay ga wo din sijiri, za nduŋŋa sinji yaŋo gaa, zama Yesu no ga ti sargay timmante kokoranta kaŋ Irkoy suuban. Yesu kuro no ga ti hayo kaŋ ga saba ga wasa adamiizey faaba zunubi hino gaa. Ya din no Tira Hanney ne: ... zama Irkoy n'iri paska feejo kaŋ ga Almasifu sarga iri se. Almasihu bu alwaati toonanta ra borey kaŋ yaŋ wangu Irikoy se. Da cat no boro ga bu adilante se, amma hambara boro fo ga te bine-gaabi ka bu boro hanno se. Amma Irikoy go ga nga baakasina cabe iri se, zama, za iri go zunubikooniyaŋ no, Almasihu bu iri se.

Sohoŋ kay iri ma fay nda Paska deeda ciine ga te wo kaŋ iri ma lordi hanna kaŋ Irkoy no Israyla izey se sanni. Iri Tawreta cawyaŋo ra, iri di mate kaŋ cine no Irkoy darza bangay Musa nda Israyla izey se saajo ra, kaŋ a zumbu Sinayi tondo boŋ danji ra, da beene kaati yaŋ, da beene maliyaŋ. Waato gaa no Irkoy na nga lordi waya no Israyla izey se da lordi boobo fooyaŋ mo. Lordey din ra Irkoy ne:

Ni ma ba Rabbi ni Irkoyo nda ni bina kulu da ni biya kulu da ni gaabo kulu.

Ni ma si bara nda de-koy waani fo, kal ay hinne. Ni ma si alhaali fo himandi daŋ ni boŋ se, da haŋ kaŋ go beena ra beene himandi no, wala haŋ kaŋ go nduŋŋa ra ganda no, wala haŋ kaŋ go hari ra laabo cire no.

Ni ma si ze nda Rabbi ni Irkoyo maa yaamo.

Ni ma fongu nda fulanzamyaŋ zaaro zama ni m'a fay waani.

Ni ma ba ni gorkasin danga ni boŋ cine.

Ni ma ni baaba nda ni nya beerandi.

Ni ma si boro wi. Ni ma si zina. Ni ma si zay. Ni ma si tangari seeda te ni gorokasin boŋ. Ni ma si ni gorokasin windi bini. Ni ma si ni gorokasin wando bini, wala a bannya, wala a koŋŋa, wala a yeejo, wala a farka, wala hay kulu kaŋ ga ti ni gorokasin wane.

Lordey din boŋ Irkoy tonton ga ne: Zama boro kaŋ ga asariya kulu gana, day a ma harta lordi folloŋ gaa, to, a ciya ikulu hartako nooya. «Laalante no boro kulu kaŋ si mo ye hay kulu kaŋ go hantumante asariya tira ra, ka n'i te mo.» Ya din no Tira Hanney ci lordey kaŋ yaŋ Irkoy na Musa no boŋ.

Araŋ kaŋ goono ga hangan iri se hunkuna, araŋ na lordo din gana kaŋ ne araŋ ma bara hanante araŋ lakkaley ra, araŋ sanney ra, araŋ te goyey, za araŋ hay yaŋ zaaro hane kala araŋ buuyaŋ hane? Zaari kulu, alwati kulu, cini gaa zaari gaa, koyne araŋ hima ga ba Rabbi araŋ Irkoyo d'araŋ bina kulu, d'araŋ biya kulu, d'araŋ fongu yaŋo kulu? Araŋ hima ga ba araŋ gorkasino sanda araŋ boŋ cine? Araŋ go ga lordi hanna din gana? Iri d'araŋ kulu ga bay kaŋ iri man'a gana. Tira Hanney ne: «Adilante si no, ba a folloŋ.» D'iri goono ga ne iri sinda zunubi, iri goono g'iri boŋ fafugu no, cimi mo si iri ra. Adamiizey ra sinda boro kulu kaŋ ga ne nga na hayey kulu kaŋ Irkoy ci gana. Zama iri kulu no, i hay nda zunubi teeyaŋ daa.

Hambara boro fo yaŋ ga ha ga ne: «Hala boro kulu si hin ga Musa lordo gana, i fo se mo no Irkoy n'i no adamiizey se? Irkoy ga ba iri ma halaci se no? Ha a. Irkoy si ba boro kulu ma halaci. I fo se no Irkoy na nga lordi hanney no zunukooney se ba kaŋ a ga bay taray kwaarey kaŋ boro kulu si hin g'i gana? I fo no ga ti lordey din maana? Irkoy tu haayaŋo din boŋ ga ne: Zama Irkoy si boro kulu guna adilante nga jine zama bora na asariya gana se, za kaŋ

asariya no naɗ boro na zunubi bay. Amma Irikoy Tira Hanney ne boro kulu go daabante no zunubi dabaro cire, hal i ma alkawlo no borey kaɗ yaɗ goono ga cimandi se. Alkawlo wo ga ti cimbeeri wane Yesu Almasihu ra.

Iri ga di kaɗ Irikoy na lordi hannantay no zunubikooney se ga cabe iri se iri gaze yaɗo nga jine, ga du g'iri candi ga koy nd'iri Yesu Almasifu do, nga kaɗ n'iri zunubey laaliyaɗo jare nga boɗ. Adamiizey ra, Yesu hinne no ga ti bora kaɗ na Irikoy lordey kaɗ yaɗ a no Musa se gana. Sanda mate kaɗ iri diya nda Yesu ga fay nda iri zama a sinda iri zunubi teeyaɗ daa.

Wo din se, Irikoy Biya no kaɗ zumbu ga fun beena ra, wandiyo no n'a hay. A du gaham sanda iri wano cine, amma a mana du iri wane daa laala. Wo din se no kaɗ a go nduɗɗa boɗ a ne: Araɗ ma si tammahã hal ay kaa ka Tawretu nda annabey sanney zeeri no bo. Ay mana kaa ay m'i zeeri se, amma ay m'i toonandi.

Araɗ ma haɗ kaɗ no Yesu ci? A gonda booriyaɗ gumo, a ga guusu mo. Yesu ne kaɗ nga kaa nduɗɗa ra, zama nga ma Irikoy lordi hanna toonandi. Araɗ faham nda wo din? Yesu te iri se haɗ kaɗ adamiizey si hin ga te iri boɗ se. A na nga kuro mun bundo boɗ ga Tawreta hanna sanney kubandi, a bu ga iri taaley alhako sambu nga boɗ, iri nangey ra. A kande iri faaba g'iri hallasi Irikoy adiltaray ciito gaa. A mana hima Yesu ma bu zama a sinda zunubi ba a folloɗ. Amma nga ma du ga Irikoy sjiro kubandi kaɗ a soola za gay yaɗ. Nga bumbo boɗ se no Yesu suuban ga nga fundo no iri se. Waato kaɗ a na nga kuro mun ga iri zunubey hayo bana, waato gaano Irikoy na tunandi jirbi hinzanta hane. Wa hangan ga ma haɗ kaɗ no Tirey Hanney ci wo din boɗ. I ne: Sohoɗ binde ciiti ka zeeriyaɗ kulu si no koyne borey kaɗ yaɗ go Almasihu Yesu ra se. (. . .) haɗ kaɗ asariya si hin ka te, zama a gonda londibuunay Adamize daa laalo do, Irikoy na woodin te. A na nga bumbo Izo donton gaaham fo ra kaɗ ga hima zunubikooni wane. A kaa mo zama a ma ciya sargay zunubi sabbay se, ka zunubi kaɗ go Adam-ize daa laalo ra ciiti k'a zeeri.

Araŋ kaŋ go ga hangan iri se hunkuna fondo fo no araŋ gana? I fo boŋ no araŋ beeja go? Irkoy baaru hanna kaŋ a zumandi Faabako hanna do, wala araŋ bumbo te goyey boŋ? Wa si dirgan haŋ kaŋ no Irkoy sanno ne: Amma borey kulu kaŋ ga naanay asariya goyey gaa, laaliyaŋ kaŋ i boŋ, zama i hantum ka ne: «Laalante no boro kulu kaŋ si mo ye hay kulu kaŋ go hantumante asariya tira ra, ka n'i te mo.» Amma, Almasihu n'iri fansa asariya laaliyaŋo gaa, za kaŋ a ciya laalante iri sabbay se. Zama a go hantumante: «Laalante no boro kulu kaŋ i sarku bundu gaa.» Boro kulu kaŋ g'a cimandi ma si halaci, amma a ma du fundi hal abada.

Wa fonda goy da suuro kaŋ araŋ daŋ g'iri hangan. Nd'Irkoy n'iri cabe hino fongandi yaŋo, iri ga to iri annabey boŋ deeda bananta. Iri ga ye ga di mate kaŋ cine no Yesu Almasifu na annabey sanney kaŋ yaŋ i ci a boŋ toonandi ga faaba nda lakkal kanay fonda feeri adamiizey se. Irkoy m'araŋ laakaley feeri hay kaŋ boŋ iri caw hunkuna, araŋ ma du ga fongu nda Tira Hanney sanney kaŋ ne: Ciiti ka zeeriyaŋ kulu si no koyne borey kaŋ yaŋ go Almasihu Yesu ra se.

Caw Yaƴ 96

Fongandiyay 4

Yesu Almasifu: Hay Kulu Kubay!

Fofo borey kaƴ go ga hangan iri se hunkuna. Iri go ga fo yaƴ toonandi araƴ do Irkoy lakkal kanay koyo ma ra, nga kaƴ ga ba boro kulu ma faham, ga adiltaray fonda kaƴ a ka taray gana, hala boro kulu ma du lakkal kaƴay nga do. Iri go ga farhã gumo nda kaƴ iri ye ga ka hunkuna ga araƴ waati kulu sijiro toonandi araƴ do «Adiltaray Fonda.»

Hunkuna iri g'iri caw yaƴ fongandiyay taacanta sintin annabey tirey boƴ. Irkoy hino nd'a gaabo ra iri ga ba iri ma fongandiyayey ban hunkuna. Wo din se no hunkuna sijiro i ga ne a se «hay kulu kubay.»

Iri di kaƴ Irkoy na nga Tira Hanna fay i hinka. Sappe sintina nda sappe tajo. Irkoy Tira Hanna cale sintina ra gonda Tawreta da Zabura, da annabey tira cindey. Iri di sappe sintina ra kaƴ iri kaayo Adamu na zunubi te, ga nga bandey kulu candi ga daƴ Iblisi bande. Iri ma mo kaƴ Irkoy fahamandi adamiizey se kaƴ nga ga Faabako Hanno kaƴ gonda gaabi gumo samba, a ma kaa ga adamiizey kaƴ yaƴ daray faaba, zunubi gaa. Iri ye ga di kaƴ naƴ nga sijiro ma koy jine se, a na Ibrahim kaƴ zeenu ce ga ne a se: «Ay ga ni ciya dumi boobo baaba (...) ma ciya albarka hari (...) nduƴƴa borey kulu ga du albarka ni do.» Iri ye ga di koyne kaƴ Irkoy na Ibrahim ciya Israyla izeey kaayi. Laabo borey din se no Irkoy na annabey tirey no.

Jiiri 1500 kaƴ Irkoy go ga nga sanno kaƴ a daƴ annabi waranza lakkaley ra samba Israyla izey do. Za annabi Musa gaa, kala a ma to Yohanna gaa. Annabey din do no Irkoy na adamiizey adiltaray jaƴa cabe i se, a ci i se kaƴ Faabako Hanna ga kaa ga nga kuro dooru ga Adamu

bandey zunubey alhakey bana i nangey ra. Sanda mate kaŋ iri di nda sintinay sappa ra, alman no Irkoy ha zunubikooney gaa, i ma wi ga sarga, zama: «da kuri mana dooru, yaafa siino zunubi se.» Nda «zunubi alhakkon ga ti buuyaŋ.» Amma almaney wi ga sarga yaŋo kaŋ borey go ga te za zamana sintinay ra, si hin ga borey zunubey yaafa waati kulu se. Zama alman darza nda boro darza manti a fo. Sanda day sohoŋ, d'ay gonda fooray jinay moto, ay ga hin ga koy mota neera koy do ga ne ay m'a barmay ga ta Hilux taji? Manti cimi no. I fo se? Zama ay fooray jinayzo darza si to moto cimi cimi darza, ya din no a goono nda almaney din kaŋ yaŋ i ga wi ga sarga za doŋ. Almaney ra si hin ga zunubi kaa zama alman darza nda boro darza si saba. Mate kaŋ iri diya nda almaney sarga yaŋey din kulu kaŋ yaŋ borey te manti kala himandi hari hala alwaato ga to kaŋ Irkoy ga sargay cimi cimo te sanda Faabako cimi cimo kaŋ ga kande sappe tajo.

Alman sargayey wo ga zunubey daabu day no alwaati kayna. I si hin ga i ka pat pat! Waato gaa no Tira Hanna cale hinkanta kaŋ ga ti linjila, sappe tajo kaŋ Irkoy daŋ nga nda borey game ra, Faabako Hanna kaŋ fun beena ra kuro do. Linjila tira bangandi iri se kaŋ Faabako Hanna na himandey kulu kubandi waato kaŋ a na nga kuro dooru bundo boŋ hala iri ma hin ga du iri zunubey yaafa yaŋ.

I fo se no Faabako Hanna hima ga fun beena ra? Zama boro kulu no siino adamiizey ra kaŋ ga hin ga ciya sasabandiko zunubi kooney nda Irkoy game ra, zama i go zunubi tiŋa cire. Iri m'araŋ no silman: Sohoŋ wayboro kaŋ go ga sojare kaŋ hari go, a ga hin ga a fo dake a boŋ ga jare koyne? A si hin ga te, ya din no zunubikooni si hin ga te zunubikooni fo se Faabako.

Amma Almasifu Faabako Hanna kaŋ Irkoy samba, sinda zunubi kulu, zama Irkoy Biya bumbo no. Sanno nda Irkoy go care bande za sintina. A fun Irkoy Biya do, wo din se no Irkoy n'a ce Hina Kulu Koyo izo. Wandiyoy no n'a hay, a gahamo go day iri wano cine, amma

a mana du iri zunubi teeyan daa. Zunubi kulu no si a jasey boŋ. Wo din se no Irkoy hin ga iri talaato kulu zunubey dake a boŋ. A bu iri harta yaney se. Jirbi hinzanta mo a tun ga fun buukoy game ra ga kande iri se fundi hal abada. A hin buuyan nda saaray, a hin Saytaani nda zunubi!

Iri kulu, marganta no i hay zunubi gooro ra, boro kulu mo no si hin ga ka g'iri faaba neewo hala manti bora kan kaa ga fun beena ra no. Almasifu no fun beene. D'aran n'aran naana kulu dan a gaa, a g'aran candi ga kaa buuyan gooro ra. Zama nga ma gooro adamiizey faaba se no a kaa ga fun beene. Wo din banda no a ye beena ra, zama nga ma ciya sasabandiko borey kan yan cimandi nd'Irkoy se. Ya din no Tira Hanney ne: Irkoy folloŋ no goono, sasabandiko folloŋ no goono Irkoy da borey game ra, nga wo boro no, Almasifu Yesu. A na nga boŋ no danga fansayan hari. Alfaga beero wo dumi no iri hima nd'a: ihanno, baanikom, kan sinda ziibi, kan go fayante da zunubikooney, kan beera beeri ka bisa beena. Waato kan a na zunubey hanandiyano te mo, a goro beena ra, Beeray-Beeri-Koyo kambe nwaaro gaa.

Sanda mate kan cine iri diya nda linjila ra kan Almasifu kaa nduŋna boŋ, boro fooyan cimandi nda i bay boro kan no, i farha mo gumo zama i ga bay kan a te jiiri nda jiiri yan kan annabey na Yesu kaayanjo ci borey se, sohoŋ nga ne i go ga diya nda ngey moyzey. Wo din se iri ma mo Yesu taalibey ra a fooyan zuru ga koy ga ngey nya izey ce ga ne i se: «Iri di Almasifu» «Iri di bora kan boŋ annabey salan Musa Tawreta ra.

Amma kaari, borey baaya kulu kan yan goono Yesu zamana ra, kan mana bay boro kan no. Ya din no Tirey ci: Sanno da Irkoy go care banda, za sintina. Sanno ciya ga-ham koy mo, a goro iri game ra. Annura din goono ga kaari mo kuba ra, kuba mo mana hin a. A go nduŋna ra, nga mo no na nduŋna te, amma nduŋna man'a bay. A kaa nga waney do, amma a wane borey man'a ta.

Sanda mate kaɗ iri diya nda boro boobo no ciya seeda yaɗ dambara harey nda goyey kaɗ yaɗ a te. Yesu hin doori kulu dumi, hawo, follayey, nda buuyaɗ. Amma wo din kulu mana naɗ borey ma faham may no ga ti Yesu zama Saytaani no n'i biya darandi. Jama go ga lamba gaa, i go ga ham, amma i s'a bay haciika. Ngey wo do annabi day no, sanda annabi cindey kulu cine. I mana yadda hala Irkoy dabaro nda darza kulu go a se. Wo din banda iri di mate kaɗ cine alfaga beerey nda Yahudancey arkusey canse Yesu gaa ga wanga'a. Kala a to naɗ kaɗ i n'a kanji bundo gaa ga wi.

Amma za waati kulu wo din go Irkoy sijiro ra no, zama Almasifu buuyaɗo, za gay yaɗ no annabey n'a ci wo din se no ciino kaɗ ra i kaa g'a di. Yesu ne taalibo kaɗ ga ba nga ma tangam a maa gaa se: Araɗ ga tammahã ay si hin k'ay Baabo ɗwaaray no, a g'ay no mo sohõ tilliyo haɗ kaɗ ga bisa baa malayka sata way cindi hinka? Amma mate gaa no i ga Tawretu nda Zabura nda Annabey Tirey toonandi nd'a kaɗ yaɗ ne tilas kala yaadin ma te?»

Yesu ga bay haɗ kaɗ se no nga kaa nduɗɗa ra. A kaa no ga nga kuro dooru zunubikooney se sanda mate kaɗ cine annabey n'a ci za doɗ. Yesu kaa zama a ma ciya Ibrahim feejo himando nda almaney kulu kaɗ yaɗ i wi sargay se himando. Araɗ ga fongu nda Yesu sanni kokorantey kaɗ yaɗ a te bundo boɗ hala a ga nga fundo yeeti ga no Irkoy se? Oho Tira Hanney ne Yesu kaati nda jinda beeri ka ne: «Hay kulu kubay!» Waato gaa no a bu. Waato gaa kaɗ a bu Irkoy windo kosaray taafa kortu cale hinka, za beene kala ganda. Wo din se no Yesu kaati ga ne: «Hay kulu kubay!» I fo se no a ci ya din? Wala i fo se no Irkoy windo ra dabula tooru i hinka nango kaɗ alfaga beerey ga furo ga kay ga kuri say - say fu izo ra. I fo se no a tooru ga te i hinka? Irkoy na dabula din tooru ga fay i hinka Yesu mo ne «Hay kulu kubay.» Wo din te kaɗ ga naɗ borey ma faham ga bay kaɗ Yesu kuro, kaɗ a dooru din no, na Irkoy

sijiro toonandi. Sohoŋ kay Irkoy ga hin ga borey zunubey yaafa i se, adamiizey ga hin ga du baa Irkoy do hal abada.

Rabbi Yesu bumbo no na annabey sanney kubandi sanda wo kaŋ alman sargay din yaŋ ga hima ga te kulu, ga kande borey se faaba. Koyne sanda mate kaŋ cine iri diya nda jirbi hinzanta hane kaŋ a tun buuyaŋ ra mo ga cabe iri se kaŋ Irkoy yadda nda nga boŋ sarga kaŋ Yesu te. Sanda sargay timmante hano kaŋ ga wasa ga borey zunubi tuusu. Yesu Almasifu no ga ti sarga kaŋ Irkoy no nduŋŋa borey se, hala boro kulu kaŋ g'a cimandi ma si halaci amma a ma du fundi hal abada.

Hala iri ga koy ga fongandi yaŋo ban iri ga aya fooyaŋ caw kaŋ go linjila ra kaŋ yaŋ ga salaŋ sargay kokorante hanna boŋ. Yesu na nga boŋ salle sargay ga nga kuro mun bundo gaa g'iri zunubey hayo bana. Tira Hanney ne: Zama asariya kaŋ gonda hari hanney kaŋ ga kaa biya, amma manti cimi-cimi waney no, hal abada a sinda dabari ka borey kaŋ yaŋ ga maan toonandi, sargay dumi follonkey din do kaŋ i ga salle alwaati kulu, jiiri ka kaa jiiri. Zama nda asariya ga borey toonandi sargayey din do, manti i ga fay d'i salleyaŋ? Zama sududukoy, waati kaŋ i hanan sorro follon, i si ye ka fongu ngey zunubey taaley gaa. Amma sargay fey din ra i ga fongu zunubey jiiri ka kaa jiiri. Zama a si hin ka te yeeji nda hincin kuri ma zunubi kaa. Woodin sabbay se no, waato kaŋ Almasihu ga ba ka furo nduŋŋa ra a ne: «Ni si ba sargay da nooyaŋ, amma gaaham no ni soola ay se. Sargay summaare kaŋ i ga toŋ da zunubi se sargay, ni si maa i kaani. Gaa no ay ne: <Ay neeya, ay kaa. (I hantum ay boŋ tira kunkunante ra.) Ya Irikoy, ay kaa zama ay ma ni miila te.> » (. . .) A binde na sintina kaa zama a ma ihinkanta daŋ. Miila din boŋ no iri hanan Yesu Almasihu gaahamo salleyaŋo do, kaŋ a te sorro follon lok! hal abada se. Alfaga kulu ga kay zaari kulu ka saajaw goy te. I ga sargay dumi follonkey din filla waati kulu, kaŋ yaŋ si hin ka zunubi kaa hal abada. Amma

alfaga woone kaɗ ti Almasihu, waato kaɗ a na duumi sargay follaŋka salle zunubey se, kal a goro Irikoy kambe ɗwaaro gaa. Za alwaato din a goono ga batu hal Irikoy m'a ibarey te a ce taamey se furkange. Zama sargay folloŋ do no a na borey ciya toonanteyaŋ hal abada, ngey kaɗ yaŋ Biya Hanno goono ga hanandi. Biya Hanna mo goono ga seeda iri se, zama waato kaɗ a ne: «Woone ga ti alkawlo kaɗ ay ga sambu i se jirbey din banda, yaa no Rabbi ci: Ay g'ay lordey daŋ i biney ra, ay g'i hantum mo i laakaley ra.» Waato din gaa no a ne: «I zunubey d'i taaley mo, ay si ye ka fondu i gaa koyne baa kayna!» Sohō, naŋ kaɗ woodin yaŋ yaafa go, sargay kulu si cindi kaɗ i ga te zunubey se koyne.

Yaadin gaa, nya-izey, iri gonda naanay kaɗ ga naŋ iri ma furo Nangu Hanna ra Yesu kuro do, fondo tajo kaɗ gonda fundi kaɗ a feeri iri se boŋ. Fonda din boŋ no iri ga furo kosaray taafa kaɗ ga ti a gaahamo jine. Iri gonda mo alfaga bambata Irikoy windo boŋ. Yaadin gaa, kal iri ma maan nda bine cimikoy, da cimbeeri daahirante, da bine kaɗ nyun ka hanan ka fay da bine lasaabu laalo kulu, da gaahamyaŋ kaɗ i nyumay da hari hanno. Iri ma iri beeja seeda di da gaabi, zama Irikoy kaɗ na alkawlo sambu ya naanaykoy no. Iri ma laakal daŋ care gaa ka care tuti baakasinay da goy hanno gaa.

Zama nd'iri go ga zunubi te da ganda-gaabay, waati kaɗ iri ban ka du cimo bayra, sargay kulu si no koyne zunubi se, kala ciiti batuyaŋ humburkumay ra da danji konno mo kaɗ ga yanjekaarey ɗwa batuyaŋ. Boro kulu kaɗ na Musa asariya taamu, i g'a wi bakaraw si, seeda hinka wala ihinza sanni boŋ. Araŋ diyaŋ gaa, ciiti beeri laalo fo dumi no i ga hima ka dake boro kaɗ na Irikoy Izo taamu nga cey cire boŋ, kaɗ na alkawlo kuro kaɗ i n'a hanandi nd'a himandi yaamo, ka donda gomni Biya Hanna mo? Zama iri g'a bay, nga kaɗ ne: «Banayaŋ ya ay wane no. Ay no ga bana.» A ne mo: «Rabbi ga nga jama ciiti.» Humburkumay hari no

boro ma kaɗ Irikoy Fundikoono kambe ra. Mate no iri ga te ka yana, iri mo, d'iri na faaba beero wo cine muray? Ya din no Irkoy ne.

Sanney wo do Irkoy goono ga kaseti borey gaa, i ma si faaba beero wo kaɗ go Almasifu ra muray. Boro kulu kaɗ na faaba wo cine muray si ye ga du a fo koyne zunubi yaafa yaɗ se. Bakaraw kulu no si no a se kala day Irkoy m'a ciiti. Yesu Almasifu no ga ti Sargay Hanna kaɗ Irkoy bumbo no n'a dahirandi hala boro kulu kaɗ g'a cimandi ma si halaci amma a ma du fundi hal abada. Bundo kaɗ boɗ i na kanji, Yesu ne: «Hay kulu kubay!» Za day kaɗ Yesu wo Irkoy jinda no, yadin gaa, kaɗ Yesu ne «hay kulu kubay», Irkoy bumbo no ne «hay kulu kubay.» Jirbi hinza banda Irkoy n'a tunandi buukoy game ra ga cabe nduɗɗa talaato kulu se kaɗ nga ma kaani nda kaɗ Yesu na nga boɗ sarga ka borey zunubey jare.

Araɗ kaɗ goono ga hangan iri se hunkuna araɗ ga bay kaɗ Yesu no bana araɗ zunubey se? Araɗ yadda kaɗ Yesu no na faaba goyo te araɗ se? Irkoy sanno na ci taray kwaaray. Irkoy hinne no ga hin g'araɗ zunubey yaafa, a m'araɗ laasaabu adilante araɗ ma du alzanna d'araɗ goono ga cimandi da Yesu Almasifu kaɗ bu araɗ se g'araɗ zunubey garawo bana. Araɗ cimandi?

Wa fondagoy da suuro kaɗ araɗ daɗ g'iri hangan. Irkoy ma albarka daɗ araɗ gaa, araɗ ma du ga laasaabu yaɗ te Yesu sanney wo kaɗ a te buuyaɗ bundo boɗ: «Hay kulu kubay!»

Caw Yaƙ 97

Jahannama

Luka 16

Fofo borey kaƙ go ga hangan iri se hunkuna. Iri go ga fo yaƙ toonandi araƙ do Irkoy lakkal kanay koyo ma ra, nga kaƙ ga ba boro kulu ma faham, ga adiltaray fonda kaƙ a ka taray gana, hala boro kulu ma du lakkal kaƙay nga do. Iri go ga farhã gumo nda kaƙ iri ye ga ka hunkuna ga araƙ waati kulu sjiro toonandi araƙ do «Adiltaray Fonda.»

Tira Hanney ne: Borey kaƙ yaƙ ga humburu, da borey kaƙ yaƙ sinda cimbeeri, da ziiyantey . . . da tangarikomey kulu, i baa go danji nda sufar bango ra . . . [I] g'i catu taray kubay bi ra. Noodin no i ga hẽ ka hinjey kanji. . . danji kaƙ ga duumi ra, kaƙ i soola Iblisi nda nga malaykey se. Woodin yaƙ mo ga koy gurzugay kaƙ ga duumi boƙa ra, amma adilantey ga koy fundi hal abada ra. Ya cine no Irkoy sanno salaƙ nda iri se nangu laala wo boƙ kaƙ se i ga ne «Jahannama.»

Jahannama wo manti nangu no kaƙ boƙ faakaray ga kaanu. Boro si baa ni ma fongu a gaa, amma wo ɗin boƙ no iri ga faakaray hunkuna zama Irkoy sanno n'a ciine te hala nga ma du ga borey kabarandi, i ma du ga nga gora hanse. Caw yaƙ wo ne ra, nda wo kaƙ ga dake a gaa ra, iri ga tirey finta ga ɗi haƙ kaƙ no i ne jahannama nda alzanna boƙ nda mate kaƙ cine no iri ga te ga bay hala alzanna no iri ga koy day iri si koy jahannama. Iri ga bay borey baayaƙ kulu no go ga miila kaƙ boro si hin ga bay haƙ kaƙ ga te boro se alciyooma. Amma i ga wo ɗin ci, zama i si adiltaray fonda kaƙ Irkoy feeri bay. I si Irkoy alkawley bay kaƙ yaƙ ga boro no naanay da beeje. Irkoy sanno ne iri se kaƙ iri ga hin ga bay haciika kaƙ iri ga koy alzanna

no? Oho! Irkoy sanno ne: Ay go ga hayey din hantum araṅ se zama araṅ ma bay kaṅ araṅ gonda fundi hal abada, araṅ kaṅ goono ga cimandi Irikoy Izo maa gaa.

Araṅ kaṅ goono ga hangan ay se hunkuna, araṅ gonda fundi hal abada din kaṅ Irkoy sanno ci? Araṅ ga bay naṅ kaṅ no araṅ ga koy d'araṅ bu? Araṅ ga haciikandi kaṅ alzanna no araṅ ga koy wala jahannama? D'araṅ si bay, wo din yaṅ kulu gaa, iri hunkuna caw yaṅo ga te araṅ se gumo.

Sanda mate kaṅ cine iri diya nda linjila ra, waato kaṅ a go laabo boṅ, Yesu doona ga salaṅ jahannama nda alzanna boṅ borey se. Amma sanney kaṅ Yesu te jahannama boṅ ba nda wo kaṅ yaṅ a te alzanna boṅ zama se a si ba boro kulu ma koy a ra. Sohoṅ iri ma ye ga kaa linjila caw yaṅo gaa, ga ma mate kaṅ no Yesu ci borey se jahannama boṅ. Iri ma hangan boro hinka wo kaṅ bu deeda se i ma caw Luka tira ra suura 16.

Yesu ne jama marga se: Arzakante fo go no, kaṅ ga nzarfu-boogu da kwaay kwaaray dan, a goono ga nga waate ṅwa han kulu, a goono ga fooma mo. Bar karko fo go no mo, kaṅ maa Liyaziru, kaṅ i jisi arzakanta windo meyo gaa, toonante nda biyaṅ no. A goono ga bini i m'a ṅwaayandi nda zanjarmey kaṅ fun arzakanta din taablo boṅ ka kaṅ. Hala baa hansey ga kaa k'a biyey loogu. A go no mo kaṅ bar karkwa din bu, malaykey kond'a hala Ibrahim ganda ra. Arzakanta mo bu, i n'a sutura. Alaahara ra mo a na nga boṅ sambu ka guna, a go bone ra mo. Kal a di Ibrahim hala nangu mooro, nga nda Liyaziru a jarga.

Iri ma gaayi neewo kayna. Araṅ faham nda haṅ kaṅ no du arzakanta nda Liyaziru barkarka? Man no i koy nda barkarka kaṅ a bu? Sahadin nda i koy nda a biya alzanna ra, Irkoy do. Nango kaṅ Ibrahim go za gay yaṅ. Arzakanta binde manga no i koy nda? Sahadin i konda jahannama.

Bone nda masiba ra no din mo no a go hal ga kaa hunkuna.

I fo se no barkarka no furo alzanna day manti noorukoono? Sintina day manti zama se boro ya talka no, wo din no ga nanj boro ma koy alzanna, manti mo zama se bora ya arzakante no, nga no ga nanj a ma ciya nuuna ize. Talka furo alzanna zama se a haggoy nda Irkoy faaba fonda kanj boŋ annabey salaŋ. Arzakanta mo mana lakkal nda Irkoy sanno. Arzakanta din go day sanda sohoŋ. Zamana wo ra boro boobo cine. Taray haray kay i ga hima Irkoy ganako yaŋ, i ga bay kanj Irkoy ya a folloŋ no. Amma i go ga dira jahannama fonda boŋ. Zama i wanji nda faaba fonda kanj annabey kulu seeda Tirey Hanney ra. Ngey ma ngey waate ŋwa ga arzaka margu, bisa i se hay kulu nduŋŋa ra. I si ba ngey ma maa cimo kanj fun Irkoy do sanni. Wo din se i ga bu ngey zunubey ra sanda arzakanta cine.

Iri ma koy jina nda caw yaŋo ga di mate kanj cine no Irkoy yadda faakaaray ma furo arzakanta kanj go jahannama ra nda Ibrahim kanj go alzanna ra game ra. Irkoy ga ba iri ma dondon boro kanj go jahannama sanney do. Yesu koy nda deeda jina ka ne: Alaahara ra mo a na nga boŋ sambu ka guna, a go bone ra mo. Kal a di Ibrahim hala nangu mooro, nga nda Liyaziru a jarga. A na nga jinde sambu ka ne: <Baaba Ibrahim, m'ay suuji! Ma Liyaziru donton, a ma nga kambayze deena sufu hari ra k'ay deena yeenandi, zama ay goono ga maa bone danjo wo ra.> Amma Ibrahim ne: <Ay izo, ma fongu mate kanj ni du ni hari hanney ni fundo ra, Liyaziru mo du masiiba. Amma sohõ i goono ga bakar a se, day ni goono ga maa bone. Woodin banda mo, iri nd'araŋ game ra Irikoy na guusu bambata fo sinji, zama borey kanj yaŋ ga ba ngey ma tun ne ka daŋandi ka koy araŋ do, i ma si hin a. Koyne, zama ya-haray waney ma si daaru ka kaa iri do.> Kala bora din ne: <Ay ga ni ŋwaaray, baaba, m'a donton ay baabo kwaara, zama ay gonda nya ize gu. A ma seeda i se hal i ma si kaa ne bone nango ra.> Amma Ibrahim ne: <I gonda Musa nda Annabey Tirey. Nanj i ma maa i se.> Bora ne: <Abada, Baaba Ibrahim,

amma da bu-ka-tun fo koy i do, i ga tuubi.> Amma Ibrahim ne a se: <D'i mana maa Musa nda annabey se, i si hin ey, baa bu-ka-tun fo koy i do.> »

Ne no Liyaziru nda arzakanta deeda ban. Hacia nango wo kaɗ se i ga ne jahannama ga fottu gumo. Suuji mo si no din. Iri di mate kaɗ cine no arzakanta goono ga taabi nda, amma boro kulu no si hin g'a faaba nda ba kambe deene ize hari. Gurzugay fo no ga bisa wo din yadin mo no, arzakanta din go no din hal hunkuna! A go ga gayaɗdo zaaro batu. Nd'i n'a biya nda gahamo jindaw danji bango ra, no din no a ga goro hal abada, nga nda borey kulu kaɗ yaɗ wangu ga hangan annabey sanney se, sanda Almasifu baaru hanna nooya. Ya din no Tira Hanney ne: Boro kulu kaɗ i man'a maa gar hantumante fundi tira ra, i n'a koy jindaw danji bango ra. I gurzugay dullo mo ga ciciri ka ziji hal abada abadin. I sinda fulanzamay mo cin da zaari . . . Wa fongu fa! Boro kaɗ suuban ga Irkoy faaba fonda kambe banda ga furo jahannama hal abada abadin, a si ye ga fatta a ra mo koyne. Danjo mo si bu ba ce fo. Abada, abadin!

Iri ga bay kaɗ boro fooyaɗ ga ne nd'i na nuunayzey gurzugandi danjo ra alwaati kayna, i g'i kaa g'i daɗ alzanna. Sanno din si saba nda wo kaɗ Irkoy ci nga sanno ra kaɗ a ne: I waadu borey se i ma bu sorro folloɗ, woodin banda mo kala ciiti. Boro kaɗ bu ga furo jahannama ga goro a ra dumi, ya din no boro kaɗ furo alzanna mo ga goro a ra hal abada. Nangu kulu si no kaɗ annabey hantum ga ne i ma ɗwaaray buukoy se. Buukoy se ɗwaaray yaɗay kaɗ i ga te manti kala borey alaada no, a mana fun Irkoy do ɗwaarayey din si taabo zabu bora se jahannama ra. A si hin ga bora faaba mo kanyaɗdo zaaro hane. Borey kaɗ yaɗ go alzanna ra sinda borey nwaarey yaɗey muradu. Zama i go Irkoy ganda ra ga goro lakkal gaa.

Iri hangankoy, wa si yadda boro kulu m'araɗ darandi nda hiila sanni yaɗ, borey kaɗ yaɗ ga ne Irkoy ga boori gumo, a si nga tamey taka nga m'i toɗ se. A ga bakar iri se g'iri daɗ nga

alzanna ra, amma borey kaɗ yaɗ goono ga wo din miila sinda laasabu. I ga wo din ci zama i ga ba ngey ma ngey boɗ lakkalay kanandi, zama i wanji faaba fonda kaɗ Irkoy gorandi. D'i mana ye ga kaa ga adiltaray fonda kaɗ Irkoy gana mo, han fo i kulu no ga koy danjo ra. Waato din gaa ya i ga te day bay.

Araɗ maa haɗ kaɗ no arzakanta ha Ibrahim gaa? A ne: «ma boro fo donton nga baaba windo ra ga ci nga kayne guwa se kaɗ yaɗ ga funa, i ma si kaa bone nango wo ra.» Mate no Ibrahim tu nda a se? A ne «i gonda musa nda annabey tirey i ma hangan i se.» Arzakanta mo ye ga ne: «abada ay baaba nd'i di bukatun ka koy ngey do i ga waasu ga cimandi.» Ibrahim ne «nd'i mana hangan Musa nda annabey se ba buko tun ka koy i do i si Irkoy cimandi.»

Araɗ kaɗ goono ga hangan iri se, araɗ ga annabey baaru hanna bay kaɗ ga naɗ boro ma du faaba? Nga no ga ti Baaro kaɗ iri go ga caw za gay yaɗ iri sjiro kaɗ se i ga ne adiltaray fonda ra. Dunguriyandi yaɗ ra iri ga hin ga ne kaɗ annabey baaru hanna ga ti Faabako Hanna kaɗ Irkoy donton, a ma kaa ga bu bundo boɗ ga iri zunubey hayo bana ga tun jirbi hinzanta hane. Nga ga no, d'araɗ n'a cimandi araɗ ma si furo jahannama ra, wo din no ga ti Baaru Hanna kaɗ ga ti boro faaba Irkoy ciito gaa.

Sanda mate kaɗ iri diya nda za iri caw yaɗ sintinay ra, Irkoy mana nuuna taka borey se amma sataani nda nga malayka laaley se. Amma iri kaayo Adamu zunubo sabbay se, i n'iri kulu hay taali ra, saytaani koytara ra, jahannama fonda boɗ. Zama zunubi alhako ga ti buuyaɗ, ga furo danji bango ra. Ya din gaa zunubi teeyaɗ daa din kaɗ go iri ra ga koy nda iri buuyaɗ ga toɗ yaɗ ra, hala manti Irkoy no na iri faaba. Iri boɗ se iri sinda hina kulu kaɗ g'iri boɗ faaba. Iri si yana mo danjo se. Amma iri ga Irkoy saabu gumo nga wane sjiro se kaɗ ra a ga hin ga iri zunubey yaafa iri se! Wo fo no sjiro din? Almasifu hanna buuyaɗo no. Bundo boɗ Irkoy n'iri zunubey alhako dake Yesu boɗ gabaday. Wo din no adamiize lakkal si hin ga faham

nda, a kaa ga gar mo, ya din no Tira Hanney ci kaɗ i ne: Almasihu bu zunubey sabbay se sorro follonɗ.

Nga kaɗ ga ti adilitaraykoy, a n'a te no borey kaɗ sinda adilitaray se zama a ma konda iri Irikoy do.

Iri di mate kaɗ cine no borey na Yesu taabandi nda i n'a karji bantobey dake a boɗo boɗ. I soobay g'a hahaara i n'a kar moyduma gaa, i tufa a gaa, i n'a kanji bundo gaa. Irikoy na mo daaru ga guna borey soobay ga nga wane hanna gurzugandi hala iri ma di iri zunubey hayo. Hayey kulu kaɗ i te Yesu se, iri se no i hima g'a te, amma Irikoy nga baakasinay bambata kaɗ a gonda iri se do, na iri zunubey gurzuga dake nga wane ize hanna boɗ, a na dan boro laaley kambey ra.

Amma arañ hima ga faham kaɗ gurzuga kaɗ Yesu haɗ bundo boɗ manti wo din hinne no adamayzey te a se bo. Tira Hanney ga cabe iri se kaɗ waato kaɗ Yesu go bundo boɗ ga taabi, Irikoy na taabi fooyañ tonton a se kaɗ adamiize lakkal si hin ga faham nda. Irikoy na iri zunubey gurzuga kulu sambu ga dake Faabako Hanna boɗ sooro follonɗ gabadaya.

Sanda jahannama nooya hala a ma iri kom ga kaa jahannama ra kaɗ manti nda nga adiltara siirandi yaɗ sanda mate kaɗ cine iri diya nda zunubi alhako ga ti kubay laala ra furo yaɗ jahannama ra, naɗ kaɗ Irikoy ga koy nda borey kaɗ wangu ga cimandi nda linjiila. Amma Irikoy kaɗ si ba boro kulu ma halaci, na banda bare nga Ize Hanna gaa, a ma jahannama gurzuga haɗ iri nangey ra, ga du g'iri faaba jahannama gaa. Annabi Ayuba wo ci za donɗ taabo kaɗ cine

Almasifu ga haɗ, Irikoy kambe ra, a hantum ga ne: Irikoy n'ay daɗ boro yaamo yaɗ kambe ra, A n'ay jindaw laalakoyey kambe ra. A futa ra a n'ay tooru-tooru, ka wangu ay fundo. A na nga hinjey kaama ay se, Ay yanjekaaro goono g'ay gullu nda nga moy.

Zunubi alhako ga ti boro ma bu ga Irkoy futa jare ga koy jahannama ra nañ kañ Irkoy ga borey kulu kañ yañ wangu ga yadda linjila gaa ga furo. Amma Yesu na Irkoy futa jare iri se hala iri ma hin ga du Irkoy suujo nd'a gomno sanda mate kañ cine iri n'a caw nda waato kañ Yesu go bundo boñ. Kubay te laabo boñ sanda mate kañ cine a goono nda jahanama ra za midi kala aluula guuru hinza. Iri ma mo Yesu ce da jinde beeri ga ne: «Ay Irkoyo, ay Irkoyo, i fo se no ni n'ay furu?»

I fo se no Irkoy na nga wane Almasifu furu waato kañ cine a go bundo boñ? Haya kañ se no neeya: iri zunubey sabbay se no. Alwaati laaley din ra, Irkoy na iri zunubey kulu margu margu a n'i dake Almasifu boñ. Iri wane jahanama no a te iri nangey ra din. Cimi guuso no, wo din kañ iri lakkaley si hin ga faham nda, hayey kulu kañ go a ra. Amma wo ne wo kay tabbat no d'arañ cimandi nd'a arañ biney ra kulu arañ ga du faaba. Arañ si koy mo jahanama ra, zama arañ na Faabako Hanna sarga cimandi kañ Irkoy te borey se sanda feejo kañ na Ibrahim izo faaba buuyaño gaa, ya din cine no Almasifu buuyaño n'iri faaba jahanama ga.

Za day kañ Irkoy na iri jahannama ra koy yaño dake Yesu boñ, to i fo no cindi? Haayañ folloñ no cindi: arañ ma Almasifu sarga ta. Arañ yadda kañ Almasifu Yesu na zunubey alhako bana?

Wala mo arañ ga koy jahannama ga bana arañ boñ se zamaney nda zamaney? Arañ no ga hima ga suuban. I fo no arañ suuban? Alzanna? Wala jahannama?

Wa fonda goy nda suuro kañ arañ dañ g'iri hangan. Iri go g'arañ ñwaaray iri ma care kubay hino cawyaño ra nañ kañ iri ga faakaray fo te kañ ga fay nda hunkuna wano. Nda Irkoy yadda iri si salañ kala nangu hanno fo boñ kañ se i ga ne alzanna.

Irkoy ma albarka daɗ araɗ gaa iri g'araɗ goro baani nda Yesu Almasifu sanney wo: Wa furo me kankamanta ra. Zama meyo kaɗ ga koy halaciyaɗ do din, itafo no, a fonda ganayaɗ mo ga dogon no, borey kaɗ yaɗ ga furo a ra mo ga baa. Zama fonda kaɗ ga koy fundi do din, a meyo ga kankam no, fonda mo ga mari, a duukoy mo si baa.

Caw Yaƙ 98

Alzanna

Bangandiyar Tira 21, 22

Fofo borey kaƙ go ga hangan iri se hunkuna. Iri go ga fo yaƙ toonandi arar do Irkoy lakkal kanay koyo ma ra, nga kaƙ ga ba boro kulu ma faham, ga adiltaray fonda kaƙ a ka taray gana, hala boro kulu ma du lakkal kaƙay nga do. Iri go ga farhã gumo nda kaƙ iri ye ga ka hunkuna ga arar waati kulu sijiro toonandi arar do «Adiltaray Fonda.»

Iri wane kokoro banda sijiro ra, iri salar annabey tirey boƙ. Iri kande gurzugay kaƙ sinda me: sanda jahanama. Jahanama nangu fotto no kaƙ Irkoy soola saytaani nda nga malaykay se. Nango din ra no borey kulu kaƙ yaƙ na Irkoy adiltaray fonda kambe banda ga furo hal abada abadin. Ya din no Tira Hanney ne: Boro kulu kaƙ i man'a maa gar hantumante fundi tira ra, i n'a koy jindaw danji bango ra. I gurzugay dullo mo ga ciciri ka ziji hal abada abadin. I sinda fulanzamay mo cin da zaari . . .

Jahanama day no ga ti nangey kulu ra i laalo. Hunkuna mo iri ga di nangu hanno fo kaƙ adamiize lakkal ga beeje a se zama iri ga caw ga ma har kaƙ no i ci alzanna boƙ, nangu darzanta wo kaƙ Irkoy soola nga waney se. Sikka kulu si, borey gonda laasabu boobo alzanna boƙ da mate kaƙ cine boro ga te ga furo a ra. Sanda wayna funay diinay ra, i ga ne kaƙ alzanna dumi boobo no gaano i kaaniyey mo go care jine.

Boro kulu ga koy wo kaƙ i goy hanney gaabo na i no ra. Boro fo yaƙ mo miila kaƙ, kala nda i na boro dar jahannama jina waato gaa i m'a kaa ga dar alzanna. Boro fooyar mo ga miila

kañ alzanna wo nangu no kañ Irkoy soola borey kañ yañ na ngey diina gana a boori ndujña ra se.

Nangu kañ bafunay kaano go kañ borey ga ñwa i ga hañ i ga kani nda wayboro hanno yañ. Arañ di borey gonda miila boobo yañ alzanna boñ. Amma wo kañ g'iri guna ga ti hañ kañ no Irkoy sanno ci alzanna boñ, manti wo kañ borey go ga miila.

Alzanna maayey ga ba gumo annabey tirey ra. Silman: i ga ne a se beene, Irkoy koytara, Irkoy do, Irkoy fuwo, Koy Hanna nango ra, nangoray hanananta, kwaara hananta, Irkoy fundikoono kwaara, Urusalima Tajo, Almasifu kwaara, nda goray nangu kañ ga duumi borey kañ yañ mayey go fundi tira ra se. Linjila ra iri ga di mate kañ cine no Yesu Almasifu na nango din ce nda. A ne: «Ay baaba kwaara» Zama nodin no a go za i mana hay taka ndujña boñ.

Sohon iri ga hin ga ne kañ alzanna day ga ti nango kañ Irkoy go. Sanda mate kañ iri diya nda Irkoy go nangu kulu, amma nangu hanante fo goono kañ ga boori hala manti moso, kañ gonda darza hala handarayzey se beene kañ ra Irkoy da nga darza kulu go. No din no Hina Kulu Koyo izo go: Yesu. A go ga goro nga karga boñ, Koy Beero kambe ñwaaro gaa. A go ga batu hala nga ma ye ga kaa ga ndujña ciiti g'a barmay. Alzanna nangu no kañ malayka zambar zambar yañ go ga Irkoy windi, ngey kañ ga ti a jama, nda jama kulu kañ Irkoy day nda Yesu Almasifu Irkoy feejizo kuro. Linjila bananta ra tira kañ se i ga ne Bangandiyañ Tira suura hinka kañ g'a ban ra, Irkoy na Yohanna cabe bangandiyañ fo. A n'a cabe kwaara hananta alzanna ra. Kwaara kañ Irkoy cina borey kañ yañ maayey go hantumante fundi tira ra. Wa hangan ga maa hañ kañ no Tira Hanney ci alzanna kwaara din boñ: A n'ay sambu biya ra ka kond'ay tondi bambata kuuku fo boñ kañ ga ku gumo. A n'ay cabe birni hananta . . . A gonda Irkoy darza, a kaaro mo ga hima tondi darzante, sanda yaspidi, a ga hanan mo

tisiyu danga kristal cine. Cinari bambata kaɗ ga ku g'a windi. A gonda me way cindi hinka.

Me kulu gonda nga malayka . . .

Birno mo kambu-taaci-koy no, kaɗ ikulu ga saba, a salleyaɗo ga saba nd'a hayyaɗ . . .

A na birno cinaro dabey taalam da tondi darzante dumi kulu . . .

Birni me way cindi hinka mo kulu way cindi hinka no, meyey ra afo kulu folloɗ no. Birno fondo beero mo wura hanno no, danga diji kaɗ ga hanan tisiyu. Koyne, ay mana di fuwo kaɗ ra i ga sududu Irikoy se birno din ra, zama Rabbi Irikoy, Hina-Kulu-Koyo, da Feej'izo, ngey no ga ti a sududuyaɗo do. Birno mo si laami wayno wala handu, hal i ma kaari a ra, zama Irikoy darza g'a kaarandi, Feej'izo mo a fitilla no. Nduɗɗa dumey mo ga soobay ka bar-bare a kaaro ra . . . I si kwaara meyey mo daabu zaari hal abada (zama cin si no noodin).

Hari ziibo kaɗ si hanan kulu mo si furo hal abada, wala boro kaɗ ga fanta hari goy te, wala boro kaɗ ga tangari. Kala day borey kaɗ yaɗ i hantum Feej'izo fundi tira ra hinne no ga furo.

A na isa kaɗ gonda fundi haro cabe ay se kaɗ ga nyalaw sanda kristal cine. A goono ga fun Irikoy da Feej'izo karga ra. A goono ga dandi birno fondo beero bindo ra. Isa kambu hinka gaa, fundi tuuri go no kaɗ ga ize dumi way cindi hinka hay. Handu kulu a ga nga izey hay.

Tuuro kobtey mo ga te nduɗɗa dumey baano se. Laaliyaɗ kulu si no koyne. (...) I si ye ka te seew mo koyne noodin, wala hēni wala doori (...) Irikoy nda Feej'izo karga ga goro a ra, a tamey mo ga may a se. I ga di a moyduma, a maa mo ga bara i sukutey gaa. Cin si te noodin

koyne, i sinda fitilla kaari wala wayno kaari mo laami, zama Rabbi Irikoy g'i no kaari. I ga may mo ka koy hal abada abadin. Amin.

Mate kañ cine Irkoy na birni hananta cabe nda Yohanna se kañ ra borey kañ n'a faaba fonda gana ga koy. Alwaato kañ ga cindi iri se ra hunkuna iri ga gunne ga di hañ kañ no Irkoy ci faaba fonda boñ. Mate cine no iri ga hin ga bay kañ alzanna no iri ga koy manti jahannama?

Arañ ga fongu nda hañ kañ no Yesu Almasifu ci nga taalibey se hañ kañ ga ti nga baaba windo ra, da fonda kañ ga koy a ra? A ne i se: «Arañ biney ma si sara. Wa Irikoy cimandi, w'ay cimandi mo. Ay Baaba windo ra goray nangu boobo go no. Da manti yaadin no, doñ ay ga ci arañ se, zama ay goono ga koy ka nangu soola arañ se. D'ay koy ka nango soola arañ se mo, ay ga ye ka kaa k'arañ ta ay do, hala nango kañ ay go, arañ mo ma bara noodin. Nango kañ ay goono ga koy mo, arañ ga fonda bay.» Yesu ne a se: «Ay ga ti fonda nda cimo da fundi. Boro kulu si du ka to Baabo do kal ay do.»

Hañ kañ Yesu Almasifu ne: Nga no ga ti faaba fonda. Boro kulu kañ mana kaa Koy Beero Izo do sanda Faabako Hanna kañ Irkoy samba nduñña ra do, si furo Irkoy koytara ra ba ce fo. Ya din no Tira Hanney ne, kañ i ne: A cine fo mo si no kañ do faaba go, zama maa fo si no koyne beeno wo cire kañ Irikoy no borey se kañ do tilas iri ma du faaba.»

Zama Irikoy folloñ no go no, sasabandiko folloñ mo no go borey da Irikoy game ra, nga wo boro no, Almasihu Yesu. A na nga boñ no mo zama nga ma ciya fansayan hari boro kulu se. Woodin no ga ti seeda kañ te seeda din alwaato bumbo ra.

Ya din no Tira Hanney ci. Almasifu Yesu sasabandikwa kaa ga fun Irkoy do, nga no ga ti fonda kaɗ ga koy alzanna. Zama a ma kande borey Irkoy do, a na nga bafuna te ndupɗa wo boɗ, bafunay kaɗ ra ziibi kulu siino, a na nga kuro dooru sargay, a tun mo buukoy game ra jirbi hinzanta hane. Boro kulu si du ga to Irkoy do da manti a do no. Araɗ yadda nda? Araɗ di mate kaɗ cine no Yesu Almasifu bumbo no ga ti fonda kaɗ ga koy nda zunubikooney Irkoy do?

Hambara iri ga hin g'araɗ fahamandi ya cine:

Han fo alboro fo goono kaɗ go kwaye kwaara fo ra saaji fimbi ra. I dumo borey si bankaarey daɗ. Zu fo day no i ga daɗ ngey cantey gaa. Bora din gonda batama kayna fo kaɗ a go ga far, amma haɗ fo boro fo kaɗ gaabu nda kaa ga kom nga batama din. Sohoɗ kay a sinda fari kulu kaɗ a ga far. a mana du boro kulu kaɗ ga kay ga di a se, zama a sinda nooru kaɗ ga bora bana.

Han fo a ne nga ma kaa ga koy ngey laabo gallu dunka ra ga di laabukoyo, ga nga sandayo ci a se. Zama a bay ga ma kaɗ i ne i laabukoyo boro adilante no, kaɗ ga bakar talkey se. A tun, a di ga dira, ga dira, ga dira, kala kwaara beero do. Nango kaɗ labukoyo go, fu bambata hanno fo ra. Kaɗ a kaa ga to windo meyo gaa a ne nga ma furo. A ga ziibi, a go koonu. Sooja ne a se: «He! I fo no ni ga ba ga te?» A ne: «Laabukoyo no ay ga ba ay ma di!» Sooja ne ha! Ni ga miila kaɗ boro kulu kaɗ kaa no ga furo ne? Koyne ni ma ni boɗ guna, wala ni si bay kaɗ boro si hin ga kaa ne da ziibi da gaa-koonu. Soobay ga koy, ay ma si ni daabu.

Kala alboro zeena ye ga ye nga ce banda ra. Amma a mana naɗ bo, a koy ga nga barkar yaɗ te koyne cini nda zaari kala a du nooru kaɗ ga ba. Waato ga a koy habu ga day bankaray hanno yaɗ, a nyumay hal a hanan day a ye laabukoyo kwaara. Kaɗ a kaa ga to windo meyo

gaa sooja ne a se: «Ni daɗ bankaaray amma ni si hin ga koy laabukoyo do da ni bankaarey wo. Koyne ba ni du tira kaɗ ga ni no fondo ga furo laabukoyo windo ra, ni sinda fondo kulu kaɗ ga furo neewo, soobay!»

Sanney wo do sohoɗ kay albora ga – ya a ne «Sohoɗ i fo no ay ga te? Kokaro wo kulu kaɗ ay te ay mana hin ga di laabukoyo. » Sohoɗ kay a ne a ban day nooya, a koy ga goro fonda me gaa, gaa hamo kulu dusu. Amma laabukoyo go ga di hay kulu kaɗ go ga te, nga nda nga izo kaɗ go a jare gaa. A ne nga izo se: «Koy ga di haɗ kaɗ no albora din ga baa,» Kaɗ izo kaa ga to albora do, a goro a jare gaa, a na ha ga ne: «Albora, i fo no ay ga hin ga te ni se? I fo se no ni kaa neewo? I fo se no bina kulu sara?» Albora ne a se «Laabukoyo no ay ga ba ay ma di amma a si hin ga te, ay te hay kulu kaɗ go ay hina ra, amma yaamo.»

Aruwaso ne a se: «Ay no ga ti laabukoyo izo, ay baaba no nay donton ay ma ni gaakasinay. A na albora zeena dum kala laabukoyo windo ra. Kaɗ i kaa ga to windo meeyo gaa, sooja din kaɗ ganji a ma furo n'i fo nda beerey cimi cimi. Kaɗ i furo windo ra laabukoyo izo na nga kwaayi beeri hanno fo daɗ a gaa. Care bande i furo laabukoyo kone. Ya din no albora din du ga di laabukoyo, a du mo gakasina mate kaɗ cine a ga bara nda, zama bonkoono izo na kambe daɗ a se.

Ya din no a goono nda borey kaɗ yaɗ go ba ngey ma furo alzanna ra nda Irkoy goono yaɗo ra. Araɗ si hin ga furo yacin day araɗ bumbo kookaro si hin ga koy nda araɗ bonkooney bonkoono do, sanda mate kaɗ cine iri diya nda deeda ra. Iri kulu ga hima day sanda albora din kaɗ ga ziibi a go koonu, kaɗ ceeci nga ma di laabukoyo. Tira Hanney ne: Zama iri kulu ciya sanda haɗ kaɗ si hanan, Iri adilitaray goyey kulu mo ga hima sanda wayboro nyunandi zaara-zaara

Alzanna nangu no kaɗ ga hanan gumo. Hari ziibo kaɗ si hanan kulu mo si furo hal abada, wala boro kaɗ ga fanta hari goy te, wala boro kaɗ ga tangari . . . Boro kulu no si hin g'araɗ daɗ nango din ra, da manti bora kaɗ fun noodin no. Bora din mo no ga ti Yesu Almasifu. Koy Beero Izo, kaɗ fun alzanna ra, a bu sanda sargay kaɗ ga zunubi kaa, a tun ga fun buukoy ra, ga ye alzanna ra.

Ya din ga may no gonda fondo ga furo alzanna ra? Borey kaɗ yaɗ cimbeero n'i hanandi Yesu Almasifu kuro kaɗ a dooru do. Ya din no Tira Hanney ne: Zama boro kulu na zunubi te, i gaze mo Irikoy darza gaa. Nga gomno do no Irikoy n'i ciya adilante nga jine, nooyaɗ boɗ, fansa do kaɗ go Almasihu Yesu ra. Nga no Irikoy bangandi sasabandiyaɗ sargay a kuro do borey se kaɗ g'a cimandi. Irikoy na woodin te ka nga adilitara bangandi zama a man'i ciiti nda ngey doɗ zunubey nga jalla ra.

D'iri goono ga borey seeda ta, Irikoy seeda ga bis'a gaabi gumo. Woone ga ti Irikoy seeda kaɗ a no nga Izo boɗ. Boro kaɗ goono ga Irikoy Izo cimandi gonda seeda nga ra. Boro kaɗ si Irikoy cimandi n'a tangarandi no, zama a mana seeda cimandi kaɗ Irikoy no nga Izo boɗ. Seeda mo neeya: Irikoy n'iri no fundi hal abada, fundo wo mo go a Izo ra. Boro kaɗ gonda Izo gonda fundo. Boro kaɗ sinda Irikoy Izo mo sinda fundo. Ay go ga hayey din hantum araɗ se zama araɗ ma bay kaɗ araɗ gonda fundi hal abada, araɗ kaɗ goono ga cimandi Irikoy Izo maa gaa.

Araɗ kaɗ goono ga hangan iri se, araɗ gonda fundi hal abada? Araɗ go ga haciikandi kaɗ araɗ ga koy alzanna ra Irikoy do? Araɗ maayo go hantumante feejizo fundi tira ra? Araɗ na

Irkoy gomni nooyaŋo ta, kaŋ Faabako Hanna kaŋ kaa ga fun Irkoy do kande? Wa fongu gumo nda hayey kaŋ yaŋ iri caw hunkuna zama Irkoy ga ba nga ma araŋ lakkaley feeri.

Iri g'araŋ fonda goy da suuro kaŋ araŋ daŋ g'iri hangan. Irkoy ma albarka daŋ araŋ gaa. Araŋ ma Tira Hanna sanney wo laasabu: «Hayey kaŋ mo mana di, kaŋ hanga mana maa, kaŋ mana furo boro bine ra mo, hayey din no Irikoy soola borey kaŋ ga ba r'a se.»

Caw Yaƙ 99

I Fo No Araƙ Ga Miila Yesu Boƙ?

Fofo borey kaƙ go ga hangan iri se hunkuna. Iri go ga fo yaƙ toonandi araƙ do Irkoy lakkal kanay koyo ma ra, nga kaƙ ga ba boro kulu ma faham, ga adiltaray fonda kaƙ a ka taray gana, hala boro kulu ma du lakkal kaƙay nga do. Iri go ga farhã gumo nda kaƙ iri ye ga ka hunkuna ga araƙ waati kulu sijiro toonandi araƙ do «Adiltaray Fonda.»

A te alwaati kuuku fo sohoƙ kaƙ iri go ga annabey tirey kaƙ yaƙ salaƙ Irkoy adiltaray fonda kaƙ ga naƙ zunubikooney ma ciya adilante yaƙ Irkoy jine. Iri di mate kaƙ cine no Yesu Almasifu da annabey sanney kubay. Sanda isa yaƙ kaƙ go ga furo teeko ra. Hunkuna nda iri wane hino caw yaƙo iri ga ba iri ma guna care banda bora kaƙ boƙ annabey salaƙ darza. Wo din se no iri hunkuna caw yaƙo, iri ga ne a se: I fo no araƙ go ga miila Yesu boƙ?

Linjila ra iri ma Yesu na boro fo yaƙ haa ga ne: «Ifo no araƙ ga tammahã Almasihu boƙ? May se n'a ga te ize?» Nda cimi haayaƙo gonda maana gumo, zama iri kulu hima ga du a gaa. Iri wane kokoro si te kala alahara, wo din se no iri hima ga tu hayaƙo din gaa. Ne ga koy jine Almasifu ga kaa. D'a kaa mo a ga haayaƙo din te iri a fo fo kulu se, sanda mate kaƙ cine a n'a te nda nga zamana borey se. Ni binde, i fo no ni go ga miila?

Iri caw yaƙey maana ga ti iri ma cabe araƙ se boro kaƙ no ga ti Almasifu. Iri si ba boro kulu ma goro boƙ hawey ra sanno din boƙ. Iri go g'araƙ zuga araƙ ma si Almasifu sambu danga annabey kulu cine. Ha a, nga hinne no a sinda wadde laabo boƙ, wala alahara. I fo no araƙ go ga miila wo din boƙ? May ga ti Yesu araƙ diyaƙ gaa? Haayaƙ way goono kaƙ iri ga ba iri m'araƙ haa Yesu Almasifu boƙ:

1) Sintina day i fo arañ ga miila Almasifu hay yaño boñ?

Ba ce fo i mana boro hay sanda a wano dumi. Nga no ga ti Yesu, Mariyama izo. Arañ ga bay kañ Yohanna, i s'a ce kala Zakariya izo, Sulaymanu mo Dawda izo, Ismayel mo Ibrahim; boro kulu nga baabo maayo no a ga sambu, amma i fo se Yesu Almasifu wo nyaño maayo no i tonton a maciya a gaa? Zama a sinda baaba nduñña boñ se. Wandiyu no n'a hay. Irkoy Biya Hanna do no a hay yaño te, kañ boro kulu kambe si a ra. Jiiri zangu iyye hala i ga Yesu hay, annabi Isaya hantum ga ci mate kañ a hay yaño ga te nda. A ne: «Wandiya ga te gunde. A ga ize aru hay k'a maa dañ Immanuwel, sanda Irkoy go iri game ra. »

Laabo gaa no Irkoy kaa g'iri kaayo Adamu taka, iri kulu mo Adamu banda yañ no, sanda annabey kulu. Laabo ga no iri fun. Amma Rabbi Yesu wo, beena ra no a fun. Iri kulu go sanda laabu bulungu cine iri zunubey se, amma Rabbi Yesu wo go day sanda beene haro cine. Zama a ga hanan sanda mate kañ cine Irkoy ga hanan a ga boori. Iri caw linjila ra kañ i ne: Almasihu Yesu kaa nduñña ra zama nga ma zunubikooney faaba.

Hala Yesu ga kaa nduñña ra, Irkoy do no a go jina, zama nga no ga ti Irkoy Sanno. Nga no suuban nga boñ se nga ma kaa boro ga-ham ra ga du g'iri faaba iri zunubey gaa. beena ra no a fun. Borey no go ga deede ga ne han fo boro hinka kañ day ra. A fa ne cala se: «Ay faaba g'ay ka neewo. Te han kañ nañ ay ma fatta haro wo ra.» Amma cala tu ga ne a se: «Ni sinda lakkal, mate no ay ga te ka ni faaba hari banda kañ iri boro hinka kulu no go dayo ra.» I boro hinka kulu go guuso ra, ba a fo si hin ga nga cala faaba, a ma fatta taray. Kala i ma jinde fo kañ fun beene kañ ne i se wa di korfa wo kañ i go ga zumandi dayo ra. Kala boro kañ mana kañ dayo ra, nga hinne no ga hin g'i faaba. A kande i se faaba ga fun beene.

Ba annabey kulu ihanna si hin ga iri ka zunubi guuso ra, zama nga bumbo na zunubi te. Amma Yesu mana adamiizey daa laala tubu nga wo. Beene no a fun, wandiyo kaɗ mana bay ga di alboro no n'a hay. Iri di kaɗ Irkoy na nga malaykay donton. I ma ci borey se, wo din banda a na handarayze bambata fo daɗ beena ra, a ma Almasifu hay yaɗo ci borey se. Hayey wo kulu no ga mamacandi boro kulu no i mana hay sanda Yesu cine. Nga hinne no a hayaɗo do haray. A sinda wadde. Amma manti a hay yaɗo do haray hinne no Yesu bisa borey bo. A alhalo do haray mo a sinda wadde. Wo din se no haayaɗ hinkanta kaɗ iri gonda araɗ se ga ti:

2) I fo no araɗ go ga miila a alhaalo boɗ?

Taali kulu si a gaa. A mana bay ga zunubi te. A mana bay ga alhahi boro kulu gaa, zama boro kulu se no a mana bay ga taali te. Boro kulu kaɗ ga humburu Irkoy ma tuubi ga yaafa ceeci. Annabey kulu no na wo din te ce fo ngey baafunay ra. Amma araɗ ma gune Irkoy Tira Hanna ra za beene kala ganda, araɗ si di a ya kaɗ go ne Yesu na yaafa ceeci nga zunubey se. A mana bay ga te yaafa ceeci yaɗ muradu, zama a mana bay ga zunubi te. Ya din no ba a ibarey na wo din seeda ga ne ngey mana di a gaa taali kulu. Iri hangankoy, boro kulu siino koyne kaɗ sinda zunubi. Rabbi Yesu beeri nda annabi hanante no, Irkoy biya kaɗ bangay nduɗɗa boɗ. Yesu wo, nga hinne no a alhalo do haray, a sinda wadde. Hay fo mo goono kaɗ iri hima ga bay a gaa. Yesu sanney do mo, nga hinne no a sinda cale kulu.

3) I fo no araɗ go ga miila a dondonandiyaɗo boɗ?

Han fo a ibaray na soojey samba i ma koy g'a di. Waato kaɗ soojey kaa, kaɗ i ma a sanney i ye ga koy borey kaɗ n'i donton do. I go ga dambara ga ne «baa ce fo boro kulu mana bay ga salaɗ sanda bora din cine.»

Wa ma haɗ kaɗ no a ne nga bumbo: «Ay no ga ti nduɗɗa annura. Boro kaɗ g'ay gana si dira kubay ra hal abada, amma a ga du fundi kaari.» Annabey ga hima sanda hando da handariyey i ga kaari kayna ga kuba gaaray. Amma Yesu wo wayna no, may no gonda hando nda handariyey kaaro muuradu halla wayna fatta. Annabey bumbo no ga Yesu ce «adiltaray wayna» Hando go day annabey, amma Yesu wo wayna no. Araɗ bay ga di wayna ma zabu? Ha a, ba ce fo! A si zabu, a ga kaari nduɗɗa kulu se. Yesu da wayna kulu a fo. A si daray ba ce fo, a goono nduɗɗa kulu se. Yesu ne mo «Ay ga ti fonda nda cimo da fundi.» Yesu ga fay gumo da alfaga beerey kaɗ yaɗ ga ne: «Wa te ya, wa te ya, wa ay gana, wa hangan ay sanno, wa gana lordi wo.» Yesu ne «Ay no ga ti fonda. W'ay cimandi, w'ay gana nda ni ga du nangu

Irkoy do, hal abada.» Yesu bumbo no ga ti fonda. Iri ga ceeci g'araɗ fahamandi nda ya cine. Zanka kayna fo no daray kwaara beeri fo ra. A na polisi fo ha a ma deedandi nga se mate kaɗ nga ga te ga di ngey kwaara. Poliso mo ne a se «ma koy ni jine, ma gana ni kambe wow haray, ma ye ga gana ne haray, ma kamba, ga ye ga koy ... » Sahadin koy ciya hẽ, zama fondey kaɗ poliso ci a se din a si hin g'a gana. Kala sahadin i kwaara boro fo go ga bisa, a di zanka, a na kamba candi ga konda kala i windo ra. Poliso wo koy deedandi a se i kwaara fonda, amma bora din wo konda kala nyaɗo nda baabo do. Nga no ciya a se fonda. Yesu bumbo mana ne kala «Ay no ga ti fonda kaɗ ga konda boro alzanna.» «Ay no ga ti fonda, cimo nda fundi, boro kulu si du ga to Baabo do kal ay do.» Boro kulu no mana bay ga salaɗ sanda Yesu Almasifu nga hinne no, a sinda wadde.

Amma Yesu darza si kay a hay yaɗo hinne gaa, nda a alhaalo, wala a dondonandi yaɗo. Iri ga hin ga di wo din yaɗ mo a te goyey do.

4) I fo no araɗ ga miila nda Yesu te goyey?

A ga hin hay kulu ga te, hini da dabari kulu i n'i no a se. Goyey kulu kaɗ Irkoy te Rabbi Yesu mo nduɗɗa boɗ, ga cabe borey se naɗ kaɗ no nga fun. May no ga hin ga hawo dangandi da

manti Irkoy? Yesu na hawo dangandi. May no ga hin ga buuko tuunandi da manti Irkoy? Yesu na buuko yaƙ tunandi. May no ga hin ga danaw mo fiti da manti Irkoy? Yesu na wo din te. A na doori kulu dumi safar. Sanni folloƙ no a salaƙ kaƙ folloyey zuru. A na boro boobo bafuna barmay, a n’i faaba mo zunubi gaa.

Annabey na dambara hari yaƙ te Irkoy maa ra, amma Yesu wo na dambara hariyaƙ te nga bumbo boƙ ma ra. Nga no kaa ga koy boro fo kaƙ te jiiri waranza cindi hakku a mana dira jine ka ne a se: «Sambu ni daarijo ga dira.» Bora tun mo, a dira nga cey boƙ. A mana bay ga goy nda safari. Nga bumbo maayo nda a sanno gaabo do no a na borey safar. Boro fo kaƙ maa

Liyaziru bu, i n’a fiji. Kaƙ Yesu ka, a te jirbi taaci kaƙ i n’a fiji. Yesu koy saara do, a ne: «Liyaziru fatta.» A fatta saara ra. Yesu gonda hina ga buukoy tunandi. Wo din se no Yesu du ga ne: «Ay no ga ti tun yaƙ da fundi.» Zaari go kaa kaƙ borey kulu kaƙ yaƙ go saarayey ra ga maa a jinda, i ga fatta ga koy a jine. Araƙ kaƙ yaƙ goono ga hangan iri se, araƙ bumbo, haƙ fo araƙ ga ma a jinda ga tu a se? Amma ba hunkuna Yesu ga hin g’araƙ no bafunay taji, da fondo kaƙ ga hin ga furo alzanna, d’araƙ cimandi nda sanda Faabako nda Koy. Hunkuna mo Yesu na bafunay boobo barmay nduƙƙa ra. A ga hin g’araƙ bumbo bafuna barmay. I fo no araƙ go ga tamaha Yesu boƙ d’a tegoyey boƙ? Nga hinne no a gonda hini kulu. A sinda wadde.

Hala iri ga care goro baani, hay fo go no kaƙ iri ga ba iri m’araƙ ha Yesu bo. Nga ne:

5) I fo no araƙ ga miila a maayey boƙ?

Sanda mate kaƙ iri diya nda annabey tirey ra, Yesu maayey bisa ngey boro 200. A maayey fooyaƙ ne: i ga ne a se: Immanuwel, Sanno, Boro Izo, Irkoy Feejizo, Faabako, Buuru Fundikooni, Tuuri Kambe Hanna, Kurko Hanna, Nduƙƙa Annura, Darkoyo, Sintina nda Bananta, Kali Meyo, Cimi da Fundi, Hina Kulu Koyo Izo, nda maayi boobo fooyaƙ koyne.

Iri di kaɗ borey ga annabi Musa ce Irkoy bora; Ibrahim mo maa Irkoy cora; boro folloɗ no gonda maa kaɗ se i ga ne Irkoy Izo. To, wa ci ay se may no ga maanu boro kulu? A izo, wala a cora. Wa ci cimo kaɗ go araɗ bina ra. O ho, Yesu se no i ga ne Irkoy izo. Irkoy na Yesu ce nga Izo zama a ma du g'a fayanka nda borey. Iri ma lijiila ra kaɗ Irkoy ne Yesu se: «Boro woone ga ti ay izo kaɗ ay ga ba, kaɗ ay ga maa a kaani gumo.» I fo no Irkoy ga ba nga ma ne? Iri ga ne kaɗ Izo day ga ti Baabo Biya. Boro kaɗ di Izo di Baabo. Boro kaɗ di Yesu di Irkoy. Ya din no Irkoy sanno ci: Boro kulu si no kaɗ di Irkoy baa ce fo. Irkoy Ize follonka kaɗ go Baaba ganda ra, nga no ka Baaba bangandi. Araɗ ga ba araɗ ma Irkoy bay? Araɗ ma du ga goro margasinay ra nd'a waati kulu? Ya din ga wa kaa Yesu do, nga kaɗ Irkoy ne a se nga Izo. Ize ga hin ga salaɗ nga Baabo nango kaɗ a kaa borey game ra, wo din se no i ga ne a se Immanuwel kaɗ feerijo ga ti: «Irkoy go iri game ra.»

Boro fo yaɗ ga miila kaɗ Irkoy si hin ga bangay laabo boɗ boro gaham ra. Amma boro kaɗ go ga miila ya din go daray yaɗ ra. I si bay kaɗ Irkoy sijiro kaɗ ra a ga ba nga ma zunubikooney faaba kala day da Irkoy, da Irkoy Biya kaa ga goro borey game ra, adamiize gaham ra, ga nga boɗ cabe i se ga du g'i kaa saytaani kambe ra. Iri hangankoy, Irkoy beeri, a sinda cine, a ga ba iri ma nga bay. Wo din se no a kaa ga goro nduɗɗa boɗ.

I fo no araɗ go ga miila Yesu maayo boɗ? A maayey cine siino, a sinda wadde. I fo no araɗ ga miila a hay yaɗo boɗ, a sanney nda a te goyey boɗ? May no araɗ ga miila ga ti nga? Ifo no araɗ ga tammahã Almasihu boɗ? May se n'a ga te ize?»

Oho, iri alwaato to nga me. Amma nd'Irkoy yadda iri hino caw yaɗo i si ne a se kala: I fo no araɗ ga miila Yesu boɗ? Wa fonda goy nda suuro kaɗ araɗ daɗ g'iri hangan iri se.

Irkoy ma albarka daɗ araɗ gaa, araɗ ma du ga fongu nda Yesu Almasifu sanney wo kaɗ ne:
Zama [Almasifu] ra no Irikoytara toonanta kulu goono ga goro a gaahamo ra. Irikoy n'araɗ
toonandi Almasihu ra mo, nga kaɗ ga ti koytaray da hin kulu boɗo.

Caw Yaƙ 100

I Fo No Araƙ Ga Miila Yesu Boƙ? (2)

Fofo borey kaƙ go ga hangan iri se hunkuna. Iri go ga fo yaƙ toonandi araƙ do Irkoy lakkal kanay koyo ma ra, nga kaƙ ga ba boro kulu ma faham, ga adiltaray fonda kaƙ a ka taray gana, hala boro kulu ma du lakkal kaƙay nga do. Iri go ga farhã gumo nda kaƙ iri ye ga ka hunkuna ga araƙ waati kulu sijiro toonandi araƙ do «Adiltaray Fonda.»

Hunkuna iri ga faakaaray kaƙ iri sintin bi fo kokoy, kaƙ se i ga ne «I fo no araƙ ga miila Yesu boƙ?» Haayaƙo din gonda maana gumo zama araƙ kokora no haayaƙo din ga guna i fo no araƙ ga miila Almasifu boƙ.

Sohoƙ iri ma koy nda iri faakaara kaƙ iri go ga te Almasifu boƙ nda jina. Iri bi fo sijiro ra, iri n'araƙ ha hala i fo no araƙ goono ga miila Yesu hay yaƙ hanna wo boƙ, a alhaali hanna, a sanni hanney, a gaabo, nda maayi suubanantey. Hunkuna mo iri gonda haayaƙ gu araƙ se.

Haayaƙ

sintina:

6) I fo no araƙ ga miila a buuyaƙ boƙ?

Araƙ ga bay han kaƙ no araƙ ga bu? Wala mate kaƙ cine no araƙ ga bu nda? In d'araƙ kulu, iri ma cimi kaƙ iri si bay. Amma Yesu ga bay nda iri nga wo ga bay naƙ kaƙ no nga ga bu, a n'a ci. A ci mo mate kaƙ cine no nga ga bu nda. A n'a ci nga talibey se ga ne:

«. . . iri goono ga koy Urusalima. Hay kulu mo kaƙ i hantum annabey do Boro Izo boƙ, i g'i toonandi. Zama i g'a daƙ dumi cindey kambey ra. Ngey mo g'a hahaara k'a fanta, ka tufa a

gaa, i g'a barzu k'a wi. Jirbi hinzanta hane mo a ga ye ka tun.» A ci i se haɗ kaɗ hane no a ga bu. A si bu kala zaaro kaɗ ra Yahudancey kulu ga ngey feejeɗ wi ga Paska batu jingaro te.

Zaaro din no a ga hin ga bu sanda Irkoy feejiizo kaɗ ga nduɗɗa zunubey kaa.

Yesu buuyaɗo ga waana buuyaɗ cindey kulu, zama nga no suuban nga boɗ se nga ma bu. Iri ma kaɗ Yesu ne: Boro kulu si no kaɗ g'a ta ay gaa, amma ay boɗ se no ay g'a no. Ay gonda dabari ay m'a no, ay gonda dabari mo ay ma ye k'a ta koyne. Yesu mana bay ga zunubi te wo din se no a si bu d'a baa, a ga hin ga ye beena ra sanda mate kaɗ cine a kaa nd'a. Amma a suuban nga ma bu borey baakasinay se, a n'a nga fundo no. A bu zama nga ma iri no zunubi yaafayaɗ, iri alzanna nango ma du ga tabbat. Jiiri zangu iyɗe hal Yesu ga kaa nduɗɗa ra, annabi Isaya ci haɗ kaɗ se no Faabako Hanna ga bu. A ne: Amma iri murteyaɗey sabbay se no a maray, A mortu iri zunubey sabbay se, Goojiyaɗo kaɗ ga kande iri se laakal kanay go a boɗ, A goobu haɗyaɗo mo na iri no baani. Iri go sanda feejiyaɗ kaɗ daray, Iri boro kulu kamba ka nga boɗ fonda gana. Rabbi mo n'iri zunubey kulu dake a boɗ. Ay nda araɗ, haɗ kaɗ se Yesu bu neeya. Nga no ga ti Kurko Hanna kaɗ na nga fundo no nga feejeɗ se. Boro kulu mana bay ga bu danga a cine, a sinda wadde borey ra. Haayaɗ fo mo neeya kaɗ gaa araɗ hima ga tu:

7) I fo no araɗ ga miila zaamayaɗo kaɗ a te buuyaɗ boɗ, sanda a tun yaɗo?

Yesu bu. i n'a fiji. A i baray te hay kulu ngay m'a gaay saara ra. I na tondi bambata fo daɗ saara meyo gaa. I n'a kawatimandi, i na sooje yaɗ daɗ i ma saara batu, amma wo din mana ganji Yesu tun buuyaɗ ra. Oho, Rabbi Yesu tun buuyaɗ ra jirbi hinzanta hane ga bangay nga taalibey se. Wo din banda a ye ga bangay boro zangu gu se sorro folloɗ. Borey din diya, i lamba a gaa, i n'a ham, ngey nd'ey ɗwa care banda a tunyaɗo banda. A na nga biyey cabe i se, a kambey nda cey da carawo kaɗ ra i n'a gooru. Oho, a tun buuyaɗ ra sanda mate kaɗ cine a n'a ci nda. Irkoy mo n'a tunandi ga cabe nduɗɗa kulu se kaɗ nga yadda nda Yesu

goyey kulu kaɗ a te, ga borey faaba. Buuyaɗ ya i bare beeri no. Iri kaayey bu. Annabey bu. I go ngey saarayey ra. Iri mo han fo iri ga bu. Amma iri ma Irkoy sifa, Yesu te zaama buuyaɗ boɗ. A ga funa hunkuna, a ga hin ga borey kulu kaɗ yaɗ g'a gana faaba, zama a ga funa, a ga maa iri ɗwaarayey se. Annabi goono no kaɗ bu za doɗ kaɗ ga funa iri me ciino wo boɗ? Ha a! A si no. Yesu hinne no fatta nga saara ra. A ga funa iri me ciino boɗ, wo din se no borey kulu kaɗ yaɗ g'a gana si humburu buuyaɗ. D'iri bu iri ga koy day g'a gar alzanna ra. Oho, Yesu ya a follonɗ no, a sinda cine nduɗɗa boɗ wala beene ra. I fo no araɗ ga miila a buuyaɗ boɗ? Haayaɗ fo mo ne:

8) I fo no araɗ ga miila a beena ra koy yaɗ boɗ?

Waato kaɗ Yesu tun buuyaɗ ra a bangay nga taalibey se jirbi waytaaci da care game ra. Waato gaa iri di mate kaɗ cine a n'i goro baani nda, ga koy beena ra ga goro Irkoy kambe ɗwaaro gaa. Wo ne ga cabe borey se kaɗ nga beeri ga bisa annabey kulu nda adamiizey kulu. Ya din no Tira Hanney ci: Woodin sabbay se no Irikoy n'a beerandi ka bisa hay kulu, ka maa daɗ a gaa kaɗ bisa maa kulu. Zama Yesu maa gaa no kange kulu ga gurfa, beena ra waney, da nduɗɗa boɗ waney, da nduɗɗa cire waney. Deene kulu mo ma seeda ka ne: Yesu Almasihu ya Rabbi no, ka koy Baaba Irikoy darza gaa. Oho, Yesu sinda cine.

Fondo follonka boɗ haayaɗ fo ne:

9) I fo no araɗ go ga miila ye ga kaa yaɗo boɗ?

Yesu Almasifu ga ye ga kaa, a n'a ci, annabey mo n'a ci. Malaykay mo n'a ci. Yesu taalibi cimi cimi kulu hima g'a kaa yaɗo batu. A ga kaa ga konda nga waney beena ra. A ga may jiiri zambar fo kala a ibarey kulu ma tuubi. Oho, a ga kaa boro kulu no g'a seeda kaɗ nga no ga ti Bonkooney Bonkoono, Koyey Koyo, araɗ ga kay mo a jine, a g'araɗ ciiti han kaɗ hane araɗ ga kubay nda, a g'araɗ ha ga ne: «I fo no ni go ga miila Ay boɗ?» Tuuyaɗ fo no ni ga te a se? Hala ni ga ne: «ay miila kaɗ ni wo annabi day no,» a ga araɗ haa hala i fo se no araɗ mana cimandi da bine follonɗ? Waato gaa a m'araɗ ciiti ga daɗ jahannama ra zama araɗ

mana cimandi nda sanney kaɗ annabey ci a boɗ sanda kaɗ nga no ga ti Irkoy Izo kaɗ fun beena ra. Faabako

Follonka kaɗ ga ye ga kaa. To, may no ga ye ga kaa ga borey may? Ibrahim wala Musa, wala Dawda, wala annabi fo? Ha a. Yesu Almasifu no ga ye ga kaa, ga borey ciiti. Irkoy na wo din cabe iri se kaɗ a na tunandi buuyaɗo ra. Moyize kulu no ga di ya. Kange kulu no ga gurfa a se. Deene kulu mo g'a seeda kaɗ Yesu Almasifu ya Rabbi no. Sohoɗ iri to iri haayaɗ kokoranta gaa, nga neeya:

10) I fo no araɗ ga miila kaɗ Yesu ga batu araɗ gaa?

Rabbi Yesu ne: Wa kaa ay do, araɗ kulu kaɗ goono ga taabi, jaraw tiɗokoyey, ay mo g'araɗ no fulanzamay. W'ay calo sambu araɗ jasey gaa. Araɗ ma dondon ay do, zama ay ya lalabukoy no, kaɗ sinda boɗbeeray, araɗ ga du fulanzamay mo araɗ fundey sabbay se.

Hunkuna mo a go g'araɗ ce. Kaɗ a na nga taalibey ce, i kulu no na ngey goyey naɗ ga kaa a do. I fuwey, i almayaalay, i goyey nda hay kulu kaɗ go i se. A ga baa iri mo ma te ya din. Manti hala araɗ ma fay d'araɗ windey, d'araɗ goyey ga Yesu gana bo, amma araɗ hima ga araɗ boɗ no a se. A ga ba a ma du nangu sintina araɗ bina ra. A ga ba araɗ ma naanay nga gaa, g'a cimandi sanda araɗ Faabakwa da araɗ Koyo. Araɗ sumara no a ga ba. Biya, bine, gahamo nda ni fundo. Hayey din kulu kaɗ a haa araɗ gaa, gonda fondo. Sanda mate kaɗ iri diya nda Yesu Almasifu, i si hin g'a deedandi da boro kulu. Nga hinne no a hay yaɗo nd'a alhaalo, d'a dondonandi yaɗo, d'a teegoyey a maayey, gurzuga kaɗ a haɗ hala a ga bu, a buuyaɗo, a tunyaɗo, a beena ra koy yaɗo da, a ye ga kaayaɗo d'a hino kaɗ ga borey kaɗ yaɗ g'a cimandi biney barmay. A ga kaa. Boro kulu siino beene kaɗ bisa wala ganda laabo boɗ. Wo din se no a gonda fondo kaɗ ga ciya Koy nda Rabbi araɗ fundey se.

Arañ kañ goono ga hangan iri se, Yesu Almasifu ga ba nga ma ciya arañ Faabakwa d'arañ Koyo. Wo din se no a bu bundo boñ, a ye ga kaa ga funa koyne. A gonda dabari kañ g'arañ zunubey kaa. A m'arañ no margasinay hanno d'Irkoy, a ga hin g'arañ no baafunay taji, a m'arañ bina hanandi, a m'arañ barmay nga Biya Hanna do, amma kala d'ay d'arañ n'arañ naana kulu dañ a ga, d'a sarga mo. Wo kañ ga bine sara ga ti kañ boro boobo goono kañ yañ ga bay kañ Yesu cine siino, amma hala ga kaa sohoñ i man'a ta sanda ngey Faabako nda ngey Koyo. Boro ma yadda hinne kañ Yesu ya annabi no, si wasa. Arañ hima g'a cimandi, g'a faaba fonda gana. Iri adamiizey kulu, iri gonda sanday fo, nga ga ti: «zunubi.» Irkoy n'iri no mo a safaro, amma kala day nd'iri n'a ta. D'ay sinda baani ay ga koy ga di lokotorey, i ma tira hantum ay se. Ay koy ga safaro day, ay ye ga kaa fu, ay m'i gisi tabalo boñ, ay go ga safarey guna, safarey mo go g'ay guna, wo din g'ay safar? Ha a. Hala ay ga ba ay ma du baani kala ay ma safaray sambu ga han mate kañ cine i hantum ay se. Irkoy safaro ga ti Yesu Almasifu kañ na nga kuro dooru bundo boñ. Ya din ga i fo no cindi iri se. Arañ ma bay kañ arañ ya zunubikooni no. Arañ sinda hina kulu kañ ga arañ boñ faaba Irkoy ciito gaa. Waato gaa arañ ma cimandi hinne, arañ biney ra, kañ Yesu Almasifu na gurzugay hañ arañ nangey ra, hala arañ cimandi kañ Almasifu bu, a tun g'iri faaba, kulu Irkoy g'arañ zunubey yaafa arañ se. A ga Biya Hanna dañ arañ biney ra, arañ gonda fondo kañ ga baafunay hal abada Irkoy do.

Arañ kañ goono ga hangan iri se, arañ na Irkoy safaro ta kañ ga hin g'iri faaba zunubi gurzuga gaa? Boro kañ na faaba din muray sanda Yesu kuro nooya, safari fo siino koyne kañ ga zunubi kaa. Irkoy sinda sijiri kañ ga zunubikooney sasabandi nda nga. Wa hangan ga ma hañ kañ no Tira Hanney ne adiltaray fonda kañ Irkoy gorandi borey se hala i ma hin ga ciya adilante yañ nga jine. Tira hanney ne: Zama Irikoy si boro kulu guna adilante nga jine zama bora na asariya gana se, za kañ asariya no nañ boro na zunubi bay. Amma sohõ, adiltaray kañ fun Irikoy do bangay, kañ manti nda asariya. Tawretu nda Annabey Tirey na woodin

seeda. Nga ga ti adilitaray kaŋ ga fun Irikoy do kaŋ boro ga du Yesu Almasihu ra cimbeeri do. A go boro kulu se kaŋ g'a cimandi. Zama baar'a-baar'a si no. Zama boro kulu na zunubi te, i gaze mo Irikoy darza gaa. Nga gomno do no Irikoy n'i ciya adilante nga jine, nooyaŋ boŋ, fansa do kaŋ go Almasihu Yesu ra. Nga no Irikoy bangandi sasabandiyaŋ sargay a kuro do borey se kaŋ g'a cimandi. Irikoy na woodin te ka nga adilitara bangandi zama a man'i ciiti nda ngey doŋ zunubey nga jalla ra. Amma sohoŋ, zamana wo ra, a na nga adilitara cabe, kaŋ nga ya adilitaraykoy no, a ga boro kaŋ ga Yesu cimandi ciya adilante nga jine mo. Man fooma haro binde? I n'a kaa! Asariya wofo boŋ? Te-goy wane no? Abada! Amma cimbeeri asariya boŋ no.

Zama gomni nooyaŋ do no Irikoy n'araŋ faaba, araŋ cimandiyaŋo do. Faaba wo mo, manti araŋ do no a fun, amma Irikoy nooyaŋ no. Manti te-goyey do no faaba fun, zama boro kulu ma si fooma nd'a.

Da ni yadda a gaa ka ci da ni meyo ka ne: «Yesu ya Rabbi no,» ka cimandi ni bina ra kaŋ Irikoy n'a tunandi ka kaa buukoy game ra, ni ga du faaba. Boro kulu kaŋ ga ce Rabbi maa gaa ga du faaba. Amin.

Iri hangan koy, araŋ na Irkoy maa ce? Araŋ du Irkoy faaba nooyaŋo? Wala araŋ go ga ceeci araŋ ma araŋ boŋ faaba araŋ boŋ se. Iri g'araŋ ŋwaaray araŋ ma si adilitaray fonda kaŋ Irkoy te furu. Irkoy ga araŋ biney bay. Araŋ biney ma yadda kaŋ araŋ wo zunubi kooni yaŋ no. Kaŋ araŋ mana a lordi hanney gana. Wa ci a se kaŋ araŋ hima ga du a ciiti konna gaa. Waato ga, wa fonda goy kaŋ a n'a Faabako samba kaŋ sinda zunubi, a ma bu araŋ nango ra da a ma tun da zaamayaŋ buukoy game ra.

Coro, tilas kala arañ ma kaa Irkoy do, adiltaray fonda boñ, day arañ si hin ga kaa Irkoy do. Irkoy wo go g'arañ ce, arañ ma kaa nga do hunkuna. Ma Rabbi Yesu cimandi, ni ga du faaba, nin da ni windo almayaaley.

Iri hangan koy, wa fonda goy da suuro kañ arañ dañ g'iri hangan, za kañ arañ n'iri dum iri wane caw yañey wo ra kañ iri ga ce: «Adiltaray Fonda.» Irkoy ma albarka dañ arañ gaa, Irkoy ma te arañ ma du cawyañey wo naafa arañ baafuna ra.

Iri g'arañ nañ neewo da adduwa wo kañ go Irkoy sanno ra: Irikoy gonda dabari k'arañ gaay hal arañ ma si kati, ka kande arañ ka kayandi nga darza jine, taali si, farhã beeri ra. Nga, Irikoy follonka din, kañ ti iri Faabakwa iri Rabbi Yesu Almasihu do, darza nda beeray da koytaray da dabari ma bara a se, za zamaney kulu mana te hala ka kaa sohõ ka koy hal abada abadin. Amin.